Team/ (kolleezjelid)	ûnderwerp / koarte gearfetting / beslút D.S.

Leefberens (Fokkens)

B3 Ontwerp Omgevingsverordening

Koarte gearfetting fan it ûnderwerp:
Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Op dat moment vervallen alle huidige verordeningen voor de fysieke leefomgeving van rechtswege en moeten provincies één Omgevingsverordening hebben vastgesteld waarin regels over de fysieke leefomgeving zijn opgenomen. Het ontwerp van deze Omgevingsverordening ligt nu ter vaststelling voor.

D.S. beslute:
1. het ontwerp van de Omgevingsverordening vast te stellen en ter inzage te leggen;
2. gedeputeerde Fokkens- Kelder te machtigen kleine technische wijzigingen aan te brengen;
3. PS informeren over het ontwerp Omgevingsverordening en de brief aan PS gewijzigd vast te stellen;
4. kennis te nemen van de Omgevingswetkalender GS/PS.

Proseduere:
Toezenden aan Provinciale Staten.

Sa besletten yn'e gearkomste fan Deputearre Steaten fan 16 febrewaris 2021.

Siktaris R.E. Bouius-Riemersma, MBA MCM:

Ontwerp Omgevingsverordening Fryslân

ONTWERP

Gedeputeerde Staten van Fryslân
16-2-2021

INHOUD

HOOFDSTUK 1 Algemene bepalingen 2
HOOFDSTUK 2 Ruimtelijk omgevingsbeleid 23
HOOFDSTUK 3 Water 38
HOOFDSTUK 4 Milieu Bodem en Ontgrondingen 47
HOOFDSTUK 5 Natuur 66
HOOFDSTUK 6 Duurzame energie 82
HOOFDSTUK 7 Infrastructuur 83
HOOFDSTUK 8 Nadeelcompensatie en schade 91
HOOFDSTUK 9 Procedures 94
HOOFSTUK 10 Overgangs- en slotbepalingen 96
ALGEMENE TOELICHTING 97

ONTWERP

HOOFDSTUK 1 Algemene bepalingen

Afdeling 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

adviescommissie en adviseur
adviescommissie en adviseur als bedoeld in artikel 8.2 van deze verordening.

agrarisch bedrijf
een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen of door het fokken of houden van dieren.

agrarisch bouwperceel
een aaneengesloten stuk grond, waarop op grond van de regels van een omgevingsplan, zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing, verharding en bijbehorende voorzieningen voor een agrarisch bedrijf zijn toegelaten.

agrarisch hulpbedrijf en agrarische hulpactiviteit
een bedrijf dat, of een activiteit die goederen of diensten levert overwegend aan agrarische bedrijven, of overwegend agrarische producten bewerkt, vervoert of verhandelt, zoals loonwerkbedrijven inclusief verhuurbedrijven voor landbouwwerktuigen, grondverzetbedrijven, het houden of al dan niet medisch verzorgen van dieren, grootveeklinieken, KI-stations, mestopslag- en mesthandelsbedrijven, veetransportbedrijven en veehandelsbedrijven, met uitzondering van landbouwmechanisatiebedrijven.

agrolocatie
een cluster van agrarische bedrijven, of agrarische hulpbedrijven, met bijbehorende voorzieningen.

bebouwing
gebouwen en andere bouwwerken.

bebouwingscluster
een vlakvormige verzameling van gebouwen, gesitueerd op meerdere bouwpercelen, bij een kruispunt van wegen of vaarwegen in het landelijk gebied.

bebouwingslint
een lijnvormige verzameling van gebouwen, gesitueerd op meerdere bouwpercelen, langs een weg of vaart in het landelijk gebied met geringe afstanden tussen de bouwkavels.

bedrijf
geheel van activiteiten gericht op de bedrijfsmatige uitoefening van industrie, ambacht, handel, vervoer of nijverheid, waaronder niet begrepen een horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening.

bedrijfsgebonden reclamemast
een reclamemast voor de diensten of producten van een of enkele bedrijven die op of aangrenzend aan het perceel waarop de reclamemast staat, aanwezig zijn.

ONTWERP

bedrijfsmatige exploitatie
het via een bedrijf, stichting of andere rechtspersoon voeren van een zodanig beheer of exploitatie, dat in de verblijfs-recreatieve functie daadwerkelijk sprake is van kort verblijf met als focus toeristische overnachtingsmogelijkheden.

bedrijfsterrein of bedrijventerrein
een perceel of een cluster van aaneengesloten percelen voor een of meer bedrijven en dienstverlenende functies en de daarbij behorende voorzieningen.

bedrijventerreinenplan
een door de gemeenteraad of het college van Burgemeester en Wethouders vastgesteld, gemeentelijk of intergemeentelijk plan waarin de behoefte, fasering, aanleg en invulling van bedrijventerreinen voor een bepaalde periode binnen een of meerdere gemeenten is aangegeven en dat tot stand is gekomen in onderlinge afstemming met gemeenten in een regio.

beeld verstorende bebouwing
bebouwing die door de staat waarin ze verkeert of door de verschijningsvorm, een negatieve invloed heeft op de landschappelijke waarden in de omgeving.

beheergebieden
natuurgebieden, meestal graslanden met natuurlijke waarden die in agrarisch gebruik zijn, die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland maar waarvoor een minder strikt beschermingsregime geldt.

beheergrens
een op lijst A aan te geven grens waarbinnen de regels van hoofdstuk 7 van deze verordening van toepassing zijn.

beperkingengebied
het bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object.

beperkingengebied-activiteit
activiteit binnen een beperkingengebied.

belanghebbende
degene die belanghebbend is bij een besluit tot toekenning van de schadevergoeding als bedoeld in artikel 13.3c, tweede lid van de wet.

bestaand stedelijk gebied
het gebied dat de bestaande of bij omgevingsplan toegelaten en voorziene woon- of bedrijfsbebouwing, waaronder ook begrepen de daarbij behorende openbare voorzieningen en verkeersinfrastructuur, van een kern bevat, zoals begrensd op de van deze verordening deel uitmakende kaarten Begrenzing bestaand stedelijk gebied.

bestaande bebouwing
bebouwing die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig aanwezig is of waarvoor een omgevingsvergunning voor bouwen is verleend of een aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen is ingediend die kan worden verleend.

ONTWERP

bestaande dorpsmolen
P.M.

bestaand gebruik en bestaande functies
gebruik dat, respectievelijk functies die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig aanwezig is respectievelijk zijn, of waarvoor een omgevingsvergunning voor bouwen of ontheffing is verleend of een aanvraag om een omgevingsvergunning voor bouwen of ontheffing is ingediend die kan worden verleend.

bestrijdingsmiddel
bestrijdingsmiddel als bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

BIJ12
uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies, zijnde onderdeel van de Vereniging Interprovinciaal Overleg.

biodiversiteit
de variabiliteit in organismen uit de gehele wereld, waaronder terrestrische, mariene en andere aquatische ecosystemen en de ecologische verbanden waar ze deel van uitmaken; de diversiteit betreft de variatie binnen soorten: genen, tussen soorten en tussen ecosystemen.
Te operationaliseren als ‘de rijkdom aan planten- en diersoorten’.
Indicatoren soorten van Fries belang:
- vermeld in de Bijlage van de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- opgenomen in de Rode Lijst met de aanduiding bedreigd of extra bedreigd;
- Fryslân van buitenproportioneel belang voor de soort;
- negatieve trend van de populatie.

boskern
een min of meer aaneengesloten houtopstand met in totaal een oppervlakte van circa 5 hectare bos of meer.

bouwperceel
een aaneengesloten stuk grond, waarop op grond van de regels van een omgevingsplan een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

bovenregionale behoefte
de behoefte aan nieuwe woningen, bedrijven of voorzieningen die de regionale behoefte overstijgt.

buitendijks gebied
het gebied dat niet tegen buitenwater wordt beschermd door de primaire waterkering.

buurtwinkelcentrum
een clustering van winkels die geheel of nagenoeg geheel de bewoners van een buurt of wijk waar de winkels zijn gevestigd, primair voorzien van dagelijkse behoeften en in beperkte mate van niet-dagelijkse behoeften.

CEMT-klassen III, IV en Va
de door Conférence Européenne des Ministres de Transport opgestelde indeling van binnenvaartschepen in aantal standaardtypen. De klasse waartoe een vaarweg behoort, is afhankelijk van het grootste standaardschip dat die vaarweg kan bevaren.

ONTWERP

circulaire economie
een economisch systeem van gesloten kringlopen waarin grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde zo min mogelijk verliezen, hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt en systeemdenken centraal staat.

complex van recreatiewoningen
een terrein van enige omvang, volgens de inrichting bestemd om meerdere recreatiewoningen in samenhang te plaatsen of geplaatst te houden, inclusief bijbehorende gemeenschappelijke faciliteiten.

dagrecreatieve inrichting
een inrichting, anders dan een verblijfsrecreatieve inrichting of een jachthaven, waar de mogelijkheid wordt geboden om te recreëren; hieronder worden mede begrepen van de inrichting deel uitmakende sportvelden en sporthallen, culturele voorzieningen, alsmede ondergeschikt winkels en horeca-inrichtingen, alle in de vorm van een niet-zelfstandige voorziening.

dakturbine
een kleine windturbine zonder mast, geplaatst op het dak van een gebouw.

detailhandel
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, verhuren of leveren van goederen aan personen die deze goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

dienstverlening
activiteiten voor het bedrijfsmatig verlenen van commerciële en niet-commerciële diensten.

dierlijke- of andere meststof
hetgeen daaronder wordt verstaan in de Meststoffenwet.

drinkwaterbedrijf
bedrijf als bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet.

dunnen
vellen dat geschiedt als verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand.

eigenaar
hij, die krachtens eigendom of een beperkt recht het genot heeft van grond.

erfgoed van uitzonderlijke universele waarde, werelderfgoed
op het grondgebied van Nederland gelegen cultureel en natuurlijk erfgoed dat op grond van het Werelderfgoed-verdrag is opgenomen in de Lijst van het Werelderfgoed.

evaluatieverslag
een verslag als bedoeld in artikel 39c, eerste lid, van de Wet bodembescherming.

exoten
dieren of planten van soorten die niet van nature in Nederland voorkomen of voorkwamen en die door menselijk handelen terecht zijn gekomen in de Nederlandse natuur of dat in de nabije toekomst dreigen te doen.

ONTWERP

Famke
de Friese archeologische monumentenkaart extra, zoals deze laatstelijk door gedeputeerde staten is vastgesteld {Archeologische kaart (FAMKE) - Kaarten - Cijfers & Kaarten - Home - Provincie Fryslan}.

faunabeheereenheid
faunabeheereenheid als bedoeld in artikel 8.1 van de wet. Binnen een provincie zijn er een of meer faunabeheereenheden. Een faunabeheereenheid stelt voor haar werkgebied een faunabeheerplan vast. Het faunabeheerplan heeft goedkeuring nodig van gedeputeerde staten van de provincie waarin het werkgebied van de faunabeheereenheid is gelegen.

faunabeheerplan
faunabeheerplan als bedoeld in 8.1 van de wet.

friese boezem
het aaneengesloten stelsel van meren, kanalen, vaarten, gemalen en spuisluizen met eenzelfde waterpeil, dat een aanzienlijk deel van Fryslân beslaat.

ganzenfoerageergebieden
door gedeputeerde staten aangewezen percelen of gebieden die gedurende de winterperiode dienen als foerageergebieden voor grauwe gans, kolgans, brandgans of rotgans, onder voorwaarden zoals bedoeld en vastgelegd in de Nota Fryske Guozzenoanpak 2017-2020.

Gastvrij Fryslân
een Fryslân waar alles draait om slimme groei van toerisme, conform de beleidsnota Gastvrij Fryslan 2028, PS 22 april 2020, zodanig dat toerisme zorgt voor een prettige en gezonde woon- en leefomgeving, een bijdrage levert aan behoud van natuur- en cultuurerfgoed en toekomstbestendige banen. Dit vertaalt zich bijvoorbeeld onder andere in het inzetten op (cultuur-) toeristen die geïnteresseerd zijn in de kwaliteit en identiteit van de provincie, meer jaarrond bezoek in plaats van pieken, en meer bezoek verspreid in heel Fryslân. Het gaat vooral om toerisme gericht op het aanvullen en complementeren van het bestaande aanbod zodanig dat welvaart én welzijn vergroot worden.

gebiedsnormenkaart
een door het dagelijks bestuur vastgestelde kaart waarop per gebied een of meer normen voor inundatiefrequenties zijn toegekend.

gebruiksgerichte paardenhouderij
een paardenhouderij die op een bedrijfsmatige schaal wordt uitgeoefend, niet zijnde een productiegerichte paardenhouderij, en waar het rijden met paarden primair gericht is op de ruiter, amazone, of menner inclusief de bijbehorende huisvesting van paarden; hiermee ligt de nadruk op het recreatieve en sportieve aspect van paardrijden.

geohydrologische effecten
effecten die via het diepe grondwater optreden, zoals daling van de grondwaterstand en het afnemen van kwel.

geluidsapparaat, toestel, motorvoertuig en bromfiets
hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, van de Wet geluidhinder.

geluidsproductieplafond
de maximaal toegestane geluidproductie op een vast fictief referentiepunt op korte afstand van de geluidbron.

ONTWERP

gesloten bodemenergiesysteem
bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 1.1 juncto Bijlage 1 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

gesloten stortplaats
een stortplaats als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de wet Milieubeheer.

gezondheid
gezondheid van de mens wordt in de praktijk bepaald door vier factoren: erfelijkheid, leefstijl, de gezondheidszorg en het leefmilieu. De Omgevingswet is gericht op het beschermen van de gezondheid van de mens door middel van bescherming van het leefmilieu.

glastuinbouwbedrijf
een in hoofdzaak niet-grondgebonden agrarisch bedrijf dat is gericht op het telen van gewassen, waarbij de productie in kassen plaatsvindt.

griend
teelt van griendhout, het betreft hierbij het periodiek afzetten van uitlopers van meestal wilgen, wilgentenen, voor bijvoorbeeld waterbouwkundige werken en consumptief vlechtwerk.

groepsaccommodatie
een groepsverblijf met meer dan tien slaapplaatsen, niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, bestemd voor verblijfsrecreatieve doeleinden.

grondgebonden agrarisch bedrijf
agrarisch bedrijf waarbij het gebruik van agrarische gronden in de omgeving van het bedrijf noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf, in de vorm van akkerbouw, vollegronds-tuinbouw, fruitteelt en boomteelt, grondgebonden veehouderij, en naar de aard daarmee vergelijkbare bedrijven.

grondgebonden veehouderij
een veehouderij waarbij voldoende grond in de omgeving van het bedrijf aanwezig is om overwegend te voorzien in de mestafzet en het benodigde ruwvoer van de veehouderij, inclusief een neventak niet-grondgebonden veehouderij die wat betreft aard en schaal ondergeschikt is aan de grondgebonden bedrijfsvoering.

grondwater
water dat vrij onder het aardoppervlak voorkomt, met de daarin aanwezige stoffen.

grondwaterbeschermingsgebied
gebied zoals bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder c van de wet.

grondwaterlichaam
samenhangende grondwatermassa.

grondwateronttrekker
de houder van een inrichting als bedoeld in artikel 13.4, tweede lid van de wet.

gunstige staat van instandhouding van een natuurlijke habitat
staat van instandhouding van een natuurlijke habitat waarvoor geldt dat:

ONTWERP

a. het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen;
b. de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
c. de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

gunstige staat van instandhouding van een soort
staat van instandhouding van een soort waarvoor geldt dat:
a. uit populatie-dynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en
b. het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
c.er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Habitatrichtlijn
richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992 L 206).

habitat van een soort
door specifieke abiotische en biotische factoren bepaald milieu waarin de soort tijdens één van de fasen van zijn biologische cyclus leeft.

hakhout
beheersvorm van daarvoor geschikte boomsoorten. Hierbij worden de bomen periodiek afgezet op een hoogte van circa 20-30 centimeter, waarna deze weer uit kunnen lopen op de stobben, de zogenaamde slapende ogen.

herbeplanten
door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging of op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand.

herstructurering
het proces waarbij verouderde woonwijken, bedrijventerreinen en recreatieterreinen opnieuw worden ingericht en waarbij de bestaande functie van het terrein gehandhaafd blijft.

hoofdgebouw
een gebouw dat, gelet op de bestemming, als het belangrijkste bouwwerk op een bouwperceel kan worden aangemerkt.

houtopstand
zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:
a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer; of
b. bestaat uit een rijbeplanting die twintig of meer bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

IBC bouwstof, grond, baggerspecie, achtergrondwaarde en kwaliteitsklasse wonen
hetgeen daaronder wordt verstaan in het Besluit bodemkwaliteit.

ONTWERP

infiltratie
in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater.

in voorbereiding zijnd omgevingsplan
a. een voorontwerp-omgevingsplan of voorontwerp-herziening van een omgevingsplan, ten behoeve waarvan een besluit tot voorbereidingsbescherming is genomen;
b. een ter inzage gelegd ontwerp- omgevingsplan of ontwerp-herziening van een omgevingsplan;
c. een omgevingsplan of herziening van een omgevingsplan, voor zover over de vaststelling daarvan nog niet onherroepelijk is beslist.

ingrijpdiepte
minimale diepte van een vaarweg, die alleen incidenteel mag worden overschreden.

inheemse soort als bedoeld in artikel 5.35 van de verordening
houtopstand waarvan Nederland, al dan niet gedeeltelijk, behoort tot het natuurlijke verspreidingsgebied daarvan.

instandhouding
geheel van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding.

instandhoudingsdoelstellingen
instandhoudingsdoelstellingen als bedoeld in artikel 2.44, eerste lid van de wet.

isohypsen
lijnen die een aantal punten met dezelfde waarden van hoogte, of temperatuur verbinden.

jacht
bemachtigen, opzettelijk doden of met het oog daarop opsporen van dieren van soorten, genoemd in artikel 8.3, vierde lid van de wet, en het doen van pogingen daartoe, in een jachtveld, in overeenstemming met de regels over de uitoefening van de jacht, gesteld op grond van artikel 4.3, eerste lid, onder k van de wet.

jachthaven
haven die naar zijn aard en inrichting bedoeld en geschikt is voor het in hoofdzaak aanleggen van pleziervaartuigen, met bijbehorende voorzieningen.

jachthouder
degene die op grond van artikel 8.3 van de wet gerechtigd is tot het uitoefenen van de jacht in een jachtveld.

kaart vaarwegbeheer
kaart waarop de beheerder van elke vaarweg staat aangegeven.

kampeermiddel
een tent, een tentwagen, een camper, een caravan, een stacaravan, een huifkar, of naar de aard daarmee vergelijkbare kampeermiddelen.

ONTWERP

kampeerterrein
een terrein met standplaatsen, inclusief de bij het terrein behorende gemeenschappelijke faciliteiten, niet zijnde een kleinschalig kampeerterrein.

kantoor
gebouw of voorziening voor de bedrijfsmatige uitoefening van administratieve diensten.

kantorenplan
een door de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders vastgesteld, gemeentelijk of intergemeentelijk plan waarin de behoefte, fasering, aanleg en invulling van kantoorruimte voor een bepaalde periode binnen de gemeente of meerdere gemeenten is aangegeven; het kantorenplan kan als onderdeel worden opgenomen in een bedrijventerreinenplan.

kantorenterrein
een perceel of een cluster van aaneengesloten percelen voor een of meer kantoren en de daarbij behorende voorzieningen.

karakteristiek gebouw
een gebouw met zodanige kenmerken of een zodanige verschijningsvorm, dat het een positieve invloed heeft op de landschappelijke waarden in de omgeving, of typerend en gezichtsbepalend is voor een zekere historische tijdsperiode. Het betreft in ieder geval gebouwen die zijn opgenomen op de monumentenlijst van rijk of gemeente, en gebouwen die in een omgevingsplan buitengebied zijn opgenomen in een inventarisatie van aanwezige karakteristieke gebouwen.

karakteristiek van omgeving/ kern/ landschap/ functioneel
elementen in of fysieke of functionele kenmerken van de omgeving van een functie of van een gebouw, die medebepalend zijn voor de fysieke, esthetische of functionele kwaliteit van het gebied.

kern
een stad of dorp, begrensd als bestaand stedelijk gebied.

kernwinkelgebied
het aaneengesloten gebied in een kern dat als het belangrijkste winkelcentrum van de kern kan worden aangemerkt, zowel wat betreft aantal winkels als winkelassortiment.

kleine windturbine
een installatie of bouwwerk voor het opwekken van elektrisch of thermisch vermogen uit wind,
- met een horizontale as en waarvan de rotor een oppervlakte beschrijft van maximaal 40m² en een maximale wiek van ongeveer 3,5 m;
- met een horizontale as in andere vormen dan twee of drie wieken, waaronder de zogenaamde niet-wiekturbines met een verticale as.

kleinschalig kampeerterrein
een terrein in een kleinschalige opzet met een beperkt aantal standplaatsen voor kampeermiddelen, niet zijnde stacaravans, inclusief de bij die kampeermiddelen behorende gemeenschappelijke faciliteiten, welk terrein alleen in het toeristische seizoen opengesteld is en op welk terrein de kampeermiddelen ook alleen in het toeristische seizoen aanwezig zijn.

kleinschalige recreatieve voorzieningen
recreatieve voorzieningen die worden aangeboden als ondergeschikte nevenfunctie bij een hoofdfunctie op een bouwperceel, zoals een kleinschalig kampeerterrein, een kleinschalige

ONTWERP

jachthaven, logies, groepsaccommodaties, recreatiewoningen, trekkershutten, dagrecreatieve inrichtingen.

kringlooplandbouw
een vorm van duurzame landbouw waarbij de kringloop van stoffen gesloten is. Dit betekent dat alle stoffen die door de landbouw uit een gebied verdwijnen ook weer terug worden gebracht in het gebied.

kronendak
totaal van kruinen van naast of bij elkaar staande houtopstand.

kustfundament
het gebied op een Waddeneiland dat de primaire waterkering en het bijbehorende duingebied omvat, zoals aangegeven in artikel 5.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

kwetsbare gewassen
na 1 augustus volledig nieuw ingezaaide percelen gras van minimaal 1 hectare en percelen met nog oogstbare akker- en tuinbouwgewassen. In de zin van de in deze verordening voorziene vrijstellingen voor verjagen van ganzen met ondersteunend afschot worden overjarig gras, dat wil zeggen ingezaaid vóór 1 augustus, doorgezaaid gras, afvang-gewassen op geoogste maïspercelen, oogstresten en groenbemesters niet beschouwd als kwetsbare gewassen.

ladder voor duurzame verstedelijking
de verantwoording van het ruimtegebruik zoals bedoeld in § 5.1.5.4 Ladder voor duurzame verstedelijking van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

landbouw
akkerbouw, weidebouw, veehouderij, pluimveehouderij, tuinbouw -daaronder begrepen fruitteelt en het kweken van bomen, bloemen en bloembollen- en elke andere vorm van bodemcultuur in Fryslân.

landelijk gebied
het gebied buiten het bestaand stedelijk gebied.

landelijke wooncluster
een cluster van ongeveer 20 tot 50 woningen met een eigen, attractieve woon-sfeer en een hoge beeldkwaliteit, met eventueel daarbij passende kleinschalige en milieuvriendelijke vormen van werken aan en bij huis, evenals zorgvoorzieningen en recreatieve voorzieningen.

landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten
de landschappelijke en cultuurhistorische samenhangende structuren en elementen van provinciaal belang zoals die, met inbegrip van de bijbehorende adviezen, zijn omschreven in de Structuurvisie Grutsk op ’e Romte en zijn weergegeven op de daarbij behorende kaarten.

lijst A
lijst van vaarwegen in beheer bij gedeputeerde staten van de provincie Fryslân, met aanduiding van naam, te onderhouden profiel, en aanduiding op kaart.

ONTWERP

lijst B
lijst van vaarwegen in beheer bij andere op lijst B genoemde bestuursorganen niet zijnde bestuursorganen van het Rijk, de provincie of het waterschap, met aanduiding van naam, te onderhouden profiel, en aanduiding op kaart.

lijst C
lijst van vaarwegen in beheer bij het Dagelijks Bestuur van het waterschap, met aanduiding van naam, te onderhouden profiel, en aanduiding op kaart.

lozing in de bodem
het definitief in de bodem brengen van vloeistoffen.

maaiveld
de gemiddelde hoogteligging van de gronden ter plaatse van en direct grenzend aan een voorgenomen ontgronding.

maatgevende Hoge Waterstand (MHWS)
de maatgevende hoge waterstand voor de beroepsvaart is de waterstand, die 1 % van de tijd wordt overschreden, gemeten over een langjarige periode van tenminste 10 jaar. Voor de recreatievaart is dit 2% in het zomerhalfjaar.

maatgevende Lage Waterstand (MLWS)
de maatgevende lage waterstand voor de beroepsvaart is de waterstand, die 1 % van de tijd wordt onderschreden, gemeten over een langjarige periode van tenminste 10 jaar. Voor de recreatievaart is dit 2% in het zomerhalfjaar.

maatgevend schip
het grootste schip, dat de betreffende vaarweg vlot en veilig kan bevaren en bepalend is voor de klasse van de vaarweg en de daarin gelegen kunstwerken. De vaarwegbeheerder stelt de afmetingen van het maatgevend schip vast.

masthoogte van een windturbine
hoogte gemeten vanaf het peil tot aan de wieken-as van de windturbine.

meetcyclus
door de vaarwegbeheerder te hanteren meetcyclus waarmee periodiek kan worden bepaald hoe diep een vaarweg is.

melder
degene die de melding als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet doet.

mestbewerking:
de behandeling van dierlijke mest zonder veranderingen aan de samenstelling van het product teweeg te brengen, zoals mengen, roeren, homogeniseren, verhitting of het verwijderen van vreemde objecten.

mestvergisting
toepassing van proces-technieken gericht op het opwekken van energie uit mest of andere organische stoffen.

ONTWERP

mestverwerking
de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen, zoals droging, bezinking, co-vergisting, vergisting of indamping van mest.

milieubeschermingsgebied
gebied waarin de kwaliteit van één of meerdere milieuaspecten bijzondere bescherming behoeft, zoals een stiltegebied en waterwingebied of een grondwaterbeschermingsgebied.

Natura 2000-gebied
gebied dat:
a. door de bevoegde autoriteit van het land waarin het gebied is gelegen is aangewezen als speciale beschermingszone, ter uitvoering van de artikelen 3, tweede lid, onder a, en 4, eerste en tweede lid, van de Vogelrichtlijn of
de artikelen 3, tweede lid, en 4, vierde lid, van de Habitatrichtlijn, of
b. is opgenomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

Natuurbeheerplan
het Natuurbeheerplan zoals laatstelijk vastgesteld door gedeputeerde staten.

natuurbouw
inrichtingsactiviteiten zoals uitgeoefend door een met de zorg daarvoor belast orgaan in als zodanig bij omgevingsplan aangewezen natuurgebieden.

natuurlijke habitat
geheel natuurlijke of half natuurlijke land- of waterzone met bijzondere geografische, abiotische en biotische kenmerken.

natuurlijke verjonging
een op natuurlijke wijze verkrijgen van een nieuwe houtopstand, al dan niet met toepassing van technische- of beheermaatregelen om de natuurlijke verjonging van de gewenste soort op een gewenste plaats in de gewenste dichtheden te krijgen.

natuurnetwerk Nederland
een samenhangend stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten, zoals vastgelegd in Bijlage 2.4.

nazorgplan
een nazorgplan als bedoeld in artikel 39d, van de Wet bodembescherming.

nazorgvoorziening
de voorziening ter bescherming van het milieu, als bedoeld in artikel 8.49, eerste en tweede lid, van de Wet milieubeheer.

niet-grondgebonden veehouderij, intensieve veehouderij
agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals varkens-, pluimvee-, pelsdier-, of vleeskalverhouderij, rundveemesterij, niet grondgebonden geiten-, schapenhouderij, of een combinatie van deze bedrijfsvormen, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen, met uitzondering van grondgebonden veehouderijen.

ONTWERP

niet agrarische bedrijven in het landelijk gebied
niet aan het beheer, onderhoud, of productievermogen van het landelijk gebied gebonden bedrijven, zoals agrarische hulpbedrijven, dienstverlenende bedrijven, horecagelegenheden en maatschappelijke voorzieningen.

nieuw gebruik
het veranderen van gebruik van grond of bebouwing, anders dan het vervangen van bestaand gebruik door gebruik van gelijke aard, omvang en karakter.

nieuwe bebouwing
het oprichten van bebouwing, anders dan het vervangen van bestaande bebouwing door bebouwing van gelijke aard, omvang en karakter.

nieuwe functie
het veranderen van een functie, anders dan het vervangen van een functie door een functie van gelijke aard, omvang en karakter.

normen
normen voor een vaarweg bestaande uit vaarwegdiepte, ingrijpdiepte, onderhoudsdiepte, vaarwegbreedte, vrije doorvaarthoogte en beheergrenzen; zoals per vaarweg nader aangeduid op lijst A, lijst B en lijst C.

omgevingskwaliteit
de omgevingskwaliteit omvat aspecten als cultureel erfgoed, beeldkwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap, inclusief de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten zoals omschreven in de Structuurvisie Grutsk op ’e Romte. Het gaat daarbij zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de intrinsieke waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden en aan dier- en plantensoorten. Het omvat ook de functies en kwaliteiten van ons watersysteem en verkeers- en vervoerssysteem, en het netwerk van steden en dorpen waardoor voorzieningen en werkgelegenheid voor iedereen binnen redelijke tijd bereikbaar zijn en waarbinnen verschillende woon- en werkmilieus te vinden zijn.

omgevingsplan
een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de wet.

omgevingsplanactiviteit
activiteit, inhoudende:
a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;
b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

omgevingstafel
een werkwijze waarbij alle partijen die een belang vertegenwoordigen rondom de ruimtelijke ontwikkeling, voorafgaand met elkaar om tafel gaan om:
- te komen tot de juiste locatiekeuze en een goede landschappelijke inpassing;
- te werken aan acceptatie;
- te komen tot een integrale oplossing waarin alle belangen samenkomen;
- het initiatief vervolgens verder te brengen.

ONTWERP

omgevingsvergunning
een omgevingsvergunning als bedoeld in afdeling 5.1 wet.

onderhoudsdiepte
de vastgestelde diepte tot waarop gebaggerd moet worden bij periodiek groot onderhoud, ook wel baggerdiepte genoemd.

onderhoud van een vaarweg
het onderhoud van een vaarweg omvat het houden van de vaarweg op het vastgestelde profiel, en het schoonhouden van de vaarweg, met inbegrip van het verwijderen van vuil en waterplanten.

ondersteunend afschot
het doden van dieren ter verjaging van deze dieren uit een gebied of van percelen waar ze schade veroorzaken, dreigen te veroorzaken, of hebben veroorzaakt, waarbij gebleken is dat andere verjagingsmethoden niet het gewenste effect hebben gesorteerd.

onttrekking
onttrekken van grondwater met een onttrekkingsinstallatie.

open bodemenergiesysteem
bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 1.1 juncto Bijlage 1 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

oppervlaktewaterpeil
de na te streven waterstand ten opzichte van een bepaald referentieniveau, zoals de waterbeheerder dat volgens een daarvoor genomen besluit dient te handhaven.

oppervlaktewaterlichaam
samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens de wet, drogere oevergebieden, en flora en fauna.

opstelling voor zonne-energie
een samenstel van bouwwerken op het maaiveld, voor het opwekken van elektriciteit of warmte door het opvangen van de straling van de zon.

overige kern
een overige bestaande kern als bedoeld in de omgevingsvisie, geen stedelijk of regionaal centrum zijnde.

overige vaarwegen
elk binnen de provincie gelegen water dat openstaat voor het openbaar scheepvaartverkeer, voor zover niet vermeld op lijst A, lijst B of lijst C.

overlast
door beschermde inheemse soorten veroorzaakte hinder die niet duidelijk meetbaar is als gezondheidsrisico of als economische schade.

perceel
een kadastraal perceel, en ook een gedeelte van een zodanig perceel.

ONTWERP

perifere detailhandel
detailhandel die wat betreft volumineuze aard van de goederen, gevaar en hinder of dagelijkse bevoorrading niet meer goed inpasbaar is in de bestaande winkelcentra, zoals:
- detailhandel in brandbare of explosiegevaarlijke stoffen;
- detailhandel in auto's, boten, caravans en tenten, keukens, badkamers, meubelen, bouwmaterialen, landbouwwerktuigen, tuincentra artikelen, plant- en dierbenodigdheden, fietsen en autoaccessoires en supermarkten;
- detailhandel als ondergeschikte nevenactiviteit van industrie en ambacht in ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen.

polderdijk
een boezemkade bij een polder waar het maaiveld lager is dan het normale waterpeil in de boezem: het betreft een kleine dijk van zo'n één tot 2 meter hoog gezien vanuit de polder. De boezemkaden zijn kleine "dijken" die lager gelegen polders beschermen tegen overstroming vanuit de boezem, net zoals normale dijken dit doen voor overstroming vanuit zee of rivieren.

productiegerichte paardenhouderij
een paardenhouderij die op een bedrijfsmatige schaal wordt uitgeoefend en waar alleen of in hoofdzaak handelingen aan of met paarden worden verricht die primair gericht zijn op het voortbrengen, africhten en trainen en verhandelen van paarden.

profiel
kenmerken waaraan een vaarweg moet voldoen bestaande uit het samenstel aan normen.

projectprocedure
procedure als bedoeld in afdeling 5.2 van de wet.

provinciale weg
een weg die wordt beheerd en onderhouden door de provincie Fryslân.

rechthebbende
- de gebruiker, of, bij ontstentenis van deze, de eigenaar, met dien verstande, dat wanneer de gronden in vruchtgebruik, erfpacht of opstal zijn uitgegeven, de zakelijk gerechtigde voor de eigenaar in de plaats treedt.
- In geval van inscharing geldt als rechthebbende degene, bij wie het vee in de weide is gebracht.

reconstrueren
het aanbrengen van wijzigingen op of aan een weg, parkeergelegenheid, terrein voor zover dit, al dan niet tijdelijk, voor gemotoriseerd verkeer openstaat, waterweg of spoorweg, die verandering brengt in de bestaande of te verwachten risico's voor de grondwaterkwaliteit, met uitzondering van het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden.

recreatieve voorziening
een dagrecreatieve inrichting, een kampeerterrein, een complex recreatiewoningen, of een jachthaven.

recreatiewoning
een gebouw of deel van een gebouw dat naar de aard en inrichting is bedoeld voor verblijfsrecreatieve bewoning door een huishouden of daarmee gelijk te stellen groep van personen, dat het hoofdverblijf elders heeft.

ONTWERP

regionale behoefte
de behoefte aan nieuwe woningen, bedrijven of voorzieningen die hoofdzakelijk voortkomt uit de aanwezige bevolking, bedrijvigheid en voorzieningen in een samenhangende regio die uit enkele gemeenten bestaat.

regionale wateren
watersystemen of onderdelen daarvan die niet in beheer zijn bij het Rijk, als bedoeld in artikel 1.1 juncto Bijlage 1 van de wet.

regionale waterkering
de voormalige zeedijken en de boezemkaden zoals aangegeven in artikel 3.2 en in Bijlage 3.1 behorende bij de omgevingsverordening.

ruimtelijk inrichtingsplan
een plan waarin alle ruimtelijke zaken samenkomen in een weloverwogen en integraal ontwerpplan met het doel een optimale invulling van de locatie te bewerkstelligen waarbij de omgevings-kwaliteiten van het gebied behouden blijven.

saneringsplan
een plan als bedoeld in artikel 39, eerste lid, van de Wet bodembescherming.

schade veroorzaakt door beschermde diersoorten
al dan niet economische schade veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten aan gewassen, vee, veehouderijen, bossen, visserij, viswateren of andere vormen van eigendom die niet tot het normale bedrijfsrisico behoort. Belangrijke of ernstige schade is economische schade die door een onafhankelijke instelling, zoals een faunafonds wordt getaxeerd als bovenmatig bedrijfsrisico.

schade
de inkomensderving of de vermindering van de waarde van een onroerende zaak als begrepen in de regeling van nadeelcompensatie in afdeling 15.1 van de wet.

schadelijke stof
stof, combinaties van stoffen, preparaten of andere producten, in welke vorm dan ook, waarvan hetzij in het algemeen, hetzij in het gegeven geval kan worden verwacht dat ze, op of in de bodem gebracht of gerakend, de bodem verontreinigen of kunnen verontreinigen.

schuilgelegenheid voor het hobbymatig houden van dieren
een gebouw of bouwwerk dat noodzakelijk is voor het schuilen van dieren in verband met het welzijn van de dieren.

slaapplaats ganzen
een in het water gelegen plek waar de ganzen tijdens de nachtelijke uren verblijven.

staat van instandhouding van een soort
effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort op het grondgebied, bedoeld in artikel 2 van de Habitatrichtlijn.

standplaats
een plaats bestemd voor het plaatsen van een tent, een tentwagen, een camper, een caravan, een stacaravan, of een tenthuisje geen recreatiewoning zijnde.

ONTWERP

stedelijke functies
functies die gekoppeld zijn aan het functioneren van kernen, zoals dorpen en steden, waaronder worden verstaan woningen, functioneel niet aan het beheer, onderhoud of productievermogen van het landelijk gebied gebonden bedrijven, zakelijke en commerciële dienstverlening, detailhandel, horeca, maatschappelijke, educatieve, culturele en religieuze voorzieningen en sportvoorzieningen, met bijbehorend stedelijk water en groen en bijbehorende infrastructuur en nutsvoorzieningen, daaronder niet begrepen windturbines, opstellingen voor zonne-energie en schuilgelegenheid voor het hobbymatig houden van dieren.

stiltegebied
gebied als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder b van de wet.

streefpeil
de waterstand in de Friese boezem van - 0,52 meter NAP.

structuurvisie Grutsk op ’e Romte
structuurvisie zoals vastgesteld door provinciale staten op 26 maart 2014, met bijbehorende kaarten.

taxateur
een taxateur die werkzaam is voor een door BIJ12 aangewezen taxatiebureau of een consulent faunazaken van BIJ12.

transformatie
het proces waarbij verouderde woonwijken, bedrijventerreinen en recreatieterreinen opnieuw worden ingericht waarbij de bestaande functie wordt omgezet naar een andere functie.

terrein beherende organisatie
hieronder vallen: Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en It Fryske Gea.

trekganzen
beschermde inheemse ganzensoorten die natuurlijk trekgedrag vertonen en die enkel in de winterperiode in Fryslân verblijven en die buiten deze periode elders, veelal in Noord-Europa, Spitsbergen of Rusland, broeden en daar hun jongen grootbrengen. Vanuit de nota Fryske Guozzenoanpak 2017-2020 volgt dat onder trekganzen in ieder geval worden verstaan: grauwe gans, kolgans, (kleine) rietgans, brandgans, rotgans. Voor zover exemplaren van deze soorten hun natuurlijke trekgedrag hebben verloren en het gehele jaar in Fryslân verblijven geldt voor deze exemplaren dat zij niet worden beschouwd als ‘trekgans’.

trekkershut
een gebouw in de vorm van een lichte constructie voor recreatief verblijf, met een maximum oppervlakte van 40m², maximaal één bouwlaag eventueel met kap, met beperkte voorzieningen.

uitbreidingslocatie
een locatie voor de uitbreiding van het bestaand stedelijk gebied van een kern bestemd voor nieuwe stedelijke functies.

vaarweg
elk binnen de provincie gelegen water dat openstaat voor het openbaar scheepvaartverkeer, voor zover vermeld op lijst A, lijst B of lijst C.

ONTWERP

vaarwegbeheer
overheidszorg gericht op de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van het profiel van een vaarweg, uitgezonderd het beheer van de sluizen en de bruggen.

vaarwegbeheerder
bevoegde bestuursorgaan van het overheidslichaam dat met het vaarwegbeheer is belast en als zodanig is vermeld op lijst A, lijst B of lijst C.

vaarwegbreedte
minimaal te handhaven en te onderhouden breedte van de bodem van een vaarweg conform het overzicht in de lijsten A, B en C.

vaarwegdiepte
minimale diepte van een vaarweg, op basis van de diepgang van het maximaal toegestane schip, zoals opgenomen in de lijsten A, B en C.

vaarwegprofiel
de kenmerken waaraan een vaarweg moet voldoen bestaande uit het samenstel aan normen, zoals vaarwegdiepte, ingrijpdiepte, onderhoudsdiepte, vaarwegbreedte en vrije doorvaarthoogte.

vaarwegdiepte
minimale diepte van een vaarweg op basis van de diepgang van het maximaal toegestane schip voor de vaarwegklasse.

vellen
rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben.

verblijfs-recreatieve inrichting
een kampeerterrein of een complex recreatiewoningen.

verruimde perifere detailhandel
detailhandel buiten of aansluitend op bestaande winkelcentra met een aanbod van niet-dagelijkse goederen waaronder worden verstaan:
- de hoofdbranches huishoudelijke en luxe artikelen, sport en spel, hobby, speelgoed, media, tuincentra, plant- en dierbenodigdheden, wit- en bruingoed doe-het-zelf, wonen;
- overige detailhandel met uitzondering van de hoofdbranches warenhuizen, kleding en mode, schoenen en lederwaren, juwelier en optiek.

voedselbos
een door mensen ontworpen productief ecosysteem met een diversiteit aan meerjarige of houtige soorten, waarvan delen (vruchten, zaden, bladeren, stengels ed.) voor de mens als voedsel dienen met ten minste drie vegetatielagen, in ieder geval bestaande uit bomen en struiken. De kruinen van de bomen en struiken bedekken, vanaf 10 jaar na aanleg, ten minste 60% van het bosperceel.

Vogelrichtlijn
richtlijn 2009/147/EG van het Europees parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20).

ONTWERP

voorbereidingsbescherming
voorbereidingsbescherming met voorbeschermingsregels als bedoeld in afdeling 4.2 van de wet strekt ertoe te voorkomen dat een locatie minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van een bepaalde functie die voor die locatie is beoogd.

voormalige zeedijken
categorie regionale keringen die bij doorbraak van een primaire kering een “remmend” effect hebben op het verloop van een overstroming. Het gaat om de volgende keringen: – de Oude Bildtdijk – de dijk van de Holwerterpolder – de dijken van de vroegere Lauwerszee – de Surcher Slaperdijk – de voormalige Zuiderzeedijken tussen Lemmer en Slijkenburg (Grietenijdijk en Statendijk) – de Lindedijk en kade tussen Slijkenburg en de Lindesas – de binnendijk op Ameland ten oosten van Ballum.

voorziening
een private of publieke functie die voorziet in een maatschappelijke behoefte, niet zijnde bedrijf, winkel, horeca of kantoor, zoals een school, zorginstelling, theater, bibliotheek, stadion, sport(veld)complex, ziekenhuis, instelling van openbaar bestuur.

waterbeheerprogramma
programma als bedoeld in artikel 3.7 van de wet.

waterkerende gronden
gronden in bebouwd gebied en in het kleigebied, die voldoende hoog gelegen zijn om bescherming te kunnen bieden tegen overstroming, zonder dat daarvoor boezemkades zijn aangelegd.

water-robuust bouwen
het voldoende hoog of adaptief bouwen zodat bij calamiteiten de schade van een overstroming beperkt blijft.

waterschap
Wetterskip Fryslân, Waterschap Zuiderzeeland of Waterschap Noorderzijlvest, ieder voor zover hun bevoegdheid strekt.

waterstaatswerk
oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk.

watersysteem
samenhangend geheel van een of meer oppervlakte-waterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken.

waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied
zones van milieubeschermingsgebieden die als zodanig zijn aangewezen in Bijlage 4.4.

Werelderfgoed
cultureel en natuurlijk erfgoed dat wordt beschouwd als onvervangbaar, uniek en van waarde voor de hele wereld, waarvan het van groot belang wordt geacht om te behouden en dat is ingeschreven op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.

werk
een werk als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit.

ONTWERP

werken bij vaarwegen
een bouwwerk, een installatie of baggerwerkzaamheden op een provinciale vaarweg of provinciaal meer.

wet
de Omgevingswet.

weidevogelkans-gebied
gebieden zoals vastgelegd in Bijlage 2.5, die bestaan uit ruime en open gebieden (zichtafstand > 400 m) met voldoende rust en waarin gevarieerde graslanden liggen die in potentie geschikt zijn voor weidevogels.

weidevogelparel
gebieden zoals vastgelegd in Bijlage 2.5, die zelfstandige 'parels' vormen buiten de weidevogel-kans-gebieden en die een hoge weidevogeldichtheid kennen.

weidevogels
soorten als bedoeld in de Weidevogelnota 2014-2020. Hieronder wordt verstaan “een groep vogels die voor het grootste deel in de broedtijd afhankelijk zijn van grasland of akkerland. Tot deze groep worden in ieder geval de steltlopers gerekend: scholekster, kievit, grutto, tureluur, wulp, watersnip en kemphaan, en kwartelkoning, zomertaling en slobeend. Voor deze verordening worden onder weidevogels alle op de grond broedende vogelsoorten verstaan die voor hun broedsucces in hoofdzaak afhankelijk zijn van grasland en akkerland.

wezenlijke kenmerken en waarden
aanwezige natuurwaarden en, voor gebieden met een bestemming natuur, tevens potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities, voor zover deze natuurwaarden en condities in het licht van de internationale biodiversiteitdoelstellingen relevant zijn, overeenkomstig de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitie-kaart van het Natuurbeheerplan.

wildbeheereenheid
wildbeheereenheid als bedoeld in artikel 8.2 van de wet.

windturbine
een installatie of bouwwerk voor het opwekken van elektrisch of thermisch vermogen uit wind, niet zijnde een kleine windturbine.

winkelcentrum
een aaneengesloten en samenhangend gebied in een bestaande kern met overwegend een winkelfunctie, dat zich manifesteert als buurtwinkelcentrum of kernwinkelgebied.

woning
een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden of daarmee gelijk te stellen woonvormen.

woonplan
een door de gemeenteraad of door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld gemeentelijk of intergemeentelijk plan, waarin de behoefte, fasering, aanleg, aantallen woningen en kwaliteit van woningen van woningbouwlocaties voor een bepaalde periode binnen de gemeente of

ONTWERP

meerdere gemeenten is aangegeven, inclusief de relatie met herstructurering van de bestaande woningvoorraad.

woonprogramma
een overzicht van de lopende en voorgenomen herstructureringsplannen en woningbouwplannen, inclusief de fasering daarvan, met een duiding van de locaties als binnenstedelijk of buitenstedelijk.

wrakingsverzoek
een schriftelijk en gemotiveerd verzoek tot wraking van de adviseur of van één of meer leden van de adviescommissie.

zuinig- en meervoudig ruimtegebruik
de Friese ruimte doelmatig en slim benutten, onder andere door verschillende vormen van ruimtegebruik te combineren met het doel om verspilling van ruimte tegen te gaan.

ONTWERP

HOOFDSTUK 2 Ruimtelijk omgevingsbeleid

Afdeling 2.1 Inhoudelijke principes

Artikel 2.1 Omgevingskwaliteiten als basis

1. Een omgevingsplan voor gronden buiten het bestaand stedelijk gebied omvat een onderbouwing van de wijze waarop het plan rekening houdt met de aanwezige omgevingskwaliteiten, waaronder in ieder geval wordt begrepen:
   a. een analyse van de samenhang van de ondergrond, netwerken en nederzettingspatronen op basis van structuurvisie Grutsk op ‘e Romte, en
   b een onderbouwing van de wijze waarop rekening gehouden wordt met de aanwezige archeologische waarden en archeologische verwachtingswaarden, zoals aangegeven op de Fries archeologische monumentenkaart extra.
2. Een omgevingsplan voor gronden buiten het bestaand stedelijk gebied, voorziet in het zorgvuldig situeren en inrichten van nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies op basis van de omgevingskwaliteiten van het gebied.
3. Een omgevingsplan bevat zo nodig regels die ertoe strekken dat de archeologische waarden en archeologische verwachtingswaarden worden beschermd.
4. Voor een nieuwe ontwikkeling of activiteit wordt een ruimtelijk inrichtingsplan met behulp van een omgevingstafel opgesteld wanneer sprake is van mogelijk grote impact op de omgevingskwaliteiten.

Artikel 2.2 Zuinig- en meervoudig ruimtegebruik

1. Een omgevingsplan, dat voorziet in nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies buiten het bestaand stedelijk gebied, bevat een onderbouwing van het principe van zuinig- en meervoudig ruimtegebruik, waaruit tenminste blijkt:
   a. dat de nieuwe functie voorziet in een behoefte;
   b. het redelijkerwijs niet mogelijk is om gebruik te maken van een bestaand bouwperceel, en
   c. de mogelijkheden en meervoudig ruimtegebruik zijn afgewogen en indien mogelijk, worden benut.
2. In het geval in een omgevingsplan een nieuwe stedelijke functie wordt toegedeeld, moet worden onderbouwd waarom die functie redelijkerwijs niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd.

Artikel 2.3 Koppelen en verbinden

Een omgevingsplan, dat voorziet in nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies buiten het bestaand stedelijk gebied, bevat een onderbouwing van de wijze waarop nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden in het plan bijdragen aan één of meerdere opgaven voor de leefomgeving, zoals energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid en het versterken van de biodiversiteit, door het maken van slimme combinaties en het benutten van koppelkansen.

ONTWERP

Artikel 2.4 Gezond en veilig

1. Een omgevingsplan, dat voorziet in nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies, bevat een onderbouwing van de wijze waarop effecten op de gezondheid en veiligheid zijn meegewogen in het plan.
2. Een omgevingsplan bevat, zo nodig, een onderbouwing van de wijze waarop het plan rekening houdt met het risico op wateroverlast of op overstroming vanuit de Friese Boezem, ook gezien vanuit de mogelijkheid van falen van regionale waterkeringen.
3. Een omgevingsplan stelt regels met het oog op het borgen van water-robuust bouwen indien door de lage ligging van gronden een risico bestaat op overstroming of wateroverlast.

Afdeling 2.2 Stedelijke functies

Artikel 2.5 Bundeling stedelijke functies bij kernen

1. Nieuwe stedelijke functies kunnen binnen bestaand stedelijk gebied worden toegestaan, met inachtneming van de regels van deze verordening.
2. Buiten bestaand stedelijk gebied mogen bouwmogelijkheden en gebruiksmogelijkheden worden opgenomen voor nieuwe stedelijke functies, wanneer:
   a. deze aansluiten op bestaand stedelijk gebied en wat betreft aard en schaal passen bij de stad of het dorp, of
   b. dit volgens de regels in de verordening in specifieke situaties is toegestaan.

Afdeling 2.3 Wonen

Artikel 2.6 Programmering woningbouw

1. Een omgevingsplan kan mogelijkheden voor woningbouw bevatten wanneer de aantallen en de kwaliteit van de woningbouw in overeenstemming zijn met een woonplan en een actueel woonprogramma dat de schriftelijke instemming van gedeputeerde staten heeft.
2. In afwijking van artikel 2.6, eerste lid kan een omgevingsplan mogelijkheden voor woningbouw bevatten die niet zijn opgenomen in een woonplan, wanneer:
   a. is onderbouwd op welke wijze overschrijding van het woningbouwprogramma van het woonplan kan worden voorkomen door uitwisseling of fasering van plannen voor woningbouw;
   b. de aantallen en de kwaliteit van de woningbouw passen bij aard en schaal van het dorp of de stad, en
   c. overleg is gevoerd met gedeputeerde staten over de noodzaak van de toevoeging van het project aan het gemeentelijk woningaanbod.

Afdeling 2.4 Werken

Artikel 2.7 Programmering bedrijventerreinen en kantorenterreinen

1. Een omgevingsplan kan een nieuw bedrijven- of kantorenterrein bevatten, wanneer dit in overeenstemming is met een bedrijventerreinenplan of kantorenplan, dat de schriftelijke instemming van gedeputeerde staten heeft.

ONTWERP

2. In afwijking van artikel 2.7 kan een omgevingsplan een nieuw bedrijven- of kantorenterrein bevatten voor één of enkele bedrijven dan wel kantoren, wanneer:
    a. sprake is van een directe, concrete behoefte van bedrijven die passen bij aard en schaal van de kern;
    b. aangetoond is dat de functie niet inpasbaar is in leegstaande kantoren of bedrijfsgebouwen, en
    c. aangetoond is dat de behoefte waarin wordt voorzien niet inpasbaar is op een bestaand bedrijven- of kantorenterrein in de regio.

Artikel 2.8 Natte bedrijventerreinen

1. Een omgevingsplan dat een bedrijventerrein bevat dat wordt ontsloten door een vaarweg voor de beroepsvaart, staat op dat bedrijventerrein alleen vaarweggebonden bedrijven of bedrijven met van watertransport afhankelijke omvangrijke goederenstromen, toe.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen andere bedrijven worden toegestaan, wanneer is onderbouwd dat op het terrein voldoende ruimte beschikbaar is voor de in het eerste lid genoemde bedrijven.

Artikel 2.9 Niet-agrarische bedrijven buiten bestaand stedelijk gebied

1. In een omgevingsplan kan de uitbreiding van een bestaand bedrijf, maatschappelijke voorziening, horecagelegenheid of vergelijkbare functie buiten het bestaand stedelijk gebied worden toegestaan, tot maximaal 50 procent van het bestaande bebouwde oppervlak en maximaal 50 procent van het bestaande bestemmingsvlak.
2. In afwijking van het eerste lid is een uitbreiding met meer dan 50 procent toegestaan, mits:
    a. de omgevingskwaliteiten op en rond het perceel aanzienlijk verbeteren;
    b. de inrichting wat betreft aard en schaal past bij de omgeving, en
    c. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel van biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.

Artikel 2.10 Nieuwe horecagelegenheden

Onverminderd de mogelijkheden voor een nieuwe horecagelegenheid op grond van de artikelen 2.22, 2.24 en 2.25, kan in een omgevingsplan buiten het bestaand stedelijk gebied een nieuwe horecagelegenheid worden toegestaan, mits:
    a. een behoefte-onderzoek heeft plaatsgevonden, waaruit blijkt dat de horecagelegenheid een bijdrage levert aan de gastvrijheidseconomie;
    b. redelijkerwijs geen gebruik kan worden gemaakt van vrijkomende (niet-) agrarische bebouwing, en
    c. de horecagelegenheid qua aard en schaal past bij de omgeving;
    d. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.

Afdeling 2.5 Detailhandel

Artikel 2.11 Detailhandel

1. Onverminderd de mogelijkheden voor ondergeschikte detailhandel op grond van de artikelen 2.22, 2.24 en 2.25, kan in een omgevingsplan detailhandel buiten het bestaande

kernwinkelgebied en het gebied direct daarop aansluitend alleen worden toegestaan wanneer sprake is van perifere detailhandel.

2. In dat geval wordt verantwoord dat:
   a. de detailhandel geen afbreuk doet aan de winkelfunctie van het kernwinkelgebied,
   b. de detailhandel aansluit bij aard en schaal van de kern, en
   c. vestiging in het kernwinkelgebied of het gebied direct daarop aansluitend redelijkerwijs niet mogelijk is.

Artikel 2.12 Afwijkingsmogelijkheid voor nieuwe detailhandel

In afwijking van artikel 2.11, eerste lid kan in een omgevingsplan nieuwe detailhandel worden toegestaan:

1. als onderdeel van een buurtwinkelcentrum, mits wordt verantwoord dat de detailhandel geen afbreuk doet aan de winkelfunctie van kernwinkelgebieden in de omliggende kernen, of
2. als solitaire kleinschalige winkelvestiging in een woonbuurt of gemengde buurt.

Artikel 2.13 Verruimde perifere detailhandel

1. In afwijking van artikel 2.11, eerste lid kan in de kern Leeuwarden verruimde perifere detailhandel worden toegestaan, mits wordt verantwoord dat dit geen afbreuk doet aan de winkelfunctie van het kernwinkelgebied van Leeuwarden en aan de winkelfunctie van kernwinkelgebieden in de omgeving.
2. In afwijking van artikel 2.11, eerste lid kan detailhandel worden toegestaan, wanneer deze direct verband houdt met een grootschalige voorziening in een kern en daar een ondergeschikt deel van uitmaakt, waarbij de omvang van de detailhandel is afgestemd op de schaal van de kern.

Afdeling 2.6 Recreatie en toerisme

Artikel 2.14 Kleinschalige recreatieve voorzieningen

1. In een omgevingsplan kunnen buiten bestaand stedelijk gebied de volgende kleinschalige recreatieve voorzieningen worden toegestaan:
   a. een kleinschalig kampeerterrein van maximaal 25 standplaatsen of een kleinschalige jachthaven met maximaal 25 ligplaatsen, op of in aansluiting op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf, woning, horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening;
   b. logies, recreatiewoningen, groepsaccommodaties in bestaande bebouwing of ter vervanging van bestaande bebouwing op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf, woning, bedrijf, horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening;
   c. groepsaccommodaties op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf, aansluitend op bestaande bebouwing;
   d. maximaal 10 trekkershutten op of in aansluiting op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf of voormalig agrarisch bedrijf, aansluitend op bestaande bebouwing;
   e. dagrecreatieve inrichtingen tot een maximale oppervlakte van 1 ha op of in aansluiting op het erf van een agrarisch bedrijf, woning, bedrijf, horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening, waarbij alleen ondergeschikte nieuwbouw ten behoeve van de voorziening is toegestaan;

ONTWERP

2. In afwijking van het eerste lid, onder b kan in een omgevingsplan enige aanvullende bebouwing worden toegestaan, wanneer deze ondergeschikt is aan de bestaande bebouwing.

Artikel 2.15 Recreatieve voorzieningen

1. In een omgevingsplan kan aanpassing of uitbreiding van een bestaande of een nieuwe recreatieve voorziening worden toegestaan, waarbij:
   a. een nieuwe recreatieve voorziening aansluit aan het bestaand stedelijk gebied van een kern, of aansluit bij een bestaande recreatieve voorziening buiten het bestaand stedelijk gebied;
   b. de ontwikkeling wat betreft aard en schaal passend is bij de kern of de recreatieve voorziening;
   c. een positieve bijdrage wordt geleverd aan een Gastvrij Fryslân door het bevorderen van een prettige en gezonde woon- en leefomgeving, het behoud en ontwikkeling van natuur en cultuurerfgoed, of het creëren van toekomstbestendige banen.
2. De kleinschalige recreatieve voorzieningen benoemd in artikel 2.14 kunnen niet worden aangemerkt als bestaande recreatieve voorziening als bedoeld in artikel 2.15.

Artikel 2.16 Nieuwe recreatieve voorzieningen niet aansluitend aan het bestaande

1. In afwijking van de artikelen 2.14 en 2.15 kan in een omgevingsplan een nieuwe recreatieve voorziening worden toegestaan mits:
   a. een onderzoek heeft plaatsgevonden, waaruit blijkt dat de voorziening positief kan bijdragen aan een Gastvrij Fryslân door het bevorderen van een prettige en gezonde woon- en leefomgeving, het behoud en ontwikkeling van natuur en cultuurerfgoed, of het creëren van toekomstbestendige banen;
   b. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.
2. Wanneer sprake is van het toestaan van een nieuw complex van recreatiewoningen worden in het omgevingsplan regels gesteld ter waarborging van een bedrijfsmatige exploitatie van het complex als geheel.

Artikel 2.17 Bijzondere bepaling Waddeneilanden

In een omgevingsplan waarin een nieuwe of uitbreiding van een recreatieve voorziening op of bij een Waddeneiland is opgenomen, wordt onderbouwd op welke wijze de totale recreatiedruk op het Waddeneiland beheersbaar wordt gehouden.

Artikel 2.18 Permanente bewoning van recreatiewoningen

1. Een omgevingsplan bevat geen nieuwe mogelijkheden voor permanente bewoning van recreatiewoningen buiten het bestaand stedelijk gebied.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op recreatiewoningen die oorspronkelijk als woning zijn gebouwd.
3. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in de omzetting van de functie van recreatiewoning naar een functie voor permanente bewoning, onder de volgende voorwaarden:
   a. de recreatiewoningen sluiten aan op bestaand stedelijk gebied;
   b. aard en schaal van de functiewijziging passen bij de kern, en de woningen zijn als nieuwe woningen voorzien in het woonplan als bedoeld in artikel 2.14, eerste lid;

ONTWERP

c. de recreatiewoningen worden sinds 1 november 2003 onafgebroken permanent bewoond;
d. in geval van een complex van recreatiewoningen, dit sinds 1 november 2003 minimaal 50 procent permanent bewoond en het complex niet bedrijfsmatig geëxploiteerd wordt.

4. In afwijking van het eerste en derde lid kan permanente bewoning van een recreatiewoning met een daarop gericht grondgebonden overgangsrecht, een persoonsgebonden gedoogbeschikking of een persoonsgebonden ontheffing worden toegestaan, mits deze recreatiewoningen sinds 1 november 2003 onafgebroken permanent worden bewoond.
5. In afwijking van het eerste en vierde lid kan in een specifieke situatie met een persoonsgebonden gedoogbeschikking of met een persoonsgebonden ontheffing de permanente bewoning van een recreatiewoning tijdelijk worden toestaan.

Artikel 2.19 Transformatie verblijfsrecreatieterrein voor arbeidsmigranten

1. In afwijking van artikel 2.18 kan een omgevingsplan voorzien in de transformatie van een verblijfsrecreatieterrein voor de huisvesting van arbeidsmigranten, mits:
   a. er aantoonbaar behoefte is aan tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten in de omgeving;
   b. het verblijfsrecreatieterrein in redelijkheid niet meer geschikt te maken is voor verblijfsrecreatie, maar de bebouwing wel geschikt te maken is voor bewoning;
   c. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.

Afdeling 2.7 Landbouw

Artikel 2.20 Agrarische activiteiten grondgebonden agrarische bedrijven

1. In een omgevingsplan kunnen buiten bestaand stedelijk gebied de volgende functies of uitbreiding van functies worden toegestaan:
   a. een nieuw grondgebonden agrarisch bedrijf of de uitbreiding van een bestaand grondgebonden agrarisch bedrijf;
   b. een nieuw niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, uitsluitend voor zover het gaat om een bestaand niet-grondgebonden agrarisch bedrijf in een Friese gemeente dat om dringende redenen van maatschappelijke aard verplaatst moet worden;
   c. de uitbreiding van een bestaand niet-grondgebonden agrarisch bedrijf;
   d. een nieuw glastuinbouwbedrijf of de uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf op een glastuinbouwlocatie, zoals aangegeven in Bijlage 2.1 op de kaart “Glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân”;
   e. de uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf buiten een glastuinbouwlocatie;
   f. een nieuwe gebruiksgerichte paardenhouderij of de uitbreiding van een bestaande gebruiksgerichte paardenhouderij.
2. Bij toepassing van het eerste lid worden de volgende regels in acht genomen:
   a. het bouwperceel van een grondgebonden agrarisch bedrijf bedraagt maximaal 3 ha, of de bestaande oppervlakte indien deze meer bedraagt;
   b. het bouwperceel van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf of een gebruiksgerichte paardenhouderij bedraagt maximaal 2 ha, of de bestaande oppervlakte indien deze meer bedraagt;

ONTWERP

c. een glastuinbouwbedrijf buiten een glastuinbouwlocatie mag worden uitgebreid met maximaal 50% van de bestaande omvang van de glasopstanden;
d. bij het toestaan van een nieuw grondgebonden agrarisch bedrijf, niet-grondgebonden agrarisch bedrijf of gebruiksgerichte paardenhouderij moet worden onderbouwd dat redelijkerwijs geen gebruik kan worden gemaakt van een vrijkomend bouwperceel voor agrarische of voormalig agrarische bedrijven in het landelijk gebied;
e. bij het toestaan van een gebruiksgerichte paardenhouderij moet worden onderbouwd dat redelijkerwijs geen geschikte locatie gevonden kan worden in aansluiting op het bestaand stedelijk gebied.

3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid kan worden meegewerkt aan een groter bouwperceel, mits:
   a. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel van biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking;
   b. bij uitbreiding van een glastuinbouwbedrijf aanvullend wordt onderbouwd dat verplaatsing van het bedrijf naar de glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân niet haalbaar is en door de uitbreiding geen clustering van meerdere glastuinbouwbedrijven ontstaat.

Artikel 2.21 Nevenactiviteiten

Bij een grondgebonden agrarisch bedrijf kan een niet-grondgebonden agrarische neventak worden toegestaan, mits de niet-grondgebonden bedrijfsactiviteiten ondergeschikt zijn aan de grondgebonden bedrijfsactiviteiten.

Artikel 2.22 Al dan niet aan landbouw gerelateerde nevenactiviteiten op het bouwperceel

1. Op een bouwperceel van een agrarisch bedrijf kunnen al dan niet aan landbouw gerelateerde nevenactiviteiten plaatsvinden, waarbij:
   a. detailhandel slechts is toegestaan in de vorm van productie-gebonden detailhandel of detailhandel in streekproducten;
   b. bedrijvigheid slechts is toegestaan in de vorm van lichte bedrijvigheid dan wel bij het landelijk gebied passende bedrijvigheid;
   c. activiteiten met betrekking tot het bewerken, verwerken en vergisten van mest of andere agrarische producten slechts zijn toegestaan als deze ten dienste staan van of verband houden met de agrarische activiteiten van het agrarisch bedrijf;
   d. voor een ondersteunende tak glastuinbouw, tot maximaal 1.500 m² aan glasopstanden per bedrijf binnen het agrarische bouwperceel kunnen worden toegestaan.
2. Aan het gebruik en de bebouwing voor de nevenactiviteiten worden zodanige regels gesteld dat deze ondergeschikt blijven aan de agrarische activiteiten en passen in de landelijke omgeving.
3. De overige bepalingen van deze verordening zijn onverkort van toepassing.

Artikel 2.23 Agrolocatie

In afwijking van artikel 2.5 kan voor de vestiging van meerdere agrarische dienstverlenende bedrijven of voorzieningen en de in artikel 2.22, eerste lid, onder c genoemde activiteiten, een nieuwe, goed ontsloten agrolocatie worden ontwikkeld, mits:

ONTWERP

a. redelijkerwijs geen geschikte locatie gevonden kan worden op of aansluitend op een bestaande agrolocatie, een bedrijventerrein, een glastuinbouwlocatie of een terrein voor openbare nutsvoorzieningen in de regio, en
b. sprake is van een directe, concrete en lokale behoefte van meerdere bedrijven;
c. er een bijdrage wordt geleverd aan de kringlooplandbouw dan wel circulaire economie.

Afdeling 2.8 Overige functies buiten bestaand stedelijk gebied

Artikel 2.24 Hergebruik vrijkomende (niet-)agrarische bebouwing

1. In afwijking van artikel 2.5, eerste en tweede lid kunnen nieuwe stedelijke functies buiten bestaand stedelijk gebied worden toegestaan wanneer sprake is van hergebruik, verbouw of vervanging van vrijkomende gebouwen, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
   a. de functie moet wat betreft aard en schaal passend zijn bij de omgeving;
   b. wonen is slechts toegestaan in het hoofdgebouw en in aanwezige karakteristieke gebouwen;
   c. detailhandel is alleen toegestaan voor zover deze verband houdt met de hoofdfunctie van het perceel en daaraan bedrijfsmatig en wat betreft omvang ondergeschikt is.
2. Bij hergebruik, verbouw of vervanging kan enige aanvullende bebouwing worden toegestaan, mits deze ondergeschikt is aan de bestaande bebouwing.
3. Bij vervanging kan de situering van de bebouwing worden gewijzigd, mits de nieuwbouw op het bestaande bouwperceel wordt geplaatst.

Artikel 2.25 Toevoegen stedelijke functies in bebouwingslinten en bebouwingsclusters buiten bestaand stedelijk gebied

1. In afwijking van artikel 2.5, tweede lid en derde lid kan op een perceel in of aansluitend op een bestaand bebouwingslint of -cluster een nieuwe stedelijke functie worden toegestaan met inachtneming van de volgende voorwaarden:
   a. de nieuwe functie leidt tot een afronding of verdichting van een bebouwingslint of bebouwingscluster, en
   b. de omvang van de stedelijke functie is afgestemd op de omgeving.
2. Detailhandel is alleen toegestaan voor zover dit verband houdt met de hoofdfunctie van het perceel en daaraan bedrijfsmatig en wat betreft omvang ondergeschikt is.

Artikel 2.26 Saldoregeling woningen

In afwijking van artikel 2.5, tweede lid en derde lid kan buiten het bestaand stedelijk gebied een nieuwe woning op een solitaire locatie worden toegestaan ter vervanging van een bestaande woning op een vergelijkbare locatie binnen de gemeente, wanneer
   a. per saldo het aantal woningen buiten het bestaand stedelijk gebied gelijk blijft of afneemt,
   b. de omvang van de woning is afgestemd op de aard en schaal van de omgeving, en
   c. de bestaande woning wordt gesloopt en de locatie van de bestaande woning aan de woonbestemming wordt onttrokken.

ONTWERP

Artikel 2.27 Ruimte-voor-ruimte sloop beeldverstorende bebouwing

1. In afwijking van artikel 2.5, tweede lid en derde lid kan buiten het bestaand stedelijk gebied maximaal één nieuwe woning worden toegestaan op een bestaand solitair bouwperceel, wanneer:
   a. sprake is van sloop van 1000 m² aan beeldverstorende bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel of voormalig niet-agrarisch bedrijfsperceel;
   b. de omgevingskwaliteiten op het perceel aanzienlijk verbeteren;
   c. de omvang van de woning is afgestemd op aard en schaal van de omgeving.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a kan worden volstaan met de sloop van minder dan 1000 m², wanneer de ontwikkeling per saldo leidt tot een versterking van de omgevingskwaliteiten.
3. In afwijking van het eerste lid kunnen maximaal twee nieuwe woningen worden toegestaan op een bestaand solitair bouwperceel, wanneer sprake is van sloop van 3000 m² of meer aan beeldverstorende bebouwing.
4. In afwijking van het eerste, tweede en derde lid is sloop niet noodzakelijk, wanneer sprake is van verplaatsing van het agrarisch bedrijf om redenen van groot openbaar belang en de bestaande financieringsmogelijkheden voor verplaatsing ontbreken of ontoereikend zijn.

Artikel 2.28 Kwaliteitsarrangement

In afwijking van artikel 2.5, tweede lid en derde lid kan een nieuwe stedelijke functie op een bestaand bouwperceel in het landelijk gebied worden toegestaan, mits:
   a. de ontwikkeling bijdraagt aan de sociale of economische vitaliteit van het platteland, en
   b. de omgevingskwaliteiten op en rond het perceel aanzienlijk verbeteren;
   c. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.

Artikel 2.29 Reclame-uitingen

In een omgevingsplan voor het gebied buiten het bestaand stedelijk gebied kunnen reclamemasten worden toegestaan, met in achtneming van de volgende voorwaarden:
   a. niet grondgebonden reclamemasten sluiten zoveel mogelijk aan bij het bestaand stedelijk gebied; en
   b. de reclamemasten passen bij de omgevingskwaliteiten in het gebied.

Afdeling 2.9 Kustverdediging

Artikel 2.30 Reserveringszones voor versterking primaire waterkeringen buiten aaneengesloten bebouwd gebied

1. In een omgevingsplan dat betrekking heeft op een reserveringszone voor versterking van een primaire waterkering buiten aaneengesloten bebouwd gebied, zoals aangegeven in Bijlage 3.3 op de kaart Reserveringszones primaire waterkeringen, wordt de geometrische begrenzing van de reserveringszone vastgelegd.
2. Binnen de in het eerste lid genoemde reserveringszones mogen alleen worden toegestaan:
   a. uitbreiding van bestaande, aan het beheer, onderhoud of productievermogen van het landelijk gebied gebonden bedrijven, mits dit geen onomkeerbare belemmering

vormt voor de versterking van de waterkering en hierover advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder;

b. uitbreiding van een bestaande woning, een bestaande recreatiewoning, of een bestaand, niet aan het beheer, onderhoud of productievermogen van het landelijk gebied gebonden bedrijf, met maximaal 10 procent van het bestaande bebouwde oppervlak;

c. bebouwing voor openbare nutsvoorzieningen, voor beheer van natuur of van hulpdiensten en voor waterstaatkundig beheer en onderhoud, voor zover deze bebouwing redelijkerwijs niet buiten de reserveringszone kan worden opgericht.

Artikel 2.31 Afwijkingsmogelijkheid

In afwijking van artikel 2.30, tweede lid kan nieuwe bebouwing binnen een reserveringszone worden toegestaan, wanneer:

a. sprake is van redenen van openbaar belang,
b. versterking van de waterkering niet onomkeerbaar wordt belemmerd, en
c. advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder.

Artikel 2.32 Reserveringszones voor versterking primaire waterkeringen binnen aaneengesloten bebouwd gebied

1. In een omgevingsplan dat betrekking heeft op een reserveringszone voor versterking van een primaire waterkering binnen aaneengesloten bebouwd gebied, zoals aangegeven in Bijlage 3.3 op de kaart Reserveringszones primaire waterkeringen, wordt de geometrische begrenzing van de reserveringszone vastgelegd.
2. In een omgevingsplan dat betrekking heeft op de gronden binnen deze reserveringszone, mogen nieuwbouw en uitbreiding van bestaande bebouwing worden toegestaan, mits dit geen onomkeerbare belemmering oplevert voor versterking van de waterkering en hierover advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder.

Artikel 2.33 Buitendijks bouwen

In een omgevingsplan dat betrekking heeft op buitendijks gebied in het IJsselmeer, of in de bestaande havenkom van Harlingen zoals aangegeven in Bijlage 2.2 op de kaart Buitendijkse gebieden, worden geen bouw- en gebruiksmogelijkheden opgenomen voor nieuwe recreatieve voorzieningen, nieuwe stedelijke functies of nieuwe bedrijven.

Artikel 2.34 Afwijkingsmogelijkheden

1. In een omgevingsplan kunnen in afwijking van artikel 2.32 bouw- en gebruiksmogelijkheden worden opgenomen voor:
   a. een jachthaven, watergebonden bedrijven, kleinschalige voorzieningen voor strand- en waterrecreatie, en vergelijkbare watergebonden functies;
   b. nieuwe functies waaronder woningbouw, op een bestaande bedrijven-, woon-, of recreatielocatie, die wordt geherstructureerd of getransformeerd.
2. De in het eerste lid genoemde functies kunnen worden toegestaan, mits:
   a. de mogelijkheden worden afgewogen ten opzichte van het risico op calamiteiten bij overstroming, waarbij de risico's worden beperkt door water-robuust te bouwen en rekening wordt gehouden met toekomstige stijging van het waterpeil;
   b. versterking van de waterkering niet onomkeerbaar wordt belemmerd;
   c. er geen beperkingen optreden voor de beroepsscheepvaart;

ONTWERP

d. de mogelijkheden geen afbreuk doen aan de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten en de natuurlijke waarden van de omgeving;
e. advies is gevraagd aan de waterbeheerder en voor zover nodig de vaarwegbeheerder.

Artikel 2.35 Afsluitdijk

In afwijking van artikel 2.1 en artikel 2.32 kan een omgevingsplan bouw- en gebruiksmogelijkheden bieden voor nieuwe bijzondere stedelijke en recreatieve functies op en bij de Afsluitdijk, met inachtneming van de voorwaarden in artikel 2.34, mits de betrokken gemeente en gedeputeerde staten daarover overeenstemming hebben bereikt en deze functies passen binnen een beleidskader waarmee provinciale staten hebben ingestemd.

Artikel 2.36 Kustfundament Waddeneilanden

1. Voor de herbouw en verbouw of uitbreiding van bebouwing in het kustfundament, als bedoeld in artikel 5.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarvan de geometrische begrenzing is aangegeven bij ministeriële regeling, geldt dat bouw- en gebruiksmogelijkheden die bij recht of ontheffingsbevoegdheid zijn opgenomen in een ruimtelijk plan, dat voor de datum van inwerkingtreding van deze verordening in werking is getreden en onherroepelijk is, mogen worden benut, waarbij een uitbreiding van het bestaande grondoppervlak met ten hoogste 10 procent in ieder geval is toegestaan.
2. In afwijking van het eerste lid mogen in een omgevingsplan voor gronden die in het kustfundament liggen, nieuwe en uitbreiding van bestaande bebouwing met meer dan 10 procent worden toegestaan, mits in het omgevingsplan is verantwoord dat hierdoor geen belemmering ontstaat voor de instandhouding of versterking van het zandige deel van het kustfundament, hierover advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder en de overige bepalingen van deze verordening voor het oprichten van bebouwing in acht worden genomen.

Afdeling 2.10 Werelderfgoederen

Artikel 2.37 Beschermen werelderfgoederen

1. Binnen de begrenzing van het Erfgoed van uitzonderlijke universele waarde Koloniën van Weldadigheid worden in het omgevingsplan regels opgenomen gericht op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten van het Erfgoed van uitzonderlijke universele waarde.
2. De begrenzing van het Erfgoed van uitzonderlijke universele waarde Koloniën van Weldadigheid is aangeduid in de ministeriële regeling als bedoeld in artikel 7.3, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
3. De kernkwaliteiten van het Erfgoed van uitzonderlijke universele waarde Koloniën van Weldadigheid zijn aangeduid en nader uitgewerkt in Bijlage 2.3 bij deze verordening.

ONTWERP

Afdeling 2.11 Natuurgebieden natuurnetwerk Nederland

Artikel 2.38 Natuurnetwerk Nederland

1. Gebieden die het natuurnetwerk Nederland vormen zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 2.4.
2. De wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden aangewezen als natuurnetwerk Nederland worden omschreven in het Natuurbeheerplan, dat gedeputeerde staten jaarlijks vaststellen.
3. Voor zover gebieden aangewezen als natuurnetwerk Nederland ook Natura 2000-gebieden betreffen, zijn de wezenlijke kenmerken en waarden van die gebieden eveneens omschreven in de aanwijzingsbesluiten van deze Natura 2000-gebieden.

Artikel 2.39 Wezenlijke kenmerken en waarden

1. Regels in een omgevingsplan zijn gericht op de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden die onderdeel vormen van het natuurnetwerk Nederland.
2. Een omgevingsplan als bedoeld in het eerste lid maakt geen activiteiten en ontwikkelingen mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland.
3. Een omgevingsplan voor gronden gelegen nabij het natuurnetwerk Nederland maakt geen nieuwe activiteiten en ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit of de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 2.40 Voortzetting bestaand gebruik

In afwijking van het bepaalde in artikel 2.39, eerste lid is voortzetting van bestaand gebruik met de bijbehorende toedeling van functies mogelijk, voor zover gronden binnen het natuurnetwerk Nederland nog niet zijn verworven, of nog niet zijn ingericht en worden beheerd voor natuurontwikkeling.

Artikel 2.41 Toedeling functie natuur en bos in omgevingsplan

De gemeente deelt aan gronden die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland in een omgevingsplan de functie van natuur of bos toe, op het moment dat:

a. de eigenaren van de desbetreffende gronden daarom verzoeken, of
b. de gronden zijn verworven of ontpacht ten behoeve van het realiseren van de natuurfunctie.

Artikel 2.42 Nieuwe activiteiten en ontwikkelingen in geval van openbaar belang

In afwijking van het bepaalde in artikel 2.39, tweede lid kan een omgevingsplan nieuwe activiteiten en ontwikkelingen toestaan op gronden die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland, wanneer:

a. sprake is van een openbaar belang waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn, en
b. schade door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt als fysiek-ruimtelijk en wat betreft uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs mogelijk is, en

ONTWERP

c. de gevolgen van de activiteit of ontwikkeling zodanig worden gecompenseerd, dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van kwaliteit, oppervlakte of samenhang in het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 2.43 Nieuwe activiteiten en ontwikkelingen op gronden nabij NNN

In afwijking van het bepaalde in artikel 2.39, derde lid kan een omgevingsplan nieuwe activiteiten en ontwikkelingen toestaan op gronden die zijn gelegen nabij het natuurnetwerk Nederland, mits:

a. er geen reële alternatieven zijn, en
b. schade door mitigerende maatregelen zoveel wordt beperkt als fysiek-ruimtelijk en wat betreft uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs mogelijk is, en
c. resterende schade wordt gecompenseerd door het treffen van zodanige maatregelen dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van kwaliteit en samenhang van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 2.44 Voorkeursvolgorde bij compensatie

1. In geval van compensatie als bedoeld in artikel 2.42 , onder c en artikel 2.43, onder c, wordt de volgende voorkeursvolgorde aangehouden:
   a. inrichting en toedeling van functie van vervangend areaal voor de ontwikkeling van natuurwaarden aansluitend op of nabij het gebied waar de beoogde ontwikkeling plaatsvindt;
   b. ontwikkeling van gelijkwaardige natuurwaarden in bestaand natuurgebied, of inrichting en toedeling van functie van vervangend areaal voor de ontwikkeling van natuurwaarden op afstand van het gebied waar de beoogde ontwikkeling plaatsvindt, met behoud van voldoende samenhang in het natuurnetwerk Nederland;
   c. storting van een financiële bijdrage in een compensatiefonds, die voldoende hoog is om het netto verlies te compenseren door ontwikkeling van natuurwaarden.
2. In geval van compensatie als bedoeld in het eerste lid:
   a. wordt bij het plan een verantwoording opgenomen over de aard, omvang en het tijdvak van realisatie van de mitigerende en compenserende maatregelen en de begrenzing van het compensatiegebied, en
   b. wordt de wijze waarop tenuitvoerlegging van de daarvoor benodigde maatregelen en ingrepen plaatsvindt, feitelijk en planologisch gewaarborgd.

Artikel 2.45 Eén op één begrensde beheergebieden binnen NNN

1. De artikelen 2.39 tot en met 2.44 zijn niet van toepassing op de één op één begrensde beheergebieden, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 2.4.
2. Voor de gebieden als bedoeld in het eerste lid geldt dat in een omgevingsplan:
   a. wordt voorzien in een toedeling van functies met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, met inbegrip van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, waarbij normaal agrarisch gebruik en daarbij behorende bebouwing, waaronder begrepen nevenactiviteiten zoals bedoeld in artikel 2.22 mogelijk zijn.
   b. een eventuele onvermijdelijke ruimtelijke ingreep wordt afgewogen ten opzichte van de wezenlijke kenmerken en waarden, waarbij de mogelijkheden voor mitigatie en vervolgens compensatie van natuurwaarden en herbegrenzing van beheergebieden worden betrokken.

ONTWERP

Artikel 2.46 Aanpassen geometrische begrenzing

Gedeputeerde staten zijn bevoegd de geometrische begrenzing van het natuurnetwerk Nederland aan te passen, ten behoeve van een ontwikkeling als bedoeld in artikel 2.42 of 2.45 dan wel ten behoeve van een herbegrenzing van het natuurnetwerk Nederland die nodig is om de realisatie van het natuurnetwerk Nederland te bevorderen.

Afdeling 2.12 Natuurgebied buiten natuurnetwerk Nederland

Artikel 2.47 Geometrische begrenzing

Als natuurgebied buiten het natuurnetwerk Nederland zijn aangewezen de gebieden waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 2.4.

Artikel 2.48 Beschermingsregime

1. Regels in een omgevingsplan voor gronden die deel uitmaken van een natuurgebied buiten het natuurnetwerk Nederland, zoals bedoeld in artikel 2.47 zijn gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van natuurwaarden.
2. In natuurgebieden buiten het natuurnetwerk Nederland is normaal agrarisch gebruik en daarbij behorende bebouwing, waaronder begrepen nevenactiviteiten zoals bedoeld in artikel 2.22, mogelijk.

Artikel 2.49 Ontwikkelingen in natuur buiten NNN

In afwijking van artikel 2.48 kan een ontwikkeling in een natuurgebied buiten het natuurnetwerk Nederland worden toegestaan, wanneer:

a. sprake is van een noodzakelijke ruimtelijke ingreep van openbaar belang;
b. de natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep, en
c. de mogelijkheden om met mitigerende maatregelen de schade te beperken of te compenseren moeten zoveel mogelijk worden benut.

Artikel 2.50 Aanpassing begrenzing

Gedeputeerde staten zijn bevoegd de geometrische begrenzing van natuurgebieden buiten het natuurnetwerk Nederland aan te passen ten behoeve van een ontwikkeling als bedoeld in artikel 2.49.

Afdeling 2.13 Weidevogelkans-gebieden en weidevogelparels

Artikel 2.51 Geometrische begrenzing

Als weidevogelkans-gebied of weidevogelparels zijn aangewezen de gebieden waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 2.5.

Artikel 2.52 Beschermingsregime

Een omgevingsplan voor gronden die gelegen zijn in of op korte afstand liggen van de gebieden als bedoeld in artikel 2.51 bevat regels waarmee voldoende openheid en rust van die gebieden wordt

ONTWERP

gehandhaafd, waarbij de agrarische productiefunctie en de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven zijn toegestaan.

Artikel 2.53 Afwijken in geval van noodzakelijke ruimtelijke ingrepen van openbaar belang

Van artikel 2.52 kan worden afgeweken voor een noodzakelijke ruimtelijke ingreep van openbaar belang, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep;
b. de mogelijkheden om met mitigerende maatregelen de schade te beperken worden zo veel mogelijk benut, en
c. wanneer sprake is van het verloren gaan van gebied groter dan een halve hectare, dat vanwege rust en openheid voor weidevogels geschikt is als bedoeld in artikel 2.52, wordt dit door het bevoegd gezag financieel gecompenseerd door storting van een bedrag in een weidevogelfonds voordat het omgevingsplan wordt vastgesteld.

Artikel 2.54 Compensatiebedrag

1. Het areaalverlies van het gebied dat vanwege rust en openheid voor weidevogels geschikt is wordt berekend in hectares en ares.
2. Het compensatiebedrag voor het areaalverlies van de weidevogels bestaat uit twaalf jaarvergoedingen van het pakket tarief compensatiebedrag, verhoogd met een opslag van 7,5% voor administratiekosten.

Artikel 2.55 Aanpassing begrenzing

Gedeputeerde staten zijn bevoegd de geometrische begrenzing van het weidevogelkans-gebied aan te passen overeenkomstig de gebieden ‘open grasland’ in het Natuurbeheerplan.

ONTWERP

HOOFDSTUK 3 Water

Afdeling 3.1 Algemeen

Artikel 3.1 Toedeling watersysteembeheer

Het waterschap is belast met het beheer van het watersysteem, zoals omschreven in artikel vier van het reglement voor het betreffende waterschap.

Afdeling 3.2 Regionale Waterkeringen

Artikel 3.2 Aanwijzing regionale waterkeringen

1. Als regionale waterkeringen zijn aangewezen polderdijken, waterkerende gronden en voormalige zeedijken, waarvan de ligging is vastgelegd op Bijlage 3.1 “Regionale Waterkeringen”.
2. De geometrische begrenzingen zijn nader bepaald in de legger bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet.

Artikel 3.3 Omgevingswaarden regionale waterkeringen

1. De als regionale waterkeringen aangewezen polderdijken en waterkerende gronden dienen te voldoen aan de omgevingswaarden, uitgedrukt in de kans op het voorkomen van een hydraulische belasting die de waterkering minimaal moet kunnen keren, zoals vermeld op de kaart “Regionale Waterkeringen” opgenomen in Bijlage 3.1.
2. Voor de voormalige zeedijken is de omgevingswaarde dat deze dijken, uitgezonderd zettingen en bodemdaling, behouden blijven in de toestand van 2014, zoals aangegeven op de Algemene Hoogtekaart Nederland.
3. Aan de omgevingswaarden zoals bedoeld in het eerste lid wordt uiterlijk voldaan met ingang van 31 december 2027.
4. De omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen zoals bedoeld in het eerste lid, zijn resultaatsverplichtingen.
5. De omgevingswaarden worden ook in acht genomen in het waterbeheerprogramma.

Artikel 3.4 Uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen

1. Voor het voldoen aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen -polderdijken, kunnen gedeputeerde staten op verzoek van de waterbeheerders een ontheffing verlenen.
2. De ontheffing kan in ieder geval worden verleend in gevallen waarin:
   a. het voldoen aan de omgevingswaarde onevenredig kostbaar is;
   b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschap de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen, dat niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde, of
   c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet binnen een passende termijn is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde, vanwege de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.

ONTWERP

Artikel 3.5 Monitoring en beoordeling van de veiligheid

1. De beoordeling van de veiligheid van de polderdijken die zijn aangemerkt als regionale keringen wordt uitgevoerd door een visuele inspectie en een door de beheerder te verrichten zes-jaarlijkse veiligheidsbeoordeling.
2. Gedeputeerde staten stellen, na overleg met de beheerder en voor aanvang van de zes-jaarlijkse veiligheidsbeoordeling, een voorschrift vast voor de veiligheidsbeoordeling van regionale waterkeringen. Het voorschrift bevat minimaal de ontwerp-waterstanden, een omschrijving van de wijze waarop de veiligheid moet worden beoordeeld, en de periode voor uitvoering van de toetsing.
3. De beoordeling van de veiligheid van de voormalige zeedijken wordt door de beheerder uitgevoerd door een jaarlijkse visuele inspectie.

Artikel 3.6 Monitoring en verslag beoordeling veiligheid

1. Het waterschap brengt vanwege de zorg die op hem rust voor de handhaving van de veiligheidsnorm bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, iedere zes jaren verslag uit aan gedeputeerde staten over de algemene waterstaatkundige toestand van de regionale waterkeringen onder zijn beheer.
2. Het verslag, bedoeld in het eerste lid, bevat een beoordeling van de veiligheid. Die beoordeling geschiedt onder meer in het licht van de omgevingswaarde, de technische leidraad en de voorschriften bedoeld in artikel 3.3 en de legger bedoeld in artikel 2.39 van de wet.

Afdeling 3.3 Waterkwantiteit

Artikel 3.7 Kans op overstroming vanuit regionale wateren

1. Voor de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, gelden de omgevingswaarden als bedoeld in artikel 3.8.
2. De omgevingswaarden bedoeld in artikel 3.8 gelden voor de gebieden die zijn aangewezen op de kaart “Omgevingswaarden regionale wateroverlast” in Bijlage 3.2.
3. Het waterschap werkt voornoemde omgevingswaarden uit op de gebiedsnormenkaarten.
4. De omgevingswaarden voor de bergings- en afvoercapaciteit van regionale wateren zijn inspanningsverplichtingen.
5. Aan de omgevingswaarden wordt voldaan met ingang van 31 december 2027.
6. De omgevingswaarden worden in acht genomen in het waterbeheerprogramma.
7. Buiten de primaire en regionale kering wordt geen norm vastgelegd.

Artikel 3.8 Omgevingswaarden voor kans op overstroming van regionale wateren

Onderstaande omgevingswaarden gelden voor de kans op overstroming van regionale wateren:

a. voor grasland: eens in de 10 jaar (1/10:afwijkingspercentage maaiveldcriterium (5%));
b. voor mais: eens in de 25 jaar (1/25 (afwijkingspercentage maaiveldcriterium 5%));
c. voor overige landbouw, inclusief hoogwaardige akkerbouw: eens in de 50 jaar ((afwijkingspercentage maaiveldcriterium 1%));
d. voor bebouwd gebied: eens in de 100 jaar (1/100 (afwijkingspercentage maaiveldcriterium 0%)).

ONTWERP

Artikel 3.9 Uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden bergings- en afvoercapaciteit

In gevallen waarin het niet doelmatig is om aan de omgevingswaarden te voldoen, kan het waterschap aan gedeputeerde staten gemotiveerd verzoeken, te bepalen dat kan worden afgeweken van de in de artikel 3.8 opgenomen omgevingswaarde.

Artikel 3.10 Regels rangorde bij waterschaarste

1. In geval van onmiddellijke of dreigende waterschaarste wordt voor het beheer van de in artikel 3.14, vierde lid Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, voor de regionale wateren achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
   a. doorspoeling van landelijk gebied om botulisme en blauwalgen te voorkomen als er een risico voor de volksgezondheid bestaat;
   b. onttrekking voor proceswater of gietwater voor de glastuinbouw;
   c. doorspoeling om verzilting en verontreiniging van oppervlaktewater te bestrijden voor de onttrekking van proceswater en giet-water voor de glastuinbouw;
   d. beregening van akker- en tuinbouwgewassen anders dan voorzien in het tweede lid, onder a.
2. In geval van onmiddellijke of dreigende waterschaarste wordt voor het beheer van de in artikel 3.14, vijfde lid Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, voor de regionale wateren achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
   a. beregening van akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens;
   b. doorspoeling tegen verzilting en verontreiniging voor beregening van akker- en tuinbouwgewassen;
   c. peilhandhaving in klei- en zandgebieden;
   d. peilhandhaving, eventueel doorspoeling in niet-kwetsbare natuurgebieden;
   e. onttrekking voor beregening van gras en maïs uit oppervlaktewater;
   f. de afvoer van zoet water op de Wadden- en Noordzee voor de visintrek;
   g. doorspoeling om botulisme en blauwalgen te bestrijden, voor zover sprake is van overlast zonder dat de volksgezondheid in het geding is;
   h. doorspoeling voor de elektriciteitscentrale Noardburgum;
   i. beperking bediening sluizen.

Afdeling 3.4 Waterbeheerprogramma

Artikel 3.11 Inhoud waterbeheerprogramma

1. Het waterbeheerprogramma bevat, naast het bepaalde in artikel 4.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, ten minste:
   a. de beschrijving van de bestaande toestand van het watersysteem waarover het beheer zich uitstrekt;
   b. het beleid inzake het beheer van de watersystemen gericht op de aan de watersystemen toegekende functies en doelstellingen;
   c. de beschrijving van de maatregelen met prioriteitstelling en fasering voor de realisering van de gestelde doelen;
   d. een raming van de kosten van de, gedurende de planperiode, te nemen maatregelen, inzicht in de dekking van de kosten en een indicatie van het verloop van de op te leggen omslagen, of heffingen in de planperiode;
   e. het gewenste grondwater- en oppervlaktewaterregiem voor de aan het oppervlaktewater en het freatisch grondwater toegekende functies;

ONTWERP

f. één of meer kaarten, waarop de bestaande en geplande waterstaatswerken staan aangegeven.

2. Het waterbeheerprogramma is voorzien van een toelichting, waarin ten minste zijn opgenomen:
   a. de aan het plan ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de eventueel uitgevoerde onderzoeken;
   b. een overzicht van de strategische doelstellingen in het waterprogramma, die worden gerealiseerd door het uitvoeren van de in het eerste lid, onder c, genoemde maatregelen.

Artikel 3.12 Voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma

Het waterschap rapporteert ten minste één maal per jaar aan gedeputeerde staten over de voortgang van de uitvoering van het waterbeheerprogramma met inbegrip van de eventuele uitwerkingsplannen, de mate waarin de gestelde doelen worden bereikt en de redenen van eventuele afwijkingen en de voorgestelde maatregelen.

Afdeling 3.5 Aanleg en beheer van waterstaatswerken

Artikel 3.13 Legger

De legger bevat naast het in artikel 2.39, eerste lid van de wet bepaalde in ieder geval:
   a. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de werken genoemd in de wet;
   b. een aanduiding van de exacte reserveringszones die nodig zijn voor de toekomstige versterking van de primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 5.38 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 3.3.
   c. ten aanzien van lijst C, Bijlage 3.4 behorende bij deze verordening: de ligging, het vaarwegprofiel, gecombineerd met het hydrologische en ecologische profiel en de vaarwegklasse E, of F.

Artikel 3.14 Uitzondering leggerplicht

Gedeputeerde staten kunnen voor waterstaatswerken vrijstelling verlenen van de leggerplicht vorm, afmeting en constructie, wanneer deze waterstaatswerken zich naar hun aard of functie niet lenen voor omschrijving van die elementen, of die geringe afmetingen hebben.

Afdeling 3.5 Peilbesluiten

Artikel 3.15 Aanwijzing verplichte peilbesluiten

Het waterschap stelt één of meer peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen onder zijn beheer. De verplichting tot het vaststellen van peilbesluiten geldt voor gebieden met oppervlaktelichamen die onder normale omstandigheden zowel jaarrond watervoerend zijn als ook ingericht zijn om water af te voeren naar, of te ontvangen van, andere oppervlaktewateren.

ONTWERP

Artikel 3.16 Inhoud peilbesluit

Een peilbesluit als bedoeld in artikel 3.15 gaat vergezeld van een kaart met de begrenzing van het gebied waarop het peilbesluit betrekking heeft en van een toelichting waarin ten minste zijn opgenomen:

a. de aan het besluit ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken;
b. een aanduiding van de veranderingen van de waterstanden ten opzichte van de bestaande situatie;
c. een aanduiding van de gevolgen van de te handhaven waterstanden voor de diverse belangen;
d. een omschrijving van hoe de waterstanden zich verhouden tot de voor het gebied vastgestelde gewenste peilbeheer.

Afdeling 3.6 Grondwater

Artikel 3.17 Uitzondering vergunningplicht

1. Een vergunning voor een open bodemenergiesysteem is niet vereist voor systemen met een pompcapaciteit die niet meer bedraagt dan 10 m³ per uur.
2. Het verbod op het installeren, in exploitatie nemen, of het hebben van een open bodemenergie-systeem in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden, als bedoeld in de artikelen 4.15, sub l en 4.19, sub k, is onverminderd van toepassing.

Artikel 3.18 Aanvraagformulier grondwatervergunning

Gedeputeerde staten stellen een formulier vast voor het aanvragen van een vergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid van de wet.

Artikel 3.19 Registratieplicht

1. Degene die water onttrekt aan of infiltreert in een grondwaterlichaam voor de openbare drinkwatervoorziening, van een bodemenergiesysteem of van industriële toepassingen in onttrokken hoeveelheden van meer dan 150.000 m³ per jaar is verplicht:
   a. de omvang en de periode van de onttrekking op te geven aan gedeputeerde staten;
   b. de hoeveelheden water die worden onttrokken te meten en daarvan aantekening te houden;
   c. ieder jaar in de maand januari of, bij beëindiging van de onttrekking, binnen een maand na die beëindiging aan gedeputeerde staten opgave te verstrekken van de in het voorafgaande respectievelijk het lopende kalenderjaar per kwartaal onttrokken hoeveelheden water;
   d. bij de onder c bedoelde opgave kennis te geven van wijzigingen die zich in het voorafgaande respectievelijk het lopende kalenderjaar hebben voorgedaan met betrekking tot de bij de opgave bedoeld onder a verstrekte gegevens.
2. Degene die water infiltreert in een grondwaterlichaam is verplicht de kwaliteit van het te infiltreren water bedoeld in het eerste lid te meten, te registreren en daarvan aan gedeputeerde staten opgave te doen.
3. Gedeputeerde staten kunnen, na overleg met het waterschap, regels stellen over de wijze van meting en registratie.

ONTWERP

Artikel 3.20 Grondwaterregister

1. Gedeputeerde staten houden een register bij waarin installaties worden ingeschreven met vermelding van de gegevens die op grond van artikel 3.18, eerste lid worden verstrekt. Voorts worden daarin vermeld de vergunningen op grond waarvan de onttrekking of de infiltratie plaatsvindt.
2. Het waterschap houdt een register van onttrekkingen en infiltraties bij waarin in ieder geval de door haar verleende vergunningen en meldingen en de feitelijk onttrokken of geïnfiltreerde hoeveelheden per jaar per vergunninghouder worden opgenomen.
3. Het waterschap verstrekt de op grond van het tweede lid geregistreerde gegevens aan gedeputeerde staten die deze in het provinciale register opnemen.

Artikel 3.21 Ambtshalve inschrijving in grondwaterregister

1. Gedeputeerde staten kunnen een installatie die niet op grond van artikel 3.19 aan hen is gemeld, ambtshalve in het register inschrijven.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt als datum van de inschrijving aangehouden de datum waarop de onttrekking is aangevangen.

Afdeling 3.7 Zwemwater

Artikel 3.22 Toepassingsbereik

De regels in deze paragraaf gaan over zwemlocaties die op grond van artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving door gedeputeerde staten zijn aangewezen en zijn weergegeven op de kaart in Bijlage 3.5.

Artikel 3.23 Doel van de regeling

De regels zijn gesteld met het oog op de veiligheid en gezondheid van gebruikers van zwemlocaties en zijn meer specifiek gericht op:

a. het behoud en de verbetering van de zwemwaterkwaliteit;
b. het behoud en de verbetering van de veiligheid en hygiëne, en
c. het voorkomen van verdrinking en letsel van gebruikers op en in de directe omgeving van een zwemlocatie.

Artikel 3.24 Specifieke zorgplicht

1. De houder van een zwemlocatie die gedurende het badseizoen gelegenheid biedt tot zwemmen of baden op een daartoe door gedeputeerde staten aangewezen zwemlocatie als bedoeld in artikel 3.22, die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen bedoeld in artikel 3.23 is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van de houder van de zwemlocatie kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:

ONTWERP

a. de veiligheid en de hygiëne van gebruikers van de zwemlocatie wordt gewaarborgd, en
b. alle adequate maatregelen worden genomen om verdrinking en verwonding van of letsel bij gebruikers van de zwemlocatie te voorkomen, en
c. alle passende maatregelen worden genomen om:
    1. in zijn algemeenheid verslechtering of achteruitgang van de zwemwaterkwaliteit te voorkomen;
    2. ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet, te voorkomen.

Artikel 3.25 Verplichtingen houder zwemlocatie

De houder van een zwemlocatie draagt zorg voor adequaat beheer en onderhoud van de zwemlocatie gericht op de veiligheid en hygiëne van gebruikers.

Artikel 3.26 Voldoende toezicht op veiligheid gebruikers

De houder van een zwemlocatie waarvan de toegang afgesloten kan worden voor gebruikers en die entree heft aan de gebruikers van de zwemlocatie, houdt voldoende toezicht op de veiligheid van de gebruikers gedurende de uren dat de zwemlocatie is opengesteld voor het publiek.

Artikel 3.27 Onderzoek

De houder van een zwemlocatie voert dagelijks, of zo frequent als mogelijk, onderzoek uit naar de omstandigheden in en om de zwemlocatie die een negatief effect kunnen hebben op de veiligheid en hygiëne van bezoekers.

Artikel 3.28 Meldplicht

De houder van een zwemlocatie meldt onverwachte situaties met negatieve gevolgen voor de kwaliteit van het zwemwater of de gezondheid en veiligheid van gebruikers van de zwemlocatie, zo snel mogelijk aan gedeputeerde staten en de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 3.29 Maatregelen

1. De houder van een zwemlocatie treft op basis van het zwemwaterprofiel de maatregelen ter verbetering en behoud van de zwemwaterkwaliteit die redelijkerwijs tot zijn verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend.
2. De houder van een zwemlocatie neemt maatregelen om de zwemwaterkwaliteitsklasse van de zwemlocatie op ten minste “aanvaardbaar” te houden, als bedoeld in artikel 2.19 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 3.30 Zwemwaterbeheersmaatregelen

1. De houder van een zwemlocatie treft passende zwemwaterbeheersmaatregelen als:
    a. uit het jaarlijkse onderzoek naar de veiligheid als bedoeld in artikel 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving blijkt dat de veiligheid en hygiëne niet voldoen aan de eisen;
    b. door monitoring van de beheerder van het oppervlaktewater of door inspectie van de omgevingsdienst wordt vastgesteld dat op de zwemlocatie sprake is van zwemwaterverontreinigingen door teerachtige residuen, glas, plastic, rubber of ander afval.

ONTWERP

2. Het eerste lid is van toepassing vanaf het moment dat de houder van een zwemlocatie door gedeputeerde staten in kennis is gesteld over de resultaten van de monitoring of de inspectie.

Artikel 3.31 Informatieplicht

1. De houder van een zwemlocatie informeert gebruikers van de zwemlocatie:
   a. waar de grens ligt tussen het zwemwater dat geschikt is voor zwemmen en baden, en het overige water; en
   b. waar zich mogelijk gevaren voordoen voor zwemmers en baders binnen het deel van het zwemwater dat geschikt is voor zwemmen en baden.
2. De houder van een zwemlocatie draagt zorg voor een afbakening van de zwemzone, zodat bezoekers in deze zone niet in aanraking komen met andere vormen van waterrecreatie die de veiligheid van de bezoekers in gevaar kunnen brengen.

Artikel 3.32 Overige verplichtingen

1. De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat de stranden langs het zwemwater schoon en egaal zijn.
2. De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat het talud van het zwemwater een helling heeft van maximaal 20% tot het punt waar het zwemwater een diepte heeft van 1,50 meter.

Artikel 3.33 Springvoorzieningen

1. De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat er alleen springvoorzieningen zijn waar het zwemwater dieper is dan 1,40 meter.
2. Een springvoorziening bestaat uit startblokken als het zwemwater een diepte heeft tussen 1,40 en 2,00 meter.
3. Een springvoorziening is aan de zijkanten van leuningen voorzien als het loopvlak zich op een hoogte van meer dan 1 meter boven het waterspiegel bevindt. De leuningen lopen door tot ten minste 0,50 meter voorbij het punt dat zich loodrecht boven de rand van de waterspiegel bevindt.

Artikel 3.34 Adequate maatregelen vanwege risico's veiligheid en gezondheid

De houder van een zwemlocatie treft adequate maatregelen ter voorkoming van risico's voor de veiligheid en gezondheid van gebruikers als gevolg van het gebruik van voorzieningen of vanwege obstakels op de zwemlocatie.

Artikel 3.35 Toiletvoorzieningen

1. De houder van een zwemlocatie maakt toiletbezoek van gebruikers van de zwemlocatie mogelijk, als er regelmatig meer dan 25 gebruikers zijn. In dat geval zorgt de houder van de zwemlocatie ervoor dat er minimaal één toilet per 15 gebruikers aanwezig is.
2. De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat een op een zwemlocatie aanwezige sanitaire voorziening schoon, werkend en goed onderhouden is.
3. De houder van een zwemlocatie zorgt er voor dat gebruikers:
   a. zich niet kunnen bezeren aan scherpe randen en uitsteeksels van de aanwezige sanitaire voorzieningen; en
   b. niet in of op de aanwezige sanitaire voorzieningen kunnen uitglijden.

ONTWERP

Artikel 3.36 Gedoogplicht

De houder van een zwemlocatie is verplicht te accepteren dat op aangeven van gedeputeerde staten borden op of nabij de zwemlocatie worden geplaatst met daarop mededelingen over een afgegeven negatief zwemadvies, een zwemverbod of een andere waarschuwing met betrekking tot de veiligheid of hygiëne van de zwemlocatie.

ONTWERP

HOOFDSTUK 4 Milieu Bodem en Ontgrondingen

Afdeling 4.1 Ontgrondingsactiviteiten

Artikel 4.1 Uitzonderingen op verbod ontgrondingsactiviteit zonder omgevingsvergunning uit te voeren

In afwijking van het bepaalde in artikel 16.7, onder a, h en j, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten niet voor zover het gaat om het ontgronden voor:

1. Een waterput, reservoir, bassin, vijver, poel of daarmee vergelijkbare voorziening, mits:
   a. grondlagen dieper dan 2 m onder het oorspronkelijk maaiveld ongemoeid blijven;
   b. niet meer dan 10.000 m³ wordt ontgraven, en
   c. deze voorziening niet in open verbinding staat met een oppervlaktewaterlichaam.
2. Een kleine insteekhaven of een kleine trailerhelling, mits:
   a. grondlagen dieper dan 2 m onder het oorspronkelijk maaiveld en indien de ontgronding in de waterbodem plaatsvindt, grondlagen dieper dan 2 meter beneden het oppervlaktewaterpeil ongemoeid blijven, en
   b. een oppervlakte van niet meer dan 40 m² wordt ontgraven.
3. Het uitvoeren van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit, mits:
   a. de locatie van de ontgronding is opgenomen in dat plan, dat besluit of die vergunning;
   b. grondlagen dieper dan 2 m onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven, en
   c. niet meer dan 10.000 m³ grond wordt ontgraven.
4. Het aanleggen, onderhouden of veranderen van een oppervlaktewaterlichaam door een ander dan namens de waterbeheerder, mits:
   a. grondlagen dieper dan 2 m onder het oorspronkelijk maaiveld ongemoeid blijven, en
   b. het oppervlaktewaterlichaam een boven-breedte heeft van niet meer dan 6 m, een bodembreedte van niet meer dan 3 m, en als een peilbesluit is vastgesteld, een diepte van niet meer dan 1 m onder dat peil.

Afdeling 4.2 Bodemsanering

Artikel 4.2 Meldingen

Bij een melding als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming wordt gebruik gemaakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier, zoals opgenomen in Bijlage 4.1 bij deze verordening.

Artikel 4.3 Melden feitelijke aanvang

1. Degene die de sanering feitelijk uitvoert op grond van een saneringsplan waarmee gedeputeerde staten op basis van artikel 39, tweede lid, van de Wet bodembescherming hebben ingestemd, meldt uiterlijk twee weken voor de feitelijke aanvang van de grondsanering, respectievelijk de grondwatersanering middels een door gedeputeerde

ONTWERP

staten vastgesteld formulier zoals opgenomen in Bijlage 4.1, bij gedeputeerde staten de aanvangsdatum van de grondsanering, respectievelijk de grondwatersanering.

2. Wanneer de grondsanering respectievelijk grondwatersanering niet zal worden gestart op de volgens het eerste lid gemelde aanvangsdatum of de volgens dit lid aangepaste aanvangsdatum, meldt degene die de sanering feitelijk uitvoert dit onverwijld schriftelijk aan gedeputeerde staten, onder opgave van de nieuwe aanvangsdatum. Wanneer de nieuwe aanvangsdatum op dat moment nog niet bekend is, meldt degene die de sanering feitelijk uitvoert de nieuwe aanvangsdatum minimaal twee weken voor deze datum schriftelijk aan gedeputeerde staten.
3. Wanneer zich bij de uitvoering van de sanering feiten of omstandigheden voordoen als gevolg waarvan afgeweken moet worden van het saneringsplan, waarmee gedeputeerde staten op grond van artikel 39, tweede lid van de Wet bodembescherming hebben ingestemd, stelt degene die de sanering feitelijk uitvoert gedeputeerde staten hiervan onmiddellijk op de hoogte.
4. Wanneer bij de sanering ontgraving van verontreinigde grond plaatsvindt, stelt degene die de sanering feitelijk uitvoert uiterlijk twee dagen voorafgaand aan het tijdstip waarop over het gehele gebied van de ontgraving de eindbreedte en de einddiepte bereikt zal worden en tot aanvulling van de ontgraving zal worden overgegaan, gedeputeerde staten van dat tijdstip op de hoogte. Bij ontgraving en aanvulling in gedeelten, geldt voornoemde verplichting tot melding per gedeelte.
5. Wanneer genoemde eindbreedte en einddiepe binnen vijf dagen na de start van de sanering worden bereikt, dient hiervan schriftelijk melding te worden gedaan bij de melding bedoeld in het eerste lid.
6. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder sanering ook begrepen de te verrichten handelingen ten gevolge waarvan de verontreiniging wordt verminderd of verplaatst als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming.

Artikel 4.4 Wijziging melding artikel 28, eerste lid, Wet bodembescherming

Bij een wijziging van de eerder gedane melding op grond van artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming wordt gebruik gemaakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier, zoals opgenomen in Bijlage 4.1 bij deze verordening.

Artikel 4.5 Eisen evaluatieverslag

1. Degene die de bodem heeft gesaneerd, of handelingen heeft uitgevoerd als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming, biedt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk dertien weken na beëindiging van de saneringswerkzaamheden het evaluatieverslag aan gedeputeerde staten aan.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 39c, eerste lid, van de Wet bodembescherming gaat het evaluatieverslag vergezeld van een volledig ingevuld en ondertekend formulier als bedoeld in Bijlage 4.2 van deze verordening.

Artikel 4.6 Eisen nazorgplan

Onverminderd het bepaalde in artikel 39d, eerste en tweede lid, van de Wet bodembescherming worden in het nazorgplan de gegevens vermeld als gevraagd in het door gedeputeerde staten vastgestelde formulier als bedoeld in Bijlage 4.2 van deze verordening.

ONTWERP

Afdeling 4.3 Activiteiten in de verzadigde zone van de bodem

Paragraaf 4.3.1 Algemeen

Artikel 4.7 Activiteiten

Deze afdeling gaat over milieubelastende activiteiten in de verzadigde zone van de bodem die zijn aangewezen in paragraaf 4.3.2.

Artikel 4.8 Oogmerken

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:

a. het beschermen van de gezondheid;
b. het beschermen van het milieu, voor zover het gaat om het beschermen tegen milieuverontreiniging;
c. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
d. het beperken van de kans op en het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige invloeden daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet;
e. en het beschermen van de maatschappelijke functies van watersystemen.

Artikel 4.9 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 4.10 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 4.7, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.8, is verplicht:
   a. alle maatregelen treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
   a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
   b. alle passende preventieve maatregelen tegen verspreiding van milieuverontreiniging worden getroffen;
   c. alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen;
   d. de best beschikbare technieken worden toegepast;
   e. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
   f. alle passende maatregelen worden getroffen om een ongewoon voorval en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1 van de Omgevingswet;

ONTWERP

g. vrijkomend water bij het verrichten van de activiteiten doelmatig kan worden bemonsterd;
h. metingen representatief zijn en monsters niet worden verdund;
i. meetresultaten op een geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd;
j. voor zover verontreiniging van de bodem ontstaat: herstel van de bodem mogelijk blijft;
k. voor zover verontreiniging van het watersysteem ontstaat of wordt verspreid: herstel van de chemische en ecologische toestand van het watersysteem redelijkerwijs mogelijk blijft; en
l. afvalstoffen worden afgevoerd na beëindiging van een activiteit bedoeld in deze afdeling.

Paragraaf 4.3.2 Milieubelastende activiteiten in de verzadigde zone van de bodem

Artikel 4.11 Aanwijzing milieubelastende activiteiten

Als milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 4.7 worden aangewezen:
a. het graven in de verzadigde zone van de bodem met een kwaliteit onder de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering, als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als het poriënverzadigd bodemvolume waarin wordt gegraven meer is dan 100 kubieke meter;
b. het graven in de verzadigde zone van de bodem met een kwaliteit boven de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering, als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als het poriënverzadigd bodemvolume waarin wordt gegraven meer is dan 100 kubieke meter;
c. het saneren van grondwater.

Paragraaf 4.3.3 Graven in de verzadigde zone van de bodem

Artikel 4.12 Gegevens en bescheiden: graven in de verzadigde zone met een kwaliteit onder de signaleringsparameter grondwater

1. Ten minste één week voor het begin van de activiteit als bedoeld in artikel 4.11, onder a, worden aan gedeputeerde staten gegevens verstrekt en bescheiden verstrekt over:
   a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
   b. de verwachte datum van het begin van de activiteit; en
   c. een omschrijving van de verwachte duur van de activiteit.
2. Bij het verrichten van de activiteit wordt voldaan aan de regels over het voorafgaand grondwateronderzoek, bedoeld in paragraaf 4.3.5.
3. Na een wijziging van de gegevens bedoeld in het eerste lid worden de nieuwe gegevens onverwijld aan gedeputeerde staten verstrekt.
4. Het eerste lid is niet van toepassing indien de activiteit verricht wordt behoeve van een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur. In dat geval is artikel 4.16 van toepassing.

Artikel 4.13 Melding: graven in de verzadigde zone met een kwaliteit boven de signaleringsparameter grondwater

1. Het is verboden de activiteit als bedoeld in artikel 4.11, onder b, te verrichten zonder dit aan gedeputeerde staten te melden.

ONTWERP

2. Een melding bevat:
    a. de onderzoeken, bedoeld in paragraaf 4.3.5;
    b. gegevens over de ontgraving aangeduid op een kaart en op een dwarsprofiel;
    c. het volume van de bodem in kubieke meter, waarin de activiteit wordt verricht;
    d. de verwachte hoeveelheid terug te plaatsen grond in kubieke meter; en
    e. de verwachte hoeveelheid af te voeren grond per kwaliteitsklasse volgens de indeling van artikel 30 van het Besluit bodemkwaliteit.
3. Ten minste één week voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de gegevens bedoeld in het vorige lid, worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.14 Gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit als bedoeld in artikel 4.11, onder b, worden aan gedeputeerde staten gegevens en bescheiden verstrekt over:
    a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
    b. de verwachte datum van het begin van de activiteit;
    c. een omschrijving van de verwachte duur van de activiteit; en
    d. de aanleiding en het doel van de activiteit.
2. Onverwijld na het wijzigen van gegevens als bedoeld in het eerste lid worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing indien de activiteit verricht wordt ten behoeve van een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur. In dat geval is artikel 4.16 van toepassing.

Artikel 4.15 Gegevens en bescheiden: gegevens uitvoerder en milieukundige begeleider

1. Ten minste één week voor het begin van de activiteit als bedoeld in artikel 4.11, onder b, worden aan gedeputeerde staten de volgende gegevens verstrekt:
    a. de naam en adres van degene die de werkzaamheden gaat verrichten;
    b. de naam en adres van degene in wiens opdracht de werkzaamheden worden verricht; en
    c. de naam en adres van de natuurlijke persoon en de onderneming die de milieukundige begeleiding gaan verrichten.
2. Onverwijld na het wijzigen van gegevens als bedoeld in het eerste lid worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.16 Spoedreparatie vitale ondergrondse infrastructuur

Ingeval van een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur worden onverwijld na afloop van de activiteit gegevens en bescheiden aan gedeputeerde staten verstrekt over:
    a. de begrenzing van de activiteit;
    b. de datum waarop de activiteit is uitgevoerd; en
    c. de aanleiding en het doel van de activiteit.

Paragraaf 4.3.4 Het saneren van grondwater

Artikel 4.17 Melding sanering van grondwater

1. Het is verboden een sanering van grondwater als bedoeld in artikel 4.11, onder c uit te voeren zonder dit aan gedeputeerde staten te melden.
2. Een melding bevat:

ONTWERP

a. de onderzoeken, bedoeld in paragraaf 4.3.5;
b. de keuze voor de saneringsaanpak;
c. een beschrijving van de toe te passen methode en handelingen met bijbehorende planning, en een motivering voor de gemaakte keuzes;
d. een beschrijving van de effecten die met de methode worden beoogd, waaronder een aanduiding van de terugsaneerwaarde;
e. een beschrijving van een alternatieve methode om de beoogde effecten te bereiken, voor het geval de methode en handelingen bedoeld onder b niet tot die effecten zouden leiden;
f. indien verontreinigd grondwater zal worden onttrokken:
    1. een beschrijving van de wijze waarop dit zal plaatsvinden;
    2. de geschatte hoeveelheid te onttrekken grondwater;
    3. de geschatte hoeveelheid te onttrekken vrachten aan verontreinigingen;
    4. de debieten in kubieke meters;
    5. de toe te passen reinigingsmethoden en lozingen;
    6. de bestemming van het verontreinigd grondwater; en
    7. een beschrijving van de nazorgmaatregelen die naar verwachting getroffen moeten worden.

3. Ten minste één week voordat een sanering van grondwater op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de gegevens in het tweede lid, worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.18 Uitvoering grondwatersanering

Met het oog op de bescherming van de gezondheid en de bescherming van het milieu, voor zover het gaat om het beschermen van de chemische en ecologische toestand van watersystemen, het beschermen tegen milieuverontreiniging en het voorkomen van verspreiding van verontreinigingen in verzadigde zone van de bodem, wordt een sanering van grondwater zodanig verricht dat:

a. de locatie geschikt is voor veilig gebruik overeenkomstig de huidige of voorgenomen functie van die locatie;
b. het risico van verspreiding van verontreinigende stoffen in of naar de verzadigde zone van de bodem zoveel mogelijk wordt beperkt; en
c. nazorgmaatregelen en gebruiksbeperkingen op de locatie zoveel mogelijk beperkt kunnen blijven.

Artikel 4.19 Saneren op een natuurlijk moment

Een sanering van grondwater wordt zoveel mogelijk op een natuurlijk moment binnen lopende of geplande ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd.

Artikel 4.20 Spoedig saneren bij onaanvaardbare risico's

1. In afwijking van artikel 4.19, wordt een verontreiniging in het grondwater spoedig gesaneerd als uit de risicobeoordeling, bedoeld in artikel 4.34, blijkt dat sprake is van een ernstige verontreiniging die een spoedige aanpak vereist vanwege het bestaan van onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van de mens, voor het ecosysteem of van verspreiding van verontreiniging in het grondwater.
2. Van een ernstige verontreiniging is in ieder geval sprake indien voor ten minste één stof het gemiddelde gemeten concentratie van minimaal 100 kubieke meter poriënverzadigd bodemvolume hoger is dan de signaleringsparameter beoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

ONTWERP

Artikel 4.21 Saneringsaanpak

1. Met het oog op het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, voor zover het gaat om het beschermen van de chemische en ecologische toestand van watersystemen en het beschermen tegen milieuverontreiniging en de verspreiding daarvan in de verzadigde zone van de bodem, bestaat een sanering van grondwater uit één van de volgende aanpakken of een combinatie daarvan:
   a. het onttrekken van verontreinigd grondwater en het behandelen van het hierbij vrijkomende water;
   b. het inzetten van gangbare en bewezen technieken die biologische afbraak of omzetting, of chemische omzetting van een verontreiniging tot niet schadelijke eindproducten tot gevolg hebben.

Artikel 4.22 Aanvang grondwatersanering

1. Een sanering van grondwater vangt aan uiterlijk twaalf maanden nadat gedeputeerde staten de melding als bedoeld in artikel 4.17, eerste lid, heeft ontvangen.
2. De melding vervalt indien de saneringswerkzaamheden niet binnen twaalf maanden zijn aangevangen.

Artikel 4.23 Gegevens locatie en aanvangsdatum voor aanvang grondwatersanering

1. Ten minste vier weken voor aanvang van een sanering van grondwater worden aan gedeputeerde staten de gegevens en bescheiden verstrekt over:
   a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, en
   b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Onverwijld na het wijzigen van de gegevens uit het eerste lid worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.24 Gegevens uitvoerder en milieukundige begeleider voor aanvang grondwatersanering

1. Ten minste één week voor het begin van een sanering van grondwater worden aan gedeputeerde staten de volgende gegevens verstrekt:
   a. de naam en adres van degene die de werkzaamheden gaat verrichten;
   b. de naam en adres van degene in wiens opdracht de werkzaamheden worden verricht; en
   c. de naam en adres van de natuurlijke persoon en de onderneming die de milieukundige begeleiding gaan verrichten.
2. Onverwijld na het wijzigen van de gegevens als bedoeld in het eerste lid worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.25 Kwaliteitsborging grondwatersanering

Met het oog op het beschermen van de gezondheid, het voorkomen van verspreiding van verontreinigd grondwater, het behoud van de gebruiksfunctie van de bodem en het doelmatig beheer van afvalstoffen, wordt het saneren van grondwater verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 7000.

Artikel 4.26 Milieukundige begeleiding grondwatersanering

Met het oog op het beschermen van de gezondheid, het beschermen van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en het doelmatig beheer van afvalstoffen, wordt de

ONTWERP

milieukundige begeleiding van een sanering van grondwater verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 6000.

Artikel 4.27 Voortgangsverslagen

Indien een sanering van grondwater langer duurt dan één jaar, dan wordt iedere zes maanden een voortgangsrapportage aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.28 Melding bij beëindiging grondwatersanering

De einddatum van een sanering van grondwater wordt binnen één week na beëindiging van de sanering aan gedeputeerde staten gemeld.

Artikel 4.29 Gegevens en bescheiden: na beëindigen grondwatersanering

1. Ten hoogste vier weken na afronding van een sanering van grondwater wordt aan gedeputeerde staten een evaluatieverslag verstrekt volgens BRL 6000. Het evaluatieverslag bevat in ieder geval:
   a. een beschrijving van het resultaat van de milieukundige begeleiding bestaande uit processturing met daarbij in ieder geval een opsomming van bijzondere omstandigheden die zich tijdens de saneringswerkzaamheden hebben voorgedaan;
   b. indien van toepassing de resultaten van de milieukundige begeleiding bestaande uit verificatie van het eindresultaat van de saneringsaanpak;
   c. indien na een sanering van grondwater een verontreiniging in het grondwater aanwezig is gebleven en daardoor beperkingen in het gebruik van de bodem noodzakelijk zijn: een beschrijving van deze gebruiksbeperkingen.
2. De eigenaar, erfpachter of gebruiker van de locatie waar na de activiteit een verontreiniging in het grondwater aanwezig is gebleven, neemt de beperkingen in het gebruik van de bodem in acht, die zijn beschreven in het evaluatieverslag.

Artikel 4.30 Nazorgplan grondwatersanering

1. Indien na het uitvoeren van een sanering van grondwater een verontreiniging in de verzadigde bodem is gebleven en in het evaluatieverslag is aangegeven dat nazorgmaatregelen noodzakelijk zijn, wordt een nazorgplan aan gedeputeerde staten verstrekt.
2. Met de uitvoering van de nazorgmaatregelen is belast degene die de sanering van grondwater heeft verricht, dan wel degene die daartoe is aangewezen in het evaluatieverslag.

Paragraaf 4.3.5 Inhoudelijke regels - voorafgaand grondwateronderzoek

Artikel 4.31 Vooronderzoek grondwater

1. Alvorens de milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 4.11 te verrichten, wordt een vooronderzoek grondwater uitgevoerd.
2. Het vooronderzoek grondwater voldoet aan NEN 5725.

Artikel 4.32 Verkennend grondwateronderzoek

1. Als uit het vooronderzoek grondwater blijkt dat er een verdenking bestaat van de aanwezigheid van een verontreiniging in de verzadigde zone van de bodem, wordt een verkennend grondwateronderzoek uitgevoerd.

ONTWERP

2. Het verkennend grondwateronderzoek voldoet aan NEN 5740.
3. Bij dit verkennend grondwateronderzoek worden betrokken:
   a. de signaleringsparameters beoordeling grondwatersanering als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
   b. de omgevingswaarden voor de goede chemische toestand van grondwaterlichamen als bedoeld in bijlage IV bij artikel 2.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
4. Het veldwerk wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een certificatie-instantie of een inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000.
5. De laboratoriumanalyse wordt verricht door een certificatie-instantie of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS 3000.

Artikel 4.33 Nader grondwateronderzoek

1. Als het verkennend grondwateronderzoek hiertoe aanleiding geeft, wordt een nader grondwateronderzoek verricht.
2. Een nader grondwateronderzoek voldoet aan NTA 5755.
3. Het veldwerk wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een certificatie-instantie of een inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000.
4. De laboratoriumanalyse wordt verricht door een certificatie-instantie of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS 3000.

Artikel 4.34 Risicobeoordeling

1. Er wordt een risicobeoordeling uitgevoerd als uit het nader grondwateronderzoek blijkt dat sprake is van concentraties die de signaleringsparameters beoordeling grondwaterkwaliteit, als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, overschrijden.
2. De risicobeoordeling maakt de mate van risico's voor mens, dier en plant als gevolg van een verontreiniging in de verzadigde zone van de bodem inzichtelijk en beschrijft eventueel de maatregelen die met het oog op die risico's kunnen worden getroffen.

Artikel 4.35 Maatwerkregels voorafgaand bodemonderzoek

1. Als een verontreiniging zich bevindt in de vaste bodem en de verdenking bestaat dat de verontreiniging zich heeft verspreid in of dreigt te verspreiden naar de verzadigde zone van de bodem, dan wordt in het voorafgaand bodemonderzoek als bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, ook de kwaliteit van het grondwater in beschouwing genomen.
2. In het voorafgaand bodemonderzoek als bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt voor de beoordeling van de kwaliteit van het grondwater de signaleringsparameters beoordeling grondwatersanering als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de omgevingswaarden goede chemische toestand van grondwaterlichamen in bijlage IV bij artikel 2.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, betrokken.

ONTWERP

Afdeling 4.4 Stiltegebieden

Artikel 4.36 Aanwijzing stiltegebieden

1. Als stiltegebieden zijn aangewezen de gebieden Waddenzee, Buitendijks Wad, Schiermonnikoog, IJsselmeerkust, Lauwersmeer, de Alde Feanen, de Deelen, Delleburen, Fochteloër Veen en Drents-Friese Wold, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 4.3 “Stiltegebieden”.
2. Gedeputeerde staten zijn bevoegd de op de kaart aangewezen grenzen uit te werken.

Artikel 4.37 Omgevingsvergunningplicht

1. Het is verboden in een gebied als bedoeld in artikel 4.36, eerste lid zonder omgevingsvergunning van gedeputeerde staten zonder noodzaak geluid voort te brengen, te doen of te laten voortbrengen, in die mate dat de heersende natuurlijke rust in het gebied wordt verstoord.
2 Het is verboden zonder omgevingsvergunning van gedeputeerde staten in een stiltegebied de in artikel 4.38 aangewezen toestellen te gebruiken.
3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning verlenen voor het zonder noodzaak geluid voortbrengen of laten voortbrengen en voor het gebruik van de in artikel 4.38 genoemde toestellen.
4. Een omgevingsvergunning wordt alleen verleend:
    a. in een eenmalig geval, en
    b. als het belang van het voorkomen en beperken van geluidbelasting niet onevenredig wordt geschaad.

Artikel 4.38 Aanwijzen toestellen

1. Als toestellen bedoeld in artikel 4.37, tweede lid, worden aangewezen:
    a. draagvleugelboten;
    b. airgun- en andere knalapparatuur en motorisch aangedreven werktuigen met de bijbehorende transportmiddelen, te gebruiken in het kader van seismisch onderzoek en opsporingsboringen naar in de bodem aanwezige delfstoffen;
    c. motorisch aangedreven werktuigen met bijbehorende transportmiddelen, te gebruiken in het kader van aanleg van kabels en buisleidingen in of op de bodem;
    d. brommers, scooters en motorrijtuigen, tenzij ze worden gebruikt op de openbare weg of voor het openbaar rij- of ander verkeer openstaande wegen of paden;
    e. geluidproducerend vuurwerk, tenzij het gebruik:
        - noodzakelijk is ter oproeping van personen of ter afwending van dreigend gevaar;
        - noodzakelijk is ter voorkoming van schade aan landbouwgewassen;
        - plaatsvindt tijdens de jaarwisseling gedurende de periode die is toegestaan bij Algemene Plaatselijke Verordening/Omgevingsplan;
    f. schietwapens, tenzij:
        - in gebruik door personen met opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van hun functie;
        - het noodseinmiddelen betreft in een geval van nood;
        - in gebruik met inachtneming van het bepaalde in de Omgevingswet.
    g. modelvliegtuigen met ingeschakelde verbrandingsmotor;
    h. modelauto’s en -boten met ingeschakelde verbrandingsmotor;
    i. muziekinstrumenten en geluidsapparatuur;

ONTWERP

j. omroepinstallaties, sirenes, hoorns en dergelijke apparatuur, in gebruik anders dan ter oproeping van personen of ter afwending van dreigend gevaar of anderszins noodzakelijk uit een oogpunt van algemene veiligheid;
k. jetski's;
l. speedboten, tenzij gebruikt in de vaargeul van de veerdiensten.

2. Gedeputeerde staten zijn bevoegd toestellen toe te voegen aan de lijst in het eerste lid. Daarbij kan worden bepaald dat de toevoeging alleen gedurende een bepaalde periode, voor een bepaald gebied, of voor een bepaald gebruik van een toestel geldt.

Artikel 4.39 Uitzonderingen verbod

De verboden opgenomen in artikel 4.37, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op:
1 het gebruiken van toestellen voor normale werkzaamheden, die uit agrarisch, visserij-technisch, bosbouwkundig of beheerstechnisch oogpunt worden verricht.
2 recreatieve en culturele activiteiten die plaatsvinden op het strandgedeelte van een eilandgemeente met een eigen strandbeleid.

Afdeling 4.5 Beschermingsgebieden vanwege winning voor menselijke consumptie bestemd water.

Paragraaf 4.5.1 Algemeen

Artikel 4.40 Aanwijzing waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden

1. Als waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied zijn aangewezen de gebieden: Noord-Bergum, Spannenburg, Terwisscha, Oldeholtpade, Ameland Buren, Ameland Hollum, Terschelling, Vlieland, Schiermonnikoog, Nijbeets, Oudega en Garyp waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 4.4 "Waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden".
2. Gedeputeerde staten zijn bevoegd de op de kaart aangewezen grenzen uit te werken op het niveau van perceelsgrenzen.
3. Het drinkwaterbedrijf draagt er zorg voor dat het grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in het eerste lid als zodanig goed zichtbaar is aangeduid door middel van borden waarvan het model is vastgesteld door gedeputeerde staten. De borden worden geplaatst langs alle openbare wegen en vaarwegen die tot het gebied toegang geven dan wel daaraan grenzen, op of nabij de grens van het gebied.

Artikel 4.41 Instructie omgevingsplan

1. Een omgevingsplan laat geen activiteiten toe die een risico vormen voor de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeenten te voeren beleid ter zake van de wijze waarop het waterwinnings-belang in acht is genomen.

Artikel 4.42 Algemene zorgplicht

1. Degene die in een waterwingebied of een grondwaterbeschermingsgebied een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de bescherming van het grondwater in verband met de winning daarvan voor menselijke consumptie is verplicht:

ONTWERP

a. alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De zorgplicht houdt in dat, wanneer er sprake is van een direct optredende of dreigende verontreiniging van het grondwater gedeputeerde staten onmiddellijk op de hoogte worden gesteld.

Paragraaf 4.5.2 Waterwingebieden

Artikel 4.43 Verboden activiteiten in waterwingebieden

1. Het is verboden in een waterwingebied een milieubelastende activiteit als genoemd in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten.
2. Het verbod uit het eerste lid geldt niet voor alle noodzakelijke milieubelastende activiteiten ten behoeve van de winning van grondwater voor menselijke consumptie.

Artikel 4.44 Verboden activiteiten in waterwingebieden

Het is verboden in een waterwingebied:
a. schadelijke stoffen te hebben, te gebruiken, te vervoeren of op of in de bodem te brengen. Onder schadelijke stoffen worden in ieder geval verstaan de stoffen, combinaties van stoffen, preparaten of andere producten die zijn aangewezen in Bijlage 4.5 bij deze verordening;
b. dierlijke of andere meststoffen, anders dan door beweiding, op of in de bodem te brengen;
c. constructies van welke aard dan ook, leidingen en installaties daaronder begrepen, tot stand te brengen, te hebben of te gebruiken met het doel het vervoeren, bergen, opslaan, overslaan, storten of verzinken van schadelijke stoffen door, op of in de bodem mogelijk te maken;
d. begraafplaatsen als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging, terreinen voor de uitstrooiing als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de lijkbezorging of dierenbegraafplaatsen op te richten, te hebben of te gebruiken;
e. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben;
f. de grond dieper te roeren dan twee meter onder het maaiveld of anderszins werken op of in de bodem uit te voeren, te doen uitvoeren, waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht-doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Onder deze werken worden in ieder geval verstaan bodemstabiliseringswerken, grond- en funderingswerken en het plaatsen en verwijderen van damwanden en heipalen;
g. wegen, parkeergelegenheden, terreinen voor zover deze, al dan niet tijdelijk, voor gemotoriseerd verkeer openstaan, waterwegen of spoorwegen aan te leggen, te hebben of te reconstrueren;
h. kampeergelegenheden, recreatiecentra of kampementen aan te leggen, te hebben, in exploitatie te nemen of te exploiteren;
i. een lozing in de bodem uit te voeren;
j. IBC bouwstoffen op of in de bodem te gebruiken;
k. grond toe te passen of baggerspecie te verspreiden;
l. een gesloten of een open bodemenergiesysteem te installeren, in exploitatie te nemen of te hebben.

ONTWERP

Artikel 4.45 Uitzonderingen verboden in waterwingebieden

1. Het in artikel 4.44 genoemde verbod geldt niet voor zaken die op 1 januari 1990 al bestonden of in aanleg waren voor zover het de toestand betreft waarin zij op die datum verkeerden en voor zaken en activiteiten waarvoor in de periode van 1 januari 1990 tot 1 januari 2022 ontheffing is verleend.
2. Het in artikel 4.44 onder a genoemde verbod geldt niet:
   a. voor het voorhanden hebben, gebruiken en vervoeren van schadelijke stoffen ten behoeve van de grondwateronttrekking met het oog op de winning van grondwater voor menselijke consumptie, voor zover de stoffen redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de normale werking van de drinkwaterwinningsinstallatie;
   b. geringe hoeveelheden schadelijke stoffen in en bij woningen en andere gebouwen die dienen of gediend hebben voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig zijn van normaal gebruik van die woningen of gebouwen, mits bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden;
   c. schadelijke stoffen aanwezig in en benodigd voor het functioneren van motorvoertuigen, motorwerktuigen of bromfietsen;
   d. het verspreiden van wegenzout ter bestrijding van gladheid van wegen;
   e. het vervoeren van schadelijke stoffen in afgesloten en vloeistofdichte tanks of in een deugdelijk gesloten verpakking, mits deugdelijk geladen, afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden en op zodanig wijze dat geen gevaar voor verspreiding of verstuiving bestaat.
3. Het in artikel 4.44 onder e en f genoemde verbod geldt niet:
   a. voor het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van winning van grondwater voor menselijke consumptie;
   b. voor het realiseren van boorputten ten behoeve van het onderzoeken of saneren van de bodem als bedoeld in artikel 4.1.2.3.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
   c. het saneren van de bodem dan wel het verrichten van handelingen ten gevolge waarvan een verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst, indien voor dat saneren of die handeling opdracht of toestemming is verleend door gedeputeerde staten dan wel burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen het waterwingebied is gelegen.
4. Het in artikel 4.44 onder i gestelde verbod geldt niet voor lozingen die op het tijdstip van het aanwijzen van een gebied als waterwingebied bestaan.
5. Het in artikel 4.44 onder k genoemde verbod geldt niet voor:
   a. het verspreiden van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud van watergangen, over het aangrenzende perceel met inachtneming van paragraaf 3.2.26 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
   b. het toepassen van grond waarvan de kwaliteit de aanwezige achtergrondwaarde niet overschrijdt.

Artikel 4.46 Vergunning activiteiten binnen waterwingebieden

1. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning verlenen voor:
   a. de activiteiten genoemd in artikel 4.44, onder a, c, e, f en g;
   b. de activiteiten genoemd onder d en h voor begraafplaatsen of terreinen voor uitstrooiing van as, respectievelijk voor kampeergelegenheden, recreatiecentra of kampementen die op het tijdstip van het aanwijzen van een gebied als waterwingebied bestaan of in aanleg zijn.

ONTWERP

2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid wordt alleen verleend indien de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater, met het oog op de winning daarvan voor menselijke consumptie.

Paragraaf 4.5.3 Grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 4.47 Verboden activiteiten grondwaterbeschermingsgebieden

Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied een milieubelastende activiteit als genoemd in Bijlage 4.6 te verrichten.

Artikel 4.48 Verboden activiteiten grondwaterbeschermingsgebieden

Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied:

a. schadelijke stoffen te hebben, te gebruiken, te vervoeren of op of in de bodem te brengen. Onder schadelijke stoffen worden in ieder geval verstaan de stoffen, combinaties van stoffen, preparaten of andere producten die zijn aangewezen in Bijlage 4.5 bij deze verordening.
b. dierlijke- of andere meststoffen op of in de bodem te brengen;
c. constructies van welke aard dan ook, leidingen en installaties daaronder begrepen, tot stand te brengen, te hebben of te gebruiken met het doel het vervoeren, bergen, opslaan, overslaan, storten of verzinken van schadelijke stoffen door, op of in de bodem mogelijk te maken;
d. begraafplaatsen als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging, of terreinen voor de uitstrooiing van as als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de Lijkbezorging op te richten, te hebben of te gebruiken;
e. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben;
f. de grond dieper te roeren dan twee meter onder het maaiveld, of anderszins werken op of in de bodem uit te voeren of te doen uitvoeren, waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht-doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Onder deze werken worden in ieder geval verstaan bodemstabiliseringswerken, grond- en funderingswerken en het plaatsen en verwijderen van damwanden en heipalen;
g. wegen, parkeergelegenheden, terreinen voor zover deze, al dan niet tijdelijk, voor gemotoriseerd verkeer openstaan, waterwegen of spoorwegen aan te leggen, te hebben of te reconstrueren;
h. kampeergelegenheden, recreatiecentra of kampementen aan te leggen, te hebben, in exploitatie te nemen of te exploiteren;
i. een lozing in de bodem uit te voeren;
j. een IBC bouwstof of grond toe te passen;
k. een gesloten of een open bodemenergiesysteem te installeren, in exploitatie te nemen of te hebben.

Artikel 4.49 Uitzondering verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

1. Het in artikel 4.48 genoemde verbod geldt niet voor zaken die op 1 januari 1990 al bestonden of in aanleg waren, voor zover het de toestand betreft waarin zij op die datum verkeerden en voor zaken en activiteiten waarvoor in de periode van 1 januari 1990 tot 1 januari 2022 ontheffing is verleend.
2. Het in artikel 4.48, onder a, gestelde verbod geldt niet voor:
   a. het voorhanden hebben, gebruiken en vervoeren van schadelijke stoffen ten behoeve van de grondwateronttrekking, met het oog waarop het betreffende

gebied wordt beschermd, voor zover deze stoffen redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de normale werking van de inrichting, gericht op de openbare drinkwaterproductie;

b. geringe hoeveelheden schadelijke stoffen in en bij woningen en andere gebouwen, die dienen of gediend hebben voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig zijn van normaal gebruik van die woningen of gebouwen, mits bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden;

c. schadelijke stoffen aanwezig in en benodigd voor het doen functioneren van motorvoertuigen, motorwerktuigen of bromfietsen;

d. het verspreiden van wegenzout ter bestrijding van gladheid van wegen;

e. het vervoeren van schadelijke stoffen in afgesloten en vloeistofdichte tanks of in een deugdelijk gesloten verpakking, mits deugdelijk geladen, afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden en op zodanige wijze dat geen gevaar voor verspreiding of verstuiving bestaat;

f. het gebruik van krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden in grondwaterbeschermingsgebieden toegestane bestrijdingsmiddelen.

3. Het in artikel 4.48 onder b, gestelde verbod geldt niet:
   a. voor het normaal landbouwkundig gebruik van kunstmest;
   b. voor het verspreiden van dierlijke- of andere meststoffen;
4. De in artikel 4.48 onder e en f, gestelde verboden gelden niet voor:
   a. het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van grondwateronttrekkingen met het oog op drinkwaterproductie;
   b. het oprichten van boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer voor zover daarvoor een vergunning is vereist of algemene voorschriften gelden krachtens het Besluit activiteiten leefomgeving;
   c. het saneren van de bodem dan wel het verrichten van handelingen ten gevolge waarvan een verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst in het kader van paragraaf 3.2.23 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
5. Het in artikel 4.48, onder i, gestelde verbod geldt niet voor lozingen die op het tijdstip van in werking treden van deze verordening, dan wel op het tijdstip van de aanwijzing van een gebied als grondwaterbeschermingsgebied bestaan.
6. Het in artikel 4.48, onder j, gestelde verbod geldt niet voor het toepassen van grond:
   a. op of in de bodem, indien de kwaliteit van de grond:
      1. de achtergrondwaarde niet overschrijdt, of
      2. de maximale waarden van de kwaliteitsklasse wonen niet overschrijdt, de kwaliteit van de ontvangende bodem gelijk is aan of slechter is dan de kwaliteitsklasse wonen en de grond uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is.
   b. in oppervlaktewater, indien de kwaliteit van de grond:
      1. de achtergrondwaarde niet overschrijdt, of
      2. de maximale waarden van de kwaliteitsklasse A niet overschrijdt, de kwaliteit van de ontvangende waterbodem gelijk is aan of slechter is dan de kwaliteitsklasse A en de grond uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is;
   c. bij toepassing in een omvang van meer dan 5.000 m^3, indien wordt aangetoond dat de risico's op verontreiniging van het grondwater voor de desbetreffende drinkwaterwinning niet toenemen, de grond uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is en de kwaliteit van de grond:
      1. bij een toepassing op of in de bodem de maximale waarden van de kwaliteitsklasse wonen niet wordt overschreden;

ONTWERP

2. bij een toepassing in oppervlaktewater de maximale waarde van de kwaliteitsklasse A niet wordt overschreden.

7. Van het voornemen tot een toepassing als bedoeld in het zesde lid, onder c, doet degene die de activiteit onderneemt een melding. De melding bevat de resultaten van locatie-specifiek onderzoek op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de risico's op verontreiniging van de betreffende drinkwaterwinning niet toenemen.

Artikel 4.50 Vergunning activiteiten grondwaterbeschermingsgebieden

1. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning verlenen voor de activiteiten genoemd in artikel 4.48, onder a, b, c, d, e, f, g en h.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid wordt alleen verleend indien de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater met het oog op de winning daarvan voor menselijke consumptie.

Afdeling 4.6 Gesloten stortplaatsen

Paragraaf 4.6.1 (Beperkingengebied)activiteiten met betrekking tot een gesloten stortplaats

Artikel 4.51 Aanwijzing en geometrische begrenzing van beperkingengebieden gesloten stortplaatsen

1. Gesloten stortplaatsen zijn de locaties als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer.
2. Het beperkingengebied voor een gesloten stortplaats is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 4.7.

Artikel 4.52 Activiteiten

Deze afdeling gaat over activiteiten in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd in beperkingengebieden voor een gesloten stortplaats.

Artikel 4.53 Oogmerken

De regels in deze afdeling zijn gesteld vanwege:

a. de bescherming van het milieu tegen nadelige gevolgen veroorzaakt door gesloten stortplaatsen;
b. de goede uitvoering van de zorg voor gesloten stortplaatsen, waaronder:
    1. de bereikbaarheid van de voorzieningen ter bescherming van de bodem te garanderen;
    2. te voorkomen dat de werking van de voorzieningen nadelig wordt beïnvloed; en
    3. te voorkomen dat de uitvoering van de nazorg anderszins wordt belemmerd.

Artikel 4.54 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

ONTWERP

Artikel 4.55 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een activiteit verricht in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd, en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.53, is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
   a. het veilig en doelmatig beheer van afvalstoffen in de gesloten stortplaats wordt verzekerd, en
   b. alle passende maatregelen worden genomen om ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1 van de wet.

Artikel 4.56 Informeren over een ongewoon voorval

1. Gedeputeerde staten wordt onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval in, op, boven, onder of bij een gesloten stortplaats.
2. Zodra de gegevens en bescheiden als bedoeld in artikel 2.22 van het Besluit activiteiten leefomgeving bekend zijn, worden ze verstrekt aan gedeputeerde staten.

Paragraaf 4.6.2 Inhoudelijke regels

Artikel 4.57 Omgevingsvergunningplichtige activiteit gesloten stortplaats

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten in, op, onder, over of bij een gesloten stortplaats te verrichten:
   a. werken te maken of te behouden;
   b. stoffen of voorwerpen, niet zijnde afvalstoffen, te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen;
   c. het verwijderen of aanleggen van bomen, bos en boomgaard en diepwortelende beplanting;
   d. het aanleggen van ondergrondse energie-, transport- of communicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies;
   e. andere dan de onder a - e bedoelde activiteiten te verrichten, als die activiteiten de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer, kunnen belemmeren of de nazorgvoorzieningen kunnen beschadigen.
2. Onder activiteiten bedoeld onder het eerste lid, onder a, worden in ieder geval begrepen:
   a. bouwactiviteiten voor werken en kunstwerken;
   b. civieltechnische werken, waaronder grondverzet, boringen, en het aanbrengen van grondkerende constructies, of het anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur;
3. Onder activiteiten bedoeld onder het eerste lid, onder b, worden in ieder geval begrepen:
   a. het plaatsen van een container;
   b. het deponeren van een partij grond.
4. Onder activiteiten bedoeld onder het eerste lid, onder e, worden in ieder geval begrepen:
   a. het wijzigen van het gebruik van de gesloten stortplaats;
   b. grondbewerkingen dieper dan 30 centimeter;

ONTWERP

c. onttrekken of inbrengen van grondwater of het anderszins wijzigen van de grondwaterstand.

5. Het verbod geldt niet voor het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer.

Artikel 4.58 Gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning

Voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 4.57, verstrekt de aanvrager de volgende gegevens:

a. het voorgenomen gebruik van de gesloten stortplaats en van het gebied waarin de nazorgvoorzieningen zijn gelegen;
b. een kadastrale kaart, waarop het grondgebied van het voorgenomen gebruik als bedoeld onder a is aangegeven;
c. de naam en het adres van een ieder die een zakelijk of een persoonlijk recht heeft op het grondgebied, bedoeld onder b;
d. een overzicht van de benodigde vergunningen, meldingen en toestemmingen om het voorgenomen gebruik te kunnen realiseren;
e. de maatregelen die worden getroffen om:
    1. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen te garanderen;
    2. aantasting van de nazorgvoorzieningen te voorkomen;
    3. anderszins de uitvoering van de nazorg niet te belemmeren;
f. de wijze van evaluatie van en rapportage over de uitvoering van de onder e bedoelde maatregelen.

Artikel 4.59 Melding activiteiten

1. Het is verboden zonder het doen van een melding, activiteiten in, op, onder, over of bij een gesloten stortplaats te verrichten.
2. Dit artikel is niet van toepassing:
    a. als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 4.57.
    b. op het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8.49 van de wet Milieubeheer.

Paragraaf 4.6.3 Omgevingsvergunning activiteit op of rond gesloten stortplaatsen

Artikel 4.60 Toepassingsbereik en oogmerk

Deze paragraaf heeft betrekking op een activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd, die als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 4.57.

Artikel 4.61 Beoordelingsregels over de activiteit in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats

1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met de in artikel 4.53 genoemde belangen.
2. Een omgevingsvergunning kan pas worden verleend nadat door de aanvrager een rapport is overgelegd waarin in voldoende mate is aangetoond dat de milieutechnische voorzieningen, die nodig zijn voor de nazorg van de gesloten stortplaats intact blijven en de provinciale nazorgorganisatie goedkeuring heeft verleend.

ONTWERP

Artikel 4.62 Voorschriften over de activiteit in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats

Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd kunnen voorschriften worden verbonden over:

a. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen;
b. het voorkomen dat de werking van de nazorgvoorzieningen nadelig wordt beïnvloed;
c. het voorkomen dat de uitvoering van de nazorg anderszins wordt belemmerd.

Afdeling 4.7 Voor verzuring gevoelige gebieden

Artikel 4.63 Verplicht weigeren vergunning in zone van 250m rond verzuring-gevoelig gebied

Een omgevingsvergunning voor het exploiteren of het veranderen van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens als bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of een andere milieubelastende installatie als bedoeld in artikel 3.202 van dat besluit, wordt geweigerd indien de activiteit geheel of gedeeltelijk wordt uitgevoerd in een zeer kwetsbaar gebied waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 4.8, of in een zone van 250 meter rond een zodanig gebied.

ONTWERP

HOOFDSTUK 5 Natuur

Afdeling 5.1 Algemeen

Artikel 5.1 Toepassingsbereik

Dit hoofdstuk gaat over:

a. Natura 2000-activiteiten;
b. flora- en fauna-activiteiten;
c. activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden, met uitzondering van de jacht;
d. het handelen volgens een faunabeheerplan;
e. het gebruik en het onder zich hebben van middelen of installaties en het toepassen van methodes om dieren te vangen of te doden; en
f. activiteiten die houtopstanden betreffen.

Afdeling 5.2 Faunabeheereenheid

Artikel 5.2 Werkgebied Faunabeheereenheid

1. Er is één faunabeheereenheid in de provincie Fryslân.
2. Het werkgebied van deze faunabeheereenheid betreft het grondgebied van de provincie Fryslân.

Artikel 5.3 Omvang bestuur van de Faunabeheereenheid

Het aantal bestuursleden van de faunabeheereenheid bedraagt maximaal zeven.

Artikel 5.4 Samenstelling bestuur Faunabeheereenheid

1. In het bestuur van de Faunabeheereenheid zit één vertegenwoordiger vanuit ieder van de volgende collectieven van jachthouders of houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit, werkzaam binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid:
   a. verenigingen van agrariërs;
   b. particuliere grondeigenaren;
   c. terrein-beherende organisaties;
   d. verenigingen van houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit
2. Naast de vertegenwoordigers genoemd in het eerste lid, zit er in het bestuur van de Faunabeheereenheid ten minste één door gedeputeerde staten benoemde vertegenwoordiger van een maatschappelijke organisatie die het doel behartigt van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, in de regio waartoe het werkgebied van de Faunabeheereenheid behoort.
3. De vertegenwoordigers genoemd in het eerste en tweede lid zijn niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van gedeputeerde staten.

ONTWERP

Artikel 5.5 Voorzitter Faunabeheereenheid

1. De voorzitter van de Faunabeheereenheid wordt met instemming van gedeputeerde staten door het bestuur van de Faunabeheereenheid benoemd.
2. De voorzitter van de Faunabeheereenheid:
   a. heeft geen dienstverband bij en is niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen;
   b. is geen bestuurslid van één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen;
   c. is niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van gedeputeerde staten.

Artikel 5.6 Taken en bevoegdheden Faunabeheereenheid

Naast het vaststellen van een faunabeheerplan heeft de Faunabeheereenheid tot taak:
   a. het coördineren van de uitvoering van een faunabeheerplan;
   b. het organiseren en aansturen van de uitvoering van populatiebeheer;
   c. het organiseren en faciliteren van het bestrijden van belangrijke schade aan landbouwgewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of schade aan flora of fauna, dan wel het voorkomen van het ontstaan van dergelijke schade;
   d. het bijhouden van een actueel register van wildbeheereenheden als bedoeld in artikel 8.2 van de wet, die binnen het werkgebied van de Faunabeheereenheid werkzaam zijn.

Artikel 5.7 Jaarlijks verslag

1. Het verslag als bedoeld in artikel 6.3, derde lid van het Omgevingsbesluit bevat in ieder geval:
   a. cijfermatige rapportages over de uitvoering van iedere geldende vrijstelling, ontheffing en opdracht, waarin in ieder geval zijn opgenomen:
      1. de aantallen gedode dieren, onderverdeeld naar soort, wildbeheereenheid, locatie, datum en tijdstip;
      2. een opgave van de grondgebruikers aan wie een meldingsbewijs is verstrekt, met vermelding van naam, adres, postcode en woonplaats;
      3. een opgave van de gewassen waarop schadebestrijding heeft plaatsgevonden.
   b. cijfermatige rapportages over de uitvoering van de jacht, waarin opgenomen het aantal gedode dieren, onderscheidend naar wildsoort.
2. Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen met betrekking tot de inhoud van het verslag.

Afdeling 5.3 Faunabeheerplan

Artikel 5.8 Doelstelling en reikwijdte faunabeheerplan

1. Het faunabeheerplan is gericht op een duurzaam beheer van in het wild levende diersoorten, alsmede op de bestrijding van schadeveroorzakende dieren en de uitoefening van de jacht.
2. Bij het duurzaam beheer wordt rekening gehouden met de effecten van de voorgenomen handelingen op de populatiegrootte, het habitatgebruik en de staat van instandhouding van de beschreven soorten gedurende de planperiode.

ONTWERP

3. Een faunabeheerplan kan mede betrekking hebben op het grondgebied van een andere faunabeheereenheid dan de faunabeheereenheid in de provincie Fryslân, voor zover het diersoorten betreft van wie het leefgebied een grote omvang hebben en zoals bedoeld in artikel 6.2, vierde lid van het Omgevingsbesluit.

Artikel 5.9 Geldigheidsduur faunabeheerplan

1. De geldigheidsduur van een faunabeheerplan bedraagt ten hoogste vijf jaren.
2. Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van de faunabeheereenheid genoemde termijn met maximaal 24 maanden verlengen.
3. Een wijziging van een faunabeheerplan behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten.

Artikel 5.10 Algemene eisen faunabeheerplan

1. Een faunabeheerplan heeft betrekking op een oppervlakte van ten minste 5.000 hectare en bevat in elk geval:
    a. een beschrijving van het werkgebied van de faunabeheereenheid en een duidelijke afbakening met de gebieden of locaties waarover het werkgebied van de faunabeheereenheid zich uitstrekt, inclusief het leefgebied van soorten met een omvangrijk leefgebied als bedoeld in artikel 6.2, derde lid van het Omgevingsbesluit waarop het plan mede betrekking heeft;
    b. een kaart met de begrenzing van het gebied waarop het faunabeheerplan betrekking heeft;
    c. kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan een duurzaam beheer of schadebestrijding noodzakelijk wordt geacht, gebaseerd op trendtellingen, met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied gedurende het jaar.
2. Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen over de in een faunabeheerplan op te nemen gegevens.

Artikel 5.11 Aanvullende eisen faunabeheerplan populatiebeheer en schadebestrijding

1. In aanvulling op artikel 5.10 bevat het faunabeheerplan inzake populatiebeheer en schadebestrijding van diersoorten ten minste:
    a. een onderbouwing van de noodzaak van schadebestrijding, waaronder een onderbouwde verwachting van de mate waarin de belangen als bedoeld in artikel 8.74j en artikel 8.74 k, van het Besluit kwaliteit leefomgeving zouden worden geschaad, indien niet tot schadebestrijding zou worden overgegaan;
    b. per diersoort en gewas een beschrijving van de aard en omvang van de getaxeerde schade in de vijf jaren voorafgaand aan de periode waarop het faunabeheerplan betrekking heeft, onderverdeeld naar de verschillende wildbeheereenheden;
    c. per diersoort:
        1. een beschrijving van de handelingen die in de vijf jaren voorafgaand aan de periode waarop het faunabeheerplan betrekking heeft zijn verricht om schade te voorkomen of te beperken, waaronder het naar soort onderscheiden aantal gedode dieren;
        2. een beschrijving van het effect van de onder 1. bedoelde uitgevoerde handelingen, voor zover kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn;
        3. een beschrijving en onderbouwing van de aard en de noodzaak van maatregelen of handelingen ter voorkoming of beperking van schade, alsmede een beschrijving van de locaties waar en de perioden in het jaar waarin deze plaats dienen te vinden;

ONTWERP

4. een beschrijving van het verwachte effect van de voorgenomen maatregelen en handelingen.

d. per diersoort waarvoor populatiebeheer wordt voorgestaan een onderbouwing van de huidige en gewenste stand van de populatie, inclusief een beschrijving van de aard, omvang en noodzaak van de handelingen die zullen worden verricht om de gewenste stand te bereiken;

e. voor zover het faunabeheerplan betrekking heeft op het populatiebeheer van edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen bevat het een beschrijving van de leefgebieden van deelpopulaties inclusief een kaartbeeld met de begrenzing hiervan, een beschrijving van het voedselaanbod, de relatie tussen dit voedselaanbod en de maximale grootte van de populatie van de betrokken dieren binnen de onderscheiden leefgebieden, alsmede de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende leefgebieden.

2. Indien de handeling doden met het geweer als maatregel noodzakelijk wordt geacht, een beschrijving waarom inzet van preventieve maatregelen, alternatieve handelingen of handelwijzen naar verwachting niet tot een bevredigend resultaat zullen lijden.

Artikel 5.12 Aanvullende eisen faunabeheerplan - Jacht

Inzake de jacht bevat het faunabeheerplan ten minste:

a. een overzicht van de gerealiseerde afschotgegevens, onderverdeeld naar wildsoort per wildbeheereenheid, in de beheerperiode voorafgaand aan de periode waarop het faunabeheerplan betrekking heeft;

b. een beschrijving per wildbeheereenheid van de samenhang tussen de jacht op de wildsoorten, het beheren van de populaties van deze soorten en het bestrijden van schade veroorzaakt door deze soorten in het licht van:
   1. het behouden of bereiken van een redelijke wildstand, en
   2. de gunstige staat van instandhouding van deze soorten.

Afdeling 5.4 Wildbeheereenheden

Artikel 5.13 Omvang en begrenzing

1. Het werkgebied van een wildbeheereenheid als bedoeld in artikel 8.2, eerste lid, van de wet strekt zich uit over een aaneengesloten gebied met een oppervlakte van tenminste 5.000 hectare binnen de provincie Fryslân.
2. De omvang als bedoeld in het eerste lid is niet van toepassing op de Waddeneilanden Vlieland en Schiermonnikoog. Op elk van deze eilanden is één wildbeheereenheid.
3. Wildbeheereenheden die niet voldoen aan genoemde oppervlakte-eis kunnen een samenwerkingsovereenkomst aangaan met een naburige wildbeheereenheid, zodanig dat gezamenlijk wordt voldaan aan de eis.
4. Het werkgebied van een wildbeheereenheid strekt zich niet uit tot het werkgebied van een andere wildbeheereenheid.
5. De begrenzing van de wildbeheereenheid wordt door de desbetreffende wildbeheereenheid vastgesteld en gedocumenteerd op een GIS-kaart op een schaal 1:100.000 of groter.
6. Een wildbeheereenheid kan, in overeenstemming met andere betrokken wildbeheereenheden, de begrenzingen van haar werkgebied wijzigen.
7. Het besluit tot het vaststellen of gewijzigd vaststellen van de begrenzing wordt binnen twee weken na vaststelling aan gedeputeerde staten toegezonden.

ONTWERP

8. De begrenzing van het werkgebied een wildbeheereenheid wordt door gedeputeerde staten bekend gemaakt in het provinciaal blad.

Artikel 5.14 Houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit

Een jachthouder met een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit is aangesloten bij de wildbeheereenheid binnen het gebied, waar de gronden liggen waar zijn jacht-houderschap geldt.

Artikel 5.15 Ledenregister

Een wildbeheereenheid houdt een actueel register bij van aangesloten leden.

Artikel 5.16 Geschillenregeling

De wildbeheereenheden binnen de provincie Fryslân stellen gezamenlijk een geschillenregeling vast, die geschillen behandelt die betrekking hebben op bestuursbesluiten betreffende een weigering, uitsluiting, schorsing of opzegging van het lidmaatschap van een jachthouder met een jachtakte.

Artikel 5.17 Werkzaamheden

1. Een wildbeheereenheid coördineert voor zijn werkgebied, in het kader van het faunabeheerplan, de trendtellingen van diersoorten.
2. Een wildbeheereenheid coördineert voor zijn werkgebied tevens de verslaglegging van de aantallen dieren, onderscheiden naar diersoort, die door de jachthouders zijn gedood.
3. De wildbeheereenheid coördineert de verstrekking van de onder het eerste en tweede lid geregistreerde gegevens aan de faunabeheereenheid.
4. Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen met betrekking tot de door de wildbeheereenheden uit te voeren werkzaamheden.

Afdeling 5.5 Vergunning-vrije Flora- en fauna-activiteiten

Artikel 5.18 Toepassingsbereik

1. Deze afdeling gaat over de volgende flora- en fauna-activiteiten:
   a. beheer, onderhoud en werkzaamheden;
   b. schadebestrijding;
   c. bestrijden van overlast in de bebouwde kom;
   d. middelen en methoden niet-beschermde soorten.
2. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de natuurbescherming.

Artikel 5.19 Aanwijzing vergunning-vrije gevallen andere soorten: inrichting, ontwikkeling, beheer en onderhoud

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor de aangewezen andere soorten opgenomen in Bijlage 5.1, voor zover de activiteit wordt verricht in het kader van:
   a. ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

ONTWERP

b. bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
c. bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
d. bestendig beheren of onderhouden van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

2. Het eerste lid is alleen van toepassing als geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is, zoals bedoeld in artikel 11.59 van het Besluit activiteiten leefomgeving en geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat, als bedoeld in artikel 8.74j, eerste lid, onder a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
3. De in het eerste lid genoemde aangewezen vergunning-vrije activiteit geldt slechts voor de in Bijlage 5.1 bij de betreffende soort genoemde vergunning-vrije activiteiten, middelen en methoden, en indien wordt voldaan aan de aldaar gestelde aanvullende voorschriften.
4. Met het toepassen van de in het eerste lid bedoelde aangewezen vergunning-vrije activiteit blijft de zorgplicht zoals bepaald in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving onverminderd van kracht.

Artikel 5.20 Vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn: bescherming van weidevogels

De verboden in artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor activiteiten bestemd en geschikt voor de bescherming van weidevogels, hun nesten en eieren en hun niet-vliegvlugge jongen, tegen landbouwwerkzaamheden en vee.

Artikel 5.21 Aanwijzing vergunning-vrije gevallen soorten vogelrichtlijn en andere soorten: schadebestrijding

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37 en 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor de aangewezen soorten vogelrichtlijn en andere soorten zoals opgenomen in Bijlage 5.2, voor zover de activiteit wordt verricht in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid en het belang van de voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.
2. Met toepassing van het eerste lid wordt vrijstelling verleend aan grondgebruikers voor de bestrijding van de in Bijlage 5.2 aangewezen schadesoorten op de door hen gebruikte gronden, of opstallen, ter voorkoming van in het huidige of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, of opstallen, of omringende gebied.
3. Het eerste lid geldt voor de in Bijlage 5.2 bij de betreffende soort genoemde vergunning-vrije activiteiten, belangen, gebieden en perioden, en onder toepassing van de genoemde toegestane middelen en methoden, en mits wordt voldaan aan de in Bijlage 5.2 gestelde aanvullende voorschriften.
4. De vergunning-vrije activiteit kan ook betrekking hebben op het verbod als bedoeld in artikel 11.40, artikel 11.75 en artikel 11.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of de krachtens het tweede lid van artikel 11.75 van het Besluit activiteiten leefomgeving gestelde regels, voor zover dat in Bijlage 5.2 is bepaald.
5. Handelingen als bedoeld in het eerste lid worden verricht overeenkomstig het faunabeheerplan.
6. Over de uitvoering van de vrijgestelde vergunning-vrije activiteiten bedoeld in het eerste lid, wordt door de faunabeheereenheid jaarlijks aan gedeputeerde staten gerapporteerd in het verslag bedoeld in artikel 8.1, derde lid van de wet.
7. Indien de grondgebruiker zoals bedoeld in het tweede lid, een vergunning-vrije activiteit door een ander laat uitoefenen, dient deze persoon de schriftelijke en gedagtekende

ONTWERP

toestemming van de grondgebruiker bij zich te dragen en op eerste vordering van een daartoe bevoegde ambtenaar ter inzage te geven.

8. Gedeputeerde staten kunnen de werking van dit artikel opschorten, indien bijzondere weersomstandigheden hiertoe aanleiding toe geven.
9. Voor zover de vergunning-vrije activiteit ziet op het vangen of doden van dieren, mag dit slechts plaatsvinden nadat passende en doeltreffende preventieve maatregelen zijn ingezet overeenkomstig de beschrijving in het faunabeheerplan.

Artikel 5.22 Vergunning-vrij geval schadebestrijding binnen ganzenfoerageergebieden

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 5.21, tweede lid is het de grondgebruiker slechts toegestaan gebruik te maken van de daar bedoelde vergunning-vrije activiteit, binnen de op grond van artikel 5.24 aangewezen ganzenfoerageergebieden, gedurende de in 5.24, tweede lid genoemde periode, en voor zover gebruikmaking van de vergunning-vrije activiteit niet leidt tot opzettelijke verontrusting van de daar aanwezige trekganzen.
2. Indien de grondgebruiker de op grond van de vrijstelling toegestane handelingen door een ander laat uitoefenen, is deze ander gehouden aan de verplichting van het eerste lid te voldoen.
3. Het handelen in strijd met het eerste lid wordt geacht te leiden tot een verstoring van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van op grond van internationale afspraken strikt te beschermen trekganzen.
4. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op door de grondgebruiker gebruikte opstallen en de daarbij behorende erven.

Artikel 5.23 Vergunning-vrije gevallen schadebestrijding soorten vogelrichtlijn: ganzen

1. Op grond van artikel 11.42, onder a en b, en artikel 11.44, tweede lid van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt aan de grondgebruiker vrijstelling verleend van de verboden, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vangen en doden van de grauwe gans, *Anser*, de brandgans, *Branta leucopsis* en de kolgans, *Anser albifrons*, indien dit wordt uitgevoerd:
   a. ter ondersteuning van de verjaging van de grauwe gans, Anser, brandgans, Branta leucopsis, en kolgans, Anser albifrons, en kruisingen daarvan, en
   b. ter voorkoming van belangrijke schade aan bedrijfsmatige geteelde gewassen, op door de grondgebruiker gebruikte gronden als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder b van het Besluit activiteiten leefomgeving;
   c. zonder de aanwezige beschermde ganzen opzettelijk te verontrusten, voor zover schadebestrijding plaatsvindt buiten de aangewezen ganzenfoerageergebieden of soort-specifieke ganzenfoerageergebieden;
   d. buiten een straal van 150 meter van percelen waarop weidevogelbeheer rust in het kader van de ANLb leefgebied open grasland, zoals weergegeven op de kaart Weidevogelkansgebied en Open Akkerland in Bijlage 5.6, en buiten de periode 1 februari tot en met 31 juli.
2. De vergunning-vrije activiteit geldt onder de volgende voorwaarden:
   a. de uitvoering van handelingen vindt plaats overeenkomstig het met het oog op het gebruik van deze vrijstelling door gedeputeerde staten goedgekeurde faunabeheerplan;
   b. het opzettelijk doden van ganzen door verjaging met ondersteunend afschot mag slechts plaatsvinden, nadat de in het faunabeheerplan opgenomen passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van de schade zijn ingezet, overeenkomstig de beschrijving in het faunabeheerplan;

c. het opzettelijk doden ten behoeve van verjaging met ondersteunend afschot mag plaatsvinden jaarlijks in de periode van 2 november tot 1 juni;
d. de in het eerste lid genoemde vergunning-vrije activiteit is niet van toepassing binnen de door de provincie aangewezen ganzenfoerageergebieden, soort-specifieke ganzenfoerageergebieden en wezenlijke slaapplaatsen voor ganzen, gedurende de periode genoemd in artikel 5.24. De wezenlijke slaapplaatsen worden benoemd in het door gedeputeerde staten goed te keuren faunabeheerplan;
e. van de vergunning-vrije activiteit mag geen gebruik worden gemaakt binnen 150 meter gerekend vanaf de begrenzing van Natura-2000 gebieden, zonder dat door het bevoegd gezag een oordeel is gegeven over de toelaatbaarheid van de vrijgestelde activiteiten, met het oog op de instandhoudings-doelstellingen voor deze gebieden;
f. de uitvoerder van deze vergunning-vrije activiteit is gerechtigd om de gedode dieren voor eigen gebruik te benutten, of deze te verhandelen;
g. het doden van de onder artikel 5.23, eerste lid genoemde ganzensoorten is niet toegestaan indien de jaarlijks door gedeputeerde staten vast te stellen maximale aantallen afgeschoten dieren zijn bereikt, gerekend vanaf 1 november van enig jaar, tot uiterlijk 1 juni van het daarop volgende jaar;
h. de Faunabeheereenheid meldt maandelijks aan gedeputeerde staten hoeveel ganzen zijn gedood.

3. Als middelen en methoden als bedoeld in artikel 11.42, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor het opzettelijk doden en vangen en als middelen bedoeld in artikel 11.44, vierde lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden aangewezen:
a. het geweer;
b. honden, niet zijnde lange honden;
c. slag, snij- of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, of gewonde dieren;
d. het vangen of doden met gebruikmaking van niet-levende lokvogels;
e. het vangen of doden met gebruikmaking van een akoestisch middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt.

4. Aan het gebruik van de in het eerste lid bedoelde vergunning-vrije activiteit zijn de navolgende voorschriften en beperkingen verbonden:
a. voor het doden van ganzen worden uitsluitend de volgende geweren gebruikt:
    1. hagelgeweer
    2. kogelgeweer tot maximaal kaliber .243 win;
b. gebruik van het kogelgeweer is beperkt tot het schieten op ganzen voor zover deze zich op de grond bevinden;
c. gebruik van het hagelgeweer als akoestisch verjagingsmiddel is toegestaan van zonsopgang tot zonsondergang;
d. gebruik van het geweer voor het doden middels verjaging met ondersteunend afschot, mag plaatsvinden vanaf een half uur voor zonsopgang tot zonsondergang;
e. gebruik van het geweer mag ook plaatsvinden op zondagen, of de volgende feestdagen: Nieuwjaarsdag, Tweede Paasdag, Tweede Pinksterdag, beide Kerstdagen en Hemelvaartsdag;
f. er worden geen ganzen gedood, of verjaagd:
    1. op percelen die niet zijn beplant met bedrijfsmatige geteelde gewassen;
    2. op percelen waar zich alleen oogstresten bevinden;
    3. nabij en in de in het tweede lid onder d. genoemde gebieden;
g. in afwijking van artikel 11.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving, mag het geweer ook worden gebruikt ter voorkoming van belangrijke schade aan

ONTWERP

bedrijfsmatig geteelde gewassen op gronden die niet voldoen aan de eisen voor omvang van een jachtveld, mits het veilig gebruiken van het geweer mogelijk is;

h. het gebruik van niet levende lokvogels en akoestische middelen waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt zijn toegestaan, indien deze lokmiddelen worden ingezet om ganzen, die toch al gericht zijn op het aanvliegen op het betreffende perceel, binnen het veilige schootsbereik van de jachtaktehouder te brengen;

i. gebruik van elektronische afspeelapparatuur waarmee versterkte lokgeluiden worden afgespeeld, is niet toegestaan;

j. tijdens de uitvoering van de handelingen onverhoopt geraakte ganzen worden zo snel mogelijk gedood met gebruik making van het geweer, door een gericht schot;

k. indien een onverhoopt gewond geraakte gans niet met een gericht schot kan worden gedood, dan wordt deze zo nodig met behulp van een hond onmiddellijk gevangen en gedood met een geschikt slag- of steekwapen of anderszins, waarbij op snelle wijze, hetzij acuut trauma van hersenen en hersenstam wordt toegebracht, hetzij hart of bloedsomloop direct tot stilstand wordt gebracht. De persoon die deze handelingen uitvoert beschikt over de nodige kennis en vaardigheden, om onnodig lijden door het ondeskundig uitvoeren te voorkomen;

l. de op grond van deze vrijstelling gedode ganzen worden niet in het veld achtergelaten;

m. ringen en halsbanden die aan gedode vogels worden aangetroffen moeten, onder vermelding van datum en plaats van afschot, worden gezonden aan het Vogeltrekstation.

5. Over de uitvoering van de vergunning-vrije activiteiten als bedoeld in het eerste lid wordt jaarlijks aan gedeputeerde staten gerapporteerd door de faunabeheereenheid in het door de Faunabeheereenheid uit te brengen verslag, bedoeld in artikel 6.3, derde lid van het Omgevingsbesluit.

6. De rapportage bevat in ieder geval een overzicht van de grondgebruikers aan wie een meldingsbewijs is verstrekt, onder opgave van:
   a. naam, adres, postcode en woonplaats;
   b. op welke gewassen de schadebestrijding heeft plaatsgevonden;
   c. het aantal gedode kol-, brand- en grauwe ganzen en de afschotdata.

Artikel 5.24 Begrenzing van de ganzenfoerageergebieden en soortspecifieke ganzenfoerageergebieden

1. De geometrische begrenzing van de ganzenfoerageergebieden is vastgelegd in Bijlage 5.3.
2. Van 1 november tot 1 april mag binnen de ganzenfoerageergebieden geen gebruik worden gemaakt van de vergunning-vrije activiteit als bedoeld in 5.22, eerste lid.
3. De geometrische begrenzing van de soort-specifieke ganzenfoerageergebieden is vastgelegd in Bijlage 5.3.
4. Van 1 november tot 1 april mag binnen de soort-specifieke ganzenfoerageergebieden geen gebruik worden gemaakt van de vergunning-vrije activiteit als bedoeld in 5.22, eerste lid.

Artikel 5.25 Wijziging van de begrenzing van de foerageergebieden

1. Gedeputeerde staten kunnen één of meer landbouwpercelen toevoegen aan een ganzenfoerageergebied of een soort-specifieke ganzenfoerageergebied, indien:
   a. de grondgebruiker daarom verzoekt;
   b. het perceel geen natuurterrein is;
   c. het perceel een vergelijkbare ganzenschade heeft met de landbouwpercelen in het aangrenzende ganzenfoerageergebied of soort-specifieke ganzenfoerageergebied;

ONTWERP

d. dit leidt tot een robuustere begrenzing van het betreffende ganzenfoerageergebied;
e. de totale oppervlakte ganzenfoerageergebieden en soort-specifieke ganzenfoerageergebieden in Fryslân niet toeneemt.

2. Gedeputeerde staten verwijderen een perceel uit een ganzenfoerageergebied of een soort-specifiek ganzenfoerageergebied indien dit perceel:
   a. in een natuurterrein is omgezet, of
   b. niet langer gebruikt wordt voor landbouwdoeleinden.
3. Op verzoek van de grondgebruiker kunnen gedeputeerde staten één of meer percelen verwijderen uit een ganzenfoerageergebied of een soort-specifiek ganzenfoerageergebied.

Artikel 5.26 Vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn: bestrijding kokmeeuw en zilvermeeuw in specifieke gevallen

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet ten aanzien van de zilvermeeuw, *Larus argentatus*, en de kokmeeuw, *Larus ridibundus*:
   a. voor de locaties en met de toegestane middelen en methoden en aanvullende voorschriften van Bijlage 5.2, en
   b. voor zover de activiteit door of namens de grondgebruiker wordt verricht in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid.
2. Het in het eerste lid genoemde vergunning-vrije geval geldt alleen indien geen andere bevredigende oplossing bestaat.
3. Het in het eerste lid aangewezen vergunning-vrije geval zondert ook het verbod uit, om zonder vergunning een jachtgeweeractiviteit te verrichten ex artikel 5.1, eerste lid, onder h van de wet, voor zover dat in Bijlage 5.2, van deze verordening bij de betreffende soorten is vermeld.

Artikel 5.27 Vergunningvrije gevallen andere soorten: onderzoek en onderwijs, amfibieën

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.56 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet ten aanzien van:
   a. de meerkikker, *Rana ridibunda*, de middelste groene kikker, *Rana esculenta*, de bruine kikker, *Rana temporaria* en de gewone pad *Bufo bufo*, en
   b. het bemachtigen van eieren van deze soorten, voor zover dit voor educatieve doeleinden gebeurt.
2. Het in het eerste lid genoemde vergunning-vrije geval geldt niet ten aanzien van amfibieën waarvan de metamorfose is voltooid.
3. Het in het eerste lid genoemde vergunning-vrije geval geldt slechts voor het tijdelijk onderzoeken van de gevangen amfibieën. Na onderzoek dienen de gevangen exemplaren op de vangstlocatie te worden teruggeplaatst.

Artikel 5.28 Vergunningvrije activiteiten andere soorten: verplaatsen van amfibieën en reptielen ter voorkoming van verkeerslachtoffers

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.56 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor amfibieën en reptielen van de soorten genoemd bijlage 1X, onder A van het Besluit activiteiten leefomgeving, indien de activiteit plaatsvindt in het belang van de bescherming van de fauna en ter veiligstelling van amfibieën en reptielen tegen het verkeer.

ONTWERP

2. Het in het eerste lid genoemde vergunning-vrije geval geldt slechts voor het vervoer van amfibieën en reptielen over een afstand van ten hoogste 50 meter vanaf de vangplaats en voor zover de amfibieën en reptielen na het vervoeren onmiddellijk weer in vrijheid worden gesteld.

Artikel 5.29 Vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn en andere soorten: ter voorkoming van overlast binnen de bebouwde kom

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet juncto de artikelen 11.42 en 11.44 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor de diersoorten genoemd in Bijlage 5.4 bij deze verordening, voor zover:
   a. deze soorten overlast veroorzaken binnen de bebouwde kom;
   b. de flora- en fauna-activiteit verricht wordt door het college van burgemeester en wethouders van een Friese gemeente.
2. Het in het eerste lid genoemde vergunningvrije geval geldt slechts voor de in Bijlage 5.4 bij de betreffende soort genoemde handelingen en belangen, onder toepassing van daar genoemde middelen en methoden, mits wordt voldaan aan de in de bijlage gestelde aanvullende voorschriften.
3. Van de in het eerste lid genoemde vergunningvrije geval kan alleen gebruik gemaakt worden indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Artikel 5.30 Vergunningvrije gevallen niet-beschermde soorten: gebruik van geweer en luchtdrukwapen bij bestrijding

1. In afwijking van de artikelen 11.76 en 11.84 van het Besluit activiteiten leefomgeving mag een geweer ook worden toegepast in de gevallen genoemd in Bijlage 5.5, voor de daar genoemde diersoorten, gebieden, middelen, methoden en aanvullende voorschriften.
2. In aanvulling op artikel 11.80 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is het gebruik van een luchtdrukwapen op grond van deze verordening ook toegestaan, voor de diersoorten, gebieden, methode en aanvullende voorschriften zoals genoemd in Bijlage 5.5.

Afdeling 5.6 Bescherming van vogels: weidevogels en jaarrond beschermde nesten

Artikel 5.31 Maatwerkregel specifieke zorgplicht: bescherming weidevogels

1. Op grond van de artikelen 11.29 en 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt ten behoeve van de bescherming van weidevogels de volgende specifieke zorgplicht:
   a. voorafgaand aan het verrichten van landbouwkundige werkzaamheden op een perceel weiland of akkerbouwland, dient degene die de activiteit verricht in de periode vanaf 1 februari tot en met 31 juli in de gebieden zoals aangegeven in Bijlage 5.6 Weidevogelkansgebied en Open Akkerland, een verplichte inventarisatie naar de aanwezigheid van broedende weidevogels of kuikens te laten uitvoeren;
   b. de inventarisatie wordt uitgevoerd door een ter zake kundige persoon.
   c. de gevonden nesten worden geregistreerd en deze registratie dient tijdens het verrichten van de activiteit zo nodig aan het bevoegd gezag te kunnen worden getoond.
2. Indien uit de verplichte inventarisatie genoemd in het eerste lid, onder a is gebleken dat geen broedgevallen aanwezig zijn, kan de geplande landbouwkundige perceel-bewerking zonder preventieve maatregel worden uitgevoerd.

ONTWERP

3. Indien uit de verplichte inventarisatie genoemd in het eerste lid, onder a is gebleken dat broedgevallen of kuikens aanwezig zijn en deze zijn geregistreerd, mag de landbouwkundige bewerking slechts plaatsvinden nadat de volgende preventieve maatregelen zijn getroffen:
    a. indien nesten zijn aangetroffen met broedende vogels dient:
        1. in geval van maaien een oppervlakte van minimaal 50m² rondom het nest niet gemaaid te worden, totdat het nest is uitgekomen, of de nesten beschermd zijn door het plaatsen van nestbeschermers.
        2. in geval van beweiden een nestbeschermer ter bescherming van het nest te worden geplaatst.
        3. in geval van bemesten nestbescherming plaats te vinden door om het nest heen te werken, op het nest een geschikte nestbeschermer te plaatsen, of door het nest tijdelijk te verplaatsen.
    b. indien kuikens zijn aangetroffen in de nesten dient ingeval van maaien een kuikenstrook van minimaal 9 meter, gedurende twee weken op het grasland te blijven staan, of tenminste tot het tijdstip dat de kuikens vliegvlug zijn. Dit laatste ter beoordeling van een ter zake kundig persoon.
4. In de provincie Fryslân mogen geen landbouwkundige bewerkingen op weidegronden en akkerbouwgronden plaatsvinden na zonsondergang en voor zonsopkomst, zoals aangegeven op de kaart Weidevogelkansgebieden en Open Akkerland, in Bijlage 5.6.
5. Het eerste tot en met het vierde lid zijn niet van toepassing, indien de activiteit aantoonbaar en in overeenstemming met een goedgekeurde gedragscode op grond van artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt uitgevoerd.

Artikel 5.32 Maatwerkregel specifieke zorgplicht: jaarronde bescherming van nesten

1. Het verbod bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37, eerste lid, onder b. van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten en rustplaatsen van vogels is jaarrond van toepassing op de nesten van soorten opgenomen in Bijlage 5.7, onder categorie 1 tot en met 4.
2. Het verbod bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37, eerste lid, onder b. van het Besluit activiteiten leefomgeving, is jaarrond niet van toepassing op nesten van soorten opgenomen in Bijlage 5.7, onder categorie 5, indien kan worden vastgesteld dat voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is voor de soort, om zich te kunnen vestigen.

Afdeling 5.7 Houtopstanden

Artikel 5.33 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over het vellen van houtopstanden en het herbeplanten van grond na het vellen van houtopstanden als bedoeld in artikel 11.111 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.34 Maatwerkvoorschrift meldplicht vellen van een houtopstand

1. De meldplicht voor het vellen van een houtopstand wordt in afwijking van artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving ten minste zes weken, maar niet eerder dan één jaar, voorafgaand aan het vellen van de houtopstand schriftelijk gedaan bij gedeputeerde staten.
2. De melding bevat tenminste:
    a. de dagtekening;

ONTWERP

b. de naam, het adres en handtekening van de melder, van de rechthebbende, van de eigenaar van de grond waarop de houtopstand staat;
c. een topografische kaart met aanduiding van de te vellen houtopstand op schaal 1:10.000, met de kadastrale locatie van de te vellen houtopstand, het areaal van de te vellen houtopstand uitgedrukt in are, de te vellen boomsoorten;
d. de leeftijd van de te vellen houtopstand uitgedrukt in jaren en voor zover het eenrijige beplanting betreft het aantal te vellen bomen, de onderlinge plantafstand en de aard van de beplanting;
e. de reden van de velling van de houtopstand.

3. Voor het indienen van de melding wordt gebruik gemaakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier.
4. In afwijking van het eerste lid kan in geval van spoedeisende omstandigheden ontheffing worden verleend van de wachttermijn van 6 weken. De spoedeisende omstandigheid dient door de melder op het formulier, als bedoeld in het derde lid, te worden gemotiveerd.

Artikel 5.35 Maatwerk voorschrift: vereisten herplantplicht

1. Van een bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanting als bedoeld in artikel 11.129, eerste lid van Besluit activiteiten leefomgeving, is sprake indien:
   a. de te herbeplanten oppervlakte ten minste even groot is als de gevelde oppervlakte;
   b. gebruik wordt gemaakt van inheemse soorten zoals genoemd in de lijst opgenomen in Bijlage 5.8;
   c. het voldoende aannemelijk is dat de te herbeplanten houtopstand, gelet op de bodemkwaliteit en de waterhuishouding ter plaatse, uit kan groeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand;
   d. het voldoende aannemelijk is dat de te herbeplanten houtopstand binnen een periode van drie jaar voldoende dekkingsgraad heeft, zodat zich binnen een periode van vijf tot tien jaar een gesloten kronendak kan vormen, en
   e. het voldoende aannemelijk is dat de te herbeplanten houtopstand op termijn tenminste vergelijkbare bosbouwkundige, ecologische, landschappelijk of cultuurhistorische waarden kan vertegenwoordigen, als die teloor zullen gaan met de te vellen houtopstand.
2. Indien gebruik wordt gemaakt van herplant door natuurlijke verjonging, moet voldoende aannemelijk zijn dat de verjonging uit kan groeien tot een volwaardige houtopstand en deze houtopstand vergelijkbare bosbouwkundige, ecologische, landschappelijke of cultuurhistorische waarden kan vertegenwoordigen, als die teloor zullen gaan met de te vellen houtopstand.
3. Ontheffing kan worden verleend voor het gebruik van andere soorten dan inheemse soorten bij een op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herplant, als bedoeld in artikel 5.35, eerste lid, onder b., van de deze verordening.
4. Herplant binnen Natura 2000-gebieden dient plaats te vinden op een wijze en met soorten die de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied niet aantasten.

Artikel 5.36 Maatwerkvoorschrift: afwijken termijn plicht tot herbeplanting

Van de driejaarstermijn voor de plicht tot herbeplanting op grond van artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving kan worden afgeweken, indien:

a. houtopstanden bestaande uit naaldbomen worden omgevormd in houtopstanden op dezelfde grond en drie jaar na velling geen volledige bosbouwkundige verantwoorde houtopstand is ontstaan;

ONTWERP

b. grote onverwachte wildschade is opgetreden waarbij sprake is van voldoende herbeplanting dan wel natuurlijke verjonging;
c. sprake is van uitvoering van grootschalige projecten waarbij in redelijkheid niet kan worden geacht dat binnen een termijn van drie jaar na het vellen van de houtopstand op dezelfde grond herbeplanting plaatsvindt.
d. In bijzondere omstandigheden kan in niet voornoemde gevallen naar het oordeel van het bevoegd gezag ontheffing van de termijn herplantplicht worden verleend.
e. de aanvraag om van de reguliere termijn voor herbeplanting af te wijken, dient middels het door gedeputeerde staten vastgestelde formulier, uiterlijk twee jaar na de velling te worden ingediend.

Artikel 5.37 Maatwerkvoorschrift herbeplantingsplicht op andere grond

1. Herbeplanting op andere grond dan de grond bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving is toegestaan , mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
   a. de herbeplanting vindt plaats op bosbouwkundig verantwoorde wijze als bedoeld in artikel 5.35 van deze verordening;
   b. de grond waarop de herbeplanting plaatsvindt is onbeplant en vrij van de herbeplantingsplicht als bedoeld in artikel 11.129, eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving;
   c. de grond waarop de herbeplanting plaats vindt is vrij van natuurcompensatie-verplichtingen die ontstaan zijn uit hoofde van de wet of andere wet- en regelgeving.
   d. de herbeplanting vindt plaats binnen de grenzen van de provincie Fryslân.
2. Indien de te vellen houtopstand buiten het natuurnetwerk Nederland ligt en de grond waarop de te vellen houtopstand staat een landbouwkundige functie krijgt, dan dient de her te planten houtopstand op landbouwgrond te worden herplant.
3. Indien de gevelde houtopstand een één-rijige beplanting betreft en op andere grond wordt herplant als vlakbeplanting, dan dient de vlakbeplanting per boom de oppervlakte van circa 64m² te beslaan.
4. Voor het aanvragen van de ontheffing voor herplant op andere grond wordt gebruik gemaakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier.
5. De aanvraag bevat tenminste:
   a. de dagtekening;
   b. de naam, het adres en handtekening van de aanvrager;
   c. een topografische kaart met aanduiding van de te herbeplanten houtopstand op schaal 1:10.000, de kadastrale locatie van de te herbeplanten houtopstand, het areaal van de her te planten houtopstand uitgedrukt in are, de te herbeplanten boomsoorten en indien relevant het aantal te herbeplanten bomen. Indien herbeplanting plaatsvindt op de grond van een andere eigenaar dan de grond van de eigenaar van gevelde houtopstand, dan ook ondertekende overeenkomst van overname van de gehele of gedeeltelijke plicht tot herbeplanting.
   d. de reden van de herbeplanting op andere grond.

Artikel 5.38 Beoordelingsregels toestemming herplantplicht andere grond

1. Het verstrekken van een toestemming als bedoeld in artikel 11.130, onder a van het Besluit activiteiten leefomgeving en zoals geregeld in artikel 5.34 van deze verordening, om herbeplanting op andere grond, wordt in elk geval niet verleend indien:
   a. de te vellen of teniet gegane houtopstand, al dan niet gedeeltelijk, een landschapselement of een andere kleine houtopstand met een belangrijke

ecologische, landschappelijke of cultuurhistorische waarden betreft, voor zover het in het provinciale of gemeentelijke beleid is vastgelegd;
b. hierdoor de oppervlakte van een boskern afneemt;
c. daardoor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied waarop de houtopstand zich bevond, kunnen verslechteren of er een significant verstorend effect kan optreden.

2. In afwijking van het eerste lid is herbeplanting op andere grond toegestaan indien de grond waarop de houtopstand zich bevond, nodig is ter uitvoering van een werk overeenkomstig een vastgesteld omgevingsplan, een omgevingsvergunning of gelijkwaardige verleende toestemming.
3. Bij toepassing van het tweede lid dient aan de volgende compensatie met betrekking tot de herbeplanting te worden voldaan:
   a. bij een bosbodem met een ontwikkelingstijd tot 25 jaar dient de her te planten oppervlakte anderhalf maal de grootte van de te vellen houtopstand te bevatten;
   b. bij een bosbodem met een ontwikkelingstijd van 25 tot en met 100 jaar dient de her te planten oppervlakte twee maal de grootte van de te vellen houtopstand te bevatten;
   c. bij een bosbodem met een ontwikkelingstijd boven de 100 jaar dient de her te planten oppervlakte drie maal de grootte van de te vellen houtopstand te bevatten.

Artikel 5.39 Maatwerkvoorschrift: uitzondering herbeplantingsplantplicht baggerdepots

De in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving geregelde herbeplantingsplicht is niet van toepassing op in een omgevingsplan aangeduide locaties met de functie baggerdepot.

Artikel 5.40 Maatwerkvoorschrift uitzondering meldplicht en herplantplicht zelfde grond terreinbeherende organisaties

1. Een ontheffing van de meldplicht om voorafgaand aan het vellen van een houtopstand als bedoeld in artikel 11.126 Besluit activiteiten leefomgeving en het toestaan van herbeplanting op andere grond op basis van 11.130 eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan door gedeputeerde staten worden verleend aan terrein beherende organisaties.
2. De ontheffing als bedoeld in het eerste lid wordt verleend onder de volgende voorwaarden:
   a. er wordt voldaan aan de eisen zoals opgenomen in artikel 5.37;
   b. in het eerste kwartaal van ieder jaar wordt door de houder van de ontheffing aan gedeputeerde staten een overzicht verstrekt van de houtopstanden die in het voorafgaande kalenderjaar zijn geveld. Dit overzicht bevat tenminste:
      1. een GIS-bestand waarop de gevelde houtopstanden zijn weergegeven, de X en Y coördinaten van de gevelde houtopstanden, het areaal van de gevelde houtopstanden uitgedrukt in are, de gevelde boomsoorten, de leeftijd van de gevelde houtopstanden uitgedrukt in jaren en voor zover het eenrijige beplanting betreft, het aantal te vellen bomen;
      2. een GIS-bestand waarop de te herbeplanten houtopstand is weergegeven, de X en Y coördinaten van de te herbeplanten houtopstand, het areaal van de her te planten houtopstand uitgedrukt in are, de te herbeplanten boomsoorten en indien relevant het aantal te herbeplanten bomen;
      3. de reden van de velling van de houtopstand.
3. Geen gebruik van de ontheffing mag worden gemaakt voor de gevallen als opgenomen in artikel 5.35, eerste lid, onder a, b en c.

ONTWERP

Artikel 5.41 Afbakening mogelijkheid maatwerk: kapverbod

1. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van een houtopstand verbieden als dit nodig is in het kader van de bescherming van bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden.
2. Bij de beoordeling of er sprake is van bijzondere natuur- of landschapswaarden betrekken gedeputeerde staten in ieder geval onderstaande criteria :
   a. de velling vindt plaats in het broedseizoen, tenzij is aangetoond door een ter zake kundige dat in de te vellen houtopstand geen beschermde nesten van vogels verloren gaan:
   b. de velling betreft een min of meer aaneengesloten oppervlakte van 5 hectare of meer;
   c. de velling betreft zeer oude, maar wel vitale bomen;
   d. de houtopstand heeft een belangrijke aan landschappelijke waarden gekoppelde cultuurhistorische betekenis;
   e. de velling veroorzaakt op Natura 2000 instandhoudingsdoelstelling negatieve effecten;
   f. de velling heeft onevenredige negatieve effecten op populaties van beschermde soorten of op het voorkomen van bijzondere vegetatietypen;
   g. er is sprake van een oude bijzondere bosgroeiplaats, met specifiek daarbij horende bodemopbouw of vegetatiekenmerken;
   h. er is sprake is van een velling die niet toelaatbaar is op grond van de verbodsbepalingen genoemd in hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving en heeft derhalve geleid tot het weigeren van een vergunning of ontheffing op grond van die verbodsbepalingen;
   i. de velling heeft om andere redenen dan geschetst onder a tot en met h een onevenredige impact op belangrijke landschaps- of natuurwaarden;
   j. een kapverbod wordt opgelegd voor de duur van vijf jaar, tenzij er bijzondere omstandigheden zijn die een kortere termijn noodzakelijk maken.

Afdeling 5.8 Beheersing van akkerdistel en jakobskruiskruid

Artikel 5.42 Verwijderingsplicht

De gebruiker, eigenaar of ander zakelijke gerechtigde van landbouwgronden is verplicht:

   a. te voorkomen dat de akkerdistel, *Cirsium arvense,* op deze landbouwgronden en een strook van 30 meter daaraan grenzend, in gevallen van overlast of dreigende overlast tot bloei komt.
   b. Jakobskruiskruid, *Senecio Jacobea L*., te verwijderen, in het geval er risico bestaat dat de plant wordt gegeten door landbouwhuisdieren of in veevoer terecht kan komen.

Afdeling 5.9 Vergunningvrije Natura 2000-activiteit

Artikel 5.xx Beweiden en gebruiken van meststoffen.

[gereserveerd]

ONTWERP

HOOFDSTUK 6 Duurzame energie

PM **Heeft apart traject doorlopen in kader van de wijziging van de Provinciale Verordening Romte en zal later in de omgevingsverordening worden ingebouwd.**

Afdeling 6. 1 Nieuwe windturbines

{GERESERVEERD}

Afdeling 6. 2 Opstellingen voor zonne-energie

{GERESERVEERD}

ONTWERP

HOOFDSTUK 7 Infrastructuur

Afdeling 7.1 Algemene bepalingen

Artikel 7.1 Normadressaat

Aan dit hoofdstuk wordt voldaan door degene die de activiteit verricht, tenzij anders is bepaald. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 7.2 Specifieke aanvraagvereisten

In aanvulling op de algemene aanvraagvereisten van artikel 7.2 van de Omgevingsregeling, worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in dit hoofdstuk, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. de hectometrering en het wegnummer van de locatie waar de activiteit plaats gaat vinden;
b. de kilometrering of plaatsbepaling van de locatie en naam van de vaarweg op de locatie waar de activiteit plaats gaat vinden;
c. de beoogde datum en het tijdstip waarop met de activiteit wordt begonnen;
d. de duur van de activiteit;
e. situatieschets van de plaats van de activiteit;
f. indien van toepassing, constructietekeningen van het werk met vooraanzicht, zijaanzichten en bovenaanzicht;
g. een kaart van het tracé voor zover het betreft de aanleg van kabels en leidingen, waarbij voor de wegen, vaarwegen, beheerzones van vaarwegen en de meren ook een boorprofiel met x, y, z-coördinaten nodig is;
h. alle overige informatie die voor de beoordeling van de aanvraag van belang is.

Artikel 7.3 Intrekken, weigeren of wijzigen omgevingsvergunning beperkingengebied-activiteiten provinciale wegen en provinciale vaarwegen, beheerzones provinciale vaarwegen en provinciale meren.

Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor een beperkingengebied-activiteit voor een provinciale weg, provinciale vaarweg of provinciaal meer intrekken, weigeren of wijzigen, indien:

a. in strijd met de omgevingsvergunning of de daaraan verbonden voorschriften wordt gehandeld;
b. de bij de aanvraag van de omgevingsvergunning verstrekte gegevens zo onjuist of onvolledig zijn, dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen als bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
c. de omstandigheden aanmerkelijk zijn gewijzigd;
d. gedurende een aaneengesloten periode van meer dan één jaar, of een binnen de vergunning langere genoemde termijn, geen gebruik is gemaakt van de vergunning.

ONTWERP

Afdeling 7.2 Wegen

Paragraaf 7.2.1 Algemeen

Artikel 7.4 Toepassingsbereik beperkingengebied provinciale wegen en beperkingengebied beheerzone provinciale wegen

1. Deze afdeling gaat over beperkingengebied-activiteiten voor provinciale wegen, zijnde wegen in beheer bij de provincie.
2. Deze afdeling is niet van toepassing op activiteiten voor regulier beheer en onderhoud door of in opdracht van gedeputeerde staten.

Artikel 7.5 Oogmerken

1. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en een doelmatige en veilige werking van een weg tegen nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die weg, waartoe ook het belang van verruiming, wijziging of onderhoud van die weg behoort.
2. Taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling kunnen ook worden uitgeoefend vanwege de volgende belangen in het gebied waar de weg is gelegen:
    a. het beschermen van landschappelijke en aardkundige waarden;
    b. het beschermen van ecologische waarden en natuur;
    c. het beschermen van cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 7.6 Specifieke zorgplicht

Degene die een beperkingengebied-activiteit met betrekking tot een provinciale weg verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen genoemd in artikel 7.5, is verplicht:

a. het veilig en doelmatig gebruik en de instandhouding van de provinciale weg te verzekeren;
b. het gebruik van de weg, in overeenstemming met haar bestemming als openbare weg, te verzekeren;
c. het vrije zicht te garanderen;
d. werkzaamheden, of het plaatsen van vaste stoffen of voorwerpen op een zodanige wijze uit te voeren, dat geen schade voor de weg ontstaat;
e. het beperkingengebied van de weg niet te verontreinigen met voor het verkeer of de weg hinderlijke en schadelijke vloeistoffen, of beplantingsresten;
f. de weg zodanig te onderhouden dat deze geen hinder voor het verkeer veroorzaakt en dat beplanting geen schade veroorzaakt aan de weg, waarbij de vrije doorgang boven de weg of parallelweg tenminste 4.50 meter moet zijn en boven fiets- of wandelpaden tenminste 4.00 meter;
g. borden, spandoeken, handelsreclame en licht- of geluidgevende voorzieningen op een zodanige plaats of wijze aan te brengen, dat de veiligheid van het verkeer niet in gevaar wordt gebracht.

Paragraaf 7.2.2 Geometrische begrenzing provinciale wegen

Artikel 7.7 Geometrische begrenzing provinciale wegen

De geometrische begrenzing van de provinciale wegen is vastgelegd in Bijlage 7.1.

ONTWERP

Artikel 7.8 Aanwijzing en geometrische begrenzing beperkingengebied provinciale wegen en beperkingengebied beheerzone provinciale wegen

1. Het beperkingengebied voor een provinciale weg is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 7.1.
2. Voor zover het beperkingengebied voor een provinciale weg niet geometrisch is begrensd in Bijlage 7.1, bestaat het beperkingengebied voor een provinciale weg uit de provinciale weg en wat daar naar zijn aard toe behoort.
3. Het beperkingengebied voor de beheerzone langs provinciale wegen, is de locatie waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 7.1.
4. Gedeputeerde staten kunnen de geometrische begrenzing van beperkingengebieden aanpassen, aanvullen en daarop uitvoeringstechnische of administratieve aanpassingen doen.

Paragraaf 7.3 Inhoudelijke regels voor beperkingengebied-activiteiten rond provinciale wegen

Artikel 7.9 Omgevingsvergunningplicht voor werken in, op, of langs provinciale wegen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in het beperkingengebied provinciale wegen, door:
   a. duikers, goten, peilbuizen, afrasteringen en vergelijkbare werken aanwezig te hebben, op te richten, aan te leggen, te wijzigen of te verwijderen;
   b. bruggen, tunnels, gemalen, zendmasten en vergelijkbare werken aanwezig te hebben, op te richten of te wijzigen;
   c. de bermsloten te dempen, af te dammen, aan te leggen of de afvoercapaciteit daarvan te wijzigen;
   d. borden, spandoeken, vlaggenmasten, of andere aanduidingen aanwezig te hebben, te plaatsen of te wijzigen;
   e. kunstuitingen aanwezig te hebben, op te richten of te wijzigen.
2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning weigeren voor de onder d. genoemde activiteiten, indien:
   a. sprake is van commerciële aanduidingen;
   b. de hoeveelheid verwijzingen op een locatie het maximum aantal overschrijdt.
3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning weigeren voor de onder e. genoemde activiteiten, indien:
   a. de activiteit zich binnen de obstakelvrije zone van een weg bevindt;
   b. de veiligheid van de weggebruiker in het geding is;
   c. de activiteit afbreuk doet aan de landschappelijke beleving;
   d. negatief is geadviseerd door Keunstwurk.

Artikel 7.10 Omgevingsvergunningplicht voor kabels en leidingen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in het beperkingengebied provinciale wegen, bestaande uit het aanleggen, wijzigen, het aanwezig hebben van of verwijderen van kabels en leidingen.
2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor kabels of leidingen wijzigen of intrekken, indien:
   a. een kabel of leiding of een deel daarvan, moet worden verlegd als gevolg van werkzaamheden van de provincie of derden, en er geen ruimte is om de kabel of leiding te laten liggen of terug te plaatsen;

ONTWERP

b. de vergunninghouder niet voldoet aan het verzoek tot het nemen van maatregelen of het doen van aanpassingen, die nodig zijn voor de realisering van provinciale infrastructurele maatregelen of voor de uitvoering van beheer en onderhoud.

3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor kabels of leidingen weigeren, indien er een aanmerkelijke kans bestaat op schade of aantasting van het veilig en doelmatig gebruik van een weg.

Artikel 7.11 Omgevingsvergunningplicht voor uitritten op provinciale wegen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in het beperkingengebied provinciale wegen door:
   a. een uitrit naar de provinciale weg aanwezig te hebben, te wijzigen of te maken;
   b. het gebruik van de uitrit te wijzigen van particulier naar bedrijfsmatig gebruik, of
   c. te intensiveren als gevolg van een veranderde bedrijfsvoering.
2. Gedeputeerde staten weigeren een omgevingsvergunning voor een uitrit bij wegen met een stroom- of gebieds-ontsluitingsfunctie, indien:
   a. een uitrit niet is toegestaan op grond van de Wegenverkeerswet.
   b. een uitrit op de gevraagde locatie als verkeersonveilig wordt beoordeeld.
3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor een uitrit wijzigen of intrekken, als dit noodzakelijk is voor het veilig en doelmatig gebruik van de weg, waaronder ook wordt verstaan het inrichten van de weg overeenkomstig zijn functie.

Artikel 7.12 Omgevingsvergunningplicht voor standplaatsen en weggebonden voorzieningen langs provinciale wegen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit in het beperkingengebied provinciale wegen te verrichten door:
   a. een standplaats voor handel of bedrijf in te nemen of aanwezig te hebben;
   b. een weggebonden voorziening op te richten, aanwezig te hebben of te ontsluiten.
2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor een standplaats weigeren als de activiteit overlast, hinder of onveiligheid voor het verkeer kan veroorzaken.

Artikel 7.13 Omgevingsvergunningplicht voor evenementen op of bij provinciale wegen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit in het beperkingengebied provinciale wegen en het beperkingengebied beheerzones provinciale wegen te verrichten, bestaande uit het houden van een evenement.
2. Gedeputeerde staten weigeren een omgevingsvergunning indien:
   a. de bereikbaarheid van het verkeer, waaronder het openbaar vervoer en hulpdiensten, en ook de verkeersveiligheid onvoldoende geborgd is;
   b. de politie of hulpdiensten negatief adviseren over het gebruik en de veiligheid op de provinciale weg.

Artikel 7.14 Verbod opslag vaste en niet vaste stoffen of voorwerpen

1. Het is verboden vaste en niet-vaste stoffen of voorwerpen op te slaan op provinciale wegen, of binnen de beperkingengebieden provinciale wegen en de beheerzone provinciale wegen.
2. Het verbod geldt niet indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. het betreft een weg met een erftoegangsfunctie of een gebieds-ontsluitingsfunctie, waarvan de verkeersintensiteit lager is dan 5.000 voertuigen per etmaal;
   b. de initiatiefnemer heeft geen ruimte voor de opslag op het eigen perceel;
   c. de opslag veroorzaakt geen schade aan de staat van de weg of aan beplanting;

ONTWERP

d. de opgeslagen stoffen of voorwerpen leveren geen gevaar op voor de weggebruiker;
e. de tijdelijke opslag duurt maximaal 1 week.

3. Indien wordt voldaan aan de in het tweede lid genoemde voorwaarden mag de activiteit slechts worden uitgevoerd, nadat de initiatiefnemer daarvoor een melding bij gedeputeerde staten heeft gedaan.
4. De melding dient minimaal twee weken voor aanvang van de geplande activiteiten te zijn gedaan.
5. De melding wordt ondertekend en bevat ten minste:
   a. de aanduiding van de activiteit;
   b. begin- en einddatum van de activiteit;
   c. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
   d. het wegnummer en de hectometrering, en ook het adres waarop de activiteit wordt verricht;
   e. de dagtekening.
6. Gedeputeerde staten kunnen op kosten van de initiatiefnemer, zo nodig zorgdragen voor beschermende maatregelen voor de weggebruiker.
7. Na beëindiging van de activiteit wordt de berm zo nodig weer in de oorspronkelijke staat hersteld.

Artikel 7.15 Uitvoering activiteiten en onderhoud door gedeputeerde staten

Gedeputeerde staten kunnen in de voorschriften van een omgevingsvergunning voor de activiteiten in de artikelen 7.9 tot en met 7.12 bepalen dat:
   a. de aanleg en het onderhoud van werken geschiedt door de provincie;
   b. een financiële vergoeding is verschuldigd voor genoemde aanleg en onderhoud.

Artikel 7.16 Maatwerkvoorschriften en vergunningvoorschriften

1. Gedeputeerde staten kunnen maatwerkvoorschriften stellen of een vergunningvoorschrift aan de omgevingsvergunning verbinden voor de activiteiten genoemd in de artikelen 7.9 tot en met 7.13.
2. Met een maatwerkvoorschrift of een vergunningvoorschrift kan worden afgeweken van de artikelen 7.9 tot en met 7.13.
3. Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 7.9 tot en met 7.13 kan worden verbonden.

Afdeling 7.3 Vaarwegen

Paragraaf 7.4 Vaarwegbeheer

Artikel 7.17 Toedeling vaarwegbeheer

1. De toedeling van het vaarwegbeheer opgenomen in Bijlage 7.2 Toedeling vaarwegenbeheer is als volgt:
   a. vaarwegen waarbij het vaarwegbeheer is toebedeeld aan Provincie Fryslân wordt Lijst A genoemd;
   b. vaarwegen waarbij het vaarwegbeheer aan overige openbare lichamen is toebedeeld wordt Lijst B genoemd;

ONTWERP

c. vaarwegen waarbij het vaarwegbeheer aan Wetterskip Fryslân is toebedeeld wordt Lijst C genoemd;
d. de Friese Meren waarbij het vaarwegbeheer is toebedeeld aan Provincie Fryslân wordt Lijst D genoemd.

2. Alvorens van de bevoegdheid tot wijzigen op basis van artikel 2.22, tweede lid, onder a van de Omgevingswet gebruik te maken, vragen gedeputeerde staten advies aan burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten, en zo nodig aan het waterschap of een ander openbaar lichaam, indien deze de vaarweg, of het meer beheren.
3. Op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in het tweede lid is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, waarbij het naar voren brengen van zienswijzen openstaat voor diegene wiens belang rechtstreeks bij het besluit is betrokken.

Artikel 7.18 Klasse-indelingen vaarwegen en verplichtingen vaarwegbeheerder

1. In Bijlage 7.3 is de algemene klasse-indeling van de vaarwegen met algemene normen per klasse vastgelegd.
2. De vaarwegbeheerder draagt zorg voor het onderhoud van de vaarweg. Het onderhoud omvat in ieder geval:
   a. het behouden of realiseren van het vastgestelde vaarwegprofiel van de vaarweg;
   b. het schoonhouden van de vaarweg met inbegrip van het verwijderen van obstakels, vuil en waterplanten.

Paragraaf 7.5 Provinciale vaarwegen en provinciale meren

Artikel 7.19 Toepassingsbereik beperkingengebieden provinciale vaarwegen en meren

1. Deze paragraaf gaat over activiteiten in de beperkingengebieden Provinciale vaarwegen, Beheerzones provinciale vaarwegen en Provinciale Meren.
2. De geometrische begrenzing van de provinciale vaarwegen is vastgelegd in Bijlage 7.4.
3. De geometrische begrenzing van de beheerzone vaarwegen is vastgelegd in Bijlage 7.4.
4. De geometrische begrenzing van de meren is vastgelegd in Bijlage 7.4.

Artikel 7.20 Oogmerken

1. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van de provinciale vaarwegen en provinciale meren, om deze te behoeden tegen nadelige gevolgen van activiteiten op of rond deze vaarwegen en meren, zodat de provinciale vaarwegen en meren hun economische en recreatieve functie kunnen behouden.
2. Taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling kunnen ook worden uitgeoefend met het oog op de volgende belangen:
   a. het beschermen van landschappelijke en aardkundige waarden;
   b. het beschermen van ecologische waarden en natuur;
   c. het beschermen van cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 7.21 Specifieke zorgplicht

Degene die een beperkingengebied-activiteit met betrekking tot een vaarweg of meer in beheer bij de provincie verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, genoemd in artikel 7.20, draagt zorg:

a. voor het veilig en doelmatig gebruik en de instandhouding van de provinciale vaarwegen en provinciale meren;

ONTWERP

b. voor het gebruik van een vaarweg in overeenstemming met haar functie als openbare vaarweg;
c. voor het gebruik van een meer in overeenstemming met haar functie als openbaar water;
d. voor het behoud van het vrije zicht van de vaarweggebruiker en het niet verder verslechteren van het bestaande zicht, voor zover dat door omstandigheden al beperkt is;
e. dat werkzaamheden of het plaatsen van vaste stoffen of voorwerpen op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat hieruit geen schade voor de vaarweg, het meer of de vaarweggebruikers kan ontstaan;
f. voor het voorkomen van hinder voor vaarweggebruikers, veroorzaakt door het deponeren van al dan niet vaste stoffen of voorwerpen in, op, of boven of naast de vaarweg;
g. voor het voorkomen van verontreiniging in een vaarweg, meer of beheerzone van een vaarweg met hinderlijke stoffen of beplantingsresten;
h. voor het voorkomen van aantasting van de provinciale oeververdediging en provinciale vaarwegen door wortels van beplanting op de oever.

Artikel 7.22 Algemene verboden met betrekking tot de beperkingengebieden

1. Bij de provinciale vaarwegen Krúswetter, Houkesleat, Van Harinxmakanaal, de Vaarweg naar Drachten, Johan Frisokanaal, Djipsleat te Akkrum, Polsleat te Akkrum, de Vaarweg naar Heerenveen en de Wide Wimerts, Hegemer Far, vanaf Johan Frisokanaal tot 1e haven oost van De Draei, is het verboden een beperkingengebied-activiteit te verrichten met betrekking tot de provinciale vaarweg of de beheerzone, bestaande uit het blokkeren van radarzichtlijnen.
2. Het is verboden om het vrije zicht van de vaarweggebruiker in een binnenbocht op een provinciale vaarweg, bij een aansluiting of bij een kruising te hinderen door het oprichten van een werk of het opslaan van stoffen of voorwerpen.
3. Het is verboden beplanting aanwezig te hebben die het vrije uitzicht van de vaarweggebruiker belemmert of anderszins hinder of gevaar oplevert voor de vaarweggebruiker, met uitzondering van monumentale bomen.
4. Het is verboden een windturbine op te richten in een provinciale vaarweg, in het beperkingengebied provinciale vaarweg en in de beheerzone van een vaarweg, of in een provinciaal meer.
5. De rotorbladen van een windturbine mogen zich niet bevinden binnen de beperkingengebieden.

Artikel 7.23 Omgevingsvergunningplicht voor werken in, op, onder of langs provinciale vaarwegen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in de beperkingengebieden provinciale vaarwegen, beheerzone provinciale vaarwegen en provinciale meren, door:
   a. in, op, boven, onder of naast de vaarweg, en in, op, boven of onder provinciale meren, werken op te richten, in stand te houden, te wijzigen of te verwijderen;
   b. de aanleg van een kunstwerk boven of onder een vaarweg, zoals een brug, sluis, aquaduct, naviduct of ander kunstwerk;
   c. een aansluiting op een provinciale vaarweg te maken, te wijzigen of ongedaan te maken;
   d. het gebruik van een aansluiting:
      1. te wijzigen van particulier gebruik naar bedrijfsmatig gebruik;

2. te intensiveren als gevolg van een veranderde bedrijfsvoering;

e. op of aan het water borden, spandoeken, handelsreclame, vlaggenmasten en licht- of geluidgevende voorzieningen te hebben, te plaatsen of te wijzigen;

f. kunstuitingen aanwezig te hebben, op te richten, of te wijzigen.

2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning weigeren voor de in het eerste lid, onder e. genoemde activiteiten, indien:
   a. sprake is van commerciële aanduidingen;
   b. de hoeveelheid verwijzingen op een locatie het maximum aantal overschrijdt.
3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning weigeren voor de in het eerste lid onder f genoemde activiteiten, indien:
   a. de veiligheid van de vaarweggebruiker in het geding is;
   b. de activiteit afbreuk doet aan de landschappelijke beleving;
   c. negatief is geadviseerd door Keunstwurk;
   d. het onderhoud aan de vaarweg ernstig wordt belemmerd.

Artikel 7.24 Omgevingsvergunningplicht voor kabels en leidingen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in de beperkingengebieden provinciale vaarwegen, beheerzones en provinciale meren, bestaande uit het aanleggen, wijzigen, het aanwezig hebben van, of het verwijderen van kabels en leidingen.
2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor kabels of leidingen wijzigen of intrekken, indien:
   a. een kabel of leiding, of een deel daarvan, moet worden verlegd als gevolg van werkzaamheden van de provincie of derden en er geen ruimte is om de kabel of leiding te laten liggen of terug te plaatsen;
   b. de vergunninghouder niet voldoet aan het verzoek tot het nemen van maatregelen of het doen van aanpassingen, die nodig zijn voor de realisering van provinciale infrastructurele maatregelen of voor de uitvoering van beheer en onderhoud.
3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor kabels of leidingen weigeren, indien er een aanmerkelijke kans bestaat op schade of aantasting van het veilig en doelmatig gebruik van een provinciale vaarweg of een provinciaal meer.

Artikel 7.25 Maatwerkvoorschriften en vergunningvoorschriften

1. Gedeputeerde staten kunnen maatwerkvoorschriften stellen of een vergunningvoorschrift aan de omgevingsvergunning verbinden voor de activiteiten genoemd in de artikelen 7.23 en 7.24.
2. Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 7.23 en 7.24 kan worden verbonden.

ONTWERP

HOOFDSTUK 8 Nadeelcompensatie en schade

Afdeling 8.1 Nadeelcompensatie

Artikel 8.1 Reikwijdte

Deze afdeling is van toepassing op verzoeken om nadeelcompensatie gericht aan de provincie Fryslân of één van haar bestuursorganen.

Artikel 8.2 Adviseur en adviescommissie

1. Gedeputeerde staten kunnen een adviseur benoemen, die tot taak heeft hen van advies te dienen over de op het verzoek om nadeelcompensatie te nemen beslissing.
2. In complexe gevallen kunnen gedeputeerde staten meerdere adviseurs benoemen, met een maximum van drie, die samen een adviescommissie vormen.
3. De adviseur of adviescommissie onderzoekt:
   a. of de schade het gevolg is van een besluit, of de uitoefening van een taak of bevoegdheid zoals bedoeld in artikel 4:126 Algemene wet bestuursrecht juncto artikel 15.1 Omgevingswet;
   b. of de schade geheel of gedeeltelijk ten laste van de benadeelde behoort te blijven;
   c. de omvang van de schade;
   d. of de schade niet anderszins is verzekerd.
4. De adviseur of adviescommissie rapporteert aan gedeputeerde staten over de bevindingen en adviseert over de uit te keren vergoeding.
5. De adviseur of adviescommissie kan, al dan niet op verzoek van gedeputeerde staten, tevens voorstellen doen voor het toekennen van een andere vergoeding dan een geldsom.

Artikel 8.3 Onafhankelijkheid adviseur of adviescommissie

Tot adviseur kunnen niet worden benoemd:
   a. leden van het college van gedeputeerde staten;
   b. leden van provinciale staten.

Artikel 8.4 Betrokkenheid aanvrager en belanghebbenden bij benoeming adviseur of adviescommissie

1. Voordat aan de adviseur of adviescommissie opdracht tot advisering wordt verstrekt, worden de aanvrager, andere betrokken bestuursorganen en belanghebbenden schriftelijk geïnformeerd over het voornemen tot benoeming van de adviseur of adviescommissie.
2. Zij worden in de gelegenheid gesteld om binnen twee weken na de bekendmaking van het voornemen tot benoeming een wrakingsverzoek in te dienen.
3. Het college beslist binnen vier weken op een ingediend wrakingsverzoek.

Artikel 8.5 Bevoegdheden en verplichtingen

1. Gedeputeerde staten en de aanvrager verschaffen de adviseur of adviescommissie de gegevens die voor de advisering nodig zijn en waarover zij in redelijkheid de beschikking kunnen krijgen.

ONTWERP

2. De adviseur of adviescommissie kan inlichtingen en adviezen inwinnen bij derden. Indien hiermee kosten zijn gemoeid, wordt deze bevoegdheid pas uitgeoefend na instemming van gedeputeerde staten.
3. De adviseur of adviescommissie kan zo nodig een plaatsopneming houden.

Artikel 8.6 Onderzoeksprocedure

1. De adviseur of adviescommissie stelt de aanvrager in kennis van de te volgen procedure.
2. De adviseur of adviescommissie stelt de aanvrager, gedeputeerde staten of andere betrokken bestuursorganen of belanghebbenden, in de gelegenheid tot het geven van een mondelinge toelichting. Partijen kunnen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen.
3. Van de toelichtingen wordt een verslag gemaakt. Het verslag wordt aan de aanvrager, gedeputeerde staten, andere betrokken bestuursorganen en belanghebbenden toegezonden.
4. De adviseur of adviescommissie is bevoegd om partijen binnen een gestelde termijn overlegging van nadere gegevens of stukken te verzoeken.
5. De adviseur of adviescommissie stelt een conceptadvies op.
6. De aanvrager, gedeputeerde staten, andere betrokken bestuursorganen en belanghebbenden, kunnen binnen vier weken gerekend vanaf de dag van verzending schriftelijk bedenkingen tegen het conceptadvies aan de adviseur of adviescommissie kenbaar maken.
7. De adviseur of adviescommissie stelt het advies vast binnen een door gedeputeerde staten te bepalen termijn. Op verzoek van de adviseur of commissie kunnen gedeputeerde staten deze termijn met ten hoogste zes maanden verlengen.
8. De adviseur of adviescommissie zendt het advies terstond toe aan de aanvrager, gedeputeerde staten en andere betrokken bestuursorganen en belanghebbenden.

Artikel 8.7 Voorschotten

1. Gedeputeerde staten kunnen de aanvrager op verzoek een voorschot toekennen, indien aannemelijk is dat hij in aanmerking komt voor nadeelcompensatie en zijn belang een voorschot redelijkerwijs rechtvaardigt.
2. Alvorens op het in het eerste lid bedoelde verzoek te besluiten kunnen gedeputeerde staten de adviseur of adviescommissie horen.

Artikel 8.8 Drempelbedrag

1. Een verzoek om nadeelcompensatie wordt niet in behandeling genomen indien de schade minder bedraagt dan € 500,- voor een natuurlijk persoon, of € 2.500,- voor een rechtspersoon.
2. Het in het eerste lid bepaalde is niet van toepassing op verzoeken tot vergoeding van planschade.

Afdeling 8.2 Tegemoetkoming schade veroorzaakt door in het wild levende dieren

Artikel 8.9 Aanvraag tegemoetkoming schade

1. Een aanvraag om een tegemoetkoming in schade aangericht door van nature in het wild levende dieren, als bedoeld in artikel 15.53, eerste lid van de Omgevingswet wordt door de aanvrager langs elektronische weg bij BIJ12 ingediend op een daartoe door of namens gedeputeerde staten vastgesteld formulier met bijlagen.

ONTWERP

2. De aanvraag wordt ingediend uiterlijk binnen zeven werkdagen, nadat de aanvrager de schade heeft geconstateerd.
3. Schade die niet binnen zeven werkdagen na constatering door de aanvrager op het in het eerste lid vermelde formulier met bijlagen bij BIJ12 is ingediend, komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking.

Artikel 8.10 Taxatie schade

1. De aanvrager mag het gewas, de teelt of de producten, waarop de aanvraag om tegemoetkoming betrekking heeft, niet eerder oogsten of van zijn bedrijf afvoeren, dan nadat de schade definitief is getaxeerd door de taxateur.
2. Indien de aanvrager opmerkingen over het formulier 'bevestiging taxatie aanvrager' kenbaar wil maken, zendt hij zijn reactie binnen acht werkdagen na ontvangst van het formulier, per e-mail of per post naar BIJ12.

ONTWERP

HOOFDSTUK 9 Procedures

Artikel 9.1 Ontheffingen

1. Gedeputeerde staten kunnen op aanvraag van burgemeester en wethouders of een waterschap een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet verlenen van het bepaalde in de artikelen 2.5, 2.6, tweede lid, onder b., 2.7, 2.9, tweede lid, onder b., 2.10, onder c, 2.14, 2.16, tweede lid, 2.22, eerste lid, onder c., 2.24, eerste lid, onder b. en tweede lid, 2.25 en 3.4 van deze verordening, in gevallen waarbij de zorg voor de fysieke leefomgeving van het openbaar lichaam tot wie de instructieregel zich richt onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen belangen.
2. Provinciale staten worden geïnformeerd over door gedeputeerde staten verleende ontheffingen als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 9.2 Inhoud aanvraag ontheffing

Een aanvraag om een ontheffing bevat in ieder geval:

a. een beschrijving van de activiteit en situatie waarvoor de ontheffing wordt gevraagd;
b. een digitale verbeelding, dan wel een of meer kaarten op een zodanige schaal dat een duidelijk beeld wordt verkregen van de plaats waarop de ontheffing betrekking heeft;
c. een beschrijving van de redenen waarom ontheffing wordt aangevraagd;
d. een beschrijving van de mogelijke gevolgen van de ontheffing voor het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing wordt gevraagd.

Artikel 9.3 Weigering

Een ontheffing wordt geweigerd indien door het stellen van voorschriften niet voldoende kan worden tegemoetgekomen aan het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing wordt gevraagd.

Artikel 9.4 Wijziging en intrekking

Een ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken, indien:

a. het gebruik maken van de ontheffing ontoelaatbaar nadelige gevolgen heeft voor het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing is verleend;
b. gedurende drie jaar na inwerkingtreding van het besluit waarbij de ontheffing is verleend, geen gebruik is gemaakt van de ontheffing.

Artikel 9.5 Beslistermijn

1. Gedeputeerde staten beslissen binnen 12 weken nadat de aanvraag om ontheffing is ontvangen op het verzoek om ontheffing.
2. Indien gedeputeerde staten niet binnen de in het eerste lid genoemde termijn kunnen beslissen, delen zij dit aan de aanvrager van de ontheffing mee, onder vermelding van de termijn waarbinnen de beslissing wel tegemoet kan worden gezien.

ONTWERP

Artikel 9.6 Wijzigingsbevoegdheid bij kennelijke onjuistheden

Gedeputeerde staten zijn bevoegd om kennelijke onjuistheden in de tekst van deze verordening, de bijlagen en de kaarten die bij de verordening horen, en de digitale verbeelding daarvan, te corrigeren.

ONTWERP

HOOFSTUK 10 Overgangs- en slotbepalingen

Afdeling 10.1 Algemeen

Artikel 10.1 Intrekking

De volgende verordeningen worden ingetrokken:
- Verordening Romte Fryslân;
- Provinciale Milieuverordening;
- Waterverordening provincie Fryslân;
- Wegenverordening provincie Fryslân
- Ontgrondingrenverordening Friesland;
- Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017;
- Distelverordening;
- Jakobskruiskruidverordening provincie Fryslân 2007;
- Procedureverordening advisering tegemoetkoming planschade provincie Fryslân 2011;
- Verordening Nadeelcompensatie
- Regeling weidevogelcompensatie Fryslân 2014;

Afdeling 10.2 Overgangsbepalingen

Artikel 10.2 Overgang divers

PM
De overgangsbepalingen zullen in de fase tussen ontwerp en definitief worden toegevoegd. Hierbij zal met name gekeken worden naar de Verordening Romte Fryslân en de Verordening Wet natuurbescherming 2017.

Artikel 10.3

Op een verzoek om nadeelcompensatie als bedoeld in artikel 8.1, ingediend voor de datum van inwerkingtreding van deze Verordening blijft de Verordening Nadeelcompensatie provincie Fryslân of de Procedureverordening advisering tegemoetkoming in planschade provincie Fryslân 2011 van toepassing.

Afdeling 10.3 Slotbepalingen

Artikel 10.4 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2022.

Artikel 10.5 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Omgevingsverordening Fryslân 2022.

ONTWERP

ALGEMENE TOELICHTING

1. Inleiding

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2022 in werking en stelt een provinciale omgevingsvisie en een provinciale omgevingsverordening verplicht. Het gaat daarbij om één integrale omgevingsvisie en omgevingsverordening voor de gehele fysieke leefomgeving voor het provinciale grondgebied. De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval (artikel 1.2 Ow): bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed, werelderfgoed en activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.

De wet zelf is het fundament van het nieuwe stelsel. De wet geeft instrumenten voor het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving. De wet werkt door in vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's): 1. Omgevingsbesluit, 2. Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl), 3. Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en 4. Besluit bouwen leefomgeving (hierna: Bbl).

Het idee achter de Omgevingswet is simpel: één wet die alle wetten voor de leefomgeving bundelt en moderniseert. De Omgevingswet heeft als doel om alle onderdelen van de fysieke leefomgeving met elkaar in samenhang te brengen. Met ruimte om lokale initiatieven mogelijk te maken en oplossingen op maat te creëren.

Met de wet worden de huidige 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving teruggebracht tot één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures, neergelegd in 1 Omgevingswet en 4 AMvB's.[1] De Omgevingswet kent zes kerninstrumenten: de omgevingsvisie, algemene regels (de omgevingsverordening), het omgevingsprogramma, het omgevingsplan, de omgevingsvergunning en het projectbesluit.

De instrumenten worden hierna kort toegelicht, waarna vervolgens uitgebreider wordt ingegaan op het instrument omgevingsverordening.

De omgevingsvisie is een integrale visie met strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Deze visie wordt door het Rijk, door de provincies en gemeenten voor hun huishouding en grondgebied vastgesteld. Het is een politiek-bestuurlijk document dat het beleid voor de fysieke leefomgeving integraal omschrijft. Integraal betekent dat de visie betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving en aansluitend bij de reikwijdte van de Omgevingswet.

[1] Voorzien is dat de Omgevingswet uiteindelijk in de plaats komt van: –26 wetten, te weten de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Crisis- en herstelwet, de interim-wet stad-en-milieubenadering, de Onteigeningswet, de Ontgrondingenwet, de Planwet verkeer en vervoer, de Spoedwet wegverbreding, de Tracéwet, de Waterstaatswet 1900, de Waterwet, de Wegenwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet beheer rijkswater-staatswerken, de Wet bodembescherming, de Wet geluidhinder, de Wet geurhinder en veehouderij, de Wet herverdeling wegenbeheer, de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, de Wet inrichting landelijk gebied, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet natuurbescherming, de Wet milieubeheer, de Wet ruimtelijke ordening, de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Wrakkenwet; –delen van de Monumentenwet 1988 en de Woningwet; –bepalingen uit wetgeving voor energie, mijnbouw, luchtvaart en spoorwegen die een rol spelen bij besluiten over ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Het omgevingsplan voor gemeenten is de gebiedsdekkende regeling waarin in ieder geval alle regels worden gesteld die het belang van de fysieke leefomgeving als motief hebben. Het is de opvolger van het bestemmingsplan, maar bevat daar bovenop ook lokale algemene regels die voorheen waren opgenomen in bijvoorbeeld de ligplaatsen- en kapverordening etc. In ieder geval moet het omgevingsplan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties bevatten en zijn de gemeenten verplicht de regels die met het oog daarop nodig zijn in het omgevingsplan op te nemen.

Het omgevingsplan kan ook gewijzigd worden door middel van een vergunning voor een zogenaamde “omgevingsplanactiviteit”. De Omgevingswet definieert de omgevingsplanactiviteit als:

a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het verboden is deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan.
b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het verboden is deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan. of:
c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

De omgevingsvergunning integreert en harmoniseert onder andere de vergunningverlening voor bestaande vergunning-plichtige activiteiten uit de domeinen bouw, milieu, cultureel erfgoed en ruimtelijke ordening met de watervergunning uit de Waterwet, NB-wet vergunning, de ontgrondingen-vergunning uit de Ontgrondingenwet, de vergunningen of ontheffingen op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Spoorwegwet, de Wet lokaal spoor en de Wet luchtvaart.

Het projectbesluit is een instrument voor het Rijk, provincies en waterschappen voor het toestaan van veelal complexe projecten in de fysieke leefomgeving met een publiek belang. Met dit instrument wordt een procedure geboden voor projecten waarbij een overheidsorgaan een verantwoordelijkheid heeft, zoals infrastructuur en waterveiligheid, maar ook voor private initiatieven waarbij privaat initiatief en het bereiken van publieke doelen in de fysieke leefomgeving samenvallen. Bij het eerste gaat het om activiteiten van de overheid mogelijk te maken en ruimte te geven aan projecten met een publiek belang. Voorbeelden zijn de aanleg of uitbreiding van een hoofdweg, of versterking van een primaire waterkering.

Omgevingsverordening

Op grond van artikel 2.6 Omgevingswet stellen provinciale staten één Omgevingsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen. De voorliggende Omgevingsverordening vervangt daarmee ongeveer een tien- tot vijftiental sectorale verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving in Fryslân. De belangrijkste worden hierna genoemd: - Verordening Romte Fryslân, Provinciale milieuverordening Fryslân, Waterverordening provincie Fryslân, Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017, Ontgrondingenverordening Friesland, Wegenverordening provincie Fryslân en de Vaarwegenverordening Fryslân 2014 (gedeeltelijk).

De Omgevingsverordening moet uiterlijk in werking treden op het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt, omdat er geen overgangsrecht voor de provinciale verordeningen is opgenomen.

ONTWERP

De Omgevingsverordening kan de volgende typen regels bevatten:

- zogenaamde instructieregels: regels die zien op de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen;
- zogenaamde verbodsbepalingen: regels die gericht zijn tot burgers en bedrijven, zoals algemene regels en vergunningstelsels;
- regels die gericht zijn tot het uitvoerend provinciaal bestuur (GS), zoals omgevingswaarden en beoordelingsregels voor vergunningaanvragen, het toepassen van flexibiliteit (maatwerkvoorschriften) of regels over het opstellen van programma's en projectbesluiten;

<u>Sturingsfilosofie Omgevingswet</u>

In de Omgevingswet is veel aandacht voor de sturingsfilosofie: het gaat daarbij over de wijze waarop een overheid samenwerkt met medeoverheden en belanghebbenden.

Uitgangspunt is dat in de huidige netwerksamenleving plannen en projecten in de fysieke leefomgeving niet meer door een enkele partij tot stand kunnen worden gebracht of kunnen worden opgelegd. De Omgevingswet biedt volop kansen voor nieuwe initiatieven en dynamiek op het terrein van de fysieke leefomgeving.

De houding van de overheid moet ten opzichte van initiatiefnemers veranderen van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Dit betekent dat de overheid niet meer denkt in onmogelijkheden, maar in mogelijkheden. Dat vergt van overheden een andere houding, gebaseerd op participatie en overleg.

De wetgever heeft met de Omgevingswet de volgende punten centraal gezet:

- *Beleidscyclus*: de continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving staat centraal in het cyclisch proces van beleidsontwikkeling (Omgevingsvisie) - beleidsdoorwerking (Omgevingsverordening en programma's) - uitvoering van het beleid (algemene regels, vergunningen en projectbesluiten) en terugkoppeling (toezicht, handhaving, monitoring en evaluatie). Er is ruimte voor ontwikkeling;
- *Vertrouwen: in initiatiefnemers, van de burger in de overheid en tussen overheden onderling. Dit komt tot uitdrukking in de instrumenten in de Omgevingswet die gekozen worden om de ambities en doelstellingen te realiseren;*
- *Subsidiariteit: 'decentraal, tenzij'. De provincie oefent een taak of bevoegdheid alleen uit als dat nodig is (artikel 2.3, tweede lid Omgevingswet):*

    a. met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of
    b. voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting;

- *Participatie: voor een goede voorbereiding van beleids- en besluitvorming voor de fysieke leefomgeving is het vroegtijdig betrekken van de omgeving belangrijk. Maatwerk is van belang: welke partij, in welk stadium, over welk onderwerp en op welke manier.*

CONCEPT

Omgevingsverordening Fryslân

Typen regels en doorwerking

De regels in de nieuwe Omgevingsverordening zijn gebaseerd op:

1. de beleidsdoelen c.q. provinciale belangen, die zijn geformuleerd in de Omgevingsvisie en de daarin beschreven nieuwe wijze van werken. De regels in de Omgevingsverordening werken met name door in de gemeentelijke Omgevingsplannen; dit zijn de zogenaamde instructieregels.
2. instructieregels van het Rijk: een aantal regels in de omgevingsverordening dienen verplicht hierin te worden opgenomen. Dit heeft het Rijk zo bepaald in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Voorbeelden hiervan zijn de grondwaterbeschermings-regels en de regels ter bescherming van het natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Omgevingsvisie zelf werkt niet door in gemeentelijke plannen en is alleen bindend voor de wijze waarop gedeputeerde staten uitvoering geven aan het provinciale omgevingsbeleid. Beleidsdoelen ('provinciale belangen') die juridische doorwerking dienen te krijgen naar gemeentelijke plannen moeten in de Omgevingsverordening worden geborgd. Op deze wijze heeft de wetgever een scheiding tussen beleid (omgevingsvisie) en juridische normstelling (omgevingsverordening) aangebracht. Dit principe is overigens niet nieuw: met de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) 2008 is dit al geïntroduceerd.

Enkele principes van de Omgevingswet en de Omgevingsvisie, met name 'Ja, mits…' en 'Decentraal wat kan', lagen ook al besloten in de Wro van 2008 en de daarop gebaseerde ruimtelijke verordeningen die Provinciale Staten in 2011 en 2014 hebben vastgesteld. Deze denklijn en bijbehorende werkwijze worden nu in de Omgevingsverordening verder en consequent doorgetrokken. Minder dan voorheen worden vooraf harde grenzen vastgelegd. Vanuit meer kwalitatieve kaders worden mogelijkheden gegeven voor ontwikkeling, met waarborgen voor andere belangen en waarden.

Van belang daarbij is het volgende: de ruimtelijke inrichting en ordening van de fysieke leefomgeving kent twee kanten: bescherming (van waarden) enerzijds en ontwikkeling anderzijds. Die twee moeten in een evenwichtige verhouding staan. Ook is het van belang om te onderkennen dat er verschil in belangen kan bestaan. De initiatiefnemer heeft altijd een 'buurman' of omgeving die te maken krijgt met de effecten van een ontwikkeling. De Omgevingswet vraagt expliciet om betrokkenheid van die omgeving. De 'mits' van 'ja, mits' dient ook invulling te worden gegeven met behulp van participatie.

Met de nieuwe wijze van werken willen we daarom ruimte bieden aan initiatiefnemers, met inachtneming van een aantal kwalitatieve kaders en randvoorwaarden, met oog voor en participatie van de omgeving.

ONTWERP

2. Provinciale sturingsfilosofie

Met de hiervoor geschetste wijze van werken met de Omgevingsverordening geven we invulling aan de wettelijke bepaling (artikel 2.18, eerste lid Omgevingswet) dat de provincie 'zorgdraagt voor de gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen'.

Voor het stellen van regels in de verordening is niet alleen van belang dat sprake is van door Provinciale Staten benoemde provinciale beleidsdoelen/belangen, maar ook (Ow, artikel 2.3, tweede lid) dat die belangen niet 'doelmatig en doeltreffend' door gemeenten kunnen worden behartigd. Dit is het zogenaamde subsidiariteitsbeginsel in de Omgevingswet. Op basis hiervan hebben we de beleidsitems geselecteerd die we in de verordening regelen. Ook de wijze waarop we met die regels afstemmen en samenwerken met gemeenten, initiatiefnemers en de 'omgeving' daarvan, is hierop gebaseerd.

Werken met de negen principes van de Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie introduceert vier inhoudelijke principes en vijf samenwerkingsprincipes als belangrijke hulpmiddelen bij het maken van keuzes voor de fysieke leefomgeving.
We passen de principes zelf toe, maar vragen ook aan andere partijen om ze toe te passen.

De vier inhoudelijke principes geven inhoudelijk richting aan keuzes, plannen en projecten voor de fysieke leefomgeving. Doelen staan hierbij centraal. De uitkomst ligt vooraf niet vast, zodat maatwerk per gebied mogelijk is: in verschillende situaties kan tot verschillende oplossingen worden gekomen. Wel is van belang dat de principes naar hun intentie worden toegepast en onderbouwd. Ze geven aan wat bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving belangrijk is om ambities en doelen toekomstbestendig te realiseren.

De vijf samenwerkingsprincipes geven richting aan onze wijze van samenwerken met andere partners. Ze helpen ons bij het bepalen en invullen van onze rollen en taken. We willen voor het realiseren van onze ambities en doelen aansluiten bij de actieve en energieke samenleving, en midden tussen de andere partijen staan. Enkele samenwerkingsprincipes ('rolbewust', 'aansluiten bij wat er al gebeurt') komen tot uiting in de beleidskeuzes in de Omgevingsvisie en in het handelen van de provincie in beleidsdossiers en de uitvoering daarvan. De samenwerkingsprincipes 'decentraal wat kan', 'ja, mits' en 'sturen op proces, ruimer op inhoud', bepalen mede welke onderwerpen we in de Omgevingsverordening regelen. Voor de inhoud van de regels in de Omgevingsverordening zijn deze samenwerkingsprincipes van minder belang. Daarom gaan we hierna nader in op de inhoudelijke principes.

Inhoudelijke principes

De vier inhoudelijke principes ('Zuinig en meervoudig ruimtegebruik', 'Omgevingskwaliteiten als ontwerpbasis', 'Koppelen en verbinden als uitdaging' en 'Gezond en veilig') krijgen hun vertaling en betekenis in de regels van de verordening zelf. Deze principes vormen de vertrekbasis voor gemeentelijke omgevingsplannen, en geven invulling aan een goede kwaliteit van de leefomgeving. Ze bieden daarmee tegelijk aangrijpingspunten voor gemeenten om de leefomgevingsklimaat op lokaal niveau te borgen.

ONTWERP

Een goede omgevingskwaliteit is een publiek belang. Het gaat daarbij niet om de maximale kwaliteit voor één gebruiker, maar om goede kwaliteit voor de gemeenschap. Het gaat niet alleen over het visuele aspect, maar is gericht op het samengaan van gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde.
Een goede omgevingskwaliteit is een van de maatschappelijke doelstellingen van de Omgevingswet, in samenhang met een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen daarvan ter vervulling van maatschappelijke behoeften. De Memorie van Toelichting benoemt een aantal aspecten van omgevingskwaliteit: cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en de kwaliteit van natuur en landschap. Het gaat zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de intrinsieke waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden en aan dier- en plantensoorten.

Omgevingskwaliteit is een dynamisch begrip. De waardering van kwaliteitsaspecten is tijd- en plaatsgebonden. Daarom wordt dit begrip in de Omgevingswet niet verder gedefinieerd en ligt de zorg daarvoor in hoofdzaak op het provinciale en gemeentelijke niveau. Het Rijk stelt slechts regels over de omgevingskwaliteit voor zover er sprake is van een nationaal belang of een internationale verplichting. Dat speelt voor natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed en belangen als defensie, hoofdinfrastructuur en kustverdediging. Andere aspecten, in het bijzonder de architectonische kwaliteit van bouwwerken, de stedenbouwkundige kwaliteit en de kwaliteit van het landschap, moeten worden beschermd door de provincies en de gemeenten in hun eigen regelgeving. Zij geven het begrip omgevingskwaliteit inhoud in hun omgevingsvisies en stellen bijbehorende regels vast in de omgevingsverordening of het omgevingsplan (en desgewenst aanvullend beleid of instrumenten).

De inhoudelijke principes gelden voor alle ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.
Ze helpen gemeenten om ontwikkelingen te beoordelen, zo nodig bij te sturen, en te onderbouwen. In veel gevallen hoeven wij daarbij niet vooraf, in het stadium van initiatief/ideevorming, betrokken te worden; bij de beoordeling van (voorontwerp) Omgevingsplannen en bij onze advisering over - voor zover vereist - besluiten tot instemming met de 'Omgevingsplanactiviteiten-buitenplans', zullen we terughoudend toetsen of de motivering voldoende is. Door middel van de systematiek van de basis- en afwijkingsregels, geven we vooraf helderheid over ontwikkelingen die zonder meer, mits afdoende gemotiveerd, mogelijk zijn.

Enkele ontwikkelingen hebben zodanige effecten op de leefomgeving dat hierbij ook provinciale belangen spelen. In de toelichting bij de betreffende artikelen geven we aan wanneer hiervan sprake is. In deze gevallen willen we vooraf betrokken worden en denken we mee over oplossingen. De Nije Pleats methode of omgevingstafels zijn geschikte manieren om samen met partijen, waaronder initiatiefnemer en zo mogelijk omwonenden, hieraan invulling te geven. Dit speelt in ieder geval bij ontwikkelingen waarop de uitzonderingsregels van toepassing zijn. Deze ontwikkelingen worden beoordeeld op hun aanvaardbaarheid en meerwaarde, aan de hand van de principes. De locatie, aard, omvang en wijze van invulling/ inrichting van de ontwikkeling zijn in dat gezamenlijke gesprek aan de orde.

ONTWERP

Systematiek van de Regels

De regels in de Omgevingsverordening hebben de volgende opbouw:

- een basisregel die aangeeft in hoeverre en in welke mate een ontwikkeling zonder meer mogelijk is;
- een afwijkingsregel, met kwalitatieve kaders waarbinnen afwijking van de basisregel mogelijk is;
- een uitzonderingsregel voor bijzondere situaties, waarmee een ontwikkeling mogelijk kan worden gemaakt die verder strekt dan de basis- en afwijkingsregels; in dat geval , mits o.a. in voldoende mate inhoud kan worden gegeven aan de vier inhoudelijke principes.

De eerdere verordeningen ruimte (2011 en 2014) gingen uit van: '*helderheid over wat wél kan en over wat níet kan'*. Deze nieuwe verordening gaat, op basis van het principe 'sturen op proces, ruimer op inhoud', meer uit van: *'helderheid over wat zonder meer kan en een kwalitatief afwegingskader voor wat wellicht kan'*. Voor enkele onderdelen, zoals 'windturbines' en 'stedelijke functies' in het buitengebied, blijft echter nog wel sprake van een bewust verkozen begrenzing van mogelijkheden.

In de basis- en afwijkingsregels worden in enkele gevallen ook objectieve, kwantitatieve grenzen gesteld. Hoewel deze niet in de Omgevingsvisie staan, geven ze wel een juridisch hanteerbare vertaling van onderdelen van de visie.

Deze normen werken echter niet als bovengrens: met de uitzonderingsregels kan daarvan worden afgeweken. De normen vormen aldus een tussenstation: ontwikkelingen binnen de normen zijn zonder meer mogelijk, mits gemotiveerd,; daarboven volgt een nadere afweging, in samenwerking, met de provincie 'aan tafel'.

De regels van de verordening geven niet exact aan in welke situaties de provincie vroegtijdig betrokken moet worden. De Omgevingswet (artikel 2.2, eerste lid) gaat uit van goed overleg en afstemming tussen overheden als de situatie en omstandigheden daarom vragen. De toelichting op de betreffende artikelen in de verordening geeft hier wel meer duidelijkheid over; dit is als indicatie bedoeld en biedt ruimte voor maatwerk. Bij twijfel adviseren we gemeenten om contact met de provincie op te nemen.

Doorwerking naar omgevingsvergunningen

De regels van de omgevingsverordening werken ook door naar omgevingsvergunningen die afwijken van het gemeentelijk omgevingsplan: in de nieuwe terminologie van de Omgevingswet worden dit omgevingsvergunningen voor omgevingsplan-activiteiten (*opa*) genoemd.

Dit is geregeld in artikel 5.21 van de Omgevingswet. De Memorie van toelichting van de Omgevingswet zegt daarover: "*Voor een buitenplanse omgevingsplan-activiteit kan, zoals vermeld, een vergunning worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarnaast wordt de mogelijkheid om een vergunning te verlenen in afwijking van het omgevingsplan begrensd door de instructieregels en instructies die het Rijk en de provincie hebben gesteld over het omgevingsplan".*

ONTWERP

Omgevingswaarden

Een nieuw – ondersteunend – instrument in de Omgevingswet zijn omgevingswaarden. Dit zijn objectief te bepalen normen die de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen.
De afweging of en waarvoor er omgevingswaarden komen, gebeurt bij voorkeur in de omgevingsvisie. De vaststelling van de waarde gebeurt in de omgevingsverordening. Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of andere objectieve termen, die door een onafhankelijke instantie moeten worden gevalideerd.

Een omgevingswaarde bindt alleen het orgaan dat de waarde vaststelt. Als het nodig is dat de omgevingswaarde doorwerkt naar het omgevingsplan, de waterschapsverordening of omgevingsvergunningen, zijn aanvullende (instructie- of beoordelings-)regels nodig in de omgevingsverordening.

De provincie is op grond van artikel 2.13 Ow verplicht om omgevingswaarden vast te stellen voor:

- regionale waterkeringen;
- gemiddelde kans op overstroming per jaar van bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden;
- geluid rond provinciale wegen en lokale spoorwegen, in de vorm van geluidreductieplafonds.

Als een omgevingswaarde wordt vastgesteld, wordt aangegeven of die waarde een resultaatsverplichting, een inspanningsverplichting of een andere verplichting inhoudt. Een andere verplichting van de omgevingswaarde kan bijvoorbeeld betrekking hebben op de mogelijkheden tot afweging (zowel in zichzelf als ten opzichte van andere waarden) en op de mogelijkheden voor afwijking of uitstel.

Voor een vastgestelde omgevingswaarde geldt een monitoringsplicht op grond van artikel 20.1 van de Omgevingswet. De omgevingsverordening bepaalt de methode van monitoring en wijst het bestuursorgaan of een andere instantie aan die met de uitvoering van de monitoring is belast (artikel 20.2, eerste lid Ow). Zo is voor water het waterschap vaak de uitvoerende organisatie.
De uitkomsten van monitoring leiden mogelijk tot aanpassing van het beleid of het programma.
Als niet (meer) wordt voldaan aan een vastgestelde omgevingswaarde, is er de plicht een programma in te zetten.
Deze verplichting geldt op grond van artikel 3.10 Ow voor gemeenten en waterschappen (tenzij anders is bepaald), ook wanneer de omgevingswaarde is vastgesteld door de provincie. In de omgevingsverordening kan een andere instantie dan een gemeente of waterschap worden aangewezen om in geval van (dreigende) overschrijding van een vastgestelde omgevingswaarde een programma op te stellen, bijvoorbeeld gedeputeerde staten.

Aangezien voor Fryslân geen provinciale “eigen” omgevingswaarden zijn vastgesteld, maar alleen de verplichte omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen en de overstromingskans van regionale wateren, is geen apart hoofdstuk over Monitoring opgesteld. De

ONTWERP

bepalingen over monitoring van de omgevingswaarden zijn te vinden in het hoofdstuk waar het betreffende thema is geregeld.

Ontheffing

Artikel 2.32 van de Omgevingswet bevat een grondslag voor gedeputeerde staten om ontheffing te kunnen verlenen van de instructieregels in de omgevingsverordening. Het waterschap of bestuursorgaan van een gemeente moet daarvoor dan een verzoek indienen.
De achtergrond van deze bepaling is dat zich altijd situaties kunnen voordoen waarin een onverkorte toepassing van instructieregels tot onbillijkheden of fricties kan leiden. De ontheffingsmogelijkheid is bedoeld voor situaties waarbij de zorg voor de fysieke leefomgeving van het openbaar lichaam tot wie de instructieregel zich richt onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen belangen. Daarvan kan sprake zijn als ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving redelijkerwijs niet te voorzien waren, maar bijvoorbeeld ook als ontwikkelingen met behulp van maatwerkoplossingen of innovatieve initiatieven in overeenstemming kunnen worden gebracht met de belangen die met de instructieregel worden behartigd.
Voor meer informatie wordt hier verwezen naar de algemene toelichting bij hoofdstuk 9 “Ontheffingen”.

Aanwijzen en geometrisch begrenzen van locaties

De regels in de Omgevingsverordening verwijzen in verschillende hoofdstukken naar locaties of gebieden. Deze verwijzingen zijn nodig voor de locatie-specifieke toedeling van taken en bevoegdheden aan bestuursorganen, of voor het bepalen van het werkingsgebied van de regels uit de omgevingsverordening. Zo bepalen ze bijvoorbeeld de reikwijdte van de regels van activiteiten, waaronder een eventuele omgevingsvergunningplicht (bijvoorbeeld in het hoofdstuk Wegen). Ook worden locaties of gebieden aangewezen waar omgevingswaarden van toepassing zijn, of ter bepaling van de geografische reikwijdte van instructieregels (zoals instructieregels gericht op het maken van een goede ruimtelijke afweging of evenwichtige toedeling van functies aan locaties). Deze locaties en gebieden kunnen dus zowel van belang zijn voor de bestuursorganen als voor burgers en bedrijven.
Het gaat om stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, watersystemen en waterkeringen, infrastructuur (vaarwegen en wegen), en gesloten stortplaatsen.
Hieronder vallen ook locaties of gebieden waarvoor de provincie een (volledige) wettelijke taak door het Rijk opgelegd heeft gekregen, of het beheer voert over onderdelen van de fysieke leefomgeving. Daarnaast betreft het locaties die daarmee logisch samenhangen. Zo zijn bijvoorbeeld in het hoofdstuk Water geometrische begrenzingen relevant voor de omgevingswaarden voor regionale waterkeringen die de provincie stelt, maar waarvan de uitvoering en monitoring aan de waterschappen is.

Geometrisch begrenzen van locaties, of aanwijzen locaties zonder geometrisch begrenzen

Het verwijzen naar locaties kan op twee manieren: het aanwijzen én geometrisch begrenzen van locaties, óf het aanwijzen zonder geometrische begrenzen daarvan. In beide gevallen gaat het om locaties in de brede betekenis van de Omgevingswet: : een punt op de kaart, een gebied – bijvoorbeeld een polder die wordt aangewezen als waterbergingsgebied –, of een gemeente waarbinnen een specifieke set regels van toepassing is.

ONTWERP

Het geometrisch begrenzen van locaties heeft de voorkeur omdat dit het meest nauwkeurig en eenduidig is: het volgens afgesproken meeteenheden vastleggen van oppervlakten of andere plaatsbepalingen. Het komt erop neer dat er een lijn op de kaart wordt getrokken om het te begrenzen gebied. De bijbehorende regels gelden dan niet in bijvoorbeeld gemeente X, maar in het op de kaart begrensde werkingsgebied. Het geometrisch begrenzen van locaties in deze verordening heeft volgens de digitale Standaard officiële overheidspublicaties (STOP) plaatsgevonden. Hierdoor kan in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) het begrensde gebied op de kaart worden getoond, in combinatie met regels van andere bevoegde bestuursorganen die eveneens op die locatie van toepassing zijn. Dit heeft voor de gebruiker als voordeel dat met één prik op de kaart alle relevante regels zichtbaar worden.

Soms is het niet goed mogelijk om een gebied aan te wijzen met een precieze geometrische begrenzing is. In dat geval is het alternatief een locatie alleen maar aan te wijzen.
Als uit de aanwijzing in voldoende mate blijkt om welke locatie of bestuurlijke eenheid het gaat, bijvoorbeeld een bepaalde gemeente, dan is een geometrische begrenzing ook minder noodzakelijk. Een aanwijzing kan worden gedaan door het benoemen van een locatie, een omschrijving daarvan, of een globale kaartaanduiding (pdf-). Dit is mede afhankelijk van de bijbehorende regels, die een meer of mindere mate van concreetheid van de aanwijzing vragen.

Reikwijdte van de begrenzing of aanwijzing

Op de aanwijzing en geometrische begrenzing van locaties zijn de criteria uit artikel 2.3, derde lid, van de Omgevingswet van toepassing. In artikel 2.3 zijn twee criteria voor de te maken subsidiariteits- en proportionaliteitsafweging opgenomen: a. begrenzing of aanwijzing van locaties door de provincie kan alleen plaatsvinden als dat nodig is met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige of doeltreffende wijze door het provinciebestuur of gemeentebestuur kan worden behartigd, of b. als dat nodig is voor een doelmatige of doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Dit betekent dat bij het aanwijzen en geometrisch begrenzen van locaties in deze omgevingsverordening de locaties niet anders of groter zijn vastgesteld dan gelet op deze criteria nodig is.

Delegatie aan gedeputeerde staten

Op grond van artikel 2.8 van de Omgevingswet kunnen provinciale staten de bevoegdheid tot vaststellen van delen van de omgevingsverordening delegeren aan gedeputeerde staten. Het is niet mogelijk de bevoegdheid tot het vaststellen van de hele omgevingsverordening over te dragen. Het delegeren van bevoegdheden aan gedeputeerde staten is een politiek- bestuurlijke keuze. Het wijzigen van de omgevingsverordening kan hiermee vereenvoudigd en versneld worden door de bevoegdheid tot wijziging aan gedeputeerde staten te delegeren. Dit delegeren moet wel bij een afzonderlijk delegatiebesluit.

ONTWERP

Hoofdstuk 2 Ruimtelijk Omgevingsbeleid

Afdeling 2.1 en 2.2: Inhoudelijke principes en bundeling stedelijke functies

De inhoudelijke principes uit de Omgevingsvisie zijn richtinggevend voor alle ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Daarom zijn ze in de overkoepelende afdeling 2.1 opgenomen.
Het toepassen van de principes in het kader van een omgevingsplan helpt gemeenten bij een goede onderbouwing van het plan, die sowieso nodig is. In dat opzicht zien wij het werken met en onderbouwen aan de hand van de principes niet als een verzwaring voor gemeenten. In de artikelsgewijze toelichting gaan we nader in op de werking van de principes.

Het rekening houden met de omgevingskwaliteiten van een gebied, ligt aan de basis van het bereiken en behouden van een goede leefomgeving. 'Omgevingskwaliteit' vatten we hierbij breed op: op dit begrip zijn we hiervoor al ingegaan.
Aan dit principe is nu ook de werkwijze 'Nije Pleats'[2] gekoppeld en verbreed naar alle ontwikkelingen die een aanzienlijk effect op de omgeving kunnen hebben. In de artikelsgewijze toelichting geven we bij verschillende onderwerpen indicatief aan wanneer hiervan sprake is.

Het principe 'Zuinig en meervoudig ruimtegebruik' omvat naast zuinig ruimtegebruik (in de vorm van bijvoorbeeld compact bouwen en benutten van bestaande bebouwing), ook meervoudig ruimtegebruik (functies combineren naar ruimte of opeenvolgend in de tijd). In dit principe ligt ook de doorvertaling van de rijks-Ladder voor duurzame verstedelijking[3] besloten.

Het principe 'Koppelkansen benutten' houdt in dat initiatieven en projecten zoveel mogelijk bijdragen aan meerdere opgaven en ambities, zodat de maatschappelijke meerwaarde ervan optimaal is.

Het principe 'Gezond en veilig' geeft specifiek voor ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied invulling aan het uitgangspunt van de Omgevingswet (artikel 2.1, vierde lid) dat in ieder geval rekening moet worden gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid bij de 'toedeling van functies aan locaties', zoals in het Omgevingsplan plaats vindt. 'Gezondheid' als aandachtspunt bij binnenstedelijke ontwikkeling zien wij als gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Voor een nadere toelichting op de principes verwijzen naar het onderdeel 'werken met de negen principes' hiervoor, en naar de artikelsgewijze toelichting.

In afdeling 2.2 is het algemene uitgangspunt van bundeling van stedelijke functies opgenomen. Dit is een centraal ruimtelijke inrichtingsprincipe om verspilling van ruimte te voorkomen en een goede

[2] In de Nije Pleats methodiek adviseren relevante deskundigen, in samenspraak met omwonenden, in een vroeg stadium integraal over de inpassing van bijvoorbeeld een agrarisch of recreatief bedrijf in de omgeving. De Sinnetafel (zonnetafel) is een werkwijze waarbij alle partijen die een belang hebben bij de ontwikkeling van een zonneveld, met elkaar om tafel gaan om het initiatief verder te brengen.
[3] De Ladder voor Duurzame Verstedelijking zit in het Besluit kwaliteit leefomgeving en verplicht gemeenten de behoefte aan een stedelijke ontwikkeling te onderbouwen en vervolgens te kijken of aan die behoefte door herstructurering, transformatie in bestaand bebouwd gebied kan worden voldaan, voordat een uitbreidingslocatie wordt ontwikkeld.

‘toedeling van functies aan locaties’ tot stand te brengen.
In de daaropvolgende artikelen krijgt dit voor diverse functies een specifieke invulling.

Afdeling 2.3 Wonen

Deze afdeling borgt de bestuurlijke afspraken die gedeputeerde staten met gemeenten in regionaal verband maken over de woningbouwprogrammering. De regeling sluit aan op het samenwerkingsprincipe ‘sturen op proces’, in plaats van vooraf de inhoudelijke uitkomst vastleggen.

Afdeling 2.4 Werken

Vergelijkbaar met ‘wonen’ borgt deze afdeling de bestuurlijke afspraken die gedeputeerde staten met gemeenten in regionaal verband maken over de (regionale) programmering van bedrijventerreinen en kantoren. In dat kader vindt ook de afstemming tussen soort en schaal van bedrijvigheid en aard en schaal van de kernen plaats.
Voor bedrijventerreinen maken we afspraken op het niveau van de vier regio’s: Noordoost, Zuidoost, Noordwest en Zuidwest Fryslân; voor de Waddeneilanden maken we bilaterale afspraken met de afzonderlijke gemeenten. Voor kantoren worden afspraken gemaakt met de gemeenten waarin de vier grote steden liggen.

Afdeling 2.5 Recreatie

Deze afdeling bevat basisregels voor uitbreiding van bestaande recreatieve voorzieningen en vestiging van nieuwe recreatieve voorzieningen buiten bestaand stedelijk gebied, met een onderscheid naar kleinschalige en overige recreatieve voorzieningen. De regels sluiten aan bij de intenties in de Omgevingsvisie: een bepaalde mate van concentratie van voorzieningen, benutten van koppelkansen en omgevingskwaliteiten, en slimme groei van de gastvrijheidseconomie; bij de artikelsgewijze toelichting gaan we hier nader op in.
Daarnaast zijn twee meer specifieke artikelen opgenomen over permanente bewoning van recreatiewoningen respectievelijk huisvesting van arbeidsmigranten op een verblijfsrecreatieterrein.

Afdeling 2.6 Landbouw

In deze afdeling staan de regels voor agrarisch bedrijven en aanverwante nevenactiviteiten en bedrijvigheid. De regeling is ten opzichte van de regeling in de Verordening Romte vereenvoudigd en minder gekoppeld aan harde bovengrenzen. Hierdoor is er meer ruimte voor kwalitatief maatwerk, waarbij de omgevingskwaliteiten van de locatie een belangrijke rol spelen.
Dit betekent niet per definitie dat er meer ontwikkelruimte is. De basisregeling in afdeling 2.1 voor de principes en de Nije Pleats methodiek blijft van toepassing. Dit betekent dat afhankelijk van de situatie er meer of minder ruimte is. Deze regeling sluit aan op de inhoudelijke principes en ‘ja, mits’

ONTWERP

benadering van de nieuwe Omgevingsvisie, die de Beleidsnotities melkveehouderij respectievelijk intensieve veehouderij uit 2011 respectievelijk 2013 vervangt.

Afdeling 2.7 Overige functies buiten bestaand stedelijk gebied

In deze afdeling zijn regels opgenomen die, in afwijking van het bundelings-principe, ruimte geven voor uitbreiding en soms nieuwvestiging van stedelijke functies in het landelijk gebied. De meest voorkomende situatie betreft hergebruik en hergebruik van vrijkomende (agrarische) bebouwing. Dit draagt volgens de Omgevingsvisie bij aan behoud van Fries erfgoed, een aantrekkelijke woon- en werkomgeving en kan voor diverse functies een aantrekkelijke optie zijn.
Ten opzichte van de Verordening Romte zijn de mogelijkheden grotendeels gehandhaafd. Op onderdelen zijn de voorwaarden versoepeld om in de lijn van de Omgevingsvisie meer rekening te kunnen houden met de omgevingskwaliteiten. Dit geldt ook voor de ruimte-voor-ruimte regeling, gericht op het stimuleren van sloop van beeld-verstorende bebouwing.

Afdeling 2.8 Kustverdediging

De regels voor kustverdediging en kustveiligheid uit de Verordening Romte zijn grotendeels gehandhaafd. Deze zijn nog steeds actueel en nodig, gelet op de risico's van klimaatverandering en zeespiegelstijging en de daaruit voortvloeiende noodzaak om ruimte te reserveren voor versterking van primaire waterkeringen. Ook de specifieke regeling voor het kustfundament op de Waddeneilanden blijft nodig; enerzijds om het kustfundament te beschermen, anderzijds om enige ontwikkelruimte voor bestaande functies en bebouwing te kunnen houden.

In de Omgevingsvisie (par. 6.4) staat dat de provincie samen met het Wetterskip Fryslân bekijkt waar het nodig is om de reserveringszones voor dijkversterking te borgen in de Omgevingsverordening. De provincie en het Wetterskip Fryslân concluderen dat planologische borging nodig blijft voor de primaire dijken, omdat de legger van Wetterskip Fryslân niet doorwerkt naar gemeentelijke omgevingsplannen.

Afdeling 2.9 Natuur – natuurnetwerk Nederland

In afdeling 2.9 staan regels voor bescherming van de gebieden die tot het natuurnetwerk Nederland[4] (NNN) behoren, inclusief de daarbinnen gelegen Natura 2000 gebieden[5]. Ze vloeien voort uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bepalingen in het Bkl zijn aangepast ten opzichte van de eerdere bepalingen van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Als gevolg daarvan is de regeling in de Omgevingsverordening vereenvoudigd. Hoofdlijn blijft dat de regels in

[4] Natuur Netwerk Nederland (NNN): een samenhangend stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten.
[5] Natura 2000 gebied: een Natura 2000 gebied is een gebied met bijzondere natuurwaarden, dat onderdeel is van een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000 gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden.

ONTWERP

Omgevingsplannen voor de NNN-gebieden gericht zijn op behoud, herstel of de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden ervan; activiteiten en ontwikkelingen die leiden tot nadelige gevolgen voor de kenmerken en waarden, ook in de zin van areaalverlies en samenhang, mogen niet worden toegestaan. Aanvullend mogen nieuwe activiteiten en ontwikkelingen nabij de NNN geen significante nadelige gevolgen hebben.

Onder voorwaarden kan voor een activiteit of ontwikkeling van deze regels worden afgeweken. Er moet dan sprake zijn van een openbaar, of anderszins een maatschappelijk belang, en er mogen geen reële alternatieven zijn voor de locatie van de activiteit of ontwikkeling.

Dat maatschappelijke belang kan ook een particuliere ontwikkeling zijn, waaraan bestuurlijk een "zeker belang" wordt toegekend, zoals ook in de toelichting op het Bkl is benoemd. In zo'n geval zal de ontwikkeling gepaard moeten gaan met mitigerende maatregelen, waarmee nadelige gevolgen zo veel mogelijk worden weggenomen, en zo nodig met compensatie van resterend verlies aan waarden. 'Onder de streep', per saldo, mag geen sprake zijn van verlies aan waarden.

Ook voor natuurgebieden buiten het NNN zijn beschermende bepalingen opgenomen. In de Wet natuurbescherming is de mogelijke aanwijzing van zulke gebieden opgenomen onder de kop "Bijzondere provinciale natuurgebieden buiten natuurnetwerk Nederland"; bij deze terminologie wordt aangesloten. Verder is er een regeling voor behoud van voldoende rust en openheid in weidevogelkans-gebieden of weidevogelparels. De regeling is conform de Omgevingsvisie gehandhaafd, inclusief de compensatieregeling in geval van areaalverlies van weidevogelgebieden.

De laatste keer dat de begrenzing van het NNN (toen nog EHS geheten) is vastgesteld was in 2014. Sindsdien is de begrenzing veelvuldig gewijzigd. Deze wijzigingen worden nu bij de vaststelling van de Omgevingsverordening in een geactualiseerde begrenzing opgenomen. In Bijlage A is aangegeven welke wijzigingen zijn aangebracht.

Afdeling 2.10 Werelderfgoederen

Nieuw is een regeling voor werelderfgoederen. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, artikel 7.4, derde lid) is bepaald dat bij Omgevingsverordening in het belang van de instandhouding en versterking van de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen en erfgoederen op de Voorlopige lijst werelderfgoed, regels worden gesteld over omgevingsplannen en projectbesluiten (4.2, eerste lid Ow). Het komt er op neer dat de provincie van het Rijk een instructie heeft gekregen om voor de kolonie van Weldadigheid bij Wilhelminaoord in de gemeente Weststellingwerf, regels op te nemen in de Omgevingsverordening. Artikel 2.37 geeft hier invulling aan.

ONTWERP

Hoofdstuk 3 Water

In de Waterwet zijn in het verleden acht wetten op het gebied van waterbeheer en zes vergunningstelsels geïntegreerd. De Waterwet heeft daarom in zekere zin model gestaan voor de Omgevingswet, die op vergelijkbare wijze is opgebouwd. De Omgevingswet bevat een generieke regeling voor alle onderwerpen die de Waterwet al regelde voor water, zoals het stellen van doelstellingen en normen, het maken van plannen en het reguleren van activiteiten door middel van algemene regels en vergunningen.
Het opgaan van de Waterwet in de Omgevingswet zorgt voor een goede integratie van besluitvorming over wateronderwerpen bij besluiten over andere onderwerpen en omgekeerd. De planverplichtingen zijn aangepast aan het planstelsel van de Omgevingswet.

Gelet op de kaderstellende en toezichthoudende rol van de algemene bestuurslaag van de provincie voor de functionele bestuurslaag van het waterschap, voorziet de Omgevingswet in doorwerking van regionale waterprogramma's naar waterbeheerprogramma's van de waterschappen. Dit is geregeld doordat de waterschappen "rekening houden met" het regionale waterprogramma.
De afschaffing van de provinciale goedkeuring op de waterbeheerprogramma's, zoals afgesproken in het Bestuursakkoord Water, is in de Omgevingswet overgenomen. Provincies hebben op basis van het generieke toezichtinstrumentarium voldoende mogelijkheden om een juiste doorvertaling van het provinciale omgevingsbeleid door de waterschappen te borgen. De Omgevingswet houdt nadrukkelijk de mogelijkheid voor bestuursorganen open om een gezamenlijk programma op te stellen. Zo kunnen bijvoorbeeld voor (deel-)stroomgebieden gezamenlijke waterprogramma's worden vastgesteld van provincie(s) en waterschap(pen) of regionale waterprogramma's worden gecombineerd met beheerplannen voor Natura 2000-gebieden.

De projectplan-procedure uit de Waterwet is vervallen. De waterbeheerder kan gebruik maken van de projectprocedure in afdeling 5.2 van de Omgevingswet. Voor de aanleg, versterking of verlegging van primaire waterkeringen is dat verplicht.

Toedeling van beleids- en beheertaken voor watersystemen

Bij AMvB worden de watersystemen waarvoor het Rijk verantwoordelijkheid draagt aangewezen. In een aantal gevallen beheert het Rijk delen van het hoofdwatersysteem niet actief of heeft het beheertaken voor delen ervan overgedragen aan anderen.

Voor de regionale watersystemen vindt de aanwijzing van de verantwoordelijke instantie plaats bij provinciale verordening. De provincie laat de waterstaatkundige beheertaken aan de waterschappen over, tenzij dit niet verenigbaar is met een goede organisatie van de waterstaatkundige verzorging. In de praktijk betekent dit dat de meeste beheertaken berusten bij een waterschap.

Subsidiariteitsbeginsel

Artikel 2.3 van de Omgevingswet regelt alleen de subsidiariteit tussen de algemene overheden. Het Rijk, de provincies en de gemeenten hebben een open huishouding en bij beslissing door het Rijk of de provincie om een bepaald onderwerp aan zich te trekken heeft artikel 2.3 een belangrijke functie.

ONTWERP

De Omgevingswet kent een dergelijke bepaling niet voor waterschappen, omdat zij een gesloten huishouding hebben. De relatie tussen provincie en waterschappen is geregeld in de Waterschapswet. Artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet geeft de provincie de opdracht om de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater aan het waterschap toe te delen. Artikel 2, tweede lid, van die wet biedt alleen ruimte om van die regel af te wijken in het belang van een goede organisatie van de waterstaatkundige verzorging. Toch heeft het subsidiariteitsbeginsel ook een functie in de verhouding tussen de provincie en het waterschap. Wanneer een specifieke taak bij het waterschap is belegd, volgt uit het subsidiariteitsbeginsel dat het reguleren daarvan ook aan dat bestuursorgaan behoort te worden gelaten. Van de provincies mag daarom worden verwacht dat zij alleen regels stellen over onderwerpen die behoren tot het takenpakket van een waterschap als het waterschap dat niet doelmatig en doeltreffend zelf kan doen. Dat geldt bijvoorbeeld voor het stellen van regels over grondwateronttrekkingen van minder dan 150.000 m^3.

Grondwater

Een watersysteem bevat behalve de zichtbare waterstaatswerken ook de grondwaterlichamen. De gemeenten zijn belast met het voorkomen of beperken van structurele grondwaterproblemen voor de aan de fysieke leefomgeving toegedeelde functies. Die grondwaterstand moet worden afgestemd op de uiteenlopende functies van gronden en ook de inrichting en het beheer van het bebouwd of onbebouwd gebied. Dit geldt voor zover die taak doelmatig kan worden uitgeoefend door de gemeente en niet aan het waterschap (vergunningverlening en peilbeheer) of de provincie (vergunningverlening) is toegedeeld. De Omgevingswet maakt het mogelijk dat de provincie of het Rijk – in lijn met de regeling zoals die in de Waterwet was opgenomen – waterbeheertaken bij een gemeente belegt. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de zorg voor een deel van een vaarweg of het beheer van een haven.

Specifieke taken van de provincies

Op grond van artikel 2.18 Ow moet de provincie omgevingswaarden voor de veiligheid van niet primaire waterkeringen en de overstromingskansen voor gebieden door oppervlaktewaterlichamen, die niet bij het Rijk in beheer zijn, vaststellen (zie Hoofdstuk Water, artikel 2.2). Voor watersystemen waarvan het beheer niet aan het Rijk is toegedeeld zijn de provincies in eerste instantie beleidsmatig verantwoordelijk. Bij provinciale verordening worden de waterschappen aangewezen die met het beheer van de watersystemen zijn belast (zie artikel 1.2 Hoofdstuk Water van de Omgevingsverordening. De provincie kan echter ook een deel van dat beheer aan zichzelf houden of aan gemeenten of andere openbare lichamen opdragen. Dit vormt een voortzetting van de regeling zoals die in artikel 3.2 van de Waterwet was opgenomen.

Bijzondere beheerbevoegdheden

Legger
De verplichting tot het vaststellen van een legger is toegedeeld aan de Minister van Infrastructuur en Milieu en het waterschapsbestuur. Deze legger dient de kenmerken van een waterstaatswerk wat betreft ligging, vorm, afmetingen en constructie te omschrijven. Uit de Waterwet en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken is de mogelijkheid overgenomen om de toegang tot een waterstaatswerk of een weg in beheer bij het Rijk te beperken of verbieden door bekendmaking ter plaatse.

ONTWERP

Peilbesluit
De bevoegdheid tot het vaststellen van een peilbesluit is toegedeeld aan de Minister van Infrastructuur en Milieu en het waterschapsbestuur. Het peilbesluit is een noodzakelijk instrument voor het waterbeheer in het kader van zowel veiligheid, kwantiteit als kwaliteit.

Verdringingsreeks
Tevens bevat de Omgevingswet de opdracht om bij AMvB de rangorde van maatschappelijke en ecologische behoeften vast te stellen. Die rangorde is bij waterschaarste of dreigende waterschaarste bepalend voor de verdeling van het beschikbare oppervlaktewater. De genoemde taken en de wijze van regeling in het wetsvoorstel zijn een voortzetting van de regeling in de Waterwet.

Grondwaterheffing
De grondwaterhefffing wordt voortaan geregeld in een aparte verordening en is in de omgevingsverordening dus niet meer terug te vinden. Dit heeft te maken met het verbod in artikel 2.3 van het Omgevingsbesluit. Dit artikel bevat een verbod op opname van regels in de omgevingsverordening als bedoeld in artikel 220 Provinciewet. Het gaat hier over regels over het invoeren, wijzigen of afschaffen van een provinciale belasting. Deze moeten dus voortaan in een aparte belastingverordening worden opgenomen.

ONTWERP

<u>Zwemwater</u>

Sinds 2006 geldt de Europese Zwemwaterrichtlijn. Deze richtlijn heeft als doel de gezondheid van zwemmers te beschermen. De regels uit de richtlijn moeten zorgen voor schoon zwemwater en betere informatie voor zwemwater. De richtlijn is in Nederland geïmplementeerd met de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheid en met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in deze laatste wet.

Uitgangspunt is dat de overheid de doelen en randvoorwaarden stelt en dat de verantwoordelijkheid om de doelen te halen zoveel mogelijk bij de houder van de zwemlocatie worden belegd. De houder van de zwemlocatie is degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden op een locatie. Op deze manier kunnen die maatregelen worden getroffen die op lokaal niveau noodzakelijk zijn.

Wat regelt de Omgevingswet?
In de Omgevingswet is bepaald dat het Rijk in ieder geval een omgevingswaarde vaststelt voor de kwaliteit van het zwemwater. Dit ter uitvoering van de Zwemwaterrichtlijn. De omgevingswaarde voor zwemwater is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hierin is bepaald dat een zwemlocatie in ieder geval moet voldoen aan de klasse aanvaardbaar, bedoeld in bijlage II bij de zwemwaterrichtlijn. Het is een resultaatsverplichting, dat betekent dat deze waarde verplicht moet worden gehaald.
De omgevingswaarde geldt alleen voor de locaties die door gedeputeerde staten zijn aangewezen als zwemwaterlocatie.

Gedeputeerde staten wijzen oppervlaktewateren en kustwater die de functie zwemwater hebben aan in het regionale waterprogramma. Ieder jaar wijzen gedeputeerde staten de zwemlocaties aan.

Op de aanwijzing als zwemlocatie is de procedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Zwemlocaties zijn Kaderrichtlijn Water (KRW) oppervlaktewaterlichamen waar naar verwachting een groot aantal personen zal zwemmen. Zwemmen is daar niet permanent verboden of met een negatief zwemadvies ontraden. De aanwijzing van de zwemlocaties gebeurt in zeer nauw overleg met de beheerder van de betreffende oppervlaktewaterlichamen. In Fryslân is vrijwel altijd het Wetterskip Fryslân de waterbeheerder. Op deze wijze wordt voorkomen dat het Wetterskip verantwoordelijk wordt voor ongewenste zwemlocaties. Bij de aanwijzing als zwemlocatie wordt rekening gehouden met het aantal zwemmers dat de locatie bezoekt, de faciliteiten en de infrastructuur op de locatie. Op de website www.zwemwater.nl wordt informatie verstrekt over de zwemlocatie. Publiek dat gebruik wil gaan maken van een zwemlocatie kan hier de nodig informatie vinden over onder andere de waterkwaliteit, zwemadviezen etc.

Gedeputeerde staten zijn op grond van de Omgevingswet verder verantwoordelijk voor het nemen van beheersmaatregelen voor het zwemwater (voor zover de watersystemen niet bij andere overheden in beheer zijn), de aanwijzing van zwemwateren en zwemlocaties, de vaststelling en actualisatie van een zwemwaterprofiel, de vaststelling van een tijdschema voor controle en de indeling, beoordeling en controle van zwemwater, een beschrijving en beoordeling van verontreiniging die het zwemwater kunnen aantasten en schade toebrengen aan de gezondheid van zwemmers, het verstrekken van informatie aan het publiek en de uitvoering van maatregelen om blootstelling van zwemmers aan verontreiniging te voorkomen en de gevaren van verontreiniging te verminderen. Het is toegestaan voor gedeputeerde staten om bepaalde taken onder hun verantwoordelijkheid over te laten aan derden. Dit heeft de formele wetgever tot uitdrukking gebracht door middel van de formulering “gedeputeerde staten dragen zorg voor” in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De Omgevingswet geeft gedeputeerde staten ook een aantal bijzondere beheerstaken. Gedeputeerde staten kunnen voor een zwemlocatie een negatief zwemadvies geven of zelfs een zwemverbod instellen. Meestal zal de kwaliteit van het zwemwater aanleiding zijn om deze bijzondere beheerstaken te gaan gebruiken. Bij het toepassen van deze bijzondere beheerstaken zal ook altijd intensief overleg plaatsvinden met de beheerder van het oppervlaktewater, met het Wetterskip dus. De beheerder van het oppervlaktewater heeft namelijk de verantwoordelijkheid voor de monitoring en ook de beoordeling van de zwemwaterkwaliteit.
Onder de oude regelgeving had ook de Commissaris van de Koning nog de bevoegdheid om een negatief zwemadvies te geven of een zwemverbod in te stellen. Deze bevoegdheden zijn met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen.

Hoe wordt de Zwemwaterkwaliteit bepaald?
Wanneer een zwemwater door gedeputeerde staten wordt aangewezen als zwemlocatie dan wordt het een KRW- oppervlaktewaterlichaam en valt daarmee onder de werkingssfeer van de Europese Zwemwaterrichtlijn. De Zwemwaterrichtlijn kent geen eigen programmaplicht maar is aanvullend op de systematiek onder de Kaderrichtlijn Water. Op grond van de Kaderrichtlijn Water moet iedere lidstaat voor het op zijn grondgebied gelegen deel van een stroomgebiedsdistrict een maatregelenprogramma opstellen voor de waterkwaliteit van o.a. KRW-oppervlaktewaterlichamen.

ONTWERP

Dus ook voor de aangewezen zwemlocaties. Maatregelen die moeten worden getroffen voor de uitvoering van de Zwemwaterrichtlijn maken deel uit van het maatregelenprogramma.
De zwemwaterrichtlijn kent vier kwaliteitsklassen zwemwater: slecht, aanvaardbaar, goed en uitstekend. Eind 2015 moesten alle zwemlocaties voldoen aan de klasse aanvaardbaar. In bijlage I van de Zwemwaterrichtlijn staan de parameters voor de kwalificering van de zwemwaterkwaliteit.
Zoals hierboven al is aangegeven is het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaald dat zwemwater moet voldoen aan de omgevingswaarde aanvaardbaar. Deze omgevingswaarde geldt alleen voor de aangewezen zwemlocaties en alleen gedurende het vastgestelde badseizoen. Als een zwemlocatie gedurende vijf opeenvolgende jaren in de klasse “slecht” is ingedeeld en dus niet voldoet aan de vastgestelde omgevingswaarde dan kan deze niet meer als zwemlocatie worden aangewezen. Gedeputeerde staten zijn dan verplicht om een zwemverbod in te stellen of een negatief zwemadvies af te geven. De zwemlocatie valt dan buiten de werking van de Zwemwaterrichtlijn.
Provinciale staten hebben de bevoegdheid om in de Omgevingsverordening af te wijken van de door het Rijk vastgestelde omgevingswaarde. Er mag alleen een strengere omgevingswaarde worden vastgesteld. Bij deze omgevingsverordening is daar geen gebruik van gemaakt.

Publieksvoorlichting
In het Omgevingsbesluit is opgenomen dat gedeputeerde staten gedurende het badseizoen het publiek moeten voorlichten over de klasse-indeling van de zwemlocaties, de risico’s voor de gezondheid en de veiligheid, de genomen beheersmaatregelen en de uitkomsten van het jaarlijkse veiligheidsonderzoek als dit onderzoek niet heeft geleid tot een negatief zwemadvies of een zwemverbod.
Voorlichting vindt plaats op makkelijk toegankelijke plaatsen in de nabijheid van de zwemlocatie en natuurlijk via de media. De Omgevingswet legt een rechthebbende op een onroerende zaak waar voorlichtingsborden of andere tekens worden geplaatst, een gedoogplicht op voor het aanbrengen en in stand houden van deze voorlichtingsborden of tekens.

Algemene regels gericht op de houder van een zwemlocatie.
In de Omgevingsverordening zijn voor de bescherming van de veiligheid en gezondheid van bezoekers van aangewezen zwemlocaties algemene regels opgenomen. De houder van de zwemlocatie, dat is degene die gelegenheid biedt om te zwemmen of te baden, moet aan deze regels voldoen. De houder van de zwemlocatie krijgt daarmee de verantwoordelijkheid om het risico op, of significante nadelige gevolgen van ongewenste situaties te beheersen.
Het begrip veiligheid wordt hierbij ruim opgevat en omvat ook de hygiëne op en rond de zwemlocatie. Natuurlijk houdt de zwemmer ook een eigen verantwoordelijkheid voor zijn eigen veiligheid en van degenen die hij begeleidt.
De regels gelden alleen voor de zwemlocaties die door gedeputeerde staten zijn aangewezen en ook alleen tijdens het vastgestelde badseizoen. Voordat de Omgevingswet in werking trad werd nog onderscheid gemaakt tussen zwemlocaties (C-locaties) en zwemlocaties die ook badinrichting (D-locaties) zijn. Dit onderscheid wordt niet meer gemaakt**.** Dit geldt ook voor de regels met betrekking tot de veiligheid, hygiëne en toezicht die voorheen voor C-locaties golden. Het rijk laat de regulering van deze locaties over aan de provincie. Op basis van de algemene regels in deze Omgevingsverordening wordt de provincie in staat gesteld het toezicht en handhaving uit te oefenen. De uitvoering van deze taken zijn door de provincie belegd bij de FUMO.

Hoofdstuk 4 Milieu en Ontgrondingen

Afdeling 4.1 Ontgrondingen

In de Omgevingswet is vastgehouden aan de bestaande praktijk dat voor een ontgronding een vergunning vereist is, met uitzondering van aangewezen vergunning-vrije gevallen. Onder de Omgevingswet is er voor gekozen de vergunning-vrije gevallen aan te wijzen in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 16.7). Daarbij hebben de provincies de mogelijkheid gekregen om in de provinciale Omgevingsverordening van deze vergunning-vrije gevallen af te wijken of vergunning-vrije gevallen toe te voegen.
In Fryslân waren de vergunning-vrije gevallen aangewezen in de Ontgrondingenverordening Friesland. De in deze verordening aangewezen categorieën ontgrondingen die waren vrijgesteld van de vergunningplicht, komen grotendeels overeen met de landelijke vergunning-vrije gevallen in het Besluit activiteiten leefomgeving.
Een duidelijk verschil zien we bij de vergunning-vrije gevallen als bedoeld in artikel 16.7, onder a, h en j, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij deze categorieën vergunning-vrije gevallen is bepaald dat de ontgronding niet dieper uitgevoerd mag worden dan 3 m beneden het oorspronkelijke maaiveld. Deze diepte werd voorheen door de meeste provincies aangehouden.
De vergunning-vrije gevallen in Fryslân zijn van oudsher beperkt tot een diepte van 2 m beneden het oorspronkelijke maaiveld. Voor deze diepte is destijds gekozen vanwege de bescherming van het grondwater en de afstemming met de regelgeving op het gebied van bodembeschermingsgebieden. Daarnaast liggen in Fryslân de afdekkende keileemlagen relatief dicht aan de oppervlakte. Het doorgraven van de keileemlaag kan nadelige hydrologische effecten met zich meebrengen. Vandaar dat wij er voor kiezen om in deze gevallen af te wijken van het Besluit activiteiten leefomgeving en om de maximale diepte van de betreffende vergunning-vrije gevallen te beperken tot 2 m beneden het oorspronkelijke maaiveld.

Afdeling 4.2 Bodemsanering

De Omgevingswet leidt tot een andere taakverdeling van de bodembescherming tussen de decentrale overheden dan zoals deze volgt uit de huidige Wet bodembescherming(Wbb). Waar onder de Wbb de twaalf provincies en 29 gemeenten bevoegd gezag zijn, valt de bodemtaak onder de Omgevingswet aan alle gemeenten en ingeval van zogenaamde complexe bedrijven aan de provincie toe. Deze veranderingen maken dat de overgang van de Wbb naar de Omgevingswet zorgvuldig moet gebeuren. Daarom is onder andere voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in uitvoering zijnde bodemsaneringen voorzien in overgangsrecht.

Dit is nodig omdat met de uitvoering van bodemsaneringen vaak veel tijd gemoeid is; inclusief voorbereidingen en nazorg is een periode van 10 jaar niet ongewoon. De uitvoering van bodemsaneringen is in volle gang en dat zal ook op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet het geval zijn. Volgens het Convenant bodem en ondergrond 2016–2020 hadden de voor de Wbb bevoegde decentrale overheden nog tot 1 januari 2021 de tijd om de afgesproken locaties aan te pakken, naast het afronden van saneringen die al in gang zijn gezet. Tot ver in de

ONTWERP

jaren 20 van deze eeuw zal daarom nog worden gewerkt aan bodemsaneringen op grond van de Wbb.

Het is van belang dat deze saneringen nog met het instrumentarium van de huidige Wbb kunnen worden uitgevoerd. Halverwege overstappen naar een nieuwe wet geeft vertraging en kent bezwaren onder andere uit een oogpunt van rechtszekerheid. Bovendien zal de Omgevingswet, vanwege de beleidsvernieuwing voor bodem die er in is doorgevoerd, niet voorzien in het saneringsinstrumentarium dat de Wbb nu kent.
Het overgangsrecht voorziet erin dat gevallen van sanering van bodemverontreiniging die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet al in procedure zijn onder de Wbb, op basis van het oude recht kunnen worden afgerond (= eerbiedigende werking). Onder het overgangsrecht kan het instrumentarium van de Wbb worden toegepast.

Hoofdlijnen overgangsrecht

a. Voortzetting sanering onder Wet bodembescherming

Het criterium voor de toepasselijkheid van het overgangsrecht is dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, er een beschikking “geval van ernstige bodemverontreiniging” is genomen en dat spoedige sanering noodzakelijk is (artikelen 29, eerste lid juncto 37 Wbb).
Om onder het overgangsrecht te vallen, hoeft de beschikking bij inwerkingtreding van de Omgevingswet niet onherroepelijk te zijn. Eventueel bezwaar en beroep wordt op grond van het overgangsrecht conform het oude recht afgewikkeld.
Dit overgangsrecht geldt ook voor gevallen van ernstige verontreinigingen of saneringen waarvoor een saneringsplan als bedoeld in artikel 39 of artikel 40 (bij gedeeltelijke sanering) van de Wet bodembescherming is ingediend of voor saneringen waarvoor een melding is gedaan als bedoeld in artikel 39b, derde lid van de Wet bodembescherming.
Ook geldt er eerbiedigend overgangsrecht voor situaties waarin voor inwerkingtreding: –een aanwijzing is gegeven op grond van artikel 27, tweede lid, Wet bodembescherming; –een maatregel is opgelegd op grond van artikel 30, eerste en vierde lid, Wet bodembescherming; –een maatregel of beperking is opgelegd op grond van artikel 37, vierde lid, Wet bodembescherming; –een maatregel is opgenomen in een nazorgplan ingevolge artikel 39d Wet bodembescherming; –een bevel is opgelegd op grond van in artikel 43, eerste lid, onder b, Wet bodembescherming; –een plan, waarin een gebiedsgerichte aanpak is vastgelegd, op grond van artikel 55d van de Wet bodembescherming is vastgesteld en goedgekeurd; –een verontreiniging of aantasting van de bodem is ontstaan voor inwerkingtreding van de Omgevingswet en de kosten kunnen worden verhaald zoals is opgenomen in artikel 75 van de Wet bodembescherming.

ONTWERP

b. Geen vaste einddatum voor saneringen

Bodemsaneringen duren vaak lang, zeker als bijvoorbeeld sprake is van nazorgmaatregelen of gebruiksbeperkingen voor de bodem. En als deze maatregelen na de eigenlijke sanering worden meegerekend, is het lastig om een vaste einddatum te kiezen voor het overgangsrecht. Voor gevallen die op deze einddatum niet zijn afgerond, zou dan toch weer een specifieke voorziening moeten worden getroffen zodat er een aparte regeling blijft bestaan naast de Omgevingswet. Dat creëert een onoverzichtelijk geheel van differentiatie binnen het overgangsrecht. Daarom is geen vaste einddatum voor het eerbiedigend overgangsrecht opgenomen(m.u.v. een vastgesteld en goedgekeurd gebiedsplan op grond van artikel 55d Wet bodembescherming)
Als de spoedgevallen zijn gesaneerd of beheerst (ten minste: beschikt), blijven nog lichtere en kleine bodemverontreinigingen over. Omdat het nieuwe bodembeleid erop is toegesneden om juist die verontreinigingen aan te pakken met meer eenvoudige procedures en een meer integrale beoordeling, is in beginsel onmiddellijke werking van de nieuwe bodemregels voortvloeiend uit de Omgevingswet mogelijk.

Regeling in de provinciale milieuverordening
Omdat voor de bestaande provinciale verordeningen door de Omgevingswet niet in overgangsrecht wordt voorzien, is het nodig de regeling in de PMV gedeeltelijk voort te zetten in de nieuwe omgevingsverordening.
Gedeeltelijk, omdat voor een deel de in de PMV geregelde artikelen achterhaald zijn (artikelen 6.8 – 6.10). Daarom zijn de artikelen van het voormalig hoofdstuk bodemsanering gedeeltelijk vervallen en aangepast. Veel van de inhoudelijke regels worden nu vastgelegd in door gedeputeerde staten vast te stellen formulieren, waarin de omgevingsverordening naar wordt verwezen.

Afdeling 4.3 Grondwatersanering

Het rijk geeft geen algemene rijksregels voor de sanering van grondwaterverontreinigingen. Het rijk heeft hiertoe besloten omdat dit soort saneringen zeer complex is en vraagt om lokaal maatwerk. Fysische en hydrologische omstandigheden bepalen in belangrijke mate de stabiliteit en het gedrag van de verontreiniging. Bovendien kunnen verontreinigingspluimen in elkaar overlopen en bestaan er een veelheid aan technieken die vaak naast elkaar werden gebruikt. Dit zorgt ervoor dat verontreinigingen vaak gebiedsgericht en in samenhang werden opgepakt.
Het is daarom aan de provincies overgelaten om daarover maatregelen op te nemen in het regionaal waterprogramma en regels op te nemen in de omgevingsverordening.
Om te voorkomen dat er met de inwerkingtreding van de Omgevingswet een leemte ontstaat, kiest de provincie zo veel mogelijk voor een beleidsneutrale overgang van de Wet bodembescherming naar de Omgevingswet van de regels over (sanering van de) grondwaterverontreiniging. De huidige normering, regelgeving van de Wbb is daartoe zo veel mogelijk overgenomen in de omgevingsverordening.

ONTWERP

In de toekomst zal de provincie met betrokken partijen nieuwe regels opstellen passend bij de doelstelling van de Omgevingswet.

Afdeling 4.4 Stiltegebieden

In artikel 2.18 van de Omgevingswet zijn de provinciale taken voor de fysieke leefomgeving opgenomen. Eén van de taken die bij het provinciebestuur berust is het voorkomen en beperken van geluid in stiltegebieden. In Afdeling 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de instructieregels over de uitoefening van taken voor de fysieke leefomgeving opgenomen. In artikel 7.11 van dit Besluit is bepaald dat een Omgevingsverordening in ieder geval regels bevat over het voorkomen of beperken van geluidbelasting in bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden.
Op basis van deze bepalingen zijn in de Omgevingsverordening stiltegebieden aangewezen en zijn regels gesteld die de geluidbelasting binnen deze gebieden moet voorkomen of beperken. De gebieden die zijn aangewezen zijn dezelfde die ook al in de Provinciale Milieuverordening waren aangewezen als stiltegebied. Aangewezen zijn: Waddenzee, Buitendijks Wad, Schiermonnikoog, IJsselmeerkust, Lauwersmeer, De Alde Feanen, De Deelen, Delleburen, Fochteloërveen en Drents-Friese Wold.

Binnen deze gebieden gelden de regels die zijn opgenomen in afdeling 4.4 van hoofdstuk 4 van de Omgevingsverordening.
Het is verboden om binnen de aangewezen gebieden toestellen te gebruiken die in artikel 4.38 zijn genoemd. Het betreft toestellen waarmee binnen een stiltegebied aanzienlijk geluid kan worden geproduceerd.
De gebieden zijn aangewezen als stiltegebied vanwege de bijzondere status als natuurbeschermingsgebied, vanwege de status als Nationaal Park, of vanwege de bijzondere functie als verblijfplaats voor watervogels. Dat laatste geldt voor de Waddenzee, het Buitendijks Wad en Schiermonnikoog. Deze gebieden zijn in de conventie van Ramsar als gebied van internationale betekenis aangewezen, omdat ze een bijzondere functie hebben als verblijfplaats voor vogels.
De IJsselmeerkust, De Deelen, Delleburen, Fochteloërveen zijn aangewezen vanwege hun status als beschermd natuurgebied.
Schiermonnikoog, De Alde Feanen en het Drents Friese Wold zijn aangewezen vanwege hun status als Nationaal Park. In het verleden werden de Nationale Parken genoemd in de Wet Geluidhinder als te beschermen gebied, die bescherming liep daarna via de Provinciale milieuverordening en nu via de Omgevingsverordening.

De kaarten waarop het Waddengebied is aangewezen bestaat uit een overzichtskaart en deelkaarten van de verschillende eilanden. Een groot deel van de Waddeneilanden bestaat uit natuurgebied, waarin de aanwezigheid van stilte een unieke milieukwaliteit is en waarin lawaaiige activiteiten ongewenst zijn. Dit geldt vooral voor het duingebied. Voor het strand is het geluidsaspect minder relevant, van nature is hier altijd geluid van de branding en de wind, waardoor er een hoger referentieniveau aanwezig is. Activiteiten op het strand zullen daardoor in het algemeen minder snel als milieu-hygiënisch ongewenst worden ervaren. Recreatieve-, culturele- en sportactiviteiten op het strand zijn dan ook gewoon mogelijk.

ONTWERP

Voor scheepvaartroutes in het gebied geldt een uitzondering. Deze zijn uitgesloten van de werking van de regels die voor de stiltegebieden in de Omgevingsverordening zijn opgenomen.

Ook voor de IJsselmeerkust is een overzichtskaart en zijn deelkaarten van verschillende gebieden bijgevoegd. Bij het gebied “Steile Bank”, dat onderdeel uitmaakt van het stiltegebied IJsselmeerkust, doet zich de situatie voor dat er een overlap is van regels. Het gebied grenst aan de oostzijde aan het industrieterrein Lemsterhoek. Dit industrieterrein kent een geluidszonering. De begrenzing van de geluidszone beperkt zich niet tot het industrieterrein, maar begeeft zich ook tot in het stiltegebied “Steile Bank”. In de Omgevingswet krijgen reeds gezoneerde industrieterreinen een geluidproductieplafond dat wordt vastgelegd op fictieve referentiepunten rondom het industrieterrein. De referentiepunten komen te liggen in een cordon rondom het industrieterrein. Dit betekent dat ook in de toekomst in dit deel van het gebied dus zowel een geluidproductieplafond als de regels uit de Omgevingsverordening van kracht zijn. Dit komt de eenduidigheid en de handhaafbaarheid van de toepasselijke regelgeving niet ten goede.

Dezelfde problematiek doet zich ook voor in het Waddengebied en in het Lauwersmeergebied. Daar gaat het om de effecten van de laagvliegroute die daar ligt en het geluidproductieplafond van de haven van Harlingen en een gebied bij Holwerd. Er is in het verleden voor gekozen om voor het gebied dat ligt binnen de invloedssfeer van een activiteit die geluidbelasting veroorzaakt de stilteregels buiten toepassing te verklaren. Op de kaart van het Waddengebied is het invloed gebied van de laagvliegroute en de geluidszonering bij industrieterreinen aangegeven als uitzonderingsgebied.
Ook voor het gebied “Steile Bank” is vanwege de eenduidigheid en de handhaafbaarheid gekozen voor dit model. Op de kaart is het invloed gebied aangegeven als uitzonderingsgebied.

Delleburen is wegens de status van beschermd natuurgebied aangewezen als stiltegebied. De stilteregels golden binnen dit gebied lange tijd niet. Dit vanwege de militaire laagvliegroute 10A (Linkroute 10A) die boven het gebied lag. Het gebruik van de laagvliegroute is in oktober 2002 opgeschort in afwachting van de resultaten van een evaluatie van de laagvliegbehoefte van de Koninklijke Luchtmacht, maar ook wegens geluidoverlast en een veiligheidsrisico bij vliegveld Drachten. Begin 2020 is discussie ontstaan over het gebruik van de laagvliegroute. In een brief van 29 mei 2020 heeft de Staatssecretaris van Defensie aan de Tweede Kamer aangegeven dat laagvliegroute 10A zal worden opgeheven. De vervolgstappen die nodig zijn om de laagvliegroute te beëindigen zijn in gang gezet. Dit betekent ook dat binnen het stiltegebied Delleburen de stilteregels weer onverkort kunnen gaan gelden.

Onder de werking van de Provinciale Milieuverordening konden gedeputeerde staten ontheffing verlenen van de verboden die golden binnen stiltegebieden. In de Omgevingswet is de mogelijkheid om met ontheffingen te werken vervallen en is er daarom voor gekozen om met een vergunningstelsel te gaan werken.

ONTWERP

Afdeling 4.5 Grondwaterbeschermingsgebieden

In artikel 2.18 van de Omgevingswet zijn de provinciale taken voor de fysieke leefomgeving opgenomen. Eén van de taken die bij het provinciebestuur berust is het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden, in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water. In Afdeling 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de instructieregels over de uitoefening van taken voor de fysieke leefomgeving opgenomen. In artikel 7.11 van dit Besluit is bepaald dat een Omgevingsverordening in ieder geval regels bevat over het beschermen van de kwaliteit van het grondwater vanwege de waterwinning in bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden.

Sinds de inwerkingtreding van de Wet bodembescherming op 1 januari 1987 heeft de provincie de plicht om een verordening vast te stellen die regels moest bevatten “in het belang van de bescherming van de kwaliteit van het drinkwater met het oog op de waterwinning”. De regels stonden eerst in een aparte grondwaterbeschermingsverordening, en vanaf het moment dat de Wet milieubeheer in werking trad tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet in de Provinciale milieuverordening.
De grondwaterbeschermingsgebieden zijn gecreëerd rond de plaatsen waar grondwater wordt gewonnen voor de drinkwaterproductie. De beschermingsgebieden bestaan uit een waterwingebied en een grondwaterbeschermingsgebied. De omvang en de plaats van een grondwaterbeschermingsgebied is gebaseerd op grondwatermodelberekeningen die zijn uitgevoerd voor het bepompte pakket. De 25-jaars zone is de basis voor de begrenzing van de grondwaterbeschermingsgebieden. Het water doet er in deze zone 25 jaar of minder over om de pompputten te bereiken. Er wordt daarbij per grondwaterbeschermingsgebied uitgegaan van de hoeveelheid grondwater die op grond van de onttrekkingsvergunning mag worden opgepompt. Het waterwingebied is het gebied direct rondom de pompputten die worden gebruikt voor op oppompen van het grondwater, dus voor de waterwinning.
De bescherming van de waterwingebieden is het sterkst; in deze gebieden zijn alleen die activiteiten toegestaan die in verband staan met de grondwaterwinning. Het is het gebied direct rondom de winningsputten. In het grondwaterbeschermingsgebied zijn meer activiteiten toegestaan.

In de regeling in de Provinciale milieuverordening was het begrip “inrichting” het uitgangspunt voor de regels die binnen waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden golden. Het begrip inrichting is in de Omgevingswet losgelaten, uitgangspunt is nu de milieubelastende activiteit. In het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) zijn milieubelastende activiteiten beschreven. Milieubelastende activiteiten zijn activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu.
Binnen grondwaterbeschermingsgebieden mogen geen milieubelastende activiteiten plaatsvinden die de kwaliteit van het grondwater zodanig kunnen benadelen dat de winning van drinkwater daaruit niet meer mogelijk is of slechts na extra zuivering. De kwaliteit van het Friese drinkwater is goed en dat moet zo blijven.
Bij de Omgevingsverordening is daarom een lijst (Bijlage 4.6) gevoegd met milieubelastende activiteiten die niet binnen grondwaterbeschermingsgebieden plaats mogen vinden. Bij het bepalen welke milieubelastende activiteiten binnen een grondwaterbeschermingsgebied niet plaats mogen vinden is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de lijst met verboden inrichtingen die bij de

ONTWERP

Provinciale milieuverordening was gevoegd. Opzet is dat zoveel mogelijk dezelfde activiteiten, voorheen binnen een inrichting, en nu als milieubelastende activiteit, niet toegelaten worden. Naast een lijst met verboden milieubelastende activiteiten is ook een lijst met verboden stoffen bij deze Omgevingsverordening gevoegd (Bijlage 4.5). Op deze lijst, die ook al onderdeel uitmaakte van de Provinciale milieuverordening, staan stoffen die in ieder geval als schadelijke stof worden aangemerkt. Het gaat om stoffen die de bodem verontreinigen of kunnen verontreinigen. Schadelijke stoffen mogen binnen waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden niet worden toegepast. De lijst geeft geen limitatieve opsomming van stoffen, maar geeft een opsomming van de belangrijkste stoffen die de bodem en het grondwater kunnen verontreinigen.

Afdeling 4.6 Gesloten Stortplaatsen

Met ingang van 1 april 1988 zijn regels met betrekking tot gesloten stortplaatsen in de Wet milieubeheer in werking getreden. Het betreft stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog afvalstoffen worden gestort of stortplaatsen waar uitsluitend baggerspecie wordt gestort. Een stortplaats is pas een gesloten stortplaats wanneer gedeputeerde staten een stortplaats gesloten hebben verklaard. Gedeputeerde staten verklaren een stortplaats voor gesloten wanneer:

- het storten van afvalstoffen is beëindigd;
- voor zover een daartoe strekkend vergunningvoorschrift geldt: een bovenafdichting is aangebracht;
- een eindinspectie is uitgevoerd waaruit blijkt dat aan alle vergunningvoorschriften is voldaan en dat ook geen andere maatregelen hoeven te worden getroffen door degene die de stortplaats drijft in geval van verontreiniging of aantasting van de bodem onder de stortplaats.

Degene die de stortplaats drijft moet een nazorgplan opstellen voor de uitvoering van de te treffen nazorgmaatregelen. Gedeputeerde staten moeten het nazorgplan goedkeuren. De nazorgmaatregelen moeten nadat de stortplaats gesloten is verklaard door gedeputeerde staten worden uitgevoerd; zij zijn dus vanaf dat moment belast met de nazorg van de gesloten stortplaats. Onder nazorg wordt verstaan het nemen van maatregelen om de milieuvoorzieningen in stand te houden, te controleren en te vervangen. Ter dekking van de kosten van de nazorg leggen gedeputeerde staten een heffing op aan de exploitanten van de stortplaatsen. De heffing is bedoeld ter financiering van het doelvermogen. Het doelvermogen is het totale geraamde gekapitaliseerde bedrag dat beschikbaar moet zijn na de sluiting van de stortplaats om de nazorg te kunnen bekostigen. De heffing kan aan de exploitant worden opgelegd tot het moment dat de stortplaats gesloten wordt verklaard. Nadien kunnen eventuele kosten niet meer op de exploitant worden verhaald. De verplichting voor gedeputeerde staten om nazorgmaatregelen te nemen is niet aan een termijn gebonden en blijft dus eeuwig bij gedeputeerde staten rusten. De provincies hebben dus een groot belang bij een goed functionerend systeem van nazorgvoorzieningen- en maatregelen.

Voor de nazorg is het van belang dat eisen kunnen worden gesteld aan activiteiten die na het aanbrengen van de eindafdichting op een stortplaats zullen worden verricht. Omdat gedeputeerde staten immers eeuwigdurend verantwoordelijk zijn voor de nazorg is het van belang dat eisen kunnen worden gesteld aan het gebruik van een gesloten stortplaats. Onder het oude wettelijke

ONTWERP

stelsel was bepaald dat gedeputeerde staten altijd het bevoegd gezag was voor alle omgevingswetvergunning-plichtige activiteiten op gesloten stortplaatsen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt dit. Wanneer de provincie bevoegd gezag wil blijven moet in de Omgevingsverordening een vergunningplicht worden opgenomen.

In afdeling 4.6 van hoofdstuk 4 zijn daarom regels opgenomen die eisen stellen aan activiteiten in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd. Activiteiten die de nazorgvoorzieningen- en maatregelen kunnen beïnvloeden zijn gebonden aan de vergunningplicht. Op deze manier kan worden beoordeeld of de activiteit invloed heeft op de nazorgvoorzieningen- en maatregelen. Nazorgvoorzieningen moeten bereikbaar blijven, maatregelen moeten genomen kunnen worden en aantasting van de nazorgvoorzieningen moet voorkomen worden.

Afdeling 4.7 Voor verzuring gevoelige gebieden

Artikel 8.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaalt dat bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens in een dierenverblijf als bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of voor het exploiteren van een andere milieubelastende installatie als bedoeld in artikel 3.202 van dit besluit, alleen rekening wordt gehouden met de gevolgen van de emissie van ammoniak door dat dierenverblijf op voor verzuring gevoelige gebieden als daarover in de omgevingsverordening beoordelingsregels op grond van artikel 5.19, tweede lid 2 van de Omgevingswet zijn gesteld.
Op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) hebben provinciale staten in het verleden al zeer kwetsbare gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden binnen de ecologische hoofdstructuur die gevoelig zijn voor verzuring, waaronder in ieder geval alle Natura 2000-gebieden die gevoelig zijn voor verzuring. Deze aangewezen gebieden kunnen 1 op 1 worden overgenomen in de omgevingsverordening als voor verzuring gevoelig gebied als bedoeld in artikel 8.21 Bkl.
Tot het moment waarop de Omgevingswet in werking treedt, gelden voor de huidige aangewezen gebieden op grond van artikel 3 tot en met 7 van de Wet ammoniak en veehouderij beoordelingsregels voor de verlening van een omgevingsvergunning milieu op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e Wabo voor oprichting of wijziging van een veehouderij. Deze beoordelingsregels kunnen in vergelijkbare vorm worden omgezet in beoordelingsregels op grond van artikel 5.19 tweede lid Ow in de omgevingsverordening. Deze beoordelingsregels richten zich in de meeste gevallen tot de gemeente, aangezien die bevoegd gezag is voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit op grond van artikel 3.201 Bal. De provincie kan de beoordelingsregels ook aanpassen ten opzichte van de Wav. Daarbij kan bijvoorbeeld onderscheid worden gemaakt naar gebieden die meer of minder gevoelig zijn voor verzuring vanwege de aanwezige grondsoort of habitats. Verder noemt de toelichting bij artikel 8.21 Bkl ook de mogelijkheid om geen beoordelingsregels op te nemen in de omgevingsverordening, maar in plaats daarvan instructieregels voor het omgevingsplan op te stellen of rechtstreeks werkende regels te stellen over veehouderijen.

ONTWERP

In de Omgevingsverordening zijn geen beoordelingsregels opgenomen maar is volstaan met de instructieregel dat een aanvraag om een vergunning voor het exploiteren of veranderen van een installatie als bedoeld in artikel 3.201 of 3.202 binnen een verzuringsgevoelig gebied of binnen een zone van 250 meter rond een zodanig gebied, moet worden geweigerd.
In artikel 4.13 van de Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht voor reeds verleende vergunningen geregeld. De inhoud van de voorschriften van een onder het oude recht verleende vergunning blijft gelden onder het nieuwe stelsel. Hetzij als vergunningvoorschrift, hetzij als maatwerkvoorschrift. Indien voor de genoemde activiteit in het verleden al een vergunning is verleend dan blijft deze vergunning dus gewoon gelden. Een aanvraag voor het veranderen van een installatie waarvoor in het verleden al een vergunning is verleend moet wel worden geweigerd.

Nieuwe beoordelingsregels heel specifiek voor effecten op verzuringsgevoelige gebieden worden niet noodzakelijk geacht.

Hoofdstuk 5 Natuur

De Wet natuurbescherming is via het aanvullingsspoor “Aanvullingswet natuur” ingebouwd in de Omgevingswet. Het betreft een beleidsneutrale omzetting, waardoor de regelgeving zoveel mogelijk ongewijzigd is overgegaan. Hierdoor is het beschermingsniveau op eenzelfde niveau gebleven.

Onder de Omgevingswet zullen de toetsingskaders voor de bescherming van de specifieke natuurwaarden die onder de reikwijdte van de Wet natuurbescherming vielen, niet wijzigen.

Ten opzicht van de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017 zijn op hoofdlijnen de volgende zaken gewijzigd:

- invulling is gegeven aan de mogelijkheid tot het opleggen van een kapverbod;
- een zorgplicht specifiek voor weidevogels is opgenomen;
- enkele soorten zijn van de bijlagen verwijderd, omdat de gunstige staat van instandhouding in het in het geding is;
- bijlagen zijn toegevoegd met inheemse boomsoorten en met jaarrond beschermde nesten van vogels in Fryslân.

Hoofdstuk 6 Duurzame Energie

Dit onderwerp heeft een apart traject doorlopen in het kader van de wijziging van de Provinciale Verordening Romte en zal later in de Omgevingsverordening als hoofdstuk worden ingebouwd.

ONTWERP

Hoofdstuk 7 Infrastructuur: Wegen en Vaarwegen

Wegen

De provinciale wegen zijn van belang voor de bereikbaarheid van de Friese stedelijke centra en de regionale kernen. Ze zorgen voor de verbinding met het landelijk hoofdwegennet en dragen bij aan de doelstellingen van bereikbaarheid, zoals opgenomen in de provinciale omgevingsvisie.
De wegen hebben een stroom-, gebiedontsluitings- of erftoegangsfunctie. De functionaliteit is gebaseerd op het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan, dat wordt opgevolgd door het regionaal mobiliteitsprogramma als uitwerking van de Omgevingsvisie. Wegen met een stroomfunctie zijn belangrijk voor het verkeer en essentieel voor de bereikbaarheid in Fryslân. Meestal gaat de stroomfunctie gepaard met een rijsnelheid van 100 km/u. Wegen met een gebiedontsluitings-functie hebben doorgaans een rijsnelheid van 80 km/u. Ze hebben ook een belangrijke verkeersfunctie, maar er zijn verschillen in gebruik en inrichtingsvorm. Wegen met een erftoegangsfunctie zijn gericht op het verblijven. Bij voorkeur zijn ze ingericht op basis van een snelheid van 60km/u.

De provinciale wegen zijn om onderstaande redenen aan te merken als zijnde van provinciaal belang:

- op grond van artikel 2.18, eerste lid, sub e, onder 3 van de Omgevingswet berust bij het provinciebestuur de taak van het behoeden van de staat en werking van wegen in beheer bij de provincie voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur;
- op lokale schaal kunnen zich belangentegenstellingen voordoen ten aanzien van de verschillende functies van wegen in het totale netwerk: het ene gebied heeft belang bij een snelle, ongestoorde bereikbaarheid; het andere gebied heeft vooral belang bij zo weinig mogelijk hinder van de weg, dus lagere snelheden en zoveel mogelijk wegaansluitingen;
- de provincie heeft een belangrijke taak voor het openbaar vervoer. Voor deze doelgroep is een goed functionerend netwerk eveneens van belang;

Overigens is de provincie als wegbeheerder zelf aansprakelijk voor eventuele schade ten gevolge van het gebruik van de weg. Ook daarmee is sprake van een belang om als provincie zelf te bepalen wat wel en niet toelaatbaar is met betrekking tot de weg.

Artikel 5.4 van de Omgevingswet bevat de juridische grondslag voor de provincies voor het kunnen instellen van een omgevingsvergunningplicht in de omgevingsverordening: ‘het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten wanneer dat in de omgevingsverordening is bepaald’. Van deze mogelijkheid is in deze omgevingsverordening gebruik gemaakt in paragraaf 7.3 van dit hoofdstuk (zie verder de artikelsgewijze toelichting).

Systematiek beperkingengebieden
Onder beperkingengebied wordt in de Omgevingswet verstaan, het bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar, vanwege de aanwezigheid van een werk of object, regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object. Deze activiteiten noemen we de beperkingengebied-activiteiten. De beperkingengebied-activiteiten zijn gekoppeld aan een omgevingsvergunning-, meld- of zorgplicht. De functie, de inrichting en het gebruik van

ONTWERP

wegen beïnvloeden de mate waarin een beperkingengebied-activiteit al dan niet toelaatbaar wordt geacht.
In Hoofdstuk 7 zijn beperkingengebied-activiteiten met betrekking tot provinciale wegen aangewezen voor het uitvoeren van werken, het plaatsen van stoffen of voorwerpen, het innemen van een standplaats, het realiseren van weggebonden voorzieningen, of het houden van evenementen. Andere werkzaamheden in het beperkingengebied kunnen bijvoorbeeld inhouden het beheer van langs de weg liggende sloten, bomen, struiken en ander groen.

De afdeling Wegen is van toepassing op aangewezen beperkingengebieden voor provinciale wegen en beheerzones provinciale wegen. De provincie is als beheerder juridisch gezien aansprakelijk en heeft daarmee een direct “provinciaal belang” om te bepalen wat wel en niet toelaatbaar is op en direct rond deze wegen.

Aansluitend op (langs) het beperkingengebied provinciale wegen is het beperkingengebied beheerzone provinciale wegen aangewezen. De provincie is hier geen wegbeheerder. Deze beheerzones zijn echter wel aangewezen, omdat activiteiten in deze zones van invloed kunnen zijn op de belangen die met dit hoofdstuk worden beoogd te beschermen. Ten eerste kunnen activiteiten in de omgeving van de weg van invloed zijn op een doelmatig en veilig gebruik daarvan. Ten tweede is het van belang om bij kruispunten of andere uitwisselpunten de zichtlijnen te borgen. Ten derde is de zone van belang om met name bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor bebouwing, een toekomstige verruiming of wijziging van de weg te borgen.

Tot de beperkingengebied-activiteiten behoort, gelet op in artikel 1.4 van de Omgevingswet, niet het gebruik van de weg door het wegverkeer. Eventuele nadelige gevolgen daarvan voor de weg, zijn geregeld in andere wetgeving, met name de Wegenverkeerswet en bijbehorende regelingen.

Geluidsproductieplafonds
PM

Deze worden in 2022 bij afzonderlijk besluit vastgesteld op basis van gegevens van het jaar 2021.

<u>Vaarwegen</u>

In de Omgevingswet is geregeld welk bestuursorgaan belast is of wordt met het beheer van watersystemen. Alle watersystemen, of onderdelen daarvan in beheer bij het Rijk, worden aangewezen bij algemene maatregel van bestuur. In de Waterschapswet is bepaald dat de zorg voor het regionale watersysteem bij reglement aan waterschappen wordt opgedragen, tenzij dat niet verenigbaar is met een goede organisatie van de waterstaatkundige zorg. De reglementaire taakopdracht is gebiedsgericht. Dat betekent dat alle regionale watersystemen of onderdelen daarvan bij een waterschap in beheer zijn, tenzij er sprake is van een uitzonderingssituatie zoals beschreven in de Waterschapswet.
De Omgevingswet bepaalt in artikel 2.18, tweede lid, dat voor de niet bij het Rijk in beheer zijnde watersystemen of onderdelen daarvan, bij provinciale verordening beheerders worden aangewezen. Hierbij dient wel artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet in acht te worden genomen.

Classificatie van vaarwegen
De vaarwegen worden onderverdeeld in beroeps- en recreatieve vaarwegen. De classificatie voor recreatieve vaarwegen is gebaseerd op de indeling in het Provinciaal Verkeers- en Vervoerplan

ONTWERP

(PVVP 2011). De beroepsvaarwegen zijn ingedeeld volgens de Europese CEMT-indeling, zoals beschreven in de Richtlijn Vaarwegen 2020 van Rijkswaterstaat.
De indeling volgens het PVVP kent de klassen A tot en met F, waarbij A de hoogste klasse is en F de laagste klasse wat betreft de grootte van het maatgevend schip dat op een vaarweg moet kunnen varen. De CEMT-indeling overlapt gedeeltelijk de PVVP-klasse Azm, Bzm en Czm.

De gevolgde systematiek voor het toewijzen van het vaarwegbeheer is dat provincie Fryslân vaarwegbeheerder is voor de beroepsvaarwegen en de hoogste PVVP-categorieën A tot en met D. Wetterskip Fryslân is vaarwegbeheerder voor de PVVP-klassen E en F.

Opgemerkt zij dat Wetterskip Fryslân vanuit het watersysteembeheer (waterkwantiteit) ook een profiel nodig heeft in de vaarweg. Bij de E en F vaarwegen valt het waterkwantiteitsbeheer samen met het vaarwegbeheer.

Hoofdstuk 8 Nadeelcompensatie

Wat is nadeelcompensatie?
Nadeelcompensatie betreft een vergoeding die de overheid soms verschuldigd is hoewel haar handelen niet onrechtmatig was. Een voorbeeld daarvan is de schadevergoeding die wordt toegekend aan ondernemers wanneer hun bedrijf tijdelijk niet of niet goed te bereiken is als gevolg van de reconstructie van een weg.
Rechtmatig overheidshandelen leidt in de praktijk regelmatig tot schade. Dat valt niet te voorkomen en de overheid is ook niet verplicht om elke schade die zij in de rechtmatige uitoefening van haar publieke taken veroorzaakt, te vergoeden. Soms moet dergelijke schade echter wel worden vergoed. Het is een algemeen aanvaard beginsel dat degene die in vergelijking met anderen onevenredig zwaar wordt getroffen door rechtmatig overheidshandelen, daarvoor een vergoeding dient te ontvangen. Dit is het beginsel van de gelijkheid voor de openbare lasten of het égalitébeginsel. De hoogte van de compensatie moet in zo'n geval redelijk zijn. De vergoeding dekt dus niet vanzelfsprekend de volledige schade.

Voor vergoeding komt dat deel in aanmerking dat buiten het normale maatschappelijke risico of het normale bedrijfsrisico valt. Dit wordt aangeduid als de abnormale last. De benadeelde maakt bovendien deel uit van een beperkte groep die nadelen ervaart, terwijl een grote groep baat heeft bij de overheidshandelingen. Dit wordt de zogenaamde speciale last genoemd.

Nieuwe regeling in de Algemene wet bestuursrecht over nadeelcompensatie
Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet treedt Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht in werking, die een algemene regeling over nadeelcompensatie bevat. Deze regeling vervangt de regelingen over nadeelcompensatie in verschillende wetten en buitenwettelijke regelingen. Deze regelingen zien slechts op bepaalde situaties en hebben daarom een beperkt karakter.
Hoofdstuk 15 van de Omgevingswet bevat ook een regeling over nadeelcompensatie en schade. Deze regeling neemt de algemene regeling van titel 4.5 Awb als uitgangspunt en vult deze op onderdelen aan. Daarom zijn de grondslagen, materiële eisen en procedurele bepalingen van titel 4.5 Awb van toepassing op de toekenning van nadeelcompensatie als gevolg van besluiten die

ONTWERP

worden genomen op grond van de Omgevingswet. Daar waar afdeling 15.1 de regeling in de Awb aanvult, gaat afdeling 15.1 voor op de Awb.

Onder nadeelcompensatie wordt in hoofdstuk 15 Omgevingswet ook de planschade begrepen. Planschade is schade die wordt geleden ten gevolge van planologische besluitvorming.

Afdeling 15.1 bevat een limitatieve en exclusieve opsomming van schadeoorzaken. In artikel 15.7 is de nadere invulling van het normaal maatschappelijk risico geregeld.

De vraag is of er na de inwerkingtreding van titel 4.5 Awb ruimte blijft bestaan voor verordeningen van de decentrale overheden over nadeelcompensatie.

De wetgever gaat er vanuit dat het égalitébeginsel in de praktijk in verreweg de meeste gevallen de grondslag vormt voor een vordering tot vergoeding van schade ten gevolge van rechtmatig overheidshandelen. Daarom zal aan toekenning van nadeelcompensatie op andere grondslagen geen behoefte meer bestaan. In zoverre is de regeling in Titel 4.5 van de Awb uitputtend bedoeld. Decentrale overheden hebben hier dus rekening mee te houden. In de praktijk bestaat echter behoefte aan een nadere invulling van bepaalde begrippen en aanvulling op enkele onderwerpen. Dit kan zowel via een verordening of via beleidsregels. In het algemeen zullen procedurele regels zich makkelijker lenen voor opname in een verordening vanwege het karakter van een dergelijke regeling.

Hoofdstuk 8 bevat daarom in hoofdzaak een regeling over de samenstelling en werkwijze van de adviescommissie die aanvragen voor vergoeding van schade ten gevolge van rechtmatige overheidsbesluiten afhandelt.

Hoofdstuk 8 heeft geen betrekking op schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsdaad. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als de overheid schade moet vergoeden omdat ten onrechte een vergunning werd geweigerd.

De beleidsregel Nadeelcompensatie Fryslân 2022 geeft richtlijnen over de wijze waarop nadeelcompensatie wordt berekend.

Hoofdstuk 9 Procedures

De bepalingen over ontheffingen sluiten aan bij de regeling daarover in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). De achtergrond van deze bepaling is dat er zich altijd situaties kunnen voordoen waarin een onverkorte toepassing van instructieregels tot onbillijkheden of fricties kan leiden. De ontheffings-mogelijkheid is bedoeld voor situaties waarbij de zorg voor de fysieke leefomgeving van het openbaar lichaam tot wie de instructieregel zich richt, onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen belangen. Daarvan kan sprake zijn als ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving redelijkerwijs niet te voorzien waren, maar bijvoorbeeld ook als ontwikkelingen met behulp van maatwerkoplossingen of innovatieve initiatieven in overeenstemming kunnen worden gebracht met de belangen die met de instructieregel worden behartigd.

Anders dan onder de Wro is deze ontheffingsmogelijkheid ook bedoeld voor ontheffingverlening in gevallen die in zijn algemeenheid voorzienbaar zijn, maar in hun specifieke casuïstiek niet. Dergelijke

gevallen zijn niet goed vooraf, voordat zij zich ook daadwerkelijk voordoen, te formuleren als een uitzondering op een instructieregel.

De ontheffingsbevoegdheid biedt dan de mogelijkheid tot afwijking. Bijvoorbeeld instructieregels gericht tot een omgevingsplan die hoogtebeperkingen aan bebouwing bevatten in verband met de nabijheid van een luchthaven. In het verleden is gebleken dat in enkele gevallen een afwijking van dergelijke hoogtebeperkingen wenselijk werd geacht en ook in overeenstemming kan zijn met het belang van de vliegveiligheid.

Niet bij alle instructieregels is het wenselijk dat daarvan ontheffing kan worden verleend. Europese richtlijnen kunnen daaraan in de weg staan, maar het kan ook bijvoorbeeld op grond van overwegingen van rechtszekerheid of rechtsgelijkheid onwenselijk worden geacht.

In artikel 2.32, eerste lid van de Omgevingswet is bepaald dat bij het stellen van de regel in de omgevingsverordening expliciet moet worden aangegeven of daarvan ontheffing kan worden verleend. Met artikel 9.1 van de omgevingsverordening wordt hieraan invulling gegeven.

Voorbeelden van regels waarbij ontheffing verlening in het algemeen onwenselijk zal zijn, zijn regels over een omgevingsplan die in zichzelf al voldoende afwegingsruimte bieden en regels over de inhoud van een op te stellen programma. In voortzetting op de Wro lijkt het bieden van een mogelijkheid tot verlening van ontheffing in het kader van regels over het toedelen van functies aan locaties wel in de rede te liggen.

Ontheffing kan worden aangevraagd door het bestuursorgaan tot wiens taak of bevoegdheid de regel is gericht. Dit betekent dat de bestuursorganen van een gemeente en waterschap ontheffing kunnen vragen van een regel gesteld bij omgevingsverordening op grond van artikel 2.22 Ow (= instructieregel). De ontheffing van een bij of krachtens omgevingsverordening gestelde regel wordt verleend door gedeputeerde staten.

Het Rijk kan ontheffing van bij of krachtens AMvB gestelde regels verlenen. Artikel 2.32, vierde lid Ow bevat een voorziening voor ontheffingen bij getrapte instructieregels. Als bij een bij AMvB gestelde regel is aangegeven dat bij omgevingsverordening nadere regels kunnen worden gesteld of dat van die regel uit die maatregel bij omgevingsverordening kan worden afgeweken, kan ook worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen van de bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur gestelde regels.

In artikel 2.32, vijfde lid Ow is het criterium opgenomen voor verlening van ontheffing. Ontheffing kan alleen worden verleend als de uitoefening van een taak of bevoegdheid onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot een met die regel te dienen belang.

Artikel 2.32, zesde lid geeft tenslotte aan dat aan de ontheffing voorschriften kunnen worden verbonden. Deze voorschriften strekken ertoe, ter bescherming van het belang dat met de regel werd gediend, de mate van afwijking in te kaderen. Ook kan de ontheffing voor bepaalde tijd worden verleend.

ONTWERP

Hoofdstuk 10 Overgangs- en slotbepalingen

Algemeen
Zoals in de algemene toelichting al is aangegeven betreft de voorliggende omgevingsverordening grotendeels een zo beleidsneutraal mogelijke omzetting van de bestaande fysieke verordeningen op het terrein van de fysieke leefomgeving (in artikel 10.1 is aangegeven welke verordeningen worden ingetrokken en door de Omgevingsverordening worden vervangen).

Instructieregels omgevingsplannen en waterschapsverordening
Voor de zogenaamde instructieregels (regels die zien op de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen) uit de bestaande verordeningen (met name de verordening Romte) is het niet noodzakelijk overgangsrecht op te nemen. In het algemeen constateren wij dat bestemmingsplannen inmiddels (sinds de inwerkingtreding van de verordening romte in 2011) goed zijn aangepast aan het vigerende provinciale ruimtelijke beleid en verordeningen.
Voor zover dat nog niet het geval is gaan wij er vanuit dat deze ruimtelijke plannen (straks omgevingsplannen) bij de eerstvolgende herziening met de regels van de Omgevingsverordening in overeenstemming worden gebracht.

Ontheffingen van instructieregels

P.M.

Wij zullen de periode van terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsverordening benutten om het overgangsrecht met betrekking tot ontheffing-aanvragen voor instructieregels nader in te vullen.

Principes
Ten aanzien van het opnemen van de vier inhoudelijke principes (‘Zuinig en meervoudig ruimtegebruik’, ‘Omgevingskwaliteiten als ontwerpbasis’, ’Koppelen en verbinden als uitdaging’ en ‘Gezond en veilig’) merken wij op dat deze principes hun vertaling en betekenis in de regels van de verordening zelf hebben gekregen (Hoofdstuk 2, Ruimtelijke Omgevingsbeleid).
Deze principes vormen de vertrekbasis voor gemeentelijke omgevingsplannen, en geven invulling aan een goede kwaliteit van de leefomgeving. Ze bieden daarmee tegelijk aangrijpingspunten voor gemeenten om de leefomgevingsklimaat op lokaal niveau te borgen.

Deze principes kunnen logischerwijze meteen worden toegepast bij de eerstvolgende herziening van het omgevingsplan van de gemeente, of bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Overgangsrecht is daarom niet noodzakelijk.

Verbodsbepalingen
Verbodsbepalingen in de verordeningen zijn regels die gericht zijn tot burgers en bedrijven, zoals algemene regels en vergunningstelsels. Veelal bevat dit type regels materiële bepalingen ter bescherming van de fysieke leefomgeving tegen door de mens te ondernemen activiteiten. Deze regels zullen direct door moeten blijven werken per datum inwerkingtreding van de Omgevingswet (= onmiddellijke werking). Voor de inhoud van de verbodsbepalingen zelf geldt daarom geen overgangsrecht.

ONTWERP

Omgevingsvergunningen

Op diverse plaatsen in de omgevingsverordening zijn omgevingsvergunningplichten opgenomen: de hier voor genoemde verbodsbepalingen zijn veelal relatieve verboden: dat wil zeggen dat de activiteit toch mag worden uitgevoerd indien de aanvrager beschikt over een omgevingsvergunning voor de betreffende activiteit. In de huidige sectorale verordeningen bestaan hiervoor meerdere verschillende instrumenten: vergunningen, ontheffingen en vrijstellingen. De Omgevingswet brengt hier meer eenheid in door alleen nog de instrumenten omgevingsvergunning en melding beschikbaar te stellen. Zo vervalt bijv. het instrument ontheffing van de verbodsbepaling. De ontheffing van een instructieregel aan een gemeente of waterschap blijft wel bestaan, maar heeft ook een ander karakter (zie hiervoor).

Het is wel noodzakelijk overgangsrecht te regelen voor provinciale omgevingsvergunningstelsels onder de omgevingsverordening. Het gaat dan om gevallen waarin bijvoorbeeld een ontheffing is aangevraagd van een verbod in de vaarwegenverordening voor datum inwerkingtreding Omgevingswet en – omgevingsverordening, en waarvan de procedure op die datum nog niet is afgerond, terwijl de ontheffing in de nieuwe regels is vervangen door een omgevingsvergunningplicht.

P.M.

Wij zullen de periode van terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsverordening benutten om het overgangsrecht met betrekking tot lopende procedures voor omgevingsvergunningen nader in te vullen.

ONTWERP

Artikelsgewijze toelichting

Ontwerp Omgevingsverordening Fryslân 2022

INHOUD

HOOFDSTUK 1 Begripsbepalingen....2

HOOFDSTUK 2 Ruimtelijk omgevingsbeleid....3

HOOFDSTUK 3 Water....42

HOOFDSTUK 4 Milieu Bodem en Ontgrondingen....53

HOOFDSTUK 5 Natuur....69

HOOFDSTUK 6 Duurzame Energie....97

HOOFDSTUK 7 Infrastructuur....98

HOOFDSTUK 8 Nadeelcompensatie en schade....113

HOOFDSTUK 9 Procedures....116

HOOFDSTUK 10 Overgangs- en slotbepalingen....118

HOOFDSTUK 1 Begripsbepalingen

Buitendijks gebied

Het buitendijks gebied is gedefinieerd als het gebied dat niet tegen buitenwater wordt beschermd door de primaire waterkering. Het begrip primaire waterkering is gedefinieerd in de Bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet als: waterkering die bescherming biedt tegen overstroming door water van een oppervlaktewaterlichaam waarvan de waterstand direct invloed ondergaat van hoge stormvloed, hoog opperwater van een van de grote rivieren, hoog water van het IJsselmeer of het Markermeer, of een combinatie daarvan, en van het Volkerak-Zoommeer, het Grevelingenmeer, het getijdedeel van de Hollandse IJssel en de Veluwerandmeren.

CEMT-klassen III, IV en Va

De binnen- of rivierscheepvaart is in Europa opgedeeld in CEMT-klassen om de afmetingen van vaarwegen in West-Europa op elkaar af te stemmen. De klasse-indeling is in 1992 bepaald door de Conférence Européenne des Ministres de Transport (= CEMT). Per klasse zijn de maximale afmetingen van het schip vastgelegd. Hiermee wordt meteen duidelijk welke bruggen al dan niet ondervaarbaar zijn en welke kanalen en rivieren al dan niet bevaarbaar zijn vanwege diepgang en manoeuvreerbaarheid. De indeling loopt van 0 t/m VIIa. De genoemde namen van het soort schip zijn ontleend aan het schip waarvoor de afmetingen van de vaarweg maximaal geschikt zijn.

HOOFDSTUK 2 Ruimtelijk omgevingsbeleid

Artikel 2.1 Omgevingskwaliteiten als basis

Wat zijn omgevingskwaliteiten?
Het principe van 'omgevingskwaliteiten als basis' (inclusief archeologie), is opgenomen in artikel 2.1. In de Omgevingsvisie is het begrip "Omgevingskwaliteit" niet vastomlijnd. Het omvat aspecten als cultureel erfgoed, archeologisch erfgoed (Famke), beeldkwaliteit van bouwwerken, milieuhygiëne, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. Het gaat daarbij zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de intrinsieke waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden en aan dier- en plantensoorten. Het omvat ook de functies en kwaliteiten van "ons watersysteem en verkeers- en vervoerssysteem, en het netwerk van steden en dorpen waardoor voorzieningen en werkgelegenheid voor iedereen binnen redelijke tijd bereikbaar zijn en waarbinnen verschillende woon- en werkmilieus te vinden zijn".
De kenmerken van een gebied, én de manier waarop mensen deze zien en beleven vormen samen de omgevingskwaliteiten van een gebied.

Omgevingskwaliteiten als ontwerpbasis
Op grond van artikel 2.1, eerste lid moet in een omgevingsplan voor gronden buiten het bestaand stedelijk gebied een onderbouwing worden gegeven van de wijze waarop het plan rekening houdt met de aanwezige omgevingskwaliteiten. Dit begint met een goede beschrijving van de aanwezige omgevingskwaliteiten. Vervolgens verwachten wij dat in het omgevingsplan de effecten van nieuwe ontwikkelingen worden beschreven, waarbij wordt niet alleen goed rekening gehouden met de aanwezige omgevingskwaliteiten maar volgens het principe 'Omgevingskwaliteit als ontwerpbasis' de bestaande omgevingskwaliteiten benut worden en er zo voor gezorgd wordt dat een nieuwe ontwikkeling ook voor een verbetering van de omgevingskwaliteiten. Belangrijk is om de omgeving in dit traject te betrekken.

Voorbeelden:
- zorgen voor minder stankoverlast van een agrarisch bedrijf door het treffen van extra maatregelen bij de bouw van een nieuwe stal;
- een verbetering van de landschappelijke kwaliteit door gelijk met de nieuwe ontwikkeling ook het bestaande goed in te passen;
- bij nieuwbouwwijken archeologisch waardevolle terreinen vrijhouden door hier de groenvoorzieningen te plannen;
- het versterken van de biodiversiteit bij het toestaan van een zonnepark;
- een recreatieve ontwikkeling gecombineerd met herstel van cultuurhistorisch erfgoed.

Grutsk op 'e Romte
In artikel 2.1, eerste lid onder a is geregeld dat een omgevingsplan in ieder geval een analyse van de samenhang van de ondergrond, netwerken en nederzettingspatronen omvat. Bij het opmaken van de analyse kan gebruik worden gemaakt van de Structuurvisie Grutsk op 'e Romte. In Grutsk zijn per deelgebied de landschappelijke en cultuurhistorische samenhangende structuren van provinciaal belang benoemd. Ook zijn er richtinggevende adviezen gegeven. De gemeente weegt af en dient te motiveren op welke wijze in het plan rekening is gehouden met die waarden en structuren. De verordening stuurt dus niet zelf op basis van normering en objectieve instructies. Kwaliteit vergt naar zijn aard lokaal maatwerk. Dat past ook in ons uitgangspunt van samenwerking met gemeenten. Grutsk moet bij voorkeur inspirerend en stimulerend werken. De verordening is echter op dit punt niet vrijblijvend: van de gemeente verwachten wij een zorgvuldige analyse en motivering.

Famke
In artikel 2.1, eerste lid onder b is geregeld dat in een omgevingsplan een onderbouwing wordt gegeven van de wijze waarop rekening wordt gehouden met de aanwezige archeologische waarden en archeologische verwachtingswaarden, zoals aangegeven op de Friese archeologische monumentenkaart extra (Famke). De actuele Famke is te raadplegen op de provinciale website. De Famke is een kaart die van tijd tot tijd geactualiseerd wordt, bv. naar aanleiding van verdiepingsslagen.

In de Famke staat per gebied en tijdsperiode (advieskaart steentijd-bronstijd; advieskaart ijzertijd-middel-eeuwen) informatie over de kans op het aantreffen van archeologische waarden (archeologische verwachtingswaarden) en over archeologische waarden en monumenten die al bekend zijn (archeologische waarden). Daarbij wordt een geschikte wijze van onderzoek naar en behoud van archeologische (verwachtings-)waarden aangegeven. Hiervan kan worden afgeweken indien in een vergelijkbare bescherming wordt voorzien. De gemeente onderbouwt dit in het omgevingsplan.

Enkele belangrijke uitgangspunten in de Famke zijn:
- de advieskaarten adviseren bij welke omvang van een ontwikkeling onderzoek nodig is;
- bij advies ‘streven naar behoud’ wordt afgeraden om ingrepen te verrichten, die het bodemarchief kunnen schaden;
- de omvang van de ingreep wordt bepaald door de totale oppervlakte van een bestemmingswijziging. Met de oppervlakte van de ingreep wordt dus niet de letterlijke omvang van de verstoring van de bodem bedoeld. Het gaat om de eventuele verstoring die planologisch mogelijk wordt gemaakt;
- agrarische bouwvlakken die uitgebreid worden zijn uitgezonderd van archeologisch onderzoek, tenzij binnen de uitbreiding sprake is van bekende archeologische waarden. Deze terreinen moeten worden ontzien of nader onderzocht.

Situering en inrichting op basis van omgevingskwaliteiten
In artikel 2.1, tweede lid staat dat in nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies op zorgvuldige wijze gesitueerd en ingericht moeten worden op basis van de omgevingskwaliteiten van het gebied. De beschrijving van de omgevingskwaliteiten is daarbij het startpunt. Dit betekent niet dat het bestaande onaantastbaar is, wel dat ontwikkelingen voortbouwen op bestaande kwaliteiten en deze zo mogelijk versterken of door ontwikkelen. Maatwerk is mogelijk. Elke plek is anders en heeft andere kwaliteiten.
Afhankelijk van de aard en schaal van de ontwikkeling kan sprake zijn van:
- inpassen, waarbij de kenmerken van een gebied in stand blijven en nieuwe ontwikkelingen zich daar in voegen;
- aanpassen van een gebied of structuur als inpassing niet mogelijk is; het landschap wordt dan anders maar behoudt zijn identiteit;
- transformeren, door ontwikkeling van nieuwe kwaliteiten en identiteiten in het gebied.

Een en ander moet resulteren in een ruimtelijk inrichtingsplan, waarvan de uitvoering is geborgd in het omgevingsplan. De provincie vraagt gesprekspartner te zijn in die ontwikkelingen waar sprake is van aanpassen of transformeren van een gebied.

Bescherming archeologische waarden
In artikel 2.1, derde lid is bepaald dat in een omgevingsplan zo nodig regels worden opgenomen die ertoe strekken dat de archeologische waarden en archeologische verwachtingswaarden worden beschermd.

Omgevingstafel
In artikel 2.1, vierde lid staat dat de gemeente een ruimtelijk inrichtingsplan opstelt met behulp van een omgevingstafel wanneer sprake is van mogelijk grote impact op de omgevingskwaliteiten. Dit is bijv. aan de orde wanneer sprake is van een ontwikkeling die niet zonder meer inpasbaar is in het landschap of binnen de cultuurhistorische kenmerken (als aanpassing of transformatie aan de orde is), de beoogde ontwikkeling op of nabij een waardevol archeologisch terrein plaatsvindt, de nieuwe ontwikkeling op of nabij belangrijke natuurwaarden ligt. Hier ligt een link met de aard en schaal van de ontwikkeling en dus of het gaat om inpassen, aanpassen of transformeren. In principe is het aan de gemeente om van geval tot geval te bepalen of sprake is van een grote impact op de omgevingskwaliteiten en er dus een Omgevingstafel moet worden georganiseerd. Voor sommige ontwikkelingen die in de verordening worden toegestaan zijn wij van mening dat er sprake is van de noodzaak om een Omgevingstafel te houden, waarbij de provincie ook gesprekspartner is. In veel gevallen zal het gaan over ontwikkelingen die niet inpasbaar zijn, maar de omgevingskwaliteiten aanpassen of transformeren. Wanneer dit aan de orde is hebben wij dat in deze toelichting ook benoemd. Uiteraard is in overleg met de provincie altijd maatwerk mogelijk.

In de begripsbepalingen is omschreven wat een Omgevingstafel is. Dit is een
een werkwijze waarbij alle partijen die een belang vertegenwoordigen rondom de ruimtelijke ontwikkeling, voorafgaand aan de uitwerking van een plan met elkaar om tafel gaan om:

- te komen tot de juiste locatiekeuze en een goede landschappelijke inpassing;
- te werken aan acceptatie;
- te komen tot een integrale oplossing waarin alle belangen samenkomen;
- het initiatief vervolgens verder te brengen.

Gemeenten mogen dit zelf verder invullen. De methode kan ook per soort ontwikkeling verschillen. Met betrekking tot de uitbreiding van een agrarisch bedrijf is al veel ervaring opgedaan met de Nije Pleats methodiek. Met betrekking tot zonneparken zijn Sinnetafels gehouden. Deze methodieken zijn beproefd gebleken en zijn prima toepasbaar als leidraad voor het proces van een Omgevingstafel. Een nieuwe insteek van de Omgevingsvisie (zowel provinciaal als nationaal) is dat uitgaande van de omgevingskwaliteiten van een gebied wordt gezocht naar de juiste plek. Het vroegtijdig met elkaar om tafel gaan (via een Omgevingstafel) is daarbij belangrijk en biedt voordelen voor de snelheid in het proces, draagvlak en acceptatie en kwaliteit van de Friese leefomgeving. Nieuw is wel de insteek om in het proces ook te werken aan acceptatie. Dit betekent dat wij verwachten dat meer dan voorheen ook de omgeving wordt betrokken bij het proces. De gemeenten zijn bevoegd om te bepalen op welke wijze ze dit willen aanpakken.
In het kader van de samenwerking met gemeenten in de DFA willen wij samen met gemeenten nadenken over de verdere ontwikkeling van het systeem van Omgevingstafels.

In het omgevingsplan verwachten wij een beschrijving van het proces dat heeft plaatsgevonden. Wij gaan ervan uit dat de resultaten van de Omgevingstafel gebruikt worden om keuzes te maken met betrekking tot de plannen.

<u>Artikel 2.2 Zuinig- en meervoudig ruimtegebruik</u>

Het principe zuinig- en meervoudig ruimtegebruik
In de Omgevingsvisie is zuinig- en meervoudig ruimtegebruik één van de inhoudelijke principes. Grote ruimteclaims afgezet tegen de beperkt beschikbare ruimte, maken het noodzakelijk om de Friese ruimte doelmatig en slim te benutten en verspilling tegen te gaan. Onze ambitie is om gemeenten, initiatiefnemers en planontwikkelaars uit te dagen om hiervoor al hun creativiteit en energie aan te wenden. Bij de locatiekeuze, de inrichting en onderbouwing van plannen spelen dan aspecten als:

- de maatschappelijke behoefte aan nieuwe functies, waarbij demografische ontwikkelingen en regionale afstemming van belang zijn;
- het (intensiever) benutten van wat er al is, zoals bestaande bebouwing en infrastructuur;
- hergebruik van karakteristieke gebouwen en locaties (Oud voor Goud);
- de mogelijkheden om functies te combineren ('meervoudig ruimtegebruik');
- de mogelijkheden van tijdelijk ruimtegebruik, met als vertrekpunt dat alles te hergebruiken is (circulariteit in ruimtegebruik).

In artikel 2.2, eerste lid van de verordening zijn regels gesteld over zuinig- en meervoudig ruimtegebruik. Voor alle ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied geldt op grond van artikel 2.2, eerste lid onder a, dat de nieuwe functie moet voorzien in een behoefte. In artikel 2.2, eerste lid onder b vragen wij van gemeenten om te motiveren waarom geen gebruik kan worden gemaakt van een bestaand bouwperceel. Als hergebruik een optie is gaan wij ervan uit dat hier ook daadwerkelijk voor wordt gekozen. Op grond van artikel 2.2, tweede lid geldt voor *stedelijke* functies aanvullend de voorwaarde dat onderbouwd moet worden waarom de functie redelijkerwijs niet binnenstedelijk kan worden gerealiseerd.
Op grond van artikel 2.2, eerste lid, onder c vragen wij om de mogelijkheden om de ruimte meervoudig (bijv. recreatieve ontwikkelingen bij bestaande functies in het landelijk gebied, verkoop van ter plaatse vervaardigde producten in het landelijk gebied) te gebruiken, af te wegen en zoveel als mogelijk, ook daadwerkelijk te benutten. De afwegingen zien wij graag terug in het omgevingsplan.

Artikel 2.3 Koppelen en verbinden

Het principe koppelen en verbinden
In de Omgevingsvisie hebben wij 'koppelen en verbinden' als inhoudelijk principe benoemd. Bij het ontwikkelen van projecten stimuleren we dat van het begin af aan wordt bijgedragen aan meerdere opgaven en ambities: onder meer natuur-inclusief ontwerpen, water-robuust inrichten en bouwen, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, voedsel, werkgelegenheid en landschapsversterking. We sluiten in dit verband aan bij trends in de samenleving als maatschappelijk ondernemen en nieuwe verdienmodellen, en stimuleren dat integraliteit maximaal wordt benut. Zulke plussen kunnen een reden zijn om van een regel gemotiveerd af te wijken, of om bijv. als provincie zelf deel te nemen in een initiatief.

Het principe koppelen en verbinden is in de basis terug te vinden in artikel 2.3 van de verordening. Wanneer sprake is van een ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied dan verwachten wij van gemeenten dat in een omgevingsplan de mogelijkheden om te 'koppelen en verbinden' worden overwogen en dat wordt gemotiveerd waarom hier wel of niet gebruik van zal worden gemaakt. Het principe van koppelen en verbinden komt ook voor in een aantal specifieke bepalingen in de verordening. Het benutten van de kansen om te koppelen en verbinden kan, zoals in de Omgevingsvisie al wordt aangegeven, reden zijn om in bepaalde gevallen met afwijking mee te werken aan een grotere ontwikkeling dan in de basis is toegestaan (bv. de uitbreiding van een grondgebonden agrarisch bedrijf boven de 3 ha).

Artikel 2.4 Gezond en veilig

Het principe gezond en veilig
In de Omgevingsvisie hebben wij 'gezond en veilig' als inhoudelijk principe benoemd. Wij denken dat door in een vroeg stadium gezondheid en veiligheid integraal mee te nemen in plannen en projecten, veel gezondheidswinst kan worden geboekt, vooral preventief (artikel 2.4, eerste lid). Gezondheid vatten we hierbij breed op: naast lichamelijke gaat het ook over geestelijke gezondheid en de mate waarin mensen regie over hun eigen leven hebben. De fysieke leefomgeving is hierop van invloed en

kan gezonde keuzes stimuleren. Par. 4.1 en par. 5.7 (veilige leefomgeving) van de Omgevingsvisie geven een indicatie van de relevante gezondheids- en veiligheidsaspecten.

In dit onderdeel zijn ook twee bepalingen over wateroverlast en overstroming opgenomen. Vanwege de gevolgen van klimaatverandering zetten wij in op een sterkere borging van water-robuust inrichten en water-robuust bouwen. Als water-robuust inrichten verstaan wij het zodanig vormgeven en inrichten van het stedelijk gebied, dat de impact van de klimaatverandering zo klein mogelijk blijft. Water-robuust bouwen is voldoende hoog of adaptief bouwen, zodat bij calamiteiten de schade van een overstroming beperkt blijft.

Tegengaan wateroverlast
Artikel 2.4, tweede lid beoogt de nadelige gevolgen te beperken van wateroverlast of van een overstroming vanuit de Friese boezem, bijv. als de regionale waterkeringen onverhoopt falen.
Bij de locatiekeuze en de inrichting van gronden wordt hiermee rekening gehouden; dit betreft de tweede en derde laag van meerlaagsveiligheid, zoals aangegeven in par. 6.4 (waterveiligheid) van de Omgevingsvisie.

Water-robuust bouwen
Artikel 2.4, derde lid beoogt dat water-robuust wordt gebouwd als nieuwe bebouwing een risico loopt op wateroverlast of op overstroming (vanuit de Friese boezem, maar ook in lokale of regionale systemen). Gemeenten nemen in het omgevingsplan hiervoor regels op, bijvoorbeeld voor drempelhoogten ten opzichte van NAP. Deze regels kunnen gedifferentieerd worden naar categorieën van bebouwing. Zo kan een loods minder schadegevoelig zijn dan woningen. Water-robuust bouwen speelt vooral bij nieuwe uitbreidingslocaties bij een stad of dorp. Maar het kan ook spelen bij de bouw van een stal bij een agrarisch bedrijf, of bij de aanleg van nieuwe infrastructuur die een kritische functie vervult voor een groter gebied, zoals een gebiedsontsluitingsweg of een datacentrum.
Risicokaarten en waterkansenkaarten op basis van klimaatstresstesten, geven inzicht in risico's van overstroming en wateroverlast bij extreme buien en neerslaghoeveelheden.

Afdeling 2.2 Stedelijke functies

Artikel 2.5 Bundeling stedelijke functies bij kernen

Fryslân kent een samenhangend netwerk van steden, grote en kleine dorpen. De steden en dorpen vullen elkaar aan en hebben eigen kwaliteiten. In het netwerk zijn alle typen woningen, woonmilieus en voorzieningen te vinden. In steden ligt het accent op stedelijk wonen en publiekstrekkende voorzieningen voor een wijde omtrek. In dorpen ligt het accent op wonen in een groene, dorpse setting met alledaagse voorzieningen in de nabijheid.
In de Omgevingsvisie hebben wij aangegeven dat wij de onderdelen van het netwerk nog sterker met elkaar willen verbinden tot een compleet palet aan woon-, en werkmilieus en voorzieningen. Het netwerk moet de basis vormen voor een gezonde en innovatieve economie, bereikbare voorzieningen en plezierig wonen.
In het algemeen zijn per saldo voldoende locaties voor stedelijke voorzieningen, zoals woningbouw en bedrijvigheid en voorzieningen beschikbaar in de steden en dorpen om in de vraag te voorzien. Benutting van bestaande locaties en bestaande capaciteit (door herstructurering van de woningvoorraad en transformatie dan wel herstructurering van verouderde bedrijventerreinen en kantoorlocaties) staat daarom voorop. Wanneer in het bestaande gebied niet aan de behoefte kan worden voldaan, is uitbreiding van stad of dorp mogelijk, mits dit aansluit op het bestaand stedelijk gebied en de uitbreiding naar aard en schaal past bij de stad of het dorp (artikel 2.5, tweede lid).

Leeuwarden, Drachten, Sneek en Heerenveen zijn logische plaatsen voor grootschalige nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast zijn er regionale centra die een compleet aanbod aan lokale en bovenlokale voorzieningen hebben. Ze hebben een belangrijke functie voor de leefbaarheid en voor de bereikbaarheid van diverse voorzieningen in hun regio's. Als regionale centra beschouwen wij in ieder geval Oosterwolde, Wolvega, Gorredijk, Joure, Lemmer, Balk, Workum, Makkum, Bolsward, Franeker, Sint Annaparochie, Burgum, Buitenpost, Kollum, Surhuisterveen en Grou. Gemeenten zijn bevoegd om in aanvulling hierop zelf kernen aan te wijzen die door ligging, aard en schaal verder kunnen bijdragen aan de versterking van het netwerk van voorzieningen.
De verordening biedt aanvullend nog meerdere mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied, bijvoorbeeld door middel van ruimte-voor-ruimte, hergebruik van vrijkomende boerderijen en andere vrijkomende gebouwen, kwaliteitsarrangementen en ontwikkelingsmogelijkheden in clusters en bebouwingslinten. In artikel 2.5, tweede lid, onder b is in de basis geregeld dat zulke ontwikkelingen, niet aansluitend op het bestaand stedelijk gebied, zijn toegestaan wanneer aan de specifieke bepalingen wordt voldaan.

Werken met principes en Omgevingstafel
De principes zijn van toepassing op de ontwikkeling van nieuwe stedelijke functies buiten het bestaand stedelijk gebied. De gemeenten zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor het toepassen van de principes. Bij grote nieuwe ontwikkelingen (woonuitbreiding, nieuw bedrijventerrein) willen wij graag in een vroegtijdig stadium betrokken worden.
Bij grote ontwikkelingen zal een omgevingstafel altijd aan de orde zijn. Als provincie willen wij hier graag aanschuiven. Tijdens de omgevingstafel kan samen met alle betrokken partijen worden nagedacht over het zo optimaal toepassen van de inhoudelijke principes.

Bij kleinere initiatieven (enkele woningen of een enkel bedrijf) gaan wij in het kader van het vooroverleg beoordelen of in het omgevingsplan voldoende aandacht is geschonken aan de principes.
De beoordeling of een omgevingstafel nodig is ligt tevens bij de gemeente. De provincie schuift in principe niet aan bij de omgevingstafel. Bij complexe gevallen zijn wij op verzoek van de gemeente uiteraard bereid om inbreng te leveren.

Afdeling 2.3 Wonen

Artikel 2.6 Programmering woningbouw en woningbouwafspraken

Vanuit de wettelijke verantwoordelijkheid voor zorgvuldig en verantwoord gebruik van de schaarse ruimte, zorgt de provincie voor regionale afstemming van plannen voor woningbouw. Via flexibele programmering kan worden ingespeeld op veranderingen in de markt.
De provincie maakt in dit verband actuele prognoses, monitort ontwikkelingen en herijkt geregeld regionale afspraken met gemeenten.

In het kader van regionale woningbouwprogrammering maakt de provincie afspraken met regio's over de samenhang tussen herstructurering, sloop, nieuwbouw en verduurzaming. Hierbij wordt rekening gehouden met de woningbehoeften op zowel korte als lange termijn.
De provincie stelt geen grenzen aan woningbouwprojecten op inbreidingslocaties, onder de voorwaarde dat met de gemeenten tot goede afspraken kan worden gekomen over de uitbreiding van een stad of dorp.
Het 'binnenstedelijk plafondloos bouwen' is niet in de regels van de verordening verwerkt. Dit is niet nodig omdat dit als onderdeel van de te maken regionale woningbouwafspraken kan worden

overwogen. Het niet vastleggen van het plafondloos bouwen biedt gemeenten de flexibiliteit om met maatwerk voor een andere systematiek te kiezen.

De regionale woningbouwafspraken worden door gemeenten vertaald in een gemeentelijk woonplan en een woningbouwprogramma. De verdeling van de woningbouwruimte over de verschillende kernen, zien wij als een gemeentelijke verantwoordelijkheid. In hun visies en plannen bepalen ze waar dit gebeurt en in welke kwaliteit.

De systematiek van werken met woonplannen is een effectieve manier om de gemeentelijke woningbouwplannen in te passen in het provinciaal beleid en in de regionale behoefte. Door voldoende flexibiliteit in woonplannen in te bouwen, kunnen gemeenten steeds inspelen op nieuwe ontwikkelingen.

Een woonplan bevat in principe de volgende onderdelen:

- een actueel overzicht van de omvang en de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad, waarbij aandacht wordt geschonken aan het aanbod van en de vraag naar de verschillende woonmilieus;
- inzicht in de benodigde herstructurering van de bestaande woningvoorraad;
- de ontwikkeling van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte op basis van de demografische ontwikkelingen, en ontwikkelingen op de woningmarkt of in de woonwensen van mensen;
- de inpassing van de gemeentelijke woningbehoefte in de regionale woningbouwafspraken;
- inzicht in de doelstellingen en inspanningen inzake het bevorderen van duurzaam bouwen;
- een woningbouwprogramma met daarin een overzicht van de lopende en voorgenomen herstructureringsplannen en woningbouwplannen, inclusief de fasering daarvan, met een duiding van de locaties als binnenstedelijk of buitenstedelijk.

Woonplan en woonprogramma
Artikel 2.6 sluit aan op de systematiek van woningbouwafspraken en woonplannen. In principe moeten alle woningbouwmogelijkheden in een omgevingsplan passen in een woonplan en een actueel woningbouwprogramma. Dit geldt ook voor het realiseren van nieuwe woningen in het kader van bijvoorbeeld hergebruik van vrijkomende boerderijen en toepassing van de ruimte voor ruimte regeling. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten voor dit soort verspreide ontwikkelingen een algemene reservering binnen hun woningbouwprogramma opnemen.

Flexibele ruimte
Ten behoeve van programmatische flexibiliteit is in artikel 2.6, tweede lid een afwijking opgenomen voor woningbouwprojecten die niet in een woonplan of woningbouwprogramma zijn opgenomen. In dat geval is het aan de gemeente om aan te tonen dat via uitwisseling of fasering van projecten, de woningbouw kan worden ingepast binnen het woonplan en woonprogramma. Hiermee kan flexibel ingespeeld worden op kwaliteiten waar zichtbaar behoefte aan is, zonder dat een overschot aan woningvoorraad ontstaat.

Als voorwaarde is in 2.6, tweede lid, onder b opgenomen dat de aantallen en de kwaliteit van de woningbouw moet passen bij de kern (stad of dorp).

Bij een voorgenomen afwijking zal de gemeente met de provincie moeten overleggen over de noodzaak om het project aan het gemeentelijk woningaanbod toe te voegen. Dit is als voorwaarde in 2.6, tweede lid, onder c opgenomen.

Actueel woonprogramma
In het algemeen heeft een woonplan een langere doorlooptijd dan een woningbouwprogramma. Het is daarom aan te bevelen om het woningbouwprogramma actueel te houden door dit regelmatig (bv. elk jaar of ad hoc) te herzien. Dit geeft de mogelijkheid om snel flexibel in te kunnen spelen op wijzigingen in de woningmarkt en het woningbouwprogramma aan te passen aan de actuele stand van zaken wanneer gebruik is gemaakt van de afwijking in artikel 2.6, tweede lid.

Experiment regio Noord Oost Fryslân
In de regio Noord Oost Fryslân zal de komende jaren op een experimentele manier worden gewerkt aan het maken van de woningbouwafspraken. De gemeenten in deze regio krijgen meer vrijheid om zelf te bepalen welke woningbouwopgave er voor de komende periode ligt. We gaan er vanuit dat ook de gemeenten in deze regio een woonplan en een woningbouwprogramma aan ons voorleggen. Het is daarom niet nodig om extra bepalingen in de Omgevingsverordening op te nemen om ruimte te geven voor het experimenteel werken.

Inbreiding of uitbreiding
In de verordening is het bestaand stedelijk gebied begrensd. Woningbouwafspraken die betrekking hebben op binnenstedelijk bouwen zijn gekoppeld aan de begrenzing van het bestaand stedelijk gebied. Echter, niet alle woningbouw binnen het bestaand stedelijk gebied kan als binnenstedelijk bouwen worden aangemerkt. Er gelden twee randvoorwaarden:

- Uitbreidingslocaties, waarvoor eerder al een omgevingsplan is vastgesteld maar die nog niet (volledig) zijn ingevuld, liggen wel binnen de begrenzing van het bestaand stedelijk gebied maar kunnen uiteraard niet als inbreidingslocatie worden aangemerkt. Het toevoegen van extra woningen op een uitbreidingslocatie moet worden verdisconteerd in het buitenstedelijk programma.
- Als woningbouw op een transformatielocatie plaatsvindt en de eerder op deze locatie aanwezige functie wordt uitgeplaatst naar het landelijk gebied, aangrenzend aan de kern, dan kan de vrijkomende binnenstedelijke locatie niet zonder meer als inbreidingslocatie worden aangemerkt. Als voorbeeld kan worden genoemd het verplaatsen van sportvelden naar een locatie buiten het bestaand stedelijk gebied met het doel om ruimte te bieden voor een woonuitbreiding op de oude locatie van de sportvelden. Maatwerk blijft uiteraard mogelijk.

Afdeling 2.4 Werken

Artikel 2.7 Programmering bedrijventerreinen en kantorenterreinen

Programmering bedrijventerreinen en kantorenterreinen
Vanuit de wettelijke verantwoordelijkheid voor zorgvuldig en verantwoord gebruik van de schaarse ruimte zorgen we voor regionale afstemming van plannen voor bedrijventerreinen en kantoorvolume. We maken in regioverband meerjarige programma-afspraken over passend aanbod, zowel kwantitatief alsook kwalitatief wanneer dat gewenst is. Met de Waddeneilanden maken we bilaterale afspraken.

Via flexibele programmering kan worden ingespeeld op veranderingen in de markt. We voeren periodiek prognoses uit naar de behoefte aan bedrijventerreinen en kantoren, we monitoren en herijken de gemaakte afspraken als dit nodig is.

De regionale afspraken hebben betrekking op:

- de regionale vervangings- en uitbreidingsvraag naar bedrijven- of kantorenterreinen;
- de mogelijkheden om deze vraag op bestaande terreinen op te vangen, waarbij de herstructurering en revitalisering van bestaande terreinen worden betrokken;
- de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte aan nieuwe terreinen die per saldo overblijft en de fasering daarvan, met inbegrip van de ruimtevraag van bedrijven met speciale locatie-eisen (vanwege watergebondenheid, onveiligheid of hinder, goederenstromen of verkeersaantrekkende werking, het aantrekken van grote aantallen werknemers of bezoekers);
- zeehaventerreinen.

Het benutten van bestaande locaties en bestaande capaciteit moet voorop staan bij het maken van nieuwe regionale afspraken. Wanneer in het bestaand bebouwd gebied niet in de behoefte kan worden voorzien, is uitbreiding van stad of dorp mogelijk.

Bij het maken van regionale afspraken willen we gemeenten ondersteunen bij het toepassen van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Van belang hierbij is dat stedelijke functies naar aard en schaal passen bij stad of dorp en dat ze goed ontsloten worden. Samen met gemeenten willen we inzetten op een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor hoogwaardige innovatieve bedrijvigheid, onderwijs en kennisinstellingen. We ondersteunen voldoende beschikbaarheid van aansprekende toplocaties wat betreft omvang, vestigingsprofiel, ligging en ontsluiting. Nieuwe locaties kunnen met name nodig zijn voor bedrijvigheid in het segment transport, logistiek en distributie. Ook voor nieuwe activiteiten als onderdeel van de circulaire economie willen wij ruimte beschikbaar maken.

We zien dat de veranderende economie (o.a. flexwerken, digitalisering en circulaire economie) leidt tot een ander soort ruimtevraag en locatiewens van bedrijven. Ook zien we dat bedrijventerreinen steeds vaker een bijdrage kunnen leveren aan andere maatschappelijke opgaven en provinciale ambities, bijvoorbeeld op het gebied van de circulaire economie . Bedrijventerreinen zijn een belangrijke plek voor de circulaire economie. Enerzijds voor het realiseren van meer industriële symbiose, waarbij reststromen binnen het terrein worden hergebruikt (warmte, materialen, water) of waarbij bijvoorbeeld uitwisseling van restwarmte en energie met een naastgelegen woonwijk plaatsvindt. Anderzijds zijn het dé plekken die zich als inzamel-, demontage- en verwerkingslocatie lenen voor de herwinning van grondstoffen uit gebruikte materialen en hergebruik van reststromen. Op korte en middellange termijn betekent dit een grotere ruimtevraag. Zo vraagt een circulaire economie meer ruimte voor opslag en hergebruik van reststromen en –materialen en ontstaat er een nieuwe logistieke opgave door extra vervoersbewegingen. Dit leidt ook tot extra, noodzakelijke investeringen vanuit het bedrijfsleven. Door deze ontwikkeling vinden bedrijven fysieke nabijheid steeds relevanter om reststromen uit te wisselen. Omdat de provincie de transitie naar een circulaire economie wil bevorderen, betekent dit ook dat we willen bijdragen aan circulaire bedrijventerreinen.

Afwijking bedrijventerreinenplan of kantorenplan
Artikel 2.7, tweede lid geeft de mogelijkheid om incidenteel af te wijken van een bedrijventerreinenplan of kantorenplan. De afwijking beperkt zich tot één of enkele nieuwe bedrijven of kantoren. Een grotere ontwikkeling vergt een aanpassing van het bedrijventerreinen- of kantorenplan.
Voor wat betreft kantoren blijven grotere ontwikkelingen beperkt tot de F4-gemeenten (Leeuwarden, Smallingerland, Súdwest Fryslân, Heerenveen). Tot dusver is alleen in deze gemeenten sprake van een kantorenplan. In de andere gemeenten is hier minder behoefte aan. In voorkomend geval kan gebruik worden gemaakt van de afwijkingsmogelijkheid in artikel 2.7, tweede lid.

De afwijkingsruimte is gebonden aan voorwaarden. Ten eerste moet het gaan om de behoefte van concrete bedrijven of kantoren. Dit maakt het mogelijk om in te spelen op een zich plotseling voordoende vraag, waar in het regionale bedrijventerreinenplan of kantorenplan geen rekening mee gehouden is. De ontwikkeling moet wat betreft aard en schaal passen bij de schaal van stad of dorp. Ook hier is het belangrijk om eerst te overwegen of de functie niet inpasbaar is in leegstaande bedrijfsgebouwen of kantoren in de omgeving. Vervolgens moet gekeken worden naar de beschikbaarheid op bestaande bedrijven- of kantorenterreinen in de regio.

Artikel 2.8 Natte bedrijventerreinen

Artikel 2.8, eerste lid regelt het gebruik van de natte bedrijventerreinen; dit zijn bedrijventerreinen die voor de beroepsvaart ontsloten worden en die in het bedrijventerreinenplan zijn gelabeld als nat bedrijventerrein. Natte bedrijventerreinen (ook de bestaande) zijn bedoeld voor vaarweggebonden bedrijven en bedrijven met een omvangrijke goederenstroom over water. Vaarweggebonden bedrijven zijn bedrijven die voor hun bedrijfsvoering afhankelijk zijn van een ligging aan vaarwater. Onder bedrijven met omvangrijke goederenstromen die over water getransporteerd kunnen worden, vallen bedrijven die zich bij uitstek (op termijn) lenen voor aan- en afvoer van goederen per schip. Bij de transitie naar een circulaire economie zullen het aantal en het belang van zulke bedrijven waarschijnlijk toenemen.
In een bedrijventerreinenplan worden ook specifiek afspraken gemaakt over natte bedrijvigheid. Om het vervoer over water te stimuleren, zoals de Omgevingsvisie beoogt, streven we een optimale benutting van natte bedrijventerreinen door watergebonden bedrijvigheid na. Op deze manier wordt voorkomen dat relatief schaarse terreinen die specifiek voor een categorie van bedrijven met de bijbehorende voorzieningen zijn aangelegd, door andere bedrijven in beslag worden genomen.

Van het eerste lid kan de gemeente op grond van artikel 2.8, tweede lid gemotiveerd afwijken indien wordt onderbouwd:

- dat er een overmaat is aan nat bedrijventerrein in relatie tot de behoefte, ook op lange termijn, of
- dat er sprake is van aanvullende behoefte voor niet watergebonden bedrijven op bedrijfspercelen die niet direct door vaarwater worden ontsloten.

Artikel 2.9 Niet agrarische bedrijven buiten het bestaand stedelijk gebied

Uitbreiding niet agrarische bedrijven
Ook op het platteland streven wij naar het behoud van de leefbaarheid en het in stand houden van de omgevingskwaliteiten. Leegstand en verpaupering van bestaande bedrijfsfuncties in het landelijk gebied willen wij zoveel mogelijk vermijden. Dit betekent ook dat we bedrijven in het landelijk gebied de mogelijkheid bieden om door te groeien.

Bedrijven, maatschappelijke voorzieningen, horecagelegenheden of vergelijkbare bestaande functies in het landelijke gebied, hebben in artikel 2.9, eerste lid een gelimiteerde uitbreidingsruimte tot een maximum van 50% gekregen. Dit betekent dat de bestaande bebouwing of de bestaande bedrijfskavel met maximaal 50% mag worden vergroot. Onze ervaring is dat dit voldoende ruimte biedt voor verdere ontwikkeling van bestaande functies.

In bepaalde gevallen kan sprake zijn van een noodzaak om een grotere uitbreiding te bewerkstelligen. Dit kan wat ons betreft aanvaardbaar zijn wanneer een grote uitbreiding wordt gecombineerd met:

- het aanzienlijk verbeteren van de omgevingskwaliteiten op en rond het perceel, en

- het leveren van een bijdrage aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.

Uiteraard moet de ontwikkeling blijven passen bij de aard en schaal van de omgeving (artikel 2.9, tweede lid onder b). Wanneer een bedrijf na uitbreiding niet langer zou passen bij de omgeving, ligt verplaatsing naar een bedrijventerrein in de regio in de rede.

Artikel 2.10 Nieuwe horecagelegenheden

Horeca is enerzijds een stedelijke functie, maar voorziet tegelijk in het toeristisch-recreatieve aanbod. Naast de mogelijkheden voor het uitbreiden van bestaande horecagelegenheden in artikel 2.9 en de mogelijkheden om nieuwe horecagelegenheden in bestaande bebouwing te realiseren in artikel 2.24, is in artikel 2.10 een mogelijkheid opgenomen voor het realiseren van een nieuwe horecagelegenheid buiten het bestaand stedelijk gebied.

In de Omgevingsvisie staat dat wij inzetten op de slimme groei van de gastvrijheids-economie. Dit betekent dat wij ruimte zien voor de ontwikkeling van toeristische bestemmingen in ruimtelijke en vooral in functionele clusters, waarbinnen recreatieve functies en voorzieningen complementair aan elkaar zijn. Dus niet meer van hetzelfde, maar aanvullingen die het aanbod completeren. Belangrijke voorwaarde in artikel 2.10, eerste lid onder a is daarom dat uit behoefte-onderzoek moet blijken dat de horecagelegenheid een bijdrage kan leveren aan de gastvrijheidseconomie. Daarnaast gelden de voorwaarden zoals deze ook gelden bij uitbreiding van bestaande horecagelegenheden. De horecagelegenheid moet wat betreft aard en schaal passen bij de omgeving en een bijdrage leveren aan andere opgaven en ambities.

Werken met principes en Omgevingstafel
Wanneer gebruik wordt gemaakt van de uitbreidingsruimte tot 50% voor niet agrarische functies in het landelijk gebied is de gemeente verantwoordelijk voor het toepassen van de principes. In het kader van het vooroverleg zullen wij beoordelen of de principes in voldoende mate een plek hebben gekregen in het omgevingsplan. De beoordeling of een omgevingstafel nodig is laten wij tevens aan de gemeente.

Bij een uitbreiding van meer dan 50% of bij het toestaan van een nieuwe horeca-gelegenheid willen wij graag vroegtijdig (nog voor het formele vooroverleg) betrokken worden. Als een omgevingstafel noodzakelijk is vanwege de mogelijke effecten op de omgevingskwaliteiten schuiven wij graag aan om samen met de gemeente en andere betrokkenen na te denken over het toepassen van de principes.

Afdeling 2.5 Detailhandel

Winkelcentra
De toename van de aantrekkelijkheid van stads- en dorpscentra en de afname van de leegstand in de centra is als doel voor de komende periode in de Omgevingsvisie opgenomen. Centrumgebieden met publieksfuncties vormen het kloppende hart van steden en dorpen. Er zijn vitale MKB-bedrijven nodig om de levendigheid en aantrekkelijkheid te behouden. Leegstand doet hier afbreuk aan. Zonder extra inzet van gemeenten kan de leegstand toenemen en structureel worden.
In de regels van de verordening wordt daarom uitgegaan van concentratie van detailhandel in het kernwinkelgebied en het gebied direct daarop aansluitend. De begripsomschrijving van kernwinkelgebied spreekt van een ‘aaneengesloten winkelgebied’. In de verordening zijn echter geen

grenzen van de kernwinkelgebieden van kernen opgenomen. De gemeente is verantwoordelijk voor het bepalen van de omvang van het kernwinkelgebied op basis van lokaal maatwerk. De gemeente is in eerste instantie ook degene die bevoegd is om te beoordelen nog als 'het gebied direct aansluitend aan het kernwinkelgebied' kan worden beschouwd.

Perifere detailhandel
Buiten bestaande kernwinkelgebieden kan de gemeente op grond van artikel 2.11 perifere detailhandel toestaan, mits dit geen afbreuk doet aan de winkelfunctie van het kernwinkelgebied. Het moet dan gaan om detailhandel die wat betreft de volumineuze aard van de goederen, gevaar en hinder of dagelijkse bevoorrading niet meer goed inpasbaar is in de winkelcentra. De aard en schaal van de detailhandel moet aansluiten bij de aard en schaal van de kern. Dit betekent dat in kleine kernen geen of nauwelijks mogelijkheden voor perifere detailhandel geboden kunnen worden. De nadruk moet hier liggen op een lokaal marktbereik. Bij grotere dorpen en steden kunnen ook mogelijkheden voor perifere detailhandel met een (boven)regionaal marktbereik worden geboden. In de begripsbepaling 'perifere detailhandel' worden voorbeelden genoemd van soorten detailhandel die als perifere detailhandel kunnen worden aangemerkt. De opsomming is bewust niet limitatief van aard, waardoor wordt voldaan aan de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 juni 2018 ECLI:NL:RVS:2018:2062 "Appingedam". De mogelijkheden zijn echter niet onbeperkt. Dit hoeft op grond van de jurisprudentie ook niet als de beperking is gerechtvaardigd vanuit het algemeen belang. Hiervoor hebben wij al aangegeven dat het voor het levendig en leefbaar houden van de centra van essentieel belang is dat de detailhandel zoveel als mogelijk daar wordt gevestigd.
Ook gemeenten zijn gehouden aan de Dienstenrichtlijn. Dit betekent dat in een omgevingsplan beperkingen in de branchering van geval tot geval nader gemotiveerd moeten worden. Wij gaan er vanuit dat binnen de kaders van de Dienstenrichtlijn ruimte is om te kunnen voldoen aan de in de verordening gestelde regels.

Buurtwinkelcentrum
Op grond van artikel 2.12, eerste lid kan in afwijking van de basis (detailhandel in het kernwinkelgebied) worden afgeweken ten behoeve van winkels als onderdeel van een buurtwinkelcentrum. Hierbij gaan wij ervan uit dat in dat winkelcentrum zeer beperkt ruimte wordt geboden voor detailhandel in de niet-dagelijkse recreatieve branches, omdat anders afbreuk wordt gedaan aan de recreatieve winkelfunctie van het kernwinkelgebied.

Solitaire winkels
Artikel 2.12, tweede lid maakt het mogelijk om solitaire kleinschalige winkelvestgingen in een woonbuurt of gemengde buurt toe te staan. We denken daarbij aan winkels (bakkerij, groenteboer, slager, drogisterij, kadowinkel) met een vloeroppervlakte tot circa 250 m².

Verruimde perifere detailhandel
In artikel 2.13, eerste lid wordt bij de kern Leeuwarden verruimde perifere detailhandel toegestaan. Een voorbeeld hiervan is de clustering van grootschalige winkelformules op De Centrale en bij het WTC. De branches voor recreatief winkelen zijn hiervan uitgesloten, omdat anders teveel afbreuk wordt gedaan aan de recreatieve winkelfunctie van het kernwinkelgebied.
Wij gaan er overigens vanuit dat naast De Centrale en de locatie WTC geen nieuw locaties voor verruimde perifere detailhandel in Leeuwarden worden ontwikkeld. Het risico dat een nieuwe locatie zal leiden tot afbreuk aan het kernwinkelgebied van Leeuwarden, maar ook aan de kernwinkelgebieden van omliggende dorpen, is niet onaanzienlijk.

Detailhandel bij grootschalige voorziening
In artikel 2.13, tweede lid wordt ruimte geboden voor ondergeschikte detailhandel die direct verband houdt met een grootschalige voorziening een grote kern. Wij denken dan aan een winkel

met supportersartikelen bij een voetbalstadion of een boekwinkel in het ziekenhuis. We gaan er vanuit dat de voorziening zelf is afgestemd op de aard en schaal van de kern en dat de totale omvang van de detailhandel wordt afgestemd op de omvang van de voorziening.

Werken met principes en Omgevingstafel
De principes zijn van toepassing bij het aanwijzen van nieuwe locaties voor detailhandel. Bij het toestaan van detailhandel in of aansluitend op het kernwinkelgebied, perifere detailhandel, een beperkte uitbreiding van een buurtwinkelcentrum en solitaire kleinschalige winkelvestigingen laten wij het toepassen van de principes aan de gemeente. In het kader van het vooroverleg over omgevingsplannen zullen wij beoordelen of de principes in voldoende mate een plek hebben gekregen in het omgevingsplan. De beoordeling of een omgevingstafel nodig is laten wij tevens aan de gemeente.

In de overige gevallen (nieuw buurtwinkelcentrum, nieuwe of uitbreiding van verrruimde perifere detailhandel, detailhandel die verband houdt met een grootschalige voorziening) willen wij graag vroegtijdig betrokken worden. Als een omgevingstafel noodzakelijk is vanwege de mogelijke effecten op de omgevingskwaliteiten schuiven wij graag aan om samen met de gemeente en andere betrokkenen na te denken over het toepassen van de principes. Dit zal in ieder geval aan de orde zijn bij een nieuwe locatie voor verruimde perifere detailhandel en bij detailhandel die verband houdt met een grootschalige voorziening.

Afdeling 2.6 Recreatie

Algemeen
Wij zien zowel binnenstedelijk als buitenstedelijk goede mogelijkheden om recreatieve voorzieningen te ontwikkelen. Het afwegen van recreatieve mogelijkheden binnen bestaand stedelijk gebied zien wij primair als een verantwoordelijkheid van de gemeente. De regels in afdeling 2.6 zijn van toepassing op recreatieve activiteiten buiten het bestaand stedelijk gebied.

Artikel 2.14 Kleinschalige recreatieve voorzieningen

Kleinschalig kamperen/jachthaven
Artikel 2.14, eerste lid onder a biedt de mogelijkheid om een kleinschalig kampeerterrein met maximaal 25 kampeerplaatsen of een kleinschalige jachthaven met maximaal 25 ligplaatsen te realiseren op of aansluitend aan het bouwperceel van een agrarisch bedrijf, bedrijf, woning, horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening.

In de begripsbepalingen wordt onder kleinschalig kampeerterrein verstaan een terrein met kleinschalige opzet met een beperkt aantal standplaatsen, niet zijnde stacaravans, inclusief de bij die kampeermiddelen behorende gemeenschappelijke faciliteiten, welk terrein alleen in het toeristische seizoen opengesteld is en waarop de kampeermiddelen ook alleen in het toeristische seizoen aanwezig zijn.
De voorwaarden gelden om te voorkomen dat kleinschalige kampeerterreinen dezelfde omvang en uitstraling krijgen als reguliere campings. Dit zou ten koste gaan van de diversiteit van het aanbod aan recreatiemogelijkheden in Fryslân. Wij vinden onbeperkte groei van kampeerplaatsen op een kleinschalig kampeerterrein tevens ongewenst vanwege de impact die dit kan hebben op de landschappelijke- en cultuurhistorische waarden in het gebied.

Het realiseren van een kleinschalige jachthaven bij een bestaande verblijfsrecreatieve accommodatie, kan bijdragen aan de vitaliteit van de recreatieve accommodatie.

Logies, recreatiewoningen, groepsaccommodaties
Er zijn ruime mogelijkheden voor het realiseren van kleinschalige verblijfsrecreatieve voorzieningen bij (agrarische) bedrijven, woningen, horeca-inrichtingen en maatschappelijke voorzieningen (artikel 2.14, eerste lid onder b). Logies, recreatiewoningen en groepsaccommodaties zijn toegestaan, onder voorwaarde dat deze binnen de bestaande bebouwing worden gerealiseerd.
Op grond van artikel 2.14, tweede lid is het mogelijk om de bestaande oppervlakte aan bebouwing te vervangen wanneer de bestaande bebouwing niet geschikt is. Enige aanvullende bebouwing kan ook gerealiseerd worden.

In het kader van koppelkansen benutten en agrariërs optimale mogelijkheden bieden om aanvullende verdienmodellen te vinden, maakt artikel 2.14, eerste lid onder c het mogelijk om groepsaccommodaties te realiseren in nieuw te bouwen gebouwen, aansluitend op de bestaande bebouwing op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf. Groepsaccommodaties passen in het algemeen qua schaal goed bij de maat van een agrarisch bedrijf. Aandachtspunt is dat de nieuwbouw landschappelijk goed ingepast wordt. De groepsaccommodatie dient wat betreft uitstraling een logisch onderdeel uit te maken van het agrarische bouwperceel.

Trekkershutten
Op grond van artikel 2.14, eerste lid onder d zijn trekkershutten toegestaan op of in aansluiting op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf of voormalig agrarisch bedrijf. Als voorwaarde geldt dat de trekkershutten aansluitend aan de bestaande bebouwing moet worden geplaatst. Door in te zetten op een compact erf wordt verrommeling van het landschap zoveel mogelijk voorkomen. Het maximum aantal te plaatsen trekkershutten bij agrarische bedrijven of voormalig agrarische bedrijven in het landelijk gebied is op 10 gesteld. Het toestaan van meer trekkershutten zou, net als het onbeperkt toestaan van kampeerplaatsen, nadelige gevolgen kunnen hebben voor de diversiteit van het aanbod aan recreatiemogelijkheden in Fryslân en voor de landschappelijke- en cultuurhistorische waarden in het gebied.
Wat onder ‘trekkershut’ wordt verstaan, inclusief de afmetingen, is omschreven in de begripsbepalingen.

Dagrecreatieve voorzieningen
Goede en gevarieerde dagrecreatieve voorzieningen versterken de aantrekkelijkheid van Fryslân als toeristische bestemming. Dagrecreatieve voorzieningen kunnen ook een positief effect hebben op de leefomgeving. Op grond van artikel 2.14, eerste lid onder e is een kleinschalige dagrecreatieve voorziening op of in aansluiting op het erf van een agrarisch bedrijf, woning, bedrijf, horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening toegestaan. Bij kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen kan worden gedacht aan sportieve- en spelactiviteiten, kleinschalige horeca met proeverij en verkoop van eigen producten, visvijvers, een kunstbeeldentuin of aan speelvoorzieningen voor kinderen.

We gaan er vanuit dat voor de dagrecreatieve voorzieningen gebruik wordt gemaakt van reeds aanwezige bebouwing op het bouwperceel. Het toevoegen van beperkte nieuwbouw ten behoeve van de dagrecreatieve functie is toegestaan, bijvoorbeeld een opslagschuur voor materialen of een toiletgebouwtje.

Werken met principes en Omgevingstafel
Het toepassen van de principes bij het beoordelen van kleinschalige recreatieve ontwikkelingen is primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Kleinschalige recreatieve ontwikkelingen bij bestaande functies zijn veelal een goed voorbeeld van meervoudig ruimtegebruik. Bij het realiseren van een nieuw kleinschalig kampeerterrein of jachthaven gaan wij er vanuit dat in elk geval aandacht

wordt besteed aan de principes omgevingskwaliteit als basis (bijv. goede inpassing) en koppelen en verbinden (bijv. natuurvriendelijke oevers bij aanleg jachthaven).
Bij ontwikkelingen die een grotere impact op de leefomgeving hebben, zoals het ontwikkelen van een nieuw kleinschalig kampeerterrein of jachthaven, is het organiseren van een Omgevingstafel passend (bijv. vanwege cultuurhistorische, landschappelijke, natuurlijke of archeologische waarden in het gebied). Dit wordt geborgd door in een omgevingsplan voor het landelijk gebied voor dergelijke gevallen een Omgevingstafel voor te schrijven.

Artikel 2.15 Recreatieve voorzieningen

Uitbreiding voorzieningen/nieuwe voorzieningen nabij/aansluitend aan het bestaande
Op grond van artikel 2.15, eerste lid kan worden meegewerkt aan:

- uitbreiding of aanpassing van bestaande recreatieve voorzieningen;
- nieuwe recreatieve voorzieningen aansluitend het bestaand stedelijk gebied van een kern, of aansluitend bij een bestaande recreatieve voorziening buiten het bestaand stedelijk gebied.

Aard en schaal principe
De mogelijkheden zijn niet gekoppeld aan een kwantitatieve grens maar aan een kwalitatieve beoordeling. De uitbreiding van een bestaande recreatieve voorziening of een nieuwe recreatieve voorziening moet passen bij de aard en schaal van de kern of bij de aard en schaal van bestaande recreatieve voorzieningen (artikel 2.15, eerste lid onder b). Dit gebeurt op basis van maatwerk waarbij dit per geval wordt beoordeeld. De gemeenten wegen dit af en zijn verantwoordelijk voor een goede motivering. Waar nodig zullen wij gemeenten hierbij ondersteunen. De motivering van aard en schaal is alleen van toepassing op uitbreiding en nieuwvestiging. Bij aanpassing van bestaande voorzieningen hoeft dit niet verantwoord te worden.

Gastvrij Fryslân
In artikel 2.15, eerste lid onder c is als voorwaarde opgenomen dat een positieve bijdrage moet worden geleverd aan een Gastvrij Fryslân. Slimme groei van recreatie en toerisme kan een grote bijdrage leveren aan leefbaarheid, natuur- en cultuurerfgoed en werkgelegenheid (toekomstbestendige banen). Dit betekent met name inzetten op (cultuur-)toeristen die geïnteresseerd zijn in de kwaliteit en identiteit van onze provincie, meer jaarrond bezoek in plaats van pieken, en meer bezoek verspreid in heel Fryslân. Het uitgangspunt is niet méér van hetzelfde, maar aanvullingen die het aanbod in de regio jaarrond completeren.
In de Omgevingsvisie staat dat er vooral behoefte is aan modernisering en kwaliteitsverbetering van accommodaties. We streven naar ruimtelijke en vooral functionele clusters, waarbinnen recreatieve functies en voorzieningen elkaar aanvullen en versterken.

In de omgevingsvisie hebben we accenten per regio aangegeven. De aanbevelingen uit het onderzoek Vitale logiesaccommodaties Fryslân (2020) kunnen worden gebruikt als hulpmiddel bij de motivering of de recreatieve ontwikkeling in een concreet geval positief kan bijdragen aan een Gastvrij Fryslân en slimme toeristische groei.

Naast het vitaliseren en uitbreiden van bestaande verblijfsrecreatieve voorzieningen denken wij met name ook aan toevoegingen aan het dagrecreatieve netwerk. Door nieuwe voorzieningen, zoals doe-musea en experience-centra, kunnen bezoekers het verhaal van Fryslân of haar waarden beter beleven. Ook zien wij potentie in nieuwe ontwikkelingen waarbij de verbinding tussen land en water wordt versterkt en ontwikkelingen waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaand cultureel erfgoed.

Aansluiten op het bestaande
Concentratie van nieuwe initiatieven is gewenst om zoveel mogelijk synergie en maatschappelijke meerwaarde te bereiken. Ontwikkelingen in of aansluitend aan een kern kunnen een belangrijke impuls geven aan het draagvlak voor voorzieningen en de leefbaarheid van de kern; nieuwe initiatieven die aansluiten op bestaande recreatieve voorzieningen kunnen een goede bijdrage leveren aan de diversiteit en aantrekkelijkheid van het recreatieve aanbod in een bepaald gebied. Artikel 2.15, eerste lid onder a koppelt daarom het realiseren van nieuwe recreatieve ontwikkelingen aan het bestaand stedelijk gebied van een kern, of aan bestaande recreatieve voorzieningen buiten het bestaand stedelijk gebied.

Kleinschalige recreatieve voorzieningen blijven kleinschalig
Door het realiseren van nieuwe kleinschalige recreatieve voorzieningen in bestaande bebouwing (bijv. gebruik cultureel erfgoed) of het toestaan van kleinschalig kampeerterreinen in het landelijk gebied kan een positieve bijdrage worden geleverd aan een Gastvrij Fryslân. Het toeristisch netwerk kan dan worden verbeterd en tegelijkertijd heeft dit positieve effecten voor de leefbaarheid van het platteland.
Kleinschalige recreatieve voorzieningen zijn echter met name bedoeld voor de rustzoekende toerist. Het is daarom belangrijk om deze voorzieningen kleinschalig te houden. Alleen op deze manier blijven ze ook op de lange termijn een waardevolle toevoeging op het toeristisch netwerk van Fryslân en wordt een divers aanbod voor verschillende soorten doelgroepen beter geborgd. Voorkomen moet worden dat door verdere groei van bijvoorbeeld kampeerterreinen bij de boer een overschot aan reguliere kampeerplekken ontstaat, waardoor de bestaande recreatieterreinen verder onder druk komen te staan en afbreuk wordt gedaan aan de diversiteit van het aanbod aan recreatie en het landschap.

In artikel 2.15, tweede lid is daarom bepaald dat kleinschalige recreatieve voorzieningen niet kunnen worden aangemerkt als bestaande recreatieve voorziening zoals bedoeld in 2.15, eerste lid onder a. Verdere uitbreiding of aanpassing van kleinschalige recreatieve voorzieningen is alleen mogelijk wanneer de locatie aansluit bij het stedelijk gebied van een kern.

Artikel 2.16 Nieuwe recreatieve voorzieningen niet aansluitend aan het bestaande

Met artikel 2.16 kan in uitzonderingsgevallen worden meegewerkt aan een recreatieve ontwikkeling die qua aard en schaal niet aansluit bij de kern of bestaande recreatieve voorziening, of aan een recreatieve ontwikkeling die niet aansluit op een kern of bestaande recreatieve voorziening. In dit geval dient uit een onderzoek te blijken dat de voorziening een positieve bijdrage kan leveren aan een Gastvrij Fryslân door het bevorderen van een prettige en gezonde woon- en leefomgeving, het behoud en ontwikkeling van natuur en cultuurerfgoed of het creëren van toekomstbestendige banen. De accenten per regio in de Omgevingsvisie en de aanbevelingen uit het rapport Vitale Logiesaccommodaties Fryslân (2020) kunnen als leidraad voor onderzoek worden aangehouden. Aanvullende voorwaarde is dat een bijdrage wordt geleverd aan het realiseren van andere opgaven en ambities, zoals genoemd. De mogelijkheden hiervoor zijn divers, zoals:

- het energie-neutraal opleveren van een nieuwe ontwikkeling;
- minimaal 25% van de gronden reserveren voor verbetering biodiversiteit;
- in verhouding 1:1 natuur toevoegen;
- een combinatie maken met waterberging;
- aantoonbaar bijdragen aan de instandhouding van voorzieningen in de omgeving (horeca, winkels);
- aantoonbaar bijdragen aan de leefbaarheid en het vervullen van een sociale rol richting omgeving.

In artikel 2.16, tweede lid is bepaald dat een nieuw complex van recreatiewoningen alleen mogelijk is wanneer sprake is van een bedrijfsmatige exploitatie hiervan. Op deze wijze leveren de recreatiewoningen een grotere bijdrage aan een Gastvrij Fryslân.

Werken met principes en Omgevingstafel
Bij beperkte uitbreidingen van bestaande recreatieve voorzieningen of bij kleinschalige nieuwe ontwikkelingen die passen bij aard en schaal van de kern of bestaande recreatieve voorzieningen, zijn gemeenten als eerste verantwoordelijk voor het toepassen van de principes. We gaan er vanuit dat gemeenten hiertoe voorwaarden in hun omgevingsplannen opnemen. Ook bij grotere ontwikkelingen is de gemeente aan zet om de principes toe te passen. In het kader van het overleg zullen we de toepassing van de principes bekijken en daarover zo nodig adviseren. In voorkomend geval kan de gemeente de provincie al bij de start van een initiatief inschakelen, zodat gezamenlijk tot een goed plan kan worden gekomen.

Bij beperkte uitbreidingen en kleinschalige nieuwe ontwikkelingen zal een Omgevingstafel in principe niet nodig zijn. Dit kan anders liggen als de gemeente verwacht dat een ontwikkeling aanzienlijke impact heeft op de leefomgeving. Van belang is dat in het omgevingsplan randvoorwaarden staan die ruimte bieden voor maatwerk per geval. Bij grotere ontwikkelingen moet met een omgevingstafel worden gewerkt. In voorkomend geval kan de provincie hierbij aanschuiven.

Bij ontwikkelingen die niet aansluiten bij een kern of bestaande voorzieningen of die wat betreft aard en schaal niet passen bij de kern of de bestaande voorzieningen, willen wij graag in een vroegtijdig stadium betrokken worden. Wij denken bij dergelijke initiatieven samen met de gemeente na over het zo optimaal toepassen van de principes. De provincie kan in dit geval ook behulpzaam zijn bij de opzet voor een onderzoek. De provincie wil in dit geval ook graag meedoen aan de Omgevingstafel.

<u>Artikel 2.17 Bijzondere bepaling Waddeneilanden</u>

In artikel 2.17 is bepaald dat op de Waddeneilanden alleen nieuwe recreatieve voorzieningen zijn toegestaan als wordt onderbouwd op welke wijze de totale recreatiedruk op het Waddeneiland beheersbaar wordt gehouden. Dit betekent dat onbeperkte groei van het aantal ‘bedden’ op de Waddeneilanden vanwege de druk die dit geeft op de aanwezige natuurwaarden niet mogelijk is. Wij vragen van gemeenten om beleidsmatig keuzes te maken en deze keuzes af te stemmen met de provincie.

<u>Artikel 2.18 Permanente bewoning van recreatiewoningen</u>

Verbod permanente bewoning
Het provinciaal beleid is er op gericht om recreatiewoningen beschikbaar te houden voor recreatief gebruik, om te voorkomen dat door de bouw van nieuwe recreatiewoningen beslag wordt gelegd op het landelijk gebied. Veel permanente bewoning heeft tot gevolg dat verblijfsrecreatieve capaciteit verdwijnt, en is nadelig voor de recreatieve aantrekkelijkheid van recreatieterreinen. Permanente bewoning van recreatiewoningen vinden we daarom ongewenst.

In de verordening is vastgelegd dat een omgevingsplan geen mogelijkheden mag bieden voor permanente bewoning van recreatiewoningen buiten het bestaand stedelijk gebied (artikel 2.18, eerste lid). In 2.18, tweede lid is bepaald dat deze bepaling geen betrekking heeft op recreatiewoningen die oorspronkelijk als woning zijn gebouwd. Het gaat hier om (bedrijfs-)woningen die in de loop der tijd in gebruik zijn genomen als recreatiewoning en ook als zo danig zijn bestemd. Het is toegestaan de recreatieve functie dan weer terug te brengen naar een woonfunctie.

Wijziging naar functie wonen
Bij uitzondering kan de gemeente op grond van artikel 2.18, derde lid de functie recreatiewoningen wijzigen naar de functie permanente bewoning als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Een voorwaarde is dat de functiewijziging moet passen bij de aard en schaal van de kern. Dit betekent dat de omzetting geen disproportionele toevoeging van woningen aan het dorp tot gevolg mag hebben. Van belang hierbij is dat de toe te voegen woningen passen in het geaccordeerde woonplan van de gemeente.

Persoonsgebonden gedoogbeschikking of - ontheffing
Er wordt ruimte gelaten voor een persoonsgebonden ontheffing of gedoogbeschikking voor die gevallen waarin vóór 31 oktober 2003 sprake was van permanente bewoning die sindsdien ook onafgebroken is voortgezet (artikel 2.18, vierde lid). Dit is een goede optie als niet aan alle voorwaarden in artikel 5.3.1, derde lid kan worden voldaan, bijvoorbeeld omdat de woning niet aansluit op het bestaand stedelijk gebied.

In artikel 2.18, vijfde lid is een afwijking opgenomen om in bijzondere gevallen een persoonsgebonden gedoogbeschikking of ontheffing af te geven voor het tijdelijk permanent bewonen van een recreatiewoning. Dit geldt voor nieuwe situaties van permanente bewoning, waar geen gebruik kan worden gemaakt van het derde en vierde lid van artikel 2.18.
We gaan er vanuit dat de gemeente hier alleen gebruik van maakt als sprake is van een bijzondere, urgente omstandigheid, bijvoorbeeld als de bewoner niet in de eigen woning kan verblijven vanwege ziekte, of door een scheiding op korte termijn tijdelijke woonruimte nodig heeft.
Waar gemeenten op het moment van inwerkingtreding van de verordening een objectgebonden overgangsrecht hebben toegekend, wordt dit als een bestaand recht gerespecteerd.

Artikel 2.19 Transformatie verblijfsrecreatieterrein voor arbeidsmigranten

Uit het Vitaliteitsonderzoek logiesaccommodaties Fryslân blijkt dat een deel van het aanbod aan recreatiewoningen gedateerd is en het risico loopt te verloederen. Wanneer het geen reële optie meer is om een recreatieterrein weer geschikt maken voor verblijfsrecreatie, bijvoorbeeld vanwege de ongunstige ligging, dan kan de recreatieve functie ervan worden gewijzigd in een woonfunctie ten behoeve van de (tijdelijke) huisvesting van arbeidsmigranten. Het gehele recreatieterrein wordt dan omgezet. Het is niet gewenst om her en der afzonderlijke recreatiewoningen voor langere tijd te gebruiken voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Dit zou teveel ten koste gaan van de recreatieve kwaliteit van het terrein.

Als voorwaarde geldt dat aantoonbaar behoefte is aan tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten in de omgeving. Het terrein moet in de buurt liggen bij een bedrijf of meerdere bedrijven die gebruik maken van arbeidsmigranten. Verder moet onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn om de arbeidsmigranten in de nabijgelegen dorpen of steden van de bedrijven op te vangen.
Wij gaan er vanuit dat bij de omzetting van een recreatiepark ten behoeve van arbeidsmigranten tevens een kwaliteitsslag wordt gemaakt: de ontwikkeling levert een bijdrage aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.
De accommodaties zijn verder ruimtelijk en functioneel geschikt te maken voor fatsoenlijke en legale huisvesting van arbeidsmigranten. Wij zullen hier mede op toezien.

Werken met de principes en Omgevingstafel
De principes zijn van toepassing bij het wijzigen van de functie van een complex van recreatiewoningen naar een woonfunctie en het wijzigen van een recreatieve functie ten behoeve van huisvesting van arbeidsmigranten. Vanwege de mogelijke impact op de leefomgeving willen wij

in beide gevallen graag vroegtijdig betrokken worden, om samen met de gemeente de principes zo optimaal mogelijk toe te passen.
Een Omgevingstafel is in ieder geval nodig bij de wijziging van een recreatieve functie ten behoeve van de huisvestiging van arbeidsmigranten. Bij de omzetting van een complex van recreatiewoningen naar een woonfunctie zal een nieuw inrichtingsplan niet altijd noodzakelijk zijn. Hier kan maatwerk worden toegepast.

Afdeling 2.7 Landbouw

Artikel 2.20 Agrarische activiteiten grondgebonden agrarische bedrijven

Op grond van artikel 2.20, eerste lid kan worden meegewerkt aan een nieuw grondgebonden agrarisch bedrijf of de uitbreiding van een bestaand grondgebonden agrarisch bedrijf.
In het tweede lid is geregeld dat schaalvergroting tot 3 ha mogelijk is.
Ook in het landelijk gebied streven wij naar zorgvuldig ruimtegebruik, om verrommeling, verstening en versnippering zoveel mogelijk te voorkomen. Op grond van artikel 2.20, tweede lid onder d moet eerst onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden van bestaande, vrijkomende bouwpercelen, alvorens een nieuw bouwperceel wordt aangewezen.

De mogelijkheden voor schaalvergroting in artikel 2.20 gelden alleen als het agrarisch bedrijf ook na uitbreiding grondgebonden blijft. Er is sprake van een grondgebonden bedrijf wanneer er een relatie is tussen de omvang van een bedrijf en de oppervlakte grond die het bedrijf in de omgeving in beheer en onderhoud heeft. Dit betekent dat op grond van de gehanteerde begripsbepaling ‘grondgebonden veehouderij’ er voldoende grond bij het bedrijf moet horen om overwegend (in ieder geval meer dan de helft) te voorzien in de mestafzet en benodigde ruwvoer. De begripsbepaling laat dus geen ruimte voor nieuwe ‘footloose’ melkveehouderijen (dit zijn intensieve en grootschalige bedrijven die geen enkele relatie meer hebben met de grond rondom). Zulke bedrijven zijn volgens de Omgevingsvisie ongewenst.

Er is geen normstelling ten aanzien van grondgebondenheid. Dit is bewust gedaan. Maatwerk is mogelijk. Wij verwachten dat in een omgevingsplan het principe van grondgebondenheid wordt opgenomen en tevens wordt beschreven hoe de grondgebondenheid is of zal worden beoordeeld. Er is in ieder geval voldaan aan de eis van grondgebondenheid bij een veebezetting van ca. 3 grootvee-eenheden (GVE) of minder per hectare grasland of voedergewassen. Dit richtgetal is een gemiddelde voor efficiënt producerende veebedrijven. Hier kan rekening houdend met individuele omstandigheden van af worden geweken.

Onder de bij het bedrijf behorende landbouwgrond wordt verstaan landbouwgrond in de directe omgeving (binnen 20 km) van het bedrijf. Het bedrijf moet structureel, bij voorkeur op basis van eigendom of langdurige pacht over de gronden kunnen beschikken.
We onderkennen dat een groeiend bedrijf soms niet meteen over de benodigde grond beschikt. In dat geval zal aannemelijk gemaakt moeten worden dat het bedrijf binnen redelijke tijd over voldoende grond kan beschikken.

Niet-grondgebonden veehouderijen
De begripsomschrijving voor niet-grondgebonden veehouderij (intensieve veehouderij), in combinatie met de begripsomschrijving voor grondgebonden veehouderij, biedt enerzijds duidelijkheid en anderzijds ruimte voor veranderingen in bedrijfsvoering.

Het vestigen van nieuwe intensieve veehouderijen is niet toegestaan. Er geldt alleen een uitzondering voor een bestaande intensieve veehouderij die om dringende maatschappelijke redenen verplaatst moet worden. Ook hier geldt als voorwaarde dat eerst gekeken moet naar de mogelijkheden om het bedrijf te vestigen op een vrijkomend bouwperceel.
Voorbeelden van maatschappelijke redenen om te verplaatsen:

- een veehouderij die teveel stikstof uitstoot bij een kwetsbaar natuurgebied;
- een veehouderij die te overlast veroorzaakt voor de omgeving (verkeersbewegingen, stank);
- een veehouderij die vanwege gebiedsontwikkeling moet verplaatsen.

Een bestaand niet-grondgebonden agrarisch bedrijf mag op grond van artikel 2.20, tweede lid onder b worden uitgebreid tot 2 ha.

Gemengde agrarische bouwpercelen
Hier en daar komen gemengde bedrijven (akkerbouw/ intensieve veehouderij; melkveehouderij/ intensieve veehouderij) voor. In die gevallen is bij het toekennen van een bouwperceel, de hoofdtak van het bedrijf bepalend. Als de intensieve tak de hoofdactiviteit is, kan het bouwperceel maximaal 2 ha bedragen. Als de melkveehouderij/akkerbouw de hoofdactiviteit is, kan het bouwperceel groeien naar max. 3 ha. Ook als sprake is, zoals een enkele keer voorkomt, van twee vrijwel gelijkwaardige hoofdactiviteiten, is een groei naar max. 3 ha mogelijk. In dat geval mag het intensieve bedrijfsonderdeel niet meer dan 2 ha ruimtebeslag innemen. Wij verwachten dat in het omgevingsplan duidelijk wordt gemotiveerd welke activiteit de hoofdactiviteit is. Wij gaan ervan uit dat de hoofdtak in ieder geval meer arbeidsuren vergt en meer opbrengsten genereert.

Glastuinbouw
In de planologisch geregelde clusters in Noordwest Fryslân is nog voldoende ruimte aanwezig voor nieuwe glastuinbouw. Op grond van artikel 2.20, eerste lid onder d is vestiging van nieuwe glastuinbouwbedrijven daarom alleen mogelijk op de glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân. De locaties staan op de bij de verordening horende kaart ‘Glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân’ (Bijlage 2.1).
Buiten de glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân is de ontwikkelingsruimte voor glastuinbouw beperkt. Reguliere uitbreiding van deze bestaande glastuinbouwbedrijven is wel mogelijk tot maximaal 50% (2.20, eerste lid onder e, en tweede lid).
Glastuinbouw bij overige agrarische bedrijven is in artikel 2.22, eerste lid onder d beperkt tot een ondersteunende tak of ondersteunende teelt van maximaal 1.500 m².

Gebruiksgerichte paardenhouderijen
Er is onderscheid gemaakt tussen productiegerichte paardenhouderijen - zoals paardenfokkerijen en paardenhandel - die vanuit deze productiegerichtheid een bepaalde mate van functionele binding met het landelijk gebied hebben, en gebruiksgerichte paardenhouderijen waar het recreatieve aspect en de ruiter/amazone centraal staan, zoals maneges. Artikel 2.20, eerste lid onder f richt zich op het toestaan dan wel uitbreiden van gebruiksgerichte paardenhouderijen.
Stads- en dorpsranden vormen de primaire zoekgebieden voor recreatieve voorzieningen als maneges en rijhallen. In artikel 2.20, tweede lid onder e is daarom als voorwaarde opgenomen dat in eerste instantie moet worden gekeken naar een geschikte locatie in aansluiting op het stedelijk gebied. Daarnaast heeft het gebruik maken van bestaande accommodaties zoals voormalige boerderijen de voorkeur boven nieuwe vestigingen in het landelijk gebied. In artikel 2.20, tweede lid onder d is daarom een motiveringsvereiste opgenomen.

Extra uitbreidingsmogelijkheden
In de Omgevingsvisie staat dat extra inspanning voor bijvoorbeeld biodiversiteit, natuurbeheer, (leef)milieu of duurzaamheid een plus kan opleveren in de vorm van extra ontwikkelruimte. Daarom is in artikel 2.20, derde lid de mogelijkheid opgenomen om bij uitzondering een groter bouwperceel

toe te staan. Voorwaarde is dat de ontwikkeling een wezenlijke bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.
Concreet kan worden gedacht aan maatregelen als asbest verwijderen, opknappen karakteristieke panden, gebruik maken van bebouwing die minder milieubelastend is of minder overlast voor de omgeving veroorzaakt, landbouw in combinatie met natuurbeheer of waterberging, het plaatsen van zonnepanelen op alle daken (of een grondopstelling voor eigen behoefte). Van geval tot geval moet worden bekeken welke maatregelen minimaal kunnen worden getroffen.

Werken met principes en Omgevingstafel
De principes zijn van toepassing bij uitbreiding en nieuwvestiging van agrarisch bedrijven. Wij gaan er vanuit dat de mogelijkheden voor reguliere uitbreiding doorgaans opgenomen worden in een globaal omgevingsplan voor het landelijk gebied. De gemeente is dan verantwoordelijk voor het toepassen van de principes per geval. Wij gaan ervan uit dat de gemeente in het omgevingsplan de toepassing van de principes en het proces ervan borgt.

Wanneer sprake is van nieuwvestiging of een ontwikkeling waarbij gebruik wordt gemaakt van artikel 2.20, derde lid (uitbreiding grondgebonden agrarisch bedrijf > 3 ha of uitbreiding niet-grondgebonden agrarisch bedrijf > 2 ha) is, naast borging van de principes, ook provinciale betrokkenheid gewenst. Omdat het gaat om ontwikkelingen met mogelijk grote impact op de omgevingskwaliteiten, denken wij in een vroeg stadium graag mee over het toepassen van de principes.

Wanneer een Omgevingstafel nodig is en wanneer dit achterwege kan blijven is deels maatwerk. In artikel 2.1, derde lid staat dat een Omgevingstafel nodig is als er mogelijk grote impact op de omgevingskwaliteiten te verwachten is. Dit impliceert dat gemeenten dit per geval beoordelen. Ter indicatie hanteren we de volgende criteria:
1. Omgevingstafel in ieder geval nodig bij nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf. De provincie wil participeren in het traject;
2. Omgevingstafel is nodig als voor een groter bouwperceel gebruik wordt gemaakt van artikel 2.20, derde lid. De provincie wil participeren in het traject;
3. Omgevingstafel in principe nodig bij uitbreiding van een agrarisch bedrijf > 1,5 ha, tenzij sprake is van een kleinschalige perceelsverruiming in niet complexe situaties. De verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente;
4. Omgevingstafel nodig bij uitbreiding van bestaande glastuinbouwbedrijven buiten het glastuinbouwgebied met meer dan 20%;
5. De gemeente beoordeelt of een Omgevingstafel nodig is bij uitbreidingen van bouwpercelen tot 1,5 ha (of uitbreidingen van glastuinbouwbedrijven tot 20%).
   Wanneer er grote impact op de leefomgeving te verwachten is, is een Omgevingstafel noodzakelijk. Dit kan aan de orde zijn wanneer sprake is van een vergroting van meer dan 0,5 ha, of van een vergroting waarbij mogelijk bestaande landschappelijke elementen worden verwijderd.

<u>Artikel 2.21 Nevenactiviteiten</u>

Op grond van artikel 2.21 kan een niet grondgebonden agrarische neventak worden ontwikkeld bij een grondgebonden agrarisch bedrijf. Als voorwaarde is gesteld dat de intensieve agrarische activiteiten ondergeschikt zijn aan de grondgebonden bedrijfsactiviteiten. De inkomsten die uit de neventak worden gegenereerd mogen de inkomsten van de grondgebonden tak niet overstijgen. Ook gaan we er vanuit dat de fysieke ruimte die wordt ingenomen door de intensieve tak minder is dan de ruimte die nodig is voor de grondgebonden tak.

Artikel 2.22 Al dan niet aan landbouw gerelateerde nevenactiviteiten op het bouwperceel

Artikel 2.22 biedt ruimte voor nevenactiviteiten bij een agrarisch bedrijf. Het kan gaan om aan de landbouw gerelateerde activiteiten zoals mestvergisting, glastuinbouw of agrarische dienstverlenende activiteiten (agrarisch hulpbedrijf).
Voor activiteiten die betrekking hebben op het bewerken, verwerken, vergisten van mest of andere agrarische producten geldt dat deze zijn toegestaan als ten dienste staan van of verband houden met de agrarische activiteiten van het agrarisch bedrijf.

Artikel 2.22 biedt ook ruimte voor een divers palet aan niet aan landbouw gerelateerde nevenactiviteiten, zoals productie-gebonden detailhandel, detailhandel in streekproducten, zorgactiviteiten, kinderopvang, kleinschalige recreatie, lichte bedrijvigheid of het opwekken voor duurzame energie. Uitgangspunt voor alle nevenactiviteiten is dat deze wat betreft aard en schaal ondergeschikt blijven aan de agrarische bedrijfsactiviteiten (artikel 2.22, tweede lid). De nevenactiviteiten mogen de schaal en inkomsten van de agrarische bedrijfsactiviteiten niet overstijgen.

In artikel 2.22, derde lid is voor de duidelijkheid bepaald dat de overige artikelen in de verordening van overeenkomstige toepassing zijn. Het opwekken van duurzame energie is bijvoorbeeld alleen mogelijk als dit binnen de regels in het hoofdstuk duurzame energie past. Ook voor recreatie gelden aanvullende bepalingen in hoofdstuk 2.

Werken met de principes en Omgevingstafel
Nevenactiviteiten zullen zich met name op de bestaande bouwpercelen afspelen. Wij gaan er vanuit dat de mogelijkheden voor het toestaan van nevenactiviteiten meestal zullen worden opgenomen in een globaal omgevingsplan voor het landelijk gebied. De gemeente is dan verantwoordelijk voor het toepassen van de principes van geval tot geval. Wij zullen er op toezien dat de gemeente in het omgevingsplan borgt dat de principes worden toegepast.
Als ten behoeve van de nevenactiviteiten een uitbreiding van het bouwperceel nodig is dan geldt hetgeen onder 2.20 is opgemerkt over het werken met de principes en Omgevingstafel.

Artikel 2.23 Agrolocatie

Artikel 2.23 regelt dat ten behoeve van agrarische hulpbedrijven of aan landbouw gerelateerde activiteiten (zoals mestvergisting en mestverwerking) een nieuwe agrolocatie kan worden ontwikkeld. Een agrolocatie is een plek waar agrarische hulpbedrijven of voorzieningen en installaties ten behoeve van meerdere agrarische bedrijven zijn geconcentreerd. Een en ander betekent dat op een agrolocatie ook wat grotere co-vergisters zijn toegestaan, die niet verband houden met de eigen agrarische activiteiten.
Voorwaarde is dat eerst wordt onderzocht of vestiging op of aansluitend op een bestaande agrolocatie, een bedrijventerrein, een glastuinbouwlocatie of een terrein voor openbare nutsvoorzieningen tot de mogelijkheden behoort. Verder is moet de behoefte aan meerdere kavels op een agrolocatie aantoonbaar aanwezig zijn.

Werken met principes en Omgevingstafel
Het ontwikkelen van een nieuwe of een aanzienlijke uitbreiding van een bestaande agrolocatie kan grote impact hebben op de omgevingskwaliteiten en de leefomgeving. Een zorgvuldige locatiekeuze met toepassing van de principes is belangrijk. Ook is een Omgevingstafel noodzakelijk bij het toestaan van een nieuwe agrolocatie. Wij willen graag in een vroeg stadium mee participeren en meedoen aan de Omgevingstafel.

Bij kleine uitbreidingen van een bestaande agrolocatie kan een Omgevingstafel in sommige gevallen achterwege blijven. De beoordeling laten wij in eerste instantie aan de gemeente. De principes moeten worden toegepast.

Afdeling 2.8 Overige functies buiten bestaand stedelijk gebied

Artikel 2.24 Hergebruik vrijkomende (niet-)agrarische bebouwing

Breed scala aan functies
Passend hergebruik van vrijkomende (agrarische) bebouwing in het landelijk gebied draagt bij aan het behoud van karakteristieke bebouwing en zorgt voor belangrijke sociale en economische dragers in het landelijk gebied. Kapitaalvernietiging kan op deze manier worden voorkomen. Artikel 2.24 regelt het hergebruik. Een breed scala aan nieuwe stedelijke functies (wonen, zorg, dienstverlening, bedrijvigheid, productie-gebonden detailhandel) zijn mogelijk. Voorwaarde is wel dat de nieuwe functie naar aard en schaal past bij de omgeving.
Industriële (zware) bedrijvigheid en bedrijvigheid met grote verkeersaantrekkende werking horen thuis op een bedrijventerrein en niet in het landelijk gebied. We gaan er vanuit dat gemeenten in omgevingsplannen dit soort categorieën van bedrijven uitsluiten.

(Zorg) woningen
Een belangrijke categorie voor hergebruik is de woon(zorg)functie, als belangrijke en kansrijke nieuwe drager voor de plattelandseconomie.
Ontwikkeling van gespreide, geconcentreerde wooncluster in het landelijk gebied past echter niet in het omgevingsbeleid. De woonfunctie blijft beperkt tot het hoofdgebouw.
Met hoofdgebouw bedoelen we de voormalige bedrijfswoning, inclusief aangebouwde bijgebouwen. Woningbouw is tevens toegestaan in karakteristieke bijgebouwen. Er kan dan geen sprake zijn van vervanging van de bebouwing. Verbouw is wel mogelijk.

Het aantal (zorg-)woningen dat mag worden gerealiseerd in voormalige bebouwing in het landelijk gebied is in principe niet beperkt. Voor niet zorgwoningen geldt wel dat deze moeten worden verdisconteerd in het woningbouwprogramma van de gemeente. Wij adviseren gemeenten hiervoor een aparte reservering te doen in het programma.

Detailhandel
Detailhandel is als vervangende functie in het landelijk gebied in het algemeen niet geschikt. We maken een uitzondering voor detailhandel die verband houdt met de hoofdfunctie van het perceel en daaraan bedrijfsmatig en wat betreft omvang ondergeschikt is. Deze bepaling biedt onder andere mogelijkheden voor detailhandel in (met name) eigen gemaakte streekproducten.

Recreatie
De mogelijkheden voor recreatie worden niet in 2.24 benoemd. Deze zijn opgenomen in afdeling 2.6 van deze verordening.

Regels vervangende nieuwbouw en aanvullende bebouwing
Bij vervangende nieuwbouw geldt dat de oppervlakte en hoogte worden afgestemd op de afmetingen van de bestaande bebouwing. Op grond van 2.24, tweede lid kan enige aanvullende bebouwing worden toegestaan, mits ondergeschikt aan de bestaande bebouwing op het perceel. Dit is maatwerk; een toevoeging van 50% kan nog als aanvullende bebouwing worden aangemerkt.
Bij vervanging van de gebouwen op het perceel, kan het in beperkte mate verhogen van de (goot)hoogte en vergroten van de oppervlakte als enige aanvullende bebouwing worden

aangemerkt. Artikel 2.24, derde lid maakt het ook mogelijk om bij vervangende nieuwbouw de situering van de bebouwing te wijzigen. Voorwaarde is dat de nieuwbouw op het bestaande bouwperceel wordt geplaatst.

Belangrijk is dat de plaatsing, omvang, vorm en het gebruik van gebouwen passen binnen de omgevingskwaliteiten. De silhouet van een erf staat hierbij centraal. Het erf (de compositie van meerdere gebouwen) bepaalt in belangrijke mate de waarden van het erf voor het landschap.

Werken met de principes en Omgevingstafel
Hergebruik, verbouw en vervanging van bestaande bebouwing speelt zich af op bestaande bouwpercelen. Wij gaan er vanuit dat de mogelijkheden hiervoor worden opgenomen in een globaal omgevingsplan voor het landelijk gebied. De gemeente past de principes per geval toe. We verwachten dat de gemeente in het omgevingsplan de toepassing van de principes borgt.
Bij aanvullende nieuwbouw of een wijziging in de situering van de bebouwing, is een Omgevingstafel nodig, tenzij sprake is van een kleinschalige perceelsverruiming in niet complexe situaties. Wij verwachten dat in een enkel geval de grens voor aanvullende bebouwing (50% van de bestaande bebouwing) zal worden opgezocht. Bij deze incidentele gevallen willen wij graag vroegtijdig betrokken worden en mee-participeren in het Nije Pleats traject.

Artikel 2.25 Toevoegen stedelijke functies in bebouwingslinten en bebouwingsclusters in het landelijk gebied

Bij een aantal bebouwingslinten en bebouwingsclusters in het landelijk gebied is sprake van een slechte tot matige (beeld-)kwaliteit en dreigt fysiek en functioneel verval. Artikel 2.25 biedt de mogelijkheid om door het toevoegen van naar aard en schaal passende, streekeigen woon- en werkfuncties de omgevingskwaliteit hiervan te verbeteren. Het is niet de bedoeling om bestaande bebouwingslinten en -clusters onbeperkt uit te breiden. Er moet daarom sprake zijn van verdichting of afronding van een bestaand bebouwingslint of -cluster.

Werken met de principes en Omgevingstafel
Het toevoegen van stedelijke functies in bebouwingslinten en -clusters, leent zich minder goed voor regeling in een globaal omgevingsplan. Wij gaan er vanuit dat in voorkomende gevallen wordt meegewerkt aan een initiatief middels een apart omgevingsplan of een buitenplanse afwijking, waarbij de principes worden toegepast en het inrichtingsplan tijdens een Omgevingstafel tot stand komt. Wanneer aanzienlijke effecten op de omgevingskwaliteiten te verwachten zijn, willen we graag vroegtijdig mee-adviseren over het initiatief. Dit is in ieder geval aan de orde als de omvang van de nieuwbouw dan wel het nieuwe bouwperceel groter is dan de gemiddelde omvang in de omgeving.

Artikel 2.26 Saldoregeling woningen

Artikel 2.26 biedt de mogelijkheid om een bestaande woning in het landelijk gebied te vervangen en verplaatsen. In artikel 2.26, eerste lid, onder a en b zijn eisen gesteld om te borgen dat per saldo het aantal woningen in het landelijk gebied niet zal toenemen. De saldoregeling kan niet worden gebruikt om woningen in een kern of in een bestaand bebouwingslint of -cluster, te vervangen door een woning op een solitaire locatie in het landelijk gebied.

Werken met de principes en Omgevingstafel
Bij de bouw van een nieuwe woning zijn de principes relevant. Met name het principe omgevingskwaliteiten als basis is belangrijk. Voorkomen moet worden dat een kleine woning wordt gesloopt en dat daarvoor in de plaats een veel grotere woning wordt gebouwd die niet past binnen de karakteristiek van de omgeving. Gemeenten kunnen de vervanging van woningen in een globaal omgevingsplan voor het landelijk gebied regelen. Dit geldt ook voor een verschuiving van een woning

binnen het woonperceel. We gaan ervan uit dat de gemeente, door het stellen van voorwaarden, borgt dat de nieuwe woning past in de omgeving.

Het verplaatsen van de bouwtitel naar een andere solitaire locatie kan meer effect hebben op de leefomgeving. In het kader van het overleg letten we op de toepassing van de principes, en adviseren we hierover zo gewenst. De beoordeling of gebruik moet worden gemaakt van een Omgevingstafel laten we aan de gemeente. In voorkomende gevallen, bijvoorbeeld gelet op natuurlijke, landschappelijke of cultuurhistorische waarden, kan het gewenst zijn om de provincie vroegtijdig te betrekken.

Artikel 2.27 Ruimte-voor-ruimte sloop beeldverstorende bebouwing

Om de sloop van beeldverstorende bebouwing in het landelijk gebied te stimuleren, zit in 2.27 de mogelijkheid om na sloop van minimaal 1000 m² aan beeldverstorende bebouwing, maximaal één nieuwe woning op een voormalig solitair bouwperceel te realiseren. Gemotiveerd moet worden dat de omgevingskwaliteiten op en rond het perceel per saldo aanzienlijk verbeteren (artikel 2.27, eerste lid, onder b). Door de sloop van minimaal 1000 m² aan beeldverstorende bebouwing zal veelal al aan deze voorwaarde kunnen worden voldaan.
De nieuwe woning dient qua omvang aan te sluiten bij de omgeving.
Volgens artikel 2.27, tweede lid kan worden volstaan met de sloop van iets minder dan 1000 m² wanneer dit leidt tot een versterking van de omgevingskwaliteiten. Een extra bijdrage kan bestaan uit bijvoorbeeld het verwijderen van asbestdaken of het saneren van een intensief bedrijf nabij woningen. Als de 1000m² sloop bij lange na niet gehaald wordt (er kan bijvoorbeeld minder dan 750m² worden gesloopt) dan moet worden bekeken of gebruik kan worden gemaakt van een kwaliteitsarrangement op grond van artikel 2.28.
In artikel 2.27, derde lid wordt het mogelijk gemaakt om in plaats van één extra woning maximaal twee extra woningen te realiseren op een solitair bouwperceel. Wij verwachten dat in ruil hiervoor minimaal 3000m² aan beeldverstorende bebouwing wordt gesloopt.

Ten behoeve van de financiering van de verplaatsing van een agrarisch bedrijf kan op grond van artikel 2.27, vierde lid een compensatiewoning worden gebouwd zonder sloop van beeldverstorende bebouwing. Het dient dan te gaan om een bedrijf dat een wezenlijke belemmering vormt voor de realiseren van een groot openbaar belang. Het gaat dan om het realiseren van een ontwikkeling die maatschappelijk zeer gewenst is en waarvan de positieve effecten het lokale schaalniveau overstijgen. Voorbeelden hiervan zijn de verplaatsing van een bedrijf om:

- de gewenste natuur- en milieukwaliteit te realiseren in een deel van de ecologische hoofdstructuur, respectievelijk Natura 2000-gebied;
- de noodzakelijke waterveiligheid of versterking van een primaire waterkering tot stand te brengen;
- essentiële voorzieningen voor het functioneren van de samenleving te realiseren, zoals energie- en vervoersvoorzieningen;
- een of meer recreatieve voorzieningen met minimaal een regionale functie te realiseren.

Werken met principes en Omgevingstafel
Bij sloop van minimaal 1000m² aan beeldverstorende bebouwing passen de gemeenten de principes toe. Een Omgevingstafel zal meestal niet nodig zijn.
Wanneer niet wordt voldaan aan minimaal 1000m² sloop (artikel 2.27, tweede of derde lid), willen we graag middels het vooroverleg betrokken worden. De principes spelen in dit geval een meer prominente rol. Een Omgevingstafel kan in bepaalde gevallen nodig zijn. De gemeente kan dit beoordelen.

Artikel 2.28 Kwaliteitsarrangement

In de omgevingsverordening zitten ruime mogelijkheden voor hergebruik van vrijkomende bebouwing in het landelijk gebied. In een enkel geval is sprake van een bijzonder initiatief, waarbij initiatiefnemers niet uit de voeten kunnen met de beperkte nieuwbouwmogelijkheden in artikel 2.24. In artikel 2.28 is een regeling opgenomen die het mogelijk maakt mee te werken aan een kwaliteitsarrangement. Bij een kwaliteitsarrangement is een relatie aanwezig tussen de bijdrage aan de sociale of economische vitaliteit van het platteland, en verbetering van de omgevingskwaliteiten in het gebied. Ook koppelkansen met andere opgaven en ambities worden benut. Als voorbeeld kan worden gedacht aan het realiseren van een landgoed op een voormalig boerenerf of op een oude fabriekslocatie, in combinatie met natuurbouw, bosaanleg, recreatieve beleving, landschapsherstel of waterberging.

Werken met principes en Omgevingstafel
Wij gaan er vanuit dat de provincie vroegtijdig bij het initiatief wordt betrokken, om mee te denken over het toepassen van de inhoudelijke principes. In dit geval doen we ook mee aan de Omgevingstafel.

Artikel 2.29 Reclame-uitingen

Meer dan voorheen vinden wij het toestaan van reclamemasten een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wij stellen daarom geen regels voor reclamemasten binnen het bestaand stedelijk gebied. Dit geldt ook voor grondgebonden reclamemasten buiten het bestaand stedelijk gebied. Wij gaan er vanuit dat gemeenten hier zelf beleid op voeren.
Artikel 2.29 stelt wel voorwaarden aan niet-grondgebonden reclamemasten buiten het bestaand stedelijk gebied. Wij zien met name mogelijkheden voor niet-grondgebonden reclamemasten die (zo veel mogelijk) aansluiten op het bestaand stedelijk gebied. Daarnaast moeten deze reclamemasten passend zijn bij de omgevingskwaliteiten in het gebied. Grote niet-grondgebonden reclamemasten zijn in het algemeen niet geschikt bij de wat kleinere dorpen. Bij steden en grote dorpen, nabij bedrijventerreinen, zien wij meer mogelijkheden.

Werken met principes en Omgevingstafel
Het toestaan van niet-grondgebonden reclamemasten vergt van gemeenten een eigen ruimtelijke visie te ontwikkelen, waarbij rekening wordt gehouden met de principes. Wij willen graag betrokken worden bij de totstandkoming van een dergelijke visie.
Wij gaan er vanuit dat gemeenten in het omgevingsplan een maximale hoogte voor niet-grondgebonden reclamemasten in het landelijk gebied opnemen en een Omgevingstafel verplicht stellen als de reclamemast een bepaalde hoogte overschrijdt.

Afdeling 2.9 Kustverdediging

Algemeen
De reserveringszones voor versterking van de primaire waterkeringen staan op de kaart Reserveringszones in Bijlage 3.3, met een onderscheid naar aaneengesloten bebouwd gebied (kustplaatsen) en de gebieden daarbuiten.

Het is van belang dat bij de herziening van een omgevingsplan de exacte reserveringszone wordt begrensd en dat de bijbehorende voorwaarden in het tweede lid van artikel 2.30 en 2.31 in acht worden opgenomen. Hiermee kunnen ongewenste ontwikkelingen worden voorkomen die toekomstige versterking in de weg staan. Onder een onomkeerbare belemmering verstaan wij in dit

verband een zodanige verandering van gebruik, inrichting, of bebouwing van de ruimte, dat een toekomstige dijkversterking ter plaatse onmogelijk zou worden of uitsluitend nog met ingrijpende en kostbare maatregelen mogelijk zou zijn.

Artikel 2.30 Reserveringszones voor versterking primaire waterkeringen buiten aaneengesloten bebouwd gebied

Buiten het aaneengesloten bebouwd gebied van de kustplaatsen is sprake van consoliderend beleid ('nee, tenzij' benadering). De beperkingen binnen deze reserveringszones zijn vergelijkbaar met de beperkingen voor functies in het landelijk gebied. In het geval van maatwerk is vroegtijdig overleg met de waterkering-beheerder nodig.

Artikel 2.31 Afwijkingsmogelijkheid

Op grond van artikel 2.31 kunnen gemeenten afwijken van artikel 2.30 voor nieuwe bebouwing als sprake is van een openbaar belang en toekomstige dijkversterking zich daartegen niet verzet. In algemene zin dient het te gaan om een algemeen of maatschappelijk belang, zoals werkgelegenheid, huisvesting, water- en kustveiligheid, civiele veiligheid, volksgezondheid, en essentiële voorzieningen voor het functioneren van de samenleving zoals energie- en vervoersvoorzieningen.

Artikel 2.32 Reserveringszones voor versterking primaire waterkeringen binnen aaneengesloten bebouwd gebied

Binnen het aaneengesloten bebouwd gebied van de kustplaatsen geldt een maatwerkbenadering omdat hier al (historische) bebouwing aanwezig is. In die situatie behoeft aanvullende bebouwing niet op voorhand te leiden tot een onomkeerbare extra belemmering voor de versterking van de waterkering. Het gaat hier om een afweging van de bouwkundige aspecten en van de financiële effecten. Dat is relevant indien de uitbreiding van de waterkering te zijner tijd vraagt om het verwijderen van de bebouwing of indien de bebouwing rekening moet houden met de stabiliteit van het toekomstige dijklichaam. Het waterschap adviseert hierover. Zo nodig stelt de gemeente voorwaarden aan de ruimtelijke ontwikkeling om de belangen van toekomstige dijkversterking ter plaatse te waarborgen.

Voor delen van de Waddeneilanden zullen de reserveringszones voor de primaire waterkeringen nog nader worden bepaald, mede omdat de gewenste ligging van de waterkering hier nog moet worden vastgelegd in de legger. Wanneer hierover duidelijkheid is, kunnen de zones worden geregeld via aanpassing van de verordening.

Artikel 2.33 Buitendijks bouwen

Het rijk geeft in het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) regels ten aanzien van de toelaatbare buitendijkse ontwikkelingen in het IJsselmeer, in verband met het waterbergend vermogen. Zo staat het Bkl per (voormalige) IJsselmeer-gemeente in Fryslân maximaal 5 ha buitendijkse inpoldering toe. In het Bkl staan ook regels voor buitendijkse ontwikkelingen in de Waddenzee (exclusief de havenkom bij Harlingen, artikel 5.129d Bkl). De regels in het Bkl moeten in samenhang met de regels in de verordening met betrekking tot buitendijks bouwen worden toegepast.
De regels in de verordening bieden, mede vanuit het landschappelijke motief (geen aantasting van de openheid en weidsheid van het IJsselmeer) een meer beperkte ruimte voor buitendijkse ontwikkelingen. Dit is geregeld in artikel 2.33: in 'buitendijks gebied' (zoals omschreven in de begripsomschrijvingen) zijn geen nieuwe recreatieve voorzieningen, nieuwe stedelijke functies of nieuwe bedrijven mogelijk. Deze bepaling heeft betrekking op het IJsselmeer en op de bestaande havenkom bij Harlingen zoals aangegeven in Bijlage 2.2 op de kaart Buitendijkse gebieden.

Voor een aantal situaties kan de gemeente onder voorwaarden afwijken van artikel 2.33.

Artikel 2.34 Afwijkingsmogelijkheden

Artikel 2.34, eerste lid maakt watergebonden activiteiten en voorzieningen mogelijk.
Artikel 2.34, tweede lid, biedt de mogelijkheid voor herstructurering of transformatie van bestaande buitendijkse terreinen, zoals de haventerreinen bij Lemmer en bij Harlingen. Uitbreiding van terrein is niet mogelijk. Indien nieuwbouw of vervanging van bebouwing plaatsvindt, wordt water-robuust gebouwd. Dit kan op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door het realiseren van watervluchtplaatsen op voldoende hoogte en van afsluitbare compartimenten. In alle gevallen is vroegtijdig overleg met de waterkering-beheerder, Rijkswaterstaat en zo nodig met de vaarwegbeheerder gewenst.

Artikel 2.35 Afsluitdijk

De Rijksstructuurvisie Toekomst Afsluitdijk is het beleidskader voor de versterking van de waterkerende functie van de Afsluitdijk. Naast het op het vereiste veiligheidsniveau brengen van de dijk, spelen daarbij ook andere belangen en ontwikkelingskansen (regionale ambities) om de beleving en de gebruiksmogelijkheden van de Afsluitdijk te vergroten. Voorbeelden hiervan zijn een duurzaamheids- en bezoekerscentrum, vismigratie, en het opwekken van duurzame energie uit de combinatie van zoet en zout water of de getijdenwerking. Artikel 2.35 biedt de mogelijkheid voor dit soort bijzondere functies die passen in een integraal plan voor de versterking van de Afsluitdijk. Voorwaarde voor toepassing van deze mogelijkheid is dat de gemeente (Súdwest Fryslân of Harlingen) met gedeputeerde staten overeenstemming heeft bereikt over de ontwikkeling, waarbij gedeputeerde staten toetsen of de concreet beoogde ontwikkelingen passen binnen de kaders die provinciale staten hebben gesteld.

Artikel 2.36 Kustfundament Waddeneilanden

Het Kustfundament is het gebied dat van belang is voor de bescherming van het laaggelegen deel van Nederland tegen overstroming. Het kustfundament omvat het geheel van zee, strand, zeedijken, dammen en het duingebied dat van belang is als drager van functies in het kustgebied.
In zeewaartse richting wordt het kustfundament begrensd door de doorgaande NAP –20m lijn (20 m onder Normaal Amsterdams Peil).
Aan de landzijde omvat het kustfundament alle duingebieden en alle op het kustfundament gelegen harde zeeweringen. De landwaartse grens van het kustfundament valt bij smalle duinen en dijken samen met de grens van de waterkering, uitgebreid met de ruimtereservering voor tweehonderd jaar zeespiegelstijging. Daar waar de duinen breder zijn, omvat het kustfundament het gehele duingebied tot aan de binnenduinrand.
In artikel 5.40 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is geregeld in hoeverre omgevingsplannen die betrekking hebben op gebieden die behoren tot het kustfundament bouwactiviteiten kunnen toelaten. De regels zijn een beleidsneutrale omzetting van de instructieregels over het kustfundament uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).

Voor omgevingsplannen die betrekking hebben op stedelijk gebied gelden op grond van artikel 5.40 Bkl geen beperkingen voor bouwactiviteiten.
In gebieden buiten stedelijk gebied geldt een ‘nee, tenzij’ principe: een omgevingsplan kan geen bouwactiviteiten toelaten, tenzij sprake is van een van de uitzonderingen in het tweede lid van 5.40 Bkl.
Die uitzonderingen betreffen:

- bouwwerken voor tijdelijke of seizoensgebonden activiteiten;

- de herbouw of verbouw van bestaande bouwwerken waarbij een eenmalige uitbreiding van het grondoppervlak van ten hoogste tien procent is toegestaan, gerekend vanaf 30 december 2011;
- bouwwerken voor het openbaar belang die niet op een locatie in het stedelijk gebied kunnen worden geplaatst;
- bouwwerken die bijdragen aan de versterking van het zandige deel van het kustfundament;
- gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde, voor recreatief nachtverblijf of gebouwen ten behoeve van recreatief dagverblijf waar dranken worden geschonken, eten en drinkwaren voor consumptie worden bereid of verstrekt, of waar recreatieve activiteiten plaatsvinden.

Voor de Friese Waddeneilanden kunnen bij omgevingsverordening andere instructieregels voor omgevingsplannen worden gesteld dan de bovengenoemde regels in artikel 5.40 Bkl. Dit is bepaald in artikel 7.2 in samenhang met artikel 5.40, derde lid van het Bkl.
Deze uitzondering is gebaseerd op afspraken met de provincie Fryslân. Voor de Friese Waddeneilanden is er behoefte aan meer flexibiliteit voor het toelaten van bouwactiviteiten voor recreatieve ontwikkelingen, omdat het 'nee, tenzij' principe er anders toe zou kunnen leiden dat de eilanden voor een groot deel 'op slot' gaan. Zo ligt bijvoorbeeld op Vlieland het hele eiland binnen het kustfundament.

Provinciale staten van Fryslân kunnen daarom afwijkende regels stellen. Het is daarbij niet de bedoeling om grootschalige ontwikkelingen toe te laten. Op het stellen van afwijkende regels zijn op grond van artikel 7.1 de instructieregels in de paragrafen 5.1.5.2 en 5.1.5.3 over respectievelijk de kust en de Waddenzee en het Waddengebied van overeenkomstige toepassing.

Deze afwijkende regels hebben wij opgenomen in artikel 2.36 van de omgevingsverordening. Hierbij is rekening gehouden met het feit dat in de brede duingebieden op de eilanden van oudsher verblijfs-recreatieve bebouwing (recreatiewoningen, appartementen, hotels en enkele kampeerterreinen) en andere bebouwing (zoals enkele woningen, cafés, restaurants, nuts- en defensiegebouwen, uitkijktoren, vuurtoren) aanwezig zijn. De geldende omgevingsplannen (voorheen bestemmingsplannen) voor deze duingebieden consolideren de bestaande situatie, waarbij bestaande bebouwing kan worden uitgebreid in een orde van grootte van 10 tot 25 procent.

Het eerste lid van artikel 2.36 bepaalt dat deze bestaande bouw- en gebruiksmogelijkheden mogen worden benut zodat hierover geen onduidelijkheid kan bestaan.
Uitbreiding van het bestaande grondoppervlak met ten hoogste 10 procent conform het Bkl is in ieder geval toegestaan. Vanuit een oogpunt van behoud van het kustfundament vinden wij dit aanvaardbaar.
Voor eventuele nieuwe ontwikkelingen, biedt het tweede lid van artikel 2.36 een maatwerkbepaling. Als toetsingscriterium geldt dat geen belemmering mag ontstaan voor de instandhouding of versterking van het zandige deel van het kustfundament. Wij hebben in aanmerking genomen, dat in het kustfundament op de eilanden daarnaast nog diverse beperkingen gelden voor nieuwe (veelal recreatieve) ontwikkelingen. Dit is met name het gevolg van de ligging in, of nabij natuurgebied en landschappelijke aspecten. Het 'op slot zetten' van dit gebied waardoor recreatieve ontwikkelingen niet meer mogelijk zijn, vinden wij echter niet gewenst en vanuit een oogpunt van behoud van het kustfundament niet noodzakelijk.

Afdeling 2.10 Werelderfgoederen

Artikel 2.37 Beschermen werelderfgoederen

De basisregels voor erfgoed en werelderfgoederen staan in artikel 2.28 onder a en b van de Omgevingswet. Het Rijk stelt instructieregels op voor het omgevingsplan en het projectbesluit voor het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten, in ieder geval ter uitvoering van het Europees Landschapsverdrag, het verdrag van Grenada en het verdrag van Valletta en voor het behoud van de uitzonderlijke universele waarden van werelderfgoed, in ieder geval ter uitvoering van het Werelderfgoed-verdrag.

De instructieregels zijn opgenomen in de artikelen 5.130 en 5.131 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze instructieregels richten zich tot de gemeenten.
Tot het moment waarop de verplichting voor gemeenten gaat gelden om een omgevingsplan te hebben vastgesteld gelden regels uit de bruidsschat. De bruidsschat bestaat uit Rijksregels die nu al gelden en die totdat de gemeente deze regels in haar omgevingsplan heeft opgenomen, blijven gelden. Dit is geregeld via het Invoeringsbesluit Omgevingswet. In de artikelen 2.2.7.2.6 en 2.2.7.3.3 van dit Invoeringsbesluit staan de regels met betrekking tot erfgoed en cultureel erfgoed.

Met het Invoeringsbesluit Omgevingsrecht is ook een lid toegevoegd aan artikel 7.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 7.3 maakt deel uit van hoofdstuk 7 van het genoemde besluit dat ziet op omgevingsverordeningen.

In het vijfde lid van artikel 7.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden de Koloniën van Weldadigheid gelegen op het grondgebied van de provincies Drenthe, Overijssel en Fryslân genoemd. In artikel 7.4, derde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt bepaald dat bij Omgevingsverordening in het belang van de instandhouding en versterking van de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen en erfgoederen op de Voorlopige lijst werelderfgoed, regels worden gesteld over regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid van de wet en over projectbesluiten.
Dit betekent dat de provincie van het Rijk een instructie heeft gekregen om over de kolonie van Weldadigheid bij Wilhelminaoord in de gemeente Weststellingwerf, regels op te nemen in de omgevingsverordening. Aan deze instructie geeft artikel 2.10 van de verordening invulling.
Het Waddengebied is ook aangewezen als Werelderfgoed. De bescherming van dit werelderfgoed loopt nu via de Structuurvisie Wadden. De Gebiedsagenda Wadden 2050 komt daarvoor in de plaats. Deze Gebiedsagenda wordt richtinggevend voor onder andere de regelgeving van betrokken organisaties, waaronder de provincie Fryslân. Op het moment dat de Gebiedsagenda Wadden 2050 definitief is vastgesteld, zal worden bekeken of regels in de omgevingsverordening moeten worden opgenomen. Tot nu toe loopt de bescherming via het Barro; de verwachting is dat de regulering in het Waddengebied blijft lopen via Rijksregels.

Afdeling 2.11 Natuurgebieden natuurnetwerk Nederland

Algemeen
De grondslag voor deze afdeling zit in de rijks-instructieregel in artikel 2.44, vierde lid van de Omgevingswet en artikel 7.6, 7.7 en 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarin is bepaald dat de provincies in hun omgevingsverordening de gebieden aanwijzen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland (NNN): een samenhangend stelsel van natuurgebieden van (inter-) nationaal belang; daartoe behoren ook de Natura-2000 gebieden, met soorten en habitats die van

Europees belang zijn. Verder worden de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden vastgesteld en regels gesteld om deze te beschermen, in stand te houden, te verbeteren en te ontwikkelen.

Daarnaast kunnen provincies op grond van het vijfde lid van artikel 2.44 Ow in hun omgevingsverordening gebieden aanwijzen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen, met uitzondering van Natura 2000- gebieden of de NNN-gebieden. Wij hebben in deze verordening twee soorten bijzondere provinciale natuurgebieden aangewezen en van beschermende regels voorzien:

- natuurgebieden buiten NNN (afdeling 2.12);
- weidevogelkansgebieden en weidevogelparels (afdeling 2.13).

In Bijlage 2.4 bij deze verordening zijn de gebieden die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland vastgelegd.

Artikel 2.39 Basisbescherming natuurnetwerk Nederland

In artikel 2.39 zijn regels opgenomen met betrekking tot de bescherming van het natuurnetwerk Nederland. In een omgevingsplan moeten regels worden opgenomen die zijn gericht op de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden.

De wezenlijke kenmerken en waarden worden beschreven in het provinciale Natuurbeheerplan en de aanwijzingsbesluiten van de Natura-2000 gebieden (voor zover NNN tevens als Natura 2000-gebied is aangewezen).
De wezenlijke kenmerken en waarden zijn de aanwezige en potentiële natuurwaarden, inclusief de daarvoor vereiste bodem- en watercondities. Op de beheertypenkaart in het Natuurbeheerplan worden alle bestaande natuur en nog te ontwikkelen (begrensde) natuur, alle agrarische natuur en de landschapselementen aangegeven en getypeerd volgens de Index Natuur en Landschap. Met de beheertypenkaart stimuleert de provincie de instandhouding of realisatie van de op die kaart aangegeven beheertypen.
Op de ambitiekaart kunnen hogere of andere doelen staan vermeld dan op de beheertypenkaart. De beheertypenkaart zal daarom periodiek worden aangepast en geactualiseerd en uiteindelijk steeds dichter bij de gewenste eindsituatie komen zoals opgenomen in de ambitiekaart.

Artikel 2.40 Voortzetting bestaand gebruik

Zolang gronden nog niet zijn verworven of nog niet zijn ingericht en worden beheerd voor natuurontwikkeling, kan volgens artikel 2.40 bestaand gebruik in NNN-gebieden worden voortgezet. Het is dan tevens niet noodzakelijk om al een natuurbestemming op de gronden te leggen. De gronden kunnen worden bestemd overeenkomstig bestaand legaal gebruik.

Artikel 2.41 Toedeling functie natuur of bos in omgevingsplan

Wij vragen in artikel 2.41 van gemeenten om gronden die zijn aangewezen als NNN te wijzigen in een natuur- of bosbestemming als:

a. de eigenaar van de betreffende gronden daarom vraagt;
b. de gronden zijn verworven of ontpacht met het doel het realiseren van NNN;

ad a.
Het is niet noodzakelijk dat de gronden worden verworven voor natuurontwikkeling door een natuurbeherende instantie; eigenaren of gebruikers kunnen ook zelf invulling gaan geven aan het

natuurnetwerk (Natuer mei de mienskip) als ze kunnen voldoen aan de natuurdoelen in het Natuurbeheerplan, in overleg met de provincie.

ad b.
Het wijzigen naar een functie natuur of bos is niet altijd direct na verwerving aan de orde. Soms zijn de gronden al verworven door een natuurbeherende instantie maar laat de ontwikkeling tot natuurgebied nog op zich wachten (bijvoorbeeld omdat niet alle gronden die nodig zijn om NNN te realiseren al zijn verworven). Ook dan kan voorlopig het bestaande gebruik van de gronden worden gehandhaafd (meestal zal het gaan om agrarisch gebruik). Pas als er een voornemen is om de gronden binnen afzienbare termijn te ontwikkelen tot natuurgebied, is het nodig een natuur- of bosbestemming te leggen.

Onteigening
Onteigening is een zwaar instrument dat wij niet licht zullen inzetten. Het komt echter voor dat natuurinrichtingsplannen vertraging oplopen of zelfs helemaal stil komen te liggen doordat sommige cruciale percelen niet op basis van vrijwillige verkoop verworven kunnen worden. Daarom is in de Nota Grondbeleid (2020) de inzet van onteigening als laatste redmiddel mogelijk gemaakt. Dit middel zal alleen worden gebruikt in gevallen waarbij de laatste hectares in een groot aaneengesloten gebied, waar het succes van het hele programma op hangt, niet kunnen worden verworven.
In voorkomende gevallen zullen we niet aarzelen met de ons ter beschikking staande instrumenten (bijvoorbeeld door gebruik te maken van het instrument projectbesluit als opvolger van het provinciaal inpassingsplan) zo nodig een onteigeningsprocedure op te starten.

Artikel 2.42 Activiteiten en ontwikkelingen in NNN

Activiteiten en ontwikkelingen zijn op grond van artikel 2.39, tweede lid niet toegestaan wanneer deze nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden of wanneer die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland.
De beoordeling van de aantasting is gerelateerd aan de waarden en kenmerken op grond waarvan de NNN-gebieden (inclusief de Natura 2000 gebieden) zijn aangewezen, waarbij voor zover aanwezig ook naar de ambities voor het betreffende gebied wordt gekeken. Bij een voorgenomen activiteit of ontwikkeling in een gebied dat als NNN is aangewezen verwachten wij dat in een gedegen ecologische beoordeling de volgende aspecten worden meegenomen:

- wat zijn de wezenlijke kenmerken en waarden voor het gebied;
- wat zijn de mogelijk nadelige effecten van de activiteit of ontwikkeling op deze waarden (waarbij dus niet alleen gekeken wordt naar de feitelijk aanwezige waarden);
- is sprake van een vermindering van de kwaliteit van het natuurgebied;
- is sprake van areaalverlies;
- heeft de activiteit of ontwikkeling gevolgen voor de samenhang tussen NNN-gebieden.

Als uit de ecologische beoordeling blijkt dat er geen nadelige effecten zijn dan kan de activiteit of ontwikkeling worden toegestaan. Bij grotere initiatieven in NNN-gebied verwachten wij wel dat de conclusies uit de ecologische beoordeling vroegtijdig met de provincie worden afgestemd.
Als het NNN-gebied tevens is aangewezen als Natura 2000-gebied dan zijn aanvullend de regels in hoofdstuk 5 van toepassing.

Wanneer nadelige effecten of areaalverlies niet voorkomen kunnen worden, maar met de activiteiten of ontwikkeling wel een openbaar belang is gemoeid, dan kan het compensatietraject in artikel 2.42 worden gevolgd. In algemene zin dient het te gaan om een algemeen of maatschappelijk belang, zoals werkgelegenheid, huisvesting, water- en kustveiligheid, civiele veiligheid, volksgezondheid, en essentiële voorzieningen voor het functioneren van de samenleving, zoals

energie- en vervoersvoorzieningen. Op sommige plekken, bijvoorbeeld op de Waddeneilanden, kunnen in voorkomende gevallen ook recreatieve voorzieningen een openbaar belang hebben. Het is in eerste instantie aan de gemeente om te motiveren of een activiteit of ontwikkeling een openbaar belang heeft. Vroegtijdig afstemmen met de provincie is nodig.

Voorwaarde is ook dat er voor de betreffende fysieke ontwikkeling geen reële locatie-alternatieven zijn. Alternatieven hangen af van de locatie (op de Waddeneilanden is de beschikbare ruimte anders dan op het vaste land), van de mate van grondgebondenheid van de beoogde ontwikkeling (bijvoorbeeld uitbreiding van een bestaande functie) en van de mate van plaatsgebondenheid (voorbeeld: een maatschappelijke voorziening voor een specifieke kern). Wij gaan er vanuit dat in een omgevingsplan uitgebreid wordt beschreven hoe deze afweging heeft plaatsgevonden.

Wanneer de conclusie kan worden getrokken dat sprake is van een activiteit of ontwikkeling van openbaar belang en dat er geen reële alternatieven voorhanden zijn, moet op grond van artikel 2.42, eerste lid onder b worden overwogen, op welke wijze schade door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk kan en zal worden beperkt. Wij gaan ervan uit dat de mogelijkheden in de ecologische beoordeling zichtbaar worden gemaakt en dat in het omgevingsplan nader wordt gemotiveerd welke keuzes voor mitigatie zijn gemaakt en waarom.

Op grond van artikel 2.42, eerste lid onder c moet resterende schade worden gecompenseerd. Voorwaarde daarbij is dat er zodanige maatregelen getroffen worden dat geen netto verlies van de wezenlijke kenmerken en waarden, in termen van kwaliteit, oppervlakte of samenhang optreedt. Voor de wijze van compensatie geldt een voorkeursvolgorde.

Artikel 2.43 Activiteiten en ontwikkelingen nabij NNN

Ook activiteiten en ontwikkelingen nabij NNN kunnen nadelige effecten hebben (externe werking). Zeker als deze activiteiten of ontwikkelingen direct aansluitend aan een NNN-gebied plaatsvinden. Wanneer een nieuwe voorgenomen activiteit of ontwikkeling aansluitend of nabij NNN-gebied ligt verwachten wij op grond van artikel 2.39, derde lid dat in de ecologische beoordeling wordt overwogen in hoeverre de activiteit of ontwikkeling zal leiden tot:

- vermindering van de kwaliteit van het NNN-gebied;
- vermindering van de samenhang tussen NNN-gebieden.

Wanneer door de activiteit of ontwikkeling sprake is van vermindering van kwaliteiten of van vermindering van de samenhang dan geldt ook hier een compensatietraject (artikel 2.43). Dit begint met een onderzoek naar reële alternatieven. Daarna moet worden beoordeeld op welke wijze schade door mitigerende maatregelen kan worden beperkt. Restschade moet worden gecompenseerd zodat er per saldo geen verlies aan kwaliteiten of samenhang ontstaat. De voorkeursvolgorde in 2.44 is ook hier van toepassing. Vroegtijdig overleg met de provincie over het compensatietraject is nodig.

Artikel 2.44 Voorkeursvolgorde bij compensatie

Compensatie van NNN moet in principe plaatsvinden door vervangend NNN-areaal te zoeken, aansluitend op of nabij het gebied waar de beoogde ontwikkeling plaatsvindt. Dit is belangrijk voor het behoud van de kwaliteit van het betreffende natuurgebied (2.44, eerste lid onder a).

Als het aantoonbaar niet mogelijk is om de compensatie te laten plaatsvinden aansluitend op of nabij het natuurgebied waar de ontwikkeling plaatsvindt, is het op grond van artikel 2.44, eerste lid onder b mogelijk om aan de compensatie te voldoen door:

- de ontwikkeling van gelijkwaardige natuurwaarden in bestaand natuurgebied;

- het zoeken van vervangend areaal op afstand van het gebied waar de ontwikkeling plaatsvindt.

Deze manier van compenseren zal met name op de Waddeneilanden voorkomen. Hier is weinig ruimte om 'aansluitend op' nieuw areaal NNN te realiseren. Vroegtijdig overleg met de provincie is noodzakelijk.

Als laatste optie voor compensatie (artikel 2.44, eerste lid onder c) is opgenomen het storten van een financiële bijdrage in een compensatiefonds. Het bedrag dat moet worden betaald moet hoog genoeg zijn om het netto verlies aan NNN te compenseren. Deze optie zal slechts in uitzonderlijke situaties van toepassing zijn en pas als in overleg met de provincie de conclusie kan worden getrokken dat de compensatiemogelijkheden onder a en b in dit geval niet tot de juiste oplossing kunnen leiden. Wij gaan er vanuit dat deze situatie alleen op de Waddeneilanden zal spelen (bijvoorbeeld als er pas later in de tijd gronden kunnen worden verworven voor natuurontwikkeling).

Artikel 2.45 Eén op één begrensde beheergebieden binnen NNN

Voor de 'één op één begrensde beheergebieden' binnen de NNN geldt op grond van artikel 2.45 een minder strikt beschermingsregime dan voor de overige NNN-gebieden. In deze gebieden, meestal graslanden met natuurlijke waarden, is normaal agrarisch gebruik mogelijk (artikel 2.45 tweede lid onder a). Bij de waterhuishoudingkundige inrichting en bij ingrepen in de bodemstructuur, dient rekening te worden gehouden met de natuurwaarden. Dit moet worden geborgd in het Omgevingsplan.
Tot normaal agrarisch gebruik rekenen we in principe ook de daarvan deel uitmakende nevenactiviteiten, zoals bedoeld in artikel 2.22. Dat maakt voor de betreffende agrariër wel een afweging nodig van de effecten van die nevenactiviteit (bijvoorbeeld kleinschalig kamperen) op het gebied waarvoor een beheersregeling is overeengekomen en daarmee op de voortzetting van die overeenkomst.

Indien sprake is van een onvermijdelijke ruimtelijke ingreep, kan gebiedsgericht maatwerk worden geleverd. Op grond van artikel 2.45, tweede lid onder b moet de onvermijdelijke ruimtelijke ingreep worden afgewogen ten opzichte van de wezenlijke kenmerken en waarden, waarbij de mogelijkheden voor mitigatie, compensatie en herbegrenzing van de beheergebieden worden afgewogen.

Wanneer de gemeente voor een nieuwe voorgenomen activiteit of ontwikkeling in een beheergebied gebruik wil maken van artikel 2.45, tweede lid onder b, dan verwachten wij dat in het omgevingsplan:

- een goede motivering van de noodzaak van de ingreep in beheergebied is gegeven;
- de wezenlijke kenmerken en waarden worden benoemd;
- in een ecologische beoordeling een afweging plaatsvindt tussen de wezenlijke kenmerken en waarden ten opzichte van de ingreep;
- wordt aangegeven of er beheersovereenkomsten zijn afgesloten voor de betreffende locatie (deze informatie kan worden opgevraagd bij de provincie) en worden de effecten op de beheersovereenkomst beschreven (mogelijk is wijziging van de overeenkomsten aan de orde);
- wordt aangegeven of en op welke wijze mitigatie en compensatie van natuurwaarden plaats kan vinden;
- wordt overwogen of herbegrenzing van het beheergebied moet plaatsvinden (in overleg met de provincie).

Artikel 2.46 Aanpassing geometrische begrenzing

Gedeputeerde staten zijn op grond van artikel 2.46 bevoegd om de begrenzing van het NNN aan te passen. Van deze bevoegdheid zal gebruik worden gemaakt als in het kader van een activiteit of ontwikkeling op grond van artikel 2.42 of artikel 2.45 herbegrenzing nodig is. Daarnaast zal de kaart NNN in de verordening jaarlijks worden aangepast, gekoppeld aan de procedure voor vaststelling van het Natuurbeheerplan.

Afdeling 2.12 Natuurgebieden buiten NNN

Natuurgebieden buiten NNN
In afdeling 2.12 staan regels voor natuurgebieden buiten NNN. Het gaat hier om bestaande natuurgebieden (ofwel bijzondere provinciale natuurgebieden) die geen onderdeel uitmaken van de NNN, zoals bestaande bosgebieden en de belangrijke natuurlijke elementen (bijvoorbeeld houtwallen en water) die als onderdeel van het ecologisch netwerk functioneren.

Artikel 2.48 Beschermingsregime

De natuurgebieden en -elementen die zijn aangewezen als natuurgebied buiten NNN zijn in Bijlage 2.4 vastgelegd. Op grond van artikel 2.48 is het nodig om in omgevingsplannen beschermende regels (gericht op behoud, herstel, ontwikkeling van natuurwaarden) te stellen voor deze gebieden. Dat zal veelal de functie natuur of bos zijn, maar in voorkomende gevallen kan dat ook een functie ‘groen’ of ‘agrarisch’ zijn met beschermende bepalingen.

Artikel 2.49 Ontwikkeling of activiteit in natuur buiten NNN

In afwijking van artikel 2.48, eerste lid kan een nieuwe activiteit of ontwikkeling in natuur buiten NNN plaatsvinden wanneer sprake is van een openbaar belang. Onder ‘openbaar belang’ kunnen in dit geval ook bovenlokaal of lokaal georiënteerde, kleinschaliger ontwikkelingen vallen op het gebied van woningbouw, (verblijfs-)recreatie, infrastructuur (rondweg of ontsluitingsweg) en nutsvoorzieningen, mits de noodzaak daarvan redelijkerwijs aantoonbaar is. Het kan ook gaan om particuliere initiatieven waaraan een maatschappelijke betekenis kan worden toegekend. Een ingreep kan alleen als ‘noodzakelijk’ worden aangemerkt, indien buiten het natuurgebied redelijkerwijs geen geschikte alternatieve locatie kan worden gevonden. Dit is bijvoorbeeld het geval indien sprake is van een locatie-gebonden ontwikkeling, zoals uitbreiding van een bestaande functie.

Bij ontwikkelingen of activiteiten binnen een gebied dat is aangewezen als natuur buiten NNN, gelden verder nog een aantal voorwaarden. Op grond van artikel 2.49 moeten de natuurwaarden afgewogen worden ten opzichte van de ruimtelijke ingreep. De mogelijkheden om met mitigerende maatregelen de schade te beperken of te compenseren moeten zoveel mogelijk worden benut. De uitgangspunten voor compensatie zijn soepeler dan voor NNN-gebieden. Er mag rekening gehouden worden met financiële en fysiek-ruimtelijke beperkingen (zoals de eigendomssituatie).

Artikel 2.50 Aanpassing begrenzing

Gedeputeerde staten zijn op grond van artikel 2.50 bevoegd om de begrenzing van de gebieden die als natuurgebied buiten NNN zijn aangewezen aan te passen. Van deze bevoegdheid zal gebruik worden gemaakt als in het kader van een ontwikkeling of activiteit op grond van artikel 2.49 een deel van een natuurgebied moet verdwijnen. Als compensatie aan de orde is dan kan met artikel 2.50 het nieuwe natuurgebied als bijzonder provinciaal natuurgebied worden aangewezen.

Afdeling 2.13 Weidevogel-kansgebieden en weidevogelparels

Weidevogel-kansgebieden en weidevogelparels
Net als gebieden die zijn aangewezen als NNN zijn ook de weidevogelkansgebieden en de weidevogelparels aan te merken als bijzondere provinciale natuurgebieden die op grond van artikel 2.44 Ow zijn aangewezen. Het aanwijzen van de gebieden vloeit voort uit de Nota Weidevogels 2014-2020.

Weidevogelkans-gebieden bestaan uit ruime en open gebieden met voldoende openheid en rust. Binnen de weidevogelkans-gebieden liggen weidevogelkerngebieden die worden beheerd door collectieve beheerders. Het beheer en de inrichting zijn hier optimaal afgestemd op de weidevogels. Het kan dan gaan om weidevogelreservaten, agrarische gebieden of een combinatie van beide. Deze zogenaamde weidevogelparels liggen buiten de weidevogelkans-gebieden maar hebben een hoge weidevogeldichtheid.
De kaart weidevogelkans-gebieden en weidevogelparels is in Bijlage 2.5 opgenomen. De gebieden zijn geometrisch begrensd. De begrenzing van de gebieden is afgestemd op het agrarisch zoekgebied 'Open grasland' uit het Natuurbeheerplan. Het agrarisch zoekgebied 'Open grasland' wordt vastgesteld in het natuurbeheerplan van de provincie en kan jaarlijks worden aangepast. Hierdoor kan er worden ingespeeld op de laatste ontwikkelingen in de weidevogelstand. De criteria voor deze gebieden zijn vastgelegd in het Natuurbeheerplan.

Artikel 2.52 Beschermingsregime

In of op korte afstand (tot circa 300 m) van weidevogel-kansgebieden en weidevogelparels zijn nieuwe planologische ontwikkelingen met bebouwing, beplanting of verharding die verstorend werken op de openheid en rust in principe in weidevogel-kansgebieden, niet toegestaan. Agrarische ontwikkelingen zijn wel toegestaan, omdat de agrarische functie juist mee bepalend is voor de geschiktheid van weidevogel-kansgebieden voor weidevogels. Ook hier geldt dat bijbehorende nevenactiviteiten eveneens toelaatbaar zijn. Uitzondering hierop vormt het aanwijzen van een nieuw bouwperceel: in dat geval is sprake van een nieuwe ontwikkeling waarvoor bij de locatiekeuze rekening moet en kan worden gehouden met de ligging ten opzichte van weidevogel-kansgebieden en weidevogelparels.

Wanneer een nieuwe activiteit of ontwikkeling in of op korte afstand van een weidevogel-kansgebied of weidevogelparel ligt, moet op grond van artikel 2.52 worden berekend of sprake is van verstorende werking. Het berekenen van de verstoring wordt gedaan aan de hand van de dynamische kaart 'openheid en rust'. Op deze kaart houden wij bij, welke gronden binnen de weidevogel-kansgebieden al zijn verstoord door bestaande verstoringsbronnen. Bij het berekenen van de verstoring wordt de bestaande verstoring niet meegerekend.

Per verstoringsbron geldt een verstoringsafstand, zoals hieronder in tabel 1 aangegeven.

Tabel 1 Gemiddelde verstoringsafstanden voor verschillende verstoringsbronnen bij vestiging van weidevogels (P.M)

Storingsbron	Verstoringsafstand (m)
Gemeentelijke weg	50

Provinciale weg	100
Autosnelweg	150
Spoorlijn (intercity)	150
Spoorlijn (lokaal)	100
Fietspad	50
Opgaande begroeiing (bos <0,5 ha, houtsingel, bomenrij boomgroep)	200
Bos (>0,5 ha)	250
Rietland	200
Hoogspanningsleiding	100
Activiteit/ontwikkeling buiten bebouwde kom	200
Activiteit/ontwikkeling binnen of aansluitend aan bebouwde kom	300
Gaswinstation	325
Windturbines	200

Een berekening van de verstoring van een activiteit of ontwikkeling kan op verzoek van de gemeente worden aangevraagd bij de provincie. Als de activiteit of ontwikkeling geen ‘extra verstoring’ van het gebied van openheid en rust geeft dan past de ontwikkeling binnen artikel 2.52. Verdere actie is dan niet nodig. Wel is aan te raden om in het omgevingsplan te vermelden dat is voldaan aan de regels van de verordening. Verder moet uiteraard op grond van de natuurwetgeving een ecologische beoordeling plaatsvinden. In het ecologisch rapport moet aandacht zijn voor weidevogels.

Artikel 2.53 Afwijken in geval van noodzakelijke ruimtelijke ingrepen van openbaar belang - compensatietraject

Als uit de berekening van de provincie blijkt dat sprake is van verstoring van het gebied van openheid en rust (ook als dit minder dan 0,5 ha is) dan kan een ontwikkeling alleen plaatsvinden als wordt voldaan aan de regels in artikel 2.53. Dit betekent dat eerst moet worden gemotiveerd of sprake is van een openbaar belang. Net als bij natuur buiten NNN mag dit iets soepeler worden beoordeeld dan bij natuur die is aangewezen als NNN. En ook hier kan een ingreep alleen als 'noodzakelijk' worden aangemerkt, indien buiten het natuurgebied redelijkerwijs geen geschikte alternatieve locatie kan worden gevonden, zoals bijvoorbeeld een grondgebonden ontwikkeling.

Wanneer gemotiveerd kan worden dat het gaat om een noodzakelijke ruimtelijke ingreep dan gelden vervolgens de volgende voorwaarden:
1. de natuurwaarden moeten worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep;
2. de mogelijkheden om met mitigerende maatregelen de schade te beperken moeten zoveel mogelijk worden benut;
3. wanneer sprake is van verstoring van 0,5 ha of meer dan moet het areaalverlies worden gecompenseerd.

ad 1.
Bij het bepalen van de natuurwaarden moet op basis van de Nota Weidevogels 2014-2020 worden gekeken naar de gemiddelde natuurwaarden die aanwezig kunnen zijn op de locatie. Dit zijn de gemiddelde waarden van aanwezige aantallen weidevogels waarop de weidevogel-kansgebieden zijn begrensd.

ad 2.
Wij gaan ervan uit dat een voorstel voor mitigerende maatregelen in de ecologische beoordeling wordt opgenomen. In het omgevingsplan kan dan worden overwogen welke maatregelen zullen worden toegepast om schade zoveel mogelijk te beperken (bijvoorbeeld door geen hoge bomen rondom het perceel te plaatsen, maar te kiezen voor lagere randbeplanting).

ad 3.
Bij verstoring van 0,5 ha of meer is het bevoegd gezag (veelal zal dit de gemeente zijn) verantwoordelijk voor het storten van een bedrag in het weidevogelfonds. De storting moet zijn gedaan voordat het omgevingsplan wordt vastgesteld. Uiteraard zullen wij het geld terug storten als de activiteit of ontwikkeling geen doorgang vindt. Wij verwachten dan wel dat de functie op de locatie dan weer wordt gewijzigd, zodat de openheid en rust wederom geborgd is.

Artikel 2.54 Compensatiebedrag

In artikel 2.54, eerste lid is aangegeven dat het areaalverlies van gebied van openheid en rust wordt berekend in hectares en ares. Het bedrag dat gecompenseerd moet worden is afgestemd op het 'pakket compensatiebedrag', zoals hieronder in de tabel aangegeven. De bedragen in de tabel komen overeen met de tarieven die in het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) worden gehanteerd. De tarieven in onderstaande tabel zijn inclusief administratiekosten (7,5%).

Tabel 1: tarief compensatiebedrag

Beheerpakket	**Oppervlakte in ha**	**Vergoeding per ha**	**Vergoeding**
Kruidenrijk grasland (inclusief restricties op vlak van bemesting) met uitgestelde maaidatum tot 1/15 juni	70	€ 1.250,54	€ 87.537,80
Voorweiden en rust tussen 8 mei en 22 juni + pakket ruige mest	10	€ 389,40	€ 3.894,00
Extensieve beweiding	15	€ 581,08	€ 8.716,20
Plasdras inundatie 15 februari-1 augustus (voor volwassen weidevogels vroeg in het seizoen en na het broedseizoen)	2	€ 2.403,37	€ 4.806,74
Greppel plasdras 15 februari tot 15 juni (voor kuikens)	3	€ 2.403,37	€ 7.210,11
Hoog waterpeil vanaf 15 februari tot 15 juni	100	€ 157,58	€ 15.758,00
Toeslag voor mozaïek	100	€ 100,00	€ 10.000,00
Totaal per hectare	1		**€ 1.379,23**
Administratiekosten	1	7,5%	€ 103,44
Tarief compensatiebedrag	1		**€ 1.482,67**

Artikel 2.55 Aanpassing begrenzing

Gedeputeerde staten zijn op grond van artikel 2.55 bevoegd om de begrenzing van de weidevogel-kansgebieden en weidevogelparels aan te passen overeenkomstig de gebieden ‘open grasland’ in het Natuurbeheerplan. Wij zijn voornemens de kaart eens per jaar te actualiseren.

HOOFDSTUK 3 Water

Artikel 3.1 Toedeling watersysteembeheer

Dit artikel geeft invulling aan de instructieregel van het Rijk opgenomen in artikel 2:18, tweede lid van de Omgevingswet, om met inachtneming van artikel 2, tweede lid van de Waterschapswet, het beheer van de regionale wateren toe te delen aan de waterschappen.

De provincies delen het beheer van regionale wateren in principe aan de waterschappen toe via het waterschaps-reglement (een provinciale verordening op grond van artikel 2, eerste lid, van de Waterschapswet). Een aantal provincies heeft in de huidige praktijk echter een specifieke regeling voor vaarwegen gemaakt, waarbij het beheer van die vaarwegen (die ook regionale wateren zijn) deels aan de provincie, deels aan de gemeente en deels aan het waterschap wordt opgedragen. Het beheer van vaarwegen is in die gevallen vaak in een andere verordening opgenomen: de provinciale waterverordeningen of de vaarwegenverordening. Artikel 3.2, eerste lid, van de Waterwet maakt dat mogelijk. Een reden hiervoor is bijvoorbeeld de wens om alle bepalingen over het beheer van vaarwegen in één verordening te concentreren.

Daarnaast verschilt de wijze waarop de provincies de aanwijzing van waterschappen als vaarwegbeheerder hebben vormgegeven per provincie. Dat houdt verband met de gemaakte afspraken tussen de provincies en de waterschappen over de vergoeding van de kosten van het beheer van vaarwegen. Dat heeft ertoe geleid dat er bij interprovinciale waterschappen verschillende uitwerkingen zijn binnen één waterschap. Gelet daarop was de toedeling van het beheer van vaarwegen in de waterverordening of vaarwegverordening een logische keuze, omdat deze verordeningen door iedere provincie afzonderlijk worden vastgesteld (in tegenstelling tot het waterschaps-reglement, dat bij interprovinciale waterschappen een gemeenschappelijk besluit van verschillende provincies is).

De waterverordening of vaarwegenverordening wordt onder de Omgevingswet geïntegreerd in de omgevingsverordening. De Omgevingswet bood in eerste instantie niet de mogelijkheid om het beheer van vaarwegen via een andere verordening dan het waterschaps-reglement aan een waterschap toe te delen. Het is echter niet de bedoeling geweest om de bestaande praktijk onmogelijk te maken. Daarom is met de Invoeringswet Ow in het tweede lid van artikel 2.18 Ow toegevoegd, dat in afwijking van de genoemde hoofdregel het beheer van vaarwegen ook bij omgevingsverordening aan een waterschap kan worden toegedeeld. Daarbij wordt ook verduidelijkt dat de toedeling van het beheer van regionale wateren aan andere openbare lichamen een bevoegdheid is, geen verplichting.

Artikel 4 van Reglement Wetterskip Fryslân luidt als volgt:

1. De taak van het waterschap is de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, voor zover deze taak niet aan andere publiekrechtelijke lichamen is opgedragen.
2. De taak, bedoeld in het eerste lid, omvat:
    a. de zorg voor de watersystemen, met uitzondering van het vaarwegbeheer waarvoor bij of krachtens wet of bij provinciale verordening een andere beheerder is aangewezen;
    b. de zorg voor het zuiveren van afvalwater, hieronder mede begrepen het stedelijk afvalwater dat afkomstig is vanuit het beheersgebied van een aangrenzende waterkwaliteitsbeheerder en dat krachtens artikel 3.4, eerste lid van de Waterwet om doelmatigheidsredenen wordt gezuiverd op een zuiverings-technisch werk dat in beheer is bij het waterschap.

Artikel 3.2 Aanwijzing regionale waterkeringen

Dit artikel geeft invulling aan de instructieregel van het Rijk opgenomen in artikel 2.13, eerste lid, onder a van de Omgevingswet, om bij omgevingsverordening omgevingswaarden vast te stellen voor de veiligheid van de regionale waterkeringen.

Als regionale waterkeringen zijn aangewezen de voormalige zeedijken en polderdijken, zoals geometrisch begrensd in Bijlage 3.1 “Regionale Waterkeringen”.

In artikel 2.13, eerste lid, onder a is geregeld dat provincies voor niet-primaire waterkeringen (ook wel regionale keringen genoemd) omgevingswaarden voor veiligheid vaststellen, vergelijkbaar met de normen voor primaire waterkeringen.

Provincies bepalen in de omgevingsverordening voor welke niet-primaire waterkeringen omgevingswaarden voor veiligheid opportuun zijn. Het gaat om waterkeringen die bescherming bieden in een gebied waar ook bovenregionale belangen aan de orde zijn. Een goed voorbeeld is de waterkering langs de ringvaart rond de Haarlemmermeer, waar onder meer Schiphol is gelegen. De omgevingswaarde kan op verschillende manieren worden uitgedrukt, bijvoorbeeld als overschrijdingskans of als overstromingskans.

Artikel 3.3 Omgevingswaarden regionale waterkeringen

Het derde lid bepaalt dat uiterlijk 31 december 2027 aan de omgevingswaarden voor regionale waterkeringen wordt voldaan. De oorspronkelijke datum voor het behalen van de veiligheidsnormen voor regionale waterkeringen (nu “omgevingswaarden”) was bepaald op 1 januari 2019. Gebleken is dat voor een traject van 400 km van de in totaal ruim 3000 km aan regionale waterkeringen, deze planning niet kon worden gehaald.

Na overleg tussen provincie en het Wetterskip is vervolgens de datum van 31 december 2027 vastgelegd. De datum heeft betrekking op het voor de eerste keer voldoen aan de omgevingswaarde. Uiteraard kan het zo zijn, dat na het verstrijken van deze datum door allerlei oorzaken, een regionale waterkering niet meer aan de vastgestelde omgevingswaarde voldoet.

Daarvoor is in een procedure vastgelegd dat het Wetterskip een keer in de zes jaar een toetsing uitvoert. Indien uit deze toetsing blijkt dat de omgevingswaarde wederom niet wordt gehaald, dan stelt het Wetterskip vervolgens een herstelprogramma op.

Artikel 3.4 Uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen

Dit artikel bevat een ontheffingsmogelijkheid voor het tijdelijk niet voldoen aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen. Ontheffing is in ieder geval mogelijk wanneer het voldoen aan de omgevingswaarde onevenredig kostbaar is, in omstandigheden die buiten de invloedssfeer van het Wetterskip liggen, en in verband met de doorlooptijd van het treffen van bepaalde maatregelen.

Artikel 3.5 Monitoring en beoordeling van de veiligheid

Dit artikel bevat een opdracht aan gedeputeerde staten om voorschriften vast te stellen voor de veiligheidsbeoordeling van regionale waterkeringen. Tevens is bepaald dat de beoordeling van de veiligheid van de voormalige zeedijken wordt uitgevoerd door de beheerder door middel van een jaarlijkse visuele inspectie. Dit wordt opgenomen in het inspectieplan van het waterschap.

Artikel 3.6 Monitoring en verslag beoordeling veiligheid

Dit artikel bevat de verplichting voor het Wetterskip om iedere zes jaar verslag uit te brengen aan gedeputeerde staten over de algemene waterstaatkundige toestand van de regionale waterkeringen, waaronder een veiligheidsbeoordeling.

Artikel 3.7 Kans op overstroming vanuit regionale wateren

Op grond van artikel 2.13, eerste lid Omgevingswet moeten bij omgevingsverordening gebieden worden aangewezen waar omgevingswaarden voor de kans op overstroming vanuit regionale wateren gelden. Dit artikel vormt de basis voor normering van regionale wateren vanuit het oogpunt van beperking van wateroverlast. De omgevingswaarde wordt uitgedrukt als gemiddelde overstromingskans van gebieden per jaar, waarbij tegelijkertijd voor gebieden met de functie grasland en akkerbouw een maaiveld criterium is meegegeven. Dit maaiveldcriterium geeft het oppervlakte percentage van het gebied weer, waar vaker overlast dan de gebiedsnorm mag optreden.

Provincies bepalen zelf, voor welke gebieden een wateroverlastnorm wordt vastgesteld (zie ook de Algemene toelichting voor uitleg van het begrip omgevingswaarde). De omgevingswaarde geeft richting aan de inspanning die het waterschap in een gebied moet leveren ten aanzien van de berging- en afvoercapaciteit. De omgevingswaarde creëert geen recht voor individuele grondgebruikers.

Het waterschap kan de omgevingswaarden nader uitwerken op zogenaamde gebiedsnormenkaarten. Op de gebiedsnormenkaarten behorende bij de watergebiedsplannen (waarop inspraak mogelijk is) staat welke functie een bepaald gebied heeft en of al dan niet aan de norm wordt voldaan. Deze werkpraktijk wordt met de inwerkingtreding van de omgevingsverordening ongewijzigd voortgezet.

De omgevingswaarde bakent de zorgplicht af die de waterbeheerder heeft voor het voorkomen dan wel beperken van wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater bij hevige neerslag. Dit biedt voor burgers en bedrijven helderheid over het restrisico en hun eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van roerende en onroerende zaken.

De omgevingswaarde geeft richting aan de inspanning die het waterschap in een gebied moet leveren ten aanzien van de berging- en afvoercapaciteit.

Op de gebiedsnormenkaarten behorende bij de watergebiedsplannen (waarop inspraak mogelijk is) staat welke functie een bepaald gebied heeft en of al dan niet aan de norm wordt voldaan.
De omgevingswaarde creëert geen recht voor individuele grondgebruikers. In de watergebiedsplannen, waarop inspraak mogelijk is, komen de normstelling, de inspanning van het waterschap, de toetsing en de mogelijke oplossingen voor knelpunten aan orde.

Artikel 3.8 Omgevingswaarden voor kans op overstroming vanuit regionale wateren

De omgevingswaarden zijn aangegeven op de kaart “Omgevingswaarden regionale wateroverlast” in Bijlage 3.2. De kaart geeft de norm weer voor het meest voorkomende gebruik in het gebied. In de praktijk komen binnen gebieden verschillen voor wat betreft gebruik en hoogteligging. Het is aan de waterschappen om bij de toetsing van gebieden te boordelen hoe met deze verschillen wordt omgegaan. Losstaande bebouwing is bijvoorbeeld veelal niet op voornoemde kaart weergegeven. De verwachting is dat bebouwing buiten de bebouwde kom in de meeste situaties een kans op overstroming kleiner dan 1/100 heeft en dus voldoet aan de normering van bebouwd gebied. Waar

dat niet het geval is, zal de situatie van de hoofdbebouwing bepalend zijn in overweging van maatregelen.

Artikel 3.9 Uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden bergings- en afvoercapaciteit

Dit artikel bevat een afwijkingsmogelijkheid van de omgevingswaarden in artikel 3.8 in gevallen waarin het niet doelmatig is om aan de omgevingswaarden te voldoen.

Artikel 3.10 Regels rangorde bij waterschaarste

Artikel 2.42 van de Omgevingswet vormt een voortzetting van de regeling in artikel 2.9 van de Waterwet, voor de rangorde bij watertekorten of dreigende watertekorten. Deze rangorde bepaalt de volgorde van maatschappelijke en ecologische behoeften bij waterschaarste of dreigende waterschaarste. De waterschappen en het Rijk moeten deze rangorde in acht nemen bij het verdelen van het beschikbare oppervlaktewater in de regionale wateren en de rijkswateren, in tijden van droogte. Het begrip watertekort uit de Waterwet is vervangen door het begrip waterschaarste, in lijn met de definitie van beheer van watersystemen. Inhoudelijk is er echter geen verschil tussen deze begrippen.

Artikel 3.10 geeft invulling aan de bevoegdheid van provincies om bij omgevingsverordening nadere regels te stellen ten aanzien van de rangorde van waterschaarste (grondslag: artikelen 3.14 en 7.13 van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

Landelijk wordt momenteel discussie gevoerd over de rangorde in geval van waterschaarste. Dit wordt dan later zo nodig regionaal vertaald naar de waterprogramma's. Een en ander kan dus leiden tot het aanpassen van de rangorde in artikel 3.10.

Afdeling 3.4 Waterbeheerprogramma

Het waterbeheerplan komt onder de Omgevingswet niet als zelfstandig beheerplan terug. Het wordt onderdeel van het regionaal waterprogramma (art. 3.8 tweede lid Ow) of waterbeheerprogramma van het Wetterskip.

Artikel 3.7 van de Omgevingswet verplicht waterschappen om een waterbeheerprogramma vast te stellen. Daarbij moet het waterschap rekening houden met het regionale (provinciale) waterprogramma voor de watersystemen die bij het waterschap in beheer zijn. Dit komt voort uit de verplichtingen die gelden op grond van de kaderrichtlijn water, de grondwaterrichtlijn, de richtlijn overstromingsrisico's, de zwemwaterrichtlijn en andere EU-richtlijnen over water. Er is dus sprake van doorwerking van het regionale (provinciale) waterprogramma naar het waterbeheerprogramma van het waterschap. Het waterbeheerprogramma heeft een zes-jaarlijkse cyclus.

De inhoud van het waterbeheerprogramma verschilt vrijwel niet van de inhoud van het beheerplan onder de Waterwet. Het bevat een beschrijving van de resultaten die het waterschap wil bereiken op strategisch en tactisch niveau en de maatregelen die nodig zijn om dat te realiseren.

Het programma bestaat uit de volgende onderdelen;

- programma van de maatregelen en voorzieningen, in aanvulling op en ter uitwerking van wat in het rijks- of regionale waterprogramma is opgenomen over maatregelen, onder vermelding van de bijbehorende termijnen;

- aanvullende toekenning van functies aan regionale wateren, voor zover het regionale waterprogramma voorziet in de mogelijkheid daartoe;
- de uitwerking van de waterbeheeraspecten van het regionale watersysteem.

Naast het bovenstaande waterbeheerprogramma is het waterschap op grond van artikel 3.10 van de Omgevingswet tevens verplicht een programma vast te stellen als sprake is van een (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde met betrekking tot water. Dit gaat dan om een omgevingswaarde die door het Rijk of de provincie is vastgesteld, aangezien het waterschap zelf geen omgevingswaarden kan vaststellen.

Artikel 3.11 Inhoud waterbeheerprogramma

Zoals gezegd stelt het algemeen bestuur van het waterschap een waterbeheerprogramma vast voor de watersystemen die bij het waterschap in beheer zijn, waarbij het rekening houdt met het regionale (provinciaal) waterprogramma.

In aanvulling op artikel 4.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat dit artikel een beschrijving van een aantal onderdelen die tenminste in het waterbeheerprogramma behoren te zijn opgenomen.

Artikel 3.12 Voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma

Voor het kunnen uitoefenen van toezicht is het van belang dat gedeputeerde staten over adequate en voldoende actuele informatie beschikken. In artikel 3.12 is geregeld dat de beheerder tenminste eenmaal per jaar aan gedeputeerde staten rapporteert over de voortgang van de uitvoering van het waterbeheerprogramma en de mate waarin de in het programma gestelde doelen worden bereikt. Deze voortgangsrapportage vormt de basis voor het periodiek bestuurlijk overleg in de beleidscyclus tussen de provincie en het waterschap.

Afdeling 3.5 Aanleg en beheer van waterstaatswerken

Het projectplan komt niet terug onder de Omgevingswet. Het instrument “projectbesluit” kan worden gebruikt voor het realiseren van projecten. Het projectbesluit is in artikel 16.70 van de Omgevingswet geregeld.

Een projectbesluit van een waterschap moet net als onder de huidige regeling in de Waterwet altijd worden goedgekeurd door gedeputeerde staten. De functie van de goedkeuring is echter gewijzigd. Een projectbesluit dat is vastgesteld door het waterschap, wordt goedgekeurd door gedeputeerde staten mede in verband met de ruimtelijke aspecten. De Waterwet gaat ervan uit dat een projectplan van het waterschap door het gemeentebestuur moet worden omgezet in het bestemmingsplan omdat het waterschap geen bevoegdheden heeft in het ruimtelijk spoor. In de Omgevingswet is er voor gekozen om het projectbesluit voor waterschappen een volwaardig projectbesluit te laten zijn gezien de mogelijkheden voor advies en instemming van andere bestuursorganen en de goedkeuring van gedeputeerde staten die er aan verbonden zijn. Vooral voor de ruimtelijke aspecten is daarvoor de goedkeuring van gedeputeerde staten van belang. Door de goedkeuring van gedeputeerde staten, die wel bevoegdheden hebben ten aanzien van ruimtelijke aspecten, kan het projectbesluit voor waterschappen zich ook tot die aspecten uitstrekken. Een aparte inpassing van het projectbesluit in het omgevingsplan door het gemeentebestuur is dan niet meer nodig en het projectbesluit kan daarmee na goedkeuring direct worden uitgevoerd. De termijn voor goedkeuring van een projectbesluit voor waterstaatswerken die in beheer zijn bij waterschappen bedraagt dertien weken

en kan niet worden verdaagd. Deze afwijking van artikel 10:31, tweede en derde lid, Awb is neergelegd in artikel 16.70, tweede lid. Ook wordt de goedkeuring niet stilzwijgend verleend als er binnen de beslistermijn geen beslissing is genomen doordat ook het vierde lid van artikel 10:31 niet van toepassing is. De specifieke bepalingen over goedkeuring, opgenomen in afdeling 10.2.1 Awb, zijn voor het overige gewoon van toepassing.

Artikel 3.13 Legger

Artikel 2.39 van de Omgevingswet heeft betrekking op de legger van het waterschap. In de legger is vastgelegd waaraan de waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Als bijlage bij de legger wordt voor primaire waterkeringen of waterkeringen waarvoor omgevingswaarden zijn vastgesteld als bedoeld in artikel 2.13, eerste lid, onder a, of 2.15, eerste lid, onder e, een technisch beheerregister opgenomen, waarin de voor het behoud van het waterkerend vermogen kenmerkende gegevens van de constructie en de feitelijke toestand nader zijn omschreven.

Artikel 3.14 Uitzonderingen leggerplicht

Op grond van het vierde lid van art. 2.39 Ow, kan bij of krachtens omgevingsverordening vrijstelling worden verleend van de in artikel 2.39, eerste lid bedoelde verplichting tot het opstellen van een legger, voor waterstaatswerken die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen, of die geringe afmetingen hebben. Dit artikel geeft invulling aan artikel 2.39 lid 4 van de Omgevingswet.

Afdeling 3.5 Peilbesluiten

Artikel 2.41 Omgevingswet heeft betrekking op de peilbesluiten. Het peilbesluit (nu nog geregeld in artikel 5.2 van de Waterwet) is een belangrijk en noodzakelijk instrument voor het waterbeheer (zowel veiligheid en kwantiteit als kwaliteit). Het peilbesluit bepaalt de waterhuishoudkundige inrichting van een bepaald gebied. Een peilbesluit is bindend voor de waterbeheerder: het geeft de waterstanden of bandbreedte daarvan aan, die de waterbeheerder zo veel mogelijk in stand moet houden. Het peilbesluit is echter ook van belang voor derden, zoals grondeigenaren en gebruikers van de grond, onder meer door de invloed die de waterstanden hebben op de mogelijkheden om die grond te gebruiken. Het peilbesluit is een besluit van algemene strekking waarvoor de algemene regels van bezwaar en beroep op grond van de Awb gelden. De provincie wijst bij omgevingsverordening de watersystemen aan waarvoor de waterbeheerder een peilbesluit moet vaststellen, met uitzondering van de watersystemen die bij het Rijk in beheer zijn.

In Fryslân is vrijwel de gehele provincie belegd met peilbesluiten. Voor gebieden met droogvallende sloten vervalt de verplichting tot het opstellen van peilbesluiten. Ook voor geïsoleerde wateren die slechts via het grondwatersysteem water ontvangen en afvoeren, bestaat geen verplichting tot het opstellen van peilbesluiten. De verplichting blijft wel gelden voor gebieden met watergangen, die wat betreft neerslag en verdamping in normale jaren, het hele jaar watervoerend zijn. Ook daar waar géén peilbesluiten zijn vastgelegd geeft de legger inzicht in de inrichting van het watersysteem.

De verplichting tot het opstellen van peilbesluiten blijft gelden voor gebieden met watergangen, waar in normale jaren het hele jaar water staat. Deze gebieden zijn echter niet in detail op kaart vastgelegd. Het is aan het Wetterskip Fryslân dit nader uit te werken bij de actualisatie van peilbesluiten. Het droogvallen van wateren in incidentele extreem droge jaren, zoals bijvoorbeeld

2018, is hierbij niet bepalend. Voor geïsoleerde vennen en plassen, waarvan de waterstand meebeweegt met het grondwaterniveau, was en is een peilbesluit niet van toepassing.

Met een peilbesluit wordt per “peilvakgebied” duidelijkheid geboden over de waterstand die het waterschap met inzet of plaatsing van kunstwerken als stuwen, gemalen, inlaten en dergelijke streeft te bereiken. Dat wil niet zeggen, dat de omstandigheden in hele peilvak gelijk zijn, of hoeven te zijn. Ook in gebieden met overwegend watervoerende sloten kunnen lokaal sloten voorkomen, die zomers droogvallen. De keuze is aan het waterschap om deze watergangen al dan niet onderdeel te laten zijn van het peilbesluit.

Artikel 3.15 Aanwijzing verplichte peilbesluiten

Op grond van artikel 2.41 lid 1 Ow is het waterschapsbestuur verplicht een of meer peilbesluiten vast te stellen, voor de bij omgevingsverordening aangewezen oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen of onderdelen daarvan die deel uitmaken van die watersystemen.

De vrij afstromende gebieden zonder wateraanvoer zijn door de provincie zijn daarbij niet aangewezen, zodat de verplichting tot het vaststellen van peilbesluiten voor die gebieden niet geldt.

Artikel 3.16 Inhoud peilbesluit

Op grond van de artikelen 2.22 en 2.23 van de Omgevingswet mag de provincie bij omgevingsverordening instructieregels stellen over onder andere de inhoud en motivering van een peilbesluit. Artikel 3.16 geeft hier inhoud aan.

Afdeling 3.6 Grondwater

De wet gaat uit van systeembeheer, waarbij het gehele watersysteem in beheer komt bij één beheerder. In het recent verleden zijn op verzoek van de provincies de onttrekkingen ten behoeve van de drinkwaterproductie, de grotere industriële winningen (> 150.000 m³ per jaar) en de open bodemenergiesystemen in beheer bij de provincies gebleven, omdat de belangen hier het belang van het waterbeheer overstijgen.

Artikel 3.17 Uitzondering vergunningplicht

In artikel 2.16 van het Bal wordt de grondslag geboden af te wijken van de aanwijzing van vergunning-plichtige gevallen, door de provincies de mogelijkheid te bieden vergunning-vrije bodemenergie-systemen aan te wijzen, met het oog op het doelmatig gebruik van bodemenergie of doelmatig waterbeheer en als de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken niet meer bedraagt dan 10 m³/u. Met artikel 3.17, eerste lid van de omgevingsverordening is invulling gegeven aan deze bevoegdheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven tegengegaan.

Als een vrijstelling voor een open bodemenergiesysteem in de omgevingsverordening wordt opgenomen, dan geldt automatisch een meldingsplicht op grond van artikel 4.1149 van het Bal (tenminste vier weken voor aanvang van de activiteit). Die hoeft dus niet te worden geregeld in de omgevingsverordening.

Op grond van artikel 4.1150 van het Bal geldt een registratieplicht voor open bodem-energie-systemen, waarbij voor de volgende gegevens een registratie wordt bijgehouden:

a. de hoeveelheden warmte en koude die vanaf de datum waarop het open bodemenergiesysteem in gebruik is genomen aan de bodem zijn toegevoegd;
b. het jaarlijks energierendement; en
c. de gemiddelde temperatuur per maand van het grondwater dat door het systeem in de bodem wordt teruggeleid.

Op grond van artikel 4.1150a dienen de te verstrekken gegevens en bescheiden jaarlijks voor 1 april te worden verstrekt aan het bevoegde gezag.

Artikelen 3.19 – 3.21 Registratieplicht

Eveneens om redenen van het voorkomen van onnodige bestuurlijke lasten en het tegengaan van administratieve lastendruk voor bedrijven, zijn de bovengenoemde onttrekkingen tevens vrijgesteld van de verplichting tot meten en registreren. Er geldt geen vrijstelling voor de verplichting tot melden. De vrijstelling voor meten en registreren is gekoppeld aan de pompcapaciteit van de inrichting. Het voordeel van het gebruik "pompcapaciteit" is dat deze grootheid reeds voor de aanvang van de onttrekking kan worden vastgesteld.

In de verordening is in de artikelen 3.19 en 3.20 geregeld welk vergunningaanvraagformulier moet worden gebruikt en op welke wijze de hoeveelheden moeten worden geregistreerd.

Het waterschap bepaalt in de keur welke regelgeving er voor de onttrekkingen en infiltraties onder haar beheer geldt. Op provinciaal niveau wordt daar geen uitspraak over gedaan.

Artikel 3.21 voorziet in het bijhouden van een register van de grondwateronttrekkingen en de infiltraties. Dat register zal onder andere de basis vormen voor de heffing van de grondwaterbelasting en is verder van belang om een goed overzicht te houden van alle ingrepen in het grondwatersysteem. Fryslân is aangesloten bij een landelijk register. Het waterschap voert alle onttrekkingen en infiltraties onder haar beheer in het register in, zodat een totaaloverzicht beschikbaar is**.**

Afdeling 3.7 Zwemwater

Artikel 3.22 Toepassingsbereik

Op grond van artikel 4.1 van de Omgevingswet kan de provincie in haar omgevingsverordening regels stellen met betrekking tot activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. De regels in deze afdeling zijn gericht op de regulering van de activiteit gelegenheid bieden tot zwemmen of baden, op door gedeputeerde staten aangewezen zwemlocaties (zie Bijlage 3.5).
Het betreft hier zwemlocaties waar naar verwachting van gedeputeerde staten een groot aantal zwemmers zal zwemmen. Behalve het aantal zwemmers, wordt bij de aanwijzing van een zwemlocatie ook de infrastructuur, de faciliteiten en de eventueel getroffen beheersmaatregelen betrokken. De aanwijzing als zwemlocatie vindt plaats na overeenstemming met de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam. In de Friese situatie zal dit meestal het Wetterskip zijn.

Artikel 3.23 Doel van de regeling

In dit artikel worden de oogmerken van de regels in deze paragraaf benoemd. De regels dienen ter uitvoering van de Europese Zwemwaterrichtlijn, die erop toeziet dat de overheid haar

verantwoordelijkheid neemt voor de zwemwaterkwaliteit op een zwemlocatie, zodat deze geen risico's oplevert voor de gezondheid en de veiligheid van zwemmers.

Artikel 3.24 Specifieke zorgplicht

De regels richten zich tot de houder van een zwemlocatie**.** Dit is degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden op een door gedeputeerde staten aangewezen zwemlocatie. Dit kan een particuliere exploitant van een zwemlocatie zijn, maar ook de grondeigenaar of het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de zwemlocatie is gelegen. Het kan dus per zwemlocatie verschillen wie verantwoordelijk is voor de naleving van de regels uit de Omgevingsverordening. Er is daarom gekozen voor de houder van de zwemlocatie als degene tot wie de regels zijn gericht, als norm-adressaat.

Artikel 3.25 Verplichtingen houder zwemlocatie

Voor de veiligheid van gebruikers van de zwemlocatie is het van belang dat het beheer en onderhoud op de zwemlocaties is gewaarborgd. Onder gebruikers wordt verstaan de bezoekers van de zwemlocatie. In dit artikel is geregeld dat de houder van een zwemlocatie zorgt voor adequaat beheer en onderhoud van de zwemlocatie en in geval van tekortkomingen op dat vlak, daarop is aan te spreken.

Artikel 3.26 Voldoende toezicht op veiligheid gebruikers

Voor de veiligheid van gebruikers van de zwemlocatie is het ook van belang dat er voldoende toezicht is. Op deze manier wordt het risico op letsel of verdrinking van gebruikers van de zwemlocatie beperkt en hun veiligheid gewaarborgd. Deze verplichting geldt echter alleen voor de zwemlocaties waarvan de toegang kan worden afgesloten en waar voor het gebruik van de zwemlocatie entreegelden worden geïnd.

Artikel 3.27 Onderzoek

Dit artikel verplicht de houder van een zwemlocatie om onderzoek te doen naar de omstandigheden in en om de zwemwaterlocatie die de veiligheid en hygiëne van gebruikers van de zwemlocaties negatief kunnen beïnvloeden. Van een houder van een zwemlocatie kan niet altijd worden gevergd om dit onderzoek dagelijks uit te voeren. In een dergelijk geval zal in overleg met de toezichthouder worden bepaald hoe frequent het onderzoek door de houder van de zwemlocatie moet worden uitgevoerd. Een omstandigheid met negatieve effecten is bijvoorbeeld de aanwezigheid van blauwalg, waterplanten, ratten of dode dieren.

Artikel 3.28 Meldplicht

In dit artikel is geregeld dat de houder van een zwemlocatie zo snel mogelijk gedeputeerde staten en de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam informeert over onverwachte situaties die de zwemwaterkwaliteit, dan wel de gezondheid en veiligheid van gebruikers negatief beïnvloedt.
Dit zorgt ervoor dat tijdig de beheersmaatregelen kunnen worden getroffen om de negatieve effecten op de zwemwaterkwaliteit en de veiligheid en gezondheid van gebruikers zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Artikel 3.29 Maatregelen

Eerste lid
Het zwemwaterprofiel wordt opgesteld door de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam en ziet op aspecten die de zwemwaterkwaliteit kunnen beïnvloeden. De beheerder identificeert mogelijke

bronnen die de kwaliteit mogelijk negatief kunnen beïnvloeden en draagt maatregelen aan die de kwaliteit kunnen verbeteren. Van de houder van de zwemlocatie wordt verwacht dat hij de maatregelen treft die redelijkerwijs tot zijn verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend. Hierbij kan (niet limitatief) worden gedacht aan maatregelen als het plaatsen van voldoende toiletten, het instellen en handhaven van een hondenverbod of het instellen van een voederverbod voor met name vogels, maar ook voor andere (water-)dieren. Eventuele voerresten kunnen ongedierte aantrekken.

Tweede lid
De zwemwaterkwaliteitsklasse van een zwemlocatie die door gedeputeerde staten is aangewezen voldoet minimaal aan de kwaliteitsklasse “aanvaardbaar”, als bedoeld in artikel 2.19 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit is de omgevingswaarde die het Rijk voor de kwaliteit van het zwemwater heeft vastgesteld. Volgens artikel 3.6, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving draagt gedeputeerde staten er zorg voor dat realistische en evenredige maatregelen worden getroffen voor het behoud of verbeteren van de zwemwaterkwaliteit van een zwemlocatie. Met de bepaling in het tweede lid van artikel 3.29 wordt gewaarborgd dat ook de houder van een zwemlocatie de redelijke maatregelen treft om de zwemwaterkwaliteit minimaal op hetzelfde niveau te houden.

Artikel 3.30 Zwemwaterbeheersmaatregelen

In artikel 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat gedeputeerde staten jaarlijks moeten zorgen voor een onderzoek naar de veiligheid van zwemlocaties. Dit onderzoek wordt in Fryslân uitgevoerd door de FUMO. Uit dit onderzoek kan naar voren komen dat beheersmaatregelen moeten worden getroffen om de veiligheid en de hygiëne van het zwemwater te waarborgen. Op grond van artikel 3.30 kan de houder van de zwemlocatie worden opgedragen daarvoor passende maatregelen te treffen. Deze maatregelen kunnen niet alleen worden gevraagd naar aanleiding van het jaarlijkse veiligheidsonderzoek, maar ook naar aanleiding van monitoring door de beheerder van het waterlichaam, of door (incidentele) inspectie namens het bevoegd gezag. Passende maatregelen die kunnen worden gevraag zijn vuil uit het water verwijderen, het plaatsen en tijdig legen van prullenbakken, het verwijderen van glas en ander afval, het verwijderen van feces van dieren etc.

De verplichtingen voor de houder van de zwemlocatie gelden pas vanaf het moment dat deze door gedeputeerde staten is geïnformeerd over de uitkomsten van het veiligheidsonderzoek, de monitoring of de (incidentele) inspectie.

Met artikel 3.30 wordt nadere invulling gegeven aan de plicht die gedeputeerde staten op grond van artikel 3.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving hebben om bij zwemwaterverontreiniging passende maatregelen te treffen.

Artikel 3.31 Informatieplicht

Publieksvoorlichting vormt een wezenlijk onderdeel van de Europese Zwemwaterrichtlijn. Goede publieksvoorlichting draagt bij aan de veiligheid van de gebruikers van de zwemlocatie. In artikel 3.31 is geregeld dat de houder van een zwemlocatie gebruikers van de zwemlocatie informeert over de grens van het zwemwater. Duidelijk moet zijn welk deel van het water geschikt is voor het zwemmen of baden en welke mogelijke gevaren zich daar kunnen voordoen. Ook zorgt de houder van de zwemlocatie voor een heldere afbakening van de zwemzone, zodat zwemmers niet in aanraking kunnen komen met andere vormen van recreatie. De zwemzone kan worden afgescheiden met drijflijnen. Zo worden confrontaties met bijvoorbeeld roeiers, kanoërs, zeilers en surfers of nog andere vormen van waterrecreatie voorkomen. Op deze manier wordt het risico op ongelukken tussen verschillende typen recreanten op het water verkleind.

Artikel 3.32 Overige verplichtingen

Met dit artikel wordt de veiligheid langs en in het zwemwater gewaarborgd. De houder van de zwemlocatie dient ervoor te zorgen dat het strand schoon en egaal is. Daarnaast mag de bodemhelling in het zwemwater niet te steil zijn. Een bodemhelling van 20 % per strekkende meter wordt nog als veilig gezien. Een hoger hellingspercentage wordt onveilig geacht omdat de diepte van het water dan te snel toeneemt.

Artikel 3.33 Springvoorzieningen

In dit artikel worden richtlijnen gegeven voor het plaatsen van springvoorzieningen bij de zwemlocatie. Deze voorzieningen zijn alleen toegestaan op plaatsen waar het water dieper is dan 1,40 meter. Bij een diepte tussen 1,40 en 2.00 meter heeft de springvoorziening startblokken. In geval een springvoorziening zich meer dan één meter boven de waterspiegel bevindt, moet de springvoorziening aan de zijkanten voorzien zijn van leuningen. Het gaat dan in de praktijk veelal om een duikplank. Deze regels zorgen ervoor dat het risico op letsel door het gebruik van aanwezige springvoorzieningen wordt beperkt.

Artikel 3.34 Adequate maatregelen vanwege risico's veiligheid en gezondheid

In dit artikel wordt geregeld dat de houder van een zwemlocatie adequate maatregelen treft om te voorkomen dat gebruikers van een zwemlocatie zich kunnen verwonden aan obstakels, zoals scherpe stenen, of letsel oplopen door het gebruik van voorzieningen op de zwemlocatie, bijvoorbeeld een steiger.

Artikel 3.35 Toiletvoorzieningen

Zwemlocaties zijn locaties waar naar verwachting een groot aantal zwemmers zullen zwemmen. Het belang van de veiligheid en hygiëne op de zwemlocatie vraagt dat op deze zwemlocaties het mogelijk moet zijn om gebruik te maken van sanitaire voorzieningen. Dit artikel regelt wanneer de houder van een zwemlocatie sanitaire voorzieningen op de zwemlocatie moet plaatsen en aan welke eisen deze moeten voldoen. Noodzakelijke sanitaire voorzieningen zijn toiletten. Op sommige zwemlocaties zijn ook douches beschikbaar, hetgeen een positieve invloed heeft op de hygiëne ter plaatse. De houder van de zwemlocatie zorgt ervoor dat de aanwezige sanitaire voorzieningen schoon, werkend en veilig zijn voor gebruik.

Artikel 3.36 Gedoogplicht

Dit artikel bevat een gedoogplicht voor de houder van een zwemlocatie voor het plaatsen van informatieborden over de zwemwaterkwaliteit.

HOOFDSTUK 4 Milieu Bodem en Ontgrondingen

Afdeling 4.1 Ontgrondingsactiviteiten

Artikel 4.1 Uitzondering op verbod ontgrondingsactiviteit zonder omgevingsvergunning uit te voeren

Een ontgrondingenactiviteit is in principe vergunning-plichtig. In een aantal gevallen is een omgevingsvergunning niet nodig. Vergunningsvrije activiteiten staan in artikel 16.7 en 16.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In artikel 4.1 wordt voor een aantal ontgrondingen-activiteiten toch weer een vergunningplicht in het leven geroepen. Een aantal vergunningsvrije gevallen van de opsomming uit artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt hiermee weer uitgesloten. Ontgrondingen waarbij dieper wordt ontgrond dan 2 meter onder het maaiveld en ontgrondingen waar meer dan 10.000 m³ grond wordt ontgraven, worden met dit artikel weer onder de vergunningplicht gebracht.

Afdeling 4.2 Bodemsanering

De Omgevingswet voorziet niet in overgangsrecht voor de bestaande provinciale verordeningen. Daarom is het nodig de regeling in de PMV gedeeltelijk voort te zetten in de nieuwe Omgevingsverordening.

In de provinciale milieuverordening (PMV Fryslân) waren in het hoofdstuk Bodemsanering aanvullende regels en eisen gesteld (in aanvulling op de eisen op grond van de Wet bodembescherming zelf), onder andere met betrekking tot het doen van een melding bij een voornemen tot bodemsanering (art. 28, eerste lid Wbb), met betrekking tot een saneringsplan, de melding van de feitelijke aanvang van de sanering en de eisen aan het evaluatieverslag van de sanering.

Gedeeltelijk, omdat voor een deel, de in de PMV geregelde artikelen achterhaald zijn (artikelen 6.8 – 6.10). Daarom zijn de artikelen van het voormalig hoofdstuk bodemsanering gedeeltelijk vervallen en aangepast. Veel van de inhoudelijke regels worden nu vastgelegd in door gedeputeerde staten vast te stellen formulieren, waar in de omgevingsverordening naar wordt verwezen.

Artikel 4.2 Meldingen

Op grond van het overgangsrecht kan artikel 28 Wbb nog steeds van toepassing zijn voor saneringen die onder het bevoegd gezag van de provincie vielen. Artikel 28, eerste lid 1, Wet bodembescherming fungeert daarom als kapstok voor meerdere soorten meldingen en is daarom vooralsnog toch overgenomen in de nieuwe Omgevingsverordening.

Ook als is een beschikking ernst/spoed op grond van de Wbb gegeven, dat neemt niet weg dat artikel 28, eerste lid nog steeds van toepassing kan zijn. Bijvoorbeeld indien er nog geen beschikking op het saneringsplan is genomen. Dan moet er vervolgens nog een melding ex artikel 28, eerste lid Wbb volgen voor de sanering. Daarvoor is het formulier bedoeld waarnaar in dit artikel wordt verwezen.

Artikel 4.3 Melden feitelijke aanvang

Aan het artikel is een zesde lid toegevoegd, waarin is bepaald dat voor de toepassing van dit artikel onder sanering mede wordt begrepen: “de te verrichten handelingen ten gevolge waarvan de

verontreiniging wordt verminderd of verplaatst als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming". De melding ex artikel 28, eerste lid Wbb kan namelijk ook op deze handelingen zien.

Artikel 4.5 Eisen evaluatieverslag

Eerste lid
In dit artikel was eerst bepaald dat het evaluatieverslag uiterlijk dertien weken na beëindiging van de saneringswerkzaamheden aan gedeputeerde staten moest worden aangeboden. Aangesloten is nu bij wettelijke terminologie van art. 39c, eerste lid, Wbb: er aan toegevoegd is het begrip "zo spoedig mogelijk", (maar uiterlijk dertien weken).

Tweede lid
Er is voor gekozen, om voor het aanleveren van de vereiste gegevens, te verwijzen naar door gedeputeerde staten voor dit doel vast te stellen formulieren.

Artikel 4.6 Eisen nazorgplan

Ook voor het aanleveren van de vereiste gegevens voor het nazorgplan wordt verwezen naar het door gedeputeerde staten hiervoor vastgestelde formulier.

Afdeling 4.3 Activiteiten in de verzadigde zone van de bodem

Artikel 4.7 Activiteiten

Dit artikel geeft het toepassingsbereik weer van de regels die in deze afdeling worden gesteld. Het gaat hierbij over de milieubelastende activiteiten in de verzadigde zone van de bodem die zijn aangewezen in paragraaf 4.3.2.

Artikel 4.8 Oogmerken

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op te beschermen belangen genoemd in dit artikel.

Artikel 4.10 Specifieke zorgplicht

Dit artikel betreft een vangnetbepaling voor die gevallen waarin in deze afdeling niet is voorzien. Het is vooral van belang voor activiteiten of gevolgen daarvan die onmiskenbaar in strijd zijn met de zorgplicht, maar niet zijn gereguleerd. Het stelt het bevoegd gezag in de gelegenheid een initiatiefnemer aan te spreken op zijn verantwoordelijkheid, en om, zo nodig, handhavend op te treden.

Artikel 4.11 Aanwijzing milieubelastende activiteiten

In dit artikel worden milieubelastende activiteiten aangewezen. Het gaat hierbij om het graven in de verzadigde zone van de bodem met een kwaliteit onder en boven de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering, als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als het poriënverzadigd bodemvolume waarin wordt gegraven meer is dan 100 kubieke meter, en het saneren van grondwater. Het saneren van grondwater heeft tot doel de

locatie geschikt te maken voor huidig of toekomstig gebruik. De activiteit graven in de verzadigde zone van de bodem heeft dit niet als primaire doel.

Artikel 4.12 Gegevens en bescheiden: graven in de verzadigde zone met een kwaliteit onder de signaleringsparameter grondwater

Dit artikel regelt dat er gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt in geval wordt gegraven in de verzadigde zone van de bodem met een kwaliteit onder de signaleringsparameter beoordeling grondwaterkwaliteit. De gegevens en bescheiden hebben betrekking op het voorafgaand grondwateronderzoek en informatie over de locatie, duur en aanvangsdatum van de activiteit.

Artikel 4.13 Melding: graven in de verzadigde zone met een kwaliteit boven de signaleringsparameter grondwater

Dit artikel regelt dat als in de verzadigde zone van de bodem met een kwaliteit boven de signaleringsparameter beoordeling grondwaterkwaliteit wordt gegraven, dit aan gedeputeerde staten moet worden gemeld. In dat geval moet er meer en aanvullende informatie worden verstrekt dan wanneer sprake is van een grondwaterkwaliteit die de signaleringsparameter niet overschrijdt. Ook hier geldt dat voorafgaand een grondwateronderzoek moet worden uitgevoerd. Aanvullend moet informatie worden verstrekt over de omvang van het bodemvolume waarin de activiteit wordt verricht en de verwachte hoeveelheden terug te plaatsen en af te voeren grond in kubieke meters.

Artikel 4.14 Gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit

Uiterlijk vier weken voor aanvang van de activiteit “het graven in de verzadigde zone van de bodem met een kwaliteit boven de signaleringsparameter beoordeling grondwaterkwaliteit”, worden de gegevens en bescheiden met betrekking tot de locatie, aanvangsdatum, omschrijving van de duur van de activiteit en de aanleiding en het doel van die activiteit, aan gedeputeerde staten verstrekt. Als deze gegevens wijzigen wordt verwacht dat die gegevens onverwijld aan gedeputeerde staten worden verstrekt.

Artikel 4.15 Gegevens en bescheiden: gegevens uitvoerder en milieukundige begeleider

In dit artikel is geregeld dat de gegevens van de uitvoerder en milieukundige begeleider, uiterlijk één week voor aanvang van de activiteit aan gedeputeerde staten moeten worden verstrekt.

Artikel 4.16 Spoedreparatie vitale ondergrondse infrastructuur

Als het graven in de verzadigde zone van de bodem plaatsvindt vanwege een spoedreparatie aan vitale ondergrondse infrastructuur, dan mogen de gegevens en bescheiden met betrekking tot die activiteit op een later moment worden verstrekt, maar in ieder geval zo snel mogelijk na afloop van de activiteit.

Artikel 4.17 Melding: sanering van grondwater

In dit artikel is geregeld dat het verboden is een sanering van grondwater uit te voeren zonder dit uiterlijk één maand voor het begin ervan, aan gedeputeerde staten te melden. Een melding bevat behalve de resultaten van het voorafgaand grondwateronderzoek, de gegevens die nodig zijn om te beoordelen of een sanering van grondwater het beoogde effect en resultaat zal hebben, er geen negatieve effecten zullen optreden met betrekking tot de bodem en geen onaanvaardbare risico’s ten aanzien van verdere verspreiding van verontreiniging tot gevolg zal hebben.

Artikel 4.18 Uitvoering grondwatersanering

Een sanering van grondwater wordt uitgevoerd op een wijze dat een locatie geschikt is voor veilig gebruik met het oog op de (toekomstige) functie van de locatie, er weinig tot geen risico is van verspreiding van de verontreiniging en dat weinig tot geen nazorgmaatregelen of gebruiksbeperkingen nodig zijn, die het gebruik van de locatie overeenkomstig zijn functie zou kunnen belemmeren.

Artikel 4.19 Saneren op een natuurlijk moment

In dit artikel is geregeld dat in beginsel een sanering van grondwater op een logisch moment wordt uitgevoerd als dat nodig is om huidig of toekomstig gebruik van een locatie mogelijk te maken. Sanering van grondwater is vaak heel kostbaar. Afhankelijk van de baten die een sanering kan opleveren, kan het daarom raadzaam zijn om een sanering samen te laten vallen met een geplande ruimtelijke ontwikkeling en zo de kosten te verlagen, respectievelijk de baten van een sanering te verhogen.

Artikel 4.20 Spoedig saneren bij onaanvaardbare risico's

In geval sprake is van een ernstige grondwaterverontreiniging met onaanvaardbare risico's voor de mens, het ecosysteem of van verspreiding van verontreiniging, zal over het algemeen een sanering van grondwater voor de hand liggen. In het tweede lid is aangegeven wanneer sprake is van een ernstige verontreiniging. Dit leidt er echter niet automatisch toe dat gesaneerd moet worden. Dit wordt bepaald aan de hand van een risicobeoordeling op basis van locatie-specifieke omstandigheden. Een hulpmiddel hierbij is de Risico-toolbox grondwater.

Artikel 4.21 Saneringsaanpak

Een sanering van grondwater bestaat uit het onttrekken van verontreinigd grondwater en het behandelen van het hierbij vrijkomende water, het inzetten van gangbare en bewezen technieken die biologische afbraak of omzetting, of chemische omzetting van een verontreiniging tot niet schadelijke eindproducten tot gevolg hebben, of een combinatie daarvan. Een algemeen overzicht van bewezen technieken is te vinden in de richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit, welke te vinden is op www.bodemrichtlijn.nl, en SIKB-protocol 7002. Een sanering van grondwater dient er in ieder geval toe te leiden, dat de signaleringsparameters beoordeling grondwatersanering als bedoeld in bijlage VC van artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet langer worden overschreden.

Artikel 4.22 Aanvang grondwatersanering

Hierin is bepaald dat een sanering van grondwater uiterlijk binnen twaalf maanden nadat de melding is ontvangen, gestart moet zijn en dat die melding komt te vervallen als niet binnen die termijn een aanvang is gemaakt. Dit artikel stelt de provincie in staat te sturen op de start van een sanering van grondwater en, indien nodig, de situatie opnieuw te beoordelen als de omstandigheden op de voorgenomen saneringslocatie na afloop van de termijn zijn gewijzigd.

Artikel 4.23 Voor aanvang grondwatersanering: gegevens over locatie en aanvangsdatum

Uiterlijk één maand voor aanvang van de saneringswerkzaamheden worden gegevens en bescheiden verstrekt aan gedeputeerde staten. Dit zorgt ervoor dat de provincie weet waar en wanneer de sanering van grondwater zal plaatsvinden.

Artikel 4.24 Voor aanvang grondwatersanering: gegevens uitvoerder en milieukundige begeleider

Uiterlijk één week van tevoren worden de gegevens aangeleverd van de opdrachtgever, de uitvoerder van de werkzaamheden en milieukundige begeleider van een voorgenomen sanering.

Artikel 4.25 Kwaliteitsborging grondwatersanering

Dit artikel regelt dat de sanering van grondwater alleen wordt uitgevoerd door een onderneming die daartoe op grond van het Besluit bodemkwaliteit is erkend op basis van BRL SIKB 7000. Het Besluit bodemkwaliteit omschrijft een erkenning als beschikking van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, waarbij wordt vastgesteld dat een onderneming voor een werkzaamheid voldoet aan de bij of krachtens dat besluit geldende voorwaarden.

Artikel 4.26 Milieukundige begeleiding grondwatersanering

Dit artikel regelt dat alleen personen of ondernemingen die een erkenning bodemkwaliteit hebben op grond van BRL SIKB 6000 voor het uitvoeren van milieukundige begeleiding, de activiteit sanering mogen begeleiden. Een continue aanwezigheid van de milieukundige is niet noodzakelijk; enkel bij de kritische werkzaamheden die van invloed zijn of kunnen zijn op de kwaliteit van de leefomgeving.

Artikel 4.27 Voortgangsverslagen

Dit artikel regelt dat als een sanering langer dan zes maanden duurt, in ieder geval iedere zes maanden een voortgangsrapportage wordt uitgebracht.

Artikel 4.28 Melding bij beëindiging grondwatersanering

Uiterlijk één week voordat een sanering van grondwater wordt afgerond, wordt hiervan mededeling gedaan aan gedeputeerde staten.

Artikel 4.29 Gegevens en bescheiden: na beëindigen grondwatersanering

Uiterlijk binnen één maand na afronding van een sanering van grondwater wordt aan gedeputeerde staten een evaluatieverslag verstrekt dat voldoet aan BRL 6000. Het evaluatieverslag bevat in ieder geval een beschrijving van de werkzaamheden, de milieukundige begeleiding en eventuele gebruiksbeperkingen als er een verontreiniging in het grondwater is achtergebleven. In het tweede lid is bepaald dat een eigenaar, gebruiker of erfpachter de gebruiksbeperkingen in acht neemt om blootstelling aan onaanvaardbare risico’s voor de mens en de omgeving te voorkomen.

Artikel 4.30 Nazorgplan grondwatersanering

Dit artikel regelt dat gedeputeerde staten een nazorgverslag ontvangen in geval een verontreiniging in het grondwater is achtergebleven en met het oog daarop nazorgmaatregelen noodzakelijk zijn. In het tweede lid wordt aangewezen wie voor de uitvoering van de nazorgmaatregelen verantwoordelijk is.

Artikel 4.31 Vooronderzoek grondwater

Dit artikel bepaalt dat een vooronderzoek moet worden gedaan naar de kwaliteit van het grondwater voordat activiteiten in de verzadigde zone van de bodem worden verricht. Het doel is te onderzoeken of sprake is van een verdachte locatie waar mogelijke verontreiniging voorkomt. Het is belangrijk dat een initiatiefnemer voorafgaand aan de activiteit kennis heeft van de kwaliteit en toestand van het

grondwater, zodat kan worden voorkomen dat verontreinigingen zich verder kunnen verspreiden. Het onderzoek dient hierbij te voldoen aan de kwaliteitsnorm NEN 5725.

Artikel 4.32 Verkennend grondwateronderzoek

Als uit het vooronderzoek grondwater blijkt dat een verdenking bestaat van de aanwezigheid van een verontreiniging in de verzadigde zone van de bodem, moet een verkennend grondwateronderzoek en veldwerk worden uitgevoerd, dat aan de kwaliteitsnorm NEN 5740 voldoet. Hierbij kan worden gedacht aan het nemen van grondwatermonsters en het plaatsen van peilbuizen. In dit artikel is opgenomen dat bij dit onderzoek de signaleringsparameters beoordeling grondwatersanering en de omgevingswaarden voor de goede chemische toestand van grondwaterlichamen moeten worden betrokken. Ook worden eisen gesteld aan de competenties van de uitvoerders van het onderzoek.

Artikel 4.33 Nader grondwateronderzoek

Uit het verkennend grondwateronderzoek kan blijken dat een aanvullend grondwateronderzoek moet worden uitgevoerd. In dit nader onderzoek kan de omvang van een verontreiniging in kaart worden gebracht als dat nodig is. Net als bij het verkennend onderzoek zijn eisen gesteld aan de kwaliteit van het onderzoek en de competenties van de uitvoerders van dat onderzoek. Het nader grondwateronderzoek voldoet aan NTA 5755.

Artikel 4.34 Risicobeoordeling

Er wordt een risicobeoordeling uitgevoerd als uit het nader grondwateronderzoek blijkt dat sprake is van concentraties, die de signaleringsparameters beoordeling grondwaterkwaliteit, als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, overschrijden. De risicobeoordeling maakt de mate van risico's voor mens, dier en plant als gevolg van een verontreiniging in de verzadigde zone van de bodem inzichtelijk en beschrijft eventueel de maatregelen die met het oog op die risico's kunnen worden getroffen. Dit kan leiden tot de conclusie dat een sanerende maatregel moet worden getroffen. De risicobeoordeling is een locatie-specifieke beoordeling, die wordt uitgevoerd met behulp van de Risico-toolbox grondwater, dat door het RIVM is ontwikkeld.

Artikel 4.35 Maatwerkregels voorafgaand bodemonderzoek

In dit artikel zijn maatwerkregels opgenomen voor situaties waarin verontreinigingen zich in de vaste bodem bevinden en het vermoeden bestaat dat deze zich heeft of zal verspreiden naar het grondwater. In dergelijke situaties moet bij het voorafgaand bodemonderzoek als bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, ook de kwaliteit van het grondwater in beschouwing worden genomen.

Afdeling 4.4 Stiltegebieden

Artikel 4.36 Aanwijzing stiltegebieden

In dit artikel worden de verschillende stiltegebieden aangewezen. In Bijlage 4.3 wordt de geometrische begrenzing van deze gebieden op kaart aangegeven. Binnen deze gebieden gelden de regels ter voorkoming of beperking van geluidhinder. In de algemene toelichting is per gebied een korte beschrijving gegeven. Gedeputeerde staten krijgen de bevoegdheid om de grenzen van de stiltegebieden uit te werken. Dit betekent dat in voorkomende gevallen gedeputeerde staten tot op perceelsgrens-niveau kunnen bepalen, waar de begrenzing van het stiltegebied exact ligt. In principe zijn de grenzen van de stiltegebieden duidelijk en is een nadere uitwerking niet nodig.

Artikel 4.37 Omgevingsvergunningplicht

Eerste lid
In het eerste lid wordt bepaald dat het verboden is om binnen stiltegebieden zonder noodzaak geluid voort te brengen. Doel van dit eerste lid is om gedrag of toestelgebruik, dat niet via het verbod uit het tweede lid om bepaalde toestellen te gebruiken, kan worden ondervangen, vergunningplichtig te maken.

Tweede lid
In dit lid is een verbod opgenomen om binnen een stiltegebied bepaalde toestellen te gebruiken. Het gaat om lawaaiige toestellen die in artikel 4.38 zijn opgenomen.

Derde en vierde lid
In het derde lid is geregeld dat gedeputeerde staten vergunning kunnen verlenen en in het vierde lid zijn twee voorwaarden opgenomen waaronder vergunning kan worden verleend.

Artikel 4.38 Aanwijzen toestellen

In het eerste lid van dit artikel zijn de toestellen aangewezen die niet binnen de aangewezen stiltegebieden mogen worden gebruikt. Bij een aantal toestellen wordt een nadere toelichting gegeven.

b. Bij de winning van delfstoffen wordt een aantal fasen onderscheiden. Deze worden hierna kort genoemd in hun relatie tot de stiltegebieden.

   Seismologisch onderzoek: het seismologisch onderzoek dient ter beantwoording van de vraag of zich in de ondergrond gasvoerende structuren van voldoende omvang bevinden. Het wordt uitgevoerd met zogenaamde airgunapparatuur. Hieronder wordt verstaan de apparatuur voor het door middel van de gecomprimeerde lucht onder water opwekken van trillingen. Daarnaast wordt ook de schotgatmethode toegepast. Bij deze laatste methode worden kleine explosieve ladingen in de bodem tot ontsteking gebracht. Ook deze methode valt onder de omschrijving van categorie b. Hoewel seismologisch onderzoek doorgaans van korte duur is wordt gevreesd voor verstoring van de rust en stilte, vooral in kwetsbare gebieden. Reden om de activiteit onder de werking van de verordening te brengen.

   Opsporingsboringen: De boorvergunning voor een opsporingsboring heeft in het algemeen betrekking op een redelijk omvangrijk gebied, waarbinnen door middel van een aantal op elkaar volgende opsporingsboringen vanaf een boorplatform getracht wordt de opsporing van olie of gas aan te tonen. Het gaat dus om een tijdelijke activiteit die zich met een zekere regelmaat verplaatst binnen het gebied. De bij de boringen gebruikte lawaaiige toestellen beïnvloeden het natuurlijke achtergrondniveau in de stiltegebieden negatief. In die gevallen waarin de booractiviteiten in stiltegebieden op grond van besluitvorming op rijksniveau onvermijdelijk zijn geworden, kan via de verordening worden bevorderd dat zodanige maatregelen en voorzieningen worden getroffen dat hinderlijk geluid, en dan met name piekgeluid, zoveel mogelijk wordt voorkomen.

c. Ook activiteiten in het kader van de aanleg van kabels en buisleidingen, waarbij gebruik wordt gemaakt van motorisch aangedreven werktuigen vallen onder het regime van de Omgevingsverordening. De verstoring van deze activiteiten, hoewel van tijdelijk aard, is zodanig dat indien de onvermijdelijkheid van de aanleg is

aangetoond, slechts vergunning kan worden verleend onder geluidreducerende voorwaarden. De aanleg van kabels en leidingen ten behoeve van woonaansluitingen vallen niet onder de regeling. Zij kunnen worden begrepen als onderdeel van de aanleg of reconstructie van wegen dan wel van de bouw van woningen.

d. Het gebruik van brommers, motors en motorrijtuigen binnen een stiltegebied, maar buiten de openbare weg, is op grond van de Omgevingsverordening niet toegestaan. De Wegenverkeerswet regelt het gebruikt van genoemde voertuigen op de openbare weg, de regelgeving uit de Omgevingswet is dan dus niet van toepassing.

i. Het gebruik van muziekinstrumenten en geluidsapparatuur in het normale gebruik in en om woningen en legale woonboten, valt niet onder de regeling van de Omgevingsverordening. Dit is gewoon toegestaan.

j. Voor het gebruik van omroepinstallaties, sirenes en hoorns is een uitzondering gecreëerd, mits sprake is van noodsituaties. Klokgelui ter gelegenheid van godsdienstige en levensbeschouwelijke plechtigheden, alsmede oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging zijn toegestaan.

l. Het gebruik van speedboten binnen stiltegebieden is niet toegestaan. Een uitzondering is gemaakt voor het gebruik van dergelijke boten binnen de vaargeul van de veerdiensten naar de Waddeneilanden.

In het tweede lid is geregeld dat gedeputeerde staten toestellen aan de lijst kunnen toevoegen. Hiermee kan in voorkomende gevallen snel worden gereageerd op ongewenst gebruik van toestellen, die niet in de lijst zijn opgenomen. Overigens kan in deze gevallen ook de vangnetbepaling uit artikel 4.37, eerste lid worden gebruikt.

Artikel 4.39 Uitzonderingen verbod

In dit artikel zijn twee uitzonderingen gemaakt waarin het verbod om binnen stiltegebieden lawaai te maken, niet geldt. In het eerste lid is bepaald dat het verbod niet geldt als het gaat om het gebruik van toestellen voor normale werkzaamheden, die uit agrarisch, visserijtechnisch, bosbouwkundig of beheerstechnisch oogpunt worden verricht. Deze werkzaamheden worden niet door de regels uit de Omgevingswet beperkt.

In he tweede lid is een uitzondering gemaakt voor activiteiten die plaatsvinden op het strandgedeelte van een eilandgemeente. Het moet dan gaan om recreatieve- en culturele activiteiten en de betreffende eilandgemeente moet beschikken over een vastgesteld strandbeleid. Het achtergrondniveau op het strand is hoger dan elders binnen een stiltegebied en de activiteiten waarvoor de uitzondering in de Omgevingsverordening is opgenomen zullen naar verwachting geen extra verstorende werking op de stilte en de rust van dit deel van het stiltegebied veroorzaken.

Afdeling 4.5 Beschermingsgebieden vanwege winning voor menselijke consumptie bestemd water.

Artikel 4.40 Aanwijzing waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden

De waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden worden in dit artikel aangewezen. In Bijlage 4.4 wordt de geometrische begrenzing van de gebieden aangegeven. Binnen de gebieden gelden de regels die de kwaliteit van het grondwater moeten beschermen met het oog op de waterwinning. In de algemene toelichting is aangegeven op welke wijze de begrenzing van een waterwin- en grondwaterbeschermingsgebied wordt bepaald.

Op grond van het tweede lid kunnen gedeputeerde staten in voorkomende gevallen tot op perceelsgrens-niveau bepalen, waar de begrenzing van de waterwin- en grondwater-beschermingsgebieden exact ligt. De grenzen liggen voor vrijwel alle gebieden al jaren vast en een uitwerking is daarom vrijwel nooit noodzakelijk.

Het drinkwaterbedrijf, in onze provincie is dat Vitens, moet de grenzen van de grondwaterbeschermingsgebieden middels borden aangegeven en daarbij moet gebruik worden gemaakt van het modelbord, zoals dat bij de Omgevingsverordening is vastgesteld.

Artikel 4.41 Instructie Omgevingsplan

Het is van belang dat de grondwaterbeschermingsgebieden ook via het Omgevingsplan van de gemeente beschermd worden. Daarom wordt hier gebruik gemaakt van de mogelijkheid om aan de gemeenten de instructie te geven, dat binnen een waterwin- of grondwaterbeschermingsgebied geen activiteiten mogen worden toegestaan, die een risico vormen voor de kwaliteit van het grondwater. Het belang van schoon drinkwater is erg groot. In het omgevingsplan moet de gemeente daarom motiveren hoe dit belang in acht is genomen.

Artikel 4.42 Algemene zorgplicht

In dit artikel is een algemene zorgplicht opgenomen. De zorgplicht geldt voor iedereen die binnen een waterwin- of grondwaterbeschermingsgebied een activiteit uitvoert. De zorgplicht is opgenomen zodat iedereen die een activiteit uitvoert en weet of kon weten dat die activiteit een bedreiging is voor de kwaliteit van het grondwater waaruit drinkwater wordt bereid, daarop aangesproken kan worden.

Artikel 4.43 Verboden activiteiten waterwingebieden

In het eerste lid van dit artikel is geregeld dat binnen het waterwingebied geen enkele milieubelastende activiteit als genoemd in het Besluit activiteiten leefomgeving plaats mag vinden. Het waterwingebied is het kleine gebied waar door het drinkwaterbedrijf de pompputten zijn geplaatst en waar het drinkwater daadwerkelijk gewonnen wordt. In onze provincie zijn de waterwingebieden in eigendom bij Vitens en vinden er geen andere activiteiten plaats dan drinkwaterwinning. Binnen het gebied mogen alleen activiteiten plaatsvinden in het kader van de drinkwaterwinning. Dit is in het tweede lid geregeld.

Artikel 4.44 Verboden activiteiten waterwingebieden

In dit artikel is een aantal concrete activiteiten genoemd die niet binnen een waterwingebied mogen plaatsvinden. Bij een aantal activiteiten wordt een nadere toelichting gegeven.

a. Bij de Omgevingsverordening is een lijst opgenomen met stoffen die in ieder geval als schadelijke stof worden aangemerkt. Een schadelijke stof is een stof die de bodem verontreinigd of kan verontreinigen. In Bijlage 4.5 zijn de belangrijkste stoffen opgenomen die bodem en het grondwater kunnen verontreinigen. Het is geen limitatieve opsomming van stoffen; het is een lijst met voorbeelden van stoffen. Bij een limitatieve opsomming zou het gevaar bestaan dat een nieuwe stof, die gevaarlijk kan zijn, niet onder de verbodsbepaling zou vallen. Er geldt dus een algemeen verbod voor het hebben, gebruiken, vervoeren en op of in de bodem brengen van schadelijke stoffen en onder gevaarlijke stoffen vallen in ieder geval de stoffen die in de stoffenlijst zijn opgenomen. Onder schadelijke stoffen worden ook bestrijdingsmiddelen begrepen. De werkzame stoffen in bestrijdingsmiddelen zijn, vaak al in geringe concentraties, schadelijk voor de mens. Dit betekent dat

bestrijdingsmiddelen niet in het grondwater voor mogen komen. Ook het voorkomen ervan in de grondstof waaruit het drinkwater wordt bereid, moet worden tegengegaan, omdat de meeste bestrijdingsmiddelen moeilijk uit het water te verwijderen zijn. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden wordt al beperkt in de Wet gewasbescherming en biociden. Op grond van deze wet kan, bij toelating van een bestrijdingsmiddel worden bepaald, dat het middel niet of slechts onder bepaalde voorwaarden mag worden gebruikt in waterwingebieden en de bijbehorende grondwaterbeschermingsgebieden. Gelet op de kwetsbaarheid van waterwin-gebieden gaat deze regeling niet ver genoeg. Door gewasbeschermingsmiddelen te brengen onder het regime van schadelijke stoffen wordt het gebruik ervan in waterwingebieden verboden. Voor het gebruik kan ook geen vergunning worden verleend.

b. Onderdeel b heeft betrekking op het gebruik van meststoffen. Onder dit begrip wordt een aantal verschillende stoffen begrepen. Als eerste zijn er de dierlijke meststoffen, omschreven in de Meststoffenwet. Daarnaast zijn er de zogenaamde overige organische meststoffen: compost, zwarte grond en zuiveringsslib.
Deze categorie meststoffen wordt omschreven in het Besluit gebruik meststoffen en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet. Verder zijn er allerhande soorten van agrarische restproducten die als meststof kunnen worden gebruikt, zoals uienpulp en eierafval. Ook aan papierpulp wordt wel een bemestende waarde toegekend.
De schadelijkheid van het gebruik van dierlijke meststoffen voor de waterwinning is gelegen in de mogelijke uitspoeling van nitraat naar het grondwater en de kans op besmetting met pathogene of ziekteverwekkende organismen. Het risico van besmetting met pathogene organismen doet zich vooral voor in de waterwingebieden. De gebieden worden immers omsloten door de lijn waarbinnen het grondwater maximaal 60 dagen in het watervoerend pakket nodig heeft om de pompputten te bereiken. Binnen die maximale periode is de volledige afbraak van ziekteverwekkende kiemen niet gewaarborgd. Het gebruik van dierlijke meststoffen is daar dan ook verboden. Beweiding is wel toegestaan. Opslag van dierlijke meststoffen valt onder het verbod genoemd in artikel 4.43.

Voor compost en zwarte grond geldt ook dat de opslag van deze stoffen valt onder het verbod van artikel 4.43. Het gebruik van compost en zwarte grond is verboden. Voor de samenstelling van compost en zwarte grond gelden landelijke regels, echter deze regels zien alleen op zeven zware metalen en arseen. Ten aanzien van pathogene organismen en organische microverontreinigingen worden geen eisen gesteld. Met het oog op de bescherming van het grondwater voor de bereiding van drinkwater voor menselijke consumptie wordt deze toetsing als te beperkt gezien. Veiligheidshalve is gekozen voor de meest stringente regeling: die van een absoluut verbod.
Het gebruik van zuiveringsslib is ook verboden. Hier geldt hetzelfde als voor compost en zwarte grond: de eisen die landelijke aan de samenstelling worden gesteld zijn onvoldoende om te garanderen dat de toepassing van zuiveringsslib geen nadelige gevolgen heeft voor de kwaliteit van het grondwater waaruit drinkwater wordt bereid. De opslag van zuiveringsslib valt onder het verbod van artikel 4.43.
Op grond van de Meststoffenwet kunnen ook andere stoffen als meststof worden aangewezen. Er wordt dan gekeken naar de bemestende waarde van deze stoffen. Maar aangewezen meststoffen kunnen echter vanuit het oogpunt van bodem- en grondwaterbescherming niet in alle gevallen worden toegepast. Niet zelden is sprake van agrarische of industriële afvalstoffen die niet alleen zijn samengesteld uit stoffen met een bemestende waarde, maar ook uit zware metalen. Daarom worden voor de

toepassing in waterwingebieden deze overige meststoffen gelijkgesteld met zuiveringsslib. Dat leidt tot een absoluut verbod op het gebruik ervan.

d. In het verleden gold een verbod op het aanleggen of uitbreiden van een begraafplaats binnen een afstand van 2500 meter van een inrichting tot waterwinning van een waterleidingbedrijf. Dit verbod stond in de Wet op de lijkbezorging en is vervallen op het moment dat de Wet bodembescherming in werking trad. Gelet op de kwetsbaarheid van waterwingebieden is er voor deze gebieden nog steeds wel behoefte aan een verbodsbepaling. Deze is opgenomen in onderdeel d. Het verbod geldt ook voor strooivelden en voor dierenbegraafplaatsen.

e. onderdeel e bevat een verbod om boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben. Bij boringen bestaat het gevaar dat een eventuele verontreiniging snel tot op grote diepte kan doordringen, omdat de natuurlijke bodemopbouw ter plaatse wordt verstoord. Dit geldt met name voor het doorboren van slecht doorlatende bodemlagen.

f. Dit onderdeel heeft betrekking op het roeren van de grond. Er wordt hier een aantal activiteiten samengevat die aanleiding kunnen geven tot aantasting of vernietiging van de van nature aanwezige barrières, waardoor eventuele verontreinigingen vanaf de oppervlakte snel in het grondwater terecht kunnen komen. Hierbij moet gedacht worden aan diepe grondbewerking, ontginning, de aanleg van ondergrondse reservoirs en heiwerkzaamheden. De diepte tot waar het roeren van de grond zonder vergunning is toegestaan, is gesteld op 2 meter.

g. onder terreinen voor gemotoriseerd verkeer zijn mede begrepen militaire oefenterreinen, en terreinen ten behoeve van de uitoefening van motorsport. Ook weilanden die tijdelijk als parkeerterrein worden benut, vallen hieronder.

h. Met kampeergelegenheid wordt bedoeld een terrein met daarbij behorende voorzieningen, ter beschikking gesteld voor het houden van recreatief nachtverblijf of voor het plaatsen dan wel geplaatst houden van kampeermiddelen, alsook een bouwwerk ter beschikking gesteld voor het houden van recreatief nachtverblijf, niet zijnde een hotel, een pension of een woning, anders dan een zomerhuis. Deze beschrijving is ontleend aan de Kampeerwet.

i. Er geldt binnen waterwingebieden een verbod op bodemlozingen. Gelet op de samenstelling en kwaliteit van geloosde vloeistoffen dient in gebieden waar grondwater wordt gewonnen voor de bereiding van drinkwater voor menselijke consumptie, grote terughoudendheid te worden betracht bij het toestaan van bodemlozingen. Dat geldt met name voor de meest kwetsbare zone van het beschermingsgebied.

l. Binnen waterwingebieden mogen geen bodemenergiesystemen worden aangelegd. Deze systemen worden steeds vaker toegepast, maar zijn binnen waterwingebieden en trouwens ook binnen grondwaterbeschermingsgebieden zeer ongewenst. Bij de aanleg van dergelijke systemen wordt in de grond geboord waardoor van nature aanwezige barrières kunnen worden aangetast of vernietigd. Eventuele verontreinigingen vanaf de oppervlakte kunnen dan snel in het grondwater terecht komen met alle ongewenste gevolgen van dien. Lang werd de aanleg van bodemenergiesystemen tegengegaan met het algemene verbod uit onderdeel f. Omdat steeds vaker bodemenergiesystemen worden aangelegd is een absoluut verbod duidelijker.

Artikel 4.45 Uitzonderingen verboden in waterwingebieden

In dit artikel zijn de uitzonderingen genoemd van de verboden die op grond van artikel 4.44 gelden. In het eerste lid is een uitzondering gemaakt voor gevallen die op grond van de regelgeving die gold tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, al waren toegestaan.

Het tweede lid beschrijft een aantal situaties waarin het wel is toegestaan schadelijke stoffen te hebben, gebruiken, vervoeren en op of in de bodem te brengen. De uitzonderingen hebben betrekking op het voorhanden hebben van kleine hoeveelheden schadelijke stoffen voor normaal (huishoudelijk) gebruik of verkoop, het verspreiden van wegenzout en het vervoeren van schadelijke stoffen over de weg. Wat betreft onderdeel b wordt nog opgemerkt dat een exacte hoeveelheid in het algemeen moeilijk is aan te geven. Dat hangt af van de concrete situatie en de aard van de stof.

Bij de kwalificatie van “geringe” is gedacht aan de kleine voorraad schadelijke stoffen, zoals medicijnen, reinigingsmiddelen, insecticiden enzovoorts die in bijna ieder gezin, maar ook in kantoren, winkels en boerderijen voorkomen. Aangehouden wordt een maximale hoeveelheid van 20 tot 25 kilo of liter. Voorafgaand aan de activiteiten die worden vermeld in het derde lid onder b en c, vindt al een toetsing plaats, waarbij alle betrokken belangen worden afgewogen, dus ook het belang van de bescherming van het grondwater met het oog op de waterwinning.

Gedeputeerde staten hebben de bevoegdheid voor de vergunningverlening voor grondwateronttrekkingen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorzieningen of bodemenergiesystemen, dan wel ten behoeve van industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m^3 per jaar. Van belang voor de vrijstelling is dus dat al een provinciale toets plaatsvindt. In het vijfde lid wordt een uitzondering gemaakt voor het verspreiden van baggerspecie en het toepassen van grond. Er mag alleen grond worden toegepast van een kwaliteit die gelijk is aan de kwaliteit van de bodem die al binnen het waterwingebied aanwezig is. Het komt erop neer dat de kwaliteit van de bodem binnen een waterwingebied nooit mag verslechteren door het toepassen van grond. Voor het verspreiden van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud van de watergangen binnen waterwingebieden, geldt het verbod niet. De baggerspecie die vrijkomt mag worden verspreid over het perceel dat direct grenst aan de gebaggerde watergang.

Artikel 4.46 Vergunning activiteiten binnen waterwingebieden

Een aantal activiteiten die in artikel 4.44 zijn verboden kan worden uitgevoerd, mits daar een vergunning voor is verleend.

Artikel 4.47 Verboden activiteiten grondwaterbeschermingsgebieden

Met artikel 4.47 beginnen de regels die gelden binnen grondwaterbeschermingsgebieden. Deze regelgeving is minder streng dan de regels die hiervoor zijn toegelicht en die gelden binnen waterwingebieden. Dat blijkt meteen al voor de activiteiten waarvoor een verbod geldt. Geldt voor waterwingebieden een vrijwel absoluut verbod voor het uitvoeren van milieubelastende activiteiten, voor grondwaterbeschermingsgebieden geldt alleen een verbod voor de milieubelastende activiteiten die zijn opgenomen in Bijlage 4.6. In de Provinciale milieuverordening werd gewerkt met een lijst met verboden inrichtingen. De Omgevingswet kent het begrip inrichting niet meer en gaat uit van milieubelastende activiteiten. De lijst met verboden inrichtingen is getransformeerd naar een lijst met verboden milieubelastende activiteiten. Het uitgangspunt daarbij is dat alles wat onder de Provinciale milieuverordening verboden was ook onder de Omgevingsverordening niet mag.
Basis voor de lijst is de publicatie “bedrijven en milieuzonering” van de VNG.

Artikel 4.48 Verboden activiteiten grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 4.48 komt sterk overeen met artikel 4.44 waarin de verboden activiteiten binnen waterwingebieden zijn opgenomen. Zoals al aangegeven gelden binnen grondwaterbeschermingsgebieden minder strenge regels dan binnen waterwingebieden.
Deze laatste gebieden zijn net iets kwetsbaarder waardoor een strenger beschermingsregime noodzakelijk is. Dat de regels binnen grondwaterbeschermingsgebieden minder streng zijn blijkt

vooral uit de uitzondergingen die op de verboden uit artikel 4.48 worden gemaakt en uit de uitgebreidere mogelijkheden om voor een activiteit een vergunning te krijgen.

Artikel 4.49 Uitzondering verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

In het eerste lid is een uitzondering gemaakt voor gevallen die op grond van de regelgeving die gold tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al waren toegestaan.

Verder is voor de grondwaterbeschermingsgebieden geen aanscherping van de regels van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden nodig geacht. In het tweede lid onder f is dan ook een uitzondering gemaakt voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Ook het normaal landbouwkundig gebruik van kunstmest is binnen grondwaterbeschermingsgebieden toegestaan.

Artikel 4.50 Vergunning activiteiten binnen grondwaterbeschermingsgebieden

Een aantal activiteiten die in artikel 4.48 zijn verboden kan worden uitgevoerd mits daar een vergunning voor is verleend.

Afdeling 4.6 Gesloten stortplaatsen

Deze afdeling is van toepassing op de zogenoemde gesloten stortplaatsen. Dit zijn stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog afvalstoffen worden gestort of stortplaatsen waar uitsluitend baggerspecie wordt gestort. Een stortplaats is pas een gesloten stortplaats wanneer gedeputeerde staten een stortplaats gesloten hebben verklaard. Voor een verdere uitleg hierover wordt verwezen naar de algemene toelichting bij afdeling 4.6 van hoofdstuk 4.

Artikel 4.51 Aanwijzing en geometrische begrenzing van beperkingengebieden gesloten stortplaatsen

In dit artikel wordt aangegeven wat onder een gesloten stortplaatsen wordt verstaan en wordt de geometrische begrenzing van het gebied waarbinnen de regels uit deze afdeling gelden, op kaart geduid. Het aantal gesloten stortplaatsen is een momentopname. Er kunnen in de toekomst nog nieuwe locaties bijkomen. Immers zodra een stortplaats gesloten wordt verklaard valt deze onder deze regeling.

Artikel 4.53 Oogmerk

Voor gesloten stortplaatsen hebben gedeputeerde staten de plicht tot nazorg, zijnde het bevoegd gezag voor de gesloten stortplaats. Op grond van deze nazorgplicht dienen gedeputeerde staten maatregelen te treffen ter voorkoming van de nadelige gevolgen voor het milieu, dan wel, maatregelen voor de grootst mogelijke bescherming tegen die nadelige gevolgen. Deze verplichting heeft in ieder geval betrekking op het in stand houden, het onderhoud, het herstel en de vervanging van voorzieningen ter bescherming van de bodem en de met het oog op de naleving van deze eisen te verrichten inspecties. Ook moet de bodem onder de stortplaats met het oog op eventuele verontreinigingen regelmatig worden onderzocht. De nazorgverplichting is in de tijd niet begrensd. Deze verplichting blijft dus in beginsel ‘eeuwig’ rusten op de provincies. Vandaar dat een goede nazorg voor de provincie van groot belang is.

Artikel 4.54 Normadressaat

De regels uit afdeling 4.6 gelden voor degene die een activiteit verricht op een gesloten stortplaats. Degen die de activiteit verricht moet zorgdragen voor het naleven van de gestelde regels en is ook degene die hierop kan worden aangesproken.

Artikel 4.55 Specifieke zorgplicht

Voor degene die een activiteit verricht op een gesloten stortplaats geldt een specifieke zorgplicht. Wanneer diegene weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor nazorg bij een gesloten stortplaats, dan moeten deze nadelige gevolgen worden voorkomen, beperkt of moet de activiteit achterwege blijven.

Artikel 4.56 Informeren over een ongewoon voorval

Op grond van artikel 2.22 van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten onderstaande gegevens en bescheiden, zodra ze bekend zijn, worden verstrekt aan gedeputeerde staten:

a. informatie over de oorzaken van het ongewoon voorval en de omstandigheden waaronder het ongewoon voorval zich heeft voorgedaan;
b. informatie over de vrijgekomen stoffen en hun eigenschappen;
c. andere gegevens die nodig zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving te kunnen inschatten; en
d. informatie over de maatregelen die zijn getroffen of worden overwogen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen, als bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de wet.

Artikel 4.57 Omgevingsvergunningplichtige activiteit gesloten stortplaats

In dit artikel zijn de activiteiten genoemd die niet zonder dat daarvoor een vergunning is verleend mogen worden uitgevoerd in, op, onder, over of bij een gesloten stortplaats. Nazorgvoorzieningen kunnen zich ook buiten de locatie van de gesloten stortplaats bevinden. Te denken valt aan peilbuizen voor het meten van de grondwaterstand of de grondwaterkwaliteit. Ook voor activiteiten die (mogelijk) schadelijk zijn voor die peilbuizen, is voornoemd verbod bedoeld. Dit blijkt uit de bepaling dat ook activiteiten bij een gesloten stortplaats vergunningplichtig kunnen zijn.

De activiteiten die zijn genoemd kunnen allemaal de nazorgvoorzieningen en – maatregelen aantasten. Daarom is het nodig om eerst te toetsen in welke mate daarvan sprake is en of het mogelijk is om door het stellen van voorschriften dit zoveel mogelijk te beperken. Nazorgvoorzieningen moeten bereikbaar blijven, mogen niet worden aangetast en de uitvoering van de nazorg mag niet worden belemmerd.

Artikel 4.58 Gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning

In dit artikel is bepaald welke gegevens bij een vergunningaanvraag moeten worden gevoegd.

Artikel 4.59 Melding activiteiten

Activiteiten die niet onder de vergunningplicht uit artikel 4.57 vallen moeten worden gemeld bij de provincie. Zo kan in alle gevallen worden beoordeeld of er toch een risico is op het aantasten van de nazorgvoorzieningen en – maatregelen.

Artikelen 4.59 tot en met 4.62

Deze artikelen zien op de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning en bepalen welke voorschriften aan een vergunning moeten worden verbonden. Ook hier is steeds de relatie met het belang van de nazorg terug te vinden. Het gaat erom dat de nazorgvoorzieningen- en maatregelen niet mogen worden aangetast. Daarop zal steeds worden getoetst.

Bij de vergunningaanvraag zal de aanvrager moeten aangeven hoe de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen kan worden verzekerd, hoe aantasting van de nazorgvoorzieningen zal worden voorkomen en welke andere maatregelen zullen worden genomen om te voorkomen dat uitvoering van de nazorg wordt, of kan worden belemmerd.

Indien de kans aanwezig is dat door de activiteiten de nazorgvoorzieningen kunnen worden beschadigd of anderszins maatregelen ten behoeve van de nazorg niet kunnen worden getroffen, kan de vergunning worden geweigerd. Uiteraard zal eerst worden beoordeeld of deze kans, door het stellen van voorschriften kan worden weggenomen, dan wel voldoende kan worden beperkt.

Afdeling 6 Voor verzuring-gevoelige gebieden

Artikel 4.63 Verplicht weigeren vergunning zone 250m rond verzuring-gevoelig gebied

Artikel 8.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bepaalt dat bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens in een dierenverblijf als bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), of voor het exploiteren van een andere milieubelastende installatie als bedoeld in artikel 3.202 van het Bal alleen rekening wordt gehouden met de gevolgen van de emissie van ammoniak door dat dierenverblijf op voor verzuring gevoelige gebieden, als daarover in de omgevingsverordening beoordelingsregels op grond van artikel 5.19 tweede lid van de Omgevingswet zijn gesteld.

Op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) hebben provinciale staten in het verleden al zeer kwetsbare gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden binnen de ecologische hoofdstructuur die gevoelig zijn voor verzuring, waaronder in ieder geval alle Natura 2000-gebieden die gevoelig zijn voor verzuring. Deze aangewezen gebieden kunnen één op één worden overgenomen in de omgevingsverordening als voor verzuring gevoelig gebied als bedoeld in artikel 8.21 Bkl.

Tot het moment waarop de Omgevingswet in werking treedt, gelden voor de huidige aangewezen gebieden op grond van de artikelen 3 tot en met 7 van de Wav beoordelingsregels voor de verlening van een omgevingsvergunning milieu, op grond van artikel 2.1 eerste lid, onder e van de Wabo voor oprichting of wijziging van een veehouderij. Deze beoordelingsregels kunnen in vergelijkbare vorm worden omgezet in beoordelingsregels in de omgevingsverordening, op grond van artikel 5.19 tweede lid Ow. Deze beoordelingsregels richten zich in de meeste gevallen tot de gemeente, aangezien die bevoegd gezag is voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit op grond van artikel 3.201 Bal.

De provincie kan de beoordelingsregels ook aanpassen ten opzichte van de Wav. Daarbij kan bijvoorbeeld onderscheid worden gemaakt naar gebieden die meer of minder gevoelig zijn voor verzuring, vanwege de aanwezige grondsoort of habitats. Verder noemt de toelichting bij artikel 8.21 Bkl ook de mogelijkheid om geen beoordelingsregels op te nemen in de omgevingsverordening, maar

in plaats daarvan instructieregels voor het omgevingsplan op te stellen, of rechtstreeks werkende regels te stellen over veehouderijen.

Voorgesteld wordt om in de Omgevingsverordening geen beoordelingsregels op te nemen, maar te volstaan met de instructieregel dat een aanvraag om een vergunning voor het exploiteren of veranderen van een installatie, als bedoeld in artikel 3.201 of 3.202 van het Bal, te exploiteren binnen een verzuring-gevoelig gebied of binnen een zone van 250 meter rond een zodanig gebied, moet worden geweigerd. Artikel 4.63 geeft hier invulling aan.

In artikel 4.13 van de Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht voor reeds verleende vergunningen geregeld. De inhoud van de voorschriften van een onder het oude recht verleende vergunning blijft gelden onder het nieuwe stelsel. Hetzij als vergunningvoorschrift, hetzij als maatwerkvoorschrift. Indien voor de genoemde activiteit in het verleden al een vergunning is verleend dan blijft deze vergunning dus gewoon gelden. Een aanvraag voor het veranderen van een installatie, waarvoor in het verleden al een vergunning is verleend, moet wel worden geweigerd.

Nieuwe beoordelingsregels heel specifiek voor effecten op verzuring-gevoelige gebieden worden niet noodzakelijk geacht.

HOOFDSTUK 5 Natuur

Algemene toelichting Hoofdstuk 5 Natuur

Inleiding
Het hoofdstuk Natuur betreft de artikelen die voorheen waren geregeld in de verordening Wet natuurbescherming 2017, die hier mee komt te vervallen. De verordening Wet natuurbescherming 2017 is gebaseerd op de Wet natuurscherming. De invoering van de nieuwe Omgevingswet brengt wijzigingen met zich mee. Het betreft echter een voornamelijk beleidsneutrale wijziging, waardoor de regelgeving zoveel mogelijk ongewijzigd overgaat. Hierdoor blijft het beschermingsniveau op eenzelfde niveau.

Ook zullen de toetsingskaders voor de bescherming van de specifieke natuurwaarden die onder de reikwijdte van de Wet natuurbescherming vallen, niet wijzigen bij de overgang naar de Omgevingswet.

De normen en maatregelen als voorzien in de Omgevingswet strekken tot de bescherming van de kernnatuurwaarden en de houtopstanden. Zij staan niet op zichzelf, maar maken deel uit van een veel groter maatregelenpakket gericht op de bescherming van natuurwaarden en het tegengaan van biodiversiteitsverlies.

Op grond van de Omgevingswet vormt het natuurbeleid een verplicht onderdeel van de Omgevingsvisie. Daarnaast heeft het Rijk voor de provincies instructieregels opgesteld, om voor bepaalde onderwerpen regels op te stellen. De regels die moeten worden opgesteld hebben betrekking op het aanwijzen van gevallen die vallen onder de vergunningvrije activiteiten van projecten binnen Natura 2000-gebieden, de faunabeheereenheden en de faunabeheerplannen, de wildbeheereenheden, het vrijstellen van de bestrijding van schadeveroorzakende dieren inclusief de daarvoor toegestane middelen en methoden.

Verder kunnen provinciale staten vrijstelling verlening ten aanzien van het verbod om vogels, planten en dieren te verstoren, te vangen, te doden of uit de natuur te onttrekken. Ook kunnen zij schade- en overlast veroorzakende soorten aanwijzen, waarvoor bepaalde activiteiten vergunningvrij mogen worden verricht. Ten slotte hebben provinciale staten de bevoegdheid regels te stellen ten aanzien van houtopstanden. Aan deze bevoegdheden wordt uitvoering gegeven in deze verordening.

De belangrijkste wijzigingen
Hoofdstuk 5 Natuur komt in grote lijnen overeen met de verordening Wet natuurbescherming 2017; er zijn echter wel aanpassingen en aanvullingen gedaan. De provincies hebben vier jaren ervaring kunnen opdoen met de natuurverordening en de Wet natuurbescherming. Dit heeft op onderdelen tot nieuwe inzichten geleid. Op basis van evaluaties van onderdelen uit de vorige verordening zijn artikelen aangepast, uitgebreid en waar nodig nieuwe artikelen toegevoegd.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de verordening Wet natuurbescherming 2017 zijn op hoofdlijnen:

- soortenbescherming: een zorgplicht specifiek voor weidevogels is opgenomen;
- schadebestrijding van niet-beschermde soorten is opgenomen (aangewezen middel en methode);
- de artikelen met betrekking tot ganzenbestrijding zijn geactualiseerd en aangevuld;

- enkele soorten in de bijlagen waarvoor vrijstelling gold, zijn verwijderd, omdat de gunstige staat van instandhouding van deze diersoorten niet langer gunstig is;
- houtopstanden: er is invulling gegeven aan de gevallen waarin een kapverbod kan worden opgelegd en toegevoegd is dat herplant eigen provincie moet plaatsvinden;
- een bijlage is toegevoegd met inheemse boomsoorten en een bijlage met jaarrond beschermde nesten van vogels in Fryslân;

Afdeling 5.2 Faunabeheereenheid

Algemeen
Faunabeheereenheden vervullen onder de Omgevingswet in het faunabeleid een essentiële rol, omdat zij zorgen voor een maatschappelijke en gebiedsgerichte inbedding van het faunabeheer. In het bestuur van de faunabeheereenheden zijn organisaties vertegenwoordigd die belang hebben bij de uitvoering van het faunabeleid, zoals jagers, de landbouwsector en de organisaties die natuurterreinen beheren.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgt de provincie op grond van artikel 8.1, derde lid van de Omgevingswet de bevoegdheid om bij verordening over de faunabeheereenheid die binnen de provincie werkzaam is, regels te stellen. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op de omvang en begrenzing van het werkgebied van de faunabeheereenheid en de vertegenwoordiging van maatschappelijke organisaties in het bestuur van de faunabeheereenheid. In Afdeling 5.2 is deze bevoegdheid uitgewerkt.

Artikel 5.2 Werkgebied Faunabeheereenheid

Op grond van artikel 8.1, eerste lid, van de Omgevingswet zijn er faunabeheereenheden. In artikel 5.2 is bepaald dat in de provincie Fryslân één faunabeheereenheid is en het werkgebied van deze faunabeheereenheid de provincie Fryslân is. Hiermee blijft de huidige faunabeheereenheid en het werkgebied van de faunabeheereenheid gehandhaafd. Daarnaast wordt een onderverdeling naar meerdere kleinere faunabeheereenheden binnen de provincie Fryslân niet gewenst geacht, omdat hiermee de coördinatie van het faunabeheer over meerder partijen wordt verdeeld. Met de faunabeheereenheid in dit artikel wordt de Stichting Faunabeheereenheid Fryslân bedoeld.

Artikel 5.3 Omvang bestuur Faunabeheereenheid

In dit artikel is opgenomen dat het bestuur van de faunabeheereenheid uit maximaal zeven bestuursleden bestaat.

Artikel 5.4 Samenstelling bestuur Faunabeheereenheid

In artikel 6.1, tweede lid, onder a van het Omgevingsbesluit is opgenomen dat in het bestuur van de faunabeheereenheid in ieder geval de jachthouders uit het werkgebied van de faunabeheereenheid zijn vertegenwoordigd en tevens, zo staat in artikel 6.1, tweede lid, onder b van het Omgevingsbesluit, dat in het bestuur van de faunabeheereenheid maatschappelijke organisaties zitten die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren in de regio waartoe het werkgebied van de faunabeheereenheid behoort. In artikel 5.4 is hieraan invulling gegeven.

Artikel 5.5 Voorzitter Faunabeheereenheid

Een onafhankelijk voorzitter van de faunabeheereenheid wordt van belang geacht gezien de tegenstrijdige belangen van de verschillende deelnemende partijen. De onafhankelijkheid van de voorzitter wordt geborgd doordat de voorzitter een aantal functies niet mag vervullen (zie tweede lid onder a, b en c) en de voorzitter door het bestuur van de faunabeheereenheid wordt benoemd, met instemming van gedeputeerde staten.

Artikel 5.6 Taken en bevoegdheden Faunabeheereenheid

In artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet is bepaald dat het bevoegd gezag regels kan stellen in een omgevingsverordening, waaraan de in hun provincie werkzame faunabeheereenheden moeten voldoen. Dit betekent dat naast de gevallen die in de wet staan opgenomen, provinciale staten ook andere regels kunnen stellen. In artikel 5.6 is invulling gegeven aan deze bevoegdheid. Hierin is opgenomen dat de faunabeheereenheid, naast het opstellen van een faunabeheerplan, de volgende taken heeft: a. het coördineren van de uitvoering van een faunabeheerplan; b. het organiseren en aansturen van de uitvoering van populatiebeheer; c. het organiseren en faciliteren van het bestrijden van belangrijke schade aan (landbouw-)gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of schade aan de fauna, dan wel het voorkomen van het ontstaan van dergelijke schade; en d. het bijhouden van een actueel register van wildbeheereenheden die binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid werkzaam zijn.

Artikel 5.7 Jaarlijks verslag

In artikel 6.3, derde lid, van het Omgevingsbesluit is bepaald dat de faunabeheereenheid aan het bevoegd gezag van de provincie waar de faunabeheereenheid werkzaam is, jaarlijks verslag uitbrengt van de uitvoering van het faunabeheerplan. Op grond van artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet heeft provinciale staten de bevoegdheid regels te stellen aan het faunabeheerplan. In dit artikel is gebruik gemaakt van deze bevoegdheid. Naast de in dit artikel opgenomen vereisten voor het verslag, kunnen gedeputeerde staten nadere regels stellen met betrekking tot de inhoud van het verslag.

Afdeling 5.3 Faunabeheerplan

Algemeen
Een faunabeheerplan wordt opgesteld om een beeld te krijgen van de noodzakelijk te treffen beheermaatregelen ten aanzien van in het wild levende soorten, rekening houdend met de ecologische, wetenschappelijke, culturele, economische en recreatieve eisen. Vanuit de Omgevingswet en de aanhangige besluiten dient geborgd te worden dat soorten in een gunstige staat van instandhouding blijven, of zullen gaan verkeren. De provincie draagt zorg voor het beleid hieromtrent en zullen de goedkeuring van een faunabeheerplan mede baseren op een beoordeling van de omvang van de effecten van de in het plan omschreven handelingen op de staat van instandhouding van de beschreven soorten.

Artikel 5.8 Doelstelling en reikwijdte faunabeheerplan

In artikel 8.1, tweede lid, van de Omgevingswet is opgenomen dat er faunabeheereenheden zijn die faunabeheerplannen vaststellen. Artikel 5.8 is een uitwerking van dit artikel, voor wat betreft de faunabeheerplannen. Hierin is opgenomen dat het faunabeheerplan is gericht op een duurzaam beheer van in het wild levende diersoorten alsmede op de bestrijding van schadeveroorzakende dieren en de uitoefening van de jacht. Daarnaast is in dit artikel geregeld dat bij het duurzaam

beheer rekening wordt gehouden met de effecten van de voorgenomen handelingen op de populatiegrootte, het habitatgebruik en de staat van instandhouding van de beschreven soorten gedurende de planperiode. In het geval er sprake is van leefgebieden van soorten die de provinciale grenzen overschrijden, wordt een faunabeheerplan door de faunabeheereenheden van de desbetreffende provincies gezamenlijk opgesteld.

Artikel 5.9 Geldigheidsduur faunabeheerplan

Op grond van artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet stellen provinciale staten regels ten aanzien van de faunabeheerplannen. Op grond van deze bevoegdheid wordt als eis gesteld dat de faunabeheerplannen, een geldigheidsduur hebben van vijf jaren. Voor een effectieve uitvoering van populatiebeheer en schadebestrijding is over het algemeen een meerjarige aanpak nodig. Faunabeheerplannen en de ontheffingen voor populatiebeheer hebben in de huidige praktijk, betrekking op een periode van vijf jaren. Dat is tevens de maximale geldigheidsduur van het faunabeheerplan zoals deze voorheen was voorzien in het Besluit beheer en schadebestrijding. Gedeputeerde staten hebben de bevoegdheid om na afloop van het faunabeheerplan, op verzoek van de faunabeheereenheid de duur van het faunabeheerplan met maximaal 24 maanden te verlengen. Tussentijdse wijzigingen van het faunabeheerplan dienen door gedeputeerde staten te worden goedgekeurd.

Artikel 5.10 Algemene eisen faunabeheerplan

Op grond van artikel 8.1, derde lid van de Omgevingswet kunnen provinciale staten regels stellen ten aanzien van het faunabeheerplan. In artikel 5.10 is hieraan invulling gegeven. In dit artikel is onder andere opgenomen dat een faunabeheerplan moet worden opgesteld voor een oppervlakte van tenminste 5.000 hectare. Deze minimale oppervlakte-eis heeft als reden dat er voor een oppervlakte kleiner dan 5.000 hectare geen bestendige beheermaatregelen ten aanzien van in het wild levende soorten kunnen worden getroffen. Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen met betrekking tot de in een faunabeheerplan op te nemen gegevens.

Artikel 5.11 Aanvullende eisen faunabeheerplan Populatiebeheer en schadebestrijding

Naast de eisen die in artikel 5.10 aan het faunabeheerplan worden gesteld, worden in artikel 5.11 nadere eisen over populatiebeheer en schadebestrijding van diersoorten gesteld.

Artikel 5.12 Aanvullende eisen faunabeheerplan Jacht

Op grond van artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet moet de uitoefening van de jacht overeenkomstig het faunabeheerplan geschieden. De uitoefening van de jacht en haar effect op het duurzame beheer van populaties zal daarin moeten worden beschreven. De wetgever heeft de mogelijkheden om eisen te stellen aan de jacht via verordening en het faunabeheerplan beperkt. Er geldt alleen de plicht van houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit om aan de faunabeheereenheid gegevens te verstrekken over de aantallen dieren die zij hebben gedood en de aan de jachthouder gerichte verplichting tot het handhaven van een redelijke wildstand (zie artikel 6.3, vierde en vijfde lid, van het Omgevingsbesluit). Voor deze aspecten wordt in artikel 5.12 nadere invulling aan de inhoud van het faunabeheerplan voorgeschreven.

Afdeling 5.4 Wildbeheereenheden

Algemeen
Op grond van artikel 8.2, eerste lid, van de Omgevingswet geldt dat jachthouders met een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit zich met anderen verplicht organiseren in een wildbeheereenheid, ter uitvoering van het door de faunabeheereenheid vastgestelde faunabeheerplan en om te bevorderen dat een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en jacht worden uitgevoerd in samenwerking met en ten dienste van grondgebruikers of terreinbeheerders. Het zijn over het algemeen de wildbeheereenheden die uitvoering zullen geven aan het faunabeheerplan. Zij verrichten de beheerdaden op grond van de provinciale ontheffing voor beheer en bevorderen dat de aangesloten jachthouders de jacht en de schadebestrijding uitvoeren overeenkomstig het faunabeheerplan en ten dienste van de grondgebruikers.

Daarnaast adviseren de wildbeheereenheden de faunabeheereenheid over de inhoud van de faunabeheerplannen en leveren zij, op basis van tellingen en een afschotregistratie, de gegevens aan ten behoeve van het faunabeheerplan.

De toekenning van deze taken en verantwoordelijkheden aan de wildbeheereenheden vindt haar rechtvaardiging in het feit dat deze samenwerkingsverbanden bij uitstek streekgebonden zijn. Om de wildbeheereenheden deze taken effectief te kunnen laten uitvoeren, is in de Wet natuurbescherming voorzien dat alle van het geweer gebruikmakende jachthouders (jachthouders met een jachtakte) binnen het werkgebied van een wildbeheereenheid zich bij deze eenheid moeten aansluiten. Dit versterkt het streekgebonden karakter van schade-bestrijding, beheer en jacht met het geweer nog verder. De wildbeheereenheden zijn gehouden uitvoering te geven aan het door de faunabeheereenheid vastgestelde faunabeheerplan.

Artikel 5.13 Omvang en begrenzing

Op grond van artikel 8.2, vijfde lid, van de Omgevingswet hebben provinciale staten de bevoegdheid om in de omgevingsverordening regels te stellen over in elk geval de omvang en de begrenzing van het gebied waarover de zorg van de wildbeheereenheden kan strekken. In dit artikel is hieraan invulling gegeven door de minimale oppervlakte-eis van 5.000 hectare te stellen. Hiermee wordt geborgd dat duurzaam beheer van soorten, met inachtneming van leefwijze en leefgebieden zo optimaal mogelijk plaatsvindt. De werkgebieden van de wildbeheereenheden dienen van voldoende omvang te zijn voor een effectieve uitvoering van de werkzaamheden. Van belang is daarbij de grootte van de leefgebieden van de diersoorten die worden beheerd op grond van het faunabeheerplan. Wanneer de werkgebieden van de wildbeheereenheden te klein zijn, dan zal de uitvoering van het beheer onvoldoende samenhangend zijn en onvoldoende kunnen worden gecoördineerd. Wildbeheereenheden die niet aan de oppervlakte-eis voldoen, kunnen met naburige wildbeheereenheden een samenwerkingsovereenkomst aangaan. Deze overeenkomst richt zich op afstemming van beheer. Er zijn wildbeheereenheden met een werkgebied dat provinciegrens-overschrijdend is. Dit is mogelijk wanneer ze voor het deel van het werkgebied dat is gelegen in de provincie Fryslân aan de bij deze verordening gestelde eisen voldoen. De wildbeheereenheden hebben een aaneengesloten werkgebied; dat wil zeggen dat er geen delen van het werkgebied zijn die niet zijn verbonden met de rest van het werkgebied.

Gezien de specifieke situaties op de Waddeneilanden is het voor een duurzaam beheer van de beschermde inheemse diersoorten op deze eilanden van belang dat elk eiland beschikt over een eigen organisatie ter uitvoering van het faunabeheer. De wildbeheereenheden van Schiermonnikoog

en Vlieland voldoen niet aan de minimale oppervlakte eis als bedoeld in artikel 5.13, eerste lid. Daarom is voor deze wildbeheereenheden een uitzondering gemaakt.

Het kaartmateriaal moet worden geleverd als GIS-bestand in een schaal 1:100.000 of groter. Met groter wordt bijvoorbeeld bedoeld 1:10.000.

Artikel 5.14 Houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit

Met dit artikel wordt beoogd dat voor iedere jachthouder met een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit, duidelijk is bij welke wildbeheereenheid hij of zij zich dient aan te sluiten: namelijk de wildbeheereenheid binnen het gebied, waar de gronden waar zijn of haar jacht-houderschap geldt, gelegen zijn. De term omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit is met de Omgevingswet in de plaats gekomen van wat voorheen een jachtakte werd genoemd.

Artikel 5.15 Ledenregister

In dit artikel is bepaald dat een wildbeheereenheid een actueel register bijhoudt van aangesloten leden. Op verzoek van of namens gedeputeerde staten dient hierin inzage te worden gegeven.

Artikel 5.16 Geschillenregeling

Jachthouders met een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit dienen zich op grond van artikel 8.2, eerste lid, van de Omgevingswet te organiseren in een vereniging. Dit is de wildbeheereenheid binnen het gebied, waar de gronden waar zijn jachthouderschap geldt, gelegen zijn. In de gevallen waarbij een jachthouder geen lid is van een wildbeheereenheid, mag hij zijn bevoegdheid voor duurzaam beheer van populaties, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en jacht niet uitoefenen. Om in geschillen over bestuursbesluiten van wildbeheereenheden betreffende een weigering, uitsluiting, schorsing of opzegging van het lidmaatschap van een jachthouder met een jachtakte te voorzien, dienen de wildbeheereenheden binnen de provincie Fryslân gezamenlijk een geschillenregeling vast te stellen.

Artikel 5.17 Werkzaamheden

In het faunabeheerplan is geregeld welke gegevens verzameld dienen te worden ter onderbouwing van ontheffingen voor faunabeheer. Deze gegevens worden voor een belangrijk deel verzameld door de wildbeheereenheden en hun leden. Om de verantwoordelijkheid hiervan neer te leggen bij de organisatie die deze gegevens verzamelt, krijgt de wildbeheereenheid hierin een coördinerende taak.

Afdeling 5.5 Verguningvrije Flora- en fauna-activiteiten

Algemeen
In deze afdeling wordt gesproken over de activiteiten die onder de Wet natuurbescherming (Wnb) vielen onder de zogenaamde Hoofdstuk 3 Soorten. Het beschermingsregime is niet strenger geworden onder de Omgevingswet, maar de terminologie is wel gewijzigd.

Vrijstellingen zoals die verleend worden op grond van de Wnb voor soortenbescherming, kunnen ook nu verleend worden voor aangewezen vergunningvrije gevallen. Dit is nu geregeld in Hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, onder de verschillende beschermingsregimes van de soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten. Deze laatste categorie word ook wel aangeduid als de nationale, algemene soorten.

Deze afdeling gaat over de volgende flora- en fauna-activiteiten:

a. beheer, onderhoud en werkzaamheden;
b. schadebestrijding;
c. bestrijden van overlast in de bebouwde kom;
d. middelen en methoden niet-beschermde soorten.

Artikel 5.19 Vergunningvrije activiteiten andere soorten: inrichting, ontwikkeling, beheer en onderhoud

Deze aanwijzing van vergunningvrije gevallen ziet niet op het bestrijden van soorten, maar op het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van onder meer inrichting, ontwikkeling, onderhoud en beheer. Het artikel is ten opzichte van de verordening Wet natuurbescherming ongewijzigd gebleven, maar qua terminologie aangepast aan de Omgevingswet en de uitvoeringsregelgeving. Bijlage 5.1 bevat een lijst van soorten die onder dit artikel vallen. Het gaat om algemene nationale soorten die onder de Wet natuurbescherming bekend waren als de artikel 3.10 “Andere soorten”. Voor deze soorten geld de lichtste vorm van bescherming. Deze praktijk wordt met het aanwijzen van onderhavige vergunningvrije gevallen voortgezet. Als deze soorten op de locatie voorkomen waar activiteiten moeten worden verricht, en deze activiteiten vallen onder de werkzaamheden zoals beschreven in dit artikel, dan betreft het hier een vergunningvrije flora- en fauna-activiteit en geldt geen verbod als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid aanhef en onder g van de wet en artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Indien voorgenomen activiteiten niet vallen onder de omschrijving opgenomen in a. tot en met d. van deze bepaling, dan is de activiteit niet vergunningvrij, maar zal een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit moeten worden aangevraagd. De middelen en methoden die mogen worden toegepast voor deze vergunningvrije activiteit worden in de bijlage omschreven en benoemd.

Bij toepassing van deze vrijstelling is de zorgplicht onverminderd van kracht. Dit betekent dat ook al zijn sommige soorten vrijgesteld in het kader van een ruimtelijke ingreep, beheer of onderhoud, bij de uitvoering van de werkzaamheden gewerkt moet worden overeenkomstig een goedgekeurde gedragscode (als die van toepassing is). Indien hier niet aan wordt voldaan is sprake van een overtreding van de zorgplicht.

Aangewezen Andere soorten, middel en methode
De soorten die onder dit artikel vallen, zijn soorten die algemeen voorkomen. Het verrichten van activiteiten met betrekking tot deze soorten doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Ten opzichte van de lijst zoals die wordt gehanteerd onder de Wet natuurbescherming zijn enkele soorten geschrapt. Zo zijn in navolging van andere provincies (onder andere Overijssel, Noord-Holland, Gelderland, Noord-Brabant en Zeeland) de kleine marterachtigen van de lijst gehaald. De staat van instandhouding van bunzing, wezel en hermelijn is verslechterd en daarmee zou het op de lijst laten staan afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De steenmarter is blijven staan op de lijst. Deze soort kent een gunstige staat van instandhouding. In het kader van dierenwelzijn is in deze omgevingsverordening bepaalt dat de steenmarter mag worden gedood, na te zijn weggevangen enkel op de wijze en met de middelen zoals in de bijlage bij de soort staan genoemd. Dit mag alleen als uit een ecologische analyse is gebleken dat herplaatsing in een andere geschikte biotoop niet mogelijk is. Het herplaatsen van steenmarters in een voor hen ongeschikte biotoop, bijvoorbeeld een territorium van een andere steenmarter, kan voor onnodige stress zorgen.

In zo'n geval is het doden een betere optie in het kader van dierenwelzijn. Voorkomen moet worden dat steenmarters herplaatst worden in of nabij een weidevogelgebied.

Naast kleine marterachtigen is de mol van de lijst afgehaald. Deze soort is niet wettelijk beschermd en valt niet onder de noemer beschermde andere soort.

Werkzaamheden die vallen onder inrichting, ontwikkeling, onderhoud en beheer
Deze aanwijzing van vergunningvrije gevallen ziet op het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van onder meer inrichting, ontwikkeling, onderhoud en beheer.

Wat wordt verstaan onder de genoemde belangen?

a. werkzaamheden in het kader van de ruimtelijke inrichting of de ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
   Dit betreft een breed scala van grootschalige of kleinschalige activiteiten: aanleg van wegen, bedrijventerreinen, havens of woonwijken, maar ook de bouw van een schuur of de verbouwing van een huis. Het gaat hierbij doorgaans om ingrijpende veranderingen die leiden tot een functieverandering of uiterlijke verandering van het gebied. Voor de verduidelijking: een evenement valt niet onder deze noemer en dus niet onder de reikwijdte van dit artikel.

b. werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer

   Het betreft hier werkzaamheden aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen en bermen en werkzaamheden in het kader van natuurbeheer. Cruciaal is dat de activiteiten bestaan uit de voortzetting van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie. Deze werkzaamheden worden al langer op deze manier uitgeoefend en hebben kennelijk niet verhinderd – of er zelfs aan bijgedragen – dat zich beschermde soorten in het gebied hebben gevestigd. Vaak is er een beheers- of onderhoudsplan voor de langere termijn. Bij deze vrijstelling kan worden gedacht aan een vrijstelling voor maaien om vegetaties in stand te houden en het maaien van bermen voor de verkeersveiligheid.
   Het element bestendigheid is hier cruciaal. Zodra grote veranderingen worden doorgevoerd, zoals toepassing van nieuwe technieken of machines, of ingrijpende grootschalige maatregelen (bijv. leegkap van een bosgebied in plaats van gebruikelijke dunning, of het uitbaggeren van een dichtgegroeid ven) dan zijn de werkzaamheden niet vergunningvrij.

c. werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw

   Deze vergunningvrije activiteit ziet op het vrijstellen van werkzaamheden als het maaien van gras voor kuilvoer, het bemesten en regulier bewerken van gronden en het oogsten in de landbouw. Het oogmerk bij de uitvoering van deze werkzaamheden is niet het verjagen of doden van dieren, maar bijvoorbeeld het telen van gewassen. Ook deze vrijstelling doet niet af aan de zorgplicht die onverkort geldt: bij gebruikmaking van deze vrijstelling is het goed mogelijk om zorgvuldig te handelen en kan worden voorkomen dat dieren verjaagd of gedood worden. Ook hier geldt dat het gaat om bestendig beheer. Bijvoorbeeld bij omvorming van gras naar akkerland is daarvan bijvoorbeeld geen sprake meer.

d. werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied

Deze grond sluit dicht aan bij ‘bestendig beheer’ waarvoor ook een vrijstelling geldt voor onder andere landbouw en bosbouwactiviteiten. Voor de praktijk is deze vrijstelling wenselijk, gezien het regelmatig uit te voeren landschapsonderhoud binnen de provincie.

Het gaat om het voortzetten van de ter plaatse bestaande praktijk. Om te beoordelen of beheer en onderhoud bestendig is, dienen de aard van de activiteiten en de middelen in ogenschouw te worden genomen, alsmede het tijdstip, de frequentie en de schaal waarop de activiteiten worden ondernomen. Het betreft regelmatig terugkerend beheer of onderhoud, dat al langere tijd plaatsvindt, zonder dat dit beheer of onderhoud in de weg heeft gestaan aan de vestiging en het behoud van individuen van beschermde soorten in de gebieden waar het beheer of onderhoud plaatsvindt. De activiteiten zijn gericht op het handhaven van de bestaande situatie, hetgeen bijvoorbeeld kan blijken uit een beheer- of onderhoudsplan.

Artikel 5.20 Vergunningvrije activiteit soorten vogelrichtlijn: bescherming weidevogels

In dit artikel is bepaald dat geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig is ten aanzien van weidevogels ten behoeve van activiteiten bestemd en geschikt voor de bescherming van weidevogels en hun eieren, tegen landbouwwerkzaamheden en vee. Het betreft uitsluitend nestbeschermingsactiviteiten. Het onderliggende belang van de vergunningvrije activiteit is het belang van de bescherming van de fauna en tevens een wettelijk belang in het kader van de Vogelrichtlijn.

Artikel 5.21 en 5.22 Vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn en andere soorten: schadebestrijding

Bij het aanwijzen van schadeveroorzakende soorten is primair aangesloten bij de soorten die onder het regime van Wet natuurbescherming op grond van de verordening Wet natuurbescherming 2017 reeds bestreden mochten worden. Van de soorten die zijn of worden opgenomen in Bijlage 5.2, staat vast dat zij in een gunstige staat van instandhouding verkeren. Op grond van dit criterium is de roek, *Corvus frugilegus*, van de lijst afgehaald. Uit onderzoek van SOVON[1] is gebleken dat de trendtellingen van roek een neerwaartse lijn laten zien en dat niet langer sprake is van een gunstige staat van instandhouding in de provincie Fryslân.

Voor elke soort is in Bijlage 5.2 aangegeven voor welke activiteit en in welke gevallen geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig is en aan welke voorschriften en beperkingen moet worden voldaan. Dit is een verplichting op grond van artikel 11.42, onder b (voor de soorten die vallen onder Vogelrichtlijn en artikel 5.58, vierde lid, (voor de soorten die vallen onder het beschermingsregime van andere soorten) van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Voor de bestrijding van schade veroorzaakt door kolgans, grauwe gans en brandgans is een apart artikel 5.23 in deze verordening opgenomen. Voor het bestrijden van kokmeeuw en zilvermeeuw is ook een apart artikel 5.26 in de verordening opgenomen, omdat met het bestrijden van meeuwen een ander belang wordt gediend dan met de bestrijding van schade aan (landbouw-)gewassen.

[1] Notitie: Vaststellen Staat van Instandhouding Roek Fryslân

In sommige gevallen moet voor een effectieve bestrijding van de schade de mogelijkheid bestaan tot het gebruik van het geweer op gronden, kleiner dan 40ha, of het gebruik na zonsondergang. Op grond van artikel 11.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving kan van de betreffende verboden afgeweken worden.

De jaarlijkse rapportageplicht over actueel gebruik van de vrijstelling maakt het voor gedeputeerde staten mogelijk om de staat van instandhouding van de soorten waarvoor de vrijstelling geldt, te monitoren. Hiermee wordt invulling gegeven aan de verplichting genoemd in artikel 11.45, vierde lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Hierbij moet worden bedacht dat door het plaatsen van soorten en gevallen op deze bijlage, waarmee een vrijgestelde activiteit wordt bewerkstelligd, een bijdrage wordt geleverd aan het verlagen van de administratieve lasten, omdat voor deze handelingen geen vergunningprocedure behoeft te worden doorlopen.

Het aanwijzen van een activiteit als een vergunningvrij geval, laat onverlet dat voor het gebruik van deze vrijgestelde activiteit binnen zogenaamde speciale beschermingszones (onder andere Natura-2000 gebieden), of in gebieden direct grenzend aan deze speciale beschermingszones, een aanvullende toestemming vereist kan zijn voor een Natura-2000 activiteit. Informatie hierover kan worden gevraagd bij provincie Fryslân, afdeling Omgevingszaken, team Groene Regelgeving, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden. Gebruik van de vrijstelling binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi is toegestaan, onder voorwaarde dat de kooiker van deze kooi daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend.

Artikel 5.23 Vergunningvrije activiteit soorten vogelrichtlijn: verjagen ganzen

Voor de bestrijding van specifieke ganzensoorten die schade kunnen toebrengen aan landbouwgewassen, is een apart artikel opgenomen. Ook hier geldt dat met het gebruik van de vrijgestelde activiteit voor het bestrijden van ganzen nabij zogenaamde speciale beschermingszones (o.a. Natura 2000-gebieden of in gebieden direct aangrenzend aan deze speciale beschermingszones) een aanvullende toestemming vereist kan zijn voor een Natura 2000-activitieit.

Eerste lid: soorten ganzen en toegestane vergunningvrije activiteiten
De vergunningvrije activiteit ziet op het opzettelijk verstoren en 'verjaging met ondersteunend afschot' van de genoemde ganzensoorten: grauwe gans, brandgans en kolgans en kruisingen van deze soorten. In Nederland kennen we verschillende 'mengvormen' van ganzen. Dit zijn zogenaamde hybriden. Hybriden kunnen vaak als zodanig worden herkend aan afwijkende kenmerken in het verenkleed, zoals een witte tekening op het voorhoofd of een donkere borst.

Verjaging met ondersteunend afschot wil zeggen: het doden van ganzen ter verjaging van andere ganzen uit een gebied of van percelen waar ze belangrijke schade veroorzaken, dreigen te veroorzaken, of reeds hebben veroorzaakt. Er is gebleken dat het enkel verjagen onvoldoende effect sorteert, omdat gewenning optreedt. Door het geweer ondersteunend bij verjagen in te zetten is de terugkeertijd langer gebleken en bleek tevens sprake van een lerend vermogen, waarbij de ganzen gebieden opzochten, waar verstoring niet, of minder aan de orde was.

De vrijstelling van het verbod op opzettelijk verstoren is juridisch gezien niet strikt noodzakelijk (zie: artikel 11.37, derde lid Besluit activiteiten leefomgeving), maar wordt verleend omdat met de opbouw van dit artikel beoogd wordt een vrijgestelde activiteit te regelen voor verjaging door middel van ondersteunend afschot. Als door de blote verjaging met gebruikmaking van voor verjaging geschikte middelen een onvoldoende effect wordt gesorteerd, dan zal het geweer mogen worden gehanteerd als middel voor het opzettelijk doden. Met het storen en doden met ondersteunend afschot wordt bewerkstelligd dat het doden niet zal leiden tot situaties, waarin sprake is van

mogelijke wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betrokken soorten. Het instellen van voldoende gebieden binnen de provincie Fryslân waar de soorten ongestoord kunnen verblijven, zoals Natura 2000- gebieden, algemene ganzenfoerageergebieden en de specifieke ganzenfoerageergebieden, waarborgt het behoud van de staat van instandhouding.

De foerageergebieden worden aangewezen bij omgevingsverordening. Wezenlijke slaapplaatsen worden bepaald in het faunabeheerplan, dat regelmatig wordt geactualiseerd en door gedeputeerde staten moet worden goedgekeurd. Ook is het doden van ganzen gebonden aan een maximum aantal te schieten ganzen en aan termijnen. Bovendien zal het totale afschot steeds worden gemonitord. Gebruik van de vrijstelling in of nabij Natura-2000-gebieden is alleen mogelijk met een aanvullende toestemming, of na beoordeling van mogelijke schadelijke gevolgen door gedeputeerde staten.

Binnen een straal van 150 m van een weidevogelgebied zoals weergegeven op de kaart in Bijlage 5.3 mag niet aan ganzenbestrijding worden gedaan. Dit zijn de gebieden waarbinnen in het kader van agrarisch natuurbeheer weidevogelbeheer op rust. Bestrijding van ganzen in of nabij weidevogelgebieden kan leiden tot ongewenste situaties. Door het bestrijden van ganzen kunnen weidevogels dermate verstoord worden, dat de kans op broedsucces afneemt. Dit is gezien de huidige dalende trend van het aantal weidevogels zeer ongewenst. Om dit tegen te gaan, is in deze verordening opgenomen dat geen bestrijding van ganzen mag plaatsvinden in of nabij deze weidevogelgebieden. Er wordt een afstandgrens met een straal van 150 m rondom de gebieden aangehouden. Deze afstand sluit aan bij de huidige werkwijze en de specifieke maatwerkafspraken. Indien in een dergelijk afspraak geen specifieke afstand is afgesproken, wordt 150 meter als afstandsbepaling gehanteerd. Het opnemen van deze bepaling heeft geen gevolgen voor de vergoedingen die uitgekeerd worden voor de ganzenbestrijding of ganzenschade in deze gebieden.

Van de vrijstelling mag ook geen gebruik gemaakt binnen 150 meter gerekend vanaf de begrenzing van Natura 2000 gebieden, om verstoring in het natuurgebied te voorkomen. Het is aan het bevoegd gezag om een oordeel te vellen of de vrijgestelde activiteit toelaatbaar is met het oog op de instandhoudingsdoelstellingen voor de gebieden.

De vrijstelling mag uitsluitend worden gebruikt op de door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van belangrijke schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, of in het omringende gebied.

Belangrijke schade aan de landbouw
Zoals de Afdeling bestuursrechtspraak eerder heeft overwogen (uitspraak van 1 mei 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ9067) is aan het gestelde vereiste van belangrijke schade voldaan, indien is gebleken van een concrete dreiging van belangrijke schade. Het college komt bij de invulling van het begrip "belangrijke schade" en bij het bepalen of sprake is van een concrete dreiging daarvan, een zekere beoordelingsruimte toe. Het faunabeheerplan speelt bij de bepaling van de omvang van de schade en de dreiging van belangrijke schade een grote rol. Daarom mag van de vrijstelling ook slechts gebruik worden gemaakt, indien een door gedeputeerde staten goedgekeurd faunabeheerplan beschikbaar is.

Op voorhand staat voor gedeputeerde staten echter vast dat in de gehele provincie sprake is van door in het wild levende ganzen veroorzaakte belangrijke schade aan gewassen, die voor landbouwkundig gebruik worden geteeld, waaronder graslanden. Al jarenlang geldt dat vanwege schade veroorzaakt door ganzen jaarlijks forse bedragen worden uitgekeerd aan landbouwbedrijven. Omdat gewassen voor deze landbouwbedrijven de basis voor hun bestaan vormen is gebruikmaken van de vrijstelling voor het storen en verjagen middels afschot, beperkt tot bedrijfsmatig geteelde gewassen.

In de periode 2016-2020 werd er gemiddeld ca. € 9.000.000[2] aan schade uitgekeerd per jaar. Verjagen met ondersteunend afschot is daarmee het enige middel om weren en verjagen te intensiveren. Met de toename van schade is het mogelijk maken van gebruik van het geweer ter ondersteuning aan verjaging, dan ook noodzakelijk. Wij kwalificeren deze schade als 'belangrijke schade' in de zin van de wet.

Staat van instandhouding
De populatie van brandganzen bedroeg in 2020 circa 172.500 ganzen[3]. De populatie van grauwe ganzen bedroeg in 2020 circa 40.000 ganzen. De populatie van kolganzen bedroeg in 2020 circa 72.000 ganzen. In Fryslân verblijven het afgelopen decennium ongeveer 350.000[4] ganzen, waarbij de aanwas rond de 25%[5] lag. Gezien het groeipotentieel van de populatie en de beperkte invloed van aan verjaging ondersteunend afschot hoeft voor de gunstige staat van instandhouding niet te worden gevreesd. Er zijn rustgebieden ingesteld in de vorm van ganzenfoerageergebieden, alsmede Natura 2000-gebieden met instandhoudingsdoelen voor de betrokken ganzensoorten. Het afschot wordt geregistreerd en gemonitord. De provincie bepaalt wanneer het gebruik van de vrijstelling niet meer verantwoord is, gelet op de hoeveelheid geschoten ganzen. Bij het beleidsmatig vaststellen van de maximale aantallen te schieten dieren wordt rekening gehouden met het belang van Fryslân als winterse verblijfslocatie voor de internationale populaties ganzen. Om die reden wordt in de aanpak voor de komende drie jaar een aantal veiligheidsmarges ingebouwd.

Andere bevredigende oplossingen
Brandganzen, grauwe ganzen en kolganzen komen in de gehele provincie voor en veroorzaken schade op veel voorkomende gewassen, zoals overjarig grasland. De in het toepasselijke faunabeheerplan opgenomen passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van de schade moeten zijn ingezet, voordat gebruik mag worden gemaakt van de vrijstelling voor verjaging met ondersteunend afschot. Er is echter gebleken dat het enkel verjagen met akoestische of visuele middelen onvoldoende effect sorteert, omdat er bij ganzen gewenning optreedt. Het geweer moet als aanvullend middel worden ingezet om de schade te beperken en zo mogelijk te verminderen, door ter afschrikking van andere ganzen in de groep enkele exemplaren te doden. Nu schade optreedt door overwinterende vogels, is er geen andere bevredigende oplossing ter voorkoming van schade aan gewassen.

Tweede lid: voorwaarden toegestane vergunningvrije activiteit
Artikel 8.1, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat er faunabeheereenheden zijn die voor hun werkgebied een faunabeheerplan vaststellen. Een faunabeheerplan gaat over populatiebeheer, schadebestrijding en de jacht in dit werkgebied. In artikel 11.63, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving is de eis gesteld dat de bestrijding van schadeveroorzakende dieren overeenkomstig het faunabeheerplan geschiedt. Een door gedeputeerde staten goedgekeurd faunabeheerplan is daarmee een voorwaarde voor het gebruik kunnen maken van de landelijke en provinciale vrijgestelde gevallen voor schadebestrijding (Zie ook: ABRvS van 20 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:875, JM 2019/86). In artikel 6.2, eerste lid, van het Omgevingsbesluit is als eis opgenomen dat passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade

[2] Dit het totale afgeronde bedrag van zowel winter als zomerschade, Bron: BIJ12-schadebestanden op pleio versie nov. 2020
[3] Bron: Ganzenupdate 2020
[4] Dit zijn de seizoen gemiddelden van alle ganzensoorten opgeteld: inclusief Rotgans, Toendrarietgans, Nijlgans etc. Bron: Trends watervogels | Sovon.nl, jaren 2009 t/m 2018
[5] Ten opzichte van het aantal in 2009

onderdeel van een faunabeheerplan vormen. De verordening bevestigt dat deze maatregelen moeten worden getroffen alvorens verjaging middels ondersteunend afschot mag plaatsvinden.

Door het stellen van voorwaarden wordt het gebruik van de vrijstelling nader gespecificeerd naar tijdstip en plaats. Op grond van artikel 11.44, vierde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten in een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling, in elk geval voorschriften of regels worden gesteld, over:

- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- d. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

In het tweede lid is bepaald dat de vrijstelling slechts geldt vanaf 1 november tot 1 juni per kalenderjaar. Dat is de periode dat de meeste schade wordt veroorzaakt. De vrijstelling geldt verder slechts voor de grondgebruiker en de gronden of opstallen die bij hem in gebruik zijn, met omringend gebied.

De zorg voor het behoud van de vogelstand wordt geborgd door het instellen van rustgebieden en foerageergebieden waar geen gebruik van de vrijstelling mag worden gemaakt. Dat geldt ook voor de in de provincie aangewezen Natura-2000-gebieden (zie toelichting eerste lid). Agrariërs die schade hebben en die gronden met bedrijfsmatig geteelde gewassen binnen de van de vrijstelling uitgezonderde gebieden gebruiken, krijgen hun schade aan deze gewassen voor 100% vergoed.

Wezenlijke slaapplaatsen zijn nachtelijke slaapplekken voor in het wild levende ganzen waar gemiddeld, gedurende de periode van 1 november tot 1 juni, meer dan 1000 ganzen overnachten.

Het risico voor behoud van de vogelstand wordt verder geborgd, doordat jaarlijks een maximum aantal te schieten dieren van alle in de vrijstelling betrokken soorten wordt vastgesteld. Doordat de Faunabeheereenheid op grond van de wet gegevens van de houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit ontvangt, over soorten en aantallen geschoten dieren, kan de Faunabeheereenheid maandelijks de afschotgegevens aan gedeputeerde staten verstrekken. Op deze wijze is gegarandeerd dat gedeputeerde staten toezicht kan houden op de aantallen geschoten dieren en zo nodig kan ingrijpen, indien de maximale aantallen te doden dieren worden genaderd.

Verder biedt de wetgeving mogelijkheden om te bepalen wat met de, onder deze vrijstelling, gedode dieren dient te gebeuren. De gedode ganzen mogen voor eigen gebruik worden benut of verhandeld. In geval van verhandelen zijn de geldende regels en voorwaarden met betrekking tot handels- en hygiëne-voorschriften onverkort van toepassing.

Derde lid: middelen en methoden
Door het stellen van voorschriften en het opleggen van beperkingen wordt voldaan aan de vereisten voor vrijstelling uit de Omgevingswet. Op grond van artikel 11.44, vierde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten in een vrijstelling in elk geval voorschriften of regels worden opgenomen over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;

Artikel 11.44, vierde lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt verder dat voor het bestrijden van vogels slechts middelen worden aangewezen die nadelige gevolgen voor het welzijn van vogels voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperken. Daarbij wordt

het doden van dieren zoveel mogelijk vermeden. De artikelen 11.75, 11.76 en 11.79 van het Besluit activiteiten leefomgeving stellen regels aan het gebruik van het geweer. De regels voor en de selectie van het gebruik van middelen (zoals geweer, hond, lokvogels) en methoden bij het vangen en doden van dieren, zijn opgenomen in de artikelen 8.74 o tot en met 8.74 q van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De in de vrijstelling opgenomen lijst is limitatief. Lokmiddelen worden beperkt toegestaan. Door gebruik van lokmiddelen komen op een schadeperceel aanvliegende ganzen dichterbij de jager, waardoor de kans op crippling (het slechts aanschieten van ganzen) kleiner wordt. Dit maakt het afschot effectiever waardoor een snellere en effectievere verjaging naar de foerageergebieden volgt.

Vierde lid: voorschriften en beperkingen vergunningvrije activiteit
Voor de uitvoering en controle daarop is het van belang dat aan het gebruik van de vrijstelling een aantal voor de grondgebruiker toepasbare voorschriften en beperkingen worden opgenomen. Het gaat daar om bepalingen waar de grondgebruiker of de voor diens belang optredende jachtaktehouders zich dienen te houden.

De voorschriften en beperkingen onder a. tot en met m. zijn om verschillende redenen opgenomen. Het gebruik van het geweer, is vanwege veiligheidsredenen en redenen ter voorkoming van onnodig lijden, gebonden aan een aantal voorschriften. Het gaat daarbij om veilig gebruik van het geweer, alsook om beheersing van de schutter om verwonden van ganzen te voorkomen.

De bestrijding van belangrijke schade door ganzen of dreigende schade is in de vrijstelling niet beperkt tot de ‘gewone’ dagen van de week. Schade wordt veroorzaakt doordat groepen ganzen over meerdere dagen proberen op een perceel neer te strijken en daar te foerageren. Verjagingsacties hebben vaak pas na enkele dagen aaneen effect. Ook op zondagen en de in de wet benoemde feestdagen moeten grondgebruikers in de gelegenheid worden gesteld om de verjagingsacties uit te voeren. Het is uiteraard aan de grondgebruikers, maar ook aan de houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit om voor zichzelf te bepalen of het uitvoeren van de handelingen op zon- en feestdagen gewenst is vanuit persoonlijke overtuiging, of vanuit respect voor de omgeving.

Daar waar ter voorkoming van schade aan gewassen een vrijstelling wordt verleend, ligt het voor de hand dat de handeling alleen plaatsvindt op of nabij percelen die zijn te beschouwen als ‘schadegevoelig voor ganzenvraat’. Dit is omschreven in het Friese Ganzenbeleid “De Fryske Guozzenoanpak 2017-2020” (verlengd tot 2023) en wordt uitgewerkt in het faunabeheerplan. Gebruik van de vrijstelling is dan ook logischerwijs beperkt tot de percelen waar deze gewassen bedrijfsmatig worden geteeld, en – daar het gaat om het verjagingsdoel – ook vanaf aangrenzende percelen. Dit houdt in dat in gebieden waar juist voor de ganzen specifieke maatregelen zijn of worden voorzien om hen daar de nodige rust te bieden, deze handeling contraproductief is en derhalve niet gewenst. Indien in die gebieden toch zou moeten worden ingegrepen in de ganzenpopulatie dan kan daarvoor een maatwerk ontheffing worden aangevraagd.

Voor het gebruik van het geweer gelden in het Besluit activiteiten leefomgeving de nodige beperkingen. Daar waar andere vormen van gebruik gewenst of noodzakelijk zijn, is het aan het bevoegd gezag om hier in het besluit rekening mee te houden en deze ook zodanig te benoemen. Voor verjaging met ondersteunend afschot geldt dat dit ook mogelijk moet zijn op locaties welke mogelijk niet voldoen aan de eisen van (de omvang) van een jachtveld als beschreven in artikel 11.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving, mits in voldoende mate rekening kan worden gehouden met de veiligheid van derden. Dit betekent dat de houder van een omgevingsvergunning voor een

jachtgeweeractiviteit steeds op grond van de situatie ter plekke een inschatting moet maken of het gebruik van het geweer ter plaatse verantwoord is, of niet.

Gebruik van lokmiddelen wordt toegestaan, hoofdzakelijk om er voor te zorgen dat ganzen voor de houder van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit binnen de maximale schootsafstand kunnen komen, zodat het bedoelde ondersteunend afschot er toe leidt dat één of enkele dieren ook direct dodelijk kunnen worden getroffen, gekoppeld aan het effect dat daarbij bij de rest van de groep ganzen een schrikeffect ontstaat, als zij een of enkele van hun soortgenoten zien wegvallen en daarna het betreffende perceel en de omgeving als onveilig gaan beschouwen.

Het gebruik van lokmiddelen is derhalve niet bedoeld om daarmee zoveel mogelijk dieren achtereen te kunnen schieten. Dit zou haaks staan op de doelstelling van de handeling, namelijk het verjagen met ondersteunend afschot.

Gebruik van lokmiddelen is verder beperkt tot middelen die voor aanvliegende ganzen pas op relatief korte afstand kunnen worden waargenomen (zicht: lokganzen, gehoor: lokfluit). Lokmiddelen die tot doel hebben om ganzen vanaf een grote afstand te lokken hebben voor deze handeling juist een contraproductief effect, omdat dan mogelijk ganzen worden aangelokt die in eerste instantie helemaal niet van plan waren om op het betreffende perceel aan te vliegen. Daarom worden lokmiddelen waarmee elektronisch versterkte geluiden kunnen worden gemaakt nadrukkelijk niet toegestaan. Ook ziet de vrijstelling niet op het gebruik van lokvoer. Er zijn echter ook apparaten in de handel waarmee elektronisch versterkt juist schrikgeluiden voor ganzen kunnen worden gemaakt. Dat dergelijke apparatuur juist wel kan helpen met het verjagen van ganzen is evident. Daarom is gebruik van dergelijke apparatuur niet verboden.

Ondanks alle door een houder van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit betrachte verplichte zorgvuldigheid met betrekking tot afgeven van een veilig schot binnen schootsafstand, blijft het mogelijk dat een gans onbedoeld niet direct dodelijk wordt geraakt. In die gevallen moet de betreffende houder van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit er alles aan doen om verder onnodig lijden van het dier te voorkomen en het dier op humane wijze zo snel mogelijk uit zijn lijden verlossen. Het juiste gebruik van de aan hem beschikbaar gestelde middelen vereist vaardigheid en deskundigheid.

Vanuit esthetisch oogpunt, maar vooral ter voorkoming van uitbraken van dierziekten, is het ongewenst gedode dieren ergens in het veld achter te laten, waardoor deze kunnen worden gevonden door passanten of aaseters. De voorkeur is om gedode dieren voor consumptie mee te nemen. Gedeputeerde staten zijn er van overtuigd dat de jachtaktehouders hieraan ook de voorkeur geven. Het kan uiteraard voorkomen dat ganzen niet meer voor consumptie geschikt blijken te zijn. In dat geval verdient het de voorkeur om de karkassen af te voeren naar afval- of destructie-voorzieningen. Het begraven op voldoende diepte van de karkassen is ook mogelijk, echter daarbij moet de jachtaktehouder wel nadrukkelijk toestemming hebben van de grondeigenaar.

Indien er ringen en halsbanden aan gedode vogels worden aangetroffen, moeten deze ringen, onder vermelding van datum en plaats van afschot, worden gezonden aan het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB te Wageningen. Dit kan (bij voorkeur) ook digitaal op www.geese.org; indien de gans alleen een metalen ring heeft kan dit gemeld worden op www.griel.nl.

Artikel 5.24 en 5.25 Begrenzing en wijziging van de ganzenfoerageergebieden

In de artikelen 5.24 en 5.25 is de begrenzing van ganzenfoerageergebieden en de soort-specifieke ganzenfoerageergebieden geregeld. De begrenzing is vastgelegd op de kaarten die deel uitmaken van deze verordening en zijn opgenomen als Bijlage 5.3.

Gedeputeerde staten is bevoegd om de begrenzingen van beide kaarten aan te passen als zich een geval voordoet als genoemd in onder a tot en met e.

Tevens is gedeputeerde staten bevoegd om percelen te verwijderen als sprake is van een geval genoemd in het tweede lid onder a. of b. Gedeputeerde staten kunnen, al dan niet op verzoek van de grondgebruiker, percelen toevoegen of verwijderen, waarmee de begrenzing wordt aangepast.

Artikel 5.26 Vergunningvrije activiteit soorten vogelrichtlijn: bestrijding kokmeeuw en zilvermeeuw in specifieke gevallen

In artikel 5.26 zijn schadesoorten en vergunning-vrije activiteiten aangewezen in afwijking van het bepaalde in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het opnemen van vergunning-vrije activiteiten voor het bestrijden van vogels, hier specifiek het vangen en doden van de kokmeeuw en de zilvermeeuw, kan op grond van artikel 11.44, tweede lid, onder c, van de Besluit activiteiten leefomgeving voor vogels slechts betrekking hebben op belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren, of belangrijke schade aan flora of fauna.

In de praktijk moet het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid ook in het geding zijn, om aan schadebestrijding van vogels te kunnen doen. Zo veroorzaken bij vuilstort Ecopark De Wierde en kadaververwerkingsbedrijf Sonac, de kokmeeuw en de zilvermeeuw gevaar door schade aan vee en volksgezondheid, in verband met verspreiding van ziektekiemen en scherp afval. Dit artikel voorziet hier in.

Voor een effectieve bestrijding van deze schade moet de mogelijkheid bestaan voor het gebruik van het geweer op gronden, die normaliter in beginsel verboden zijn. Op grond van artikel 11.75, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving kan van de betreffende verboden vrijstelling worden verleend.

De kokmeeuw en de zilvermeeuw komen voor in de gehele provincie Fryslân. Wel is de dichtheid en de verspreiding afhankelijk van het landschapstype. De zilvermeeuw komt het meeste voor in het noordelijk deel van de provincie. De kokmeeuw en de zilvermeeuw komen in zodanige aantallen voor, zowel binnen Nederland als Fryslân, dat de staat van instandhouding als ´gunstig' geldt.

Artikel 5.27 Vergunningvrije activiteit andere soorten: onderzoek en onderwijs, amfibieën

In dit artikel is bepaald dat genoemde soorten kikkers beschermd zijn, maar dat is toegestaan om eitjes van deze kikkersoorten tijdelijk te vangen, te bekijken en om de metamorfose van amfibieën te aanschouwen. Het gaat in feite over het vangen van kikkerdril voor educatieve doeleinden. Het is van belang dat scholen de bijzondere metamorfose van dril naar kikker(visje) kunnen laten zien aan hun leerlingen. De bescherming van de natuur is gebaat met beleving van het wonder der natuur door kinderen.

Het is niet toegestaan volwassen dieren te houden. Zodra de jonge kikkertjes volledig ontwikkeld zijn (dus vier pootjes en geen staart meer), moeten ze worden teruggezet op de vangstplaats. De reden

dat ze op dezelfde locatie teruggezet moeten worden heeft te maken met het voorkomen van de verdere verspreiding van een virus dat bij amfibieën voor kan komen.

In de verordening Wet natuurbescherming 2017 stond de poelkikker ook als vergunning-vrije soort genoemd ten behoeve van onderzoek en onderwijs. Dit is echter een Habitatrichtlijnsoort en daarmee strikter beschermd dan de nationale, algemenere soorten en om die reden uit dit artikel geschrapt.

Artikel 5.28 Vergunningvrije activiteit andere soorten: verplaatsen van amfibieën en reptielen ter voorkoming van verkeerslachtoffers

Vele vrijwilligers spannen zich in om dieren te behoeden voor de gevaren van het wegverkeer, zoals paddenwerkgroepen. Tijdens de paddentrek steken deze dieren soms drukke verkeerswegen over. Vrijwilligers helpen de dieren een handje om veilig de overzijde te bereiken en vangen ze daartoe. Deze inspanningen ten bate van de natuur kan worden gefaciliteerd met dit artikel. Deze toepassing is beperkt geldig en ziet alleen op de beschermingshandeling. Na het vangen van de te verplaatsen dieren moeten deze weer op een voor hen veilige plek worden vrijgelaten, in de directe nabijheid van de vangplaats.

De bevoegdheid van provincies om deze andere soorten als vergunning-vrije gevallen aan te wijzen, is gebaseerd op artikel 11.56 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.29 Vergunningvrije gevallen andere soorten: ter voorkoming van overlast binnen de bebouwde kom

Op grond van artikel 11.42 en 11.44, derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving is het mogelijk om vogels die in de bebouwde kom overlast veroorzaken, te bestrijden, door in de omgevingsverordening soorten aan te wijzen.

Voor de bestrijding van overlast van vogels en diersoorten van Europees belang, is het zaak dat is voldaan aan de eisen die de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn stellen. Dat betekent dat sprake moet zijn van het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of de veiligheid van het luchtverkeer (bij vogels), of een andere dwingende reden van groot openbaar belang (bij strikt beschermde soorten). De veiligheid van het wegverkeer is in dit verband een reden van openbare veiligheid in de zin van de beide richtlijnen.

Voor andere (nationaal beschermde) diersoorten is op grond van artikel 11.57 en artikel 11.59, derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, overlastbestrijding door gemeenten in de bebouwde kom, op basis van nationaal beleid, een onvoorwaardelijk toegestaan belang.

Bij de toepassing van een vrijgestelde activiteit is het aan de gemeenten zelf om telkens te beargumenteren dat van een dergelijk belang in een concreet geval sprake is. Binnen de provincie Fryslân zal worden gekozen voor het voorschrijven van een soortenbeheerplan, als voorwaarde voor het gebruik kunnen maken van de vergunningvrije activiteit. Gedeputeerde staten zullen daarvoor nadere voorwaarden stellen.

Artikel 5.30 Vergunningvrije activiteit niet-beschermde soorten: gebruik van geweer en luchtdrukwapen

Op grond van dit artikel is het toegestaan om niet-beschermde soorten, ook wel plaagdieren of ongedierte genoemd, te beheren en te bestrijden. De diersoorten waar het artikel voor geldt zijn opgenomen in Bijlage 5.5. Het betreft diersoorten die niet zijn beschermd op grond van de

Omgevingswet en de uitvoeringsregelingen. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht. De dieren mogen dan ook alleen worden bestreden in geval van schade en overlast.

In specifieke gevallen, zoals weergegeven in Bijlage 5.5, kan het nodig zijn om, buiten de feitelijke jacht om, een geweer te gebruiken. Het gaat niet alleen om gevallen waarin buiten de jacht om, een geweer mag worden gebruikt, maar ook om verruimde mogelijkheden voor het gebruik van het geweer tijdens het gehele etmaal (dus ook na zonsondergang en zonsopkomst) en met gebruik van hulpmiddelen zoals weergegeven in de bijlage.

Tevens wordt in dit artikel het gebruik van een luchtdrukwapen bij bestrijding van niet-beschermde aangewezen diersoorten toegestaan. Een luchtdrukwapen is een selectiever middel dan bijvoorbeeld gif, omdat er minder risico bestaat andere dieren schade toe te brengen.

De middelen voor het vangen en doden staan in artikel 11.72 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gebruik van een luchtdrukwapen is niet opgenomen in de toegestane middelen en methoden voor het bestrijden van dieren. Een luchtdrukwapen mag op grond van de Wet wapens en munitie alleen op eigen erf worden gebruikt. In de verordening willen we onder voorwaarden het luchtdrukwapen wel toestaan voor bovenstaande dieren.

Artikel 5.31 Maatwerkregel soorten vogelrichtlijn: specifieke zorgplicht ter bescherming van weidevogels

Het bestaande artikel 5.20 om weidevogels te beschermen is uitgebreid met een verplichting om voor specifieke weidevogelgebieden die zijn aangegeven op een kaart in Bijlage 5.6 een inventarisatie naar weidevogels (nesten/eieren en kuikens) te laten uitvoeren, voordat werkzaamheden op het wei- of akkerbouwland mogen worden uitgevoerd. Het betreft hier de gebieden die zijn aangeduid als open weiland en open akker. Deze gebieden vallen onder de regeling voor Agrarische natuurbeheerpakketten waarvoor subsidies voor legselbeheer mogelijk zijn.

De reden voor het specifiek invullen van de zorgplicht voor deze Vogelrichtlijn-soorten komt voort uit de evaluaties van de Weidevogelnota (2014-2020). Hieruit blijkt dat nog geen sprake is van herstel, of dat de beleidsdoelen gehaald worden. Daarnaast is een van de doelen in de Omgevingsvisie de biodiversiteit te vergroten en daarbij in te zetten op de voor Fryslân belangrijke en kenmerkende soorten. Meerdere maatregelen lijken dan ook noodzakelijk om deze kenmerkende Friese vogelsoorten (Grutto, Kievit, e.a.) in Fryslân te behouden.

Een van de oorzaken van een verslechterende staat van instandhouding zijn landbouwkundige werkzaamheden die in de weilanden en akkerbouwgronden plaatsvinden, ten tijde van het broedseizoen van deze weidevogels en grondbroeders. Landbouwkundige werkzaamheden zoals maaien, (sleepslang-)bemesten, zaaien, frezen, schoffelen, eggen en landbouwkundige bewerkingen, maar ook beweiding door vee kunnen ervoor zorgen dat nesten beschadigd of vernield raken, waardoor eieren niet uit komen en er geen aanwas is van nieuwe dieren om de populatie op peil te houden.

Hoewel op basis van de Wet natuurbescherming en ook onder de Omgevingswet, het verboden is bij wet om opzettelijk nesten of eieren te vernielen, beschadigen, als ook het doden van vogels, is het in de praktijk lastig gebleken om een dergelijke overtreding vast te stellen en aan te tonen. Een provinciale toezichthouder moet er maar net bij zijn op het moment van overtreding. Bovendien kan diegene zich nog beroepen op het argument dat hij of zij niet op de hoogte was van de aanwezigheid van nest(en). En in sommige gevallen is het achteraf lastig aan te tonen dat er vogels hebben zitten broeden.

Met dit toegevoegde artikel willen we voorkomen dat nesten vernield worden, door vóór de start van de werkzaamheden een controle in het weiland, of op het perceel plaats te laten vinden. De controle ziet toe op de aanwezigheid van nesten, eieren of kuikens van weidevogels en grondbroeders, maar kan ook toezien op aanwezigheid van reekalven en hazen, omdat die ook getroffen kunnen worden door de werkzaamheden.

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om via een maatwerkregel specifieke zorgplichten op te leggen, onder andere voor inheemse vogels. Een meer ingevulde specifieke zorgplicht, maakt het mogelijk dat deze strafrechtelijk wordt gehandhaafd in onmiskenbare gevallen, of in gevallen waarin een opgelegd maatwerkvoorschrift niet wordt nageleefd. Overtreding van deze verboden is een economisch delict en kan leiden tot strafrechtelijke vervolging. De verboden worden ook bestuursrechtelijk gehandhaafd.

In de periode waarin dit artikel van toepassing is, vinden geen landbouwkundige bewerkingen en beweiding van vee plaats. Een initiatiefnemer dient eerst onderzoek in te stellen of er broedgevallen of nesten op het land aanwezig zijn. Hiervan moet een registratie worden bijgehouden, die ook bij de uitvoerder van de werkzaamheden bekend en in bezit moet zijn, voor eventuele controles door het bevoegd gezag.

Pas als er geen nesten van weidevogels of kuikens zijn, of als passende preventieve maatregelen zijn genomen, kan worden gestart met de werkzaamheden.

Periode
Dit artikel is van toepassing in de periode van 11 februari tot en met 31 juli. De periode is zo gekozen dat de kuikens de tijd hebben om echt vliegvlug te kunnen worden (met wat extra tijd voor fladderweken, want erg jonge kuikens kunnen nog niet snel wegvliegen). Daarbij begint het broedseizoen voor weidevogels steeds eerder ten gevolge van warmere winters.

Inventarisatie en ter zake kundige
De inventarisatie kan worden uitgevoerd door een lokale vogelwachter of nazorger van de Bond Friese VogelWachten (BFVW) of een andere ter zake kundige, zoals dat nu ook al gebeurt. Het document met paraaf dient op verzoek van de toezichthouder te kunnen worden getoond. De inventarisatie dient te worden uitgevoerd kort voor de werkzaamheden aanvangen.

Preventieve maatregelen
Indien uit de verplichte inventarisatie is gebleken dat nesten, eieren of kuikens van weidevogels of grondbroeders aanwezig zijn, dan mag de landbouwkundige bewerking of het beweiden met vee slechts doorgang vinden als de in 5.31, derde lid genoemde preventieve maatregelen zijn getroffen.

Het kortdurend verplaatsen van nesten is toegestaan op grond van artikel 5.19 van de verordening.

De vereisten in dit artikel sluiten aan bij de vereisten opgenomen in de beheerpakketten voor Legselbeheer in het kader van Agrarische Natuur- en Landschapsbeheer.

Van dit artikel kan worden afgeweken indien er voor de betreffende landbouwkundige werkzaamheden en situaties een toegespitste goedgekeurde gedragscode aanwezig is en de activiteit aantoonbaar volgens die gedragscode wordt uitgevoerd.

Artikel 5.32 Maatwerkvoorschrift soorten vogelrichtlijn specifieke zorgplicht jaarrond beschermde nesten van vogels

In algemene zin zijn de nesten van vogels beschermd op grond van artikel 11.38, eerste lid, onder b. van het Besluit activiteiten leefomgeving. Meestal gaat het dan om nesten die dat broedseizoen in gebruik zijn door de vogels. Veel vogels maken namelijk elk jaar een nieuw nest, of zijn in elk geval in staat om een nieuw nest te bouwen. Er zijn ook vogelsoorten die juist terugkeren op het oude nest en heel locatietrouw zijn. De RVO heeft hiervoor in 2009 een lijst met vogelsoorten opgesteld waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd. Hierin zijn de vogelsoorten in vijf categorieën onderverdeeld. Het is echter een landelijke lijst waardoor er soorten opstaan die niet of minder relevant zijn voor onze provincie. Daarbij is de lijst verouderd en de gunstige staat van instandhouding van soorten inmiddels gewijzigd. In opdracht van de provincie heeft SOVON een analyse uitgevoerd en een afgeleide lijst opgesteld die is toegesneden op de Friese situatie. De lijst is in Bijlage 5.7 opgenomen. Wij volgen hier het voorbeeld van de provincie Overijssel en Limburg die ook een “eigen” lijst hebben opgesteld.

Door de soorten die gedeputeerde staten beschouwt als jaarrond beschermd, op te nemen in een lijst, wordt inzichtelijk gemaakt welke nesten ook bescherming buiten het broedseizoen genieten. Zo is het voor een ieder duidelijk voor welke soorten een vergunningplicht geldt. Voor deze jaarrond beschermde nesten is het verbod van artikel 11.37, eerste lid, onder b., van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing en is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Nesten van andere soorten, dan die aangewezen op grond van artikel 5.32, eerste en tweede lid, zijn, met uitzondering van het gebruik tijdens de periode van voortplanting, niet beschermd.

Afdeling 5.7 Houtopstanden

Algemeen
Onder de Omgevingswet blijft het beschermingsregime, zoals dat gold onder de Wet natuurbescherming, gehandhaafd. Op grond van artikel 11.119 van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen provincies in hun omgevingsverordening maatwerkvoorschriften stellen over houtopstanden. In deze verordening zijn eisen en voorwaarden uitgewerkt voor de meldingsplicht en de bosbouwkundige wijze van herplant.

In artikel 4.3, eerste lid, van de Omgevingswet staat dat het vellen en beheren van houtopstanden een activiteit is. Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend (een griend is een vochtige akker waarop wilgenhout wordt verbouwd). Vellen betekent het rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben. Dit staat in Bijlage A van de Omgevingswet.

Een belangrijk onderdeel van het beheren van houtopstanden, is de herplantingsplicht na het vellen. Artikel 4.35 tweede lid, Omgevingswet bepaalt dat de rijksregels (Bal) er in ieder geval toe strekken dat na het vellen of het anders tenietgaan van een houtopstand, herbeplanting plaatsvindt op bosbouwkundig verantwoorde wijze. Tevens worden de regels over het vellen en beheren van houtopstanden gesteld met het oog op de instandhouding van het bosareaal, de natuurbescherming of het beschermen van landschappelijke waarden.

Dit is uitgewerkt in afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving: “Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen”.

Wat valt onder de definitie van een houtopstand?
In Bijlage A bij de Omgevingswet wordt verstaan onder een houtopstand: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. In het Besluit activiteiten leefomgeving wordt dit ingeperkt. Zo staat in artikel 11.111 wat in elk geval niet wordt verstaan onder het vellen van houtopstanden.

Zoals uit het Besluit activiteiten leefomgeving blijkt is afdeling 11.3.1 "Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen" niet van toepassing op houtopstanden welke een zelfstandige eenheid vormen die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan tien are, of bestaan uit een rijbeplanting die twintig of meer bomen bevat, gerekend over het totaal aantal rijen. Dit wil niet zeggen dat de te vellen houtopstand groter moet zijn dan tien are of bij rijbeplanting twintig bomen of meer. Een weg of een sloot onderbreekt de zelfstandige eenheid of rijbeplanting namelijk niet. En ook op een velling van één are, deel uitmakende van een houtopstand, groter dan tien are, is afdeling 11.3.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving, van toepassing. Eveneens is deze afdeling van toepassing op een velling van één boom, staand in een eenrijige beplanting, die meer dan twintig bomen omvat. Dit geldt ook op de velling van houtopstanden welke visueel aaneengesloten zijn en gezamenlijk een oppervlakte van tien are of meer heeft, of bestaan uit een rijbeplanting van twintig bomen of meer. Wat betreft laanbeplanting geldt dat laanbeplanting een rijbeplanting is, maar een rijbeplanting geen laanbeplanting hoeft te zijn (bijvoorbeeld houtsingels).

Met de opbrengst van houtige biomassaplantages kan worden voorzien in de stijgende vraag naar houtige biomassa voor duurzame energieopwekking. Omdat houtige biomassaplantages naar hun aard een tijdelijk karakter hebben zou de herbeplantingsplicht op voorhand een ongewenst belemmerend effect hebben op de oprichting van houtige biomassaplantages, omdat na de oogst opnieuw zou moeten worden geplant. Daarom heeft de wetgever er voor gekozen om een uitzondering voor de productie van houtige biomassa op te nemen. De verantwoordelijkheid voor het aantonen dat sprake is van houtige biomassa, waardoor de wet hier geen betrekking op heeft, ligt bij de melder.

Artikel 5.34 Maatwerkvoorschrift meldplicht vellen van een houtopstand

Op grond van artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder daarvan voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Provincies kunnen op grond van artikel 11.119 van het Besluit activiteiten leefomgeving maatwerkvoorschriften stellen over de melding. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op: a) de gegevens die bij de melding worden verstrekt, b) de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en c) de wijze waarop een melding wordt gedaan.

In artikel 5.34 zijn de eisen opgenomen waaraan een melding moet voldoen. De hierin opgenomen gegevens worden gevraagd zodat gedeputeerde staten aan de hand hiervan een goed beeld kunnen vormen over de te vellen houtopstand, de reden van de velling en de locatie van de te herplanten houtopstand. De locatie van de herbeplanting zal de melder, in overleg met de gemeente waar de houtopstand wordt geveld moeten bepalen. Bij het bepalen van de locatie dient, met in achtneming van het bepaalde in deze verordening, de volgende voorkeursvolgorde te worden gehanteerd: 1. herplant op locatie; 2. herplant aansluitend aan een boskern binnen de gemeente; 3. herplant aansluitend aan een boskern buiten de gemeente; 4. herplant aansluitend bij natuurnetwerk Nederland. Bij het bepalen van de locatie wordt rekening gehouden met het provinciaal beleid zoals geformuleerd in de Omgevingsvisie (structuurvisie 'Grutsk op 'e Romte') en het gemeentelijke beleid in omgevingsvisies en omgevingsplannen. Hierin zijn de landschappelijke en cultuurhistorische kenmerkende kwaliteiten van de verschillende landschapstypen beschreven, waaraan bij herplant zal moeten worden voldaan.

Daarnaast is in dit artikel de termijn waarbinnen de melding moet worden gedaan geregeld. Dat is tenminste zes weken, maar niet eerder dan één jaar, voorafgaand aan het vellen van de houtopstand. In artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving is een wachttijd van vier weken opgenomen. In de huidige praktijk (onder de Wet natuurbescherming) wordt een termijn van zes weken gehanteerd. Gebleken is in de afgelopen jaren dat zes weken al een krappe termijn is om de melding te kunnen behandelen. Op grond van artikel 11.119 van het Besluit activiteiten leefomgeving is het mogelijk om met een maatwerkvoorschrift deze termijn aan te passen. Dit betekent dat aangesloten wordt bij de huidige gehanteerde wachttermijn van zes weken.

Gedeputeerde staten kunnen op grond van artikel 5.34, vierde lid, van de verordening in geval van spoedeisende omstandigheden afwijken van de termijn van zes weken die op grond van artikel 5.31, eerste lid is bepaald. Ondanks het spoedeisende karakter moet wel een melding worden ingediend.

Spoedeisende omstandigheden zijn bijvoorbeeld omstandigheden die gelet op de verkeersveiligheid, de openbare veiligheid anderszins (denk aan een boom die op een gebouw dreigt terecht te komen) of de volksgezondheid (een schimmel in een boom die mogelijk effecten kan hebben op de volksgezondheid) een spoedige velling van een houtopstand noodzakelijk maken. Hierbij valt bijvoorbeeld ook te denken aan noodvellingen na storm of ijzel. Ook kan gedacht worden aan fytosanitaire maatregelen. Fytosanitair betekent ‘plantengezondheid’. Dit zijn dus maatregelen gericht op de gezondheid van de houtopstand. Insteek hierbij is dat de initiatiefnemers worden geacht planmatig beheer en vellingen uit te voeren. De uitzondering is niet bedoeld om zomaar niet goed ingeplande werkzaamheden, toch snel uit te kunnen voeren. In alle gevallen geldt dat door de melder tevens moet worden nagegaan of een omgevingsvergunning nodig is in het kader van andere wet- en regelgeving, zoals een Natura 2000-activiteit of een flora- en fauna-activiteit en op grond van gemeentelijke regelgeving.

Van spoedeisende omstandigheden kan ook sprake zijn wanneer de natuurlijke omstandigheden in de te vellen houtopstand zodanig zijn, dat mogelijkheden tot vellen zich slechts in specifieke omstandigheden voordoen, die niet vooraf te voorspellen zijn. Hierbij kan gedacht worden aan toegang tot zeer natte terreinen, waarbij slechts bij droogte of zware vorst een terrein te betreden is.

Artikel 5.35 Maatwerkvoorschrift vereisten herplantingsplicht

De achterliggende gedachte voor het opnemen van regels voor het behouden van houtsopstanden komt voort uit de Boswet (een voorloper van de Wnb) en heeft tot doel de instandhouding van het bosareaal in Nederland. De instandhouding van het bosareaal krijgt in de wet vorm door de verplichting tot herbeplanting van een houtopstand, die is geveld of anderszins is tenietgegaan. Hierbij moet de oppervlakte van een gevelde houtopstand op een bosbouwkundig verantwoorde wijze worden herplant. Op grond van artikel 11.119 van het Besluit activiteiten leefomgeving hebben provincies de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen over de bosbouwkundig verantwoorde wijze van herplant.

In artikel 5.35 is dit uitgewerkt. Hierbij is van belang dat de hoeveelheid bosareaal behouden blijft en dat de herplant op dusdanig verantwoorde wijze wordt uitgevoerd, dat sprake is van een duurzame instandhouding en ontwikkeling van de houtopstanden. Indien de houtopstanden op het perceel waarop de her te planten houtopstanden wordt herplant, niet voldoende aanslaan, dan blijft de herplantingsplicht rusten op de oorspronkelijke locatie waar de houtopstanden zijn geveld of teniet gegaan.

In artikel 5.35, eerste lid, onder b., is opgenomen dat herplant op bosbouwkundig verantwoorde wijze plaats moet vinden. Onderdeel hiervan is dat gebruik moet worden gemaakt van inheemse

soorten. In de Bijlage 5.8 is een lijst toegevoegd van inheemse soorten die in onze provincie als inheems worden beschouwd en hiermee onder de reikwijdte van het artikel vallen. Deze lijst is samengesteld in opdracht van de provincie door adviesbureau Tauw.

Voor gevallen waarin het niet wenselijk is dat gebruik wordt gemaakt van inheemse soorten, kan ontheffing worden aangevraagd. Dit kan bijvoorbeeld in gevallen waarbij vanuit landschappelijke of cultuurhistorische redenen (bijvoorbeeld bij landgoederen) gekozen werd voor uitheemse soorten. Maar ook kunnen bodemkundige en waterhuishoudkundige redenen bepalend zijn voor de keuze voor meer op houtproductie gerichte, niet-inheemse boomsoorten. Dit is geregeld in artikel 5.32, derde lid, van de verordening. Het is aan het oordeel van het bevoegd gezag of hiervan sprake is.

Het vierde lid betreft herplant binnen Natura 2000-gebieden. Hierin is aangegeven dat herplant binnen deze gebieden plaats moet vinden op een wijze en met soorten die de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van de gebieden niet aantasten.

Artikel 5.36 Maatwerkvoorschrift afwijken termijn herplantingsplicht

Op grond van artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving dient de locatie waar de houtopstand is geveld of anderszins teniet is gegaan, binnen drie jaar na velling op bosbouwkundig verantwoorde wijze te worden herplant. Op grond van artikel 11.119 van het Besluit activiteiten leefomgeving is het mogelijk om hiervoor maatwerkvoorschriften te stellen.

Gedeputeerde staten kan middels dit maatwerkartikel ontheffing verlenen van de in artikel 11.129 gestelde termijn. Ontheffing kan slechts worden verleend indien de aanvraag uiterlijk twee jaar na het vellen van de houtopstand is ingediend, middels een door gedeputeerde staten vastgestelde formulier en wordt voldaan aan de eisen zoals opgenomen onder b. tot en met e. van artikel 5.36.

Onder c. wordt gesproken over grootschalige projecten. Hierbij valt te denken aan grootschalige infrastructurele projecten of andere grootschalige bouwprojecten.

Onder d. wordt gesproken over bijzondere omstandigheden. Het is aan het bevoegd gezag te oordelen wanneer sprake is van een bijzondere omstandigheid.

Artikel 5.37 Maatwerkvoorschrift herplantingsplicht op andere grond

De regel is dat herbeplanting op hetzelfde perceel dient plaats te vinden; alleen in uitzonderingsgevallen kan hiervan worden afgeweken. Op grond van artikel 11.130 van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen gedeputeerde staten middels een maatwerkvoorschrift toestaan dat herbeplanting op andere grond plaatsvindt, indien de herbeplanting voldoet aan de bij provinciale verordening gestelde regels. In artikel 5.37 is hier invulling aan gegeven.

In het eerste lid zijn de eisen opgenomen waaraan herbeplanting op andere grond dan de grond waarop de houtopstand is geveld of anderszins teniet is gegaan, moet voldoen. Toegevoegd ten opzichte van de verordening Wet natuurbescherming 2017 is, dat de herbeplanting in ieder geval binnen de grenzen van de provincie Fryslân dient plaats te vinden, om er voor te zorgen dat het totale oppervlakte aan houtopstanden binnen onze provincie gelijk blijft. Wij volgen hierin het voorbeeld van andere provincies.

In het tweede lid is een bepaling opgenomen betreffende het vellen van houtopstanden op landbouwgronden buiten het natuurnetwerk Nederland.

Het derde lid ziet toe op het herplanten van eenrijige rijbeplanting als vlakbeplanting. Voor het bepalen van de juiste maat en schaal bij het zoeken naar herplantlocaties spelen landschappelijke en cultuurhistorische aspecten een rol. De door de provincie vastgestelde kernkwaliteiten per landschapstype zijn daarbij bepalend.

Het aanvragen van een toestemming tot het herplanten op andere grond kan alleen in de gevallen zoals in artikel 5.37 is omschreven.

Artikel 5.38 Beoordelingsregels toestemming herplantingsplicht andere grond

Zoals in de toelichting bij artikel 5.36 is beschreven kunnen gedeputeerde staten ontheffing verlenen van artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, ten behoeve van herbeplanting op andere grond. Dit betekent dat ontheffing kan worden verleend van de plicht tot herplant op dezelfde locatie als waar de houtopstand is geveld of anderszins teniet is gegaan. In artikel 5.37, eerste lid zijn de gronden opgenomen, op grond waarvan de ontheffing niet wordt verleend. Op dit moment ontbreekt een provinciedekkende overzichtskaart met landschapselementen of andere kleine houtopstanden met belangrijke landschappelijke waarden. Hierdoor zal door gedeputeerde staten ieder geval afzonderlijk moeten worden beoordeeld of dit het geval is, en of er ontheffing kan worden verleend. Hierbij zullen zowel de kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen zoals die in de structuurvisie ‘Grutsk op ‘e Romte’ zijn beschreven, als de door de gemeenten in hun omgevingsvisies en omgevingsplannen vastgelegde beleid, bepalend zijn voor de landschappelijke en of cultuurhistorische waardering van landschapselementen. Daarnaast wordt geen ontheffing verleend indien hierdoor de oppervlakte van een boskern afneemt, of hierdoor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren, of hierdoor een significant verstorend effect kan optreden.

Het tweede lid bevat een uitzondering: herbeplanting op andere grond is toegestaan indien de grond waarop de houtopstand zich bevond, nodig is ter uitvoering van een werk overeenkomstig een vastgesteld omgevingsplan. Hiervoor geldt een compensatieplicht. Om de hoogte van de compensatieplicht te bepalen wordt gebruik gemaakt van de op 31 augustus 1999 vastgestelde regeling ‘Bestemmingswijziging Bos en Boscompensatie’. Provinciale staten hebben eerder al besloten de vastgestelde regeling onder deze verordening voort te zetten.

Artikel 5.39 Uitzondering herplantingsplicht baggerdepots

In afwijking van de plicht tot herbeplanting zoals opgenomen in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt deze niet indien houtopstanden worden geveld op bij omgevingsplan aangeduide locaties, met de functie baggerdepot. Hiervoor geldt wel een meldplicht.

Artikel 5.40 Maatwerkvoorschrift meldplicht en herplantingsplicht voor terrein beherende organisaties

De minister van Economische Zaken heeft aan Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer ten tijde van de Boswet een ontheffing verleend. Op grond van deze ontheffingen mogen deze twee organisaties houtopstanden vellen, zonder een voorafgaande melding bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te doen en hebben zij de mogelijkheid op andere grond te herplanten. Verantwoording vindt achteraf plaats.

In de huidige ontheffingen is een jaarlijkse rapportageplicht aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland opgenomen. Beide ontheffingen blijven op basis van het overgangsrecht, artikel 9.9, zesde lid van de Wet natuurbescherming, van kracht. Aangezien de ontheffingen ongewijzigd overgaan blijft de jaarlijkse rapportageplicht bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Het door beide

organisaties blijven rapporteren aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is niet wenselijk, aangezien de bevoegdheden in het kader van de Boswet bij de provincies komen te liggen. In het overgangsrecht is echter niet opgenomen dat de jaarlijkse rapportage naar de provincie gezonden moet worden. De voorgestelde oplossing is om, als provincie, direct na inwerkingtreding van de wet de beide ontheffingen in te trekken. Vervolgens kan Staatsbosbeheer een nieuwe ontheffing aan vragen op basis van de verordening. Voor de ontheffing van Rijkswaterstaat geldt dat de bestaande ontheffing kan worden ingetrokken voor de provinciale gronden waarvoor gedeputeerde staten bevoegd zijn. De ontheffing blijft gelden ten aanzien van de Rijksgronden en voor de gronden in de andere provincies. Daarvoor heeft gedeputeerde staten namelijk geen bevoegdheid.

Provinciale staten hebben er voor gekozen om voor terrein beherende organisaties (Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en Natuurmonumenten) gebruik te maken van haar bevoegdheid tot verlening van ontheffing van de meldingsplicht en herplantingsplicht, omdat Staatsbosbeheer een rechtspersoon is die is belast met de uitvoering van een wettelijke taak en is aan te merken als een zelfstandig bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 5.40 is limitatief geschreven en dat betekent dat voor andere organisaties of instanties geen ontheffing kan worden verleend.

Artikel 5.41 Maatwerkvoorschrift afbakening kapverbod ter bescherming van natuur- of landschappelijke -waarden

Op grond van artikel 11.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving kan gedeputeerde staten een kapverbod middels een maatwerkvoorschrift opleggen, als dat nodig is voor de bescherming van bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden. In artikel 5.38 is aangegeven in welke gevallen gedeputeerde staten een kapverbod kan opleggen ter bescherming van deze bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden. Dit verbod kan telkens voor ten hoogste 5 jaren worden opgelegd.

Het vellen van een houtopstand heeft grote gevolgen voor de omgeving. Zowel voor de natuurwaarden, landschap als voor omwonenden. Tegelijkertijd betekent het opleggen van een kapverbod een grote inperking van het eigendomsrecht. Immers de rechthebbende kan niet vrijelijk beschikken over zijn eigendom. Wij constateren dat afgelopen decennia het aantal kapverboden nihil is geweest, maar tevens dat dat in sommige gevallen grote maatschappelijke onrust is geweest over het vellen van houtopstanden. Wij willen daarom inzichtelijk maken onder welke omstandigheden in ieder geval een kapverbod overwogen zal worden namelijk:

a. de velling vindt plaats in het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot en met 15 juli, maar kan afhankelijk van de weersomstandigheden eerder beginnen, dan wel later eindigen. Van belang is of een broedgeval aan de orde is, ongeacht de periode.
   Er mag alleen worden gekapt als er door een ecologische terzake kundige is aangetoond dat er geen vogels zitten te broeden. Daarnaast dient de ecologische deskundige in dezelfde controle na te gaan of geen andere beschermde diersoorten aanwezig zijn, zoals vleermuizen.
   Niet alleen beschermen we op deze manier broedende vogels, maar ook vleermuizen die veelal in dezelfde periode actief zijn of aanwezig zijn. Door een richtlijn voor de broedperiode aan te houden, geven we toch handvatten. Met hierin een nuance, omdat door de huidige klimatologische verschuivingen broedgevallen eerder of later voor kunnen komen.
b. e velling betreft een bijzonder grote, aaneengesloten oppervlakte. Hierbij wordt een richtlijn gehanteerd van vijf hectare. Dat wil overigens niet zeggen dat onder deze

grens geen kapverbod opgelegd kan worden, als omstandigheden daartoe aanleiding geven.

c. de velling betreft zeer oude, maar wel vitale bomen. Een harde leeftijdsgrens is hierbij niet te geven; per soort varieert dit. Een populier kan bij 80 jaar al oud zijn, maar bij een inlandse eik kan die leeftijd veel hoger liggen.
d. de houtopstand heeft een belangrijke natuurlijke of landschappelijke waarde. Dit kan ook cultuurhistorische betekenis zijn, maar omdat het Bal het opleggen van een kapverbod alleen mogelijk maakt om redenen die beperkt zijn tot “de bescherming van natuur- of landschapswaarden”, zal de cultuurhistorische betekenis in het licht moeten staan van de bescherming van landschap of natuur.
e. in de Natura 2000-gebieden instandhoudingsdoelstellingen negatieve effecten zullen ondervinden. Normaal gesproken zal een kapverbod niet nodig zijn, omdat een aanvraag voor een vergunning in het kader van gebiedsbescherming geweigerd zal worden. Echter als deze niet aangevraagd is, dient de velling wel via een kapverbod voorkomen te worden.
f. de velling van de houtopstand heeft onevenredige negatieve effecten op populaties van beschermde soorten, of op het voorkomen van bijzondere vegetatietypen. Ook andere soorten en vegetatietypen die buiten de Natura 2000-gebieden of – doelen vallen, zijn soms zo bijzonder dat ze beschermd dienen te worden.
g. er is sprake van een oude bijzondere bosgroeiplaats, met specifiek daarbij behorende bodemopbouw of vegetatiekenmerken. Het vellen van de houtopstand kan hier negatieve gevolgen voor hebben. Oude bijzondere groeiplaatsen van bos zijn zeldzaam en niet zonder meer opnieuw te ontwikkelen.
h. indien er sprake is van een velling die niet toelaatbaar is op grond van andere artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving en daarom heeft geleid tot een weigering van de aanvraag om ontheffing of vergunning. Indien er een ontheffing in het kader van soortenbescherming of een vergunning voor gebiedsbescherming is geweigerd, maar wel een kapmelding is gedaan, kan het verstandig zijn om toch op die kapmelding te reageren met een kapverbod. Dit om te voorkomen dat een onduidelijke situatie ontstaat.
i. velling heeft om andere redenen dan geschetst onder a tot en met g een onevenredige impact op belangrijke landschaps- of natuurwaarden. De artikelen a tot en met g zijn niet uitputtend bedoeld. Gezien de grote variatie in houtopstanden is dat ook niet mogelijk. Er zijn altijd gevallen mogelijk waar een kapverbod toch noodzakelijk is, om natuur of landschappelijke waarden te beschermen.

Benadrukt wordt dat het kapverbod geen instrument is om uitvoering van andere omgevingsbesluiten, zoals wijzigingen van omgevingsplannen te beïnvloeden. In principe leggen wij een kapverbod op voor een periode van vijf jaar, zoals artikel 11.128, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving dit mogelijk maakt. Soms kan het nodig zijn om nader onderzoek te doen naar de daadwerkelijke gevolgen voor natuur- en landschapswaarden, door het vellen van een houtsopstand. In die gevallen kan een kortlopend kapverbod worden opgelegd, om lopende dit onderzoek, onomkeerbare gevolgen te voorkomen.

Afdeling 5.8 Beheersing distel en Jakobskruiskruid

Artikel 5.42 vervangt in zijn geheel de voormalige Distelverordening en de Jakobskruiskruidverordening, die zowel wat betreft taalgebruik als op beleidsinhoudelijke gronden nodig aan herziening toe waren. De Distelverordening bijvoorbeeld stamt zelfs uit 1951.

De verplichting tot bestrijding van de Kale jonker en de Speerdistel zijn opgeheven. Beide soorten veroorzaken tegenwoordig nauwelijks problemen voor de landbouw.

Sinds de jaren vijftig is veel veranderd ten aanzien van landgebruik en soortverspreiding. Zo was de kale jonker een algemene en wijdverspreide plantensoort van de natte graslanden. Door gewijzigde waterhuishouding en aangepast graslandbeheer komt de soort tegenwoordig eigenlijk alleen nog maar voor in natuurreservaten. Hoogproductieve graslanden worden door de soort gemeden.

Dit geld ook voor de speerdistel. Deze soort kan alleen kiemen in open grond en wordt zodoende alleen maar aangetroffen in open (verstoorde) grond in graslanden en omgewerkte bermen. Van massale vestiging is veelal geen sprake. Doordat de soort open grond nodig heeft voor zaadkieming, zijn meerjarige standplaatsen in een dichte grasmat vaak onbestendig. Je vindt er vaak geen nieuwe generatie speerdistels meer doordat kiemmogelijkheden in gesloten graslandvegetaties ontbreken.

De akkerdistel is een meerjarige plant die zich kan vermenigvuldigen via kruipende wortelstokken die in de grond overwinteren en daardoor, na kieming, snel grotere oppervlakten innemen. De plant kan zich moeilijk vestigen in gesloten graslandvegetaties en kiemt vooral op opengewerkte, losse en door zon beschenen gronden. Op huidige intensief beheerde graslanden krijgt akkerdistel tegenwoordig weinig kans. Wel op omgewerkte akkers, maar daar is de akkerdistel niet moeilijker te bestrijden dan andere onkruiden met kruipende wortelstokken, zoals heermoes en klein hoefblad.

Ecologie en biodiversiteit
Zowel Jakobs kruiskruid als distels zijn inheemse plantensoorten die van grote waarde en betekenis zijn voor de ecologie en biodiversiteit. Beide plantensoorten zijn een belangrijke bron van nectar en stuifmeel voor veel soorten bijen, (zweef)vliegen en dagvlinders. Naast voedselbron hebben beide planten ook een functie in de voorplantingscyclus van insectensoorten. Sommige soorten zijn zelfs geheel aangewezen op deze planten. Zo leven de Sint-jakobsvlinder (Tyria jacobaeae) en de Jakobskruiskruid-aarvlo (Longitarsus jacobaeae) alleen maar van Jakobskruiskruid. Als de plant verdwijnt zullen beide soorten dus ook verdwijnen.

Jakobskruiskruid
Verhalen in de pers en media over Jakobs kruiskruid worden nog al eens overtrokken of aangedikt. Feit is dat Jakobs kruiskruid -net als alle andere in Nederland voorkomende kruiskruiden- de gifstof '*pyrrolizidine alkaloïden'* bevat. In grote hoeveelheden kan deze stof schadelijk zijn voor landbouwhuisdieren zoals paarden en koeien. Het is echter onjuist dat koeien en paarden al sterven na het eten van één hap van deze plant. Ook over het aantal slachtoffers dat sterft aan Jakobs kruiskruid bestaan veel speculaties. Vaak wordt de combinatie van het ziektebeeld leverfalen en het aantreffen van kruiskruid – of andere geelbloeiende planten- in de wei of in het hooi aangehaald als bewijs voor Jakobskruiskruid-vergiftiging, maar dit bewijs is wel erg indirect. Kruiskruidvergiftiging kan namelijk alleen worden vastgesteld op basis van sectie of punctie, in combinatie met voerresten waarin zich Jakobs kruiskruid bevindt.

Jakobskruiskruid is inheems in Europa en westelijk Azië. De plant groeit van nature in open (verstoorde) vegetaties op zandgronden. Met name de weg- en waterbouw en natuurontwikkelingsprojecten hebben ervoor gezorgd dat de plant sinds de jaren 1970 sterk is

toegenomen. Op huidige intensief beheerde graslanden krijgt Jakobs kruiskruid weinig kans. Wel op extensieve graslanden en paardenweiden, maar daar is Jakobs kruiskruid met de nodige inspanning redelijk goed te bestrijden. Met name in ecologisch opzicht heeft de plant veel waarde en betekenis voor de biodiversiteit. Ruim 150 verschillende insectensoorten maken gebruik van de plant.

Artikel 5.42 Verwijderingsplicht akkerdistel en Jakobs kruiskruid

Doel van deze bepaling is om een juiste balans te vinden tussen het belang van de landbouw enerzijds en het belang van natuur en biodiversiteit anderzijds. Uiteraard zijn de beschermende bepalingen uit de Omgevingswet ten aanzien van (broedende vogels) onverkort van toepassing. In geval verwijdering zou leiden tot verstoring van broedende vogels, is dat derhalve op grond van de soortenbeschermingsbepalingen in de Omgevingswet niet toegestaan.

De regeling heeft betrekking op het verwijderen van de soorten van landbouwgronden. Hieronder worden gronden met een agrarische bestemming verstaan.

Afdeling 5.9 Vergunningvrije Natura 2000-activiteit

Op dit moment is er geen aanleiding om, aanvullend op de regels over Natura 2000-activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving, regels te stellen over Natura 2000-activiteiten in deze omgevingsverordening.

HOOFDSTUK 6 Duurzame Energie

PM

HOOFDSTUK 7 Infrastructuur

Afdeling 7.1 Algemene bepalingen

Deze afdeling bevat algemene bepalingen die van toepassing zijn op de bij de provincie in beheer zijnde wegen, vaarwegen en meren en de daarbij horende kunstwerken zoals bruggen, tunnels en aquaducten.

Artikel 7.1 Normadressaat

Het normadressaat in dit hoofdstuk geldt voor een ieder die de activiteit of activiteiten verricht. Naast deze algemene bepaling kennen de afdelingen Wegen en Vaarwegen ook specifieke zorgplichten. Het normadressaat is ook gericht aan de vergunninghouder. De vergunninghouder is meestal de eigenaar of opdrachtgever die verantwoordelijk is voor het verrichten van de desbetreffende activiteit of activiteiten. De vergunninghouder draagt er zorg voor dat de voorschriften door zijn werknemers of contractanten worden nageleefd.

Artikel 7.3 Intrekking, weigeren of wijziging omgevingvergunning beperkingengebied-activiteiten provinciale wegen en provinciale vaarwegen

Dit artikel bepaalt in welke gevallen gedeputeerde staten een omgevingsvergunning kunnen intrekken, weigeren of wijzigen. Bij het eerste lid, onder c wordt het aanmerkelijk wijzigen van omstandigheden als grond genoemd voor het intrekken of wijzigen van een omgevingsvergunning. Voorbeeld van een dergelijke omstandigheid is het opwaarderen van een weg of vaarweg naar een hogere klasse. Dit kan tot gevolg hebben dat bepaalde activiteiten niet meer toelaatbaar zijn. Ook kunnen de omstandigheden wijzigen bij de vergunninghouder, bijvoorbeeld bij een zodanige toename van het gebruik van een uitrit, dat dit vanuit verkeersveiligheid niet meer acceptabel is.

In artikel 7.3, onder d, is een termijn van één jaar genoemd. De Wabo kent ook een termijn van drie jaar. In verband met het streven naar vereenvoudiging van het omgevingsrecht voor alle omgevingsvergunningplichtige activiteiten is nu gekozen voor een uniforme regeling, die inhoudt dat na één jaar de bevoegdheid ontstaat om bij niet gebruikmaking van de vergunning tot intrekking over te gaan, of na verloop van een in de omgevingsvergunning bepaalde langere termijn.

Bij de inhoudelijke regels voor wegen en vaarwegen zijn intrekkings-, weigerings- of wijzigingsgronden opgenomen voor omgevingsvergunningen in relatie tot specifieke verbodsbepalingen.

Afdeling 7.2 Wegen

Paragraaf 7.2.1 Algemeen

Artikel 7.4. Toepassingsbereik beperkingengebied provinciale wegen en beperkingengebied beheerzone provinciale wegen

Dit artikel geeft het toepassingsbereik van afdeling 7.2 Wegen aan. Deze afdeling is van toepassing op aangewezen beperkingengebieden voor provinciale wegen en beheerzones provinciale wegen. De provincie is als beheerder juridisch gezien aansprakelijk en heeft daarmee een direct “provinciaal belang” om te bepalen wat wel en niet toelaatbaar is op en direct rond deze wegen.

Aansluitend op (langs) het beperkingengebied provinciale wegen is het beperkingengebied beheerzone provinciale wegen aangewezen. De provincie is hier geen wegbeheerder. Deze beheerzones zijn echter wel aangewezen, omdat activiteiten in deze zones van invloed kunnen zijn op de belangen die met dit hoofdstuk worden beoogd te beschermen. Ten eerste kunnen activiteiten in de omgeving van de weg van invloed zijn op een doelmatig en veilig gebruik daarvan. Ten tweede is het van belang om bij kruispunten of andere uitwisselpunten de zichtlijnen te borgen. Ten derde is de zone van belang om met name bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor bebouwing, een toekomstige verruiming of wijziging van de weg te borgen.

Onder beperkingengebied wordt onder de Omgevingswet verstaan het bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar, vanwege de aanwezigheid van een werk of object, regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object. Deze activiteiten noemen we de beperkingengebied-activiteiten. De beperkingengebied-activiteiten zijn gekoppeld aan een omgevingsvergunning-, meld- of zorgplicht. De functie, de inrichting en het gebruik van wegen beïnvloeden de mate waarin een beperkingengebied-activiteit al dan niet toelaatbaar wordt geacht.

Er zijn beperkingengebied-activiteiten met betrekking tot een weg aangewezen, voor het uitvoeren van werken, het plaatsen van stoffen of voorwerpen, het innemen van een standplaats, het realiseren van weggebonden voorzieningen, of het houden van evenementen. Andere werkzaamheden in het beperkingengebied kunnen bijvoorbeeld inhouden het beheer van langs de weg liggende sloten, bomen, struiken en ander groen.

Deze verordening bevat geen regels voor het plaatsen van gedenktekens of bermmonumenten. Eventuele initiatiefnemers kunnen hiervoor contact opnemen met de provinciale wegbeheerder.

Tot de beperkingengebied-activiteiten behoort, gelet op in artikel 1.4 van de Omgevingswet, niet het gebruik van de weg door het wegverkeer. Eventuele nadelige gevolgen daarvan voor de weg, zijn geregeld in andere wetgeving, met name de Wegenverkeerswet en bijbehorende regelingen.

Tweede lid
Activiteiten die door of in opdracht van gedeputeerde staten plaatsvinden, vallen niet onder het toepassingsbereik van deze afdeling. Deze activiteiten betreffen met name het beheren, onderhouden of het uitvoeren van kleinschalige reconstructies aan de weg.
Dit laat onverlet dat gedeputeerde staten voor bepaalde activiteiten wel een vergunning of andere vormen van toestemming nodig heeft, meestal van een andere overheid, afhankelijk van de regels in bijvoorbeeld het betreffende omgevingsplan. Het gaat dan vooral om activiteiten gericht op nieuwe aanleg, of grootschalige reconstructies aan de weg. Daarmee wordt rechtsbescherming geboden aan derden.

Artikel 7.5 Oogmerken

Dit artikel beschrijft de doelen en belangen van de afdeling Wegen. Aan de omgevingsvergunning kunnen ter bescherming van de belangen in het eerste en tweede lid van dit artikel voorschriften worden verbonden. Ook kan de omgevingsvergunning worden geweigerd, gewijzigd of ingetrokken.

Eerste lid
In het eerste lid zijn de klassieke verkeersbelangen weergegeven, zoals het borgen van een veilig en doelmatig gebruik van de weg, als bedoeld in de Wegenverkeerswet. Het artikel ziet ook op de staat van de weg, of verruiming of wijziging daarvan. Bij de beoordeling van de aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt getoetst of de activiteit verenigbaar is met de klassieke verkeersbelangen.

Tweede lid
Het tweede lid bevat bepalingen over andere provinciale belangen die binnen het beperkingengebied een rol kunnen spelen. Het betreft provinciale belangen zoals de bescherming van landschap, natuur, cultuurhistorie en archeologie. Bijvoorbeeld: in verband met archeologische waarden zijn bepaalde werken in de bermen niet toelaatbaar; in verband met ecologische waarden wordt een vergunning voor een kabel of leiding gewijzigd ten behoeve van de realisatie van een faunapassage. Voor wat betreft de provinciale wegen is er bovendien een grote verwevenheid met de landschappelijke inpassing, zoals neergelegd in de vigerende Nota Integraal Wegontwerp.

Artikel 7.6 Specifieke zorgplicht

De specifieke zorgplicht geldt als aanvulling op de algemene zorgplicht zoals die is neergelegd in de artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet.

In artikel 1.6 Ow is bepaald dat een ieder voldoende zorg draagt voor de fysieke leefomgeving. In artikel 1.7 is deze zorgplicht nader ingevuld voor activiteiten met (mogelijk) nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving en is bepaald dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, verplicht is:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

De specifieke zorgplicht is van toepassing op alle activiteiten met betrekking tot het beperkingengebied provinciale wegen en het beperkingengebied beheerzone provinciale wegen. Hieronder vallen dus zowel activiteiten die omgevingsvergunning-plichtig zijn, als activiteiten die alleen onder algemene regels vallen. De specifieke zorgplicht heeft betrekking op de in artikel 7.5 genoemde belangen en bevat gedragsnormen voor de gebruikers van de provinciale weg.

Paragraaf 7.7.2 Geometrische begrenzing provinciale wegen

In deze paragraaf is de geometrische begrenzing aangegeven van de bij de provinciale wegen behorende beperkingengebieden.

Artikel 7.8 Aanwijzing en geometrische begrenzing beperkingengebied provinciale wegen en beperkingengebied beheerzone provinciale wegen

Eerste lid
Het beperkingengebied provinciale wegen is geografisch begrensd op de feitelijke beheergrens van de provinciale weg. Deze ligt meestal in het hart van een sloot.

Tweede lid
Dit lid bevat een vangnet voor het geval er een geografische begrenzing ontbreekt. Dit kan zich voordoen bij nieuwe aanleg of reconstructie van een weg, die administratief nog niet is verwerkt. In dat geval wordt tot dit informatieobject gerekend de weg en alles wat daar bij hoort, alsmede de aanliggende, bij de provincie in beheer zijnde carpoolterreinen, rustplaatsen en dergelijke.

Derde lid
Op de wegen waren op basis van de Wegenverordening provincie Fryslân variabele beheerzones van toepassing, afhankelijk van de functie van de weg. Binnen de systematiek van de Omgevingswet is er

voor gekozen om met betrekking tot het beperkingengebied voor provinciale wegen eenduidige beheerzones op te nemen. Het informatie-object beheerzone provinciale wegen, is het gebied aan weerskanten van de weg en betreft een zone van tien meter breed, gemeten vanaf de grens van het informatieobject “provinciale wegen”.

Paragraaf 7.3 Inhoudelijke regels voor beperkingengebied-activiteiten rond provinciale wegen

Deze paragraaf bevat de activiteiten waarvoor een verbod geldt en de daarop van toepassing zijnde vergunnings- of meldplicht. Aan de vergunning of melding kunnen voorschriften worden verbonden. Een vergunning kan worden geweigerd, ingetrokken of gewijzigd ter bescherming van de in artikel 7.5 genoemde belangen.

Artikel 7.9 Omgevingsvergunningplicht voor werken in, op of langs provinciale wegen

Dit artikel bevat een verbodsbepaling voor de uitvoering van werken in, op, of langs provinciale wegen, zonder een omgevingsvergunning. Het gaat hier om veelsoortige verschillende activiteiten.

De vigerende Nota beheerbeleid voor provinciale wegen bevat beleidsregels voor sommige activiteiten. Daarnaast kan een verkeerskundige of landschappelijke toetsing nodig zijn aan de ontwerp-principes en criteria in de vigerende Nota Integraal wegontwerp.

Eerste lid, onder a, b en c
Onder a, b en c zijn activiteiten genoemd die vaak een relatie hebben met een ander algemeen belang, zoals water- of natuurbeheer. Het provinciaal wegenbeheer heeft hier raakvlakken mee. Zo dient voor het weglichaam de afwatering gewaarborgd te zijn, terwijl het Wetterskip een taak heeft in het beheren van het oppervlaktewater. De hiervoor noodzakelijke infrastructuur kan deel uit maken van het weglichaam.

Ook raken ecologische belangen soms aan de wegenbelangen. Denk bijvoorbeeld aan fauna-werende afrasteringen in bermen. Als de activiteiten voortkomen uit eigen provinciale programma’s voor wegen of natuur, berust het eigendom en onderhoud van het werk doorgaans bij de provincie.

Onder b vallen bouwwerken ten behoeve van gemeentelijke wegen en paden, werken van het waterschap, telecombedrijven of natuurorganisaties. Een aanvraag kan bijvoorbeeld betrekking hebben op een zendmast voor telecommunicatie of een fietstunnel in de provinciale weg voor een onderliggend fietspadennetwerk.

Een vergunningaanvraag wordt getoetst aan de functie van de provinciale weg en de daarbij horende inrichtingseisen. Hiervoor en voor de landschappelijke inpassing, wordt getoetst aan de vigerende Nota Integraal Wegontwerp en aanvullend, de landelijke CROW-richtlijnen.

Er kunnen aan de omgevingsvergunning voorschriften worden verbonden over het tijdstip en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden.

Wegaansluitingen
Incidenteel komt het voor dat een andere wegbeheerder medewerking vraagt voor een nieuwe aansluiting van een openbaar toegankelijke weg of pad, op de provinciale weg. In de praktijk worden hiervoor met de betreffende wegbeheerder overeenkomsten gesloten, waarin de voorwaarden en de afspraken over eigendom, beheer en onderhoud worden geregeld. Een vergunning is voor nieuwe wegaansluitingen niet het meest doelmatige instrument. Deze activiteit valt niet onder deze verordening.

Eerste lid, onder d
Dit onderdeel ziet op het plaatsen van borden en andere aanduidingen. Doorgaans zal een vergunning worden verleend voor aanduidingen die relevant zijn voor de weggebruiker als passant, zoals tankstations of wegrestaurants. Aanduidingen van voorzieningen kunnen ook bijdragen aan een duurzaam veilig gebruik van wegen en het voorkomen van hinder op minder geschikte routes. Voor toeristische bewegwijzering kunnen aanvragen worden ingediend voor objectbewegwijzering. De vigerende Nota Beheerbeleid voor provinciale wegen bevat hiervoor beleidsregels.

Eerste lid, onder e
Sommige aanvragen hebben betrekking op het plaatsen van beeldende kunst in wegbermen, of op rotondes, of het aanbrengen van graffiti in bijvoorbeeld een fietstunnel. Bij de beoordeling van een aanvraag wordt gelet op de verkeersveiligheid. Ook wordt beoordeeld of het te gebruiken materiaal geen verkeersafleidende werking heeft. In de Nota integraal wegontwerp wordt daarnaast een relatie gelegd met de landschappelijke inpasbaarheid. Het derde lid bevat een aantal weigeringsgronden voor deze activiteit. Voor aanvragen worden procesvereisten toegepast uit de 'Werkwijze kunst in de openbare ruimte'.

Tweede lid
Het tweede lid bevat specifieke weigeringsgronden voor de activiteiten in artikel 7.9, eerste lid onder d. Zo kunnen vergunningaanvragen voor commerciële aanduidingen worden geweigerd. Dit zijn aanduidingen voor bedrijven die niet direct relevant zijn voor de weggebruiker. Langs de meestal drukkere provinciale wegen is terughoudendheid op zijn plaats ten aanzien van het plaatsen van borden en dergelijke. Naast de afleidende werking voor de weggebruiker, kan dit ook negatieve invloed hebben op de landschapsbeleving vanaf de weg. Een omgevingsvergunning kan worden verleend als een verwijzing nodig is vanuit een verkeersveiligheids- of leefbaarheidsbelang, doordat het verkeer bijvoorbeeld anders een ongewenste route gebruikt naar het betreffende bedrijf of de voorziening.

Een omgevingsvergunning kan ook worden geweigerd als er al een maximum aantal verwijzingen zijn geplaatst. De hoeveelheid informatie die een weggebruiker tot zich kan nemen is namelijk beperkt en varieert met de rijsnelheid.

Het toetsingskader wordt gevormd door nota Beheerbeleid voor provinciale wegen.

Derde lid
Het derde lid bevat specifieke weigeringsgronden voor de activiteiten genoemd in het eerste lid, onder e. Kunstuitingen in de vorm van sculpturen en dergelijke kunnen worden geweigerd binnen de obstakelvrije zone van wegen, zoals opgenomen in de vigerende Nota Integraal wegontwerp: 100km/u: 8 meter; 80 km/u: 4,5 meter; 60 km/u: 2 meter. Deze zone is gericht op het beschermen van weggebruikers die van de weg afraken. Een eventuele weigering heeft meestal betrekking op zogenaamde bots-onvriendelijke objecten.

In het algemeen kan de verkeersonveiligheid een weigeringsgrond zijn, bijvoorbeeld doordat het object afleidend of hinderlijk is voor de weggebruiker. De beoogde locatie voor de kunstuiting is ook relevant: bijvoorbeeld een druk uitwisselpunt voor het verkeer.

Op aanvragen voor kunstuitingen is het proces van toepassing zoals neergelegd in de 'Werkwijze kunst in de openbare ruimte'. Eén van de uitgangspunten hierin is dat de kunstuiting nadrukkelijk zal bijdragen aan de landschappelijke beleving van het gebied: "het inspelen op de historie, de bijzondere kenmerken en de maatschappelijke betekenis van de plek (ook wel aangeduid met *genius loci*) is daarbij van belang." De toetsing aan dit uitgangspunt kan een weigeringsgrond vormen.

Daarnaast kan op grond van deze werkwijze een adviesvraag aan Keunstwurk of diens rechtsopvolger, onderdeel zijn van de beoordeling. Keunstwurk is een organisatie die de deskundigheid in huis heeft om een oordeel te geven over een kunstobject, ook in relatie tot de gewenste locatie van het object. Een negatief advies van Keunstwurk kan eveneens grond zijn om de omgevingsvergunning te weigeren.

Artikel 7.10 Omgevingsvergunningplicht voor kabels en leidingen

Een aanvraag voor een vergunning voor kabels en leidingen wordt beoordeeld aan de hand van de vigerende Beleidsregel kabels en leidingen. In deze beleidsregel is beschreven hoe de in artikel 7.5 genoemde belangen worden afgewogen en beschermd. Doorgaans zal voor kabels en leidingen met een openbare functie een vergunning worden verleend.

Tweede lid
In het tweede lid zijn specifieke wijzigings- en intrekkingsgronden genoemd. Meestal zijn deze aan de orde bij de uitvoering van infraprojecten van de provincie (en soms van derden), bijvoorbeeld een gemeente die een fietstunnel wil aanleggen onder de provinciale weg door. Voor werken met grondroering, het aanpassen van verhardingen etc., is het meestal nodig dat kabels en leidingen moeten worden verlegd. Soms kunnen ze tijdens de werkzaamheden niet blijven liggen en zijn er tijdelijk maatregelen nodig. Een enkele keer kan een kabel of leiding niet terug worden geplaatst in de provinciale weg en zal de vergunning moeten worden ingetrokken.

De vigerende beleidsregel Nadeelcompensatie kabels en leidingen bevat de berekeningsmethode voor de nadeelcompensatie van verleggingskosten en de hierbij horende procedurevereisten. Intrekking van een vergunning kan ook een handhavingsmiddel zijn als een vergunninghouder niet overgaat tot het nemen van maatregelen op verzoek van de provincie bij een infrastructureel project.

Derde lid
Een weigeringsgrond voor een vergunning kan aan de orde zijn als de aanleg van een kabel of leiding een groot risico vormt voor de weg en het gebruik daarvan. Een locatie die samenvalt met een kunstwerk met folieconstructies wordt als zodanig aangemerkt. Folieconstructies vinden toepassing bij ondergrondse werken, zoals tunnels en aquaducten. Werken nabij deze constructies kunnen een groot risico vormen, met kans op schade van grote omvang, zowel voor het kunstwerk, als voor het gebruik daarvan door het verkeer.

Naast folieconstructies worden kabels en leidingen bij voorkeur ook niet onder de verharding toegestaan. In de Beleidsregel kabels en leidingen is dit nader uitgewerkt.

Artikel 7.11 Omgevingsvergunningplicht voor uitritten op provinciale wegen

Dit artikel heeft betrekking op aanvragen voor de aanleg van, of het wijzigen of intensiever gebruiken van een uitrit. De functie, inrichting en het gebruik van een weg zijn relevant voor de beoordeling van de aanvraag. Op erftoegangswegen en in bebouwde kommen zullen uitritten doorgaans toelaatbaar zijn.

Het wijzigen van het gebruik van de inrit kan het gevolg zijn van ruimtelijke ontwikkelingen die zorgen voor een toename van verkeer. Dit kan zich onder meer voordoen bij functiewijziging van bijvoorbeeld wonen naar bedrijf, of uitbreiding van functies op het betreffende perceel.

Voor de beoordeling van een aanvraag zijn beleidsregels neergelegd in de vigerende Nota beheerbeleid voor provinciale wegen.

Tweede lid
Het tweede lid bevat specifieke weigeringsgronden voor wegen met een stroom- en gebiedsontsluitings-functie, zoals opgenomen in de bijlage Functioneel wegennetwerk van het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (onder de Omgevingswet wordt dit een Regionaal Mobiliteitsprogramma). Hier staat de verkeersfunctie voorop en zijn nieuwe uitritten doorgaans ongewenst. De mate van onveiligheid wordt onder meer beïnvloed door het gebruik en de inrichting van de weg. De provinciale wegen met een gebiedsontsluitingsfunctie kenmerken zich door een grote verscheidenheid in gebruik, maar ook in inrichting. De Nota Beheerbeleid voor provinciale wegen bevat beleidsregels over de beoordeling van deze aspecten.

Bijna alle provinciale wegen met een stroomfunctie en een enkele met een gebiedsontsluitingsfunctie, zijn op grond van de Wegenverkeerswet aangewezen als autoweg. Langs autowegen zijn uitritten niet toegestaan.

Derde lid
In het derde lid is een specifieke wijzigings- en intrekkingsgrond genoemd, die zich kan voordoen als een weg wordt gereconstrueerd of wordt opgewaardeerd naar een hoger functieniveau. Dit kan met zich meebrengen dat uitritten niet langer toelaatbaar zijn vanuit verkeersveiligheidsoverwegingen, of doordat de weg aangewezen wordt als autoweg, zoals bedoeld in het tweede lid. Voor de te verwijderen uitritten vormen alternatieve ontsluitingsmogelijkheden of daadwerkelijke sanering, onderdeel van het betreffende project.

Artikel 7.12 Omgevingsvergunningplicht voor standplaatsen en weggebonden voorzieningen langs provinciale wegen

Dit artikel richt zich op activiteiten die geheel of gedeeltelijk worden verricht ten behoeve van de weggebruiker. Bij weggebonden voorzieningen moet worden gedacht aan tankstations, motels en wegrestaurants. Weggebonden voorzieningen brengen veel uitwisseling van verkeer met zich mee. Ze zijn daarmee potentieel verkeersonveilig. Anderzijds zijn ze van belang voor de weggebruikers.

Bij vergunningverlening worden voorschriften gesteld aan de inrichting van de uitritten en de locatie van weggebonden voorzieningen. Afhankelijk van de functie van een weg kan bijvoorbeeld een uitvoegstrook nodig zijn of moet een fietspad worden verlegd, zodat er geen kruisend verkeer ontstaat. De kosten van aanpassingen aan de weg komen voor rekening van de aanvrager. Op enkele locaties is de provincie tevens eigenaar van de grond waarop een tankstation is gevestigd of kan worden opgericht.

Aanvragen voor het innemen van een standplaats of verkooppunt betreffen meestal het te koop aanbieden van etenswaren (snackwagen etcetera.), of het aan huis te koop aanbieden van aardappelen, groenten en fruitproducten. Het standplaats innemen is meestal van tijdelijke aard, als gevolg van seizoengebonden activiteiten of evenementen.

Bij de beoordeling van aanvragen worden de in artikel 7.5 genoemde oogmerken betrokken. In de vigerende Nota beheerbeleid voor provinciale wegen zijn beleidsregels opgenomen over deze activiteiten. Inrichtingseisen staan in de vigerende Nota Integraal wegontwerp en aanvullend in de landelijke CROW-richtlijnen.

Tweede lid
Een omgevingsvergunning voor een standplaats kan worden geweigerd als de aanvraag bijvoorbeeld betrekking heeft op een locatie die direct ontsluit op een weg met een stroomfunctie. Afgezien van het feit dat dit soort activiteiten vaak al niet is toegestaan op grond van de wegenverkeerswetgeving,

passen ze ook niet bij de inrichting en het gebruik van die wegen. Wegen met een gebiedsontsluitings-functie variëren nogal wat betreft feitelijke inrichting en gebruik en zijn van belang bij het al dan niet toestaan van een standplaats. In de beleidsregels in de vigerende Nota beheerbeleid voor provinciale wegen, is invulling gegeven aan de toelaatbaarheid.

Artikel 7.13 Omgevingsvergunningplicht voor evenementen op of bij provinciale wegen

Vooral binnen de bebouwde kom worden jaarlijks terugkerende activiteiten georganiseerd. Ze vallen dan onder plaatsgebonden activiteiten, waarvoor veelal tijdelijke werken of bouwwerken worden gebruikt.

Bij de beoordeling van aanvragen worden de in artikel 7.5 genoemde oogmerken betrokken. In de vigerende Nota beheerbeleid voor provinciale wegen zijn beleidsregels opgenomen die zowel zien op de activiteiten die onder deze Omgevingsverordening vallen, als de ontheffingen die nodig zijn op grond van de Wegenverkeerswet: de omgevingsvergunning regelt de fysieke aspecten zoals het plaatsen van bouwwerken of verwijsborden; de wegenverkeerswetgeving regelt het stremmen van het verkeer, eventueel noodzakelijke omleidingsroutes en dergelijke.

De beleidsregels bevatten ook criteria ten behoeve van de afweging voor de zogenaamde “schaarse” vergunningen. Dit doet zich bijvoorbeeld voor op dagen als Tweede Paasdag of Tweede Pinksterdag, waarop vaak meerdere activiteiten plaatsvinden.

Tweede lid
De mate waarin een weg beschikbaar moet blijven voor het verkeer of speciale doelgroepen zoals openbaar vervoer of hulpdiensten, speelt een rol bij de beoordeling van een aanvraag. Als de politie geen medewerking verleent aan een evenement of er anderszins een negatief advies is van de politie of hulpdiensten, is dat een weigeringsgrond voor gedeputeerde staten.

Artikel 7.14 Verbod opslag vaste en niet vaste stoffen of voorwerpen

Dit artikel bevat een verbod voor de opslag van vaste en niet-vaste stoffen op provinciale wegen, of binnen de beperkingengebieden provinciale wegen en beheerzone provinciale wegen. Indien wordt voldaan aan de voorwaarden genoemd in het tweede lid, kan de activiteit mogelijkerwijs toch plaatsvinden. Daarvoor moet tenminste twee weken voor de beoogde aanvang van de activiteit, een melding worden gedaan bij gedeputeerde staten. Gedeputeerde staten beoordelen vervolgens de melding en bepalen of de beoogde activiteit doorgang kan vinden.

Opgemerkt moet worden dat niet ieder toevallig op de weg geraken van een voorwerp of stof, aan de meldplicht is onderworpen. Meldplichtig in het kader van deze verordening zijn alleen die activiteiten die beoogd van de weg gebruik maken en die relevant zijn voor de fysieke toestand van de weg.

Het plaatsen, laten staan of liggen van voorwerpen, kan bijvoorbeeld gaan over de tijdelijke opslag van een bepaalde hoeveelheid materialen. Tevens kan het gaan over een aan het normale verkeersgebruik onttrokken voertuig, al dan niet voorzien van borden, teksten en dergelijke, met het kennelijke doel handelsreclame te maken.

Het artikel bevat regels waaraan moet worden voldaan bij een melding. Zo is de functie van een weg relevant, maar ook het gebruik van wegen. De functies van wegen zijn opgenomen op de kaart Functioneel wegennetwerk, als onderdeel van het Regionaal Mobiliteitsprogramma.

Het tijdelijke opslaan van stoffen en voorwerpen zal zich vooral voordoen bij wegen waaraan veel woon- en bedrijfspercelen liggen. De meldingsplicht is begrensd tot wegen met een erftoegangs- of gebiedsontsluitingsfunctie met een gebruik tot maximaal 5.000 voertuigen per etmaal. De verkeersintensiteiten zijn te raadplegen op de website van provincie Fryslân, Cijfers en kaarten, Dashboards, Dashboard wegverkeer.

Artikel 7.15 Uitvoering activiteiten en onderhoud door gedeputeerde staten

In principe zal het beheer en onderhoud ten behoeve van de activiteiten bedoeld in de artikelen 7.9 tot en met 7.12 berusten bij de aanvrager. Bij duikers in dammen ten behoeve van de ontsluiting van percelen, berust dit bij de vergunninghouder van de betreffende dam, de zogenaamde aanligger.

In dit artikel is bepaald dat gedeputeerde staten de aanleg of het onderhoud van werken binnen het beperkingengebied met betrekking tot provinciale wegen, zelf laat uitvoeren en dat de kosten daarvan voor rekening van de vergunninghouder komen. De reden hiervoor is met name gelegen in het borgen van het veilig werken op of langs een weg en het borgen van de goede staat van een weg. De kosten komen ten laste van de aanvrager.

Afdeling 7.3 Vaarwegen

Artikel 7.17 Toedeling vaarwegbeheer

Dit artikel regelt de toedeling van het vaarwegbeheer in Fryslân aan de verschillende beheerders. In Fryslân gaat het om het vaarwegareaal gelegen binnen de provinciegrenzen. Het betreft alle vaarwegen die:

- niet door het rijk worden beheerd, want dat is al geregeld bij AMvB;
- belangrijk zijn voor de beroepsscheepvaart of de toeristisch-recreatieve scheepvaart.

Het vaarwegbeheer omvat niet het beheer van de sluizen en bruggen. Het beheer en onderhoud van deze kunstwerken wordt door de eigenaar van het kunstwerk gedaan.

Eerste lid
De systematiek van de Lijsten is overgenomen uit de Vaarwegenverordening Fryslân 2014 (Bijlage 7.2). De provinciale systemen zijn ingeregeld op deze systematiek van vaarwegnummers die met een letter beginnen. Daarom is het nodig deze systematiek één-op-één over te nemen en aan te houden.

Onder b
Met overige openbare lichamen worden bedoeld: Friese gemeenten, aanliggende provincies, of andere waterschappen werkzaam binnen de provinciegrenzen.

Onder d
Het vaarwegbeheer van de vaargeulen in de provinciale meren was al aan provincie Fryslân toebedeeld. De provinciale meren zelf worden nu ook onder het vaarwegbeheer geplaatst, zodat werken en activiteiten op de meren daarmee nu onder het publiekrecht worden gebracht en niet meer enkel onder de werking van het privaatrecht vallen.

Tweede lid
De bevoegdheid om vaarwegen of meren aan lijsten toe te voegen of te verwijderen, de bevoegdheid om aan vaarwegen en meren een vaarwegbeheerder toe te wijzen, en de bevoegdheid om de normen die gelden voor een vaarweg te wijzigen, zijn bevoegdheden die al voortvloeien uit de

bevoegdheidstoedeling aan gedeputeerde staten in artikel 2.22, tweede lid van de Omgevingswet. Dat hoeft daarom niet meer apart in deze verordening geregeld te worden.

Wel wordt de voorgeschreven procedure overgenomen uit de Vaarwegenverordening Fryslân 2014. Bij de overdracht van vaarwegen of wijzigingen zal er altijd overleg zijn tussen de openbare lichamen die het aangaat. Specifieke afspraken worden tussen partijen vastgelegd. Het aanpassen van de lijsten is vervolgens het sluitstuk van een afstemmingsproces.

Derde lid
De regel om afdeling 3.4 Awb te gebruiken bij besluiten als bedoeld in artikel 1, tweede lid, is overgenomen uit de Vaarwegenverordening Fryslân 2014. In de basis zijn alleen gemeenten, waterschappen en provincies belanghebbenden.

Ter verduidelijking volgt hierna een overzicht met een kaart van Fryslân, waarop alle vaarwegbeheerders en hun areaal zijn weergegeven.

provinsje fryslân
provincie fryslân

Vaarwegbeheer in Fryslân

bijlage Vaarwegenverordening Fryslân, 2014

peildatum 9 december 2013

Overzicht van vaarwegen, met vaarwegbeheerder zoals opgenomen op de lijsten A, B en C

- provincie Fryslân 819,9 km (lijst A)
- gemeente Harlingen 5,7 km (lijst B)
- provincie Overijssel 16,4 km (lijst B)
- Wetterskip Fryslân 150,9 km (lijst C)
- Rijkswaterstaat
- niet benoemd

0 2,5 5 7,5 km

Bestanden zijn aan gebruikrestricties onderhevig
9 december 2013
Q:\Oudrechtfriesland\vaarwegbeheer\vaarwegbeheer na overdracht A3.mxd
bron: dienst Beleids- en Geo-Informatie

Artikel 7.18 Klasse-indelingen vaarwegen en verplichtingen vaarwegbeheerder

Tweede lid
In dit artikel zijn de verplichtingen van de vaarwegbeheerder opgenomen. Met onderhoud wordt met name bedoeld het behouden van het vastgestelde vaarwegprofiel.

Met het waarborgen van het vaarwegprofiel wordt bedoeld het driedimensionale vaarwegprofiel bestaande uit vaarwegdiepte, vaarwegbreedte en vrije doorvaarthoogte. Per klasse vaarweg gelden voor de onderdelen vaarwegdiepte, vaarwegbreedte en vrije doorvaarthoogte verschillende normen.

Onder b
Door de groei van waterplanten kan het profiel van de vaarweg worden aangetast. Op de vaarwegbeheerder rust de plicht om deze waterplanten te verwijderen. Obstakels, zoals wrakken, drijfhout etcetera en vuil dienen te worden opgeruimd, zodat ze geen hinder veroorzaken voor de vaarweggebruikers.

Artikel 7.19 Toepassingsbereik beperkingengebieden provinciale vaarwegen en meren

Eerste lid
Op grond van het eerste lid worden drie soorten beperkingengebieden aangewezen: de beperkingengebieden ‘Provinciale vaarwegen’, ‘Beheerzones provinciale vaarwegen’ en ‘Provinciale Meren’. Door de provinciale meren eveneens aan te wijzen als beperkingengebied, kan de provincie als verantwoordelijk vaarwegbeheerder activiteiten binnen het beperkingengebied op de provinciale meren reguleren. Met de voormalige vaarwegenverordening kon dit alleen langs privaatrechtelijke weg.

Tweede lid
Het begrip beheerzone is uitgelegd in het onderdeel algemeen aan het begin van deze afdeling.

Derde lid
Alle vaarwegen hebben een beheerzone, waarvan de breedte afhankelijk is van de klasse van de vaarweg.

Artikel 7.20 Oogmerken

Eerste lid
De regels van de afdeling Vaarwegen zijn gericht op het behoud van de staat van een vaarweg of meer, waartoe ook het belang van verruiming, wijziging of het onderhoud van die vaarweg behoort.

Met de bruikbaarheid van een vaarweg of meer wordt bedoeld dat vaarweggebruikers veilig gebruik kunnen maken van de provinciale vaarwegen en provinciale meren. Zo zijn zichtlijnen belangrijk voor vaarweggebruikers, maar wordt een beperkingenactiviteit op grond van artikel 7.24 bijvoorbeeld niet getoetst op uitzicht(lijnen) voor omwonenden.

De bruikbaarheid ziet ook op de inrichting van voorzieningen voor de vaarweggebruikers, zodat deze bijdragen aan het doelmatig gebruik van een provinciale vaarweg of provinciaal meer.

Tweede lid
In het tweede lid zijn enkele provinciale belangen benoemd, die een rol kunnen spelen bij het uitoefenen van de taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling.

ONTWERP

Het betreft belangen ten aanzien van de bescherming van landschap, natuur, cultuurhistorie en archeologie. Bijvoorbeeld: in verband met archeologische waarden zijn bepaalde werken langs vaarwegen niet toelaatbaar; in verband met ecologische waarden wordt een vergunning van een kabel of leiding gewijzigd voor de realisering van een faunapassage, of andere wildvoorzieningen.

Artikel 7.21 Specifieke zorgplicht

De specifieke zorgplicht geldt als aanvulling op de algemene zorgplicht zoals die is neergelegd in de artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet (zie ook de toelichting op artikel 7.6).

De specifieke zorgplicht is van toepassing op alle activiteiten met betrekking tot de beperkingengebieden “Provinciale vaarwegen”, “Beheerzones provinciale vaarwegen” en de “Provinciale meren”. Het gaat om zowel activiteiten die omgevingsvergunning-plichtig zijn, als activiteiten die alleen onder de algemene regels vallen.

De specifieke zorgplicht heeft betrekking op de in artikel 7.20 genoemde belangen en bevat een gedragsnorm voor de gebruikers van de provinciale vaarwegen en provinciale meren.

De zorgplicht in artikel 7.21 is een bepaling met een zeer algemene strekking en geldt als algemeen kader voor alle activiteiten. Het dient tevens als vangnetbepaling.

Artikel 7.22 Algemene verboden met betrekking tot de beperkingengebieden

Eerste lid
Deze categorie betreft de zogenaamde CEMT-vaarwegen. De CEMT-vaarwegen zijn de vaarwegen voor de beroepsvaart. Het is gevaarlijk voor alle vaarweggebruikers als een schipper niet op zijn radarapparatuur kan vertrouwen. Daarom dient te allen tijde voorkomen te worden dat bouwwerken en installaties de radarreflectie kunnen beïnvloeden. De opstelling van een object is hierbij ook van belang. Door de keuze van materiaal of gebruik van speciale coatings of een draaiing van het werk of installatie, kan de mogelijke verstoring van de radar worden voorkomen. In dergelijke gevallen kan voor een werk dan mogelijkerwijs toch een vergunning worden afgegeven.

Tweede lid
Dit algemeen verbod wat betreft zichtlijnen is nodig om te voorkomen dat de bruikbaarheid van een vaarweg voor de vaarweggebruikers achteruitgaat. Het zichtlijnenprobleem speelt het meest in binnenbochten en ook bij nieuw aan te leggen aansluitingen en kruisingen.

Ook erfafscheidingen kunnen de zichtlijnen van de vaarweggebruiker belemmeren. Tot een bepaalde hoogte zijn dit geen omgevingsvergunning- of meldingplichtige werken, maar erfafscheidingen in een binnenbocht vallen bijvoorbeeld wel onder deze verbodsbepaling. Ook hier kan een aanliggende eigenaar de nodige creativiteit gebruiken ten aanzien van het materiaal. Doorzichtig materiaal voor de erfafscheiding dat niet van invloed is op de zichtlijnen, is bijvoorbeeld wel toegestaan in binnenbochten.

Het kan voorkomen, vooral in stedelijk gebied, dat historisch al is bepaald dat er sprake is van verminderde zichtlijnen. Vanuit dit gegeven kunnen nieuwe initiatieven in de bestaande situatie worden ingepast, maar mogen niet voor een verslechtering zorgen. Het artikel spreekt daarom ook over het oprichten van een nieuw werk, of het opslaan van stoffen en voorwerpen.

ONTWERP

Derde lid
Beplanting kan het vrije uitzicht van vaarweggebruikers ernstig belemmeren. Daarnaast kan overhangend groen een engte in de vaarweg veroorzaken, hetgeen niet wenselijk is voor het onderling passeren van schepen. Ook kan overhangend groen hinder opleveren voor zeilschepen. Als een aanliggende eigenaar zijn groen op de wal regelmatig snoeit, hoeft dit verbod geen problemen op te leveren voor het al aanwezige groen.

Op de staande mastroutes (CEMT-vaarwegen, Azm, Bzm en CZM) is geen overhangend groen toegestaan vanaf het insteekwater of de oever, met uitzondering van gemeentelijke monumentale bomen. In binnenbochten van CEMT-vaarwegen mogen op basis van zichtlijnen (zie omschrijving RVW 3.7.4) de eventueel aanwezige bomen of struiken niet hoger zijn dan 2,5 meter boven streefpeil.

Bij Cm en Dm-vaarwegen (motorbootroutes) mag overhangend groen nooit meer dan een kwart van de vaarwegbreedte overhangen. Voor dat overhangende groen geldt dat het tot 3,0 meter boven de waterlijn moet zijn gesnoeid. Het kwart overhangend groen is een optelsom van overhangend groen aan beide zijden van de vaarweg.

Niet alle vaarwegen zijn even breed. De ondergrens is dat altijd een minimale breedte bevaarbaar moet zijn. Voor een Cm-klasse vaarweg is dat 12 meter breedte en voor een Dm-klasse vaarweg is dat 11,25 meter.

Indien vaarwegen smaller zijn tussen de oevers dan gestelde normen, is geen overhangende groen toegestaan vanaf de insteekwater of oever, tenzij sprake is van een gemeentelijke monumentale boom.

Vierde lid
Windturbines kunnen visuele hinder opleveren voor de vaarweggebruiker. Daarnaast kan storing op radar- en communicatieapparatuur optreden en er kan in de winter ijsafwerping plaatsvinden. Tevens is er altijd het gevaar van het losraken van de rotor of gondel, of mastbreuk. Dit is de reden om windturbines niet toe te staan in de vaarwegen, meren en beheerzones. Ook is het niet toegestaan om bij een windturbine gesitueerd buiten de beheerzone de wieken over de beheerzone, de vaarweg of het meer te laten draaien.

Artikel 7.23 Omgevingsvergunningplicht voor werken in, op, onder, boven of langs provinciale vaarwegen en in, op, onder of boven provinciale meren

Artikel 7.23 bevat verbodsbepalingen waar met een omgevingsvergunning van afgeweken kan worden. Getoetst wordt of een beperkingengebied-activiteit ook een aantasting vormt voor de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van de vaarwegen. Daarbij wordt bijvoorbeeld beoordeeld of sprake is van aantasting van het profiel van de vaarweg, of dat een werk het onderhoud aan een vaarweg belemmerd.

Het toetsingskader wordt gevormd door de Richtlijnen Vaarwegen 2020 van het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat (hierna: Richtlijnen Vaarwegen 2020).

Onder f

Soms worden aanvragen ingediend voor het plaatsen van beeldende kunst op oevers, of zelfs in het water. Voor het beoordelen van kunstuitingen wordt gebruik gemaakt van de ‘Werkwijze kunst in de

ONTWERP

openbare ruimte'. Voor aanvragen worden de procesvereisten toegepast uit de 'Werkwijze kunst in de openbare ruimte'.

Tweede lid
Het toetsingskader wordt gevormd door de Nota beleidsregels vergunningverlening provinciale vaarwegen en meren.

Derde lid
Keunstwurk is een organisatie die de deskundigheid in huis heeft om een oordeel te geven over een kunstobject, ook in relatie tot de gewenste locatie van het object. Een negatief advies van Keunstwurk kan eveneens grond zijn om de omgevingsvergunning te weigeren. Zie ook de toelichting op artikel 7.9.

Artikel 7.24 Omgevingsvergunningplicht voor kabels en leidingen

Eerste lid
Voor nieuw aan te leggen kabels of leidingen wordt het volgende toetsingskader gehanteerd:

1. Voor kabels en leidingen met een openbare functie, zoals de netwerken voor gas, water, elektra, riolering of openbare telecomnetwerken, kan een omgevingsvergunning worden verleend, tenzij:
   a. het een locatie betreft waar de risico's op aanmerkelijke schade aan een kunstwerk of verstoring van het normale gebruik van de vaarweg groot is;
   b. er geen ruimte beschikbaar is in een kunstwerk en de daarbij horende voorzieningen voor kabels en leidingen zoals mantelbuizen;
   c. het een locatie betreft waar schade zal ontstaan aan beplanting door aantasting van het wortelstelsel ten gevolge van grondroering.
2. Met inachtneming van het onder 1 bepaalde, kan voor leidingen ten behoeve van transport van alternatieve energiebronnen die niet wettelijk zijn geregeld, een vergunning worden verleend, indien:
   a. het gebruik van de kabel of leiding een openbare functie dient;
   b. het transport is ondergebracht bij een netbeheerder die aan te merken is als deskundige ten aanzien van de risico's van de te transporteren stoffen.
3. Met inachtneming van het onder 1 en 2 bepaalde, kan voor kabels en leidingen zonder openbare functie een vergunning worden verleend, indien:
   a. ruimte beschikbaar blijft voor kabels en leidingen met een openbare functie;
   b. de aanleg van leidingen bijdraagt aan verbetering van de leefbaarheid in de omgeving en er geen nadelige gevolgen zijn voor de bruikbaarheid van de vaarweg.

Aanvragen wordt getoetst aan de profielnormen behorende bij de classificatie van vaarwegen op grond van de 'Richtlijn Vaarwegen' van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, of de classificatie zoals opgenomen in het PVVP op het gebied van het recreatieve vaarwegen net.

ONTWERP

HOOFDSTUK 8 Nadeelcompensatie en schade

Artikel 8.1 Reikwijdte

De reikwijdte van afdeling 8.1 beperkt zich tot afhandeling van verzoeken om nadeelcompensatie als gevolg van rechtmatige overheidsbesluiten of overheidshandelingen.

Het is mogelijk om een vergoeding in een andere vorm dan geld te voldoen. Het nemen van een feitelijke maatregel zoals bijvoorbeeld een alternatief ontsluitingspad, kan adequater zijn dan het verlenen van een schadevergoeding in geld.

Artikel 8.2 Adviseur of adviescommissie

Artikel 3:5, eerste lid, Awb bevat de definitie van een adviseur of adviescommissie: “een persoon of college, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren inzake door een bestuursorgaan te nemen besluiten en niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan”.

De regeling in hoofdstuk 8 voorziet niet in een vaste adviseur, zodat gedeputeerde staten de deskundigheid van de adviseur of commissie af kunnen stemmen op de omstandigheden van het geval. In complexe gevallen kan een commissie worden ingesteld die uit maximaal drie onafhankelijke adviseurs bestaat.

Op grond van 4:126, vierde lid van de Awb kan ook een andere vergoeding dan een geldsom worden toegekend.

Artikel 8.4 Betrokkenheid aanvrager en belanghebbenden bij aanwijzing adviseur of adviescommissie

Dit artikel maakt het mogelijk voor betrokken partijen om een wrakingsverzoek in te dienen. Een wrakingsverzoek is aan de orde als een partij meent dat een adviseur niet objectief kan oordelen over het verzoek om nadeelcompensatie. De verzoeker motiveert waarom de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van een adviseur in twijfel getrokken.

Artikel 8.5 Bevoegdheden en verplichtingen

In artikel 8.5, eerste lid is bepaald dat gedeputeerde staten en aanvrager zorgen dat de adviseur of adviescommissie alle gegevens krijgt die nodig zijn voor de beoordeling. De verantwoordelijkheid voor de aanlevering van de juiste, volledige en relevante gegevens ligt met name bij de aanvrager. Het is aan de aanvrager om aan te tonen dat de geleden schade niet voor zijn rekening moet blijven.

Artikel 8.6 Onderzoeksprocedure

De totale beslistermijn voor de afhandeling van een verzoek om nadeelcompensatie moet uiteraard wel passen binnen de beslistermijn van art. 4:130 Awb. In dit artikel wordt bepaald dat het bestuursorgaan binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag beslist, en in het geval een adviescommissie in ingesteld, binnen zes maanden.

Verlenging van de beslistermijn is eenmalig mogelijk voor ten hoogste acht weken en indien de adviescommissie is ingeschakeld, voor ten hoogste zes maanden.

ONTWERP

In het derde lid van art. 4:130 Awb is bepaald dat indien de schade mede is veroorzaakt door een besluit waartegen beroep kan worden ingesteld, het bestuursorgaan de beslissing kan aanhouden totdat het besluit onherroepelijk is geworden.

Artikel 8.7 Voorschotten

Uit de rechtspraak blijkt dat een bevoorschotting essentieel kan zijn voor een adequate nadeelcompensatie, aangezien dit onder meer kan strekken tot beperking van de schade. Om voor een voorschot in aanmerking te komen, moet er sprake zijn van aanzienlijke nadelige gevolgen voor de aanvrager, bijvoorbeeld een kans op faillissement van een bedrijf. Indien gedeputeerde staten een voorschot toekennen, wordt daarmee niet een recht op schadevergoeding erkend.

Gedeputeerde staten kunnen een zekerheidstelling verlangen, bijvoorbeeld in de vorm van een bankgarantie.

Artikel 8.8 Drempelbedrag

Een aanvraag voor vergoeding van schade wordt direct afgewezen, indien de schade lager uitvalt dan € 500 voor een natuurlijk persoon, of € 2.500 voor rechtspersonen. Het is algemeen geaccepteerd in de rechtspraktijk dat dergelijke relatief geringe schades in ieder geval tot het normale maatschappelijke risico worden gerekend (bagatelschade). Door hiervoor een concreet bedrag vast te stellen, ontstaat hierover duidelijkheid voor alle betrokken partijen.

In het tweede lid is bepaald dat het drempelbedrag niet van toepassing is op verzoeken tot vergoeding van planschade.

Afdeling 8.2 Tegemoetkoming schade door in het wild levende dieren

De artikelen 8.9 en 8.10 van afdeling 8.2 geven invulling aan afdeling 15.5 van de Omgevingswet, die regels bevat over schade aangericht door in het wild levende dieren.

In artikel 15.53 van de Omgevingswet is bepaald dat gedeputeerde staten op verzoek van belanghebbende(n) een tegemoetkoming in schade toekennen. Het gaat om schade die veroorzaakt wordt door van nature in het wild levende dieren. Deze categorie dieren wordt bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Dit is gebeurd in artikel 9.3 van het Omgevingsbesluit. Artikel 9.3 van het Omgevingsbesluit bepaalt dat gedeputeerde staten in voorkomende gevallen tegemoetkomingen verlenen in geleden schade door natuurlijk in het wild levende:

a. vogels van vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn,
b. soorten die worden genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn; en
c. soorten genoemd in bijlage IX, onder A, bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ter invulling van deze bevoegdheid stellen gedeputeerde staten beleidsregels vast.

In IPO-verband hebben de gezamenlijke provincies ervoor gekozen het verlenen van tegemoetkomingen in faunaschade te mandateren aan de uitvoeringsorganisatie BIJ12. Uit oogpunt van efficiëntie is een landelijke uitvoering met één loket en gebundelde kennis te prefereren. Daarnaast wordt uniformiteit in de uitvoering en rechtsgelijkheid over heel Nederland nagestreefd. In een afzonderlijk besluit worden de bevoegdheden met betrekking tot het verlenen van tegemoetkomingen gemandateerd aan BIJ12.

CONCEPT

Artikel 8.9 Aanvraag tegemoetkoming schade

In artikel 8.9 wordt de elektronische wijze van indiening geregeld, voor een aanvraag om tegemoetkoming in schade veroorzaakt door natuurlijk in het wilde levende beschermde diersoorten. Op grond van artikel 4:1 Algemene wet bestuursrecht moet de voorwaarde van elektronische indiening van een aanvraag bij wettelijk voorschrift worden geregeld.

Vereist is dat de schade zo spoedig mogelijk (binnen zeven werkdagen) bij BIJ12 wordt gemeld (https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/tegemoetkoming-faunaschade/aanvraag-tegemoetkoming-faunaschade/). BIJ12 is dan in de gelegenheid een taxateur ter plaatse een onderzoek naar de schadeveroorzakende diersoorten en de omvang van de schade te laten instellen. Een consulent faunazaken van BIJ12 kan dan ook adviseren hoe verdergaande schade kan worden voorkomen of beperkt. Aanvragen die later dan zeven werkdagen na constatering van de schade zijn ingediend, worden afgewezen. Onder werkdagen worden verstaan: maandag tot en met vrijdag met uitzondering van algemeen erkende feestdagen als bedoeld in de Algemene termijnenwet.

Artikel 8.10 Taxatie schade

Artikel 8.10 regelt in samenhang met de beleidsregels de wijze waarop de schade wordt vastgesteld. BIJ12 heeft een raamovereenkomst met taxatiebureaus die schade veroorzaakt door in het wild levende beschermde dieren taxeren.

De taxateur zal zijn bevindingen direct na de eindtaxatie bij de aanvrager achter laten of deze zo spoedig mogelijk toesturen. Voorzien is in de mogelijkheid dat de aanvrager zijn opmerkingen over de taxatie kan vermelden, dat de taxateur die opmerkingen van commentaar voorziet en dat de aanvrager kennis kan nemen van het commentaar van de taxateur.

ONTWERP

HOOFDSTUK 9 Procedures

Artikel 9.1 Ontheffingen

Met artikel 9.1 is invulling gegeven aan het bepaalde in artikel 2.32, eerste lid Ow, dat met het stellen van de regel in de omgevingsverordening expliciet moet worden aangegeven of daarvan ontheffing kan worden verleend.

Uit de jurisprudentie blijkt dat een ontheffing moet zijn verleend voordat het omgevingsplan of besluit dat afwijkt van deze omgevingsverordening, door de gemeenteraad of door burgemeester en wethouders ter inzage wordt gelegd. Het is mede daarom gewenst dat de gemeente een ontheffing tijdig, bij het vooroverleg over plannen en projecten bij de provincie aanvraagt, zodat ontheffing kan zijn verleend als het ontwerp ter inzage wordt gelegd. Geadviseerd wordt om al voorafgaand aan het formele vooroverleg, informeel over de ontheffing overleg te hebben.

Tegen een verleende ontheffing kan geen zelfstandig bezwaar bij gedeputeerde staten worden ingesteld. Voor de mogelijkheid van bezwaar en beroep wordt de ontheffing gevoegd bij het plan of besluit waarop de ontheffing betrekking heeft. Tegen een op grond van artikel 9.4 geweigerde ontheffing kan wel bezwaar worden ingediend bij gedeputeerde staten.

Artikel 9.4 Wijziging en intrekking

Artikel 9.4 bepaalt onder welke omstandigheden een verleende ontheffing weer kan worden ingetrokken. Dat is bij voorbeeld het geval indien gedurende drie jaar geen gebruik is gemaakt van de ontheffing door vaststelling van het ruimtelijke plan dat voorziet in het project waarvoor ontheffing is verleend. Die bepaling voorkomt ‘eeuwige rechten’.

Artikel 9.5 Beslistermijn

In artikel 9.5 is een beslistermijn opgenomen van twaalf weken. In geval van een complexe aanvraag en afweging kan die termijn worden verlengd. Vroegtijdig vooroverleg kan de afdoening bespoedigen.

Artikel 9.6 Wijzigingsbevoegdheid bij kennelijke onjuistheden

Op grond van artikel 9.6 kunnen gedeputeerde staten kleine ‘administratieve’ aanpassingen, zoals vernummeringen, aan de verordening vaststellen.

In artikel 2.22, tweede lid van de Omgevingswet is al geregeld dat gedeputeerde staten in plaats van provinciale staten in de omgevingsverordening regels stellen over: a. de geometrische begrenzing van locaties of concretisering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid waarop de regel ziet, of b. uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften.

Deze regeling dekt echter niet het vernummeren van de hoofdstukken, artikelen en bijlagen van de omgevingsverordening. Daarom is artikel 9.6 ongewijzigd overgenomen uit de provinciale verordening ruimte.

Artikel 2.22, tweede lid sluit aan bij de huidige regelingen in de Wro, Waterwet en Wet milieubeheer en bij de huidige praktijk. Nagenoeg alle provinciale verordeningen kennen namelijk de bevoegdheid voor gedeputeerde staten om aanpassingen van ondergeschikt belang of technische aanpassingen aan te brengen in de begrenzing of geometrische plaatsbepaling van de werkingssfeer van bepaalde

ONTWERP

regels uit de verordening. Ook is de figuur bekend dat bij verordening aan gedeputeerde staten wordt opgedragen een bepaald gebied te begrenzen in overeenstemming met de voor die begrenzing in de verordening gegeven regels of bevat de verordening een reguliere bevoegdheid tot herbegrenzing door gedeputeerde staten van bijvoorbeeld de ecologische hoofdstructuur in verband met kleinschalige ontwikkelingen. Ook is het niet ongebruikelijk dat het vaststellen van diverse formulieren of de vorm en inhoud van rapportageverplichtingen bij de verordening wordt overgelaten aan gedeputeerde staten. Ook kan aan gedeputeerde staten worden overgelaten om regels vast te stellen voor de beoordeling van het voldoen aan bij de verordening gestelde normen.

ONTWERP

HOOFDSTUK 10 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 10.1 Intrekking

De provinciale vaarwegenverordening blijft gedeeltelijk bestaan: de bepalingen die betrekking hebben op puur nautische aangelegenheden blijven hierin geregeld worden en gaan niet over naar de omgevingsverordening. Dit komt omdat dat de Omgevingswet geen betrekking heeft op het nautisch verkeer: dat valt buiten het toepassingsbereik van en de definitie van fysieke leefomgeving in de Omgevingswet.

Afdeling 10.2 Overgangsbepalingen

Artikel 10.2 Overgang divers

PM
De overgangsbepalingen zullen in de fase tussen ontwerp en definitief worden toegevoegd. Hierbij zal met name gekeken worden naar de Verordening Romte Fryslân en de Verordening Wet natuurbescherming 2017.

ONTWERP

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Begrenzing bestaand stedelijk gebied

Bijlage 1.1, Begripsbepalingen

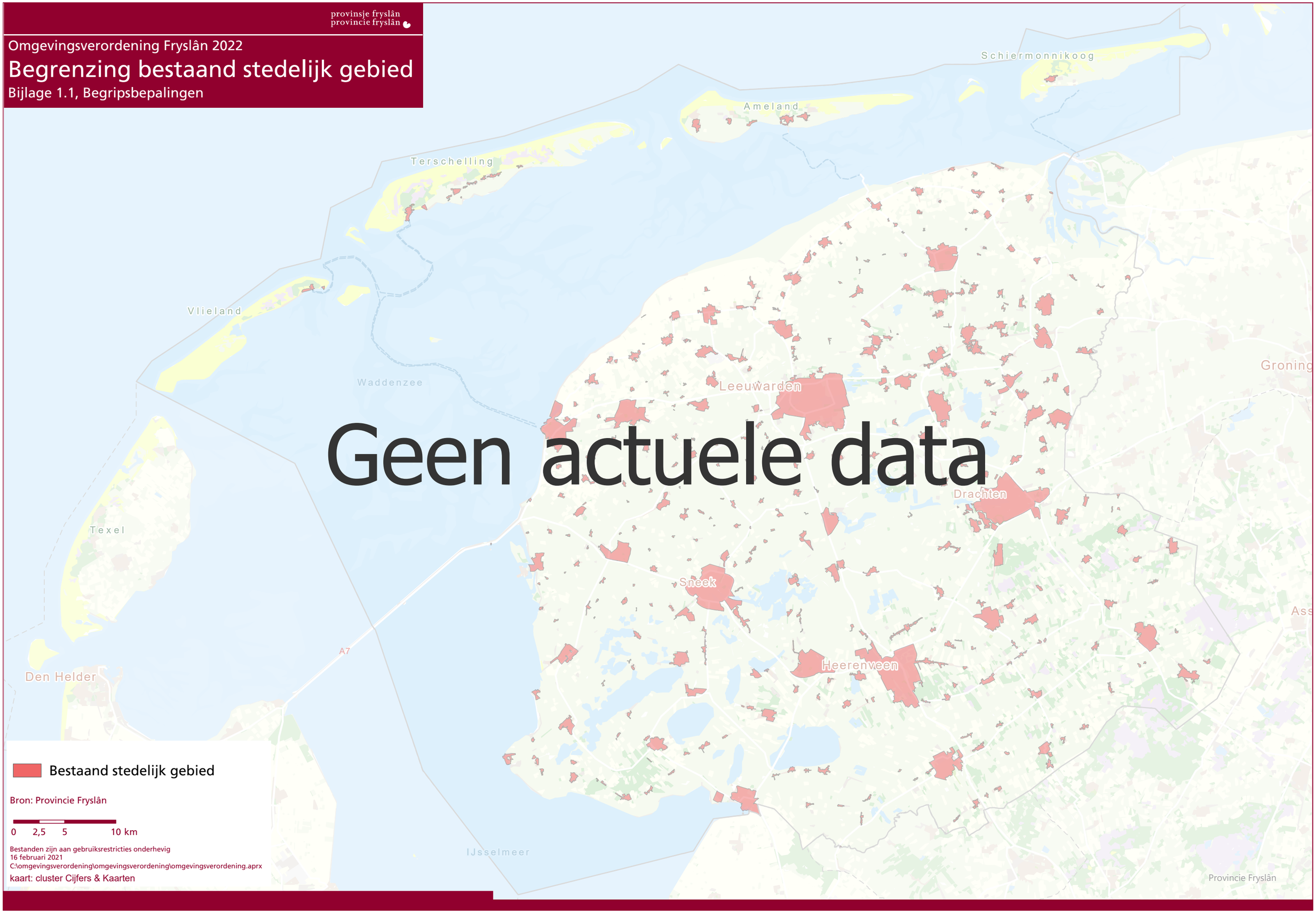

Geen actuele data

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân

Bijlage 2.1, Artikel 2.20

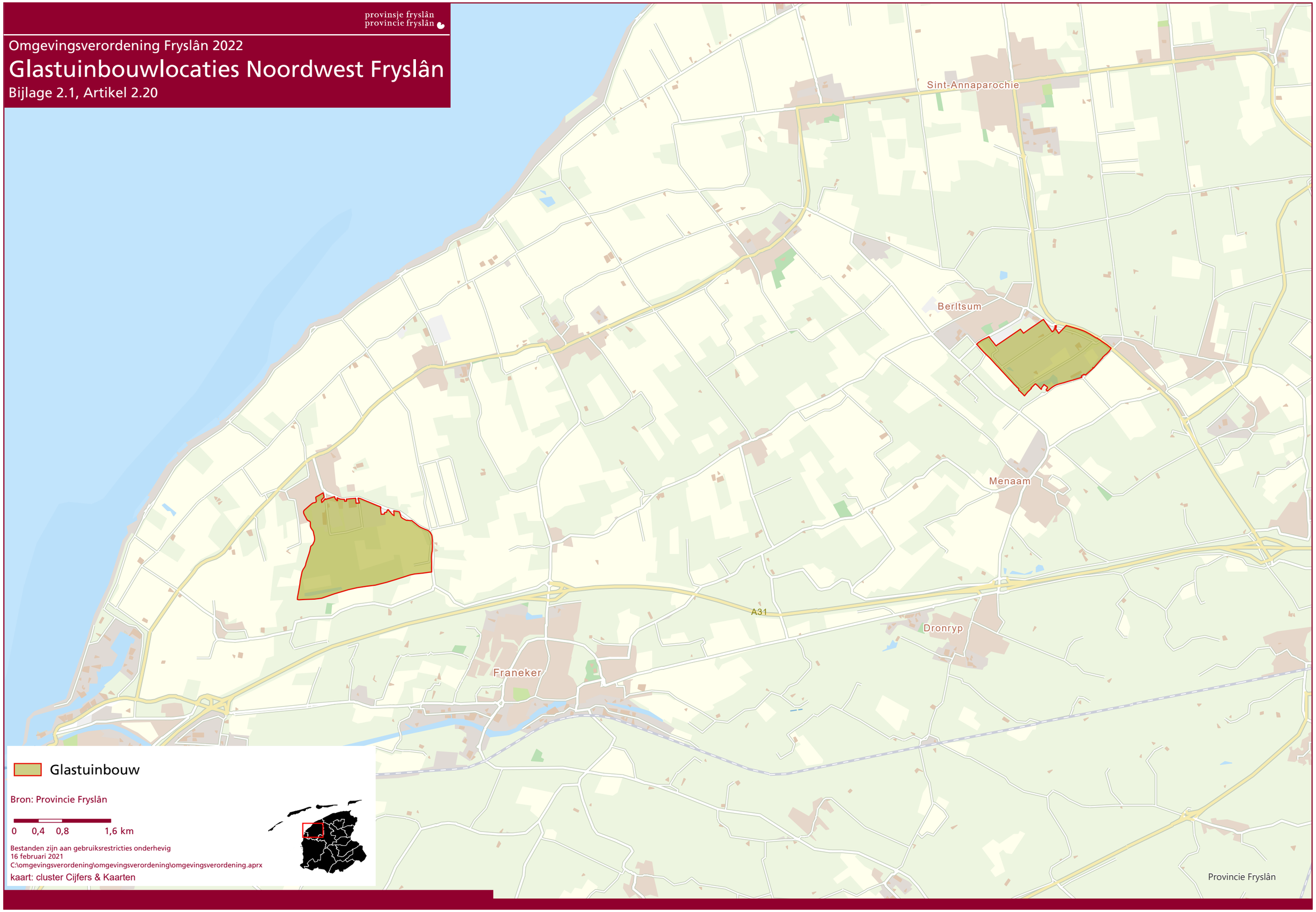

Glastuinbouw

Bron: Provincie Fryslân

0 0,4 0,8 1,6 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx

kaart: cluster Cijfers & Kaarten

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Buitendijkse gebieden

Bijlage 2.2, Artikel 2.33

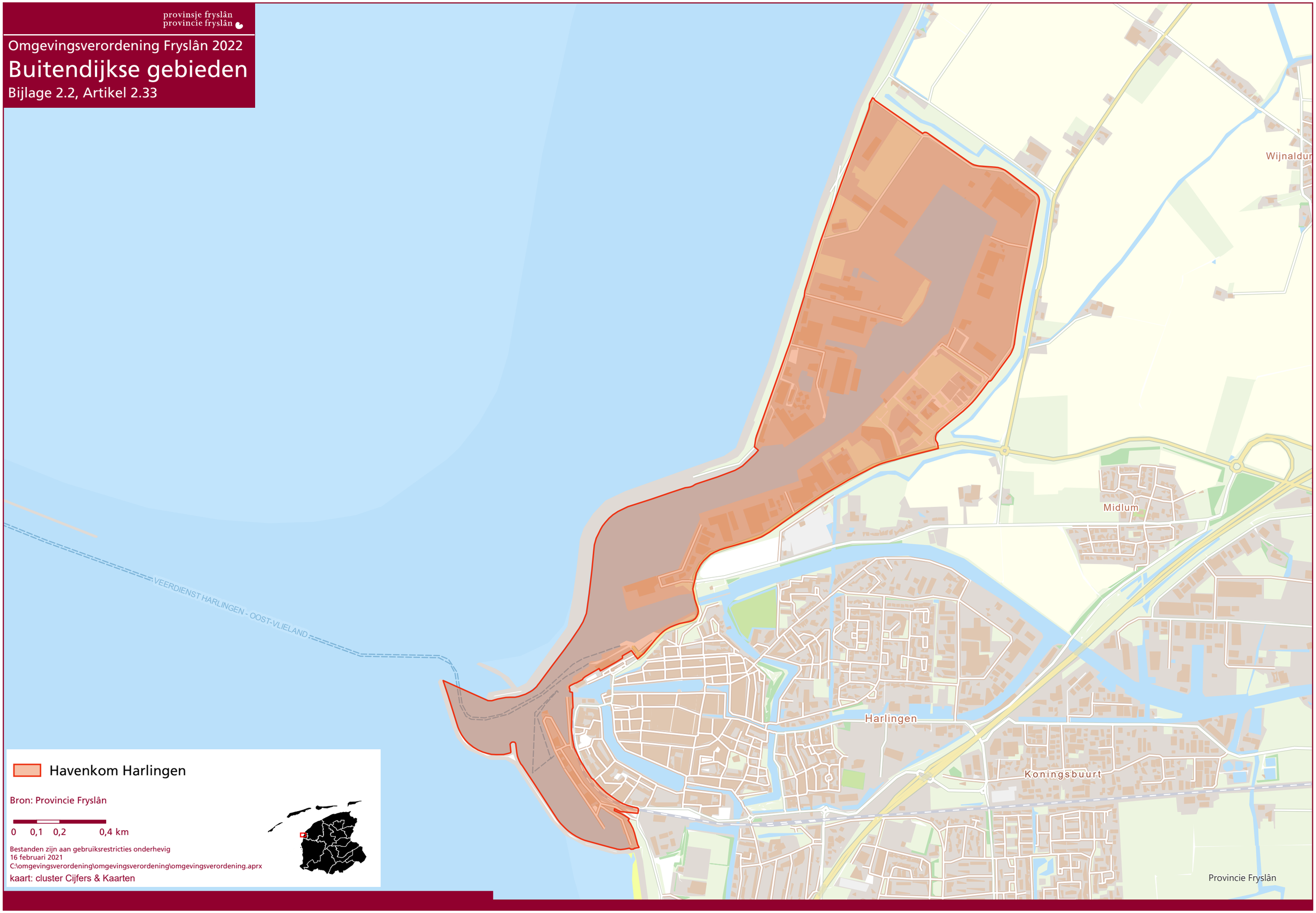

Havenkom Harlingen

Bron: Provincie Fryslân

0 0,1 0,2 0,4 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Bijlage 2.3 Kernkwaliteiten van Koloniën van Weldadigheid

Kernkwaliteiten van de Koloniën van Weldadigheid zijn het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven cultuurlandschap van een serie agrarische ontginningen vanaf 1818, gesticht met het oogmerk van armoedebestrijding, en bestaande uit:

a. de typologie van vrije en onvrije koloniën, als resultante van een allesomvattend systeem gericht op de opvang, disciplinering en vorming van kolonisten;
b. de structuur van het landschap, die representatief is voor het experiment van armoedebestrijding en de doorontwikkeling daarvan, tot uiting komend in:
   1°. rechte wegen;
   2°. laanstructuren en karakteristieke beplanting;
   3°. waterstructuren;
   4°. de afwisseling van openheid en beslotenheid;
   5°. het toegepaste maatsysteem van de verkaveling;
   6°. het grid van de bebouwing; en
   7°. kenmerkende monumentale gebouwen en terreinen; en
c. de structuur en het karakter van de beschermde dorpsgezichten Frederiksoord, Wilhelminaoord en Veenhuizen.

Toelichting

De Koloniën van Weldadigheid, een Verlichtingsexperiment in sociale hervorming, demonstreren een innovatief, zeer invloedrijk model van armoedebestrijding en kolonisatie met nederzettingen - de binnenlandse landbouwkolonie voor armoedebestrijding.
De Koloniën van Weldadigheid creëerden functionele landschappen uit geïsoleerde en onontgonnen veen- en heidegebieden, door de binnenlandse kolonisatie van paupers. In dat proces werden kolonisten moreel hervormd tot ideale burgers, die konden bijdragen aan de welvaart van de natie en de integratie van marginale gebieden in opkomende natiestaten. In een tijdsbestek van zeven jaar werden in koloniën in het huidige Nederland en België bijna 80 vierkante kilometer woeste grond, die eerder als ongeschikt voor landbouw beschouwd werd, ontgonnen. Het proces van transformatie van de armste landschappen en burgers door middel van een utopisch proces van ‘social engineering’ duurde tot ver in de 20e eeuw.
Om dit experiment te implementeren, werd een panoptisch disciplinair systeem ontwikkeld voor arme kolonisten, dat resulteerde in een fundamentele verandering van strafsystemen. Het gebruikte innovatieve disciplinaire systeem was bedoeld om ‘ontaarde’ paupers te rehabiliteren en moreel te veranderen in ideale productieve burgers. Dit 'panoptische' disciplinaire systeem komt tot uiting in de organisatie van het landschap dat kolonisten creëerden. Het model stimuleerde wetenschappen, waaronder criminologie, penologie, fysische antropologie en agronomie.
Het experiment vindt zijn oorsprong in de eerste helft van de 19e eeuw. Veranderingen die later in de 19e en aan het begin van de 20e eeuw plaatsvonden, bouwden voort op de oorspronkelijke ideeën van de landbouwkoloniën, waardoor de oorspronkelijke kolonie-landschappen werden versterkt in plaats van ze uit te bannen.
Het Nederlandse model van 'binnenlandse koloniën' verspreidde zich al snel naar de meeste andere Europese landen, vooral naar Frankrijk en Duitsland, waar het werd aangepast voor gebruik met andere gemarginaliseerde delen van de bevolking, zoals jeugddelinquenten, psychiatrische patiënten en gehandicapten. Bijgevolg is de grote sociale betekenis van de Koloniën van Weldadigheid te vinden in hun voortdurende invloed op bijna alle vormen van vrijheidsbeperkende zorg in Europa.
Na 1918 kwam sociale wetgeving tot stand. De Koloniën van Weldadigheid verloren toen geleidelijk hun relevantie en evolueerden naar ‘normale’ dorpen en gebieden instellingen voor zorg en gevangenissen.
Het (kandidaat-) werelderfgoed bestaat uit een transnationale reeks van vier voormalige Koloniën van Weldadigheid in drie aaneengesloten gebieden of componenten: Frederiksoord-Wilhelminaoord, Wortel en Veenhuizen. Hier is
het oorspronkelijke cultuurlandschap het best bewaard gebleven en kan het beste worden begrepen. De onderdelen ervan bestaan uit een combinatie van landschapslagen die samen de bloeitijd van het Kolonie-model illustreren.

(ii) *om een belangrijke verandering van menselijke waarden aan te tonen, over een tijdspanne of binnen een cultureel gebied van de wereld, op vlak van ontwikkelingen in architectuur of technologie, monumentale kunst, stedenbouw of landschapsontwerp.*

De Koloniën van Weldadigheid getuigen van een uitzonderlijk, landelijk en door de Verlichting geïnspireerd experiment in sociale hervormingen, via een systeem van grote binnenlandse landbouwkoloniën. Zij stelden een model centraal van social engineering, gebaseerd op de notie van 'productieve arbeid', met als doel het transformeren van arme mensen in 'ijverige' burgers en onbeschaafd 'braakliggend' naar productief land. Het werk, onderwijs en morele verheffing werden beschouwd als een essentiële bijdrage aan het doel van het transformeren van arme mensen in zelfredzame burgers. De Koloniën van Weldadigheid werden ontwikkeld als systematische zelfvoorzienende agrarische nederzettingen met state-of-the-art sociale voorzieningen. Als zodanig zijn de Koloniën van Weldadigheid een pionier in het binnenlandse koloniemodel, wat veel internationale aandacht trok. Voor meer dan een eeuw, oefenden zij een invloed uit op de verschillende soorten van instellingszorg in West-Europa en daarbuiten.

(iv) *een uitstekend voorbeeld van een type gebouw, zijn architectonische of technologische ensemble of landschap, die belangrijke fase(s) in de menselijke geschiedenis illustreert.*

De Koloniën van Weldadigheid zijn een buitengewone reeks geplande panoptische en disciplinaire nederzettingen, bedoeld voor tijdelijke scheiding van armen in een gesloten

agrarische omgeving met permanent toezicht. Doelbewust gecultiveerd als 'eilanden' in afgelegen binnenlandse heide- en veengebieden, implementeerden de Koloniën de ideeën van een panoptische instelling voor de armen in hun functionele en ruimtelijke organisatie. De karakteristieke landschappelijke organisatie is gericht op het versterken van de disciplinaire orde en de economische gezondheid van de Koloniën. De strikte hiërarchische structuur en dimensionering, met het zorgvuldig overwogen landschap lay-out en ontwerp, was instrumenteel in de beoogde beïnvloeding van het gedrag van de bewoners, die werden verondersteld te 'ijverig' en 'rationeel' te worden. In een context van dominant economisch liberalisme, waren de Koloniën van Weldadigheid een vroege poging om invloed op de arbeidsmarkt en een voorloper van latere sociale interventie beleid van overheden in de context van de werkgelegenheid. De Koloniën van Weldadigheid zijn een uitstekend voorbeeld van een landschap ontwerp dat een binnenlandse landbouwkolonie met een sociaal doel voorstelt. De landschapspatronen weerspiegelen het oorspronkelijke karakter van de verschillende typen Koloniën (vrij en onvrij), de daaropvolgende evolutie en illustreren de omvang, de ambitie en de evolutie van dit sociale experiment in haar bloeiende periode (1818-1918).

Genoemde ruimtelijke typologie van vrije en onvrije koloniën met twee tijdslagen is als volgt schematisch weergegeven:

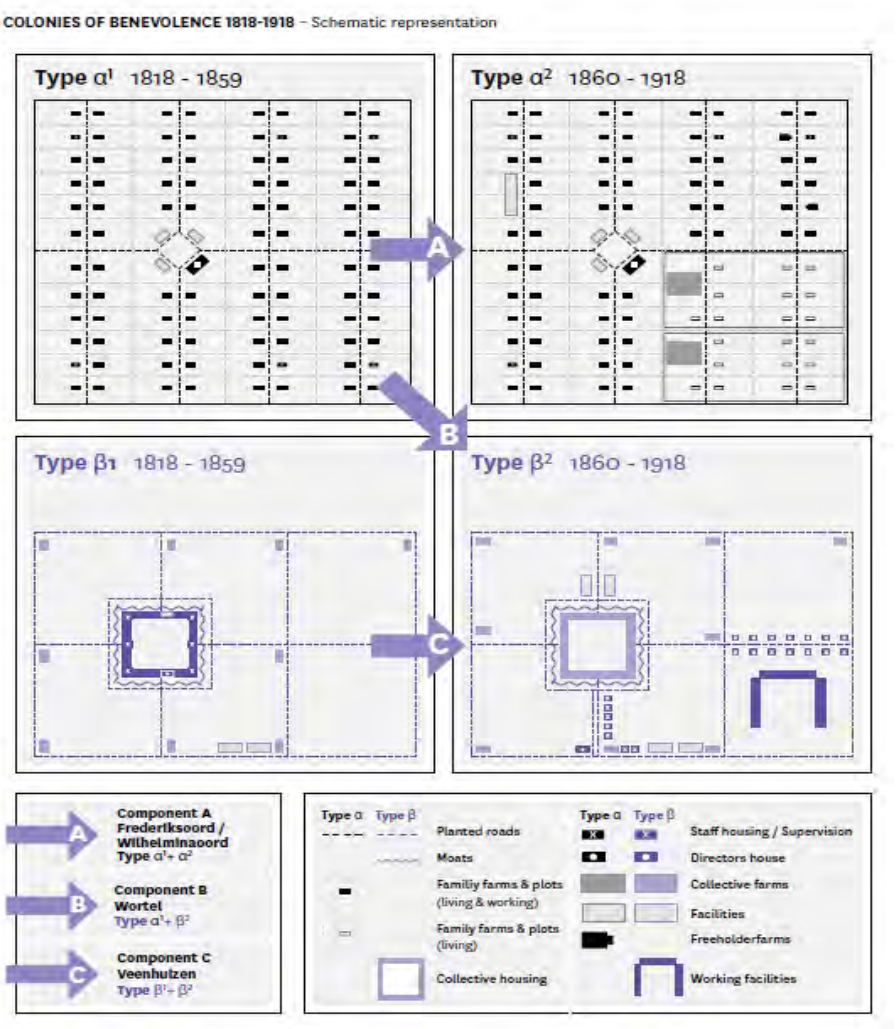

Ad b. *de structuur van het landschap, die representatief is voor het experiment van armoedebestrijding en de doorontwikkeling daarvan;*

De landschappen van de Koloniën van Weldadigheid zijn aangelegd als systeem om armoede te bestrijden met binnenlandse landbouwkoloniën voor diverse doelgroepen. De ontwikkeling ervan heeft plaatsgevonden in twee hoofdfasen:

1. de fase van aanleg (1818-1859)
2. de fase van verdere evolutie, staatsinstellingen en privatisering (1860-1918)

De uitzonderlijke en universele waarde van het landschap komt tot uiting in de 'attributen' die de materialisatie van de uitzonderlijke en universele waarde vormen.

De 'attributen' zijn:

1. De basistypologie van het landschap:
   De karakteristieke landschapstypologie van de Koloniën van Weldadigheid in de periode 1818-1918, met representatieve landschapslagen, die de functionele en ruimtelijke samenhang illustreren.
2. De structuur van het kolonielandschap:
   Alle individuele elementen van het orthogonale grid: wegen, beplante lanen, waterwegen, het toegepaste maatsysteem en de plek van de gebouwen in het grid.
3. Representatieve bebouwing en beplanting:
   Individuele gebouwen, ensembles en beplanting die representatief is voor dit panoptische model van een landbouwkolonie

Uitwerking attributen per kolonie op hoofdlijn per component in Fryslân:

Component A: Frederiksoord-Wilhelminaoord **Basistypologie vrije Kolonie van Weldadigheid** Landschapslagen α1 en α2
Structuur **Lanen:** Hoofdlanen Secundaire lanen **Waterstructuren:** Vaarten,sloten **Toegepast maatsysteem:** Percelen van 2.4 ha, later 2,8 ha., toenemend tot 50 ha.
Representatieve bebouwing en beplanting Koloniehuisjes Ambtenarenwoningen Werkplaatsen Collectieve boerderijen en vrijboerhoeven Gebouwen Maatschappij van Weldadigheid Religieuze gebouwen Ouderenhuisvesting Scholen Begraafplaatsen

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Natuurnetwerk Nederland (incl. alle bijzondere gebieden)

Bijlage 2.4, Artikel 2.38

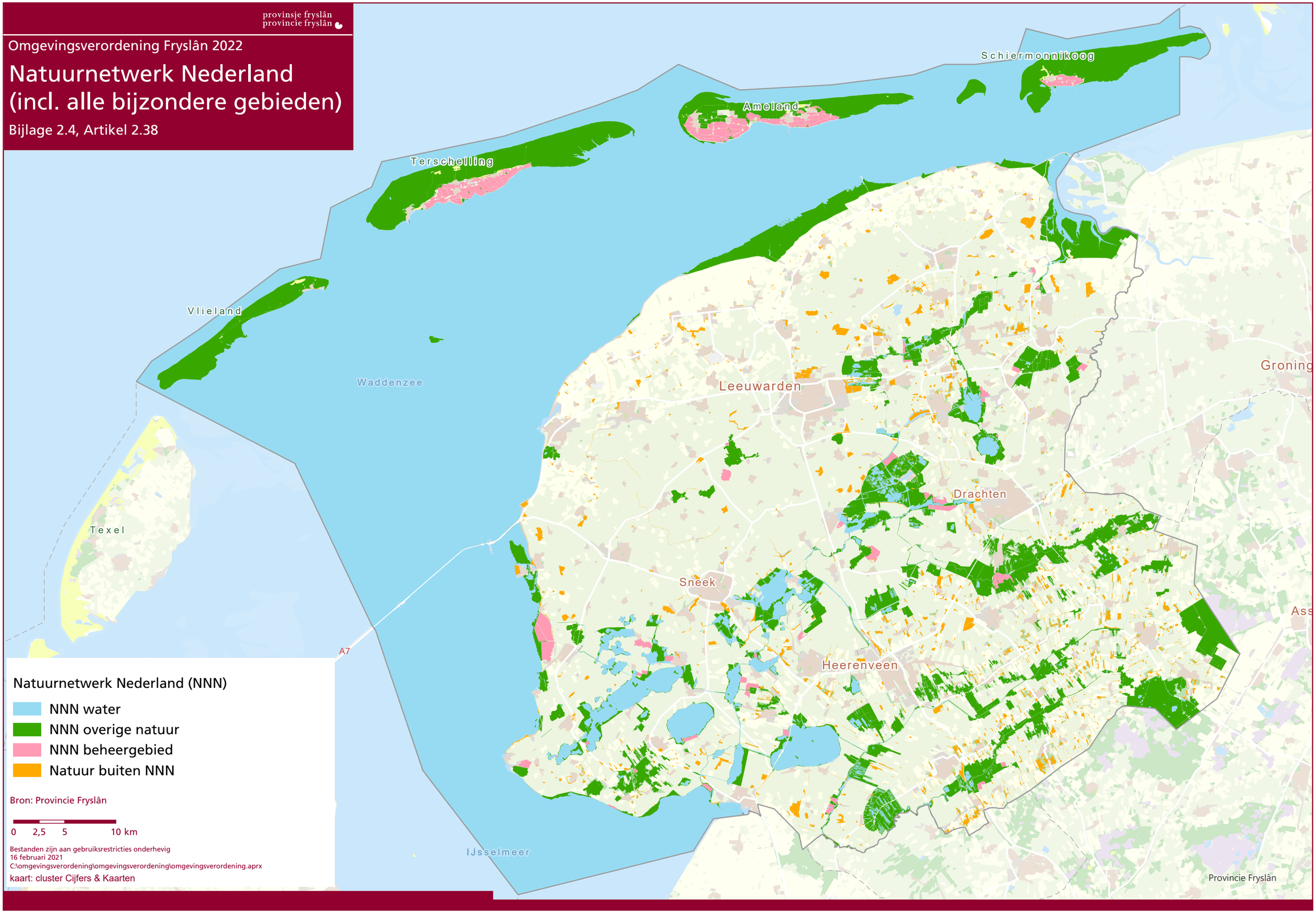

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Weidevogelkansgebieden en weidevogelparels

Bijlage 2.5, Artikel 2.51

Schiermonnikoog
Ameland
Terschelling
Vlieland
Waddenzee
Texel
Den Helder
A7
Leeuwarden
Drachten
Sneek
Heerenveen
IJsselmeer
Groning
Ass

Parels meer dan 25 broedparen grutto
Weidevogelkansgebied

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Provincie Fryslân

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Regionale waterkeringen

Bijlage 3.1, Artikel 3.2

Schiermonnikoog
Ameland
Terschelling
Vlieland
Waddenzee
Texel
Leeuwarden
Drachten
Sneek
Heerenveen
A7
IJsselmeer
Groning
Ass

Voormalige zeedijken

- Voormalige zeedijk
- Voormalige zeedijk en boezemkade

Normering boezemkaden / polderdijken

- 1:100 jaar
- 1:300 jaar
- 1:100 te vervallen

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Provincie Fryslân

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Omgevingswaarden regionale wateroverlast

Bijlage 3.2, Artikel 3.7

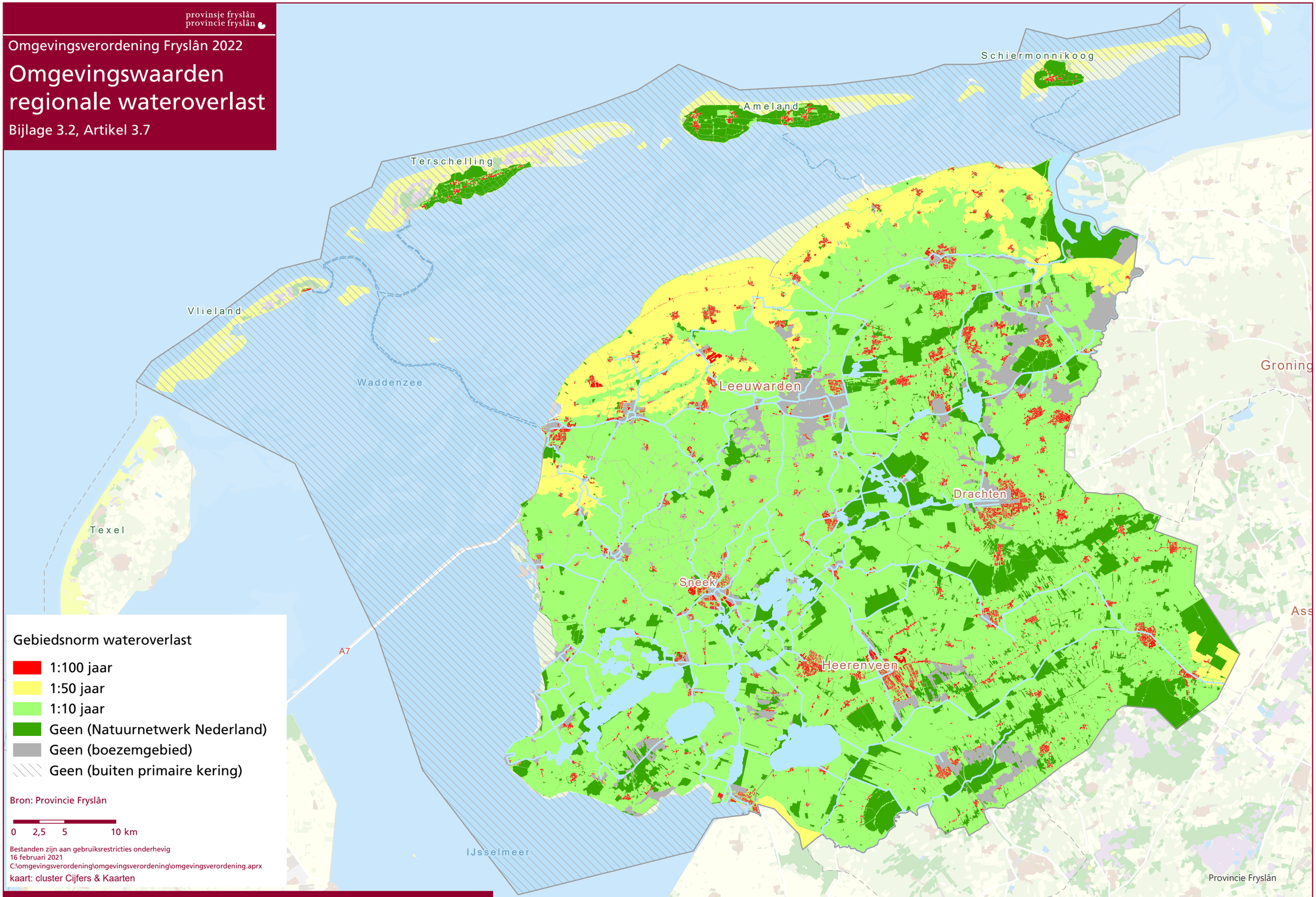

Gebiedsnorm wateroverlast

- 1:100 jaar
- 1:50 jaar
- 1:10 jaar
- Geen (Natuurnetwerk Nederland)
- Geen (boezemgebied)
- Geen (buiten primaire kering)

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Reserveringszones primaire waterkeringen

Bijlage 3.3, Artikel 3.13

Schiermonnikoog
Ameland
Terschelling
Vlieland
Waddenzee
Texel
Den Helder
A7
Leeuwarden
Drachten
Sneek
Heerenveen
IJsselmeer
Groning
Ass

Reserveringszones primaire waterkeringen

- Aaneengesloten bebouwde gebieden
- Overige gebieden

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
17 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Provincie Fryslân

Lijst A nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	PVVP-klasse				Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil	Vrijwaringszone in meters
		Recreatie		CEMT					
		Klasse	Profiel	Klasse	Profiel				
A 001a	Rjochte Grou, vanaf Wide Galle tot Biensmabrêge								
	A 001a-1: Wide Galle - Graaldabrêge (fiets- voetgangersbrug)	Czm	i1			1,70	1,80	2,10	10
	A 001a-2: Graaldabrêge (fiets- voetgangersbrug) - Biensmabrêge	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
A 001b	Krúswetter en Houkesleat								
	A 001b-1: Prinses Margrietkanaal - Tophaven*	Azm	i1	Va	e	3,50	4,10	4,55	25
	A 001b-2: Tophaven - Schuttevaerhaven	Azm	i1	IV	e	2,75	3,25	3,85	25
	A 001b-3: Schuttevaerhaven - Oppenhuizerbrug	Azm	i1			2,10	2,20	2,50	15
A 002									
	A 002-1: Tsjerk Hiddessluizen - Oostpoort (kmr. 2,445)	Azm	n	IV	k	2,75	3,70	4,20	25
	A 002-2: Oostpoort - Frisiabrêge	Azm	n	IV	k	2,75	3,35	3,95	25
	A 002-3: Frisiabrêge - Zwettehaven	Azm	n	IV	k	2,75	3,35	3,95	25
	A 002-4: Zwettehaven - Prinses Margrietkanaal (Fonejacht)	Azm	n	IV	k	2,75	3,70	4,20	25
A 002a	Ferbiningskanaal en Harlingervaart, vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot Kalkhaven (westelijke toegang Leeuwarden)	Bzm	n	III	k	2,75	3,20	3,65	20
A 002b	Wide Greons, De Tynje en Nieuwe Kanaal (gedeeltelijk), vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot 2e Kanaalsbrug (oostelijke	Czm	k	IV	e	2,75	3,20	3,65	25
A 003	geulen Wide Ie, Wide Mûntsegroppe, Geaster Djip en Nije Kanaal (gedeeltelijk), vanaf Prinses Margrietkanaal tot monding insteekhaven	Azm	n	IV	k	2,75	3,20	3,65	25
A 004	Johan Frisokanaal								
	A 004-1: Stavoren - Heeg, van IJsselmeer ten zuiden van Stavoren tot Prinses Margrietkanaal via Warnzer Feart, betonde geulen De Morra en De Oarden, Nije Feart, betonde geulen De Fluezen en Hegemer Mar en Jeltesleat tot Wide Wimerts (A 011)	Azm	i2			2,10	2,20	2,50	15
	A 004-2: Heeg - Prinses Margrietkanaal, vanaf Wide Wimerts via Jeltesleat tot Prinses Margrietkanaal	Azm	i2	III	k	2,75	3,20	3,65	20
A 005	Dokkumer Grutdjip, Sudergracht Dokkum, Dokkumer Ie, Noorder Stadsgracht Leeuwarden, Wester Stadsgracht, Harlingervaart (gedeeltelijk), van Willem Loréslûs Dokkumer Nieuwe Zijlen t/m Kalkhaven								
	A 005-1: Dokkumer Grutdjip (gedeeltelijk) kmr. 0,000 -1,250 incl. Willem Loréslûs	Bzm	n			1,90	2,00	2,65	15
	A 005-2: Dokkumer Grutdjip (gedeeltelijk) kmr. 1,250 - 3,000	Bzm	n			1,90	2,00	2,60	15
	A 005-3: Dokkumer Grutdjip (gedeeltelijk) kmr. 3,000 - 5,000	Bzm	n			1,90	2,00	2,55	15
	A 005-4: Dokkumer Grutdjip (gedeeltelijk) kmr. 5,000 - 7,000	Bzm	n			1,90	2,00	2,50	15
	A 005-5: Dokkumer Grutdjip (gedeeltelijk) kmr. 7,000 - 9,000	Bzm	n			1,90	2,00	2,45	15
	A 005-6: Dokkumer Grutdjip (gedeeltelijk) kmr. 9,000 - 10,800	Bzm	n			1,90	2,00	2,40	15
	A 005-7: Sudergracht, Dokkumer Ie, Noorder Stadsgracht, Wester Stadsgracht, Harlingervaart (gedeeltelijk), van Dokkumer	Bzm	n			1,90	2,00	2,30	15
A 006	Rochsleat, Wartenster Wiid en Langdeel, vanaf Prinses Margrietkanaal Warten tot Wergeaster Feart Leeuwarden (A 017)	Czm	n			1,70	1,80	2,10	10
A 007	De Boarn, Jirnsum, vanaf Prinses Margrietkanaal te Aldskou tot brug Sylsbrêge	Czm	n			1,70	1,80	2,10	10
A 008	Vaarweg naar Heerenveen, via Nije Sânsleat, Meinesleat (gedeeltelijk), It Deel en Hearrenfeanster Kanaal (gedeeltelijk), vanaf Prinses Margietkanaal Terherne tot Industriehaven Heerenveen	Azm	n	IV	k	2,75	3,20	3,65	25
A 008a	Djipsleat en Polsleat, Akkrum, vanaf It Deel (A 008) totaan 20 meter voor de vaste brug Ulbe Twijnstrawei								
	A 008a-1: vanaf It Deel (A 008) t/m Pouw (kilometerraai 1,2)	Czm	k	III	k	2,75	3,20	3,65	20
	A 008a-2: vanaf gemaal Pouw (kilometerraai 1,2) totaan 20 meter voor de vaste brug Ulbe Twijnstrawei	Czm	k			1,70	1,90	2,10	10
A 008b	Mûntsjerak, Hearresleat en Feanskieding								
	A 008b-1: Mûntsjerak, vanaf It Deel (A 008) tot Nije Pompsleat (A 020)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 008b-2: Hearresleat, vanaf.Nije Pompsleat tot Spruyt Arkenbouw	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
	A 008b-3: Hearresleat, vanaf Spruyt Arkenbouw tot A7	Cm	k			1,50	1,60	1,90	5
	A 008b-4: Hearresleat, van A7 tot Feanskieding	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
	A 008b-5: Feanskieding, vanaf Hearresleat tot Engelenfeart (A 023)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 009	Jonkers- of Helomavaort, De Kuunder of De Tsjonger (gedeeltelijk), Pier Christiaanssleat, (zuidelijke) betonde geul Tsjûkemar en								
	A 009-1: (Betonde) Follegeasleat, vanaf brug A6 Follega tot Prinses Margrietkanaal in Grutte Brekken	Czm	n			1,70	1,80	2,10	10
	A 009-2: Staande mast route; Jonkers- of Helomavaort, De Kuunder of De Tsjonger, Pier Christiaanssleat, (zuidelijke) betonde geul Tsjûkemar tot westelijke betonde geul Tsjûkemar (A 024), vanaf Mr. H.P. Linthorst Homansluis tot brug A6 Follegea	Bzm	n			1,90	1,90	2,20	15
A 010	Streamkanaal en Sylroede, van Nieuwe Lemstersluis tot Prinses Margrietkanaal in Grutte Brekken	Czm	n			1,70	1,80	2,10	10
A 011	Wide Wimerts vanaf Hegemer Far (A 078), Wimerts en Krúswetter								
	A 011-1: Wide Wimerts (gedeeltelijk), vanaf Hegemer Far (A 078) tot Osingahuizen	Bzm	n			1,90	2,45	2,50	15
	A 011-2: Wide Wimerts (gedeeltelijk), vanaf Osingahuizen tot Nijesyl	Bzm	n			1,90	2,00	2,30	15
	A 011-3: De Wimerts, vanaf Nijesyl tot Warkumer Trekfeart (A 027)	Bzm	n			1,90	2,00	2,30	15
	A 011-4: Krúswetter, vanaf Warkumer Trekfeart /De Wimerts tot Stadsgracht Bolsward (A 037, nabij Gleibakkerij)	Bzm	k			1,90	2,00	2,30	15
A 012	Stadsgracht Sneek, De Kolk, De Geau en Wiiddraai, vanaf Opperhuizerbrug tot Wide Wimerts (A 011)	Bzm	n			1,90	2,00	2,30	15

Lijst A nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	PVVP-klasse				Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil	Vrijwaringszone in meters
		Recreatie		CEMT					
		Klasse	Profiel	Klasse	Profiel				
A 013	Ald Knillesdjip, De Lauwers en Muntjesylster Ryd, vanaf Strobosser Trekfeart (A 016) t/m Friese Sluis Zoutkamp	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
A 014	Noordelijke betonde geul Burgumer Mar, Kûkhernster Feart, Nije Feart, Nije Swemmer, Petsleat en Alddjip								
	A 014-1: Noordelijke betonde geul Burgumer Mar en Kûkhernster Feart (gedeeltelijk), vanaf Prinses Margrietkanaal tot Zwartetille	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 014-2: Kûkhernster Feart (gedeeltelijk), Nije Feart, Nije Swemmer, Petsleat, Alddjip (gedeeltelijk), vanaf Zwartetille tot Sylster Ryd	Cm	n			1,50	1,60	1,90	5
	A 014-3: Alddjip (gedeeltelijk), vanaf Sylster Ryd tot Dokkumer Grutdjip (A 005) Dokkumer Nieuwe Zijlen	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 015	Zuidelijke betonde geul Burgumer Mar, De Lits, westelijke betonde geul De Leien, Peinderkanaal, Juffersgat en geul zandput								
	A 015-1: Zuidelijke betonde geul Burgumer Mar en De Lits, vanaf Prinses Margrietkanaal tot noordelijke afslag De Leien (A 052)	Czm	n			1,70	1,80	2,10	10
	A 015-2: Westelijke betonde geul De Leien, Peinder Kanaal, Juffersgat en betonde Dm-geul zandput Jansma, vanaf noordelijke afslag De Leien tot Nije Kanaal (A 003)	Cm	n			1,50	1,60	1,90	5
A 016	Strobosser Trekfeart								
	A 016-1: Strobosser Trekfeart, vanaf Prinses Margrietkanaal tot Nije Swemmer (A 014)	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
	A 016-2: Strobosser Trekfeart, vanaf Nije Swemmer tot Dokkumer Grutdjip (A 005)	Cm	k			1,50	1,50	1,70	5
A 017	Wergeaster Feart en betonde geul Himpenser Wielen (Staande Mast Route Grou - Leeuwarden), vanaf Prinses Margrietkanaal tot Van Harinxmakanaal (A 002)								
	A 017-1: (Staande Mastroute Grou - Leeuwarden), vanaf Prinses Margrietkanaal tot Wide Galle	Bzm	i1			1,90	1,90	2,20	15
	A 017-2: (Staande Mastroute Grou - Leeuwarden), vanaf Rjochte Grou tot Van Harinxmakanaal (A 002)	Bzm	n			1,90	1,90	2,20	15
A 018	Meinesleat (gedeeltelijk) en De Boarn, vanaf It Deel (A 008) tot Nesker Sylroede (A 019)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 018a	Kromme Knilles, vanaf Prinses Margrietkanaal te Aldskou tot De Boarn te Akkrum (A 018)	Czm	n			1,70	1,80	2,10	10
A 019	Betonde geulen Pikmar, De Tynje en Peanster Ie, De Greft, Douwe Tseardsrak, Burstumer Rak, betonde geul Bokkumer Mar, Nesker Sylroede, De Boarn, Nije Djip, Nijdjip en Nije Feart								
	A 019-1: Betonde geulen Pikmar, De Tynje en Peanster Ie, De Greft, Douwe Tseardsrak, Burstumer Rak, betonde geul Bokkumer Mar en Nesker Sylroede, vanaf Prinses Margrietkanaal tot De Boarn te Nes (A 019)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 019-2: De Boarn, Nije Djip, Nijdjip en Nije Feart, vanaf Nesker Sylroede tot sluis Gorredijk	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 020	Nije Pompsleat en Heafeart, vanaf Hearresleat (A 008b) tot Nije Feart (A 019) Opsterland								
	A 020-1: Nije Pompsleat / Heafeart zuidelijke deel tot Poolsbrug	Dm	k			1,30	1,65	1,90	5
	A 020-2: Nije Pompsleat / Heafeart noordelijke deel vanaf Poolsbrug	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 021	Opsterlânske Kompanjonsfeart en Appelschester Vaort, van sluis Gorredijk t/m Damsluis Appelscha								
	A 021-1: Van sluis Gorredijk tot sluis Lippenhuisterverlaat	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 021-2: Van sluis Lippenhuisterverlaat tot sluis Hemriksverlaat	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 021-3: Van sluis Hemriksverlaat tot sluis Wijnjeterpverlaat	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 021-4: Van sluis Wijnjeterpverlaat tot sluis Nanningaverlaat	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 021-5: Van sluis Nanningaverlaat tot sluis Fochterverlaat	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 021-6: Van sluis Fochterverlaat tot sluis Stokersverlaat	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 021-7: Van sluis Stokersverlaat tot sluis Bovenstverlaat	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 021-8: Van sluis Bovenstverlaat t/m Damsluis Appelscha	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 022	De Kuunder of De Tsjonger, vanaf Helomavaort (A 009) tot Opsterlânske Kompanjonsfeart (A 021)								
	A 022-1: Helomavaort (A 009) - Engelenfeart (A 023)	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
	A 022-2: Engelenfeart - Sluis I (Oudehorne)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 022-3: Sluis I - Sluis II	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 022-4: Sluis II - Opsterlânske Kompanjonsfeart (A 021)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 023	Hearrenfeanster Kanaal (gedeeltelijk) en Engelenfeart								
	A 023-1: Hearrenfeanster Kanaal (gedeeltelijk), vanaf industriehaven Heerenveen t/m Jousterbrug	Cm	k			1,50	1,60	1,90	5
	A 023-2: Hearrenfeanster Kanaal (gedeeltelijk), vanaf Jousterbrug tot Feanskieding	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 023-3: Engelenfeart, vanaf Feanskieding tot De Kuunder of De Tsjonger (A 022)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 024	Geul De Geau, Langwarder Feart, betonde geul Langwarder Wielen, Skarster Rien, westelijk betonde geul Tsjûkemar (Staande								
	A 024-1: geul De Geau in Aldhôf en Langwarder Feart	Bzm	n			1,90	1,90	2,20	15
	A 024-2: betonde geul Langwarder Wielen	Bzm	i2			1,90	1,90	2,20	15
	A 024-3: Skarster Rien en Westelijke betonde geul Tsjûkemar, vanaf Langwarder Wielen tot brug A6	Bzm	n			1,90	1,90	2,20	15
A 024a	Betonde geul De Kûfurd, Jaansleat en betonde geul Langwarder Wielen, vanaf Prinses Margrietkanaal tot Langwarder Feart (A	Czm	i2			1,70	1,70	2,00	10

Lijst A nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	PVVP-klasse				Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil	Vrijwaringszone in meters
		Recreatie		CEMT					
		Klasse	Profiel	Klasse	Profiel				
A 024b	Betonde geul Aldhôf, It Nau, betonde geul Wite Brekken en Wâldfeart								
	A 024b-1: Betonde geul Aldhôf, It Nau en Wâldfeart (gedeeltelijk), vanaf Prinses Margrietkanaal tot A7 Sneek	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 024b-2: Wâldfeart (gedeeltelijk), vanaf A7 tot Stadsgracht Sneek (A 012)	Cm	n			1,50	1,60	1,90	5
A 025	Geul Snitser Mar, Sibesleat, geul Goaïngarypster Puollen, Noarder Alde Wei, geulen Alde Wei en Langwarder Wielen, vanaf Prinses Margietkanaal tot geul Langwarderwielen (A 024)								
	A 025-1: Geul Snitsermar en Sibesleat (gedeeltelijk)	Czm	i2			1,70	1,70	2,00	10
	A 025-2: Sibesleat (gedeeltelijk) en geul Goaïngarypster Puollen	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 025-3: Noarder Alde Wei en betonde geulen Alde Wei en Langwarder Wielen	Czm	i2			1,70	1,70	2,00	10
A 025a	Jouster Sylroede, vanaf betonde geul Alde Wei tot Tolhuisbrug	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 026	Betonde geul Grutte Brekken, Langesleat, De Ie, Easterbûtengrêft, Sleattemer Gat, betonde geul Sleattemer Mar, De Ie, betonde geul Noarderie en Nauwe Wimerts, vanaf Prinses Margrietkanaal bij Lemmer tot Johan Frisokanaal (A 004)								
	A 026-1: Betonde geul Grutte Brekken, Lange Sleat, De Ie, Easterbûtengrêft, Sleattermer Gat, betonde geul Sleattemer Mar, De Ie (Woudsend), vanaf Prinses Margrietkanaal tot De Welle (A 093)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 026-2: De Ie, betonde geul Noarderie en Nauwe Wimerts, vanaf De Welle (A 093) tot Johan Frisokanaal (A 004)	Bzm	i1			1,90	2,00	2,30	15
A 026a	Geul Sleattemer Mar en De Luts, vanaf geul Sleattemer Mar (A 026) t/m Jachthaven Balk t.h.v. Jachthavendijk 9	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 026b	Betonde geul Hegemer Mar en Wâldseinster Rakken, vanaf Johan Frisokanaal (A 004) tot De Welle (A 093)	Czm	i1			1,70	1,70	2,00	10
A 026c	Geul Sleattemer Mar tussen de vaargeulen Sloten - Woudsend (A 026) en Balk - Woudsend (A 026a)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 027	It Soal, Djippe Dolte en Warkumer Trekfeart								
	A 027-1: It Soal Workum, buitendijks, vanaf lichtopstand tot sluis, lengte 1975 m1 (dpg. t.o.v. IJ.Z.P.)	Bzm	n			1,90	2,00	2,30	15
	A 027-2: Djippe Dolte en Warkumer Trekfeart (gedeeltelijk), van sluis Workum tot Van Panhuyskanaal (A 030)	Bzm	n			1,90	1,90	2,20	15
	A 027-3: Warkumer Trekfeart (gedeeltelijk), vanaf Van Panhuyskanaal tot De Wimerts (A 011)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 028	Betonde geulen De Fluezen, Grutte Gaastmar en Sont, Yntemasleat, Koarte Fliet, Lange Fliet en Klifrak, vanaf Johan Frisokanaal (A 004) tot Warkumer Trekfeart (A 027)	Bzm	n			1,90	2,00	2,20	15
A 029	Burrefeart en De Horsa (gedeeltelijk), Workum								
	A 029-1: Burrefeart, vanaf Djippe Dolte t/m Jachthaven voor brug Hearewei	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
	A 029-2: Burrefeart, vanaf Jachthaven tot Burrefeartsbrêge/Súdergoawei	Cm	k			1,50	1,50	1,70	5
	A 029-3: Burrefeart en De Horsa, vanaf Súdergoawei tot Heidenskipsterdyk	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 029-4: De Horsa, vanaf Heidenskipsterdyk tot Warkumer Trekfeart (A 027) en Klifrak (A 028)	Bzm	k			1,90	2,00	2,30	15
A 030	Grutte Sylroede en Van Panhuyskanaal, van sluis Makkum tot Warkumer Trekfeart (A 027)								
	A 030-1 Grutte Sylroede, vanaf de westelijke sluisdeuren tot oostelijke invaart sluis (drempeldiepte - 1,82 m)	Czm	n			1,70	1,70	1,82	10
	A 030-2 Grutte Sylroede en Van Panhuyskanaal, vanaf oostelijke invaart sluis Makkum tot Warkumer Trekfeart (A 027)	Czm	n			1,70	1,80	2,10	10
A 031	Frjentsjerter Feart (Vanaf Van Harinxmakanaal A 002 - Thabortille Ysbrechtum)								
	A 031-1: Van Harinxmakanaal Franeker - Boazumer Feart	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
	A 031-2: Boazumer Feart - Thabortille Ysbrechtum	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 032	De Swette, Loaïngeaster Feart, Snitser Aldfeart (gedeeltelijk) en Jachthavenkanaal (Middelseeroutetraject Leeuwarden - Sneek)								
	A 032-1: De Swette (gedeeltelijk), Loaïngeaster Feart en Snitser Aldfeart (gedeeltelijk) t/m Dompsluis	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
	A 032-2: Snitser Aldfeart (gedeeltelijk) en Jachthavenkanaal, vanaf Dompsluis tot Houkesleat (A 001b)	Cm	n			1,50	1,50	1,70	5
A 033	Broeresleat of Fjouwerhúster Feart en geul Tsjûkemar tot betonde diagonale geul Tsjûkemar (A 098)	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
A 034	Yndyk, Jan Broerskanaal en noordelijke betonde geul De Morra, vanaf sluis te Hindeloopen tot Johan Frisokanaal (A 004)								
	A 034-1: Yndyk (gedeeltelijk), van sluis Hindeloopen tot rondweg Hindeloopen	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
	A 034-2: Yndyk (gedeeltelijk) en Jan Broerskanaal, vanaf rondweg Hindeloopen tot ontsluiting woonwijk Koudum	Cm	n			1,50	1,50	1,70	5
	A 034-3: Jan Broerskanaal en noordelijke betonde geul De Morra, vanaf woonwijk Koudum tot Johan Frisokanaal	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 035	Betonde geul Swarte Wâlde en Koudumer Far (gedeeltelijk), vanaf Johan Frisokanaal (A 004) tot Jan Broerskanaal (A 034)	Cm	n			1,50	1,50	1,70	5
A 036	De Grûns, betonde geul Flakke Brekken en geul Aldegeaster Brekken, vanaf Lange Fliet (A 028) bij Workum tot invaart bij	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 037	Boalserter Feart en Stadsgracht Bolsward, vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot Krúswetter (A 011)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 038	Bolswardervaart en Harnzer Feart (gedeeltelijk), vanaf N31 Harlingen - Wytmarsumer Feart (A 051) Arum	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
A 039	Kleiroute gedeelte Menamer Feart en Berltsumer Feart, vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot Berltsumer Wiid (A 040)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5

Lijst A nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	PVVP-klasse				Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil	Vrijwaringszone in meters
		Recreatie		CEMT					
		Klasse	Profiel	Klasse	Profiel				
A 040	Kleiroute gedeelte Alde Trekfeart, Oasterstadsgracht, Doanjumer Feart, De Rie en Berltsumer Wiid, vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot Berltsumer Feart (A 039)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 041	Betonde geulen Terkaplester- en Terhernster Puollen, vanaf Meinesleat (A 008) tot De Hearresyl (A 042)	Czm	i1			1,70	1,70	2,00	10
A 041a	Geul door Terhernster Puollen en De Geau	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
A 042	Geul Goaïingarypster Puollen, vanaf Noarder Alde Wei (A 025) tot De Hearresyl (A 041)								
	A 042-1: Noarder Alde Wei (A 025) - Hearregat (A 043)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 042-2: Hearregat (A 043) - De Hearresyl (A 041)	Czm	i1			1,70	1,70	2,00	10
A 043	Geul Hearregat, vanaf Prinses Margrietkanaal tot geul Goaïingarypster Puollen (A 042)	Czm	i2			1,70	1,70	2,00	10
A 044	Jongebuorster Feart, vanaf de Sâltpoel tot keersluis De Herne	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
A 045	Tryehúster Sleat en Rengersgreft, vanaf Prinses Margrietkanaal tot Folkertssleat (A 126)	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
A 046	De Mear, vanaf Prinses Margrietkanaal te Grou tot Neare Galle (A 017)	Czm	n			1,70	1,80	2,20	10
A 047	De Alde Lunen, vanaf Dokkumer Grutdjip (A 005) tot Nije Swemmer (A 014)	Cm	k			1,50	1,60	1,90	5
A 048	Sylster Ryd, vanaf Nije Swemmer (A 014) tot Jachthaven Kollum	Czm	k			1,70	1,70	1,90	10
A 049	Kollumer Kanaal, vanaf Sylster Ryd (A 048) tot Strobosser Trekfeart (A 016)	Cm	k			1,50	1,50	1,70	5
A 050	Geaster Djip en Nije Drait, vanaf Vaarweg naar Drachten (A 003) tot invaart naar sluis Buitenstverlaat	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
A 051	Wytmarsumer Feart, Nauwe Gracht en Stadsgracht Bolsward	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 052	Noordelijke betonde geul De Leien en De Lits, opvaart Rottevalle								
	A 052-1: Noordelijke betonde geul De Leien	Czm	k			1,70	1,70	1,90	10
	A 052-2: De Lits tot voorbij Jachthaven Rottevalle	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
A 053	Zuidelijke betonde geul De Leien, vanaf Peinder Kanaal (A 015) tot De Lits (A 052)	Cm	k			1,50	1,50	1,70	5
A 054	De (Neare) Greft, vanaf Prinses Margrietkanaal tot geul Sitebuorster Ie (A 060)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 055	De Geau, vanaf Vaarweg naar Drachten (A 003) bij Earnewâld tot De Greft (A 054) bij Grou inclusief betonde geul Grutte Krite, Bleipet en Easters Aldwiid	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
A 056	Geul Hânsmar, Djippe Gat en geul Oksepoel, vanaf Folkertssleat (A 126) tot geul Bleipet (A 055)	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
A 057	Rânsleat, vanaf Folkertssleat (A 126) tot Vaargeul Easters Aldwiid (A055)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 058	Grytmansrak, Kromme Ie, Sitebuorster Ie en geulen Wide Ie, vanaf Vaarweg naar Drachten (A 003) tot Peanster Ie (A 019)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 059	Goaïingahúster Sleat, geul Modderige Bol en Janssleat (gedeeltelijk), vanaf Kromme Ie (A 058) tot Wide Ie (A 058)	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
A 060	Goaisleat, vanaf geul Sitebuorster Ie (A 058) tot geul Modderige Bol (A 059)	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 061	Boazumer Feart, vanaf De Swette (A 032) tot Frentsjerter Feart (A 031)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 062	Akkrumer Rak, vanaf Terkaplester Puollen tot Vaarweg naar Heerenveen (A 008)	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
A 063	Wide Geau, Lange Sleat, Heremafeart, Syltsjesleat en Noardbroekster Feart (gedeeltelijk), vanaf Akkrumer Rak tot Jouster								
	A 063-1: Wide Geau, Lange Sleat en Herema Feart, vanaf Akkrumer Rak (A 062) tot de Buorren in Terkaple	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
	A 063-2: Syltsjesleat en Noardbroekster Feart, vanaf Lange Sleat tot Jouster Sylroede (A 025a)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 064	Lykfeart en Noardbroekster Feart (gedeeltelijk), vanaf Goaïingarypster Puollen tot Syltsjesleat (A 063)	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 065	Geul Gudzekop, Frijgerssleat, geul Langsturtepoel, betonde geul Jentsjemar, Fammensrakken en geul De Brekken, vanaf Langwarder Feart (A 024) tot Noarder Alde Wei (A 025)	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 066	De Kaai, vanaf Langwarder Wielen (A 024) tot geul De Brekken (A 065)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 067	Hoaitesleat, Slingerrak, Steatebocht, Stobberak, De Hoarse en Jurjensleat, vanaf Prinses Margrietkanaal tot geul Langsturtepoel (A	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 068	Easterbrêgesleat (gedeeltelijk), Holle Grêft en De Dolte (gedeeltelijk), vanaf Prinses Margrietkanaal tot Langsturtepoel (A 065)	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 069	Nauwe Geau, vanaf De Hoarse/Jurjensleat (A 067) tot Easterbrêgesleat (A 068)	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 070	Jouster Feartsje, (gedeeltelijk) vanaf Prinses Margrietkanaal tot De Dolte (C 036)	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 071	Geul Snitser Mar, vanaf Prinses Margrietkanaal tot Jachthaven zuidzijde Starteiland	Czm	i1			1,70	1,80	2,10	10
A 072	Easterbrêgesleat en It Ges, vanaf Prinses Margrietkanaal tot Houkesleat (A 001b)								
	A 072-1: Easterbrêgesleat (gedeeltelijk) en It Ges (gedeeltelijk), vanaf Prinses Margrietkanaal tot zuidelijke Jachthaven	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 072-2: It Ges (gedeeltelijk), vanaf zuidelijke Jachthaven Uitwellingerga t/m zuidelijke Jachthaven Sneek, zuid van H. Bulthuisweg	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
	A 072-3: It Ges (gedeeltelijk), vanaf A 072-2 tot Houkesleat (A 001b)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 073	Broersleat, vanaf betonde geul Wite brekken (A 024) tot It Ges (A 072)	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 074	Geul Swarte Brekken, Soalsleat, Riper Feart, It Sou, geul Weinsleat en Louwepoel								
	A 074-1: Geul Swarte Brekken, Soalsleat, Riper Feart, It Sou, geul Weinsleat	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
	A 074-2: Louwepoel Jutrijp	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 075	Modderige Ryd, vanaf Easterwimerts (A 076) tot Wite Brekken	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
A 076	Easterwimerts, vanaf Prinses Margrietkanaal tot Swarte Brekken (A 074)	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
A 077	De Swette (gedeeltelijk), vanaf Loaiïngeaster Feart (A 032) tot hooghout bij ijsbaan Sneek	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5

Lijst A nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	PVVP-klasse				Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil	Vrijwaringszone in meters
		Recreatie		CEMT					
		Klasse	Profiel	Klasse	Profiel				
A 078	Wide Wimerts (gedeeltelijk) en Hegemer Far (gedeeltelijk), vanaf Johan Frisokanaal (A 004) tot 1e haven oost van De Draei (A	Azm	i1	III	k	2,75	3,00	3,20	20
A 079	Geul Hegemer Mar, De Grêft (oost) en Hegemer Far (gedeeltelijk), vanaf Johan Frisokanaal (A 004) tot 1e haven oost van De								
	A 079-1: Betonde geul Hegemer Mar en De Grêft (oost), vanaf Johan Frisokanaal tot Hegemer Far	Czm	n			1,70	1,80	2,10	10
	A 079-2: Hegemer Far, vanaf De Grêft (oost) tot 1e haven oost van De Draei	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
A 080	De Greft (west), De Syl en Weisleat (gedeeltelijk)								
	A 080-1: De Grêft (west), tot Jachthaven t.h.v. de Nijewâl te Heeg-West	Cm	n			1,50	1,50	1,70	5
	A 080-2: De Syl en Weisleat, vanaf Jachthaven tot nieuwe Tsjerkesleat (C 023)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 081	Ontsluiting Jachthaven Heegerwâl, vanaf Johan Frisokanaal (A 004)	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
A 082	De Gouden Boaijum, vanaf Johan Frisokanaal (A 004) tot Hegemer Far (A 078)	Azm	n			2,10	2,20	2,50	15
A 083	Stadsgracht Stavoren	Bzm	k			1,90	2,20	2,50	15
A 084	Westelijke geul De Morra en Bakhúster Feart, vanaf Johan Frisokanaal (A 004) tot Jachthaven	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 085	Oostelijke geul De Morra en Opvaart Hemelum, vanaf Johan Frioskanaal (A 004) tot Jachthaven aan 't Set	Cm	k			1,50	1,60	1,90	5
A 086	Betonde Geul Suderburds Wiid, vanaf betonde geul Pikmar (A 019) tot geul Wide Ie (A58)	Czm	n			1,70	1,80	2,10	10
A 087	Westelijke geul De Fluezen en Nijegeaster Feart, vanaf Johan Frisokanaal (A 004) tot brug Elahuizen	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
A 088	Oostelijke betonde geul De Fluezen en Opvaart Elahuizen tot invaart Jachthaven bij de Mardyk	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 089	Gereserveerd (over)								
A 090	Betonde geul It Piel en ontsluiting Jachthavens Gaastmeer								
	A 090-1: Betonde geul It Piel, vanaf Yntemasleat (A 028) tot Grutte Gaastmar	Dm	n			1,30	1,30	1,50	5
	A 090-2: Ontsluiting havens Gaastmeer	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 091	Gereserveerd (over)								
A 092	De Luts (gedeeltelijk), Van Swinderenfeart, Spoekhoekster Feart en Ryster Feart, vanaf Jachthaven Balk tot Aldkarre	E	k			1,00	1,10	1,30	5
A 093	Betonde geul De Kûfurd en De Welle, vanaf Prinses Margrietkanaal tot De Ie (A 026)								
	A 093-1: Betonde geul De Kûfurd en De Welle (gedeeltelijk), vanaf Prinses Margrietkanaal tot brug N354	Dm	n			1,30	1,40	1,70	5
	A 093-2: De Welle (gedeeltelijk), vanaf brug N354 tot De Ie	Bzm	k			1,90	2,00	2,30	15
A 094	Betonde geul Jiskenhúster Mar en Jiskenhúster Feart, vanaf Prinses Margrietkanaal tot Jachthaven Idskenhuizen	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 095	Geul Grutte Brekken, Riensleat, Hjerringsleat, betonde geul Brandemar en Wâldsleat, vanaf Prinses Margrietkanaal tot De Ie (A	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 096	Opvaart naar St. Nicolaasga, vanaf Follegeasleat (A 009) tot invaart Jachthaven WSV Sint Nicolaasga	Cm	k			1,50	1,50	1,70	5
A 097	Betonde geul Tsjûkemar naar Jachthaven Oosterzee, vanaf geul Tsjûkemar (A 009)	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
A 098	Diagonale betonde geul Tsjûkemar, vanaf Delfstrahuizen (A 009) richting Skarster Rien (A 024)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
A 099	Schipsloot, vanaf De Kuunder of De Tsjonger (A 022) tot brug N351 Wolvega	Cm	k			1,50	1,50	1,70	5
A 100	De Lende inclusief Oostelijke vaarweg Driewegsluis en betonde geul Et Wiede								
	A 100-1: Oostelijke Vaarweg Driewegsluis, vanaf Jonkers- of Helomavaort (A 009) tot De Lende	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
	A 100-2: De Lende incl. betonde geul Et Wiede, vanaf Oostelijke vaarweg Driewegsluis tot Jachthaven	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 101	Vaarverbinding door Driewegsluis	Bzm	n			1,90	1,90	2,20	15
A 102	De Kuunder of De Tsjonger (gedeeltelijk) inclusief geul Et Wiede, Langelille, vanaf Pier Christiaanssleat (A 009) tot Schoterzijl (B	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 103	Preenzewiek, vanaf De Kuunder of De Tsjonger (A 022) tot Jachthaven Oldeberkoop	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 104	Betonde geul De Hoarne, vanaf Prinses Margrietkanaal tot (Oude) Sânsleat Terherne	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
A 105	(Oude) Sânsleat, vanaf Nije Sânsleat (A 008) tot ontsluiting Jachthavens Terherne	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
A 106	Invaart Jinshúster Deel, vanaf It Deel (A 008) / Meinesleat (A 018)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 107	(Oude) De Boarn, Akkrum								
	A 107-1: Kom Akkrum west, vanaf De Boarn (A 018) t/m Jachthaven tegenover Leppedyk 1004	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
	A 107-2: Kom Akkrum oost, vanaf spoorbrug De Boorn t/m passantenkade	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
A 108	Westelijke betonde geul Burgumer Mar, ontsluiting Jachthaven Klein Zwitserland	Cm	k			1,50	1,50	1,70	5
A 109	Mantgumer Feart, vanaf De Swette (A 032) tot brug in Om'e Terp	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 110	Wjelsriper Opfeart, vanaf Frentsjerter Feart (A 031) tot Lytse Buorren	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 111	Sint-Japiksfeart, Winsum, vanaf Frentsjerter Feart (A 031) tot brug	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 112	Invaart Zuiderkade, Franeker, lengte 133 m1 gemeten vanaf as Van Harinxmakanaal (A 002)	Bzm	k			1,90	1,90	2,20	15
A 113	Harnzer Trekfeart, Dronryp, vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot Jachthaven	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 114	Langdeel en Alddeel, Leeuwarden								
	A 114-1: Langdeel en Alddeel (gedeeltelijk), vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot De Kurkmeer (A 120)	Cm	n			1,50	1,60	1,90	5
	A 114-2: Alddeel (gedeeltelijk), vanaf De Kurkmeer tot Bonkefeart (A 116)	Cm	n			1,50	1,50	1,70	5

Lijst A nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	PVVP-klasse				Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil	Vrijwaringszone in meters
		Recreatie		CEMT					
		Klasse	Profiel	Klasse	Profiel				
A 115	Noordelijke Elfsteden Route (NER) Berltsum - Leeuwarden								
	A 115-1: Moddergat, Wielsyster Rak tot sluis Wier	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 115-2: Wielsyster Rak vanaf sluis Wier, Blikfaart, Súdhoekster Faart, Ouwe Rij (gedeeltelijk), Leister Feart tot sluis Alde Leie	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 115-3: Leister Feart vanaf sluis Alde Leie, Feinsumer Feart, Aldtsjerkster Feart, De Moark en Alddeel (gedeeltelijk), vanaf Berltsum tot Wielshals (A 117)	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
	A 115-4: Alddeel (gedeeltelijk), vanaf Wielshals tot Bonkefeart (A 116)	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
A 116	Bonkefeart, vanaf Dokkumer Ie (A 005) tot Alddeel (A 115)	Cm	k			1,50	1,60	1,80	5
A 117	Wielshals, geul Grutte Wielen en Ryptsjerkster Feart tot en met Marrekrite steiger LM 12	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 118	Geul Grutte Wielen, geul Houtwiel, geul Sierdswiel, Koaiboutfeart en geul De Ryd tot aan jachthaven Gytsjerk	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 119	Stienzer Feart, vanaf Dokkumer Ie (A 005) Wyns tot Kletsefeart Stiens	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 120	De Kurkmeer, Leeuwarden, vanaf Alddeel (A 114) tot Kleijenburg	Dm	k			1,30	1,30	1,50	5
A 120a	Schilkampsterrak, vaarverbinding Tynje (A 002b) tot De Kurkmeer (A120)	Dm	k			1,30	1,50	1,70	5
A 121	Wâldmansdjip								
	A 121-1: Westelijk gedeelte, vanaf Wide Greons (A 002b) tot brug	Cm	k			1,50	1,60	1,80	5
	A 121-2: Oostelijk gedeelte, vanaf brug tot Langdeel/Alddeel (A 114)	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
A 122	De Potmarge, vanaf De Tynje/Wide Greons (A 002b) tot Jachthaven Zwemmerstraat	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
A 123	Nauwe Greons, vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot betonde geul Himpenser Wielen (A 017)	Cm	k			1,50	1,60	1,90	5
A 124	(Oude) Wergeaster Feart								
	A 124-1: Kom Wergea Noord, vanaf Wergeaster Feart (A 017) tot Jachthaven tegenover Fricoweg 47	Czm	k			1,70	1,70	2,00	10
	A 124-2: Kom Wergea Zuid, vanaf Wergeaster Feart (A 017) tot passantensteiger aan Hilleburen	Czm	k			1,70	1,70	2,10	10
A 125	Groot - en Kleindiep, Dokkum	Dm	k			1,30	1,40	1,70	5
A 126	Folkertssleat, Ulekrite en It Wiid, Earnewâld								
	A 126-1: Folkertssleat, Ulekrite en It Wiid, lengte 280 m1 vanaf as betonde geul Sydsdjip/Fokkesleat (A 003)	Czm	n			1,70	1,70	2,00	10
	A 126-2: It Wiid	Cm	n			1,50	1,50	1,70	5 *

Voormalige Staat B-vaarwegen en objecten, VVF 1990, in *'passief vaarwegbeheer'* en *'actief nautisch beheer'* bij de PF

A 201	Het vanaf het PMK afgesneden, doodlopende (oostelijke) **kanaalgedeelte te Burgumerdaam**
A 202	De afgesneden gedeelten van de **Wide en Nije Mûntsegroppe** (onderdelen van VVF 2014, Lijst A-vaarweg nr. 003, de Vaarweg
A 203	**Sylroede**,Tacosyl, vanaf de Langesleat (Lijst A-vaarweg nr. 026, VVF 2014) tot de sluis Tacosyl alsmede de toeleidingsgeul ter lengte van ca. 320 m vanuit het IJsselmeer.
A 204	daarin gelegen keersluizen te Jongeburen (met uitzondering van de brug), Heerenzijl (met uitzondering van de brug) en Goïngarijp, de keer-/schutsluis Joure, met inbegrip van de daarbij behorende gronden, beschoeiingen, remmingwerken, en verder bijkomende werken en de op deze waterkering geplaatste afscheidingen en afstandspalen en de daarlangs gelegen watergang vanaf de Jouster Sylroede tot de in deze vaart gelegen dam.
A 205	**Kromme Sleat en de Lytse Sylroede (ged.),** vanaf de Grutte Sylroede (A 030) tot Makkumermeerpolder
A 206	**Sylster Rak**, vanaf Harnzer Feart/Ferbiningskanaal (A 002a) tot aquaduct Ritsumasyl
A 207	**Harlingertrekvaart**, vanaf VHK (A 002, bij kmr. 2.500) tot 1e dam, incl. de Hopmansbrug en de doorgraving westelijk van deze brug
A 208	**Streamkanaal Willem Lorés lûs,** bestaande uit de twee westelijk van de spuisluis te Dokkumer Nieuwe Zijlen gesitueerde vaarweggedeelten vanaf Dokkumer Grutdjip (A 005) tot aan ballenlijn
A 209	**Olde Lauwers,** westelijke omloop Pieterzijl vanaf Lauwers tot het Langdeel
A 210	**Kromme Knilles,** oude route.

Lijst B nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	Vaarweg beheerder	Nautisch beheerder
Gemeente Harlingen			
B 001	Bolswardervaart (gedeeltelijk), Zuidoostersingel, Davidshokje en Zuidergracht, vanaf de zuidoostzijde brug N31 tot Franekertrekfeart	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
B 002	Verbindingskanaal, Franekertrekfeart (gedeeltelijk). vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot oostkant Franekereindsbrug inclusief kolk		
	B 002-1: Verbindingskanaal, vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot westkant Industriebrug	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
	B 002-2: Franekertrekfeart (gedeeltelijk), vanaf westkant Industriebrug tot westkant Spaansenkade	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
	B 002-3: Franekertrekfeart (gedeeltelijk), vanaf westkant Spaansenkade tot oostkant Franekereindsbrug inclusief kolk	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
B 003	Noordergracht en Noordoostsingel	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
B 004	Grote Sluis, Noordijs en Franekereind		
	B 004-1: Grote Sluis	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
	B 004-2: Noordijs	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
	B 004-3: Franekereind	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
B 005	Kleine Sluis, Rozengracht	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
B 006	Achlumer Feart (gedeeltelijk), vanaf Van Harinxmakanaal t/m brug Ludingaweg	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
B 007	Ried	Gemeente Harlingen	Gemeente Harlingen
Provincie Overijssel			
B 101	De Lende (gedeeltelijk), vanaf (niet-bediende) Driewegsluis tot Staande Mast Route	Provincie Overijssel	Provincie Overijssel
B 102	De Lende (gedeeltelijk), van Mr. H.P. Linthorst Homansluis - Ossenzijlersloot, onderdeel Staande Mast Route	Provincie Overijssel	Provincie Overijssel
B 103	Bij- of Tussenlende (gedeeltelijk), vanaf Ossenzijlersloot tot Schoterzijl via sluis Kuinre	Provincie Overijssel	Provincie Overijssel

Lijst B nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	PVVP-klasse				Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil
		Recreatie		CEMT				
		Klasse	Profiel	Klasse	Profiel			
Gemeente Harlingen								
B 001	Bolswardervaart (gedeeltelijk), Zuidoostersingel, Davidshokje en Zuidergracht, vanaf de zuidoostzijde brug	Dm	k			1,30	1,40	1,70
B 002	Verbindingskanaal, Franekertrekfeart (gedeeltelijk). vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot oostkant Franekereindsbrug							
	B 002-1: Verbindingskanaal, vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot westkant	Azm	n			2,96	2,96	3,14
	B 002-2: Franekertrekfeart (gedeeltelijk), vanaf westkant Industriebrug tot westkant	Azm	n			2,76	2,76	2,94
	B 002-3: Franekertrekfeart (gedeeltelijk), vanaf westkant Spaansenkade tot	Cm	n			1,50	1,50	1,74
B 003	Noordergracht en Noordoostsingel	Cm	k			1,46	1,46	1,80
B 004	Grote Sluis, Noordijs en Franekereind							
	B 004-1: Grote Sluis	Cm	k			1,56	1,56	2,34
	B 004-2: Noordijs	Cm	k			1,46	1,46	1,64
	B 004-3: Franekereind	Cm	k			1,56	1,56	1,74
B 005	Kleine Sluis, Rozengracht	Cm	k			1,46	1,46	1,64
B 006	Achlumer Feart (gedeeltelijk), vanaf Van Harinxmakanaal t/m brug Ludingaweg	F				0,80	1,00	1,20
B 007	Ried	F				0,80	1,00	1,20
Provincie Overijssel								
B 101	De Lende (gedeeltelijk), vanaf (niet-bediende) Driewegsluis tot Staande Mast	Bzm	k			1,90	1,90	2,20
B 102	De Lende (gedeeltelijk), van Mr. H.P. Linthorst Homansluis - Ossenzijlersloot,	Bzm	k			1,90	1,90	2,20
B 103	Bij- of Tussenlende (gedeeltelijk), vanaf Ossenzijlersloot tot Schoterzijl via sluis	Dm	k			1,30	1,30	1,50

Lijst C nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	Klasse	Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil
C 001	**Olde Lauwers,** westelijke omloop Pieterzijl zuid vanaf De Lauwers tot Langdeel	**F**	0,80	1,00	1,20
C 002	**Langdeel,** vanaf Olde Lauwers naar Burum	**F**	0,80	1,00	1,20
C 003	**Stynsgeaster Feart**, vanaf Prinses Margrietkanaal tot aan jachthaven Augustinusga	**E**	1,00	1,10	1,30
C 004	**Klyndobbe**, vaarverbinding tussen C 006 en C007	**F**	0,80	1,00	1,20
C 005	**Sweager Feart**, vanaf Westergeest (A 014 Petsleat) tot aan jachthaven Kollumerzwaag	**F**	0,80	1,00	1,20
C 006	**Falomster Feart (gedeeltelijk) en Feanwâldster Feart**, vanaf De Westereen (A 14 De Swemmer) tot Feanwâlden (Parkeerterrein De Wylgen)	**F**	0,80	1,00	1,20
C 007	**Falomster Feart (gedeeltelijk), De Mear (gedeeltelijk), Koarte Suwei en Swarte Broek tot Molenend,** vanaf C 006 tot aan jachthaven Mûnein	**F**	0,80	1,00	1,20
C 008	**Wâlster Feart**, vanaf C 007 tot aan jachthaven Feanwâlsterwal	**F**	0,80	1,00	1,20
C 009	**De Mear (gedeeltelijk) en Wâldster Muzeryd**, vanaf C 007 tot aan C 008	**F**	0,80	1,00	1,20
C 010	**Opvaart Jistrum,** inloop Bergumermar tot aan jachthaven Jistrum (lengte 200meter)	**E**	1,00	1,10	1,30
C 011	**Miedumer Djip**, vaarverbinding tussen A 005 en A 115	**F**	0,80	1,00	1,20
C 012	**Hallumer Feart**, vanaf Dokkumer Ie (A 005) tot brug parallelweg te Hallum	**E**	1,00	1,00	1,30
C 013	**Ouwe Rij (gedeeltelijk),** vanaf Leister Feart (A 115) tot brug Oude Bildtzijl	**E**	1,00	1,00	1,20
C 014	**Oost-Indische Opfeart,** Berltsum, vanaf Noordelijke Elfsteden Route (A 040/115), lengte circa 460 meter	**E**	1,00	1,10	1,30
C 015	**Tsjummearumer Feart,** vanaf Doanjumer Feart (A 040) tot Westerbuorren	**E**	1,00	1,10	1,30
C 016	**Achlumer Feart (gedeeltelijk)**, vanaf Ludingaweg Harlingen (B 006) tot Arumer Feart	**F**	0,80	1,00	1,20
C 017	**Harnzer Feart (gedeeltelijk)**, Arum (A 038) - Bolsward (A 037) via Grauwe Kat	**E**	1,00	1,00	1,20
C 018	**Makkumer Feart (gedeeltelijk)**, Vanaf Wytmarsumer Feart (A 051) tot Eksmoarster	**F**	0,80	1,00	1,20
C 019	**Makkumer Feart (gedeeltelijk) en Eksmoarster Opfeart,** vanaf Panhuyskanaal (A 030) tot 20 meter voor loswal Exmorra	**E**	1,00	1,00	1,20
C 020	**Skraarder Feart**, vanaf Makkumer Feart (C 020-1) tot Skraard	**E**	1,00	1,00	1,20
C 021	**Ategrêft en Piter Bouwessleat**				
	C 021-1: Ategrêft, tussen Flakke Brekken en Ringwiel	**E**	1,00	1,10	1,30
	C 021-2: Piter Bouwessleat, vanaf Ringwiel tot Kleine Gaastmeer	**E**	1,00	1,00	1,20
C 022	**Nijhuzumer Feart**, vanaf betonde geul Flakke Brekken (A 036) tot Jachthaven	**E**	1,00	1,00	1,20
C 023	**Nieuwe Tsjerkesleat en Oude Tsjerkesleat Noord**, vanaf Weisleat (A 080) tot woonwijk It Fabryk Heeg	**F**	0,80	1,00	1,20
C 024	**Oude Tsjerkesleat Zuid,** vanaf Weisleat (A 080) tot vaarweg Oude Tsjerkesleat Noord (C	**F**	0,80	1,00	1,20
C 025	**Heidenskipster Feart inclusief geul Hofmar** (Gracht of Viswijk)	**E**	1,00	1,00	1,20

A = regime A OVK: geen A-OHD, overdr. 13-06-2014
B = reg. B OVK: afkoop A-OHD, overdr. 13-06-2014
C = reg. C OVK: A-OHD werkt gem. weg, overdr.13-06-2014
D = reg. D OVK: A-OHD werkt gem. weg, overdr. na acceptatie

Lijst C nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	Klasse	Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil
C 026	**Nije Feart en Aesterfeart**, vanaf Yndyk (A 034) tot Koudumer Far (A 035), Hindeloopen -	E	1,00	1,00	1,30
C 027	**De Horsa (gedeeltelijk) en Dyksfeart**, vanaf Burrefeart (A 029) tot Nije Feart (C 026)	E	1,00	1,10	1,30
C 028	**Koudumer Far (gedeeltelijk)**, vanaf Jan Broerskanaal (A 034) tot Molkwerum	E	1,00	1,00	1,20
C 029	**Ryster Feart,** vanaf Spoekhoekster Feart (A 092) tot Mientwei	F	0,80	1,00	1,20
C 030	**Wytikkersfeart**, vanaf Spoekhoekster Feart (A 092) tot jachthaven bungalowpark te Rijs	E	1,00	1,10	1,30
C 031	**Sminkefeart**, vanaf Swinderenfeart (A 092) tot Oudemirdum	F	0,80	1,00	1,20
C 032	**Wikeler Opfeart,** vanaf Wikelerhop tot Wijckel	F	0,80	1,00	1,20
C 033	**Stadsgracht Sleat**	F	0,80	1,00	1,20
C 034	**Sint-Nykster Feart**, vanaf Opvaart naar St. Nicolaasga (A 096) tot St. Nicolaasga **(tot aanT-splitsing Molier)**	F	0,80	1,00	1,20
C 035	**Oostelijke Dijgracht**, IJlst vanaf De Geau (A 012) tot It Sou (A 074)	E	1,00	1,10	1,30
C 036	**De Dolte**, Uitwellingerga vanaf Hollegracht (A 068) tot Jouster Feartsje (A 037)	E	1,00	1,00	1,20
C 037	**Jouster Feartsje (gedeeltelijk)**, vanaf De Dolte (C036) tot Geul Gudzekop (A 065)	E	1,00	1,10	1,30
C 038	**Frjentsjerterfeart (gedeeltelijk)**, vanaf Thabortille tot Stadsgracht Sneek	F	0,80	1,00	1,20
C 039	**Tersoalster Sylroede, Bangafeart, Snitser Aldfeart (ged.) en Syltsjesleat,** vanaf Prinses Margrietkanaal tot De Swette (A 032)	E	1,00	1,10	1,30
C 040	**De Kolk**, opvaart naar Poppenwier vanaf Snitser Aldfeart (C 039)	E	1,00	1,10	1,30
C 041	**Snitser Aldfeart (gedeeltelijk) en De Kolk,** opvaart naar Raerd	E	1,00	1,10	1,30
C 042	**Snitser Aldfeart (gedeeltelijk)**, vanaf Loaiïngeasterfeart (A 032) tot Syltsjesleat (C 039)	E	1,00	1,10	1,30
C 043	**Tsjerkesleat**, opvaart Tersoal vanaf Snitser Aldfeart (C042)	E	1,00	1,00	1,20
C 044	**Dearsumer Opfeart**, vanaf Snitser Aldfeart (C042)	E	1,00	1,00	1,20
C 045	**Sibrandabuorster Feart,** vanaf Snitser Aldfeart (C042) tot ophaalbrug Sibrandabuorren	E	1,00	1,00	1,20
C 046	**Kipfeart**, opvaart Gau vanaf Snitser Aldfeart (C042)	E	1,00	1,00	1,20
C 047	**Opvaart Goïnga**, vanaf Snitser Aldfeart (C042) tot brug Goïnga	E	1,00	1,00	1,20
C 048	**Offenwierster Opfeart**, vanaf Snitser Aldfeart (C042) tot Offingawier	E	1,00	1,00	1,20
C 049	**(Oude) De Boarn**, kom Akkrum midden	E	1,00	1,00	1,20
C 050	**Geul Wide Grou, Kromme en Rjochte Grou**, vanaf Biensmabrêge tot Sylsbrêge Irnsum	F	0,80	1,00	1,20
C 051	**It Swin**, Reduzum				
	C 051-1: It Swin (gedeeltelijk), vanaf De Swette (A 32) tot de Kromme Grou (C 050)	F	0,80	1,00	1,20
	C 051-2: It Swin (gedeeltelijk), ontsluiting Jachthaven	F	0,80	1,00	1,20
C 052	**Kromme Sleat**, op vaart Idaerd vanaf Koldykster Rak (A 017)	E	1,00	1,00	1,20
C 053	**Eagumer Opfeart**, vanaf Eagumer Djip	E	1,00	1,00	1,20

A = regime A OVK: geen A-OHD, overdr. 13-06-2014
B = reg. B OVK: afkoop A-OHD, overdr. 13-06-2014
C = reg. C OVK: A-OHD werkt gem. weg, overdr.13-06-2014
D = reg. D OVK: A-OHD werkt gem. weg, overdr. na acceptatie

Lijst C nummer	Vaarwegnaam + omschrijving deeltrajecten (indien van toepassing)	Klasse	Diepgang meters t.o.v. streefpeil	Ingrijpdiepte meters t.o.v. streefpeil	Baggerdiepte meter t.o.v. streefpeil
C 054	**Wurdumer Feart**, vanaf Van Harinxmakanaal (A 002) tot Wergeaster Feart (A 017)	**F**	0,80	1,00	1,20
C 055	**(Oude) Wergeaster Feart**, binnen de bebouwde kom Wergea (traject tussen A 124-1 en A	**E**	1,00	1,10	1,30
C 056	**Meanewei en De Foudering**, Wergea				
	C 056-1: Meanewei en De Foudering (gedeeltelijk), vanaf Prinses Margrietkanaal tot B.K. van den Bergstrjitte 3	**E**	1,00	1,10	1,30
	C 056-2: De Foudering (gedeeltelijk), vanaf B.K. van den Bergstrjitte 3 tot Wergeaster	**E**	1,00	1,00	1,20
C 057	**De Potmarge (gedeeltelijk)**, vanaf Jachthaven Zwemmerstraat (A 122) tot Zuider	**F**	0,80	1,50	1,70
C 058	**Geul Holstmar, Skeane Sleat (Sietse Maaikesleat) en Alde Wei,** vanaf Prinses Margrietkanaal tot Vaarweg naar Drachten (A 003)	**E**	1,00	1,10	1,30
C 059	**Droevendal, Nauwe en Wide Saiter**				
	C 059-1: Droevendal, ontsluiting Wide Saiter vanaf Geul Holstmar (C 058)	**E**	1,00	1,10	1,30
	C 059-2: Nauwe Saiter, ontsluiting Wide Saiter vanaf Vaarweg Drachten (A 003)	**E**	1,00	1,10	1,30
	C 059-3: Ontsluiting Wide Saiter vanaf het Prinses Margrietkanaal	**E**	1,00	1,10	1,30
C 060	**Jaanfeart (gedeeltelijk) en Opfeart Britswert,** vanaf Frjentsjerter Feart (A 031)	**F**	0,80	1,00	1,20
C 061	Gereserveerd (over)				
C 062	**Arumer Feart**, vanaf Harnzer Feart (A 038) tot gemeentegrens met Waadhoeke)	**E**	1,00	1,10	1,30
C 063	Gereserveerd (over)				
C 064	**Tsjerkesleat en Klokhúsfeart**, vanaf Oudega (A 036) tot Tsjerkehop	**F**	0,80	1,00	1,20
C 065	Ringwielgreft en Skrokfeart				
	C 065-1: Skrokfeart vaarverbinding tussen Sânmar en Ringwiel	**F**	0,80	1,00	1,20
	C 065-2: Ringwielgreft vanaf Ringwiel naar (C 064) Tsjerkesleat en Klokhúsfeart	**F**	0,80	1,00	1,20
C 066	**Reidmarroute, via Westhiimster Opfeart, Reidmar, Sipkemar en Sybsleat**, vanaf De Wimerts (A 011) tot Aldegeaster Brekken	**F**	0,80	1,00	1,20
C 067	**Ryptsjerkster Feart (gedeeltelijk) en Wâldster Mûzeryd (gedeeltelijk),** vanaf Marrekrite steiger LM 12 (A 117) tot De Mear (C 009)	**F**	0,80	1,00	1,20

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Zwemlocaties

Bijlage 3.5, Artikel 3.22

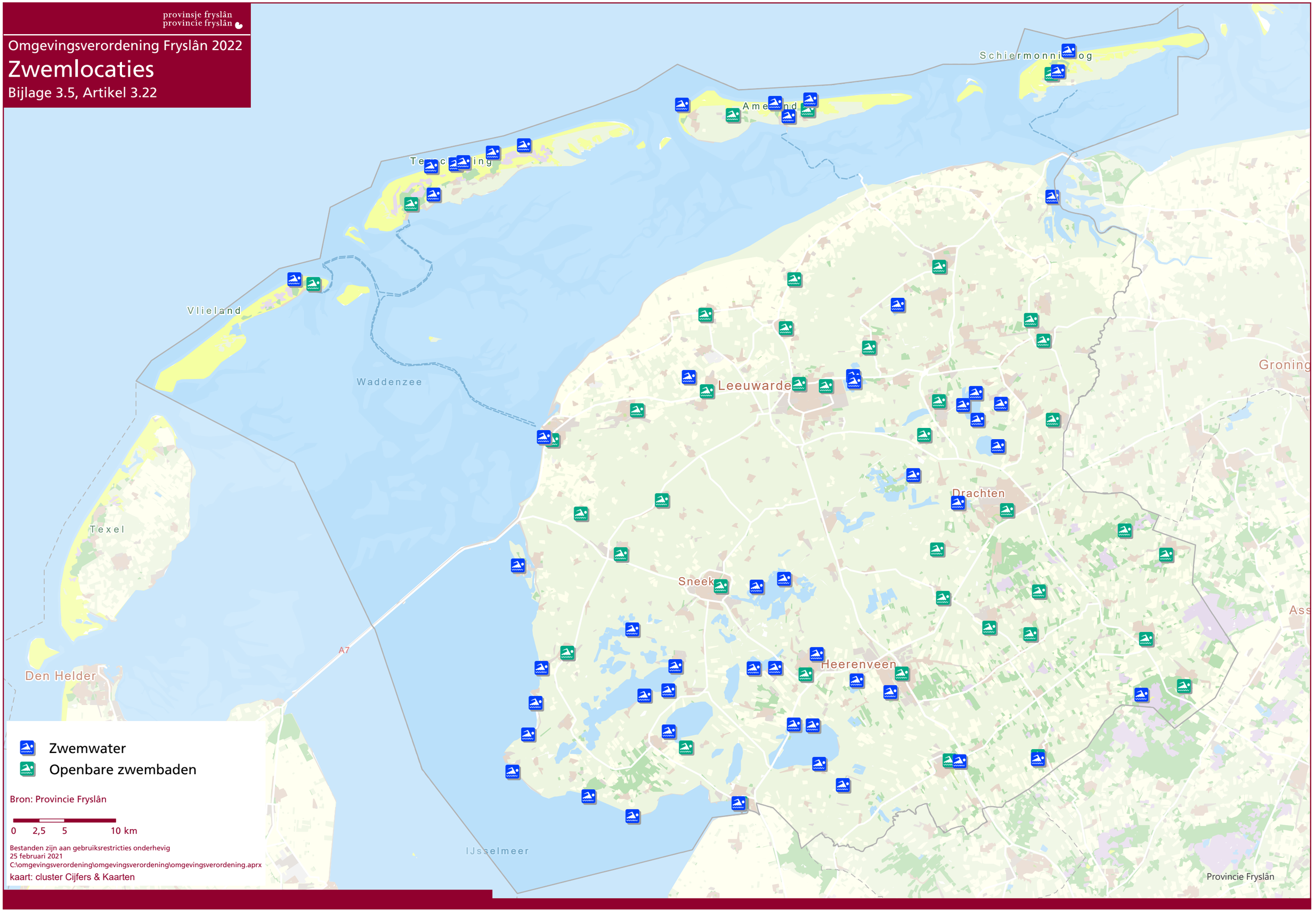

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☐ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

7%

Informatie vooraf

Met dit formulier kunt u melding doen voor de uitvoering van een bodemsanering.

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☐ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

15%

Aanmelden met eHerkenning

Om verder te gaan met deze aanvraag logt u in met uw eHerkenning gebruikersnaam en wachtwoord op betrouwbaarheidsniveau 2+.

eHerkenning is uw digitale handtekening namens een organisatie. Nog geen eHerkenning? Vraag dan eerst eHerkenning aan (https://www.eherkenning.nl/).

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

23%

Gegevens aanvrager

Let op: velden met een * zijn verplicht

KvK-nummer *

Het KvK-nummer vindt u op het uittreksel van de Kamer van Koophandel of op de website.

Vestigingsnummer

Elke vestiging van een onderneming krijgt in het Handelsregister een uniek vestigingsnummer van 12 cijfers. Dit nummer vindt u op het uittreksel van de Kamer van Koophandel of op de website.

Naam organisatie *

0/255

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

30%

Adresgegevens

Let op: velden met een * zijn verplicht

Straatnaam *

0/80

Huisnummer *

Huisletter

0/1

Huisnummertoevoeging

0/4

Postcode *

1023AB

Woonplaats *

0/80

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

38%

Gegevens melder

Let op: velden met een * zijn verplicht

Voornamen *

0/200

Tussenvoegsel(s)

0/10

Achternaam *

0/200

Functie *

0/50

Personeelsnummer (alleen in het geval indien u bij Enexis werkt)

Telefoonnummer *

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres *

naam@voorbeeld.nl

0/254

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

46%

Gegevens sanering

Let op: velden met een * zijn verplicht

Omschrijving locatie *

Adres *

Plaatsnaam *

0/80

Gemeente *

Selecteer een keuze

FR-code

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

53%

Startdatum of wijziging van de startdatum

Let op: velden met een * zijn verplicht

Wat wilt u melden *

- ○ Startdatum uitvoering
- ○ Wijziging startdatum

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

61%

Saneringsmelding

Start grondsanering

Dag | Selecteer een r | Jaar

Duur van de grondsanering (aantal dagen)

Start grondwatersanering

Dag | Selecteer een r | Jaar

Duur grondwatersanering (aantal dagen)

Bereiken einddiepte ontgraving

Dag | Selecteer een r | Jaar

Einde grondsanering

Dag | Selecteer een r | Jaar

Einde grondwatersanering

Dag | Selecteer een r | Jaar

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

69%

Milieukundige begeleiding

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam organisatie *

Naam contactpersoon *

Telefoonnummer *

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

Plaatsnaam *

0/80

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

76%

Uitvoerder

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam organisatie *

Naam contactpersoon *

Telefoonnummer *

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

Plaatsnaam *

0/80

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

84%

Transporteur aan- & afvoer grond

Naam organisatie

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

Plaatsnaam

0/80

Bestemming verontreinigde grond

Vorige stap

Overzicht

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/startmelding-uitvoering-bodemsanering)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

92%

Vorige stap (/form/preview/startmelding-uitvoering-bodemsanering/transporteur-aan-afvoer-grond-12) Verzenden

Overzicht

Controleer hieronder of de gegevens die u heeft ingevuld juist zijn. U kunt terug naar eerdere stappen met de knop Vorige stap.

Is alles juist, klik dan op de knop **Verzenden**.

Gegevens aanvrager

KvK-nummer

Vestigingsnummer

Naam organisatie

Adresgegevens

Straatnaam

Huisnummer

Huisletter

Huisnummertoevoeging

Postcode

Woonplaats

Gegevens melder

Voornamen

Tussenvoegsel(s)

Achternaam

Functie

Personeelsnummer (alleen in het geval indien u bij Enexis werkt)

Telefoonnummer

E-mailadres

Gegevens sanering

Omschrijving locatie

Adres

Plaatsnaam

Gemeente

FR-code

Startdatum of wijziging van de startdatum

Wat wilt u melden

Wijziging startdatum

Saneringsmelding

Start grondsanering

Duur van de grondsanering (aantal dagen)

Start grondwatersanering

Duur grondwatersanering (aantal dagen)

Bereiken einddiepte ontgraving

Einde grondsanering

Einde grondwatersanering

Milieukundige begeleiding

Naam organisatie

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

Plaatsnaam

Uitvoerder

Naam organisatie

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

Plaatsnaam

Transporteur aan- & afvoer grond

Naam organisatie

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

Plaatsnaam

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Startmelding uitvoering bodemsanering

Voortgang

100%

Bedankt voor uw melding. U ontvangt via e-mail een bevestiging.

Provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig met de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees onze Privacyverklaring (https://www.fryslan.frl/home/persoonsgegevens-privacy_42911/).

Formulier downloaden (https://preproductie.fryslan.frl/form/preview/startmelding-uitvoering-bodemsanering/downl

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☐ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

2%

Informatie vooraf

Met dit formulier kunt u melding doen voor een bodemverontreiniging en/of een sanering daarvan. Rapporten kunnen verderop in deze melding worden bijgevoegd.

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

5%

Aanmelden met DigiD of eHerkenning

Let op: velden met een * zijn verplicht

Om verder te gaan met deze aanvraag logt u in met uw DigiD gebruikersnaam en wachtwoord of uw eHerkenning gebruikersnaam en wachtwoord op betrouwbaarheidsniveau 2+.

Nog geen DigiD? Vraag dan eerst DigiD aan. (https://www.digid.nl)
Nog geen eHerkenning? Vraag dan eerst eHerkenning aan (https://www.eherkenning.nl/).

Doet u deze aanvraag namens uzelf of namens een organisatie? *

- (●) Namens mijzelf
- ( ) Namens een organisatie

De keuze amens een organisatie gaat verder op de pagina E-herkenning toevoegen

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

7%

DIGI D TOEVOEGEN

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

10%

Uw gegevens

Let op: velden met een * zijn verplicht

Voorletter(s) *

0/20

Tussenvoegsel(s)

0/10

Achternaam *

0/200

Straatnaam *

0/80

Huisnummer *

Huisnummertoevoeging

0/4

Postcode *

1023AB

Woonplaats *

0/80

Telefoonnummer *

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres *

naam@voorbeeld.nl

0/254

Vorige stap

Volgende stap

De aanmelding gaat nu verder bij de pagina adviseur

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

13%

E HERKENNING TOEVOEGEN

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

15%

Gegevens aanvrager

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam organisatie *

0/255

Let op: vul hier uw eigen gegevens (aanvrager) in

Naam aanvrager *

0/200

Straatnaam/Postbus *

0/80

Postbus/Huisnummer *

Huisnummertoevoeging

0/4

Postcode *

1023AB

Woonplaats *

0/80

Telefoonnummer *

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres *

naam@voorbeeld.nl

0/254

Dient u deze aanvraag in voor uzelf? *

- ja
- nee

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

15%

Gegevens aanvrager

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam organisatie *

0/255

Let op: vul hier uw eigen gegevens (aanvrager) in

Naam aanvrager *

0/200

Straatnaam/Postbus *

0/80

Postbus/Huisnummer *

Huisnummertoevoeging

0/4

Postcode *

1023AB

Woonplaats *

0/80

Telefoonnummer *

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres *

naam@voorbeeld.nl

0/254

Dient u deze aanvraag in voor uzelf? *

- ja
- nee

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

18%

Gegevens opdrachtgever

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam opdrachtgever *

0/200

Straatnaam *

0/80

Huisnummer *

Huisnummertoevoeging

0/4

Postcode *

1023AB

Woonplaats *

0/80

Telefoonnummer *

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres *

naam@voorbeeld.nl

0/254

Kopie machtiging *

Bestand toevoegen

‹ Vorige stap

Volgende stap ›

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

21%

Adviseur

Let op: velden met een * zijn verplicht

Heeft u een adviseur binnen uw organisatie? *

- (•) ja
- ( ) nee

ndien nee gaat het formulier verder op de pagina Gegevens locatie

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

23%

Gegevens adviseur

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam adviseur *

Adres *

Postcode *

1023AB

Woonplaats *

0/80

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

26%

Gegevens locatie

Let op: velden met een * zijn verplicht

Omschrijving locatie *

Adres *

Postcode *

1023AB

Plaatsnaam *

0/80

Gemeente *

Selecteer een keuze

FR-code

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

28%

Gegevens kadastraal per perceel

Let op: velden met een * zijn verplicht

Gemeente *

Kadastrale sectie *

Vul een letter in. Een voorbeeld van een kadastrale sectie is "C"

Kadastrale nummer *

Wilt u nog een kadastraal perceel melden? *

- ○ ja
- ◉ nee

ndien hier ja ingevuld kan van meerdere percelen de gegevens ingevuld worden

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

44%

Gegevens rechthebbende locatie

Let op: velden met een * zijn verplicht

Bent u de eigenaar van de locatie? *

- ja
- nee

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

47%

Gegevens eigenaar van de locatie

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam *

Adres *

Postcode *

1023AB

Plaatsnaam *

0/80

Naam contactpersoon

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

Is er nog een eigenaar? *

- ○ ja
- ○ nee

ndien hier nee ingevuld wordt gaat het formulier verder op de pagina gebruikers anders dan eigenaar

‹ Vorige stap Volgende stap ›

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

50%

Gegevens eigenaar 2 van de locatie

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam *

Adres *

Postcode *

1023AB

Plaatsnaam *

0/80

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Is er nog een eigenaar? *

- ○ ja
- ○ nee

‹ Vorige stap Volgende stap ›

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

52%

Overige eigenaren

Hier kunt u de gegevens van de overige eigenaren invullen

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

55%

Gebruikers anders dan eigenaar

Let op: velden met een * zijn verplicht

Is er een gebruiker anders dan de eigenaar *

- ja
- nee

ndien hier nee wordt ingevuld gaat het formulier verder op de pagina Gegevens van anderen die bepaalde rechten hebben...etc.

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

57%

Gegevens gebruiker van de locatie

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam *

Adres *

Postcode *

1023AB

Plaatsnaam *

0/80

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Soort recht op de locatie

Is er nog een gebruiker? *

- ja
- nee

ndien hier nee ingevuld wordt gaat het formulier verder op de pagina Gegevens van anderen die bepaalde rechten hebben op de locatie

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

60%

Gegevens gebruiker 2 van de locatie

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam *

Adres *

Postcode *

1023AB

Plaatsnaam *

0/80

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Soort recht op de locatie

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

63%

Gegevens van anderen die bepaalde rechten hebben op de locatie hebben

Naam

Adres

Postcode

1023AB

Plaatsnaam

0/80

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Soort recht op de locatie

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

65%

Doel van de melding en toe te zenden bijlagen

Let op: velden met een * zijn verplicht

Geef hier onder uw doel(en) aan en let op: voeg het/de document(en) als bijlage(n) toe. Meerdere keuzes zijn mogelijk.

Wat is het doel van uw melding? *

- [ ] Melding van verontreiniging veroorzaakt na 1987 (o.g.v. art. 13 jo. 27 Wbb) (Bijlage B/H/I)
- [ ] Verzoek om beschikking instemmen saneringsplan (n.a.v. melding art 28 Wbb) (Bijlage D/E)
- [ ] Verzoek om instemmen deelsaneringsplan (n.a.v. melding art. 28 Wbb) (Bijlage B/D/E)
- [ ] Melding wijziging saneringsplan (Bijlage J)
- [ ] Verzoek om herbeschikking spoedeisendheid o.g.v. gewijzigd gebruik verontreinigde locatie (art. 37 Wbb) (Bijlage A/F)
- [ ] Verzoek om instemmen evaluatieverslag en/of nazorgplan (Bijlage G)

☐ Anders (Bijlage Anders)

Geef hierboven uw doel(en) aan en let op: voeg het/de document(en) als bijlage(n) toe. Meerdere keuzes zijn mogelijk.

Bijlage A - Actuele kadastrale kaart met interventiewaarde-contour van de grondverontreiniging

Bestand(en) toevoegen

Bijlage B - Rapportage bodem onderzoek

Bestand(en) toevoegen

Bijlage C - Rapportage nader onderzoek

Bestand(en) toevoegen

Bijlage D - Saneringsonderzoek

Bestand(en) toevoegen

Bijlage E - (deel)saneringsplan

Bestand(en) toevoegen

Bijlage F - Toelichting gewijzigd gebruik

Bestand(en) toevoegen

Bijlage G - Evaluatierapport en/of nazorgplan

Bestand(en) toevoegen

Bijlage H - Plan van aanpak bodemsanering

Bestand(en) toevoegen

Bijlage I - Actuele kadastrale kaart met achtergrondwaarde-contour van de grondverontreiniging en de streefwaarde-contour van de grondwaterverontreiniging

Bestand(en) toevoegen

Bijlage J - Omschrijving wijziging saneringsplan

Bestand(en) toevoegen

Bijlage - Anders

Bestand(en) toevoegen

‹ Vorige stap Volgende stap ›

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

68%

Doel van de melding en toe te zenden bijlagen - vervolg

Let op: velden met een * zijn verplicht

- Verzoek om beschikking ernst/spoedeisendheid en instemmen saneringsplan t.b.v. een (deel van een) geval van ernstige bodemverontreiniging
- Verzoek om beschikking instemmen saneringsplan (n.a.v. melding art 28 Wbb)
- Verzoek om instemmen deelsaneringsplan (n.a.v. melding art. 28 Wbb)

Was één van de bovenstaande doelen van de melding bij u van toepassing? *

- ja
- nee

ndien ja gaat het formulier verder op de pagina opdrachtgever sanering

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

97%

Vorige stap (/form/preview/melding-wet-bodembescherming/doel-van-de-melding-en-toe-te-zenden-bijlagen-ver

Overzicht

Controleer hieronder of de gegevens die u heeft ingevuld juist zijn. U kunt terug naar eerdere stappen met de knop Vorige stap.

Is alles juist, klik dan op de knop **Verzenden**.

Aanmelden met DigiD of eHerkenning

Doet u deze aanvraag namens uzelf of namens een organisatie?

Namens mijzelf

Uw gegevens

Voorletter(s)

Tussenvoegsel(s)

Achternaam

Straatnaam

Huisnummer

Huisnummertoevoeging

Postcode

Woonplaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Gegevens aanvrager

Naam organisatie

Naam aanvrager

Straatnaam/Postbus

Postbus/Huisnummer

Huisnummertoevoeging

Postcode

Woonplaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Dient u deze aanvraag in voor uzelf?

Gegevens opdrachtgever

Naam opdrachtgever

Straatnaam

Huisnummer

Huisnummertoevoeging

Postcode

Woonplaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Kopie machtiging

Adviseur

Heeft u een adviseur binnen uw organisatie?

nee

Gegevens locatie

Omschrijving locatie

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Gemeente

FR-code

Gegevens kadastraal per perceel

Gemeente

Kadastrale sectie

Kadastrale nummer

Wilt u nog een kadastraal perceel melden?

nee

Gegevens rechthebbende locatie

Bent u de eigenaar van de locatie?

nee

Gebruikers anders dan eigenaar

Is er een gebruiker anders dan de eigenaar

nee

Gegevens van anderen die bepaalde rechten hebben op de locatie hebben

Naam

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

E-mailadres

Soort recht op de locatie

Doel van de melding en toe te zenden bijlagen

Wat is het doel van uw melding?

Bijlage A - Actuele kadastrale kaart met interventiewaarde-contour van de grondverontreiniging

Bijlage B - Rapportage bodem onderzoek

Bijlage C - Rapportage nader onderzoek

Bijlage D - Saneringsonderzoek

Bijlage E - (deel)saneringsplan

Bijlage F - Toelichting gewijzigd gebruik

Bijlage G - Evaluatierapport en/of nazorgplan

Bijlage H - Plan van aanpak bodemsanering

Bijlage I - Actuele kadastrale kaart met achtergrondwaarde-contour van de grondverontreiniging en de streefwaarde-contour van de grondwaterverontreiniging

Bijlage J - Omschrijving wijziging saneringsplan

Bijlage - Anders

Gegevens eigenaar van de locatie

Naam

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Naam contactpersoon

E-mailadres

Telefoonnummer

Is er nog een eigenaar?

nee

Doel van de melding en toe te zenden bijlagen - vervolg

- Verzoek om beschikking ernst/spoedeisendheid en instemmen saneringsplan t.b.v. een (deel van een) geval van ernstige bodemverontreiniging
- Verzoek om beschikking instemmen saneringsplan (n.a.v. melding art 28 Wbb)
- Verzoek om instemmen deelsaneringsplan (n.a.v. melding art. 28 Wbb)

Was één van de bovenstaande doelen van de melding bij u van toepassing?

nee

Vorige stap (/form/preview/melding-wet-bodembescherming/doel-van-de-melding-en-toe-te-zenden-bijlagen-ver

Het formulier gaat verder op de laatste pagina

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

71%

Opdrachtgever van de sanering

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam organisatie *

Adres *

Postcode *

1023AB

Plaatsnaam *

0/80

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

73%

Huidig gebruik van de bodem volgens bestemmingsplan

Let op: velden met een * zijn verplicht

Wat is uw huidige gebruik van de bodem conform bestemmingsplan? *

- [ ] Woongebied: in bebouwde kom
- [ ] Woongebied: buiten bebouwde kom
- [ ] Agrarisch gebied
- [ ] Volkstuinen
- [ ] Braakliggend terrein
- [ ] Natuurgebied
- [ ] Openbaar groen
- [ ] Bedrijfsterrein: in bebouwde kom
- [ ] Bedrijfsterrein: buiten bebouwde kom
- [ ] Recreatie gebied
- [ ] Stortplaats
- [ ] Vervoersfunctie (wegen, water, enz.)
- [ ] Bijzondere doeleinden (b.v. speelplaats, school)
- [ ] Anders

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

76%

Toekomstig gebruik van de bodem volgens bestemmingsplan

Let op: velden met een * zijn verplicht

Wat is uw toekomstige gebruik van de bodem conform bestemmingsplan? *

- ☐ Woongebied: in bebouwde kom
- ☐ Woongebied: buiten bebouwde kom
- ☐ Agrarisch gebied
- ☐ Volkstuinen
- ☐ Braakliggend terrein
- ☐ Natuurgebied
- ☐ Openbaar groen
- ☐ Bedrijfsterrein: in bebouwde kom
- ☐ Bedrijfsterrein: buiten bebouwde kom
- ☐ Recreatie gebied
- ☐ Stortplaats
- ☐ Vervoersfunctie (wegen, water, enz.)
- ☐ Bijzondere doeleinden (b.v. speelplaats, school)
- ☐ Anders

Vorige stap Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

78%

Tijdpad sanering

Let op: velden met een * zijn verplicht

Begindatum sanering

Dag | Selecteer een r | Jaar

Einddatum sanering

Dag | Selecteer een r | Jaar

Wordt sanering in fasen uitgevoerd? Zo ja, zie saneringsplan. *

- ja
- nee

Vorige stap | Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

81%

Uitvoerende instantie (aannemer, onderaannemer etc.)

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam organisatie

Adres

Postcode

1023AB

Plaatsnaam

0/80

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Is er nog een uitvoerende instantie? *

- ja
- nee

ndien nee wordt ingevuld gaat het formulier verder op de pagina Bestemming overige verontreinigde stoffen...etc

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

84%

Uitvoerende instantie 2 (aannemer, onderaannemer etc.)

Let op: velden met een * zijn verplicht

Naam organisatie

Adres

Postcode

1023AB

Plaatsnaam

0/80

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Is er nog een uitvoerende instantie? *

- ○ ja
- ○ nee

‹ Vorige stap Volgende stap ›

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

86%

Uitvoerende instantie 3 (aannemer, onderaannemer etc)

Naam organisatie

Adres

Postcode

1023AB

Plaatsnaam

0/80

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

0123456789

Het telefoonnummer moet beginnen met een 0 en bestaan uit 10 cijfers. In dit veld mogen alleen cijfers ingevuld worden.

E-mailadres

naam@voorbeeld.nl

0/254

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

89%

Bestemming overige verontreinigde stoffen die naast de verontreinigde grond vrijkomen

Let op: velden met een * zijn verplicht

Geef hieronder aan om welke stof(fen) het gaat, wat de hoeveelheid is en of het reinigbaar is.

Stof(fen) *

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

☑ **Sla controles op verplichte velden en inhoud over**

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

92%

Rapporten met betrekking tot het geval

Let op: velden met een * zijn verplicht

Geef hieronder aan om welk onderzoek het gaat, door wie het is uitgevoerd en wanneer (datum) het onderzoek is uitgevoerd.

Onderzoek(en) *

Vorige stap

Volgende stap

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

94%

Graag hier de XML van het onderzoek bijvoegen

XML onderzoek

Bestand(en) toevoegen

Vorige stap

Overzicht

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

94%

Toelichting

U kunt hier een toelichting geven op uw melding

Vorige stap

Overzicht

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân
(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl) Formulier opnieuw starten (/form/preview/form-restart/melding-wet-bodembescherming)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

97%

Vorige stap (/form/preview/melding-wet-bodembescherming/toelichting-36) Verzenden

Overzicht

Controleer hieronder of de gegevens die u heeft ingevuld juist zijn. U kunt terug naar eerdere stappen met de knop Vorige stap.

Is alles juist, klik dan op de knop **Verzenden**.

Aanmelden met DigiD of eHerkenning

Doet u deze aanvraag namens uzelf of namens een organisatie?

Namens mijzelf

Uw gegevens

Voorletter(s)

Tussenvoegsel(s)

Achternaam

Straatnaam

Huisnummer

Huisnummertoevoeging

Postcode

Woonplaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Gegevens aanvrager

Naam organisatie

Naam aanvrager

Straatnaam/Postbus

Postbus/Huisnummer

Huisnummertoevoeging

Postcode

Woonplaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Dient u deze aanvraag in voor uzelf?

nee

Adviseur

Heeft u een adviseur binnen uw organisatie?

Gegevens opdrachtgever

Naam opdrachtgever

Straatnaam

Huisnummer

Huisnummertoevoeging

Postcode

Woonplaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Kopie machtiging

Gegevens adviseur

Naam adviseur

Adres

Postcode

Woonplaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Gegevens locatie

Omschrijving locatie

Adres

Postcode

Plaatsnaam

gemeente FUMO

FR-code

Gegevens kadastraal per perceel

Gemeente

Kadastrale sectie

Kadastrale nummer

Wilt u nog een kadastraal perceel melden?

Gegevens kadastraal per perceel 2

Gemeente

Kadastrale sectie

Kadastrale nummer

Wilt u nog een kadastraal perceel melden?

nee

Gegevens rechthebbende locatie

Bent u de eigenaar van de locatie?

ja

Gegevens eigenaar 2 van de locatie

Naam

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

E-mailadres

Is er nog een eigenaar?

nee

Gebruikers anders dan eigenaar

Is er een gebruiker anders dan de eigenaar

Gegevens gebruiker van de locatie

Naam

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

E-mailadres

Soort recht op de locatie

Is er nog een gebruiker?

nee

Gegevens van anderen die bepaalde rechten hebben op de locatie hebben

Naam

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

E-mailadres

Soort recht op de locatie

Doel van de melding en toe te zenden bijlagen

Wat is het doel van uw melding?

Bijlage A - Actuele kadastrale kaart met interventiewaarde-contour van de grondverontreiniging

Bijlage B - Rapportage bodem onderzoek

Bijlage C - Rapportage nader onderzoek

Bijlage D - Saneringsonderzoek

Bijlage E - (deel)saneringsplan

Bijlage F - Toelichting gewijzigd gebruik

Bijlage G - Evaluatierapport en/of nazorgplan

Bijlage H - Plan van aanpak bodemsanering

Bijlage I - Actuele kadastrale kaart met achtergrondwaarde-contour van de grondverontreiniging en de streefwaarde-contour van de grondwaterverontreiniging

Bijlage J - Omschrijving wijziging saneringsplan

Bijlage - Anders

Doel van de melding en toe te zenden bijlagen - vervolg

- Verzoek om beschikking ernst/spoedeisendheid en instemmen saneringsplan t.b.v. een (deel van een) geval van ernstige bodemverontreiniging
- Verzoek om beschikking instemmen saneringsplan (n.a.v. melding art 28 Wbb)

- Verzoek om instemmen deelsaneringsplan (n.a.v. melding art. 28 Wbb)

Was één van de bovenstaande doelen van de melding bij u van toepassing?

ja

Opdrachtgever van de sanering

Naam organisatie

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

E-mailadres

Huidig gebruik van de bodem volgens bestemmingsplan

Wat is uw huidige gebruik van de bodem conform bestemmingsplan?

Toekomstig gebruik van de bodem volgens bestemmingsplan

Wat is uw toekomstige gebruik van de bodem conform bestemmingsplan?

Tijdpad sanering

Begindatum sanering

Einddatum sanering

Wordt sanering in fasen uitgevoerd? Zo ja, zie saneringsplan.

Uitvoerende instantie (aannemer, onderaannemer etc.)

Naam organisatie

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

E-mailadres

Is er nog een uitvoerende instantie?

Uitvoerende instantie 2 (aannemer, onderaannemer etc.)

Naam organisatie

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

E-mailadres

Is er nog een uitvoerende instantie?

Uitvoerende instantie 3 (aannemer, onderaannemer etc)

Naam organisatie

Adres

Postcode

Plaatsnaam

Naam contactpersoon

Telefoonnummer

E-mailadres

Bestemming overige verontreinigde stoffen die naast de verontreinigde grond vrijkomen

Stof(fen)

Rapporten met betrekking tot het geval

Onderzoek(en)

Graag hier de XML van het onderzoek bijvoegen

XML onderzoek

Toelichting

U kunt hier een toelichting geven op uw melding

Vorige stap (/form/preview/melding-wet-bodembescherming/toelichting-36)

Hoog contrast

provinsje fryslân
provincie fryslân

(/)

Formulier afsluiten (https://preproductie.fryslan.frl)

Dit is een testversie van het formulier, vul geen werkelijke persoonsgegevens in.

Sla controles op verplichte velden en inhoud over

Melding Wet bodembescherming

Voortgang

100%

Bedankt voor uw melding. U ontvangt via e-mail een bevestiging.

Provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig met de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees onze Privacyverklaring (https://www.fryslan.frl/home/persoonsgegevens-privacy_42911/).

Formulier downloaden (https://preproductie.fryslan.frl/form/preview/melding-wet-bodembescherming/download

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Stiltegebieden

Bijlage 4.3, Artikel 4.36

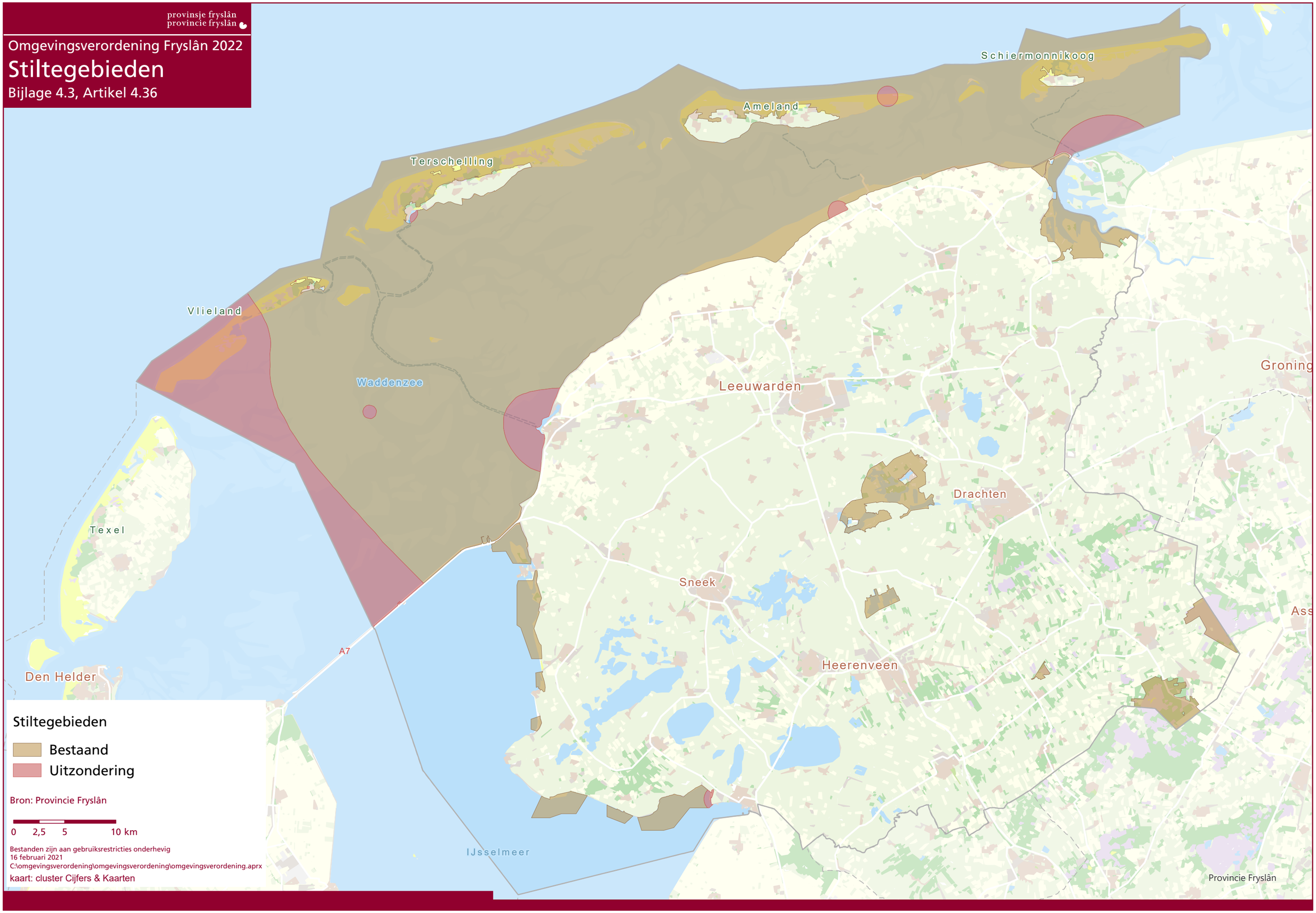

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden

Bijlage 4.4, Artikel 4.40

Schiermonnikoog
Ameland
Terschelling
Vlieland
Waddenzee
Leeuwarden
Groning
Drachten
Texel
Sneek
Heerenveen
A7
Den Helder
IJsselmeer

Waterwingebieden

Waterwingebied

Waterwingebied - 25 jaarszone

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Provincie Fryslân

Bijlage 4.5 Lijst met schadelijke stoffen grondwaterbeschermings- en waterwingebieden

Bijlage 4.5 bij artikel 4.44 onder a en artikel 4.48 onder a van de Omgevingsverordening.

LIJST VAN SCHADELIJKE STOFFEN (GRONDWATERBESCHERMING)
Als schadelijke stoffen als genoemd in artikel worden aangewezen

1. Organische halogeenverbindingen en stoffen waaruit in water dergelijke verbindingen kunnen ontstaan.
2. Organische fosforverbindingen.
3. Organische tinverbindingen. (zie ook punt 1b)
4. Stoffen, waarvan is aangetoond of het vermoeden bestaat , dat zij in of via het water een kankerverwekkende, mutagene of teratogene werking hebben.
5. Minerale oliën en koolwaterstoffen.
6. Cyaniden.
7. De volgende metalloïden en metalen alsmede anorganische verbindingen daarvan:
   - kwik
   - zink
   - aluminium
   - cadmium
   - koper
   - magnesium
   - lood
   - nikkel
   - arsenicum
   - chroom
   - antimoon
   - selenium
   - tin
   - molybdeen
   - beryllium
   - borium
   - uranium
   - vanadium
   - thallium
   - kobalt
   - tellurium
   - barium
   - zilver
   - titaan
8. Organische siliciumverbindingen die toxisch en persistent zijn en stoffen waaruit dergelijke verbindingen kunnen ontstaan, met uitzondering van die welke biologisch onschadelijk zijn of die snel worden omgezet in onschadelijke stoffen.
9. Anorganische fosforverbindingen en elementen fosfor.
10. Ammoniak, nitrieten en nitraten.
11. Chloriden, bromiden en fluoriden.
12. Sulfaten
13. Stoffen met een schadelijke werking op de smaak of de geur van het grondwater alsmede verbindingen waaruit dergelijke verbindingen in het water kunnen ontstaan die het water ongeschikt voor menselijke consumptie kunnen maken.
14. Biociden en derivaten van biociden voor zover zij niet onder een van de andere stoffen of stofgroepen vallen.

15. Zuren, logen en zouten.
16. Bestrijdingsmiddelen in de zin van de Bestrijdingsmiddelenwet.

Stoffen of groepen van stoffen en enkele voorbeelden daarvan	**Voorbeelden van producten die deze stoffen of groepen van stoffen (kunnen) bevatten**	**Voorbeelden van productieprocessen waarbij deze stoffen of groepen van stoffen (kunnen) worden gebruikt**
1. Organische halogeenverbindingen		
PCB's	Koelvloeistof in transformatoren en condensatoren, hydraulische olie	
gehalogeneerde alifatische koolwaterstoffen	ontvettingsmiddelen	chemische wasserijen, spoelmiddelen in garages, toepassing in metallurgische industrie
gehalogeneerde aromatische koolwaterstoffen		halffabrikaat in chemische industrie
chloorethers	oplosmiddelen, wasmiddelen kunststoffen	grondstoffen voor bestrijdingsmiddelenindustrie
chloorfenolen	bestrijdingsmiddelen, lijm, stijfsel	grondstoffen voor bestrijdingsmiddelenindustrie
2. Organische fosforverbindingen		
organische fosforverbindingen	bestrijdingsmiddelen	grondstoffen voor bestrijdingsmiddelenindustrie
3. Organische tinverbindingen		
tributyltinoxyde	houtconserveringsmiddelen, verf	
tributyltinchloride	bestrijdingsmiddelen	
dibuthylinlaureaat	bestrijdingsmiddelen	stabilisatiemiddel bij de productie van kunststoffen
tetraethyltin	bestrijdingsmiddelen	stabilisatiemiddel bij de productie van kunststoffen
trifenyltin	bestrijdingsmiddelen	stabilisatiemiddel bij de productie van kunststoffen
4. Stoffen waarvan is aangetoond of het vermoeden bestaat dat zij in of via het water een kankerverwekkende , mutagene of teratogene werking hebben		
aniline	kleurstof in druk- en textielinkten	productie van kunststoffen (polyurethanen)
benzeen	benzine, oplosmiddel, verf, coatingsmateriaal	productie van nylon, aniline, fenolen
bichloorethylethers	verpakkingsmateriaal	halffabrikaten in chemische industrie

vinylchloride		
polycyclische aromaten		
1.2 dichloorethaan		
propyleenoxide		
acrylonitril		
1.3 butadieen		
5. Minerale olie en vloeibare koolwaterstoffen stoffen als: tolueen, xyleen en styreen		
stoffen als: tolueen, xyleen en styreen	vloeibaar gas, benzine, stookolie, smeerolie, huisbrandolie, teer en oplosmiddel	
6. Cyaniden	bestrijdingsmiddelen, in afval van kolenvergassing	toepassing in metallurgische industrie (galvaniseren en harden) fotografische ateliers en laboratoria.
7. metalloïden en metalen alsmede anorganische verbindingen daarvan.		
kwik	TL-buizen, verfstoffen, geneesmiddelen, batterijen, conserveringsmiddelen	fabricage van elektrische apparatuur, bereiden van amalgamen (tandheelkunde)
cadmium	pigmenten, nikkelcadmiumbatterijen	stabilisator bij productie van plastic, toepassing bij corrosiebestrijding
lood	vliegas, zuiveringsslib, fosforgips, olie, vliegas, zuiveringsslib , batterijen	stralingsbescherming
arseen	houtconserveringsmiddelen, medicijnen, vliegas, aardappelloofdodingsmiddel, batterijen	conserveringsmiddel van de weekmaker bij productie van PVC, in metaallegeringen
antimoon	pigmenten, kleurstoffen, soldeermiddelen	in diverse metaallegeringen, brandvertragend, in metaalproductie, textielplastic
tin	soldeermiddelen	toepassing in tingieterijen, productie van glas, in diverse legeringen
beryllium	munitie, laser electroden	toepassing in nucleaire- en ruimtevaartindustrie, in legeringen met koper en tin.
uranium	gekleurd glas, kernreactor	toepassing nucleaire industrie
thallium	rattenverdelgingsmiddel, vuurwerk	toepassing in optische industrie
tellurium	elektronica, weerstandsdraadbescherming, acculood	vulcanisator in rubber, toepassing in elektronische industrie, diverse legeringen
zilver	foto -ontwikkelaar, spiegels, tandheelkunde, medische en wetenschappelijke apparatuur, batterijen	fotografische industrie, elektrotechnische industrie, veredeling van metalen

zink	zinkstof in verven, pesticiden, droge - cel batterijen, zinkzouten in medicinale toepassing, vliegas, zuiveringsslib	verzinken van staal, diverse legeringen, rubberbereiding
koper	vliegas, zuiveringsslib, buizen, verven, inkten, fungiciden ten behoeve van de landbouw	katalysator bij chemische processen ten behoeven van metaalveredeling en bescherming
nikkel	nikkel -cadmium accu's, laselektroden, vetten, verven	diverse legeringen, elektrotechnische coating, grafische industrie
chroom	pigmenten, verfstoffen, etsvloeistoffen, vliegas, zuiveringsslib	veredeling metalen, nucleaire industrie, lederindustrie
selenium	lichtgevoelige cellen, keramiek, zonnebatterijen, spore -element veevoeder	elektrotechnische industrie
molybdeen	pigmenten in drukinkten, verven, batterijen, keramiek, smeermiddel	vliegtuigindustrie, reactorvaten, diverse legeringen, vliegtuig -en auto-industrie
borium		halfgeleiders, toepassing bij opwekking van kernenergie, coating van metalen
vanadium	Thomasslakkenmeel, laselektroden in glas, vliegas	diverse legeringen ten behoeve van gereedschappen, katalysator bij rubberproductie
kobalt	drukinkt, verven, vernis, kleurstoffen	katalysator in petrochemische industrie, diverse legeringen ten behoeve van gereedschappen
barium	keramiek, koelmiddelen, kleurstof van papier,	anti -oxydant voor koper, diverse legeringen, productie van glas en staal
titaan	pigmenten, prothesen, warmtewisselaars	vliegtuigindustrie, machine-industrie, ontziltingsinstallaties, elektrotechnische industrie
8. Organische siliciumverbindingen		
organische siliciumverbindingen	bindmiddel in verf	chemische- en grafische industrie
9. anorganische fosforverbindingen		
anorganische fosforverbindingen	kunstmeststoffen, wasmiddelen, dierlijke meststoffen	chemische industrie, landbouw, veeteelt, productie van wasmiddelen

10. Ammoniak, nitrieten en nitraten		
ammoniak, nitrieten en nitraten	koelinstallaties, conserveringsmiddel, dierlijke mest kunstmest	landbouw, veeteelt
11.Cloriden, bromiden en fluoriden		
chloriden	wegenzout	chemische- en pharmaceutische industrie
bromiden	geneesmiddelen	chemische- en farmaceutische industrie
fluoriden	geneesmiddelen	chemische- en farmaceutische industrie
12. Sulfaten		
sulfaten	gips uit rookgasontzwaveling, gipsplaten, geneesmiddelen	chemische- en farmaceutische industrie
13. stoffen die geur en smaak van water beïnvloeden		
fenolen	oplosmiddelen	fabricage van oplosmiddelen, fabricage van lakken, vernis, kunststof producerende industrie, petrochemische industrie (cokes)
chloorfenolen	creosootolie	houtconservering en veredeling
14. Biociden (en derivaten) voor zover zij niet onder een van de andere stoffen of stofgroepen vallen	conserveringsmiddelen, cosmetica, geneesmiddelen	

Bijlage 4.6 Lijst met verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

Bijlage 4.6		
categorie	Milieubelastende activiteit	Artikel in het besluit activiteiten leefomgeving
Opslag gevaarlijke stoffen	Opslag brandbare vloeistoffen ondergronds, K1/ K2/ K3-klasse	Artikel 3.268
Installaties	Vatenspoelinstallaties, stookinstallaties >= 50 MW, motorbrandstofpompen zonder LPG	Artikel 3.4 en artikel 3.300
Landbouw en dienstverlening t.b.v. de landbouw	Glastuinbouw: telen van gewassen in de open lucht	Artikel 3.208
	Glastuinbouw: Kassen zonder verwarming Kassen met verwarming Champignonkwekerijen Champignonkwekerijen met mestfermentatie Bloembollendroog- en preparatiebedrijven	Artikel 3.205, artikel 3.211 en artikel 3.225
Delfstoffenwinning	Opsporen van aardolie, gas en aardwarmte, winnen van aardolie	Artikel 3.320
	zoutwinning	Artikel 3.111, lid 1 onder e en f
Vervaardigen van voedingsmiddelen en dranken	Vervaardigen van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten, raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten, margarinefabrieken p.c. 250.000 t/j, suikerfabrieken en vervaardiging van ethylalcohol door gisting p.c. >= 5.000 t/j	Artikel 3.128
Vervaardiging van textiel	Textielverdelingsbedrijven	Artikel 3.75 en artikel 3.122
	Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	Artikel 3.75 en artikel 3.122
Vervaardigen van kleding: bereiden en verven van bont	Bereiden en verven van bont en vervaardigen van artikelen van bont	Artikel 3.75, artikel 3.81 en artikel 3.122
Vervaardigen van leer en lederwaren	Leerfabrieken	Artikel 3.75, artikel 3.81 en artikel 3.122
Houtindustrie en vervaardigen van artikelen van hout, riet, kurk e.d.	Houtconserveringsbedrijven en fineer- en plaatmateriaalfabrieken	Artikel 3.75 en artikel 3.122
Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media	Drukkerijen van dagbladen, drukkerijen (vlak- en rotatiediepdrukkerijen) kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen en grafische reproductie en zetten	Artikel 3.140
Aardolie- en steenkoolverwerkende	Cokesfabrieken, aardolieraffinaderijen, smeeroliën- en vettenfabrieken,	Artikel 3.57, artikel 3.60, artikel 3.63,

industrie, bewerking van splijt- en kweekstoffen	recyclingbedrijven voor afgewerkte olie en splijt- en kweekstofbewerkingsbedrijven	artikel 3.118 en artikel 3.320
Vervaardiging van chemische producten	Kleur- en verfstoffenfabrieken, anorganische chemische grondstoffenfabrieken, organische chemische grondstoffenfabrieken, methanolfabrieken, vetzuren- en ankanolenfabrieken (niet synthetisch), kunstmestfabrieken, kunstharsfabrieken, landbouwchemicaliënfabrieken (fabricage en formulering en afvulling), verf-, lak en vernisfabrieken, grondstoffenfabrieken geneesmiddelen en fijnchemicaliën p.c. >= 1.000 t/j, farmaceutische grondstoffenfabrieken, farmaceutische productenfabrieken (formulering en afvulling), synthetische reuk- en smaakstoffenfabrieken, zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken, kruit-, vuurwerk- en springstoffenfabrieken, lijm- en plakmiddelenfabrieken, fotochemische productenfabrieken, chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken, poetsmiddelenfabrieken, kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	Artikel 3.118
Vervaardigen van producten van rubber en kunststof	Rubberbandenfabrieken, loopvlakvernieuwingsbedrijven: vloeroppervlak >= 100m², kunststofverwerkende bedrijven met fenolharsen	Artikel 3.134
Vervaardigen van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten	Cementfabrieken: p.c. >= 100.000 t/j, gipsfabrieken : p.c. >= 100.000 t/j, betonwarenfabrieken, vervaardigen van producten van beton, (vezel) cement en gips: p.c. >= 100 t/d. bitumineuze materialenfabrieken, asfaltcentrales en asbestcementcentrales	Artikel 3.69 en artikel 3.111
Vervaardigen van metalen	Ruwijzer- en staalfabrieken, ijzeren- en stalenbuizenfabrieken, draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen: p.o >= 2.000m², Non-ferro metaalwasserijen, - trekkerijen e.d., ijzer- en staalgieterijen/ - smelterijen, non ferro staatlgieterijen/ - smelterijen	Artikel 3.103
Vervaardigen van producten van metaal (excl. Machines en transportmiddelen)	Constructiewerkplaatsen, tank- en reservoirbouwbedrijven, vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels, stap-, pers-, dieptrek-, en forceerbedrijven, smederijen, lasinrichtingen, bankwerkbedrijven e.d., metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven,	Artikel 3.101 en artikel 3.229

	overige metaalbewerkende industrie, grofsmederijen, anker-, en kettingfabrieken	
Vervaardiging van machines en apparaten	Machine- en apparatenfabrieken	Artikel 3.103, artikel 3.229 en artikel 3.280
Vervaardigen van overige elektrische machines, apparaten en benodigdheden	Elektromotoren- en generatorenfabrieken, schakel- en installatiemateriaalfabrieken, elektrische draad- en kabelfabrieken, accumulatoren- en batterijenfabrieken, lampenfabrieken en koolelectrodenfabrieken	Artikel 3.103, artikel 3.111, artikel 3.229 en artikel 280
Vervaardiging van audio, video, telecomapparaten en benodigdheden	Vervaardiging van audio, video, telecomapparaten en benodigdheden en fabrieken voor gedrukte bedrading	Artikel 3.103 en artikel 3.229
Vervaardiging van auto's , aanhangwagens en opleggers	Autofabrieken en assemblagebedrijven, carroseriefabrieken, aanhangwagen- en opleggerfabrieken	Artikel 3.103, artikel 3.229 en artikel 3.280
Vervaardigen van transportmiddelen (excl. Auto's, aanhangwagens en opleggers)	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven (houten schepen, kunststof schepen, metalen schepen en proefdraaien met verbrandingsmotoren >= 1 MW Scheepssloperijen, scheepsververijen, wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen, vliegtuigbouw en – reparatiebedrijven, rijwiel- en motorrijwielbedrijven	Artikel 3.103, artikel 3.144, artikel 3.253, artikel 3.276, artikel 3.280, artikel 3.289 en artikel 3.292
Vervaardigen van meubels, vervaardiging van overige goederen niet eerder genoemd	Meubelfabrieken en fabricage van munten, sierraden e.d.	Artikel 3.122 en artikel 3.111
Voorbereiding tot recycling	Metaal- en autoshredders en afvalscheidingsinstallaties	Artikel 3.152, artikel 3.156, artikel 3.167, artikel 3.170 en artikel 3.184
Productie en distributie van elektriciteit, aardgas, stoom en warm water	Elektriciteitsproductiebedrijven (vermogen >= 50 MW kolen en oliegestookt en elektriciteitsdistributiebedrijven	Artikel 3.4, artikel 3.54 en artikel 3.184
Bouwnijverheid	Bouwbedrijven en aannemersbedrijven met werkplaats	Artikel 3.229
Handel- en reparatie van auto's, motorfietsen en benzineservicestations	Reparatie- en servicestations, autospuitinrichtingen en benzineservicestations (incl LPG)	Artikel 3.152, artikel 3.156, artikel 3.253, artikel 3.265, artikel 3.267, artikel 3.268, artikel 3.272, artikel 3.280, artikel 3.285, artikel 3.289, artikel 3.292 en artikel 3.296
Groothandel- en handelsbemiddeling	Groothandel in vaste brandstoffen, kolenterminal opslagoppervlakte >= 2.000 m^2 , groothandel in vloeibare- en gasvormige brandstoffen, groothandel in	Artikel 3.152, artikel 3.156, artikel 3.184,

	minerale olieproducten (excl. Brandstoffen, groothandel in metaalertsen, groothandel in chemische producten, autosloperijen en overige groothandel in afval en schroot.	artikel 3.253, artikel 3. 265, artikel 3.276, artikel 3.280, artikel 3.285 en artikel 3.289
Vervoer over land	Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	Artikel 3.97 en artikel 3.101
Dienstverlening t.b.v. het vervoer	Laad-, los en overslagbedrijven t.b.v. zeeschepen (stukgoederen, ertsen en mineralen e.d. opslagoppervlakte >= 2.000 m², steenkool opslagoppervlakte >= 2.000 m², olie, LPG e.d., tankercleaning), laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. de binnenvaart (containers, stukgoederen, ertsen en mineralen e.d., steenkool, olie, LPG e.d. en tankercleaning, luchthavens	Artikel 3. 268, artikel 3.285 en artikel 3.300
Verhuur van transportmiddelen, machines en andere roerende goederen	Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	Artikel 3.253
Overige dienstverlening	Reinigingsbedrijven voor gebouwen en foto- en filmontwikkelingscentrales	Geen bepaling in het Bal
Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen	defensieinrichtingen	Artikel 3.323, artikel 3.326, artikel 3.329, artikel 3.331, artikel 3.334 en artikel 3.337
Milieudienstverlening	Gemeentewerven (afvalinzameldepots), afvalverwerkingsbedrijven (kabelbranderijen, oplosmiddelenterugwinning, afvalverbrandingsinrichtingen met thermisch vermogen van > 75 MW, verwerking van fotochemisch- en galvanoafval), vuilstortplaatsen, vuiloverslagstations en composteerbedrijven.	Artikel 3.4, artikel 3.170 en artikel 3.184
Cultuur, sport en recreatie	Skelterbanen, autocircuits en motorcrosterreinen, jachthavens met diverse voorzieningen en chemische wasserijen en ververijen.	Artikel 3.304, artikel 3.308 en artikel 3.232

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Beperkingengebieden (gesloten) stortplaatsen

Bijlage 4.7, Artikel 4.51

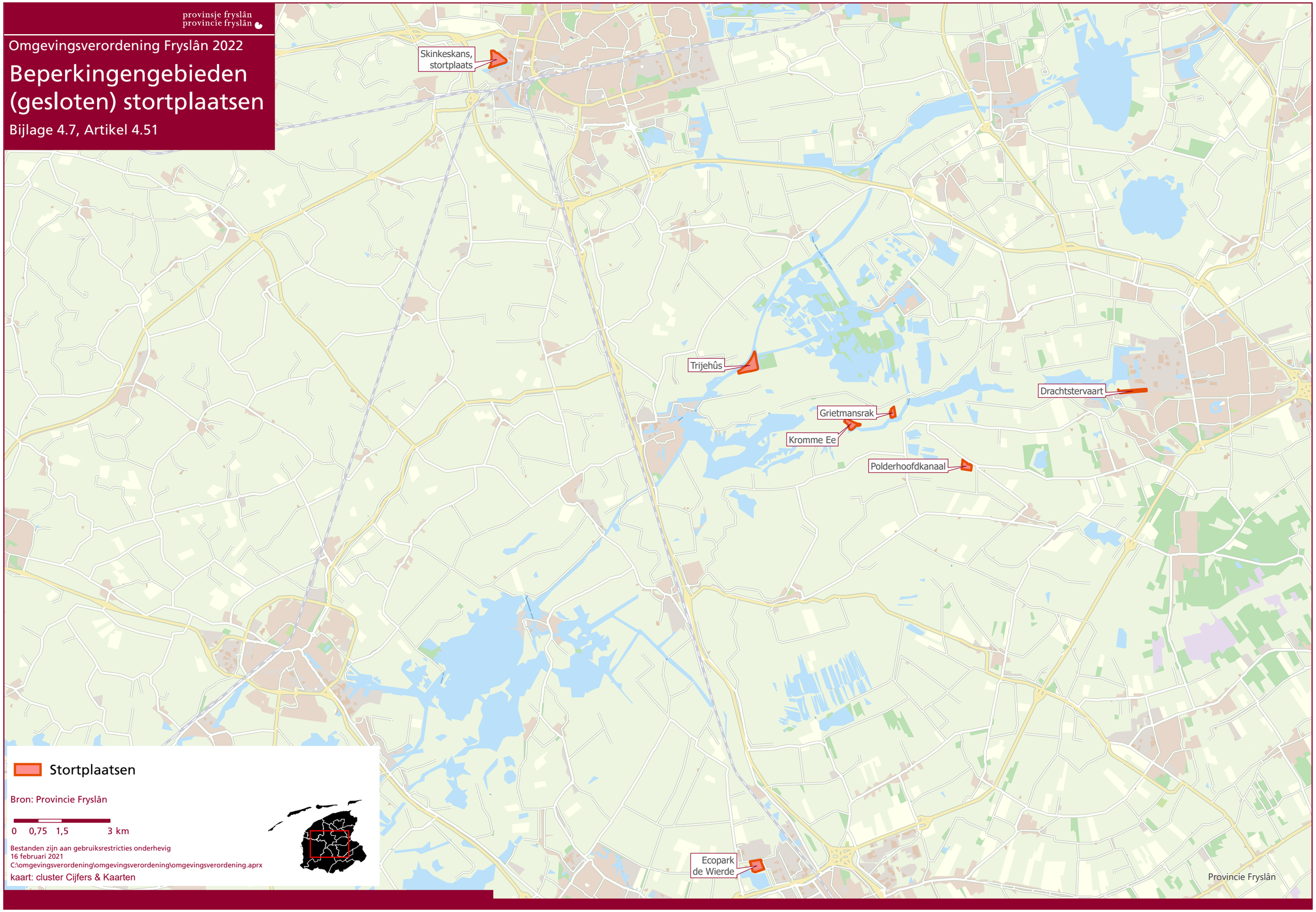

Stortplaatsen

Bron: Provincie Fryslân

0 0,75 1,5 3 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Verzuringsgevoelige gebieden

Bijlage 4.8, Artikel 4.63

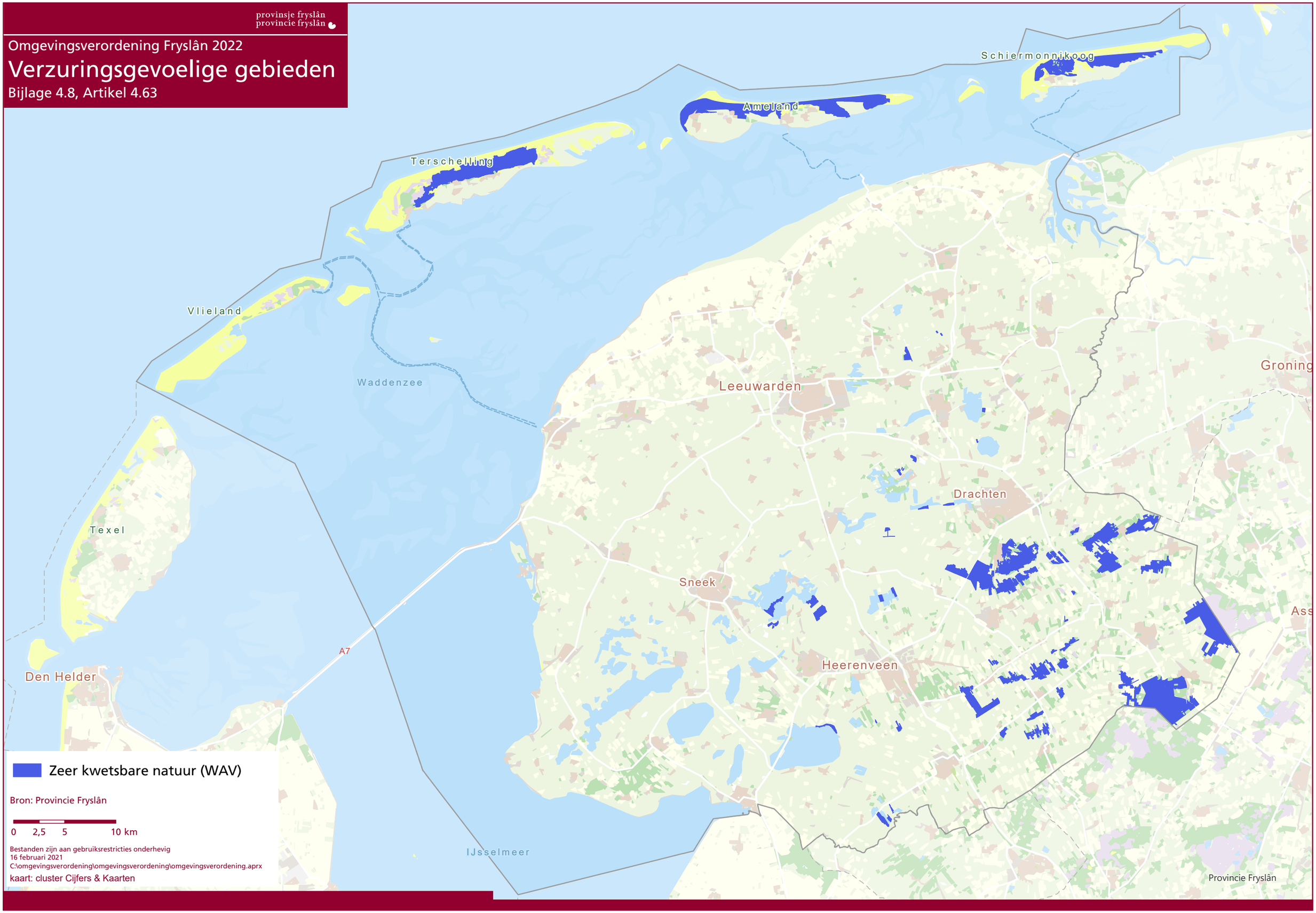

Zeer kwetsbare natuur (WAV)

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Bijlage 5.1 Vergunning-vrije andere soorten

Aangewezen soorten behorend bij artikel 5.19 Aanwijzing vergunning-vrije gevallen andere soorten: inrichting, ontwikkeling, beheer en onderhoud

Als soorten genoemd in artikel 5.19, eerste lid, worden aangewezen de volgende soorten:

Muizen en spitsmuizen

Muizen	Aardmuis *Microtus agrestis* Bosmuis *Apademus sylvaticus* Dwergmuis *Micromys minutus* Rosse woelmuis *Clethrionomys glareolus* Veldmuis *Microtus arvalis* Woelrat *Arvicola terrestris*
Spitsmuizen	Dwergspitsmuis *Sorex minutus* Gewone bosspitsmuis *Sorex araneus* Huisspitsmuis *Crocidura russula* Tweekleurige bosspitsmuis *Sorex coronatus*
Vergunningvrije flora-en fauna-activiteit	Opzettelijk vangen, doden, alsmede het opzettelijk vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
Toegestane middel of methode	Wettelijk toegestane middelen
Aanvullend voorschrift	Geen nader voorschrift van toepassing

Marterachtigen

Marterachtigen	Steenmarter *Martes Foina*
Vergunningvrije flora- en fauna-activiteit	Opzettelijk vangen (en herplaatsen) alsmede het opzettelijk vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Enkel als vangen en herplaatsen niet in het belang is van de gevangen steenmarter, mag deze worden gedood.
Toegestane middel of methode	▪ Toegestaan voor vernielen/weren is het dichtzetten van toegangsmogelijkheden voor verblijfplaatsen van steenmarter, mits de zekerheid is verkregen dat er geen steenmarters worden opgesloten in het gebouw. ▪ Toegestaan voor vernielen van rustplaatsen zijn werende middelen zoals geurstoffen of ultrasoon geluid. ▪ Voordat wordt overgegaan tot vangen en herplaatsen dienen eerst alle mogelijke werende middelen te zijn toegepast. ▪ Toegestaan voor vangen zijn vangkooi, kastval, vangnet en vangstokken: i. De maaswijdte van de kooi moet groot genoeg zijn zodat kleinere diersoorten er uit kunnen ii. Aas als lokmiddel is niet toegestaan iii. In de vangkooi moet voldoende water en voedsel aanwezig zijn iv. De vangkooi of kastval dient iedere 24 uur gecontroleerd te worden

	v. Andere diersoorten die onbedoeld gevangen zijn, dienen direct vrijgelaten te worden. vi. Een onverhoopt zogend steenmarter vrouwtje, dient direct vrijgelaten te worden. vii. Steenmarters die gevangen worden en verplaatst worden, dienen zonder risico op predatie of ander risico worden teruggezet in een voor de steenmarter geschikte biotoop. viii. In geen geval mag de steenmarter worden verplaatst in of nabij een weidevogelgebied. ▪ Enkel als verplaatsing in een geschikt biotoop na ecologische analyse niet mogelijk is, mag de steenmarter (na te zijn wegvangen met de toegestane middelen) worden gedood ▪ Voor doden is een geweer toegestaan van kaliber .22 of een luchtdrukgeweer met kaliber p.m.. ▪ De wettelijke vereisten die gelden voor het gebruik van het geweer en luchtdrukgeweer blijven onverkort van toepassing. ▪ Bij gebruik van geweer en luchtdrukwapen moet rekening worden gehouden met belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu
Aanvullende voorschriften	▪ Zodra een exemplaar is gevangen, dient deze terstond, maar in elk geval binnen 6 uur na vangst weer op een nabij gelegen- en voor de soort geschikt habitat of biotoop- te worden vrijgelaten. Een exemplaar mag niet worden uitgezet in een biotoop waar weidevogels broeden. ▪ Indien bij het direct vrijlaten sprake is van ongunstige weersomstandigheden en waarbij vrijlaten een aannemelijke kans bestaat dat dieren hierdoor niet zullen overleven, dient de gebruiker van de vergunningvrije activiteit maatregelen te nemen om deze kans tot in redelijke mate te reduceren en om onnodige aantasting van dierenwelzijn te voorkomen.

Haasachtigen, hoefdieren en overige zoogdiersoorten

Haasachtigen	Haas *Lepus europeus* Konijn *Oryctolagus cuniculus*
Hoefdieren	Ree *Capreolus capreolus*
Overige soorten	Vos *Vulpes vulpes* Egel *Erinaceus europaeus*
Vergunningvrije activiteit	Opzettelijk vangen (en herplaatsen) alsmede het opzettelijk vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.
Toegestane middel of methode	▪ Kastvallen, vangkooien, netten of vangstokken ▪ Voor het konijn geldt dat ook gebruik kan worden gemaakt van fret en buidels. o De egel mag ook met hand worden gevangen. ▪ Voor ree geldt dat deze niet mag worden gevangen door middel van drijven.

Aanvullende voorschriften	▪ Zodra een exemplaar is gevangen, dient deze terstond, maar in elk geval binnen 6 uur na vangst weer op een nabij gelegen- en voor de soort geschikt habitat of biotoop- te worden vrijgelaten. ▪ Indien soorten worden gevangen welke in winterslaap zijn, of waarvoor op dat moment sprake is van ongunstige weersomstandigheden waarbij het terstond vrijlaten, een aannemelijke kans bestaat dat hierdoor de dieren niet zullen overleven, dient de gebruiker van de vergunningvrije activiteit maatregelen te nemen om deze kans tot in redelijke mate te reduceren en om onnodig aantasting van dierenwelzijn te voorkomen.

Amfibieën

Amfibieën	Bruine Kikker *Rana temporaria* Middelste groene kikker (bastaardkikker) *Rana esculenta* Gewone pad *Bufo bufo* Kleine watersalamander *Triturus vulgaris* Meerkikker *Rana ridibunda*
Vergunningvrije activiteit	Opzettelijk vangen (en herplaatsen) alsmede het opzettelijk vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.
Toegestane middel of methode	▪ Netten welke geschikt zijn om amfibieën levend en zonder beschadiging te vangen. ▪ De aangewezen amfibieën mogen ook met de hand worden gevangen.
Aanvullend voorschrift	▪ Er mag alleen gebruik worden gemaakt van de vergunningvrije activiteit in de periode waarbij de dieren niet in winterslaap vertoeven. ▪ Zodra een exemplaar is gevangen, dient deze direct, na vangst weer op een nabij gelegen- en voor de soort geschikt habitat of biotoop te worden vrijgelaten.

Bijlage 5.2 Vergunning-vrije activiteiten schadesoorten

Bijlage 5.2: Aangewezen soorten behorend bij artikel 5.21 en 5.26 schadesoorten

Knaagdieren

Aardmuis Veldmuis Woelrat	*Microtus agrestis* *Microtus arvalis* *Arvicola amphibius*
Vergunningvrije activiteit	Opzettelijk vangen en doden, beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.
Belang	Ter voorkoming van ernstige schade aan gewassen, bossen of wateren of andere vormen van eigendom
Gebied en periode	▪ Gehele provincie op gronden van de grondgebruiker, in of aan deze opstallen of in het omringende gebied ter voorkoming van in het lopende of daaropvolgende jaar dreigende schade op/in deze gronden/opstallen. ▪ Gehele jaar
Middel en methode	▪ Inundatie (het onder water zetten) ▪ Middelen die op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegestaan ▪ Klemmen ▪ Kastvallen en vangkooien: i. Het gebruik is gehele etmaal toegestaan ii. Aas als lokmiddel is niet toegestaan iii. In de vangkooi moet voldoende water en voedsel aanwezig zijn iv. Het vangmechanisme mag alleen van het vangtype ‘laddervangkooi’ zijn v. De vangkooi of kastval dient iedere 24 uur gecontroleerd te worden vi. Andere diersoorten die onbedoeld gevangen zijn, dienen direct vrijgelaten te worden. vii. De plaatsing en verwijdering van een vangkooi of kastval moet vooraf gemeld worden aan GS.
Aanvullend voorschrift	▪ Vangen of doden mag enkel indien uit een goedgekeurd faunabeheerplan is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort. ▪ De grondgebruiker of diegene de activiteit verricht dient het aantal gevangen en/of gedode dieren registreert in het faunaregistratiesysteem (FRS). De registratie dient minimaal wekelijks te worden bijgehouden. Tevens dient in de registratie de locatie van de gevangen of gedode dieren weergegeven worden.

Vogels/Meeuwen

Kokmeeuw Zilvermeeuw	*Larus ridibundus* *Larus argentatus*
Vergunningvrije activiteit	▪ Opzettelijk doden, vangen, verjagen/verstoren, vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ▪ Gebruik van het geweer binnen de bebouwde kom ▪ Gebruik van het geweer na zonsondergang en voor zonsopkomst
Belang	Volksgezondheid en openbare veiligheid
Gebied en periode	▪ De activiteit mag enkel worden uitgevoerd op de door grondgebruiker van onderstaande terreinen gebruikte gronden dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen ter voorkoming van in het lopende of daaropvolgende jaar dreigende schade op de locaties: 1. Vuilstort Ecopark De Wierde te Heerenveen 2. Vleesresten/kadaververwerkingsbedrijf Sonac te Sumar ▪ Gedurende het gehele jaar
Middel en methode	▪ Toegestaan middel voor het doden: i. Geweer: a. In afwijking van artikel 11.84 van het Besluit activiteiten leefomgeving is het gebruik van een geweer toegestaan van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang voor de drie bovengenoemde locaties. b. Bij gebruik van het geweer moet rekening worden gehouden met belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu. c. De overige wettelijke vereisten aan het gebruik van een geweer blijven onverkort van kracht. ii. Honden, niet zijnde lange honden iii. Haviken iv. Slechtvalken v. Woestijnbuizerds ▪ De vergunningvrije activiteit mag op de terreinen van Ecopark de Wierde en Sonac alleen worden verricht door deskundige medewerkers in dienst of onder verantwoordelijkheid van de eigenaar van deze terreinen. ▪ GS kunnen eisen stellen aan de kwaliteiten en/of opleiding van deze deskundige.
Aanvullend voorschrift	▪ Vangen of doden mag enkel indien uit een goedgekeurd faunabeheerplan is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de meeuwensoort. ▪ De grondgebruiker of diegene de activiteit verricht dient het aantal gevangen en/of gedode dieren registreert in het faunaregistratiesysteem (FRS). De registratie dient minimaal wekelijks te worden bijgehouden. Tevens dient in de registratie de locatie van de gevangen of gedode dieren weergegeven worden.

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Ganzenfoerageergebieden

Bijlage 5.3, Artikel 5.24

Schiermonnikoog
Ameland
Terschelling
Vlieland
Waddenzee
Leeuwarden
Drachten
Texel
Sneek
A7
Heerenveen
Den Helder
IJsselmeer

Ganzenfoerageergebieden

- Algemeen
- Soortspecifiek tot 1 mei
- Soortspecifiek tot 1 juni

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Provincie Fryslân

Bijlage 5.4 Vergunning-vrije activiteit overlast soorten bebouwde kom

Roek

Roek	*Corvus frugilegus*
Vergunningvrije activiteit	Opzettelijk verstoren, vangen en vernielen van nesten en rust- en voortplantingsplaatsen
Belang	Bestrijding van overlast door gemeenten, in het belang van volksgezondheid of de openbare veiligheid
Gebied en periode	▪ Bebouwde kom ▪ Roek mag niet bestreden worden in hun broedperiode of als ze niet-vliegvlugge jongen hebben
Middel en methode	Verjaging en verplaatsen van nesten dient te worden uitgevoerd conform het Provinciale Soortbeheerplan Roek
Aanvullende voorschriften vergunningvrije activiteit	▪ Uitvoering mag alleen op basis van een door GS goedgekeurd soortenbeheerplan die voldoet aan het Provinciale Soortbeheerplan Roek ▪ GS kunnen nadere eisen stellen aan de wijze waarop gebruik gemaakt wordt van de vergunningvrije activiteit.

Steenmarter

Steenmarter	*Martes foina*
Vergunningvrije activiteit	Opzettelijk vangen, doden en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
Belang	Bestrijding van overlast door gemeenten
Gebied en periode	▪ Alleen binnen de bebouwde kom ▪ Bestrijding is gehele etmaal toegestaan ▪ Bestrijding van overlast is niet toegestaan in de periode dat steenmarters jongen hebben en deze afhankelijk van de ouderdieren zijn (periode 1 maart t/m 30 juni)
Middel en methode	▪ Toegestaan voor vernielen/weren is het dichtzetten van toegangsmogelijkheden voor verblijfplaatsen van steenmarter, mits de zekerheid is verkregen dat er geen steenmarters worden opgesloten in het gebouw. ▪ Toegestaan voor vernielen van rustplaatsen zijn werende middelen zoals geurstoffen of ultrasoon geluid. ▪ Voordat wordt overgegaan tot vangen en herplaatsen dienen eerst alle mogelijke werende middelen te zijn toegepast. ▪ Toegestaan voor vangen zijn vangkooi, kastval, vangnet en vangstokken: i. De maaswijdte van de kooi moet groot genoeg zijn zodat kleinere diersoorten er uit kunnen ii. Aas als lokmiddel is niet toegestaan iii. In de vangkooi moet voldoende water en voedsel aanwezig zijn iv. De vangkooi of kastval dient iedere 24 uur gecontroleerd te worden v. Andere diersoorten die onbedoeld gevangen zijn, dienen direct vrijgelaten te worden.

	vi. Een onverhoopt zogend steenmarter vrouwtje, dient direct vrijgelaten te worden. vii. Steenmarters die gevangen worden en verplaatst worden, dienen zonder risico op predatie of ander risico worden teruggezet in een voor de steenmarter geschikte biotoop. viii. In geen geval mag de steenmarter worden verplaatst in of nabij een weidevogelgebied. ▪ Enkel als verplaatsing in een geschikt biotoop na ecologische analyse niet mogelijk is, mag de steenmarter (na te zijn wegvangen met de toegestane middelen) worden gedood ▪ Voor doden is een geweer toegestaan van kaliber .22 of een luchtdrukgeweer met kaliber p.m.. ▪ De wettelijke vereisten die gelden voor het gebruik van het geweer en luchtdrukgeweer blijven onverkort van toepassing. ▪ Bij gebruik van geweer en luchtdrukwapen moet rekening worden gehouden met belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu
Aanvullende voorschriften vergunningvrije activiteit	▪ Op basis van een door GS goedgekeurd soortenbeheerplan ▪ Uitgevoerd door, of onder leiding van, een ecologisch deskundige. ▪ GS kunnen eisen stellen aan de kwaliteiten en/of opleiding van deze deskundige. ▪ GS kunnen nadere eisen stellen aan de wijze waarop gebruik gemaakt wordt van de vergunningvrije activiteit. ▪ • De plaatsing en verwijdering van een vangkooi of kastval moet vooraf gemeld worden aan GS.

Bijlage 5.5 Vergunning-vrije gevallen niet-beschermde soorten: gebruik van geweer en luchtdrukwapen bij bestrijding

Aangewezen soorten behorend bij artikel 5.30 bestrijding van overlast niet-beschermde soorten

Bruine rat Zwarte rat Verwilderde duif (stadsduif of postduif)	*Rattus norvegicus* *Rattus rattus* *(afstamming van rotsduif)*
Vergunningvrije activiteit	▪ Naast de reeds toegestane wettelijke middelen ter bestrijding is het gebruik van geweer voor het doden van aangewezen niet-beschermde soorten voor andere activiteit dan jacht in een jachtveld toegestaan, met verruimde mogelijkheden. Zie onderstaand. ▪ Onder gebruik van een geweer, wordt hier aanvullend toegestaan het gebruik van een (pers)luchtdrukwapen.
Belang	▪ Volksgezondheid en openbare veiligheid
Gebied en periode	▪ Ook buiten jachtvelden ▪ Op erven en binnen inrichtingen ▪ Gehele etmaal
Middel en methode	▪ Toegestane wettelijke middelen ▪ Het geweer mag enkel worden gebruikt door een houder van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit ▪ Aanvullend is toegestaan ter bestrijding het gebruik van een luchtdrukwapen conform de Wet Wapen en Munitie ▪ Op erven en binnen inrichtingen mag de activiteit enkel worden verricht door een deskundige die gecertificeerd is en bekend is met de beginselen van geïntegreerd plaagdierbeheer (ongediertebestrijder) ▪ Gebruik van verlichting is toegestaan
Aanvullend voorschrift	▪ Bij gebruik van geweer en luchtdrukwapen moet rekening worden gehouden met belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu.

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Weidevogelkansgebied en Open akkerland

Bijlage 5.6, Artikel 5.31

Schiermonnikoog
Ameland
Terschelling
Vlieland
Waddenzee
Texel
Den Helder
A7
Leeuwarden
Drachten
Sneek
Heerenveen
IJsselmeer
Groning
Ass

Open akkerland
Parels meer dan 25 broedparen grutto
Weidevogelkansgebied

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Provincie Fryslân

Soort (broedvogel)	Categorie
Huismus	1
Kerkuil	1
Steenuil	1
Aalscholver	2
Blauwe Reiger	2
Dwergstern	2
Gierzwaluw	2
Grote Stern	2
Grote Zilverreiger	2
Huiszwaluw	2
Lepelaar	2
Noordse Stern	2
Purperreiger	2
Ringmus	2
Roek	2
Stormmeeuw	2
Zwarte Stern	2
Zwartkopmeeuw	2
Bosuil	3
Grote Gele Kwikstaart	3
IJsvogel	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Raaf	3
Slechtvalk	3
Torenvalk	3
Zwarte Specht	3
Boomvalk	4
Buizerd	4
Draaihals	4
Havik	4
Ransuil	4
Sperwer	4
Wespendief	4
Zeearend	4
Zwarte Wouw	4
Bergeend	5
Blauwe Kiekendief	5
Boerenzwaluw	5
Bontbekplevier	5
Eider	5
Gekraagde Roodstaart	5
Glanskop	5
Grote Mantelmeeuw	5
Grutto	5
Kleine Bonte Specht	5
Kleine Mantelmeeuw	5
Kokmeeuw	5
Kraanvogel	5
Middelste Bonte Specht	5
Oeverzwaluw	5

Soort (broedvogel)	Categorie
Paapje	5
Ruigpootuil	5
Scholekster	5
Spreeuw	5
Strandplevier	5
Visdief	5
Zilvermeeuw	5

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd
Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming het gehele seizoen:
1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust-en verblijfplaats (voorbeeld: huismus, kerkuil, steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: aalscholver, roek, gierzwaluw).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, torenvalk, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Echter, nesten van categorie 5-soorten zijn wèl jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Daarom is bij aantreffen van een nest van een categorie 5-soort te allen tijde een omgevingscheck noodzakelijk.

Bijlage 5.8 Herplantplicht inheemse soorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Veldesdoorn	*Acer campestre*
Spaanse aak	*Acer campestre*
Noorse esdoorn	*Acer platanoides*
Gewone esdoorn	*Acer pseudoplatanus*
Paardenkastanje	*Aesculus hippocastanum*
Zwarte els	*Alnus glutinosa*
Witte els	*Alnus incana*
Amerikaans krentenboompje	*Amelanchier lamarckii*
Ruwe berk	*Betula pendula*
Zachte berk	*Betula pubescens*
Karpatenberk	*Betula pubescens subsp. Carpathica*
Haagbeuk	*Carpinus betulus*
Tamme kastanje	*Castanea sativa*
Gele kornoelje	*Cornus mas*
Rode kornoelje	*Cornus sanguinea*
Hazelaar	*Corylus avellana*
Meidoorn, tweestijlig	*Crataegus laevigata*
Meidoorn, eenstijlig	*Crataegus monogyna*
Meidoorn, grootvruchtige	*Crataegus x macrocarpa*
Bastaardmeidoorn	*Crataegus x media*
Meidoorn, schijnkoraal	*Crataegus x susphaerica*
Beuk	*Fagus sylvatica*
Es	*Fraxinus excelsior*
Duindoorn	*Hippophae rhamnoides*
Hulst	*Ilex aquifolium*
Gewone walnoot/ Okkernoot	*Juglans regia*
Jeneverbes	*juniperus communis*
Wilde appel	*Malus sylvestris*
Wilde mispel	*Mespilus germanica*
Grove den	*Pinus sylvestris*
Zwarte populier	*Populus nigra*
Ratelpopulier	*Populus tremula*
Zoete kers	*Prunus avium*
Gewone vogelkers	*Prunus padus*
Sleedoorn	*Prunus spinosa*
Wilde peer	*Pyrus pyraster*
Winter eik	*Quercus petraea*
Zomer eik	*Quercus robur*
Wegedoorn	*Rhamnus cathartica*
Vuilboom/Sporkehout	*Rhamnus frangula*
Schietwilg	*Salix alba*
Geoorde wilg	*Salix aurita*
Boswilg	*Salix caprea*
Grauwe wilg	*Salix cinerea subsp. cinerea*
Rossige wilg	*Salix cinerea subsp. oleifolia*

Kraakwilg	*Salix fragilis*
Laurierwilg	*Salix pentandra*
Bittere wilg	*Salix purpurea*
Kruipwilg	*Salix repens*
Amandelwilg	*Salix triandra*
Katwilg	*Salix viminalis*
Geoorde wilg x Boswilg	*Salix x capreola*
Bastaard wilg (Geoorde wilg x Grauwe wilg)	*Salix x multinervis*
Bindwilg	*Salix x rubens*
Gewone vlier	*Sambucus nigra*
Tros vlier	*Sambucus racemosa*
Wilde lijsterbes	*Sorbus aucuparia*
Taxus	*Taxus baccata*
Winterlinde	*Tilia cordata*
Zomerlinde	*Tilia platyphyllos*
Ruwe iep	*Ulmus glabra*
Fladder iep	*Ulmus laevis*
Gladde iep	*Ulmus minor*
Engelse veld iep	*Ulmus procera*

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Provinciale wegen

Bijlage 7.1, Artikel 7.7

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Toedeling vaarwegbeheer

Bijlage 7.2, Artikel 7.17

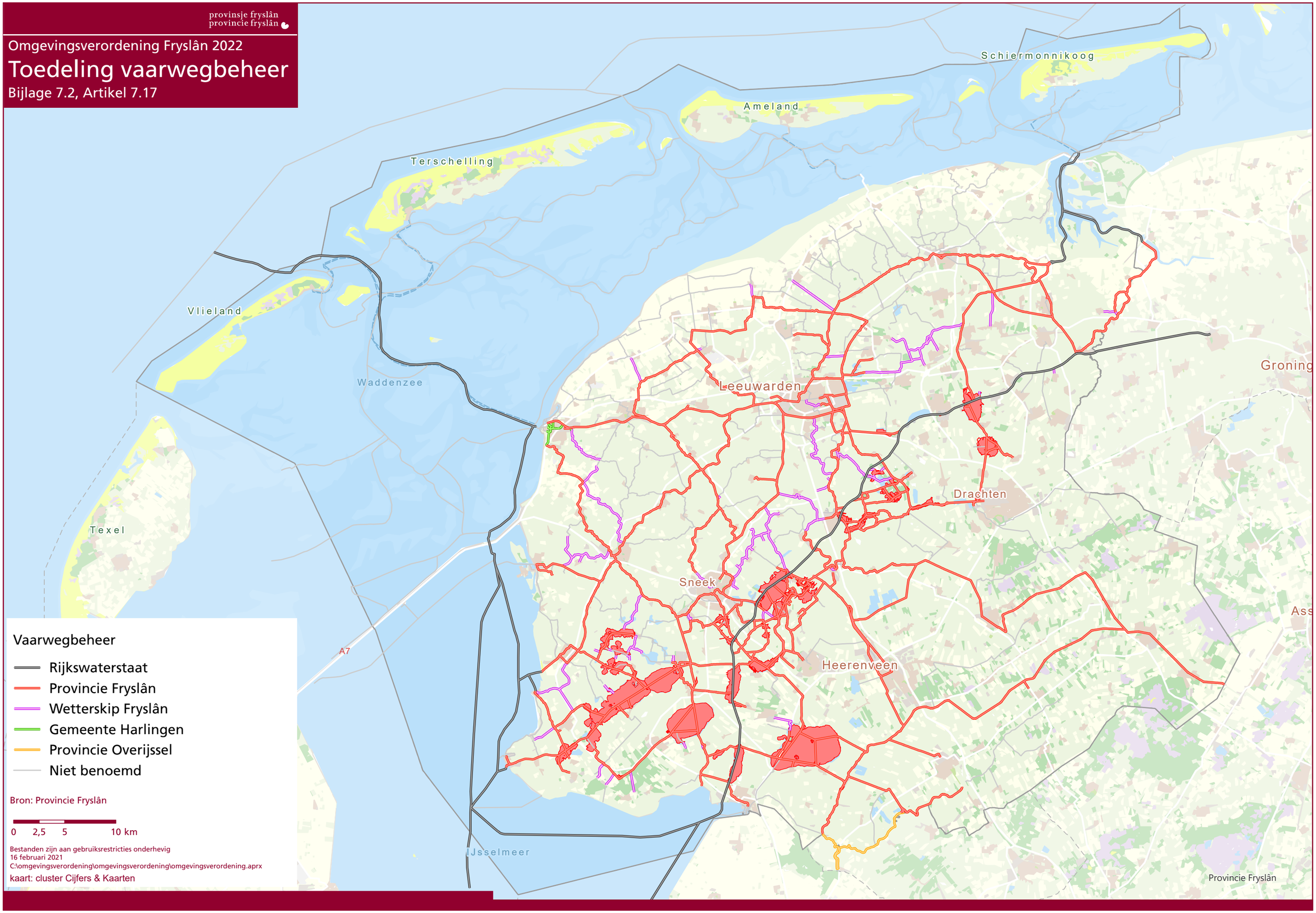

Vaarwegbeheer

- Rijkswaterstaat
- Provincie Fryslân
- Wetterskip Fryslân
- Gemeente Harlingen
- Provincie Overijssel
- Niet benoemd

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Bijlage 7.3 Klasse-indelingen Vaarwegen

Algemeen

In de Omgevingswet is geregeld welk bestuursorgaan belast is of wordt met het beheer van watersystemen. Alle watersystemen, of onderdelen daarvan in beheer bij het Rijk, worden aangewezen bij algemene maatregel van bestuur. In de Waterschapswet is bepaald dat de zorg voor het regionale watersysteem bij reglement aan waterschappen wordt opgedragen, tenzij dat niet verenigbaar is met een goede organisatie van de waterstaatkundige zorg. De reglementaire taakopdracht is gebiedsgericht. Dat betekent dat alle regionale watersystemen of onderdelen daarvan bij een waterschap in beheer zijn, tenzij er sprake is van een uitzonderingssituatie zoals beschreven in de Waterschapswet.

De Omgevingswet bepaalt in artikel 2.18, tweede lid, dat voor de niet bij het Rijk in beheer zijnde watersystemen of onderdelen daarvan, bij provinciale verordening beheerders worden aangewezen. Hierbij dient wel artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet in acht te worden genomen.

Vaarwegen

De vaarwegen worden onderverdeeld in beroeps- en recreatieve vaarwegen. De classificatie voor recreatieve vaarwegen is gebaseerd op de indeling in het Provinciaal Verkeers- en Vervoerplan (PVVP 2011). De beroepsvaarwegen zijn ingedeeld volgens de Europese CEMT-indeling, zoals beschreven in de Richtlijn Vaarwegen 2020 van Rijkswaterstaat.

De indeling volgens het PVVP kent de klassen A tot en met F, waarbij A de hoogste klasse is en F de laagste klasse wat betreft de grootte van het maatgevend schip dat op een vaarweg moet kunnen varen. De CEMT-indeling overlapt gedeeltelijk de PVVP-klasse Azm, Bzm en Czm.

Hieronder staat een weergave van de klassenindelingen.

PVVP-Classificatie

Categorie	**Omschrijving**	**Vaarwegbeheerder**
Azm	Grote zeewaardige boten	Provincie Fryslân
Bzm	Niet zeewaardige boten	Provincie Fryslân
Czm	Niet zeewaardige boten	Provincie Fryslân
Cm	Grote motorboten	Provincie Fryslân
Dm	Motorboten	Provincie Fryslân
E	Kleine zeil- en motorboten	Wetterskip Fryslân
F	Sloepen	Wetterskip Fryslân
G	Kano’s	Geen vaarwegbeheerders aangewezen

* (zm= zeil- en motorboten / m = motorboten)

Verkorte CEMT- tabel. (Zie RVW Tabel 8 voor ruimere uitleg).

CEMT-Klasse	**Lengte**	**Breedte**	**Diepgang**	**Tonnage**
-				0 – 250
I	38,50	5,05	2,50	251 – 400
II	50 – 55	6,60	2,60	401 – 650
III	80 – 85	8,20	2,70	651 – 1250
IV	105	9,50	3,00	1251 – 2050
IVa	110	11,40	3,50	2051 – 3300

Zowel bij de PVVP-indeling als de CEMT-indeling is de basis een maatgevend schip voor die klasse. Op de afmetingen van dit maatgevend schip worden de breedte, diepte en doorvaarthoogte van een vaarweg gebaseerd.

De gevolgde systematiek voor het toewijzen van het vaarwegbeheer is dat provincie Fryslân vaarwegbeheerder is voor de beroepsvaarwegen en de hoogste PVVP-categorieën A t/m/ D. Wetterskip Fryslân is vaarwegbeheerder voor de PVVP-klassen E en F.
Opgemerkt zij dat Wetterskip Fryslân vanuit het watersysteembeheer (waterkwantiteit) ook een profiel nodig heeft in de vaarweg. Bij de E en F vaarwegen valt het waterkwantiteits- beheer samen met het vaarwegbeheer.

Uitzonderingen op de systematiek van het toewijzen van het vaarwegbeheer.

Uitzondering 1:
Er is één uitzondering op deze toedeling van de E- en F-vaarwegen aan het Wetterskip. Provincie Fryslân is ook vaarwegbeheerder van de E-vaarweg, de Luts. Door deze vaarweg van de categorie E toe te delen aan Provincie Fryslân, is provincie Fryslân vaarwegbeheerder van nagenoeg de hele Elfstedenroute. Een klein gedeelte van deze route wordt beheerd door de gemeente Harlingen. Zie ook uitzondering 2.

Uitzondering 2:
De gemeente Harlingen is als vaarwegbeheerder aangewezen voor de doorgaande vaarwegen binnen de gemeentegrenzen vanwege de samenhang met de havens binnen de gemeente.

Uitzondering 3:
Provincie Overijssel is aangewezen als vaarwegbeheerder van een deel van het grenswater De Linde, zodat deze vaarweg één vaarbeheerder heeft en niet twee;

Provinciale meren
De provinciale meren hebben geen classificatie. De vaargeulen die erdoorheen lopen zijn wel als vaarweg aangewezen in Lijst A en geclassificeerd.
Op de provinciale meren wordt passief beheer toegepast. Passief beheer betekent, dat obstakels, die geen natuurlijke verontdieping zijn, wel worden verwijderd, maar dat het meer niet wordt gebaggerd om een bepaalde diepte te garanderen. Er wordt dus ook geen vaarwegprofiel vastgesteld. Op de meren worden de dieptes wel gepeild en inzichtelijk gemaakt voor de gebruikers, zodat vaarweggebruikers wel veilig gebruik kunnen maken van de provinciale meren.

De toegang naar voorzieningen in het meer of op de oever van een meer worden door de provincie niet gebaggerd en zijn voor rekening van de eigenaar/ exploitant van de voorziening.

Overige wateren
Naast de in de verordening aangewezen vaarwegen zijn in de provincie Fryslân veel meer wateren waarop gevaren kan worden, zoals onder meer kanoroutes, woonwijkwater en havens. Deze categorie wordt aangeduid als overige wateren. Voor deze overige wateren wijst de Omgevingsverordening geen beheerders aan en stelt zij geen normen vast. Het beheer berust bij de gemeente of particulier van wie het water is.
De PVVP-classificatie zal ook worden overgenomen in het nog vast te stellen Regionaal Mobiliteits Programma (RMP).

Vaarwegdiepte

De vaarwegdiepte moet altijd worden gehaald. Dat is een belangrijke opdracht voor een vaarwegbeheerder. De vaarwegdiepte is echt het minimum aan diepte die een vaarweg moet hebben. De vaarwegdiepte moet altijd aanwezig zijn, omdat het scheepvaartverkeer hierop moet kunnen vertrouwen. Door het vaststellen van de normen voor de vaarwegdiepten blijft de vaarweg altijd bevaarbaar voor het toegestane maatgevende schip. Dieptes worden weergegeven ten opzichte van het streefpeil of andere norm zoals het kanaalpeil bij de Turfroute of het polderpeil bij de Noordelijke Elfstedenroute.

In de Lijsten A tot en met C worden verschillende dieptes genoemd: vaarwegdiepte, ingrijpdiepte en onderhoudsdiepte.

De figuur hieronder geeft het verschil in de diepten aan ten opzichte van elkaar.

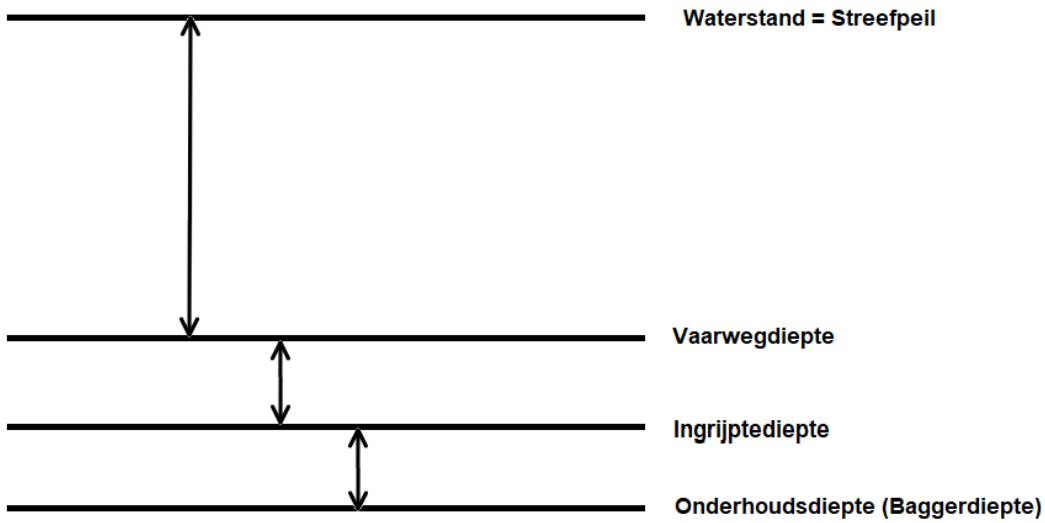

Figuur 1

In het jaar X is een vaarweg gebaggerd. Afhankelijk van de plaatselijke omstandigheden is er aanwas van slib. Indien door de aanwas van slib de ingrijpdiepte wordt bereikt, dient de vaarweg door de vaarwegbeheerder weer op de onderhoudsdiepte te worden gebracht.
Een vaarweg moet gepeild worden op vaarwegdiepte en ingrijpdiepte. Door op de ingrijpdiepte te baggeren tot onderhoudsdiepte wordt een buffer aangelegd. De ingrijpdiepte is een veiligheidsmarge.
De vaarwegbeheerder is verantwoordelijk voor het baggeren van het profiel in de vaarweg. De vaarwegbeheerder heeft geen verplichting om overal van wal tot wal te baggeren. Dit is afhankelijk van de totale vaarwegbreedte ter plaatse. Buiten het profiel wordt niet gebaggerd. Zie onderstaande figuur.

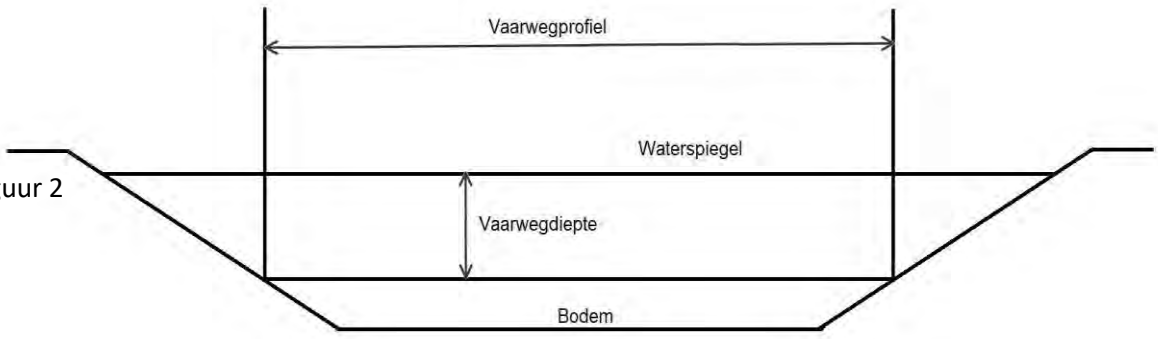

Figuur 2

De breedte van het vaarwegprofiel wordt gemeten ten op zichtte van de vastgestelde vaarwegdiepte.

Vaarwegbreedte
De vaarwegbreedte betreft een gemiddelde breedte van de vaarweg. Hierbij wordt geaccepteerd dat op incidentele plekken deze breedte door omstandigheden niet wordt gehaald, denk hierbij ook aan historische omstandigheden bijvoorbeeld in een stads- of dorpskern. Daar waar de ruimte aanwezig is, moet de beoogde breedte wel worden gehandhaafd.

Het onderhoud omvat ook het zorgdragen voor het tegengaan van versmallingen in het bestaande vaarwegprofiel. Een versmalling kan worden veroorzaakt door bijvoorbeeld aangroei van riet, maar ook door aanvragen van bewoners die steigers of andere voorzieningen in het water willen realiseren.

Vrije doorvaarthoogte
Het scheepvaartverkeer dient te allen tijde rekening te houden met fluctuatieverschillen qua waterstand in de Friese Boezem. Dit kan veroorzaakt worden door op- en afwaaiïng, of droogte, overvloedige regenval of het afstromen van water. De vaarwegprofielen worden ontleend aan de indeling van de vaarwegen in klassen.

Het realiseren van een vaarwegprofiel heeft betrekking op het opwaarderen van een bestaande vaarweg naar een hogere klasse. Een vaarweg kan door bijzondere omstandigheden ook worden afgewaardeerd.

Het behouden en realiseren van het vastgestelde vaarwegprofiel houdt ook in dat vaarwegbeheerders moeten zorgen voor toetsing van bouwplannen voor nieuwe en te vervangen bruggen en sluizen aan het vaarwegprofiel van de vaarweg.

<u>Beheerzone</u>

Langs de vaarwegen in beheer bij de provincie Fryslân is fysieke ruimte benodigd ten behoeve van optimaal vaarwegbeheer, het economisch optimaal functioneren van deze vaarwegen en de daar langs gelegen voorzieningen, zoals ligplaatsen, overnachtingsplaatsen, laad- en loskaden, etc. Deze fysieke ruimte naast de vaarwegen wordt beheerzone genoemd. Hoe hoger de vaarwegklasse hoe breder het gebied waar de provincie invloed uitoefent.

Voor de provinciale vaarwegen die door de provinciale meren lopen, geldt geen beheerzone, omdat de meren zelf beperkingengebied zijn. Zie onderstaande figuur.

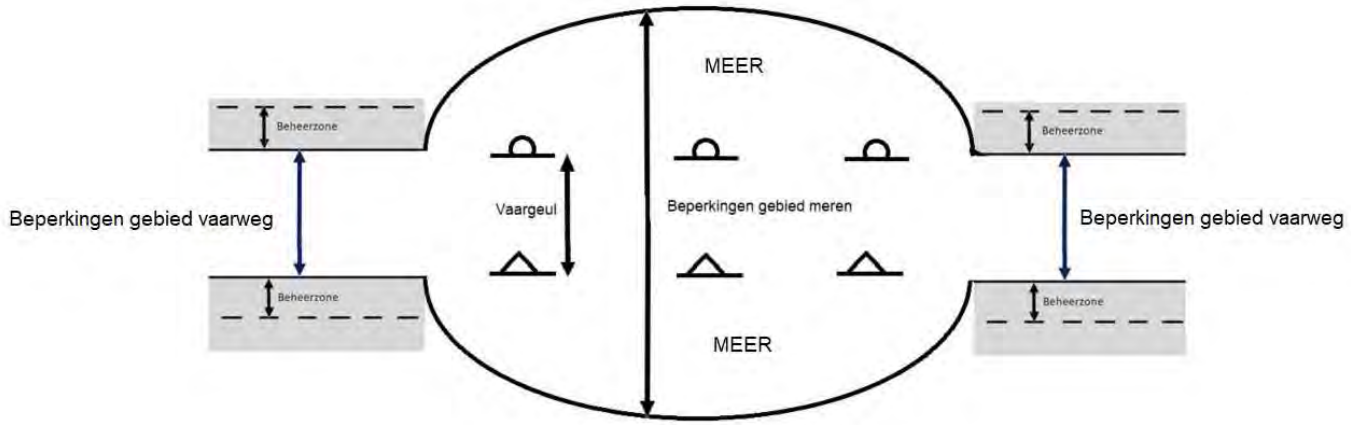

Figuur 3

De meren hebben geen beheerzone op de oever. Dit wordt niet nodig geacht, omdat de meren zijn bedoeld voor recreatie. De meren worden niet gebaggerd, dus er zal aan de oevers van de meren geen sprake zijn van bijvoorbeeld het belemmeren van onderhoud. Er lopen geen vaargeulen strak langs de oevers. Daarom zal niet snel sprake zijn van zichtlijnenproblematiek of het realiseren van werken die het scheepvaartverkeer hinderen.

Vaarwegen met een CEMT-normering (Beroepsvaarwegen):

Voor vaststelling van de beheergrenzen voor de beroepsvaarwegen met een CEMT-classificatie is aansluiting gezocht bij de door het rijk gehanteerde breedtes van de te hanteren zgn. 'vrije ruimten' langs de rijksvaarwegen. Deze vrije ruimten gebaseerd op het Barro 2011 zijn opgenomen in paragraaf 3.12.3 van de Richtlijnen Vaarwegen 2020 van het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat.

Binnen stedelijk gebied:

Klasse vaarweg	Recht stuk vaarweg	Buitenbocht	Binnenbocht
IV en V	10	10	25
III	10	10	20
I en II	10	10	10

Buiten stedelijk gebied:

Klasse vaarweg	Recht stuk vaarweg	Buitenbocht	Binnenbocht
IV en V	15	15	25
III	10	10	20
I en II	10	10	10

Recreatieve vaarwegen:

Klasse vaarweg	Recht stuk vaarweg	Buitenbocht	Binnenbocht
Azm en Bzm	10	10	15
Czm	10	10	10
Cm en DM	5	5	5
E en F (vermeld op de A-lijst)	5	5	5

NB. Bij vaarwegen met zowel een CEMT- als een recreatieve PVVP-classificatie is de vermelde breedste grens voor de beheerzone van toepassing.

Afhankelijk van locatie en situatie en de aard van voorgenomen werk, varieert de vrije ruimte in een vaarweg. De situaties zijn:
-recht vaarwegvak en buitenbocht in stedelijk gebied
-recht vaarwegvak en buitenbocht in landelijk gebied
-binnenbocht in stedelijk gebied
-binnenbocht in landelijk gebied

Een beheerzone start op het punt waar het verplichte profiel van de vaarweg eindigt.
Een beheerzone kan dus in het water beginnen of op de oever.
Het midden van de vaarweg wordt aangehouden als as van de vaarweg.

Onderstaande figuren visualiseren dit.

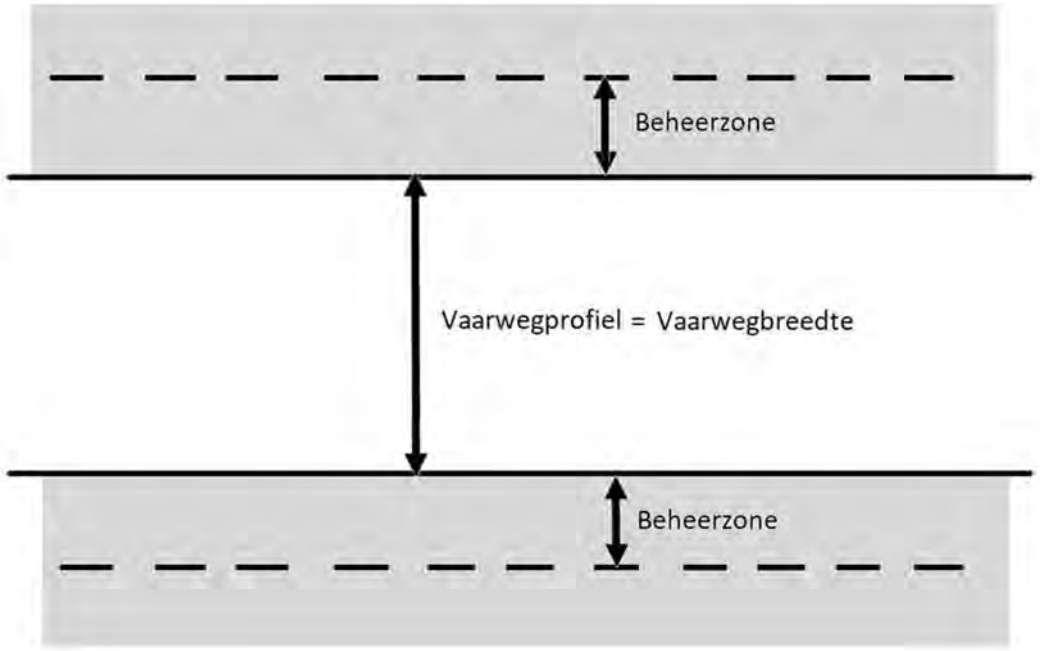

Figuur 4 Beheerzone begint op de oever

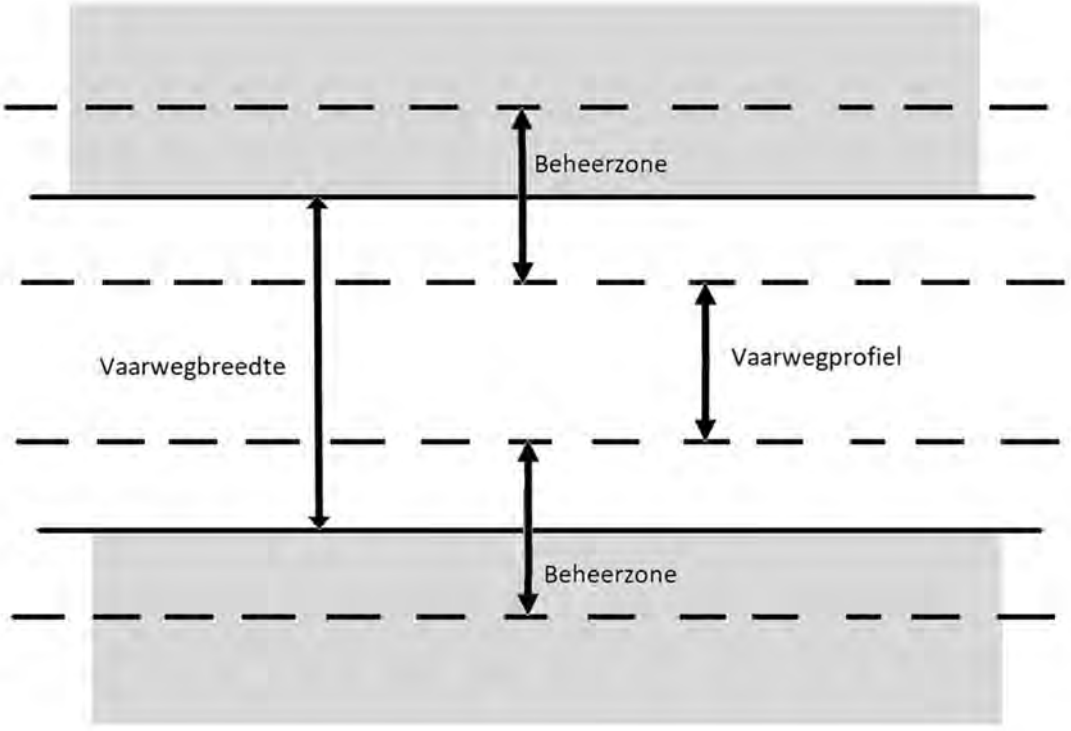

Figuur 5 Beheerzone begint in het water en eindigt op de oever

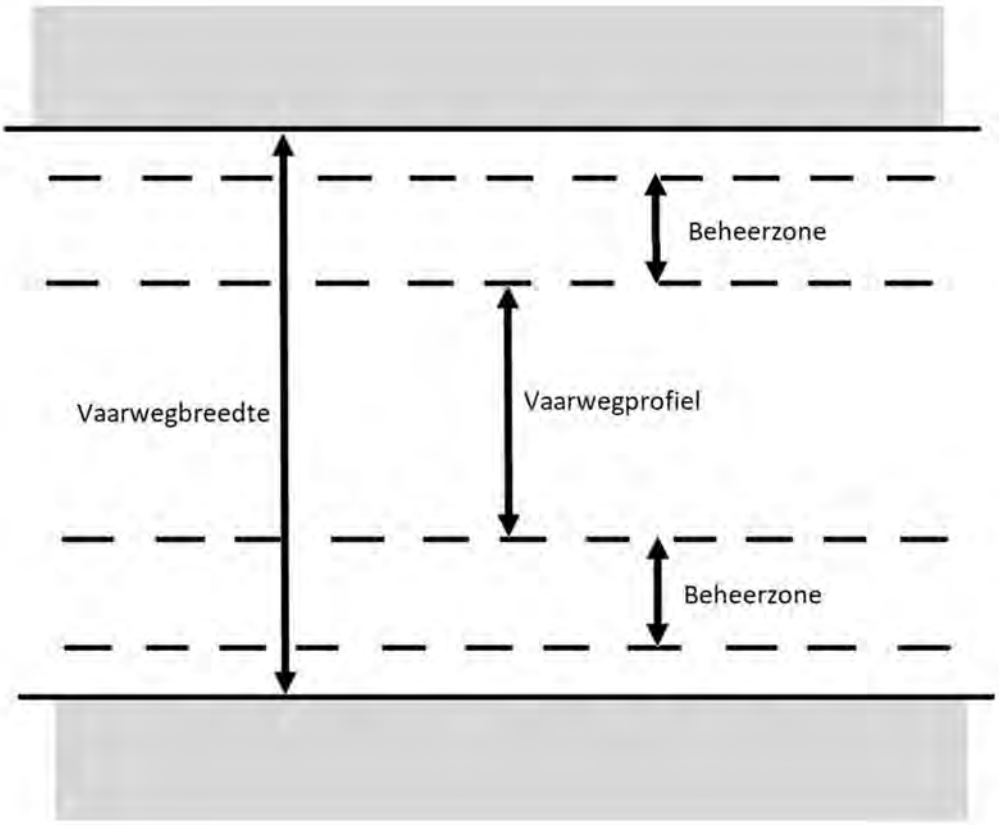

Figuur 6 Beheerzone begint in het water en eindigt in het water

provinsje fryslân
provincie fryslân

Omgevingsverordening Fryslân 2022

Provinciale vaarwegen

Bijlage 7.4, Artikel 7.19

Schiermonnikoog
Ameland
Terschelling
Vlieland
Waddenzee
Texel
Leeuwarden
Drachten
Sneek
Heerenveen
A7
IJsselmeer
Groning
Ass

Vaarwegen in beheer bij provincie Fryslân

Klasse en beheerzone *

- CEMT-klasse IV, Va = 25 m
- CEMT-klasse III = 20 m
- Recreatie-klasse Azm, Bzm = 15 m
- Recreatie-klasse Czm = 10 m
- Recreatie-klasse Cm, Dm, E = 5 m
- Niet in beheer

* Beheerzone is zone waar zorg- en vergunningplichten gelden

Bron: Provincie Fryslân

0 2,5 5 10 km

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
16 februari 2021
C:\omgevingsverordening\omgevingsverordening\omgevingsverordening.aprx
kaart: cluster Cijfers & Kaarten

Provincie Fryslân

Bijlage A Actualisatie natuurnetwerk Nederland 2021

De laatste keer dat de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland (toen nog EHS geheten) is vastgesteld was in 2014. Sindsdien is de begrenzing veelvuldig gewijzigd. Deze wijzigingen worden nu bij de vaststelling van de Omgevingsverordening in een geactualiseerde begrenzing opgenomen.
Bij de actualisatie is de nadruk gelegd op de natuur binnen het natuurnetwerk Nederland. De beheergebieden en de natuur buiten het natuurnetwerk Nederland zijn buiten beschouwing gelaten.
Op bijgaande kaartjes is weergegeven welke aanpassingen hebben plaats gevonden en hoe de voorgestelde begrenzing van natuurnetwerk Nederland er uit komt te zien.

Het merendeel van de voorgestelde wijzigingen betreft de aanpassing van de grenzen aan de feitelijke situatie. Vaak betreft het hele kleine correcties (van enkele meters) tengevolge van het gebruik van actueler kaartmateriaal, of het beter aansluiten op de kadastrale grens. Voor een kleiner deel gaat het om herbegrenzing of uitbreiding van het natuurnetwerk Nederland tengevolge van compensatie van het Friese Meren-project en werkzaamheden die zijn uitgevoerd door het Wetterskip Fryslân in het kader van boezemvergroting en KRW-maatregelen.
Een klein deel van de wijzigingen is reeds eerder door gedeputeerde staten vastgesteld (circa 20 hectare), maar was nog niet verwerkt in de nu voorgestelde nieuwe begrenzing.

Aanpassing van grensfouten
De kleinere grensaanpassingen zijn weliswaar niet of nauwelijks zichtbaar maar behelzen wel het grootste aandeel van de gewijzigde oppervlaktes. Hier gaat het vaak om aanpassingen die recht doen aan de feitelijke toestand in het veld. Polderkades langs de meren die landbouwkundig gebruikt worden zijn bijvoorbeeld uit het natuurnetwerk Nederland gehaald. Bermen van kleine weggetjes of fietspaden op bijvoorbeeld de eilanden zijn daarentegen weer in het natuurnetwerk Nederland opgenomen.

De grotere grenswijzigingen
De grotere aanpassingen zijn in te delen in een aantal categorieën. Deze worden hierna weergegeven.

<u>Compensatie Friese Merenpreoject (circa 13 hectare)</u>

Het Friese Merenproject was onder andere gericht op de verbetering van de recreatieve mogelijkheden van de Friese Meren. Vanwege het feit dat dit in bepaalde gevallen ten koste ging van de kwaliteit van het natuurnetwerk Nederland, bracht dit een compensatie-verplichting met zich mee.
Aan weerszijden van de Houkesloot bij Sneek is daarom een aantal terreinen voorzien van natuurvriendelijke oevers en is een ander terrein omgevormd tot ondiep water en moeras. Het Wetterskip Fryslân heeft tevens belang bij deze wijze van inrichten, met het oog op de waterberging en de Kaderrichtlijn Water. Het gaat hier om in totaal circa 13 hectare. Aangezien het hier een compensatiegeval betreft, is het wenselijk deze nieuw gerealiseerde natuur de status natuurnetwerk Nederland mee te geven.

Daarnaast zijn in het gebied van de Houkemar plannen voor een grondruil tussen de gemeente en Staatsbosbeheer. Het vergraven en nieuw ingerichte beheersgebied, tussen de Houkemar en het Galgelân krijgt de status natuur en gaat in eigendom over naar Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer zal een oppervlakte van gelijke grootte in eigendom overdragen aan de gemeente.

Houkepoort, blauw = vervallen NNN, rood = nieuwe NNN

<u>Uitvoering werkzaamheden Wetterskip Fryslân in het kader van de Kaderrichtlijn Water (circa 15,5 hectare)</u>

Het Wetterskip heeft op verschillende plekken kades naar achteren verplaatst. Dit in het kader van de vergroting van de oppervlakte van de Friese boezem en KRW-doelen. In het Burstumerrak/de Grêft tussen Akkrum en de Peanster Ie is zo circa 10 hectare landbouwgrond omgezet in ondiep water en moeras. Dit is uitgevoerd op een traject waar de provincie een Ecologische Verbindingszone ambieerde, aansluitend op de al eerder aangelegde verbinding tussen de Kromme Knilles en de Bokkumermar onder de A32 door. EVZ's zijn nog steeds bestaand provinciaal beleid, alleen zonder dat de provincie daar geld voor beschikbaar heeft. Een verbindingszone wordt na realisatie natuurnetwerk Nederland. Voor dit project is in februari 2019 door gedeputeerde staten al besloten dat dit in de actualisatie zou worden meegenomen.

Een andere kleine versterking (circa 1 ha) van de boezem en van de Ecologische Verbinding heeft het Wetterskip gerealiseerd in de Fammensrakken, net westelijk van de A7 onder Sneek. Ook hier is sprake van een ecologische verbindingszone.
Langs it Swin tussen de Fluezen en het Sleattermermar is een strookje grond vergraven ten behoeve van de kadeversterking van het Swin. De waterloop vlak achter de bestaande kade, die sterk verzwakt was, is verder naar achteren verplaatst. Het vergraven perceeltje, dat niet meer bruikbaar was voor landbouw is vervolgens ingericht als natuur (circa 4 ha).

Restcategorie

In de Groene Ster in de Kleine Wielen heeft een herinrichting van de waterpartijen plaatsgevonden door het Wetterskip. Dit ten behoeve van een betere waterkwaliteit en een functionele scheiding tussen recreatie- en natuurwater. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen van de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland.

In de Terkaplester Puollen waren ten onrechte een aantal boezemlandjes (circa 2 ha) met een natuurbestemming niet gelegen binnen de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland. De terreintjes lagen al wel binnen de Natura-2000 begrenzing. Deze grenzen zijn nu op elkaar afgestemd.

Aan de Skarster Rien onder de Langwarder Wielen was een voormalig baggerdepot onterecht begrensd als natuurnetwerk Nederland (circa 4,5 ha). Dit perceel is nu weer in landbouwkundig gebruik. De status natuurnetwerk Nederland wordt hier van af gehaald.

In het Wijnjeterper Schar is de Nije Heawei die door het gebied loopt, gesaneerd. Dit is gebeurd in het kader van compensatie voor de aanleg van de nieuwe N381. Het tracé van dit stukje weg wordt toegevoegd aan het natuurnetwerk Nederland.

De oppervlakte-neutrale herbegrenzing van een stukje natuurnetwerk Nederland van de Blaugerzen van Akmaryp naar de Tjongermeander onder Heerenveen, is in mei 2016 door gedeputeerde staten vastgesteld. De nieuwe begrenzing wordt op deze kaart meegenomen.

Kleine herbegrenzing Séfonsterpolder

In het kader van de gebiedsinrichting is besloten om een lange uitloper van het gebiedje te laten vervallen en dit te compenseren op een reststukje van een ander perceel in het zelfde gebied.

In het Lauwersmeer ligt net ten oosten van de sluizen van Dokkumer Nieuwe Zijlen een gebied dat in 2014 per abuis buiten het natuurnetwerk Nederland is gelaten. Het gebied heeft een natuurbestemming in het Bestemmingsplan Buitengebied. Deze fout wordt hersteld met deze kaart.

Een hectare-neutrale herbegrenzing heeft plaatsgevonden langs de Lits bij Eastermar.
Hier is extra natuurnetwerk Nederland begrensd (gedeeltelijk in beheergebied), waarbij ter compensatie natuurnetwerk Nederland is ontgrensd bij Noordermar (bij Burgum) en bij de Poasen bij het Koningsdiep (GS-besluit van december 2019).
Bij nader inzien is gebleken dat een iets kleinere ontgrenzing in de Poasen handiger is. Dit leidt namelijk tot een betere verdeling van landbouw en natuur. Het natte gedeelte is vrijwel onbruikbaar voor landbouw en kan goed worden ingericht als natuur en zo een functie in het kader van de KRW vervullen. Bovendien leidt dit tot een betere landbouwkundige verkaveling, die op draagvlak kan rekenen van de aangrenzende grondeigenaren en mogelijk perspectief biedt voor verwerving van een Natura 2000-perceel elders. Het betreft hier circa 1,3 hectare.

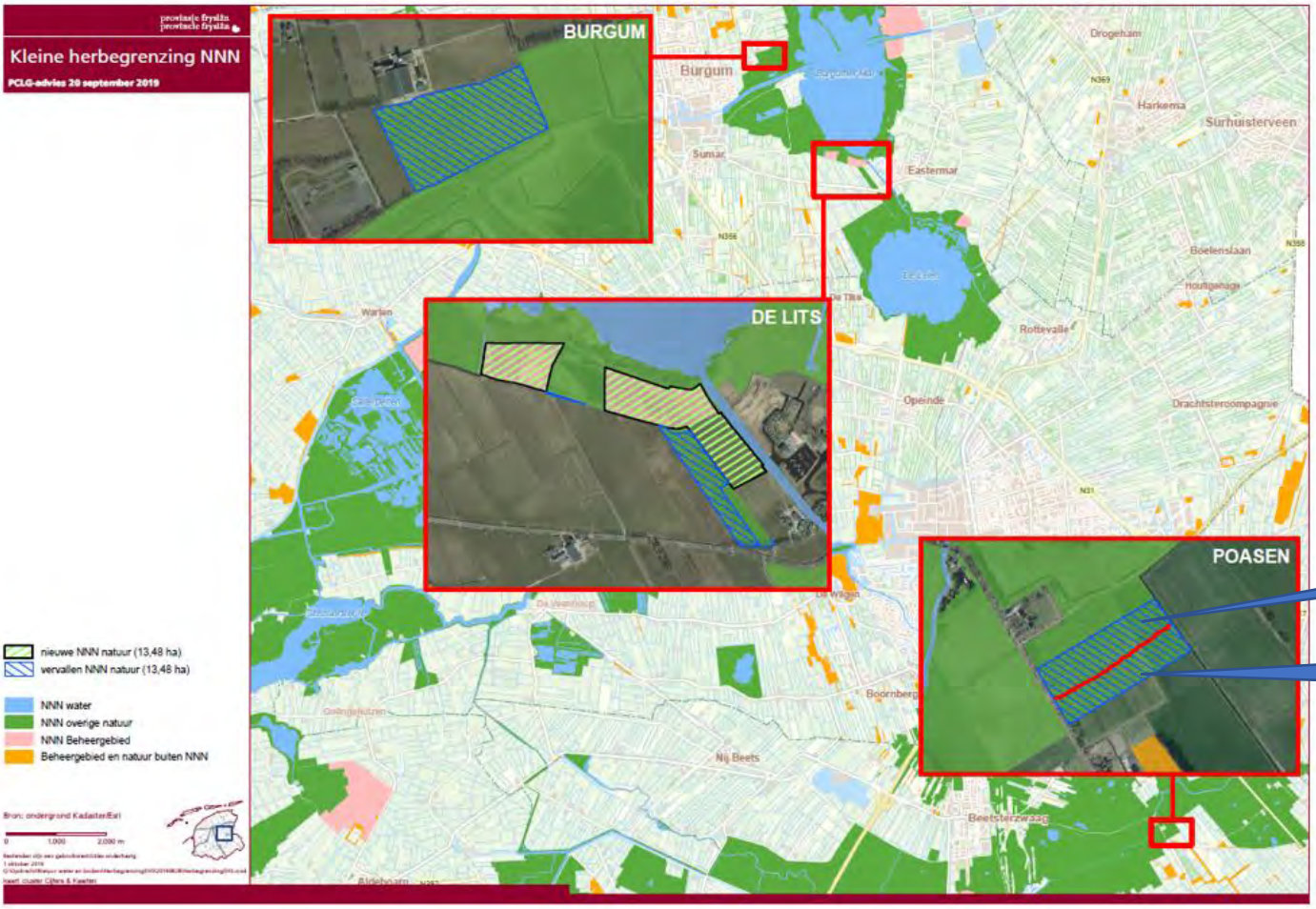

Binnen de gebiedsontwikkeling Beekdal Linde is in het deelgebied Madeweg aanleiding om de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland aan te passen.

Over een lengte van circa 800 meter is geen fysieke topografische grens aanwezig. Bovendien is de grens over een lengte van circa 400 meter verspringend. Het voorstel is om in combinatie met het graven van de grensloot tussen landbouw en natuur, een beperkte correctie door te voeren waardoor een rechte grens ontstaat in plaats van een verspringende. Deze is zowel voor de landbouwer (waarmee contact is) als voor de toekomstige natuurbeheerder doelmatiger. Voor het realiseren van de beoogde natuurdoelen heeft de grenscorrectie geen consequenties. Er komt een betere verdeling van droge, zandige grond voor de landbouw en vochtiger, veniger grond voor de natuur. Het betreft hier een herbegrenzing van circa 1,3 hectare.

Verder heeft er binnen Gebiedsontwikkeling Beekdal Linde een hectare-neutrale herbegrenzing plaatsgevonden tussen een halve hectare bij Tronde, tegenover een even grote oppervlakte bij de Kontermansbrug. Dit laatste maakt de afronding van de inrichting mogelijk en zorgt voor de nodige ontsluiting (GS-besluit oktober 2020).

Tenslotte

Op de Verschillenkaart NNN 2014-2021https://arcg.is/1u4OvX is een totaaloverzicht weergegeven van alle voorgestelde wijzigingen in de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland.